Kokousaika 12.09.2012 18:00 - 22:02

Kokouspaikka Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Krohn, Minerva	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Abdulla, Zahra	
Alanko-Kahiluoto, Outi	saapui 18:05, poissa: 246§, 247§
Anttila, Maija	
Arhinmäki, Paavo	
Asko-Seljavaara, Sirpa	
Björnberg-Enckell, Maria	
Bogomoloff, Harry	
Brax, Tuija	
Bryggare, Arto	
Ebeling, Mika	
Hakanen, Yrjö	
Hakola, Juha	poistui 18:59, poissa: 252§ - 255§
Halla-aho, Jussi	
Heinäluoma, Eero	
Helistö, Kimmo	
Hellström, Sanna	
Huru, Nina	
Ingervo, Sirkku	saapui 18:42, poissa: 246§ - 248§
Kanerva, Seppo	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	
Kiviniemi, Mari	
Kolbe, Laura	
Koskinen, Kauko	
Koulumies, Terhi	
Kousa, Tuuli	
Kuikka, Essi	
Lehtipuu, Otto	
Leppä-aho, Pauli	
Lipponen, Päivi	
Luukkainen, Hannele	
Modig, Silvia	
Moisio, Elina	
Muurinen, Seija	
Mäki, Terhi	
Männistö, Lasse	

Nieminen, Jarmo	
Ojala, Outi	
Oker-Blom, Jan D	
Paavolainen, Sara	
Pajamäki, Osku	
Pakarinen, Pia	
Pelkonen, Jaana	
Peltokorpi, Terhi	
Peltola, Kati	
Perkiö, Sanna	
Puhakka, Sirpa	
Puoskari, Mari	
Rantanen, Tuomas	
Rauhamäki, Tatu	
Rautava, Risto	
Rissanen, Laura	
Saarnio, Pekka	
Sarkomaa, Sari	
Saukkonen, Lea	
Sinnemäki, Anni	
Soininvaara, Osmo	
Sumuvuori, Johanna	
Sydänmaa, Johanna	
Taipale, Ilkka	
Tenkula, Tarja	
Thors, Astrid	
Urho, Ulla-Marja	
Wallgren, Thomas	
Valokainen, Tuomo	
Valtonen, Olli	
Vikstedt, Tea	
Virkkunen, Julia	
Vuorela, Antti	poistui 18:41, poissa: 250§ - 255§
Vuorinen, Markku	
Ylikahri, Ville	
Aaltio, Elina	varajäsen
Brettschneider, Gunvor	varajäsen
Enroth, Matti	varajäsen
Kantola, Tarja	varajäsen
Korppi-Koskela, Anu	varajäsen
Liemola, Lasse	varajäsen
Lohi, Jyrki	varajäsen
Näre, Sari	varajäsen
Ranki, Risto	varajäsen
	saapui 18:59, poissa: 246§ - 250§
Riihelä, Esko	varajäsen

Rydman, Wille	varajäsen
Sademies, Olli	varajäsen
Saksala, Harri	varajäsen
Snäll, Riitta	varajäsen
Taipale, Kaarin	varajäsen
	saapui 18:41, poissa: 246§ - 248§

Muut

Pajunen, Jussi	kaupunginjohtaja
Penttilä, Hannu	apulaiskaupunginjohtaja
Räty, Laura	apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio	rahoitusjohtaja
Saxholm, Tuula	talousarviopäällikkö
Summanen, Juha	vs. hallintojohtaja
Hari, Olli	kaupunginsihteeri
Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
Sippola-Alho, Tanja	kaupunginsihteeri
Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
Hyttinen, Hannu	kaupunginsihteeri
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
Saarinen, Erja	apulaiskaupunginsihteeri
Kari, Tapio	lehdistöpäällikkö
Katajamäki, Paula	tiedottaja
Waronen, Eero	viestintäpäällikkö
Djupsjö, Stefan	ylikielenkääntäjä
Peltonen, Antti	vs. päätösvalmisteluyksikön päällikkö

Asiantuntijat

Randell, Mari	asunto-ohjelmapäällikkö
Ala-Outinen, Annina	suunnittelija
Karvinen, Marko	strategiapäällikkö

Tid	12.09.2012 18:00 - 22:02
Plats	Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20
Närvarande	
Ledamöter	

Krohn, Minerva	stadsfullmäktiges ordförande
Abdulla, Zahra	
Alanko-Kahiluoto, Outi	anlände 18:05, frånvarande: 246§, 247§
Anttila, Maija	
Arhinmäki, Paavo	
Asko-Seljavaara, Sirpa	
Björnberg-Enckell, Maria	
Bogomoloff, Harry	
Brax, Tuija	
Bryggare, Arto	
Ebeling, Mika	
Hakanen, Yrjö	
Hakola, Juha	avlägsnade sig 18:59, frånvarande: 252§ - 255§
Halla-aho, Jussi	
Heinäluoma, Eero	
Helistö, Kimmo	
Hellström, Sanna	
Huru, Nina	
Ingervo, Sirkku	anlände 18:42, frånvarande: 246§ - 248§
Kanerva, Seppo	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	
Kiviniemi, Mari	
Kolbe, Laura	
Koskinen, Kauko	
Koulumies, Terhi	
Kousa, Tuuli	
Kuikka, Essi	
Lehtipuu, Otto	
Leppä-aho, Pauli	
Lipponen, Päivi	
Luukkainen, Hannele	
Modig, Silvia	
Moisio, Elina	

Muurinen, Seija	
Mäki, Terhi	
Männistö, Lasse	
Nieminen, Jarmo	
Ojala, Outi	
Oker-Blom, Jan D	
Paavolainen, Sara	
Pajamäki, Osku	
Pakarinen, Pia	
Pelkonen, Jaana	
Peltokorpi, Terhi	
Peltola, Kati	
Perkiö, Sanna	
Puhakka, Sirpa	
Puoskari, Mari	
Rantanen, Tuomas	
Rauhamäki, Tatu	
Rautava, Risto	
Rissanen, Laura	
Saarnio, Pekka	
Sarkomaa, Sari	
Saukkonen, Lea	
Sinnemäki, Anni	
Soininvaara, Osmo	
Sumuvuori, Johanna	
Sydänmaa, Johanna	
Taipale, Ilkka	
Tenkula, Tarja	
Thors, Astrid	
Urho, Ulla-Marja	
Wallgren, Thomas	
Valokainen, Tuomo	
Valtonen, Olli	
Vikstedt, Tea	
Virkkunen, Julia	
Vuorela, Antti	avlägsnade sig 18:41, frånvarande: 250§ - 255§
Vuorinen, Markku	
Ylikahri, Ville	
Aaltio, Elina	ersättare
Brettschneider, Gunvor	ersättare
Enroth, Matti	ersättare
Kantola, Tarja	ersättare
Korppi-Koskela, Anu	ersättare
Liemola, Lasse	ersättare
Lohi, Jyrki	ersättare

Näre, Sari	ersättare
Ranki, Risto	ersättare anlände 18:59, frånvarande: 246§ - 250§
Riihelä, Esko	ersättare
Rydman, Wille	ersättare
Sademies, Olli	ersättare
Saksala, Harri	ersättare
Snäll, Riitta	ersättare
Taipale, Kaarin	ersättare anlände 18:41, frånvarande: 246§ - 248§

Övriga

Pajunen, Jussi	stadsdirektör
Penttilä, Hannu	biträdande stadsdirektör
Räty, Laura	biträdande stadsdirektör
Viljanen, Ritva	biträdande stadsdirektör
Korhonen, Tapio	finansdirektör
Saxholm, Tuula	budgetchef
Summanen, Juha	stf. förvaltningsdirektör
Hari, Olli	stadssekreterare
Rautanen, Marja-Liisa	stadssekreterare
Sippola-Alho, Tanja	stadssekreterare
Vallittu, Anja	stadssekreterare
Hyttinen, Hannu	stadssekreterare
Mickwitz, Leena	stadssekreterare
Saarinen, Erja	biträdande stadssekreterare
Kari, Tapio	presschef
Katajamäki, Paula	informatör
Waronen, Eero	kommunikationschef
Djupsjö, Stefan	övertranslator
Peltonen, Antti	stf. chef för beslutsberedningsenheten

Sakkunniga

Randell, Mari	bostadsprogramchef
Ala-Outinen, Annina	projektchef
Karvinen, Marko	strategichef

§	Asia	
246	Pj/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutförhet
247	Pj/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
248	Pj/3	Kyselytunti Frågestund
249	Kaj/4	Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012 Genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012
250	Kj/5	Kaupunginorkesterin johtokunnan jäsenen valinta Val av ledamot i direktionen för stadsorkestern
251	Kj/6	Terveyslautakunnan varajäsenen valinta Val av ersättare i hälsovårdsnämnden
252	Kj/7	Globaalin vastuun strategia Strategi för globalt ansvar
253	Kaj/8	Viikin korttelin 36262 ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen (nro 12031) Detaljplaneändring för kvarteret 36262 och parkområde i Vik (nr 12031)
254	Kaj/9	Kulosaaren tontin 42066/4 asemakaavan muuttaminen (nro 12061) Detaljplaneändring för tomten 42066/4 på Brändö (nr 12061)
255	Stj/10	Sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaan ottaminen Anställning av innehavare av tjänsten som verkschef vid social- och hälsovårdsverket
256	-/11	Kaupunginvaltuuston kokouksessa jätettiin seuraavat 15 aloitetta Vid stadsfullmäktiges sammanträde inlämnades följande 15 motioner

§ 246
Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Nimenhuuto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen tämän kokouksen osalta olivat jättäneet läsnäololistassa mainitut valtuutetut ja heidän tilalleen oli kutsuttu listasta ilmenevät varavaltuutetut.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous oli kutsuttu koolle kuntalain ja kaupunginvaltuuston työjärjestyksen edellyttämässä järjestyksessä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että valtuusto oli laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Liitteet

1 Läsnäololista

§ 247
Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta valittiin pöytäkirjantarkastajiksi valtuutetut Sanna Hellström ja Jarmo Nieminen sekä varatarkastajiksi Ilkka Taipale ja Nina Huru.

§ 248
Kyselytunti

Päätös

Kyselytunnilla käsiteltiin kysymykset nro 31 ja 32:

Vt Mari Puoskari (nro 31)

"Helsingissä luottotietonsa menettäneiden määrä on lisääntynyt. Moniongelmaisilla, luottotietonsa menettäneillä helsinkiläisillä on mahdollisuus saada kaupungin asumispalveluita. Kysyisinkin onko asuntojen tarjontaa ja vaihtoehtoja lisätty vastaamaan tarvetta? Sijoittuvatko kaikki palvelun piiriin päässeet kaupungin asuntoihin? Mihin asutetaan esimerkiksi luottotietonsa menettäneet lastensuojeluperheet? Mitä keinoja on hallita asuttamisen kustannuksia kaupungin kokonaistalouden näkökulmasta?" (Kaj)

Vt Sirpa Puhakka (nro 32)

"Helsingin Sanomien uutisoinnin mukaan (23.8.2012) Helsingin ja Espoon omistaman Länsimetro Oy:n työmaalla on jätetty maksamatta vuoro- ja ylityökorvauksia. Auto- ja kuljetusalan työntekijäliiton AKT:n mukaan kymmenet työntekijät ovat menettäneet työehtosopimusten rikkomisen vuoksi tulojaan.

Tapaus ei ole ainutlaatuinen harmaan talouden tapaus kaupungin työmaalla. Tässä samassa jutussa viitataan Espoossa harmaan talouden piirissä toimineeseen siivousalan yritykseen ja sen irtisanomiseen. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on ollut huolestunut Helsingin kaupungin rakennustyömaiden mahdollisesta harmaan talouden rehottamisesta.

Uutisoinnin perusteella nousee kaksi kysymystä päällimmäiseksi: väitteet tietämättömyydestä ja toisaalta valvontavastuun väistely. Pääurakoitsijat YIT- ja Kalliorakennus-yhtiöt vetoavat tietämättömyyteen. Helsingin ja Espoon omistaman Länsimetro Oy:n toimitusjohtaja on jättänyt tiedon rikkomuksista omaan arvoonsa ja lomaillut. Työehtosopimusta rikkonut yritys taas sanoo, ettei liiton miehiä enää tule töihin. Aikamoista villin lännen menoa tapahtuu kaupunkien työmaalla.

Harmaan talouden kitkemiseksi tulee toimia tosissaan eikä ainoastaan juhlapuheissa. Kaupungilla ja kaupunkien omistamilla yhtiöillä on erityinen vastuu harmaan talouden estämisessä. Työmailla tulee olla nollatoleranssi asiassa.

Kysynkin, että mihin toimiin Helsingin kaupunki on ryhtynyt ko. tapauksen suhteen? Miten kaupunki aikoo välttää, ettei vastaavanlaisia työehtosopimusten rikkomista tapahdu kaupungin omilla työmailla?" (Ryj)

Lisätiedot

Kirsi Hakola, sihteeri, puhelin: (09) 310 36180
kirsi.hakola(a)hel.fi

Liitteet

1 Kyselytunnille 12.9.2012 jätetyt kysymykset
2 Kysymysvastaukset 12.9.2012

Päätösehdotus

Kyselytunnilla käsitellään kysymykset nro 31 ja 32:

Vt Mari Puoskari (nro 31)

"Helsingissä luottotietonsa menettäneiden määrä on lisääntynyt. Moniongelmaisilla, luottotietonsa menettäneillä helsinkiläisillä on mahdollisuus saada kaupungin asumispalveluita. Kysyisinkin onko asuntojen tarjontaa ja vaihtoehtoja lisätty vastaamaan tarvetta? Sijoittuvatko kaikki palvelun piiriin päässeet kaupungin asuntoihin? Mihin asutetaan esimerkiksi luottotietonsa menettäneet lastensuojeluperheet? Mitä keinoja on hallita asuttamisen kustannuksia kaupungin kokonaistalouden näkökulmasta?" (Kaj)

Vt Sirpa Puhakka (nro 32)

"Helsingin Sanomien uutisoinnin mukaan (23.8.2012) Helsingin ja Espoon omistaman Länsimetro Oy:n työmaalla on jätetty maksamatta vuoro- ja ylityökorvauksia. Auto- ja kuljetusalan työntekijäliiton AKT:n mukaan kymmenet työntekijät ovat menettäneet työehtosopimusten rikkomisen vuoksi tulojaan.

Tapaus ei ole ainutlaatuinen harmaan talouden tapaus kaupungin työmaalla. Tässä samassa jutussa viitataan Espoossa harmaan talouden piirissä toimineeseen siivousalan yritykseen ja sen irtisanomiseen. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on ollut huolestunut Helsingin kaupungin rakennustyömaiden mahdollisesta harmaan talouden rehottamisesta.

Uutisoinnin perusteella nousee kaksi kysymystä päällimmäiseksi: väitteet tietämättömyydestä ja toisaalta valvontavastuun väistely. Pääurakoitsijat YIT- ja Kalliorakennus-yhtiöt vetoavat tietämättömyyteen. Helsingin ja Espoon omistaman Länsimetro Oy:n toimitusjohtaja on jättänyt tiedon rikkomuksista omaan arvoonsa ja lomaillut. Työehtosopimusta rikkonut yritys taas sanoo, ettei liiton

miehiä enää tule töihin. Aikamoista villin lännen menoa tapahtuu kaupunkien työmaalla.

Harmaan talouden kitkemiseksi tulee toimia tosissaan eikä ainoastaan juhlapuheissa. Kaupungilla ja kaupunkien omistamilla yhtiöillä on erityinen vastuu harmaan talouden estämisessä. Työmailla tulee olla nollatoleranssi asiassa.

Kysynkin, että mihin toimiin Helsingin kaupunki on ryhtynyt ko. tapauksen suhteen? Miten kaupunki aikoo välttää, ettei vastaavanlaisia työehtosopimusten rikkomista tapahdu kaupungin omilla työmailla?" (Ryj)

Esittelijä

Kaikki 3.9.2012 klo 12 mennessä jätetyt kysymykset ovat tämän esityksen liitteenä, ja ne on toimitettu kaupunginjohtajan tai apulaiskaupunginjohtajan vastattavaksi seuraavasti:

28 (Kaj), 29 (Ryj), 30 - 31 (Kaj), 32 - 33 (Ryj), 34 (Sj), 35 (Kj), 36 (Kaj) ja 37 - 38 (Stj).

Kirjalliset vastaukset kaikkiin kysymyksiin julkaistaan kaupungin verkkosivuilla kyselytunnin päätyttyä. Seuraava kyselytunti pidetään 10.10.2012. Tälle kyselytunnille tarkoitetut kysymykset on toimitettava viimeistään 1.10.2012 klo 12 kaupungin kirjaamoon (helsinki.kirjaamo@hel.fi).

Lisätiedot

Kirsi Hakola, sihteeri, puhelin: (09) 310 36180
kirsi.hakola(a)hel.fi

Liitteet

1 Kyselytunnille 12.9.2012 jätetyt kysymykset

§ 249
Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmana 2012 seuraavat asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ I MAANKÄYTTÖ

Maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä.

Tavoite 1 Maapolitiikka

Maapolitiikan tavoitteena on varmistaa kysyntää vastaava asuntotonttitarjonta sekä eheä yhdyskuntarakenne.

Kaupunki hankkii aktiivisesti yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin kohtuulliseen käypään hintatasoon. Tarvittaessa kaupunki voi turvautua myös muihin lainsäädännön suomiin maanhankintakeinoihin kuten lunastukseen ja etuosto-oikeuteen.

Asemakaavojen muutosalueilla voidaan tarvittaessa tehdä maankäyttösopimuksia. Asemakaavoittamattomilla alueilla maankäyttösopimuksia tehdään vain poikkeustapauksissa, esimerkiksi tilanteissa, joissa merkittävä osa sopimuskorvauksesta suoritetaan kaupungille tärkeänä raakamaana.

Tavoite 2 Tontinluovutus

Tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallintamuotojakauman mukaan. Ohjelmakauden aikana siirrytään neljän vuoden varauskantaan.

Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 325 000 k-m².

Tontinluovutuksen tapoja monipuolistetaan ja tehostetaan kehittämällä hinta- ja laatukilpailumenettelyä sekä keventämällä kilpailutusprosesseja.

Tontinluovutusta käytetään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatutason ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa.

Tavoite 3 Yleissuunnittelu

Valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on riittävä asuntotuotanto, tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen keskusta sekä elinvoimaiset aluekeskukset. Kaava mahdollistaa asuntorakentamisen niin, että liikkuminen tukeutuu tehokkaasti nykyiseen ja tulevaisuuden joukkoliikenneverkkoon.

Kaupungin keskeisistä sisäänajoväylistä on tekeillä selvitys, jonka perusteella kartoitetaan mahdollisia täydennysrakennuskohteita. Keskitetään täydennysrakentamista olemassa olevan kaupunkirakenteen sisään. Tehokkaalla maankäytöllä turvataan luonto- ja lähivirkistysalueita, julkisen liikenteen kilpailukykyä ja kehittämistä sekä pyöräilyn ja kevyen liikenteen edistämistä.

Helsingin tavoitteena on aloittaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen pääkaupunkiseudun yhteisen yleiskaavan laadinta seudun vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Helsinki sitoutuu vahvasti maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimuksen toteuttamiseen ja edellyttää, että eri osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) toimivat samoin. Helsinki tukee MAL-aiesopimuksen tavoitetta käynnistää hanke, missä yhteistyössä sopijapuolten kesken selvitetään kohtuuhintaisen asuntorakentamisen kilpailun tehostamista mm. kuntien tilaaja- ja hankintatointa kehittämällä.

Tavoite 4 Kaavavaranto

Asemakaavavaranto pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään viiden vuoden asuntotuotannon ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 450 000 k-m². Toteutumaa seurataan viiden vuoden liukuvana ja takautuvana vuosikeskiarvona.

Kaupungin eri hallintokuntien välistä yhteistyötä jatketaan ja edistetään asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi. Kumppanuuskaavoitusta edistetään ja lisätään hyödyntäen kertynyttä kokemusta aiemmista kumppanuuskaavoitushankkeista.

PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO

Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja

kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin toimin.

Tavoite 5 Asuntotuotannon määrä

Helsingissä rakennetaan vuosittain vähintään 5 000 asuntoa.

Tavoite 6 Maanomistus ja asuntotuotanto

Vuosittainen asuntorakentamisen tuotantotavoite maanomistajittain on

- kaupungin omistamalle ja luovuttamalle maalle 3 600 asuntoa
- valtion omistamalle ja luovuttamalle maalle 400 asuntoa
- yksityiselle maalle 1 000 asuntoa

Tavoite 7 Hallinta- ja rahoitusmuodot

Helsingissä jatketaan tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävää asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla.

Hallinta- ja rahoitusmuototavoite vuosittain on

- 20 prosenttia valtion tukemia ARA vuokra-asuntoja, joista vähintään 750 toteutetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja 250 erityisryhmille
- 40 prosenttia Hitas-, osaomistus- ja asumisoikeusasuntoa sekä 300 nuoriso- ja opiskelija-asuntoa
- 40 prosenttia sääntelemätöntä vuokra- ja omistusasuntoa, tavoitteena vähintään 1300 omistusasunnon ja vähintään 700 vuokra-asunnon toteuttaminen

Helsingin kaupunki edellyttää, että valtio sitoutuu noudattamaan omalla ja luovuttamallaan maalla ohjelman mukaista asuntotuotannon hallintamuotojakaumaa. Yksityisen maanomistuksen osalta hallintamuotojakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla. Projektialueilla ja täydennysrakentamiskohteissa hallinta- ja rahoitusmuotojakauma määritellään tontinluovutuksen yhteydessä siten, että taataan kaupunkirakenteen monipuolisuus. Aluetasoinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma tulee valmistella virastojen välisenä yhteistyönä.

Hitas-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ohjelmakaudella.

Hallintamuotojakauman toteutumista tarkastellaan koko kaupungin tasolla. Tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen Helsingissä. Tähän päästään varmistamalla kaava- ja tonttivarannon riittävyys. Kaavoituksen keinoin parannetaan kohtuuhintaisen asumisen

toteutumismahdollisuuksia. Tasapainoisella asuntotuotannolla ja riittävällä vuokra-asuntojen tuotannolla vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta.

Kaupunki vahvistaa vaikuttamistaan ja vuoropuhelua valtion suuntaan siinä, että rakentamisen kustannuksiin nostavasti vaikuttaviin tekijöihin etsitään nykyistä parempia ja toimivampia ratkaisuja kohtuuhintaisen rakentamisen turvaamiseksi.

Tavoite 8 Kaupungin oma asuntotuotanto

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on vuosittain rakentaa vähintään 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 prosenttia tuotannosta), 600 välimuodon eli Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa (40 prosenttia) ja 150 vapaarahoitteista asuntoa (10 prosenttia). Vapaarahoitteisia asuntoja rakennetaan vain alueiden tasapainoisen asuntorakenteen varmistamiseksi sekä mahdollisen sekarakentamisen yhteydessä.

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin turvataan kaupungin omaan asuntotuotantoon tarvittava ohjelman mukainen tonttitarjonta. Asuntotuotantotoimiston toimintaedellytykset turvataan tarvittaessa toimintamalleja ja riskinottokykyä kehittämällä.

Tavoite 9 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus asuntotuotannosta turvataan. Varmistetaan perheasuntojen määrä, tuotannon laatu ja muuntojoustavuus.

Kerrostalotuotannossa Hitas-omistusasuntotuotantona toteutettavien tonttien asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 60 - 70 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (50 - 60 prosenttia valmistuneista asunnoista). Kerrostalotuotannossa sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon luovutettavilla tonteilla tontin asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 40 - 50 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (30 - 40 prosenttia valmistuneista asunnoista). Pientalotuotannossa asunnot tulee valtaosin toteuttaa perheasuntoina. Tiiviissä kaupunkipientalotuotannossa voidaan kuitenkin toteuttaa pienasuntoja kun se on tarkoituksenmukaista. Huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin. Valtion ja yksityisten tahojen omistamalla maalla käytetään asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta.

PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET

Erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina, ja niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Uusista alueista rakentuu

persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Uudisrakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulkuun ja ympäristön kaupunkimaisuuteen.

Tavoite 10 Saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys

Kaupunkirakenteen toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että suunnitelmallisesti sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja. Lähipalvelut turvataan. Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota julkisten ja yksityisten palveluiden oikea-aikaiseen toteutukseen ja tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille sekä varmistettava niille riittävä asukaspohja. Erityisesti tulee varmistaa joukkoliikennepalvelun samanaikaisuus alueiden rakentumisen kanssa. Pyöräpaikkanormin käyttöä jatketaan ja varmistetaan riittävät lastenvaunupaikat taloihin.

Tavoite 11 Asuinalueiden elinvoimaisuus ja täydennysrakentaminen

Edistetään kestävää kaupunkikehitystä tiedostaen alueiden erilaisuus ja eriytymiskehitys. Asuntorakentamisesta 30 prosenttia toteutuu täydennysrakentamisena.

Jatketaan täydennysrakentamisen edistämistä yhteistyöprosessia ja kannustimia kehittämällä. Kannustimena käytetään esimerkiksi lisärakennusoikeutta. Etsitään malleja, joilla kaupungin vuokrataloyhtiöt voivat hyötyä täydennysrakentamisesta.

PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA

Huolehditaan asuntokannan kunnosta sekä edistetään energiatehokkuutta asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla erilaisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista sekä erilaisten asumiskonseptien toteuttamista. Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan. Meluntorjuntaan kiinnitetään huomiota kaupungin omin toimin sekä vaikutetaan valtioon meluesteiden toteuttamiseksi.

Tavoite 12 Asuntokannan kehittäminen

Asuntokannan ja asuinympäristöjen kunnossapitämisestä huolehditaan ja pyritään laajentamaan elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa. Kaupungin toimin edistetään peruskorjaustoimintaa sekä hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Sekä uudis- että korjausrakentamisessa tavoitellaan esteetöntä rakentamista. Esteettömyyden osalta noudatetaan rakentamismääräyskokoelman vaatimustasoa. Esteettömyyden toteuttaminen ratkaistaan parhaalla mahdollisella tavalla erilaisten suunnittelukohteiden kuten townhouse-rakentamisen erityispiirteet huomioiden.

Jatketaan monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä, lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakkorakentamista ja lisäkerrosrakentamista sekä edellytetään viherkattorakentamista. Edistetään sekatalojen rakentamista.

Tavoite 13 Kaupungin oma asuntokanta

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) huolehtii omistamansa asuntokannan ylläpidosta, arvon ja kunnon säilymisestä sekä vuokratason kohtuullisena pitämisestä. Asukasvalinnassa pyrkimyksenä on monipuolinen ja alueellisesti tasapainoinen asukasrakenne. Tavoitteena on myös asukastyytyväisyyden pysyminen korkeana. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallintoa kehitetään ja toteutetaan tarvittavat lisäselvitykset.

Turvataan kaupungin omistaman asuntokannan kohtuuhintaisuus. Kaupungin asuntokannassa edistetään uusia asumisratkaisuja ja asukaslähtöisiä asumiskonsepteja.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ulkopuolelle jäävän asunto-omaisuuden hallintaa parannetaan keskittämällä omistajahallintoa, kehittämällä ylläpidon, vuokrauksen ja asukasvalintojen käytäntöjä sekä selkeyttämällä omistajaohjausta.

Käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuva asuntokanta säilytetään vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin omistuksessa.

Tavoite 14 Asuntorakentamisen kehittäminen

Kaupunki kehittää asuntorakentamista edistäen asukaslähtöisyyttä, ekologisuutta sekä muunneltavuutta. Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin. Kaupunkimaisten pientalojen ja kerrostaloasumisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan näiden kohteiden toteuttamismahdollisuuksia. Edistetään omatoimista rakentamista ja rakennuttamista, ryhmärakennuttamista, puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä.

Selvitetään mahdollisuus tarjota ryhmärakennuttamishankkeiden neuvonta- ja opastustoimintaa.

Kaupungin toimintatapoja ja prosesseja parannetaan rakentamisen nopeuttamiseksi.

Selvitetään rakennusmarkkinoiden toimivuutta, erityisesti asuntopuolella, suhteessa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan ja sen tavoitteiden toteuttamiseen.

Tavoite 15 Energiatehokkuus

Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta, että A-luokan energiatehokkuusvaatimukset täyttyvät selkeästi. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista. Turvataan kaavoituksella energiatehokkaan rakentamisen toteuttamisedellytykset. Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä asuntorakentamisessa.

Kaupungin omistamassa asuntokannassa energian ominaiskulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Kaupungin oman asuntokannan peruskorjaustoiminnassa pyritään tavoitteellisesti C-energialuokkaan.

Kaupunki edistää osaltaan uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa mm. asuntorakentamisen kehittämishankkeilla yhteistyössä yritysten sekä tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa. Kaupunki rohkaisee ja neuvoo asunto-osakeyhtiöitä toteuttamaan kaupungin asettamia energiansäästötavoitteita.

Tavoite 16 Asumisen pysäköintiratkaisut

Autottomia ja vähäautoisia asuntokohteita kaavoitetaan ja rakennetaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle. Asuintalojen autopaikkojen kustannuksia kohdennetaan paremmin autopaikkojen käyttäjille. Tehdään vuoden 2013 loppuun mennessä kokonaisvaltainen selvitys ja konkreettiset mallit siitä, miten kustannuksia voidaan kohdentaa paremmin autopaikkojen käyttäjille. Ratkaisuja sovelletaan erikseen valittavissa kohteissa ohjelmakauden aikana.

Selvitetään keinot, miten maanalaista ja muuta keskitettyä pysäköintiä lisätään hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella olevilla asuinalueilla. Lisätään yhteiskäyttöä työpaikkapysäköinnin kanssa.

Täydennysrakennuskohteissa pysäköintipaikkojen lukumäärää ei automaattisesti nosteta koko kohteen osalta vaan tarkastelu tehdään tapauskohtaisesti.

PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Tavoite 17 Asukasrakenteen monipuolisuus

Lapsiperheille sopivia asuntoja rakennetaan riittävästi uusille alueille sekä täydennysrakentamiskohteisiin. Esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla. Vieraskielisen väestön asumisen tukemiseksi kehitetään edelleen asumisneuvontaa ja parannetaan eri asumisvaihtoehdoista tiedottamista.

Tavoite 18 Opiskelija- ja nuorisoasunnot

Lisätään asuntomarkkinoille tulevien nuorten kaupunkilaisten kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tarjontaa. Tuotantotavoite on 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoa vuosittain. Opiskelija- ja nuorisoasuntoja pyritään toteuttamaan myös käyttötarkoituksen muutosten kautta olemassa olevaan kiinteistökantaan.

Tavoite 19 Erityisryhmien asuminen

Erityisryhmille kohdennettujen valtion tukemien vuokra-asuntojen tuotantotavoite on 250 asuntoa vuosittain. Erityisasumisen strategista suunnittelua tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Vanhusten asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi palvelukeskusten ja vanhustenkeskusten lähelle, jolloin myös kotihoito ja kuljetuspalvelut toimivat paremmin. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- tai toimintarajoitteiset sekä pysyvästi vammaiset nykyistä paremmin.

Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat kahdeksan toivomuspontta:

1. Tämän ponnen hyväksyessään valtuusto kiirehtii pyöräväylien rakentamista pääkaduille tavoiteverkon mukaisesti. (Elina Moisio)

2. Hyväksyessään esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että tonttien rakennuskelpoiseksi saattamiseksi turvataan riittävät resurssit ja, että kunnallisteknistä suunnittelua tehdään rinnan

kaavoituksen edistymisen kanssa. (Tarja Kantola)

3. Kvsto edellyttää sen selvittämistä, miten kaupungin kaavoituksessa ja tonttien luovutuksessa voidaan kaupungin omien vuokra-asuntojen tarvitsemat tontit asettaa etusijalle ja turvata suunnitelmien toteutuminen kohtuuhintaisina. (Pekka Saarnio)

4. Kaupunki myötävaikuttaa siihen, että on mahdollista rakentaa riittävästi sähköautojen latauspaikkoja. (Astrid Thors)

5. Valtuusto edellyttää, että kaupunki pyrkii estämään sen, että muiden rakennuttajien aravakohteiden vuokrat Helsingissä nousevat kohtuuttomasti rakennuttajien tasatessa vuokria koko maan asuntokannassaan. (Tuomas Rantanen)

6. Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, miten voidaan suunnata kaupungin omaa vapaarahoitteista, mutta asukkaille kohtuuhintaista asuntotuotantoa alueille, joilla ennestään on paljon aravatuotantoa ja jonne yksityisillä rakennuttajilla ei ole kiinnostusta rakentaa. (Tuomas Rantanen)

7. Valtuusto edellyttää että kaupunki seuraavassa yleiskaavassa pyrkii turvaamaan myös viheralueiden ja tärkeiden viheryhteyksien luonto- ja virkistysarvojen säilymisen. (Tuomas Rantanen)

8. Hyväksyessään asumisen ja siihen liittyvän maakäytön toteutusohjelman 2012 kaupunginvaltuusto edellyttää laadunohjauskriteerien tarkistamista sellaisiksi, että ne vastaavat nykyisen lain henkeä rakentamisen energiamääräyksistä. (Nina Huru)

Käsittely

Puheenjohtaja totesi, että 29.8.2012 hyväksytyn käsittelyjärjestyksen mukaisesti jatketaan asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2012 käsittelyä ja että keskustelu puheena olevan käsittelyjärjestyksen mukaisesti on julistettu päättyneeksi.

Puheenjohtaja totesi, että tehdyistä ehdotuksista on jaettu yhdistelmä valtuutetuille, sekä ehdotukset ovat salijärjestelmän paneelissa suomen- ja ruotsinkielisinä.

Valtuutettu Tatu Rauhamäen vastaehdotus, valtuutettu Elina Moision vastaehdotukset numero 1 ja 2 sekä valtuutettu Kati Peltolan, valtuutettu Osmo Soininvaaran ja valtuutettu Thomas Wallgrenin vastaehdotukset jätettiin toivomusponsina, mutta puheenjohtaja tulkitsi ne vastaehdotuksiksi.

Puheenjohtaja esitti, että ehdotukset niitä lukematta merkitään selontekona pöytäkirjaan seuraavasti:

Kaupunginvaltuustossa 29.8.2012 tehdyt vastaehdotukset

Tatu Rauhamäki

Vastaehdotus:
Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus valmistelee seuraavaa Helsingin asumisen ohjelmaa niin, että se tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2016 kuntavaalien jälkeen ensimmäisen valtuustovuoden aikana.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Elina Moisio

Vastaehdotus 1:
Valtuusto edellyttää, että tontinluovutuksessa priorisoidaan kohtuuhintaista tuotantoa ja kaupungin omaa tuotantoa.

Kannattaja: Julia Virkkunen

Vastaehdotus 2:
Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Hitas-tuotantoa suunnataan erityisesti alueille, joilla hitassäännöstelyllä on vaikutusta.

Kannattaja: Julia Virkkunen

Yrjö Hakanen

Vastaehdotus 1:
Tavoitteen 8 toisen lauseen alku muutetaan kuulumaan: Tavoitteena on vuosittain rakentaa yli 1 000 valtion tukemaa vuokra-asuntoa…

Vastaehdotus 2:
Tavoitteen 8 loppuun lisätään: Kaupungin oman vuokra-asuntotuotannon ja peruskorjaustoiminnan edistämiseksi ryhdytään toimiin kunnallisen rakennusyhtiön tai liikelaitoksen perustamiseksi.

Kannattaja: Tea Vikstedt

Kati Peltola

Vastaehdotus:
Kvsto edellyttää, että suunniteltaessa autopaikkojen kustannusten kohdentamista nykyistä paremmin niiden käyttäjille huolehditaan samalla siitä, että työssään välttämättä autoa tarvitseville pienituloisille varataan tarpeeksi kohtuuhintaisia paikkoja.

Kannattaja: Tea Vikstedt

Osmo Soininvaara

Vastaehdotus:
Valtuusto edellyttää, ettei kaupunki luovuta tontteja yleishyödyllisille rakennuttajille sosiaaliseen asuntotuotantoon, elleivät nämä sitoudu siihen, ettei näiden kohteiden vuokrilla subventoida rakennuttajan kohteita muualla maassa.

Kannattaja: Kimmo Helistö

Thomas Wallgren

Vastaehdotus:
Valtuusto edellyttää, että kaupunki ottaa käyttöön menetelmiä, joilla Helsingissä pysyvästi ja myös tilapäisesti asuvien asunnottomien asumistoiveita ja ideoita asunnottomuuden ratkaisemiseksi voidaan selvittää ja huomioida kaupungin asuntopolitiikassa.

Kannattaja: Kati Peltola

Kaupunginvaltuustossa 29.8.2012 ehdotetut toivomusponnet

1 Elina Moisio

Tämän ponnen hyväksyessään valtuusto kiirehtii pyöräväylien rakentamista pääkaduille tavoiteverkon mukaisesti

Kannattaja: Julia Virkkunen

2 Tarja Kantola

Hyväksyessään esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että tonttien rakennuskelpoiseksi saattamiseksi turvataan riittävät resurssit ja, että kunnallisteknistä suunnittelua tehdään rinnan kaavoituksen edistymisen kanssa

Kannattaja: Jyrki Lohi

3 Tarja Kantola

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia asettaa tontinluovutuksissa etusijalle rakentajia, jotka ovat voittaneet kaupungin arava-asuntojen urakkakilpailuja.

Kannattaja: Jyrki Lohi

4 Pekka Saarnio

Kvsto edellyttää sen selvittämistä, miten kaupungin kaavoituksessa ja tonttien luovutuksessa voidaan kaupungin omien vuokra-asuntojen tarvitsemat tontit asettaa etusijalle ja turvata suunnitelmien toteutuminen kohtuuhintaisina.

Kannattaja: Sirpa Puhakka

5 Astrid Thors

Kaupunki myötävaikuttaa siihen, että on mahdollista rakentaa riittävästi sähköautojen latauspaikkoja.

Kannattaja: Jan D Oker-Blom

6 Astrid Thors

Jotta voidaan varmistaa, että ajatus elinvoimaisesta kaupunkikeskuksesta ja elinvoimaisista osa-aluekeskuksista toteutuu, tulee kaavoituksella turvata riittävästi tiloja yritystoiminnalle ja pienimuotoiselle liiketoiminnalle, kuten m.m. suutareille ja korjaamoille.

Kannattaja: Jan D Oker-Blom

7 Yrjö Hakanen

Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet tarkistaa tonttien vuokrien määräytymisperusteita niin, että vuokrat eivät nouse kohtuuttomasti.

Kannattaja: Julia Virkkunen

8 Yrjö Hakanen

Valtuusto edellyttää, että ohjelman toteutuksessa seurataan lähipalvelujen turvaamista muun muassa EU:n kestävän kaupunkikehityksen indikaattoreilla.

Kannattaja: Tuomo Valokainen

9 Yrjö Hakanen

Valtuusto edellyttää, että asuinalueiden kehittämisessä pyritään turvaamaan kattava asukastalojen ja –tilojen verkosto kaupungin eri alueilla.

Kannattaja: Tuomo Valokainen

10 Yrjö Hakanen

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus tekee toteutusohjelman energiankulutuksen vähentämistavoitteelle.

Kannattaja: Tea Vikstedt

11 Tea Vikstedt

Valtuusto edellyttää, että selvitetään, millaisella kaupungin omalla rakentamisorganisaatiolla voidaan toteuttaa kaupungin oman asuntotuotannon tasaisuus, kohtuuhintaisuus ja asuntojen kestävä laatu.

Kannattaja: Kati Peltola

12 Tuomas Rantanen

Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuuden turvata aravavuokra-asuntojen tuotantotavoitteiden toteutumisen tarvittaessa vaikka luovuttamalla tähän hallintamuotoon soveltuvat tontit ensi sijassa omaan tuotantoonsa.

Kannattaja: Julia Virkkunen

13 Tuomas Rantanen

Valtuusto edellyttää, että kaupunki pyrkii estämään sen, että muiden rakennuttajien aravakohteiden vuokrat Helsingissä nousevat kohtuuttomasti rakennuttajien tasatessa vuokria koko maan asuntokannassaan.

Kannattaja: Julia Virkkunen

14 Tuomas Rantanen

Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, miten voidaan suunnata kaupungin omaa vapaarahoitteista, mutta asukkaille kohtuuhintaista asuntotuotantoa alueille, joilla ennestään on paljon aravatuotantoa ja jonne yksityisillä rakennuttajilla ei ole kiinnostusta rakentaa.

Kannattaja: Julia Virkkunen

15 Tuomas Rantanen

Valtuusto edellyttää että kaupunki seuraavassa yleiskaavassa pyrkii turvaamaan myös viheralueiden ja tärkeiden viheryhteyksien luonto- ja virkistysarvojen säilymisen.

Kannattaja: Julia Virkkunen

16 Anni Sinnemäki

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että ohjelman tavoitetta energiansäästöä ja luonnon monimuotoisuutta edistävistä viherkatoista toteutetaan aktiivisesti ja hyvässä yhteistyössä eri hallintokuntien välillä.

17 Kaarin Taipale

Valtuusto edellyttää, että Helsinki selvittää ympäristökuntien kanssa mahdollisuudet perustaa yhteinen yleishyödyllinen asuntorakennuttaja, joka vastaa myös maan hankinnasta ja segregaation ehkäisemisestä.

18 Nina Huru

Hyväksyessään asumisen ja siihen liittyvän maakäytön toteutusohjelman 2012 kaupunginvaltuusto edellyttää laadunohjauskriteerien tarkistamista sellaisiksi, että ne vastaavat nykyisen lain henkeä rakentamisen energiamääräyksistä.

Kannattaja: Timo Elo

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Valtuutettu Yrjö Hakasen vastaehdotusta numero 1 ei ollut kannatettu, joten se raukesi.

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan äänestysjärjestyksen: Vastaehdotuksista äänestetään jokaisesta erikseen.

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Tatu Rauhamäen vastaehdotus hyväksytty.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Khs
EI-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus valmistelee seuraavaa Helsingin asumisen ohjelmaa niin, että se tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2016 kuntavaalien jälkeen ensimmäisen valtuustovuoden aikana.

Jaa-äänet: 73
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 5
Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Matti Enroth, Esko Riihelä, Riitta Snäll

Tyhjä: 5
Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Elina Moisio, Johanna Sumuvuori, Julia Virkkunen

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Elina Moision vastaehdotus hyväksytty.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Khs
EI-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että tontinluovutuksessa priorisoidaan kohtuuhintaista tuotantoa ja kaupungin omaa tuotantoa.

Jaa-äänet: 72
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Sanna Hellström, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko

Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 8
Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Sirkku Ingervo, Kati Peltola, Tuomas Rantanen, Tea Vikstedt

Tyhjä: 3
Kimmo Helistö, Nina Huru, Sari Näre

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Elina Moision vastaehdotus hyväksytty.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Khs
EI-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Hitas-tuotantoa suunnataan erityisesti alueille, joilla hitassäännöstelyllä on vaikutusta.

Jaa-äänet: 74
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto

Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 2
Mika Ebeling, Yrjö Hakanen

Tyhjä: 6
Kimmo Helistö, Nina Huru, Sari Näre, Kati Peltola, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Poissa: 3
Zahra Abdulla, Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Yrjö Hakasen vastaehdotus hyväksytty.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Khs
EI-ehdotus: Tavoitteen 8 loppuun lisätään: Kaupungin oman vuokra-asuntotuotannon ja peruskorjaustoiminnan edistämiseksi ryhdytään toimiin kunnallisen rakennusyhtiön tai liikelaitoksen perustamiseksi.

Jaa-äänet: 70
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 7
Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Kati Peltola, Pekka Saarnio, Ilkka Taipale, Tea Vikstedt

Tyhjä: 6
Nina Huru, Silvia Modig, Sari Näre, Outi Ojala, Sirpa Puhakka, Julia Virkkunen

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Kati Peltolan vastaehdotus hyväksytty.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Khs
EI-ehdotus: Kvsto edellyttää, että suunniteltaessa autopaikkojen kustannusten kohdentamista nykyistä paremmin niiden käyttäjille huolehditaan samalla siitä, että työssään välttämättä autoa tarvitseville pienituloisille varataan tarpeeksi kohtuuhintaisia paikkoja.

Jaa-äänet: 75
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 4
Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Kati Peltola, Ilkka Taipale

Tyhjä: 4
Nina Huru, Silvia Modig, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Osmo Soininvaaran vastaehdotus hyväksytty.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Khs
EI-ehdotus: Valtuusto edellyttää, ettei kaupunki luovuta tontteja yleishyödyllisille rakennuttajille sosiaaliseen asuntotuotantoon, elleivät nämä sitoudu siihen, ettei näiden kohteiden vuokrilla subventoida rakennuttajan kohteita muualla maassa.

Jaa-äänet: 72
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 4
Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Kati Peltola, Pekka Saarnio

Tyhjä: 7
Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Sari Näre, Osmo Soininvaara, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Thomas Wallgrenin vastaehdotus hyväksytty.

7 äänestys

JAA-ehdotus: Khs
EI-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunki ottaa käyttöön menetelmiä, joilla Helsingissä pysyvästi ja myös tilapäisesti asuvien asunnottomien asumistoiveita ja ideoita asunnottomuuden ratkaisemiseksi voidaan selvittää ja huomioida kaupungin asuntopolitiikassa.

Jaa-äänet: 72
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 8
Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tea Vikstedt

Tyhjä: 2
Julia Virkkunen, Thomas Wallgren

Poissa: 3
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma, Sari Näre

Kaupunginvaltuusto päätti siten hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Valtuutettu Anni Sinnemäen ja valtuutettu Kaarin Taipaleen toivomusponsia ei ollut kannatettu, joten ne raukesivat.

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan äänestysjärjestyksen: Toivomusponsien hyväksymisestä äänestetään jokaisesta erikseen.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Elina Moision ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Tämän ponnen hyväksyessään valtuusto kiirehtii pyöräväylien rakentamista pääkaduille tavoiteverkon mukaisesti
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 77
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Tyhjä: 5
Maija Anttila, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Kauko Koskinen, Olli Sademies

Poissa: 3
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma, Tuomo Valokainen

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tarja Kantolan ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Hyväksyessään esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että tonttien rakennuskelpoiseksi saattamiseksi turvataan riittävät resurssit ja, että kunnallisteknistä suunnittelua tehdään rinnan kaavoituksen edistymisen kanssa
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 81
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Tyhjä: 2
Jussi Halla-aho, Julia Virkkunen

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tarja Kantolan ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia asettaa tontinluovutuksissa etusijalle rakentajia, jotka ovat voittaneet kaupungin arava-asuntojen urakkakilpailuja.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 34
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo

Arhinmäki, Arto Bryggare, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Emma Kari, Anu Korppi-Koskela, Essi Kuikka, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Terhi Mäki, Elina Moisio, Sari Näre, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Thomas Wallgren

Ei-äänet: 27
Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Astrid Thors, Olli Valtonen

Tyhjä: 22
Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Sanna Hellström, Nina Huru, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Otto Lehtipuu, Silvia Modig, Seija Muurinen, Outi Ojala, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Pekka Saarnio, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Kaarin Taipale

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Pekka Saarnion ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

11 äänestys

JAA-ehdotus: Kvsto edellyttää sen selvittämistä, miten kaupungin kaavoituksessa ja tonttien luovutuksessa voidaan kaupungin omien vuokra-asuntojen tarvitsemat tontit asettaa etusijalle ja turvata suunnitelmien toteutuminen kohtuuhintaisina.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 82
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva

Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 1
Maija Anttila

Tyhjä: 1
Kauko Koskinen

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Astrid Thorsin ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

12 äänestys

JAA-ehdotus: Kaupunki myötävaikuttaa siihen, että on mahdollista rakentaa riittävästi sähköautojen latauspaikkoja.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 79
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli

Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 2
Kimmo Helistö, Julia Virkkunen

Tyhjä: 3
Maija Anttila, Jussi Halla-aho, Seppo Kanerva

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Astrid Thorsin ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

13 äänestys

JAA-ehdotus: Jotta voidaan varmistaa, että ajatus elinvoimaisesta kaupunkikeskuksesta ja elinvoimaisista osa-aluekeskuksista toteutuu, tulee kaavoituksella turvata riittävästi tiloja yritystoiminnalle ja pienimuotoiselle liiketoiminnalle, kuten m.m. suutareille ja korjaamoille.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 29
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Maija Anttila, Maria Björnberg-Enckell, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Kimmo Helistö, Nina Huru, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Lasse Liemola, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Esko Riihelä, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Astrid Thors, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren

Tyhjä: 55
Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Tuija Brax, Arto Bryggare, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Osmo

Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Tarja Tenkula, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Julia Virkkunen, Ville Ylikahri

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

14 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet tarkistaa tonttien vuokrien määräytymisperusteita niin, että vuokrat eivät nouse kohtuuttomasti.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 16
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Silvia Modig, Sari Näre, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Ei-äänet: 27
Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Juha Hakola, Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen

Tyhjä: 41
Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Tarja Kantola, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Elina Moisio, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

15 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että ohjelman toteutuksessa seurataan lähipalvelujen turvaamista muun muassa EU:n kestävän kaupunkikehityksen indikaattoreilla.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 10
Elina Aaltio, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Tarja Kantola, Minerva Krohn, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Harri Saksala, Kaarin Taipale, Tuomo Valokainen

Ei-äänet: 9
Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Pauli Leppä-aho, Jan D Oker-Blom, Sanna Perkiö, Risto Rautava, Laura Rissanen, Olli Sademies, Riitta Snäll

Tyhjä: 65
Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Esko Riihelä, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

16 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että asuinalueiden kehittämisessä pyritään turvaamaan kattava asukastalojen ja –tilojen verkosto kaupungin eri alueilla.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 25
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Tuuli Kousa, Terhi Mäki, Silvia Modig, Sari Näre, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Pekka Saarnio, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Ei-äänet: 8
Arto Bryggare, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Jan D Oker-Blom, Wille Rydman, Riitta Snäll, Ilkka Taipale, Olli Valtonen

Tyhjä: 51
Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Mari Puoskari, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

17 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus tekee toteutusohjelman energiankulutuksen vähentämistavoitteelle.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 9
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Minerva Krohn, Silvia Modig, Kaarin Taipale, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt

Ei-äänet: 6
Kauko Koskinen, Pauli Leppä-aho, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Riitta Snäll

Tyhjä: 69
Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tea Vikstedtin ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

18 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että selvitetään, millaisella kaupungin omalla rakentamisorganisaatiolla voidaan toteuttaa kaupungin oman asuntotuotannon tasaisuus, kohtuuhintaisuus ja asuntojen kestävä laatu.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 34
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Terhi Mäki, Silvia Modig, Sari Näre, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Thomas Wallgren

Ei-äänet: 25
Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jan D Oker-Blom, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Astrid Thors, Olli Valtonen

Tyhjä: 25
Outi Alanko-Kahiluoto, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Jussi Halla-aho, Sanna Hellström, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Elina Moisio, Jarmo Nieminen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Esko Riihelä, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

19 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuuden turvata aravavuokra-asuntojen tuotantotavoitteiden toteutumisen tarvittaessa vaikka luovuttamalla tähän hallintamuotoon soveltuvat tontit ensi sijassa omaan tuotantoonsa.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 39
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Tuija Brax, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Emma Kari, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Jyrki Lohi, Terhi Mäki, Silvia Modig, Elina Moisio, Sari Näre, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 9
Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Lasse Männistö, Jan D Oker-Blom, Tatu Rauhamäki, Wille Rydman

Tyhjä: 36
Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Jussi Hallaaho, Nina Huru, Tarja Kantola, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Päivi Lipponen, Hannele Luukkainen, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Markku Vuorinen

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

20 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunki pyrkii estämään sen, että muiden rakennuttajien aravakohteiden vuokrat Helsingissä nousevat kohtuuttomasti rakennuttajien tasatessa vuokria koko maan asuntokannassaan.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 72
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 1
Pauli Leppä-aho

Tyhjä: 11
Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Kauko Koskinen, Lasse Liemola, Jan D Oker-Blom, Esko Riihelä, Olli Sademies, Astrid Thors

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

21 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, miten voidaan suunnata kaupungin omaa vapaarahoitteista, mutta asukkaille kohtuuhintaista asuntotuotantoa alueille, joilla ennestään on paljon aravatuotantoa ja jonne yksityisillä rakennuttajilla ei ole kiinnostusta rakentaa.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 48
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Tuija Brax, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Terhi Mäki, Silvia Modig, Elina Moisio, Sari Näre, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Pekka Saarnio, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 2
Arja Karhuvaara, Pauli Leppä-aho

Tyhjä: 34
Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Lasse Liemola, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen

Poissa: 1
Harry Bogomoloff

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

22 äänestys

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää että kaupunki seuraavassa yleiskaavassa pyrkii turvaamaan myös viheralueiden ja tärkeiden viheryhteyksien luonto- ja virkistysarvojen säilymisen.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 48
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Silvia Modig, Elina Moisio, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Tuomo Valokainen, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äänet: 1
Pauli Leppä-aho

Tyhjä: 34
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Päivi Lipponen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Tea Vikstedt

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Matti Enroth

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Nina Hurun ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

23 äänestys

JAA-ehdotus: Hyväksyessään asumisen ja siihen liittyvän maakäytön toteutusohjelman 2012 kaupunginvaltuusto edellyttää laadunohjauskriteerien tarkistamista sellaisiksi, että ne vastaavat nykyisen lain henkeä rakentamisen energiamääräyksistä.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äänet: 81
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Tyhjä: 2
Maija Anttila, Esko Riihelä

Poissa: 2
Harry Bogomoloff, Tuomas Rantanen

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Miliza Ryöti, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, puhelin: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Liitteet

1	Ehdotus asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2012
2	Arviointiraportti MA-ohjelmakausi 2008-2011
3	Lausuntoyhteenveto ja -vastine
4	Rakennuslautakunnan lausunto
5	Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lausunto
6	Vuokralaisneuvottelukunnan lausunto
7	Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan lausunto
8	Vanhusneuvoston lausunto
9	Vammaisneuvoston lausunto
10	Helsingin Kaupunginosayhdistykset ry lausunto lausunto vuoden 2012 MA-ohjelmaluonnoksesta
11	Oulunkylä-Seuran lausunto
12	Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan lausunto Helsingin MA-ohjelmasta vuodelle 2012
13	Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan lausunto
14	HOASin lausunto
15	Nuorisoasuntoliitto ry lausunto
16	Uudenmaan Asuinkiinteistöyhdistys ry lausunto
17	Rakennusteollisuus RT ry:n lausunto
18	Helsingin Yrittäjät ry:n lausunto
19	Helsingin seudun kauppakamarin lausunto MA-ohjelma luonnoksesta
20	Kaupunginvaltuustossa 29.8.2012 tehdyt vastaehdotukset ja toivomusponnet
21	Äänestyslistat

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmana 2012 seuraavat asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ I MAANKÄYTTÖ

Maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä.

Tavoite 1 Maapolitiikka

Maapolitiikan tavoitteena on varmistaa kysyntää vastaava asuntotonttitarjonta sekä eheä yhdyskuntarakenne.

Kaupunki hankkii aktiivisesti yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin kohtuulliseen käypään hintatasoon. Tarvittaessa kaupunki voi turvautua myös muihin lainsäädännön suomiin maanhankintakeinoihin kuten lunastukseen ja etuosto-oikeuteen.

Asemakaavojen muutosalueilla voidaan tarvittaessa tehdä maankäyttösopimuksia. Asemakaavoittamattomilla alueilla

maankäyttösopimuksia tehdään vain poikkeustapauksissa, esimerkiksi tilanteissa, joissa merkittävä osa sopimuskorvauksesta suoritetaan kaupungille tärkeänä raakamaana.

Tavoite 2 Tontinluovutus

Tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallintamuotojakauman mukaan. Ohjelmakauden aikana siirrytään neljän vuoden varauskantaan.

Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 325 000 k-m².

Tontinluovutuksen tapoja monipuolistetaan ja tehostetaan kehittämällä hinta- ja laatukilpailumenettelyä sekä keventämällä kilpailutusprosesseja.

Tontinluovutusta käytetään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatutason ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa.

Tavoite 3 Yleissuunnittelu

Valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on riittävä asuntotuotanto, tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen keskusta sekä elinvoimaiset aluekeskukset. Kaava mahdollistaa asuntorakentamisen niin, että liikkuminen tukeutuu tehokkaasti nykyiseen ja tulevaisuuden joukkoliikenneverkkoon.

Kaupungin keskeisistä sisäänajoväylistä on tekeillä selvitys, jonka perusteella kartoitetaan mahdollisia täydennysrakennuskohteita. Keskitetään täydennysrakentamista olemassa olevan kaupunkirakenteen sisään. Tehokkaalla maankäytöllä turvataan luonto- ja lähivirkistysalueita, julkisen liikenteen kilpailukykyä ja kehittämistä sekä pyöräilyn ja kevyen liikenteen edistämistä.

Helsingin tavoitteena on aloittaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen pääkaupunkiseudun yhteisen yleiskaavan laadinta seudun vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Helsinki sitoutuu vahvasti maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimuksen toteuttamiseen ja edellyttää, että eri osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) toimivat samoin. Helsinki tukee MAL-aiesopimuksen tavoitetta käynnistää hanke, missä yhteistyössä sopijapuolten kesken selvitetään kohtuuhintaisen asuntorakentamisen kilpailun tehostamista mm. kuntien tilaaja- ja hankintatointa kehittämällä.

Tavoite 4 Kaavavaranto

Asemakaavavaranto pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään viiden vuoden asuntotuotannon ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 450 000 k-m². Toteutumaa seurataan viiden vuoden liukuvana ja takautuvana vuosikeskiarvona.

Kaupungin eri hallintokuntien välistä yhteistyötä jatketaan ja edistetään asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi. Kumppanuuskaavoitusta edistetään ja lisätään hyödyntäen kertynyttä kokemusta aiemmista kumppanuuskaavoitushankkeista.

PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO

Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin toimin.

Tavoite 5 Asuntotuotannon määrä

Helsingissä rakennetaan vuosittain vähintään 5 000 asuntoa.

Tavoite 6 Maanomistus ja asuntotuotanto

Vuosittainen asuntorakentamisen tuotantotavoite maanomistajittain on

- kaupungin omistamalle ja luovuttamalle maalle 3 600 asuntoa
- valtion omistamalle ja luovuttamalle maalle 400 asuntoa
- yksityiselle maalle 1 000 asuntoa

Tavoite 7 Hallinta- ja rahoitusmuodot

Helsingissä jatketaan tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävää asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla.

Hallinta- ja rahoitusmuototavoite vuosittain on

- 20 prosenttia valtion tukemia ARA vuokra-asuntoja, joista vähintään 750 toteutetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja 250 erityisryhmille
- 40 prosenttia Hitas-, osaomistus- ja asumisoikeusasuntoa sekä 300 nuoriso- ja opiskelija-asuntoa
- 40 prosenttia sääntelemätöntä vuokra- ja omistusasuntoa, tavoitteena vähintään 1300 omistusasunnon ja vähintään 700 vuokra-asunnon toteuttaminen

Helsingin kaupunki edellyttää, että valtio sitoutuu noudattamaan omalla ja luovuttamallaan maalla ohjelman mukaista asuntotuotannon hallintamuotojakaumaa. Yksityisen maanomistuksen osalta hallintamuotojakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla. Projektialueilla ja täydennysrakentamiskohteissa hallinta- ja rahoitusmuotojakauma määritellään tontinluovutuksen yhteydessä siten, että taataan kaupunkirakenteen monipuolisuus. Aluetasoinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma tulee valmistella virastojen välisenä yhteistyönä.

Hitas-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ohjelmakaudella.

Hallintamuotojakauman toteutumista tarkastellaan koko kaupungin tasolla. Tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen Helsingissä. Tähän päästään varmistamalla kaava- ja tonttivarannon riittävyys. Kaavoituksen keinoin parannetaan kohtuuhintaisen asumisen toteutumismahdollisuuksia. Tasapainoisella asuntotuotannolla ja riittävällä vuokra-asuntojen tuotannolla vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta.

Kaupunki vahvistaa vaikuttamistaan ja vuoropuhelua valtion suuntaan siinä, että rakentamisen kustannuksiin nostavasti vaikuttaviin tekijöihin etsitään nykyistä parempia ja toimivampia ratkaisuja kohtuuhintaisen rakentamisen turvaamiseksi.

Tavoite 8 Kaupungin oma asuntotuotanto

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on vuosittain rakentaa vähintään 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 prosenttia tuotannosta), 600 välimuodon eli Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa (40 prosenttia) ja 150 vapaarahoitteista asuntoa (10 prosenttia). Vapaarahoitteisia asuntoja rakennetaan vain alueiden tasapainoisen asuntorakenteen varmistamiseksi sekä mahdollisen sekarakentamisen yhteydessä.

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin turvataan kaupungin omaan asuntotuotantoon tarvittava ohjelman mukainen tonttitarjonta. Asuntotuotantotoimiston toimintaedellytykset turvataan tarvittaessa toimintamalleja ja riskinottokykyä kehittämällä.

Tavoite 9 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus asuntotuotannosta turvataan. Varmistetaan perheasuntojen määrä, tuotannon laatu ja muuntojoustavuus.

Kerrostalotuotannossa Hitas-omistusasuntotuotantona toteutettavien tonttien asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 60 - 70 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (50 - 60 prosenttia valmistuneista asunnoista). Kerrostalotuotannossa sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon luovutettavilla tonteilla tontin asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 40 - 50 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (30 - 40 prosenttia valmistuneista asunnoista). Pientalotuotannossa asunnot tulee valtaosin toteuttaa perheasuntoina. Tiiviissä kaupunkipientalotuotannossa voidaan kuitenkin toteuttaa pienasuntoja kun se on tarkoituksenmukaista.
Huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin. Valtion ja yksityisten tahojen omistamalla maalla käytetään asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta.

PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET

Erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina, ja niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Uudisrakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulkuun ja ympäristön kaupunkimaisuuteen.

Tavoite 10 Saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys

Kaupunkirakenteen toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että suunnitelmallisesti sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja. Lähipalvelut turvataan. Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota julkisten ja yksityisten palveluiden oikea-aikaiseen toteutukseen ja tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille sekä varmistettava niille riittävä asukaspohja. Erityisesti tulee varmistaa joukkoliikennepalvelun samanaikaisuus alueiden rakentumisen kanssa. Pyöräpaikkanormin käyttöä jatketaan ja varmistetaan riittävät lastenvaunupaikat taloihin.

Tavoite 11 Asuinalueiden elinvoimaisuus ja täydennysrakentaminen

Edistetään kestävää kaupunkikehitystä tiedostaen alueiden erilaisuus ja eriytymiskehitys. Asuntorakentamisesta 30 prosenttia toteutuu täydennysrakentamisena.

Jatketaan täydennysrakentamisen edistämistä yhteistyöprosessia ja kannustimia kehittämällä. Kannustimena käytetään esimerkiksi lisärakennusoikeutta. Etsitään malleja, joilla kaupungin vuokrataloyhtiöt voivat hyötyä täydennysrakentamisesta.

PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA

Huolehditaan asuntokannan kunnosta sekä edistetään energiatehokkuutta asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla erilaisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista sekä erilaisten asumiskonseptien toteuttamista. Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan. Meluntorjuntaan kiinnitetään huomiota kaupungin omin toimin sekä vaikutetaan valtioon meluesteiden toteuttamiseksi.

Tavoite 12 Asuntokannan kehittäminen

Asuntokannan ja asuinympäristöjen kunnossapitämisestä huolehditaan ja pyritään laajentamaan elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa. Kaupungin toimin edistetään peruskorjaustoimintaa sekä hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Sekä uudis- että korjausrakentamisessa tavoitellaan esteetöntä rakentamista. Esteettömyyden osalta noudatetaan rakentamismääräyskokoelman vaatimustasoa. Esteettömyyden toteuttaminen ratkaistaan parhaalla mahdollisella tavalla erilaisten suunnittelukohteiden kuten townhouse-rakentamisen erityispiirteet huomioiden.

Jatketaan monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä, lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakkorakentamista ja lisäkerrosrakentamista sekä edellytetään viherkattorakentamista. Edistetään sekatalojen rakentamista.

Tavoite 13 Kaupungin oma asuntokanta

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) huolehtii omistamansa asuntokannan ylläpidosta, arvon ja kunnon säilymisestä sekä vuokratason kohtuullisena pitämisestä. Asukasvalinnassa pyrkimyksenä on monipuolinen ja alueellisesti tasapainoinen asukasrakenne. Tavoitteena on myös asukastyytyväisyyden pysyminen korkeana. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallintoa kehitetään ja toteutetaan tarvittavat lisäselvitykset.

Turvataan kaupungin omistaman asuntokannan kohtuuhintaisuus. Kaupungin asuntokannassa edistetään uusia asumisratkaisuja ja asukaslähtöisiä asumiskonsepteja.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ulkopuolelle jäävän asunto-omaisuuden hallintaa parannetaan keskittämällä omistajahallintoa, kehittämällä ylläpidon, vuokrauksen ja asukasvalintojen käytäntöjä sekä selkeyttämällä omistajaohjausta.

Käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuva asuntokanta säilytetään vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin omistuksessa.

Tavoite 14 Asuntorakentamisen kehittäminen

Kaupunki kehittää asuntorakentamista edistäen asukaslähtöisyyttä, ekologisuutta sekä muunneltavuutta. Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin. Kaupunkimaisten pientalojen ja kerrostaloasumisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan näiden kohteiden toteuttamismahdollisuuksia. Edistetään omatoimista rakentamista ja rakennuttamista, ryhmärakennuttamista, puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä.

Selvitetään mahdollisuus tarjota ryhmärakennuttamishankkeiden neuvonta- ja opastustoimintaa.

Kaupungin toimintatapoja ja prosesseja parannetaan rakentamisen nopeuttamiseksi.

Selvitetään rakennusmarkkinoiden toimivuutta, erityisesti asuntopuolella, suhteessa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan ja sen tavoitteiden toteuttamiseen.

Tavoite 15 Energiatehokkuus

Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta, että A-luokan energiatehokkuusvaatimukset täyttyvät selkeästi. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista. Turvataan kaavoituksella energiatehokkaan rakentamisen toteuttamisedellytykset. Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä asuntorakentamisessa.

Kaupungin omistamassa asuntokannassa energian ominaiskulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Kaupungin oman asuntokannan peruskorjaustoiminnassa pyritään tavoitteellisesti C-energialuokkaan.

Kaupunki edistää osaltaan uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa mm. asuntorakentamisen kehittämishankkeilla yhteistyössä yritysten sekä tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa. Kaupunki rohkaisee ja neuvoo asunto-osakeyhtiöitä toteuttamaan kaupungin asettamia energiansäästötavoitteita.

Tavoite 16 Asumisen pysäköintiratkaisut

Autottomia ja vähäautoisia asuntokohteita kaavoitetaan ja rakennetaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle. Asuintalojen autopaikkojen kustannuksia kohdennetaan paremmin autopaikkojen käyttäjille. Tehdään vuoden 2013 loppuun mennessä kokonaisvaltainen selvitys ja konkreettiset mallit siitä, miten kustannuksia voidaan kohdentaa paremmin autopaikkojen käyttäjille. Ratkaisuja sovelletaan erikseen valittavissa kohteissa ohjelmakauden aikana.

Selvitetään keinot, miten maanalaista ja muuta keskitettyä pysäköintiä lisätään hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella olevilla asuinalueilla. Lisätään yhteiskäyttöä työpaikkapysäköinnin kanssa.

Täydennysrakennuskohteissa pysäköintipaikkojen lukumäärää ei automaattisesti nosteta koko kohteen osalta vaan tarkastelu tehdään tapauskohtaisesti.

PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Tavoite 17 Asukasrakenteen monipuolisuus

Lapsiperheille sopivia asuntoja rakennetaan riittävästi uusille alueille sekä täydennysrakentamiskohteisiin. Esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla. Vieraskielisen väestön asumisen tukemiseksi kehitetään edelleen asumisneuvontaa ja parannetaan eri asumisvaihtoehdoista tiedottamista.

Tavoite 18 Opiskelija- ja nuorisoasunnot

Lisätään asuntomarkkinoille tulevien nuorten kaupunkilaisten kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tarjontaa. Tuotantotavoite on 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoa vuosittain. Opiskelija- ja nuorisoasuntoja pyritään toteuttamaan myös käyttötarkoituksen muutosten kautta olemassa olevaan kiinteistökantaan.

Tavoite 19 Erityisryhmien asuminen

Erityisryhmille kohdennettujen valtion tukemien vuokra-asuntojen tuotantotavoite on 250 asuntoa vuosittain. Erityisasumisen strategista suunnittelua tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Vanhusten asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi palvelukeskusten ja vanhustenkeskusten lähelle, jolloin myös kotihoito ja kuljetuspalvelut toimivat paremmin. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- tai toimintarajoitteiset sekä pysyvästi vammaiset nykyistä paremmin.

Esittelijä

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmalla luodaan suuntaviivat kaupungin harjoittamalle asuntopolitiikalle. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet kaavoitukselle, asuntotonttien luovutukselle, kaupungin omalle asuntotuotannolle sekä kaupungin asunto-omaisuuden käytölle ja hoidolle. Lisäksi ohjelmaan sisältyy laadullisia, mm. asuntorakentamisen kehittämiseen liittyviä tavoitteita.

Ehdotus Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2012 on asian liitteenä 1. Ohjelma sisältää päätösehdotukseen nostetut ohjelmakauden päämäärät ja tavoitteet sekä niiden perustelut. Ohjelma on laadittu talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolla yhteistyössä keskeisten hallintokuntien edustajista muodostetun MA-ohjelmasihteeristön kanssa.

Edellinen maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2008 - 2017 (MA-ohjelma) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.2.2008. Ohjelman toteutumista on seurattu vuosittain ja seurannasta on raportoitu kaupunginvaltuustolle. Seurantaraportin 2012 asemesta asian liitteeksi on laadittu kulunutta ohjelmakautta 2008 - 2011 tarkasteleva arviointiraportti.

Kevätkaudella 2011 seurantaraportin valtuustokäsittely toimi samalla uuden MA-ohjelman lähetekeskusteluna. Luonnos maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012 valmistui syyskaudella 2011. Luonnoksesta pyydettiin lausunnot laajalta joukolta lautakuntia, neuvottelukuntia ja ulkopuolisia asiantuntija- ja toimijatahoja. Lautakuntien lausunnot sisältyvät asian päätöshistoriaan ja ulkopuolisten lausunnot ovat asian liitteinä. Asian liitteenä on myös lausunnoista laadittu yhteenveto.

MA-ohjelman 2008-2017 arviointi

Asuntotuotanto

Ohjelmakaudella alkoi 14 574 asunnon tuotanto ja valmistui kaikkiaan 11 642 asuntoa. Aloituksista laskettu keskimääräinen vuosituotanto on siten 3 643 asuntoa ja valmistuneista laskettu 2 911 asuntoa vuodessa, vastaten 73 % ja 58 % asetetusta 5 000 asunnon tavoitteesta.

Ohjelmakauden alkuvuodet olivat hiljaisia kansainvälistä rahoituskriisiä seuranneen taantuman vuoksi, mutta vuosien 2010 ja 2011 virkistynyt asuntotuotanto korjasi tilannetta.

Keskimääräisestä vuosituotannosta tarkasteltu hallintamuotojakauma osoittaa, että valtion tukemien ARA-vuokra-asuntojen tuotanto asettui lähelle 20 % tavoitetta (alkaneet 914 asuntoa eli 25 % kaikista alkaneista ja valmistuneet 625 asuntoa eli 21 % kaikista valmistuneista). Valmistuneiden asuntojen osalta absoluuttinen lukumäärä jäi kuitenkin kauas 1 000 ARA-vuokra-asunnon vähimmäistavoitteesta. Mainittakoon lisäksi, että koko ohjelmakauden ajan ARA-vuokra-asuntojen tuotanto painottui selkeästi erityisryhmien asuntoihin ja opiskelija- ja nuorisoasuntoja valmistui yli niille asetetun tavoitteen. Tavallista ARA-vuokratuotantoa on pääsääntöisesti rakennuttanut vain kaupungin asuntotuotantotoimisto.

Välimuodon eli asumisoikeusasuntojen ja Hitas-omistusasuntojen yhteenlaskettu osuus jäi puoleen niille asetetusta 40 % tavoitteesta ollen 18 % aloituksista ja 17 % valmistuneista asunnoista.

Sääntelemättömien vapaarahoitteisten omistus- ja vuokra-asuntojen tuotanto puolestaan ylitti sille asetetun 40 % osuuden sekä aloituksissa (57 %) että valmistuneissa asunnoissa (62 %). Tämä selittyy valtion elvytystoimena myöntämän 10 vuoden korkotukilainan avulla rahoitettujen vuokra-asuntojen runsaalla tuotannolla. Valtion tuesta huolimatta näiden vuokra-asuntojen asukasvalintaan tai vuokratasoon ei kohdistu sääntelyä.

Kaupungin oman asuntotuotannon osalta kuluneen ohjelmakauden tavoite oli mahdollistaa 1 250 asunnon rakentaminen vuosittain. Tarkoitus on ollut, että vuoteen 2017 päästäessä kaupungin oma tuotanto olisi 1 500 asuntoa vuodessa.

Kaupungin omana tuotantona kuluneella ohjelmakaudella käynnistyi yhteensä 2 462 asunnon rakentaminen, mikä vastaa keskimäärin 615 asunnon aloitusta vuodessa (49 % tavoitteesta). ARA-vuokra-asuntojen osuus on noin 50 %. Toteutuneen tuotannon vähäisyyttä selittää ARA-kelpoisten tonttien niukkuus, asuntotuotantotoimistolle varattujen tonttien rakentamiskelpoisuuden viivästyminen sekä omalta osaltaan urakkakilpailuissa saatujen tarjousten liian korkea hintataso, jonka vuoksi urakoita on jouduttu kilpailuttamaan kahteen kertaan.

Ohjelmakauden aikana asuntotuotantotoimiston keskeisiä kehittämisteemoja olivat lisäkerrosrakentaminen, kaupungin kiinteistöyhtiöiden täydennysrakentamismahdollisuuksien selvittäminen, rakentamisen energiatehokkuuden kehittäminen, julkisivuarkkitehtuurin kehittämishankkeet, uudet asuntokonseptit sekä rakennusalan harmaan talouden torjuntaan liittyvät kehittämistoimet.

Asuntorakentaminen keskittyi voimakkaimmin Arabianrannan, Hermannin, Viikin ja Vuosaaren alueille. Kaupunkirakennetta täydentävää asuntorakentamista toteutettiin Alppikylään, Ormuspeltoon, Myllypuroon, Pasilan konepajan alueelle, Ilmalaan, Lauttasaareen, Konalaan ja Pitäjänmäkeen. Uusina alueina ohjelmakaudella avattiin Kalasatama ja Jätkäsaari.

Kumppanuusmenettelyjen kehittäminen

Ohjelmakaudella käynnistettiin kumppanuusmenettelyjen kehittäminen kaavoituksen ja tontinluovutuksen rajapintaan. Erityyppisten kumppanuusjärjestelyjen avulla pyritään aiempaa paremmin hyödyntämään yksityisen osapuolen asiantuntemus ja tuotekehityksen resurssit.

Ohjelmakauden alussa kehittämisen kohdealueiksi valittiin Kruunuvuoren ja Kuninkaantammen projektialueet. Kruunuvuorenrannassa lähtökohtana on ollut kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymä asemakaavaluonnos, jonka pohjalta kiinteistövirasto järjesti tontinvarauskilpailun laatukilpailuna. Kuninkaantammen projektialueella järjestettiin vastaavan tyyppinen laatukilpailu Honkasuon Haapaperhosen alueella vuonna 2010. Kumppanuuskaavoitukseen on pilottikohteeksi lisäksi valikoitumassa Kuninkaantammen Palettilammen ympäristö, jonka asemakaavoitus käynnistyy vuonna 2012.

Tontinluovutuksen tapoja on kehitetty mm. kokeilemalla suunnittelumenettelyä, jossa hankkeen toteuttaja tilaa viitesuunnitelman usealta eri suunnittelijalta ja hankkeen suunnittelutehtävä annetaan parhaaksi arvioidun suunnitelman tekijälle. Lisäksi uusina varausmuotoina on otettu käyttöön kehittämisvaraus asumisratkaisujen kehittämiseksi ja aluevaraus aluekehittämiseen ja kaavatalouden hallintaan.

Kaavatalouden hallinnan parantamiseksi on lisäksi perustettu työryhmä, jonka loppuraportti ehdotuksineen valmistuu keväällä 2012.

Täydennysrakentamisen edistäminen

Ohjelmakaudella käynnistettiin ns. täydennysrakentamiskampanja, jonka tarkoitus oli etsiä keinoja tunnistaa ja hyödyntää täydennysrakentamisen mahdollisuuksia ja edistää myös yksityisten asunto-osakeyhtiöiden omaehtoisia lisä- ja täydennysrakentamishankkeita.

Osana kampanjaa selvitettiin kaupungin oman asuinkiinteistökannan täydennysrakentamisen mahdollisuudet. Selvityksen perusteella näiden

asuinkiinteistöyhtiöiden alueella olisi laskennallisesti mahdollisuudet toteuttaa jopa 2 000 uuden asunnon rakentaminen.

Teoreettisia täydennysrakentamismahdollisuuksia on kartoitettu rakennusmaavarantoaineiston avulla. Kaupunkisuunnitteluvirasto on lisäksi laatinut alueellisia täydennysrakentamisselvityksiä useille alueille. Konalassa ja Mellunkylässä on selvitysten lisäksi laadittu nykyisten tonttien lisärakentamisesta viitesuunnitelmia siten, että niiden pohjalta taloyhtiöt voivat tehdä päätökset lisärakentamisen edellyttämän asemakaavamuutoksen käynnistämisestä.

Täydennysrakentamiskampanjaa toteuttamaan perustettiin täydennysrakentamistyöryhmä. Työryhmä selvitti täydennysrakentamisen prosessiin liittyviä ongelmakohtia ja etsi niihin ratkaisuja. Työryhmän puitteissa luotiin yhteistyössä Kiinteistöliiton kanssa täydennysrakentamisen verkkosivusto, joka tarjoaa tietoa ja apua taloyhtiöille erityisesti kerros- ja rivitalotonttien lisärakentamisesta.

Täydennysrakentamistyöryhmän työskentelyn päätyttyä talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolle perustettiin täydennysrakentamisprojekti vuonna 2011. Projektin ajankohtaisiin töihin kuuluu mm. kaupungin omien kiinteistöyhtiöiden täydennysrakentamisen koordinointi sekä edellä mainitun verkkosivuston täydentäminen.

Täydennysrakentamistyöryhmän loppuraportti on asian oheismateriaalina.

Asumisen vaihtoehtojen kehittäminen

Kuluneella ohjelmakaudella käynnistettiin määrätietoinen asumisen vaihtoehtojen kehittäminen. Kerrostaloasumisen kehittämiseksi käynnistettiin Kehittyvä kerrostalo -ohjelma vuonna 2009. Ohjelman tavoitteena on monipuolistaa kerrostaloasuntotarjontaa, lisätä kerrostaloasumisen kiinnostavuutta sekä tukea kerrostalorakentamisen kohtuuhintaisuutta ja energiatehokkuutta. Ohjelmaan oli vuoden 2012 alkuun mennessä hyväksytty 12 hanketta, joista esimerkkinä Jätkäsaareen ja Kalasatamaan erilaisille kohderyhmille suunnatut autottoman asumisen konseptit sekä ryhmärakennuttamisen hankkeet.

Omatoimisia ryhmärakentamisen ja -rakennuttamisen hankkeita edistettiin mm. asettamalla ne etusijalle tonttien luovutuksessa soveltuvissa paikoissa. Ohjelmakaudella 2008 - 2011 Helsinkiin valmistui useita omatoimisen rakennuttamisen kohteita: omakoti- ja paritaloja, rivitalokohteita sekä yksi seniorikerrostalo.

Kaupunkimaisen pientaloasumisen kehittämisessä avainasemassa oli Helsinki-pientalokonseptin ja ns. townhouse-konseptin kehittäminen.

Vuonna 2009 luovutettiin ensimmäiset omakotitontit, joilla edellytettiin käytettävän Helsinki-pientalomallistoa. Townhouse-konseptin osalta on laadittu laaja raportti rakentamistyypin määrittämiseksi ja mahdollisuuksien kartoittamiseksi sekä toteutettu arkkitehtuurikilpailu Jätkäsaaressa ja Kruunuvuorenrannassa.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittu selvitys Townhouse-rakentaminen Helsingissä on asian oheismateriaalina.

Energiatehokkuuden parantaminen

Ohjelmakaudella perustettiin asumisen energiatehokkuustyöryhmä, jonka tehtävä oli laatia ehdotus kaupungin omistaman asuntokannan ja kaupungin asuntotuotannon energiatehokkuuden toimenpideohjelmaksi.

Asumisen energiatehokkuustyöryhmän loppuraportti on asian oheismateriaalina.

Kiinteistölautakunta on ohjelmakaudella ottanut tontinvarauksissaan käyttöön ehdon, jonka perusteella Kaupunki luovuttaa asuntotontteja vain A-energialuokan hankkeille. Energiatehokkuus on ollut yhtenä kriteerinä myös useissa tontinluovutuskilpailuissa.

Vuonna 2011 myönnetyistä asuintalojen rakennusluvista 62 % myönnettiin A-tehokkuusluokan kohteille. Vuoden 2012 rakennusvalvontataksoja vahvistettaessa taksaan lisättiin lupamaksujen alennukset erittäin energiatehokkaille uudishankkeille. Rakennusvalvontavirastoon on lisäksi palkattu energia-arkkitehti, jonka tehtäviin kuuluu mm. rakennuslupaa hakevien neuvonta energiatehokkuusasioissa.

Asuntotuotantotoimisto on laatinut energiatehokkuustavoitteet omille uudis- ja korjausrakentamishankkeilleen. Ohjelmakaudella valmisti ensimmäinen asuntotuotantotoimiston rakennuttama matalaenergiatalo. Vuonna 2011 asuntotuotantotoimiston uudiskohteista 68 % saavutti lupavaiheessa A-energiatehokkuusluokan.

Energiatehokkuuden parantaminen on nostettu kaupungin omistamien asuntoyhtiöiden yhtiökokousohjeeseen, jossa yhtiöiltä edellytetään sitoutumista kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksen tavoitteisiin, MA-ohjelman tavoitteisiin sekä yhtenäistä ja vertailukelpoista energian kulutuksen seurantaa. Heka ja sen alueyhtiöt selvittävät yhteistyössä asuntotuotantotoimiston kanssa järjestelmällisesti mahdollisuudet parantaa rakennusten energiatehokkuutta peruskorjausten yhteydessä.

Hitas-järjestelmän uudistaminen

Ohjelmakaudella toteutettiin Hitas-järjestelmän uudistus, jossa jälleenmyyntihinnan sääntely muutettiin määräaikaiseksi. Vuonna 2011 tai sen jälkeen valmistuneet Hitas-kohteet vapautuvat 30 vuoden jälkeen sääntelystä automaattisesti. Vanhemmat asuntoyhtiöt voivat saada vapautuksen hakemuksensa perusteella 30 vuoden kuluttua viimeisen rakennusvaiheen valmistumisesta.

Uudistuksessa päätettiin myös Hitas-rajahinnan käyttöönottamisesta. Rajahinta lasketaan kaikkien Hitas-yhtiöiden keskineliöhintojen perusteella neljännesvuosittain. Omistaja voi myydä asuntonsa joko laskennallisella jälleenmyyntihinnalla tai rajahinnalla riippuen siitä, kumpi on hänelle edullisempi.

Asuntomarkkinoiden voimakas kysyntä ja korkeat hinnat näkyvät myös uusien Hitas-asuntojen kysynnässä. Voimakkain kysyntä kohdistuu keskeisille alueille, jotka ovat haluttuja sijaintinsa vuoksi ja joilla Hitas-hinnan ja sääntelemättömän markkinahinnan välinen ero on suurin. Hitas-tonttien luovutusehtoihin lisättiin vuonna 2011 velvoite myydä asunnot arvontamenettelyä käyttäen. Arvonnan tavoite on turvata Hitas-asunnon hakijoille tasapuoliset mahdollisuudet asunnon saamiseen.

Kaupungin asunto-omaisuus ja asunnonvälitys

Ohjelmakaudella valmisteltiin kaupungin aravakiinteistöyhtiöiden sulautuminen yhteen pääomayhtiöön, Helsingin kaupungin asunnot Oy:öön. Alueellisten kiinteistöyhtiöiden tilalle perustettiin 21 alueyhtiötä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi sulautumisen edellyttämät muutokset kaupungin vuokralaisdemokratiasääntöön syyskaudella 2011.

Kuluneen ohjelmakauden aikana kiinteistöviraston asunto-osasto välitti kaikkiaan 12 261 asuntoa yhteensä 24 746 henkilölle (keskimäärin 3065 asuntoa vuodessa). Välitetyistä asunnoista 930 oli uudiskohteissa.

Kaupungin vuokra-asuntoa hakevien talouksien rakenne on pysynyt melko samanlaisena, mutta hakemuksien määrä on ollut kasvussa. Tyypillisin hakijakotitalous on yhden hengen ruokakunta, jolla on erittäin kiireellinen asunnon tarve. Asunnon saaneista yhden hengen hakijatalouksien osuus on pienempi kuin asuntoa hakeneista. Asunnon saaneista yli 80 % kuuluu erittäin kiireellisesti asunnon tarvitsevien ryhmään. Iältään valtaosa asunnon hakijoista on 18 - 34-vuotiaita ja asunnon saaneista 60 % kuuluu tähän ikäryhmään.

Vuonna 2010 kaupungin vuokra-asunnossa asui 15 % helsinkiläisistä. Kaupungin vuokra-asuntojen asukkaissa on suhteellisesti enemmän lapsia, mutta vähemmän eläkeikäisiä ja työikäisiä (25 - 44-vuotiaita)

kuin Helsingin väestössä keskimäärin. Vaihtuvuus kaupungin asunnoissa on selkeästi alhaisempi kuin muilla vuokra-asuntoja tarjoavilla yhteisöillä.

Kaupungin asunnonvälityksen periaatteet tarkistettiin ja vahvistettiin kaupunginhallituksessa vuonna 2010.

Kotikaupunkina Helsinki - ehdotus asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2012

Nyt käsillä oleva ehdotus perustuu seuraavaan asumisen ja maankäytön visioon:

"Helsinki on hyvinvoivan ja kasvavan metropolin ydin, joka tarjoaa asukkailleen laadukasta asumista viihtyisässä urbaanissa ympäristössä. Kaupunginosista muodostuu kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti vetovoimainen Helsinki, jossa asuminen, arjen palvelut ja työpaikat ovat hyvin saavutettavissa. Asuinalueiden suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon keskeisiä periaatteita ovat sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys. Helsinki on edelläkävijä kestävän kaupunkikehityksen edistämisessä."

Ohjelmaehdotuksessa kuvataan tulevan ohjelmakauden lähtökohtia seuraavasti:

"Helsinki on tällä hetkellä monen murroksen edessä, ja kaupunkirakenne on muuttumassa voimakkaasti. Vuosaaren satama on avautunut ja satamalta vapautuneilla kantakaupungin kupeessa olevilla ranta-alueilla on alkanut asuntorakentaminen. Suunnittelu on käynnistynyt myös Helsingin liitosalueilla, ja kaupunkimainen asuminen laajenee tulevaisuudessa itäsuunnassa Östersundomiin. Monet esikaupunkivyöhykkeen kaupunginosat ovat puolestaan muuttumassa entistä painokkaammin ikääntyvien asukkaiden asuinalueiksi, ja asuntokannan peruskorjaukset ovat näillä alueilla ajankohtaisia.

Helsingin asuntotuotannon korkean tavoitteen saavuttaminen edellyttää riittävää yleis- ja asemakaavatasoista varantoa, korkeaa tontinvaraustasoa, hyvää hallintokuntien yhteistyötä sekä myönteistä talous- ja rahoitustilannetta. Samanaikaisesti kun ranta-alueilla rakennetaan uusia kaupunginosia, on kiinnitettävä huomiota myös esikaupunkialueen rakentamisen ja kehittämisen mahdollisuuksiin. Kaupungin sisällä eriarvoistuminen on huolestuttavassa määrin lisääntynyt yhteiskunnallisten erojen kasvaessa, ja eriytymiskehitys heijastuu myös asuinalueille. Asumisen hintataso on entistä korkeammalla ja kaupunginosien väliset erot ovat kasvamassa niin vuokratason kuin asuntojen hintatasonkin osalta. Asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotojakauman ohjaaminen koko kaupungissa ja aluetasolla on edellytys tasapainoisen kaupungin rakentumiselle.

Asuntopoliittisen ohjauksen ensisijainen tarkoitus on turvata tavallisten helsinkiläisten asumisen mahdollisuudet, ja kaupungin tulee omilla toimillaan edistää kohtuuhintaista asumista. Asuntotuotantoa ja asuinalueita suunniteltaessa tulee huomioida myös asumisen erityistarpeita. Suunnittelussa tulee huomioida lapsiperheiden, ikääntyneiden ja asuntomarkkinoille tulevien nuorten tarpeet sekä pienten asuntojen kysyntä, jota vauhdittaa yhden hengen kotitalouksien kasvava määrä.

Ohjelmassa tarkastellaan Helsinkiä paitsi kasvavana pääkaupunkina, myös osana neljän kaupungin muodostamaa pääkaupunkiseutua sekä 14 kunnan muodostamaa Helsingin seutua. Seudullisen yhteistyön tarve kasvaa jatkuvasti kun alueen väestö sekä liikennevirrat kasvavat."

Ohjelmaehdotus sisältää 19 tavoitekohtaa, joiden avulla ohjataan kaupungin maankäyttöä, asuntotuotantoa, kaupunkirakenteen ja asuinalueiden kehitystä, asuntokannan ylläpitoa ja kehittämistä sekä turvataan eri väestöryhmien asumisen mahdollisuudet Helsingissä.

Täytäntöönpano ja seuranta

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2012, kaupunginhallitus määrittelee tavoitteiden toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet ja nimeää niiden vastuutahot erillisellä täytäntöönpanopäätöksellä.

Kuluneella ohjelmakaudella aloitettua seurantaraporttikäytäntöä jatketaan myös tulevalla ohjelmakaudella. Seurannan yhteydessä seurataan myös pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämistä sekä seudullista kaavoitus-, tontti- ja asuntotuotantotilannetta.

Seurantamittarit ja muut arvioinnissa noudatettavat kriteerit ja menetelmät on esitetty liitteenä olevassa ehdotuksessa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Miliza Ryöti, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, puhelin: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ehdotus asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2012

2	Arviointiraportti MA-ohjelmakausi 2008-2011
3	Lausuntoyhteenveto ja -vastine
4	Rakennuslautakunnan lausunto
5	Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lausunto
6	Vuokralaisneuvottelukunnan lausunto
7	Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan lausunto
8	Vanhusneuvoston lausunto
9	Vammaisneuvoston lausunto
10	Helsingin Kaupunginosayhdistykset ry lausunto lausunto vuoden 2012 MA-ohjelmaluonnoksesta
11	Oulunkylä-Seuran lausunto
12	Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan lausunto Helsingin MA-ohjelmasta vuodelle 2012
13	Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan lausunto
14	HOASin lausunto
15	Nuorisoasuntoliitto ry lausunto
16	Uudenmaan Asuinkiinteistöyhdistys ry lausunto
17	Rakennusteollisuus RT ry:n lausunto
18	Helsingin Yrittäjät ry:n lausunto
19	Helsingin seudun kauppakamarin lausunto MA-ohjelma luonnoksesta
20	Kaupunginvaltuustossa 29.8.2012 tehdyt vastaehdotukset ja toivomusponnet

Oheismateriaali

1	Asumisen energiatehokkuustyöryhmän loppuraportti
2	Täydennysrakentamistyöryhmän loppuraportti
3	Townhouse-rakentaminen Helsingissä
4	Keskipinta-alatyöryhmän raportti

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 29.08.2012 § 228

Pöydälle 29.08.2012

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

29.08.2012 Pöydälle

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan käsittelyjärjestyksen:

Asiassa käydään ensin keskustelu. Mahdolliset muutosehdotukset ja toivomusponsiehdotukset on tehtävä ja niitä on kannatettava keskustelun aikana. Kun keskustelu on julistettu päättyneeksi, pannaan asia pöydälle kaupunginvaltuuston seuraavaan kokoukseen äänestysten toimittamista varten.

Käsittelyjärjestys hyväksyttiin.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja ilmoitti, että asian käsittelyä jatketaan käsittelyjärjestyksen mukaisesti 12.9.2012.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Miliza Ryöti, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, puhelin: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 13.08.2012 § 841

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmana 2012 seuraavat asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ I MAANKÄYTTÖ

Maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä.

Tavoite 1 Maapolitiikka

Maapolitiikan tavoitteena on varmistaa kysyntää vastaava asuntotonttitarjonta sekä eheä yhdyskuntarakenne.

Kaupunki hankkii aktiivisesti yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin kohtuulliseen käypään hintatasoon. Tarvittaessa kaupunki voi turvautua myös muihin lainsäädännön suomiin maanhankintakeinoihin kuten lunastukseen ja etuosto-oikeuteen.

Asemakaavojen muutosalueilla voidaan tarvittaessa tehdä maankäyttösopimuksia. Asemakaavoittamattomilla alueilla

maankäyttösopimuksia tehdään vain poikkeustapauksissa, esimerkiksi tilanteissa, joissa merkittävä osa sopimuskorvauksesta suoritetaan kaupungille tärkeänä raakamaana.

Tavoite 2 Tontinluovutus

Tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallintamuotojakauman mukaan. Ohjelmakauden aikana siirrytään neljän vuoden varauskantaan.

Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 325 000 k-m².

Tontinluovutuksen tapoja monipuolistetaan ja tehostetaan kehittämällä hinta- ja laatukilpailumenettelyä sekä keventämällä kilpailutusprosesseja.

Tontinluovutusta käytetään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatutason ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa.

Tavoite 3 Yleissuunnittelu

Valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on riittävä asuntotuotanto, tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen keskusta sekä elinvoimaiset aluekeskukset. Kaava mahdollistaa asuntorakentamisen niin, että liikkuminen tukeutuu tehokkaasti nykyiseen ja tulevaisuuden joukkoliikenneverkkoon.

Kaupungin keskeisistä sisäänajoväylistä on tekeillä selvitys, jonka perusteella kartoitetaan mahdollisia täydennysrakennuskohteita. Keskitetään täydennysrakentamista olemassa olevan kaupunkirakenteen sisään. Tehokkaalla maankäytöllä turvataan luonto- ja lähivirkistysalueita, julkisen liikenteen kilpailukykyä ja kehittämistä sekä pyöräilyn ja kevyen liikenteen edistämistä.

Helsingin tavoitteena on aloittaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen pääkaupunkiseudun yhteisen yleiskaavan laadinta seudun vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Helsinki sitoutuu vahvasti maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimuksen toteuttamiseen ja edellyttää, että eri osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) toimivat samoin. Helsinki tukee MAL-aiesopimuksen tavoitetta käynnistää hanke, missä yhteistyössä sopijapuolten kesken selvitetään kohtuuhintaisen asuntorakentamisen kilpailun tehostamista mm. kuntien tilaaja- ja hankintatointa kehittämällä.

Tavoite 4 Kaavavaranto

Asemakaavavaranto pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään viiden vuoden asuntotuotannon ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 450 000 k-m². Toteutumaa seurataan viiden vuoden liukuvana ja takautuvana vuosikeskiarvona.

Kaupungin eri hallintokuntien välistä yhteistyötä jatketaan ja edistetään asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi. Kumppanuuskaavoitusta edistetään ja lisätään hyödyntäen kertynyttä kokemusta aiemmista kumppanuuskaavoitushankkeista.

PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO

Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin toimin.

Tavoite 5 Asuntotuotannon määrä

Helsingissä rakennetaan vuosittain vähintään 5 000 asuntoa.

Tavoite 6 Maanomistus ja asuntotuotanto

Vuosittainen asuntorakentamisen tuotantotavoite maanomistajittain on

- kaupungin omistamalle ja luovuttamalle maalle 3 600 asuntoa
- valtion omistamalle ja luovuttamalle maalle 400 asuntoa
- yksityiselle maalle 1 000 asuntoa

Tavoite 7 Hallinta- ja rahoitusmuodot

Helsingissä jatketaan tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävää asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla.

Hallinta- ja rahoitusmuototavoite vuosittain on

- 20 prosenttia valtion tukemia ARA vuokra-asuntoja, joista vähintään 750 toteutetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja 250 erityisryhmille
- 40 prosenttia Hitas-, osaomistus- ja asumisoikeusasuntoa sekä 300 nuoriso- ja opiskelija-asuntoa
- 40 prosenttia sääntelemätöntä vuokra- ja omistusasuntoa, tavoitteena vähintään 1300 omistusasunnon ja vähintään 700 vuokra-asunnon toteuttaminen

Helsingin kaupunki edellyttää, että valtio sitoutuu noudattamaan omalla ja luovuttamallaan maalla ohjelman mukaista asuntotuotannon hallintamuotojakaumaa. Yksityisen maanomistuksen osalta hallintamuotojakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla. Projektialueilla ja täydennysrakentamiskohteissa hallinta- ja rahoitusmuotojakauma määritellään tontinluovutuksen yhteydessä siten, että taataan kaupunkirakenteen monipuolisuus. Aluetasoinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma tulee valmistella virastojen välisenä yhteistyönä.

Hitas-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ohjelmakaudella.

Hallintamuotojakauman toteutumista tarkastellaan koko kaupungin tasolla. Tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen Helsingissä. Tähän päästään varmistamalla kaava- ja tonttivarannon riittävyys. Kaavoituksen keinoin parannetaan kohtuuhintaisen asumisen toteutumismahdollisuuksia. Tasapainoisella asuntotuotannolla ja riittävällä vuokra-asuntojen tuotannolla vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta.

Kaupunki vahvistaa vaikuttamistaan ja vuoropuhelua valtion suuntaan siinä, että rakentamisen kustannuksiin nostavasti vaikuttaviin tekijöihin etsitään nykyistä parempia ja toimivampia ratkaisuja kohtuuhintaisen rakentamisen turvaamiseksi.

Tavoite 8 Kaupungin oma asuntotuotanto

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on vuosittain rakentaa vähintään 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 prosenttia tuotannosta), 600 välimuodon eli Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa (40 prosenttia) ja 150 vapaarahoitteista asuntoa (10 prosenttia). Vapaarahoitteisia asuntoja rakennetaan vain alueiden tasapainoisen asuntorakenteen varmistamiseksi sekä mahdollisen sekarakentamisen yhteydessä.

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin turvataan kaupungin omaan asuntotuotantoon tarvittava ohjelman mukainen tonttitarjonta. Asuntotuotantotoimiston toimintaedellytykset turvataan tarvittaessa toimintamalleja ja riskinottokykyä kehittämällä.

Tavoite 9 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus asuntotuotannosta turvataan. Varmistetaan perheasuntojen määrä, tuotannon laatu ja muuntojoustavuus.

Kerrostalotuotannossa Hitas-omistusasuntotuotantona toteutettavien tonttien asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 60 - 70 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (50 - 60 prosenttia valmistuneista asunnoista). Kerrostalotuotannossa sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon luovutettavilla tonteilla tontin asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 40 - 50 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (30 - 40 prosenttia valmistuneista asunnoista). Pientalotuotannossa asunnot tulee valtaosin toteuttaa perheasuntoina. Tiiviissä kaupunkipientalotuotannossa voidaan kuitenkin toteuttaa pienasuntoja kun se on tarkoituksenmukaista. Huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin. Valtion ja yksityisten tahojen omistamalla maalla käytetään asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta.

PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET

Erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina, ja niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Uudisrakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulkuun ja ympäristön kaupunkimaisuuteen.

Tavoite 10 Saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys

Kaupunkirakenteen toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että suunnitelmallisesti sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja. Lähipalvelut turvataan. Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota julkisten ja yksityisten palveluiden oikea-aikaiseen toteutukseen ja tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille sekä varmistettava niille riittävä asukaspohja. Erityisesti tulee varmistaa joukkoliikennepalvelun samanaikaisuus alueiden rakentumisen kanssa. Pyöräpaikkanormin käyttöä jatketaan ja varmistetaan riittävät lastenvaunupaikat taloihin.

Tavoite 11 Asuinalueiden elinvoimaisuus ja täydennysrakentaminen

Edistetään kestävää kaupunkikehitystä tiedostaen alueiden erilaisuus ja eriytymiskehitys. Asuntorakentamisesta 30 prosenttia toteutuu täydennysrakentamisena.

Jatketaan täydennysrakentamisen edistämistä yhteistyöprosessia ja kannustimia kehittämällä. Kannustimena käytetään esimerkiksi lisärakennusoikeutta. Etsitään malleja, joilla kaupungin vuokrataloyhtiöt voivat hyötyä täydennysrakentamisesta.

PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA

Huolehditaan asuntokannan kunnosta sekä edistetään energiatehokkuutta asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla erilaisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista sekä erilaisten asumiskonseptien toteuttamista. Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan. Meluntorjuntaan kiinnitetään huomiota kaupungin omin toimin sekä vaikutetaan valtioon meluesteiden toteuttamiseksi.

Tavoite 12 Asuntokannan kehittäminen

Asuntokannan ja asuinympäristöjen kunnossapitämisestä huolehditaan ja pyritään laajentamaan elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa. Kaupungin toimin edistetään peruskorjaustoimintaa sekä hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Sekä uudis- että korjausrakentamisessa tavoitellaan esteetöntä rakentamista. Esteettömyyden osalta noudatetaan rakentamismääräyskokoelman vaatimustasoa. Esteettömyyden toteuttaminen ratkaistaan parhaalla mahdollisella tavalla erilaisten suunnittelukohteiden kuten townhouse-rakentamisen erityispiirteet huomioiden.

Jatketaan monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä, lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakkorakentamista ja lisäkerrosrakentamista sekä edellytetään viherkattorakentamista. Edistetään sekatalojen rakentamista.

Tavoite 13 Kaupungin oma asuntokanta

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) huolehtii omistamansa asuntokannan ylläpidosta, arvon ja kunnon säilymisestä sekä vuokratason kohtuullisena pitämisestä. Asukasvalinnassa pyrkimyksenä on monipuolinen ja alueellisesti tasapainoinen asukasrakenne. Tavoitteena on myös asukastyytyväisyyden pysyminen korkeana. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallintoa kehitetään ja toteutetaan tarvittavat lisäselvitykset.

Turvataan kaupungin omistaman asuntokannan kohtuuhintaisuus. Kaupungin asuntokannassa edistetään uusia asumisratkaisuja ja asukaslähtöisiä asumiskonsepteja.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ulkopuolelle jäävän asunto-omaisuuden hallintaa parannetaan keskittämällä omistajahallintoa, kehittämällä ylläpidon, vuokrauksen ja asukasvalintojen käytäntöjä sekä selkeyttämällä omistajaohjausta.

Käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuva asuntokanta säilytetään vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin omistuksessa.

Tavoite 14 Asuntorakentamisen kehittäminen

Kaupunki kehittää asuntorakentamista edistäen asukaslähtöisyyttä, ekologisuutta sekä muunneltavuutta. Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin. Kaupunkimaisten pientalojen ja kerrostaloasumisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan näiden kohteiden toteuttamismahdollisuuksia. Edistetään omatoimista rakentamista ja rakennuttamista, ryhmärakennuttamista, puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä.

Selvitetään mahdollisuus tarjota ryhmärakennuttamishankkeiden neuvonta- ja opastustoimintaa.

Kaupungin toimintatapoja ja prosesseja parannetaan rakentamisen nopeuttamiseksi.

Selvitetään rakennusmarkkinoiden toimivuutta, erityisesti asuntopuolella, suhteessa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan ja sen tavoitteiden toteuttamiseen.

Tavoite 15 Energiatehokkuus

Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta, että A-luokan energiatehokkuusvaatimukset täyttyvät selkeästi. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista. Turvataan kaavoituksella energiatehokkaan rakentamisen toteuttamisedellytykset. Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä asuntorakentamisessa.

Kaupungin omistamassa asuntokannassa energian ominaiskulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Kaupungin oman asuntokannan peruskorjaustoiminnassa pyritään tavoitteellisesti C-energialuokkaan.

Kaupunki edistää osaltaan uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa mm. asuntorakentamisen kehittämishankkeilla yhteistyössä yritysten sekä tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa. Kaupunki rohkaisee ja neuvoo asunto-osakeyhtiöitä toteuttamaan kaupungin asettamia energiansäästötavoitteita.

Tavoite 16 Asumisen pysäköintiratkaisut

Autottomia ja vähäautoisia asuntokohteita kaavoitetaan ja rakennetaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle. Asuintalojen autopaikkojen kustannuksia kohdennetaan paremmin autopaikkojen käyttäjille. Tehdään vuoden 2013 loppuun mennessä kokonaisvaltainen selvitys ja konkreettiset mallit siitä, miten kustannuksia voidaan kohdentaa paremmin autopaikkojen käyttäjille. Ratkaisuja sovelletaan erikseen valittavissa kohteissa ohjelmakauden aikana.

Selvitetään keinot, miten maanalaista ja muuta keskitettyä pysäköintiä lisätään hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella olevilla asuinalueilla. Lisätään yhteiskäyttöä työpaikkapysäköinnin kanssa.

Täydennysrakennuskohteissa pysäköintipaikkojen lukumäärää ei automaattisesti nosteta koko kohteen osalta vaan tarkastelu tehdään tapauskohtaisesti.

PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Tavoite 17 Asukasrakenteen monipuolisuus

Lapsiperheille sopivia asuntoja rakennetaan riittävästi uusille alueille sekä täydennysrakentamiskohteisiin. Esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla. Vieraskielisen väestön asumisen tukemiseksi kehitetään edelleen asumisneuvontaa ja parannetaan eri asumisvaihtoehdoista tiedottamista.

Tavoite 18 Opiskelija- ja nuorisoasunnot

Lisätään asuntomarkkinoille tulevien nuorten kaupunkilaisten kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tarjontaa. Tuotantotavoite on 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoa vuosittain. Opiskelija- ja nuorisoasuntoja pyritään toteuttamaan myös käyttötarkoituksen muutosten kautta olemassa olevaan kiinteistökantaan.

Tavoite 19 Erityisryhmien asuminen

Erityisryhmille kohdennettujen valtion tukemien vuokra-asuntojen tuotantotavoite on 250 asuntoa vuosittain. Erityisasumisen strategista suunnittelua tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Vanhusten asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi palvelukeskusten ja vanhustenkeskusten lähelle, jolloin myös kotihoito ja kuljetuspalvelut toimivat paremmin. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- tai toimintarajoitteiset sekä pysyvästi vammaiset nykyistä paremmin.

Käsittely

13.08.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti asian otsikon Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012 -muodosta muotoon: Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012.

Lisäksi esittelijä muutti ehdotustaan siten, että:

- päätösehdotuksen toinen kappale kuuluu seuraavasti:

"Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmana 2012 seuraavat asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet"

- Tavoite 1 Maapolitiikka -väliotsikon alle toiseen kappaleeseen lisätään sana "aktiivisesti":

"Kaupunki hankkii aktiivisesti yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin kohtuulliseen käypään hintatasoon."

- Tavoite 2 Tontinluovutus -väliotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään lause:

"Ohjelmakauden aikana siirrytään neljän vuoden varauskantaan."

- toiseen kappaleeseen lisätään sana "vähintään": "Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 325 000 k-m²."
- kolmas kappale kuuluu seuraavasti: "Tontinluovutuksen tapoja monipuolistetaan ja tehostetaan kehittämällä hinta- ja laatukilpailumenettelyä sekä keventämällä kilpailutusprosesseja."
- viimeiseksi kappaleeksi lisätään: "Tontinluovutusta käytetään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatutason ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa."

- Tavoite 3 Yleissuunnittelu kuuluu seuraavasti:

"Valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on riittävä asuntotuotanto, tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen keskusta sekä elinvoimaiset aluekeskukset. Kaava mahdollistaa asuntorakentamisen niin, että liikkuminen tukeutuu tehokkaasti nykyiseen ja tulevaisuuden joukkoliikenneverkkoon.

Kaupungin keskeisistä sisäänajoväylistä on tekeillä selvitys, jonka perusteella kartoitetaan mahdollisia täydennysrakennuskohteita. Keskitetään täydennysrakentamista olemassa olevan kaupunkirakenteen sisään. Tehokkaalla maankäytöllä turvataan luonto- ja lähivirkistysalueita, julkisen liikenteen kilpailukykyä ja kehittämistä sekä pyöräilyn ja kevyen liikenteen edistämistä.

Helsingin tavoitteena on aloittaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen pääkaupunkiseudun yhteisen yleiskaavan laadinta seudun vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Helsinki sitoutuu vahvasti maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimuksen toteuttamiseen ja edellyttää, että eri osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) toimivat samoin. Helsinki tukee MAL-aiesopimuksen tavoitetta käynnistää hanke, missä yhteistyössä sopijapuolten kesken selvitetään kohtuuhintaisen asuntorakentamisen kilpailun tehostamista mm. kuntien tilaaja- ja hankintatointa kehittämällä."

- Tavoite 4 Kaavavaranto -väliotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään kaksi lausetta:

"Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 450 000 k-m². Toteutumaa seurataan viiden vuoden liukuvana ja takautuvana vuosikeskiarvona."

- toisen kappaleen loppuun lisätään virke:
  "Kumppanuuskaavoitusta edistetään ja lisätään hyödyntäen kertynyttä kokemusta aiemmista kumppanuuskaavoitushankkeista."

- PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO ensimmäinen kappale kuuluu seuraavasti:

"Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin toimin."

- Tavoite 5 Asuntotuotannon määrä -kappaleeseen lisätään sana "vähintään":

"Helsingissä rakennetaan vuosittain vähintään 5 000 asuntoa."

- Tavoite 7 Hallinta- ja rahoitusmuodot -väliotsikon alla toisen kappaleen listaus kuuluu seuraavasti:

- 20 prosenttia valtion tukemia ARA vuokra-asuntoja, joista vähintään 750 toteutetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja 250 erityisryhmille
- 40 prosenttia Hitas-, osaomistus- ja asumisoikeusasuntoa sekä 300 nuoriso- ja opiskelija-asuntoa
- 40 prosenttia sääntelemätöntä vuokra- ja omistusasuntoa, tavoitteena vähintään 1300 omistusasunnon ja vähintään 700 vuokra-asunnon toteuttaminen

- viimeiset kolme kappaletta kuuluvat seuraavasti:

"Hitas-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ohjelmakaudella.

Hallintamuotojakauman toteutumista tarkastellaan koko kaupungin tasolla. Tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen Helsingissä. Tähän päästään varmistamalla kaava- ja tonttivarannon riittävyys. Kaavoituksen keinoin parannetaan kohtuuhintaisen asumisen toteutumismahdollisuuksia. Tasapainoisella asuntotuotannolla ja riittävällä vuokra-asuntojen tuotannolla vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta.

Kaupunki vahvistaa vaikuttamistaan ja vuoropuhelua valtion suuntaan siinä, että rakentamisen kustannuksiin nostavasti vaikuttaviin tekijöihin etsitään nykyistä parempia ja toimivampia ratkaisuja kohtuuhintaisen rakentamisen turvaamiseksi."

- Tavoite 8 Kaupungin oma asuntotuotanto kuuluu seuraavasti:

"Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on vuosittain rakentaa vähintään 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 prosenttia tuotannosta), 600 välimuodon eli Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa (40 prosenttia) ja 150 vapaarahoitteista asuntoa (10 prosenttia). Vapaarahoitteisia asuntoja rakennetaan vain alueiden tasapainoisen asuntorakenteen varmistamiseksi sekä mahdollisen sekarakentamisen yhteydessä.

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin turvataan kaupungin omaan asuntotuotantoon tarvittava ohjelman mukainen tonttitarjonta. Asuntotuotantotoimiston toimintaedellytykset turvataan tarvittaessa toimintamalleja ja riskinottokykyä kehittämällä."

- Tavoite 9 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen -väliotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään lause:

"Varmistetaan perheasuntojen määrä, tuotannon laatu ja muuntojoustavuus."

- PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET -otsikon alle kappaleen loppuun lisätään lause:

"Uudisrakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulkuun ja ympäristön kaupunkimaisuuteen."

- Tavoite 10 Saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys kuuluu seuraavasti:

"Kaupunkirakenteen toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että suunnitelmallisesti sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja. Lähipalvelut turvataan. Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota julkisten ja yksityisten palveluiden oikea-aikaiseen toteutukseen ja tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille sekä varmistettava niille riittävä asukaspohja. Erityisesti tulee varmistaa joukkoliikennepalvelun samanaikaisuus alueiden rakentumisen kanssa. Pyöräpaikkanormin käyttöä jatketaan ja varmistetaan riittävät lastenvaunupaikat taloihin."

- Tavoite 11 Asuinalueiden elinvoimaisuus ja täydennysrakentaminen -väliotsikon alle toiseen kappaleeseen lisätään seuraavat virkkeet:

"Kannustimena käytetään esimerkiksi lisärakennusoikeutta. Etsitään malleja, joilla kaupungin vuokrataloyhtiöt voivat hyötyä täydennysrakentamisesta."

- PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA -otsikon alla ensimmäisen kappaleen viimeinen virke kuuluu seuraavasti:

"Meluntorjuntaan kiinnitetään huomiota kaupungin omin toimin sekä vaikutetaan valtioon meluesteiden toteuttamiseksi."

- Tavoite 12 Asuntokannan kehittäminen -väliotsikon alla 2. ja 3. kappale kuuluvat seuraavasti:

"Sekä uudis- että korjausrakentamisessa tavoitellaan esteetöntä rakentamista. Esteettömyyden osalta noudatetaan rakentamismääräyskokoelman vaatimustasoa. Esteettömyyden toteuttaminen ratkaistaan parhaalla mahdollisella tavalla erilaisten suunnittelukohteiden kuten townhouse-rakentamisen erityispiirteet huomioiden.

Jatketaan monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä, lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakkorakentamista ja

lisäkerrosrakentamista sekä edellytetään viherkattorakentamista. Edistetään sekatalojen rakentamista."

- Tavoite 13 Kaupungin oma asuntokanta -väliotsikon alla ensimmäisen kappaleen loppu kuuluu seuraavasti:

"Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallintoa kehitetään ja toteutetaan tarvittavat lisäselvitykset"

ja toisen kappaleen alku:

"Turvataan kaupungin omistaman asuntokannan kohtuuhintaisuus."

- Tavoite 14 Asuntorakentamisen kehittäminen -väliotsikon alle ensimmäiseen kappaleeseen lisätään sana "puurakentamista":

"Edistetään omatoimista rakentamista ja rakennuttamista, ryhmärakennuttamista, puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä."

– väliotsikon alle lisätään kolme kappaletta:

"Selvitetään mahdollisuus tarjota ryhmärakennuttamishankkeiden neuvonta- ja opastustoimintaa.

Kaupungin toimintatapoja ja prosesseja parannetaan rakentamisen nopeuttamiseksi.

Selvitetään rakennusmarkkinoiden toimivuutta, erityisesti asuntopuolella, suhteessa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan ja sen tavoitteiden toteuttamiseen."

- Tavoite 15 Energiatehokkuus -väliotsikon alla ensimmäinen kappale kuuluu seuraavasti:

"Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta, että A-luokan energiatehokkuusvaatimukset täyttyvät selkeästi. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista. Turvataan kaavoituksella energiatehokkaan rakentamisen toteuttamisedellytykset. Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä asuntorakentamisessa."

- Tavoite 16 Asumisen pysäköintiratkaisut kuuluu seuraavasti:

"Autottomia ja vähäautoisia asuntokohteita kaavoitetaan ja rakennetaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle. Asuintalojen autopaikkojen kustannuksia kohdennetaan paremmin autopaikkojen käyttäjille. Tehdään vuoden 2013 loppuun mennessä kokonaisvaltainen selvitys ja konkreettiset mallit siitä, miten kustannuksia voidaan

kohdentaa paremmin autopaikkojen käyttäjille. Ratkaisuja sovelletaan erikseen valittavissa kohteissa ohjelmakauden aikana.

Selvitetään keinot, miten maanalaista ja muuta keskitettyä pysäköintiä lisätään hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella olevilla asuinalueilla. Lisätään yhteiskäyttöä työpaikkapysäköinnin kanssa.

Täydennysrakennuskohteissa pysäköintipaikkojen lukumäärää ei automaattisesti nosteta koko kohteen osalta vaan tarkastelu tehdään tapauskohtaisesti."

- PÄÄMÄÄRÄ V ASUKKAAT muutetaan muotoon PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE.

  - ensimmäiseen kappaleeseen lisätään "maahanmuuttajataustaisen väestön": " -- asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun."

- Tavoite 18 Opiskelija- ja nuorisoasunnot ja Tavoite 19 Erityisryhmien asuminen -väliotsikoiden alla esiintyviä tuotantotavoitteet muutetaan 200:sta 300:aan (tavoite 18) ja 300:sta 250:een (tavoite 19).

  - Tavoite 19 toinen kappale kuuluu seuraavasti: "Vanhusten asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi palvelukeskusten ja vanhustenkeskusten lähelle, jolloin myös kotihoito ja kuljetuspalvelut toimivat paremmin. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- tai toimintarajoitteiset sekä pysyvästi vammaiset nykyistä paremmin."

Esittelijä muutti päätöksen perusteluja siten, että Kotikaupunkina Helsinki - ehdotus maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012 - otsikon alle, toisen kappaleen loppuun lisättiin seuraava lause: Helsinki on edelläkävijä kestävän kaupunkikehityksen edistämisessä.

25.06.2012 Pöydälle

18.06.2012 Pöydälle

04.06.2012 Pöydälle

07.05.2012 Pöydälle

23.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot
Miliza Ryöti, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, puhelin: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 07.02.2012 § 22

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman (Ma -ohjelman) 2012 luonnoksesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunta pitää Ma -toteutusohjelman 2012 -luonnoksessa esitettyä visiota oikeansuuntaisena. Tavoitteena on kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti vetovoimainen Helsinki, jossa asuminen, arjen palvelut ja työpaikat ovat hyvin saavutettavissa. Asuinalueiden suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon keskeisiä periaatteita ovat sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys.

Asuntopolitiikalla vaikutetaan toimivaan yhdyskuntarakenteeseen, sosiaalisesti tasapainoisen väestörakenteen muodostumiseen, asuntojen saannin turvaamiseen ja kohtuullisiin asumiskustannuksiin. Asumisen ja maankäytön suunnittelulla luodaan edellytyksiä ihmisten hyvinvoinnille, palvelujen toteutukselle ja saavutettavuudelle.

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012 on voimassa olevan maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008 - 2017 tarkistus. Sosiaalilautakunta keskittyy lausunnossaan niihin muutoksiin, joita on tapahtunut verrattuna vuoden 2007 tilanteeseen. Sosiaalilautakunta antoi 4.9.2007 (§ 359) lausunnon nyt voimassa olevan ohjelman luonnoksesta. Ohjelman hyväksymisen jälkeen sosiaalivirastossa on hyväksytty palvelustrategia 13.1.2009 ja palveluverkon linjaukset 23.3.2010. Nämä ovat nyt annettavan lausunnon lähtökohtia.

Asuntotuotannon määrälliset tavoitteet

Toimenpideohjelmaluonnoksessa asuntotuotannon tavoitteena on edelleen rakentaa vuosittain 5 000 asuntoa. Asuntotuotanto on ollut matalalla tasolla, mutta viime vuonna alkoi lähes 5 000 asunnon rakentaminen. Helsingissä jatketaan tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävää asuntojen hallinta- ja

rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla. Asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoitteita on tarkistettu. Valtion tukeman vuokra-asumisen tuotantotavoitteita on nostettu korvaamaan mm. sääntelystä vapautuvaa kantaa ja erityisasumisen ja opiskelijoiden osalta tavoitteita on tarkistettu lähemmäs toteutumaa. Vuoden 2011 seurantaraportissa arvio erityisryhmien vuokra-asunnoista on 700 mukaan lukien opiskelijoiden vuokra-asunnot. Nyt ohjelmassa on erikseen tavoitteet asumisoikeus-, nuoriso- ja opiskelija-asunnoille. Tavoitteena on, että vuosittaisesta asuntotuotannosta 20% ja vähintään 1 000 asuntoa toteutetaan valtion tukemina vuokra-asuntoina, joista 700 rakennetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja loput lainsäädännössä määritellyille erityisryhmille.

Sosiaalilautakunta pitää ohjelmaluonnoksessa asetettuja määrällisiä tavoitteita oikeansuuntaisina ja hyvänä sitä, että tavoitteiden toteutumisen arvioinnille on asetettu seurattavat määrälliset mittarit. Olennaista on huolehtia siitä, että asetettuihin tavoitteisiin päästään.

Sosiaalilautakunnan käsityksen mukaan jatkossa on erityisen tärkeä huolehtia asetettujen asuntojen määrällisten ja hallintamuotojen tavoitteiden toteutumisesta, koska ohjelmaluonnoksessa esitetyn arvion mukaan tulevan 10 vuoden aikana lähes 8 000 vuokra-asuntoa vapautuu sääntelystä Helsingissä. Näistä yli puolet on muiden kuin kaupungin omistuksessa. Menneiden 25 vuoden aikana vastaava luku on ollut noin 4 500 asuntoa ja tästä kaupungin omassa kannassa vajaa 700.

Ellei kiihtyvää vuokra-asuntojen vapautumista kompensoida tavoitteen mukaisella uudistuotannolla, tulee kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen saanti vaikeutumaan entisestään. Sääntelyn purkautuminen vaikuttaa koko pääkaupunkiseudun asuntokannan rakenteeseen. Helsingin kaupungin omistuksessa olevassa asuntokannassa sääntelystä vapautuminen ei aiheuta muutoksia asukkaiden kannalta.

Sosiaalisen eheyden ja segregaation ennaltaehkäisyn näkökulmasta asuntotuotannolle asetetut hallinta- ja rahoitusmuotojen tavoitteet ovat sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan oikeansuuntaiset. Tätä tukee myös tavoite, että asuntorakentamisesta 30 % toteutuu täydennysrakentamisalueilla.

Kotona asumisen tukeminen

Ohjelmaluonnoksen mukaan tavoitteena on vahvistaa kaupunkirakenteen eheyttä toisaalta rakentamalla uusia kaupunginosia ja toisaalta suunnitelmallisella olemassa olevaan asuntokantaan sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Muun muassa palvelujen saatavuuden parantamiseen tähdätään kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja.

Sosiaaliviraston palvelustrategisena tavoitteena on niin sanottujen raskaan hoivan palvelujen vähentäminen ja kevyiden kotona selviytymistä tukevien palvelujen lisääminen. Palveluja järjestettäessä tavoitteena on kotona asumisen tukeminen asiakaskohtaisesti räätälöityjen palvelujen avulla. Monituottajamallin mukaisesti sosiaaliviraston järjestämisvastuulla olevia palveluja voidaan tuottaa kaupungin omina, ostoina, kumppanuussopimuksin tai yksityisinä esimerkiksi palvelusetelien avulla. Asumisen tukipalveluissa on tärkeää huomioida erilaiset tukimuodot. Tuen vahvuuden on vaihdeltava tarpeen mukaan, ja ennaltaehkäisevä ote sekä itsenäisen asumisen mahdollistaminen ovat keskeisessä asemassa.

Sosiaalilautakunnan mielestä on hyvä, että ohjelmaluonnoksessa huomioidaan sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenneuudistus ja tarve esteettömään asumiseen sekä arkiympäristöön erityisesti väestön ikääntyessä. Siten ohjelman toteutumista arvioitaessa tulee huomioida myös julkisten ja lähipalvelujen saavutettavuus sekä asuntojen ja asuinympäristön esteettömyys.

Ohjelmassa otetaan kantaa myös siihen, että monet asuinalueet ovat uuden haasteen edessä väestön ikääntyessä ja todetaan, että alueen asuntokantaa ja väestörakennetta voidaan tasapainottaa asuntopoliittisin keinoin. Harkitulla täydennys- ja lisärakentamisella voidaan tukea eri väestöryhmien asumisuria ja mahdollistaa elinkaariasuminen omalla asuinalueella. Myös asuntokannan kunnossapidon osalta asetettu tavoite laajentaa elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa ja edistää kaupungin omilla toimenpiteillä peruskorjaustoimintaa sekä hissien rakentamista ovat oikean suuntaisia tavoitteita. Edellä mainittujen tavoitteiden toteuttaminen toimii keinona toteuttaa sosiaaliviraston tavoitetta kotona asumisesta niin pitkään kuin mahdollista.

Valtion tukema vuokra-asuntotuotanto erityisryhmille

Sosiaaliviraston järjestämisvastuulla olevien asumispalvelujen edellyttämät asunnot sisältyvät ohjelmassa valtion tukeman vuokra-asumisen tuotantotavoitteisiin. Ohjelman mukaisena tavoitteena on myös tehostaa erityisasumisen strategista suunnittelua. Vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Tarkistettavassa Ma- ohjelmassa tavoitteena on ollut, että valtion tukemia vuokra-asuntoja tuotetaan vuosittain keskimäärin 1 000 asuntoa, näistä nimetyille ryhmille (erityisryhmät, itsenäistyvät nuoret, opiskelijat, seniorit) noin puolet ja vaikeasti asutettaville asunnottomille, asumisessaan tukea tarvitseville ja muille erityisryhmille keskimäärin 25 % valtion tukemasta vuokra-asuntotuotannosta.

Luonnoksessa Ma – 2012 ohjelmaksi erityisryhmille tarkoitetun asuntotuotannon tavoitteeksi on nyt asetettu keskimäärin 300 asuntoa vuosittain. Tähän sisältyy myös pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen tarvittavat uudet asunnot. Määrällisiin tavoitteisiin luetaan sekä uudet asunnot että käyttötarkoituksen muutoksen kautta toteutettavat valtion tukemat uudet vuokra-asunnot. Ohjelmaluonnoksessa ei ole asetettu määrällisiä tavoitteita nimetyille ryhmille. Senioriasuntojen uustuotantoon luovutetaan tontteja yleisten tontinluovutusperiaatteiden mukaisesti.

Sosiaalilautakunta toteaa, että vuoden 2012 erityisryhmien asumista koskevat tavoitteet ohjelmaluonnoksessa ovat oikean suuntaisia. Määrällistä asuntotuotantotavoitetta erityisryhmille tulee kuitenkin tarkentaa siten, että pitkäaikaisasunnottomuuden ja kehitysvammaisten kehittämishankkeilla sekä vanhusten ja lapsiperheiden palvelurakenteen uudistamisella on edellytykset toteutua ohjelman kautta.

Valtion pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelman osana toteutetaan valtion, kuntien, kirkon ja järjestöjen kanssa laaja-alainen hanke nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi. Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisemisessä keskeisessä asemassa ovat uusien nuorisoasuntojen rakentaminen ja asumiseen liittyvät tukipalvelut. Tavoitteeseen vastaaminen vaatii sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan opiskelija- ja nuorisoasuntojen tuotantotavoitteen nostamista esitetystä 250 asunnon vuositavoitteesta.

Erityisryhmille kohdennetuissa asunnoissa etusijalla ovat kaikkein vaikeimmassa asumistilanteessa olevat asukasryhmät, joilla asumiseen liittyy tuen ja palvelujen tarve ja asunnoilta edellytetään erityisratkaisuja. Sosiaalihuollon asiakkaan sosiaalihuollon tarpeiden mukainen asuminen järjestetään nykyisin sosiaalihuoltolain tai sosiaalihuollon erityislakien nojalla.

Kaupungin tulee omilla toimillaan vaikuttaa erityisryhmille kohdennetun asuntokannan kohtuuhintaisuuteen asukkaiden itsenäisen toimeentulon mahdollistamiseksi. Tärkeää on huomioida olemassa olevan asuntokannan tehokas käyttö ja muuntomahdollisuudet sekä edistää virastojen yhteisiä käytäntöjä.

Erityisryhmille kohdennetun rakentamisen ja ympäristön tulee vastata Helsingin kaupungissa olevaa tavanomaista tasoa huomioiden asumisen erityisvaatimukset. Käytännössä kohtuuhintaisen asumisen ongelmaksi voi muodostua kalliit rakentamiskustannukset erityisesti uusilla asuinalueilla ilman kaupungin kehittämisratkaisuja. Edellytyksenä erityisryhmille kohdennettujen kohtuuhintaisten vuokra-

asuntojen tuottamiseksi on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (Aran) tuki rahoitukseen.

Erityisryhmien uutta asumista toteutetaan luovuttamalla tontteja tai integroimalla erityisasumista normaaleihin valtion tuella rakennettaviin vuokrataloihin. Osoitettaessa kaupungin maalta tontteja yleishyödyllisille yhteisöille valtion tukemaan vuokratuotantoon, luovutukseen tulee voida sisällyttää ehto. Tämän mukaan tontille rakennettavaan vuokrataloon voidaan sijoittaa kaupungin tai muun yhteisön ylläpitämiä erityisryhmille suunnattuja asumisyksiköitä tai varata osuus asunnoista erityisryhmien itsenäiseen asumiseen, mikäli tällaiselle on tarvetta. Osuuksista päätetään hankekohtaisesti tontinluovutuksen yhteydessä. Yksittäisessä hankkeessa osuus voi olla tarpeen mukaan ja aluekohtaisen harkinnan mukaan se voi olla korkeintaan 20 %.

Asunnottomille, mielenterveyskuntoutujille ja monisairaille alle 65-vuotiaille kohdennettu asuminen

Asunnottomuuden vähentäminen edellyttää kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tason pitämistä korkeana. Asunnottomuuden vähentämiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää työtä tehdään asumis- ja velkaneuvonnan avulla.

Pitkäaikaisasunnottomien määrä on laskenut Helsingissä vuosina 2008 -2010 noin 200 henkilöllä. Aran tilastojen (Selvitys 4/2011 23.3.2011) mukaan loppuvuodesta 2010 pitkäaikaisasunnottomia oli 1 400. Todettakoon, että sosiaalivirasto on asuttanut eri vuokrasuhteisiin asumismuotoihin ohjelmakauden 2008-2011 aikana 676 pitkäaikaisasunnotonta. Sosiaalilautakunta pitääkin tärkeänä, että asunnottomien tilastointiin liittyvät kriteerit selvitetään yhteistyössä Aran kanssa.

Valtioneuvosto on tehnyt 15.12.2011 periaatepäätöksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelman jatkamiseksi vuosille 2012-2015. Ympäristöministeriö valmistelee parhaillaan valtion ja kuntien välistä aiesopimusta, minkä jälkeen asia valmistellaan kaupunginhallitukselle päätettäväksi. Hallitusohjelman 2011–2015 linjausten mukaisesti pitkäaikaisasunnottomuus pyritään poistamaan vuoteen 2015 mennessä. Helsingin kaupungin ja ympäristöministeriön uutta aiesopimusta koskevissa neuvotteluissa lähtökohtana on ollut noin 1000 asunnon osoittaminen pitkäaikaisasunnottomien käyttöön vuosina 2012–2015. Tulevan ohjelmakauden on tarkoitus painottua kevyemmän tuen tarpeessa oleviin ryhmiin ja vähintään puolet asuntopaikoista toteutetaan hajalleen sijoitettuina tukiasuntoina.

Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen liittyvät sopimukset pitävät lähivuosina korkeana erityisryhmille tarvittavien vuokra-

asuntojen kokonaismäärän. Erillisten hankkeiden ja tukiasuntojen lisäksi kaupungin oman asunnonvälityksen kautta pyritään asuttamaan 50 pitkäaikaisasunnotonta vuosittain. Myös muiden erityisryhmien kuten mielenterveyskuntoutujien sekä alle 65 -vuotiaiden monisairaiden asuminen kotona avohuollon tukitoimin edellyttää nopeasti saatavilla olevia kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Riittävät kotiin järjestettävät tukipalvelut, avohuollon palvelut sekä saumaton hoitoketju eri osapuolten välillä sairaalasta kotiuttamisvaiheessa vähentävät palveluasumisen tarvetta. Helsingissä on myös tavoitteena rakentaa asuntokohde moniongelmaisille nuorille, jotka ovat syrjäytyneitä tai vakavassa syrjäytymisvaarassa ja joille nykyisessä palveluvalikossa ei ole sopivia palveluja.

Kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen kehittämishanke

Kehitysvammahuollon asiakkaiden määrä on Helsingissä tällä hetkellä noin 1 900 ja vuonna 2025 heitä arvioidaan olevan noin 80 asiakasta enemmän. Kehitysvammaisten palvelujen tarpeessa olevien määrä kasvaa maltillisesti, mutta lähivuosina rakennettavien uusien asuntojen määrä on laitoshoivan purkamisen vuoksi aiempaa korkeammalla tasolla.

Kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen kehittämishankkeen (Soslk 27.5.2008; valtioneuvoston periaatepäätös 21.1.2010) tavoitteena on laitosrakenteen purkamisen lisäksi tuottaa asumispalveluihin jonottaville kehitysvammaisille henkilöille uusia asumisen ratkaisuja.

Kehitysvammaisten asumisyksiköitä toteutetaan Aran tuella eri puolille Helsinkiä erillisinä yksiköinä omalle tontille tai osaksi kiinteistö-yhtiöiden rakennushankkeita. Asunto voi olla ryhmäkoti, asuntoryhmä tai erillisasunto. Vuosina 2012–2022 kehitysvammaisten asumiseen tarvitaan sosiaaliviraston arvioiden mukaan 273 asuntoa asuntoryhmiin sijoittuneena sekä 15 ryhmäkotiasuntoa, joissa on yhteensä 273 asuntopaikkaa.

Lastensuojelun asumisyksiköt ja nuorten tukiasuminen

Lastensuojelun tarve on kasvanut voimakkaasti viime vuosina Helsingissä. Vuonna 2010 lastensuojelun asiakkaana oli helsinkiläisistä 0-17 -vuotiaista 9,0 %. Myös lastensuojelun strategisena tavoitteena on palvelurakenteen keventäminen, avohuollon vahvistaminen sekä huostaan otettujen lasten asumisen järjestäminen pääasiallisesti perhehoidossa. Uusien ammatillisten perhekotien ja toimintaan sopivien asuntojen tarve on vuodesta 2012 alkaen enintään yksi asunto vuodessa kymmenen vuoden ajan.

Oman perheen ulkopuolelle sijoitetun nuoren tullessa täysi-ikäiseksi kunta on velvollinen järjestämään tukiasunnon. Tukiasuntopaikkoja on tällä hetkellä Helsingissä noin 300. Helsingissä kehitetään toimintamallia, jossa asukas voisi jäädä asumaan asuntoon tuetun asumisen jakson päättymisen jälkeen. Tällaisessa tilanteessa tukiasuntotoiminnalle tulee osoittaa uusi korvaava asunto kaupungin asuntokannasta. Oikeus jälkihuollon tuettuun asumiseen päättyy viimeistään, kun asiakas täyttää 21 vuotta. Tukiasunnosta nuoret siirtyvät pääsääntöisesti muihin vuokra-asuntoihin. Kaupungin tavallisesta vuokra-asuntokannasta varataan vuosittain 60 asuntoa tukiasunnosta siirtyville nuorille. Lisäksi Nuorisosäätiön kanssa on sovittu 20 asunnon käytöstä jatkoasunnoiksi, joista vapautuu käytännössä vuositasolla 2–3 asuntoa uusille asukkaille.

Sijoitetuille nuorille jatkoasuntojen ja lastensuojelun avohuollon nuorille tuetun asumisen tarjoamisen sekä nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisemisen tulee olla yksi keskeisistä tavoitteista kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä. Tarve tukiasunnosta poismuuttaville nuorille on 100–120 jatkoasuntoa vuosittain. Lisäksi lastensuojelun avohuollon nuorille pitää pystyä tarvittaessa tarjoamaan tuettua asumista huostaanoton ja sijoituksen sijaan. Tällaisten asuntojen tarve vuositasolla on noin 50.

Vanhusten hoiva- ja palveluasuminen

Kaupungin tavoitteena on mahdollistaa ikääntyneiden kotona asuminen sitä tukevien palvelujen avulla. Helsingissä on kehitetty monipuolisia vanhustenkeskuksia.

Helsingin kaupungilla on vuoden 2011 tietojen mukaan yhteensä 4 966 erilaista ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan vanhuspaikkaa. Paikkamäärä vastaa noin 12,5 prosenttia 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmästä. Ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan tarjonnan osalta kaupungin oma osuus pyritään pitämään nykyisellä tavoitetasolla eli noin 3 600 asiakaspaikassa, mikä vastaa sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallista tavoitetta vuoteen 2012 mennessä.

Kaupungin omana tuotantona ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon asiakaspaikkamäärä 3 600 asiakaspaikkaa näyttäisi riittävän tämän vuosikymmenen loppuun saakka, jolloin hoivapaikkatarve alkaa nousta väestön ikääntymisen myötä. Palveluasuntopaikkoja Helsingin kaupungilla on yhteensä 2 804 vanhukselle, joista kaupungin omia palvelutalopaikkoja on hieman yli puolet. Lisäksi vanhustenkeskuksissa on 260 arviointi- ja kuntoutuspaikkaa, jotka ovat kotona asumista tukevia, kuntoutumista, toimintakykyä kehittäviä ja omaishoitoa mahdollistavia paikkoja.

Vuosina 2012–2020 vanhusten palveluasumisen paikkoja lisätään maltillisesti purkamalla vanhoja laitosrakenteita sekä käyttötarkoitusten muutoksilla. Vanhusten asuntotarpeen lisääntyminen ajoittuu Helsingissä erityisesti vuosille 2020–2040, jolloin yli 75-vuotiaiden asukkaiden määrä kasvaa merkittävästi. Parhaillaan selvitetään mm. sairaalakäytöstä vapautuneiden kiinteistöjen soveltuvuutta palveluasumiseen. Tarkoituksena on luopua nykyisten vanhusten asuintalojen vuokrauksesta siinä vaiheessa, kun kiinteistöjen Ara–rahoitukseen perustuvat rajoitukset poistuvat. Asuintalokiinteistöt eivät rakenteiltaan mahdollista muistisairaiden ja fyysisesti toimintarajoitteisten vanhusten ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon järjestämistä turvallisesti.

Tulevaisuudessa yksityisen palvelusektorin osuus vanhuspalvelujen tuottamisesta tulee todennäköisesti kasvamaan, ja tontteja tarvitaan myös yksityisten palveluasumisyksiköiden rakentamiseen.

Terveysvaikutusten arviointi

Ohjelmalla on vaikutuksia fyysiseen ja sosiaaliseen elinympäristöön, elinoloihin ja toimeentuloon. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti herkkiin väestöryhmiin. Jos ohjelmaa ei ole, riskinä on kaupungin eri toimijoiden ristikkäiset vaikutukset ihmisten hyvinvointiin, terveyteen ja toimintakykyyn. Esimerkiksi palvelut ja erityisryhmille kohdennettu asuminen eivät voi sijoittua melulle tai muulle haitalle alttiisiin kohteisiin. Ilman ohjelman tavoitteita ja kaupungin toimenpiteitä ei toteudu ihmisten oikeus esteettömään ympäristöön ja terveyden ylläpitoon omaehtoisesti.

Lopuksi

Sosiaalilautakunta pitää välttämättömänä Ma-ohjelmassa kestävän kehityksen tavoitteita sosiaalisen ja alueellisen eriytymisen kehityksen pysäyttämiseksi ja tulevien sukupolvien, lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Lasten ja nuorten kuuleminen aluesuunnittelussa on tärkeää toteuttaa systemaattisesti koulujen ja päiväkotien kanssa yhteistyössä. Nykytilanteessa sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaaliviraston palvelustrategian mukainen palvelurakenteen keventäminen on voimakkaasti riippuvainen Ma-ohjelmassa asetettujen kaupungin asuntopoliittisten määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumisesta. Laadullisista, rakennettuun ympäristöön liittyvistä tavoitteista tärkeimpänä sosiaalilautakunta pitää elin- ja asuinympäristön esteettömyyttä asuinalueiden ja palveluverkon suunnittelussa, kaavoituksessa ja rakentamisessa.

Käsittely

07.02.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä lisäsi päätösehdotuksensa viimeiseen, Lopuksi -nimiseen kappaleeseen ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraavan tekstin: "Lasten ja nuorten kuuleminen aluesuunnittelussa on tärkeää toteuttaa systemaattisesti koulujen ja päiväkotien kanssa yhteistyössä."

17.01.2012 Pöydälle

13.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Inkeri Rehtilä, erityisasiantuntija, puhelin: 310 62841
inkeri.rehtila(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 25.01.2012 § 7

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle MA-ohjelman 2012 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

MA-ohjelmassa esitetään hyviä ja kannatettavia maankäytön ja asumisen tavoitteita, joiden taustalla on hyvin analysoitua laaja-alaista ja pitkän aikavälin tutkimustietoa Helsingin ja ympäristökuntien kehityksestä.

Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että MA-ohjelman käytännön toteuttamisesta vastuussa olevat toimivat saman suuntaisesti ja että toteuttamista koskevat prosessit ovat selkeitä.

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1500 asuntoa vuodessa

Kaupungin oman (ATT:n) tuotannon tavoite on 1500 asuntoa vuodessa, josta 750 asuntoa tulee toteuttaa ara-vuokra-asuntoina.

Koko asuntotuotannon määrällinen tavoite Helsingissä on 5000 asuntoa vuodessa. Tästä määrästä laskennallisesti noin 3600 asuntoa toteutettaisiin kaupungin maalle, 400 asuntoa valtion maalle ja 1000 asuntoa yksityiselle maalle.

Asuntotuotantotoimiston käynnistynyt kokonaistuotanto on ollut vuosina 2009-2011 keskimäärin 919 asuntoa vuodessa. Asuntotuotantotoimisto pyrkii rakennuttamaan kaikki saamansa tontit viimeistään kahden vuoden kuluessa siitä, kun ne ovat tulleet rakentamiskelpoisiksi.

Tavoitteita vähäisempi tuotanto on johtunut siitä, että kaupungin omaan asuntotuotantoon ei ole pystytty osoittamaan tarpeellista määrää rakentamiskelpoisia tontteja, kunnallistekniikan rakentaminen ja maaperän kunnostus eivät ole olleet riittävän nopeita, sekä siitä, että urakkakilpailut eivät ole toimineet riittävän hyvin korkeasuhdanteen aikana tai urakkakilpailuihin osallistuminen ei ole kiinnostanut rakennusliikkeitä.

MA-ohjelmassa todetaan, että asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä.

Kaupungin oman tuotannon määrällisten tavoitteiden, jotka valtuusto on hyväksynyt maankäytön ja asumisen ohjelmassa, tulisi olla kaikkien asianosaisten hallintokuntien tavoitteena.

Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuototavoitteet

Asuntokaavoista kaupungin omistamalle maalle tulisi kaavoittaa huomattavasti yleisiä tavoitteita enemmän säännellylle asuntotuotannolle mahdollisia tontteja, jotta MA-ohjelman eri hallintamuodoille osoitetut tuotantotavoitteet toteutuisivat. Yksityiselle maalle rakentuva asuntotuotanto on lähes yksinomaan muuta kuin säänneltyä tuotantoa.

Kaupungin maan tuotantojakauman tulisi poiketa melko paljon koko tavoitteellisesta tuotannon jakaumasta eli sen tulisi olla seuraavan suuntainen:

- 25 prosenttia tai vähintään 900 valtion tukemaa vuokra-asuntoa
- 25 prosenttia eli 900 asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntoa
- 25 prosenttia eli 900 hitas- ja osaomistusasuntoa
- 25 prosenttia eli 900 sääntelemätöntä asuntoa

eli yhteensä 3600 asuntoa.

Varattaessa tontteja tulisi siis noudattaa pääpiirteittäin edellä olevaa jakaumaa, joka olisi syytä sisällyttää myös ohjelman kaupunginvaltuuston päättämiin tavoitteisiin. Jos tavoite jää määriteltäväksi virastojen yhteistyöllä vasta varausten valmisteluvaiheessa on mahdollista, että ne eivät pääse riittävästi vaikuttamaan muuhun valmisteluun.

Vuosituotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoitteissa on muutettu tavoitteita eriyttämällä opiskelija-asunnot pois ara-vuokratuotannosta ja siirtämällä asumisoikeustuotanto pois välimallintuotannosta. Lisäksi

kaupungin tulisi pyrkiä edesauttamaan sitä, että myös yksityisten omistamilla alueilla toteutettaisiin osaltaan hallintamuotojen tavoitteita.

Opiskelija- ja nuorisoasumisen erottamisella ns. normaalista ara-vuokratuotannosta on haluttu vahvistaa tavallisen ara-vuokratuotannon toteuttamisedellytyksiä, mikä on erittäin tarpeellista.

Tavallisia ara-vuokra-asuntoja on rakennettu viime vuosina hyvin vähän. Ara-vuokratuotantoa estävät lisäksi usein alueelliset syyt kuten ara-tuotannon osuuden alueellinen rajoittaminen, suurten vuokrakohteiden välttäminen, alueilla jo ennestään olevien vuokra-asuntojen määrä sekä liian kalliit rakennuskustannukset.

Lisäksi on ennustettu, että seuraavan kymmenen vuoden aikana Helsingissä vapautuu lähes 8000 vuokra-asuntoa ara-sääntelystä vapaille markkinoille, josta kaupungin vuokra-asuntoja on noin 2900.

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen määrä tulee mitä todennäköisemmin seuraavina vuosina näin ollen entisestään vähenemään. Tulevaisuudessa tavallisen ara-vuokratuotannon toteutus tulee olemaan entistä selvemmin kaupungin oman tuotannon varassa, kun eräät aiemmin myös ara-vuokra-asuntoja toteuttaneet yleishyödylliset toimijat ovat tehneet strategisia linjauksia ja siirtyneet asuntosijoittajiksi.

Uusia vuokra-asuntoja voidaan rakentaa hyvin vähän vuokratalovaltaisille täydennysrakentamisalueille. Jotta sosiaalisen eheyden tavoite toteutuu, tulee vetovoimaisille projektialueille rakennuttaa valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa 30 % alueen koko asuntomäärästä.

Asumisoikeustuotanto tulisi säilyttää välimallituotantona. Asumisoikeustuotannon lukeminen välimallin-hallinta- ja rahoitusmuotoon yhdessä hitas-omistusasumisen kanssa antaa joustoa toteuttajalle mm. epävarmassa rahoitus- ja markkinointitilanteessa erityisesti täydennysrakentamisalueilla.

Asumisoikeustuotannolle tulisi valtion toimesta varata vuokra-asumisesta erillinen myöntämisvaltuus ja sen toteuttamismahdollisuudet olisi syytä turvata ainakin pääkaupunkiseudulla. Tänä syksynä asumisoikeushankkeet eivät saaneet korkotukipäätöksiä aikataulussa ja hankkeiden lähdöt olivat epävarmoja ja niitä jouduttiin siirtämään.

Asuntotuotantotoimikunta esittää, että alueelliset prosentuaaliset hallintamuototavoitteet tulee laatia projektialueittain etupainotteisesti ja niiden toteutumista tulisi seurata. Lisäksi tulisi laatia selvitys, miten koko Helsingin hallintamuotokuva voidaan saada MA-ohjelman

tavoitteen mukaiseksi, huomioiden merkittävä täydennysrakentamisvolyymi sekä yksityinen ja kaupungin maanomistus.

Rahoitus- ja hallintamuodot täydennysrakentamisalueilla

Tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävä asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittaminen tarkoittaa vuokratalovaltaisilla täydennysrakentamisalueilla omistustuotannon painottamista lisärakentamisen hallintamuotona.

Näillä samoilla alueilla vanhan asuntokannan jälleenmyyntihinnat ovat hieman yli puolet uusien asuntojen rakentamiskustannuksista. Hitasasuntojen myyntihinnan sääntely on tällöin tarpeetonta. Säätelemätöntä omistusasumista tulisi näillä alueilla suosia ja siten lisätä omistusasuntojen houkuttelevuutta.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että täydennysrakentamisalueilla voitaisiin rakennuttaa kaupungin omana tuotantona säätelemätöntä omistusasuntotuotantoa ns. omakustannushintaan vuokratonteille. Tämä ensimmäisen myyjän hintasäädelty tuotanto tulisi erottaa markkinahintaisesta säätelemättömästä omistusasuntotuotannosta ja se tulisi laskea välimuodon hallintamuodoksi.

Asemakaavoituksen vaikutukset kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen

Kaavoituksen tulee mahdollistaa hyvän kaupunkiympäristön lisäksi kohtuuhintainen asuntotuotanto tiiviissä ja laadukkaassa urbaanissa kaupunkirakenteessa, missä autopaikoitus sijoittuu luontevimmin kannen alle tontille. Yksityiskohtaiset, laatua nostavat kaavamääräykset yhdessä muiden määräysten ja tonttiolosuhteiden kanssa aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia asuntorakentamiselle. Erityisesti maanalainen autopaikoitus, rakennusten monimuotoisuus ja kaavoissa määritellyt yhteistilavelvoitteet vaikeuttavat valtion rahoituksen saantia kohteille.

Pysäköinnin laskentaohjeesta tulevaa autopaikoituksen määrää tulisi voida tarkastella kriittisesti kohtuuhintaisen asuntotuotannon kustannusten kannalta erityisesti silloin, kun kohteet sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien varrella. Raideliikenteen asemien ympärillä ja muiden liikenteen runkolinjojen solmukohdissa esimerkiksi 1000 metrin säteellä voitaisiin noudattaa selvästi pienempää pysäköintimitoitusnormia. Myös rakentamis- ja elinkaarikustannuksiltaan kalliit kannenalaiset pysäköintiratkaisut tulisi pyrkiä korvaamaan toisilla ratkaisuilla varsinkin täydennysrakentamisalueilla.

Asuinkortteleiden kaavojen yleistä määräysten sallivuutta tulisi lisätä ja yksityiskohtaisuutta vähentää. Massoittelun tulisi olla peruslähtökohdiltaan selkeätä ja kaavoihin merkityn rakennusalan tulisi mahdollistaa erityyppisiä asuntoratkaisuja. Yhteistilojen määriä ei tulisi merkitä kaavoihin velvoittavina määräyksinä vaan mahdollisuuksina. Nämä toimenpiteet lisäisivät kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä ja parantaisi asukaslähtöisten ja uudentyyppisten asuntojen ja muiden laatutavoitteiden toteuttamista.

Asemakaavoituksen tulisi huomioida MA-ohjelman hallintamuototavoitteet kohtuuhintaisen asuntotuotannon osalta.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että kaupungin oman tuotannon 1500 asunnon tavoite kirjataan myös kaavoituksen tavoitteeksi, joka tarkoittaa noin 140 000 k-m2 vuositavoitetta, josta 750 ara-vuokra-asunnon tavoitteen tulisi olla ensisijainen.

Kumppanuuskaavoitus

Kumppanuuskaavoituksella voidaan parantaa asemakaavojen taloudellisuutta ja teknistä toteuttamiskelpoisuutta. Samaan tavoitteeseen päästään myös perinteisellä asemakaavoituksella, jossa kaavoituksen työkaluna hyödynnetään toteutettavuuden osalta kokeneiden asuntosuunnittelijoiden viitesuunnitelmia, rakentamiskelpoisuus on selvitetty etukäteen ja jossa asemakaavat tehdään määräyksiltään riittävän yleispiirteisiksi.

Kumppanuuskaavoitus on hyvä vaihtoehto laajoissa kohteissa, joissa on useita kaavallisia vaihtoehtoja. Kunnallistekniikan suunnittelu ei nykyisin käynnisty ennen kaavojen vahvistumista. Kunnallistekniikan ja katurakentamisen tulisi tapahtua pian kaavojen vahvistumisen jälkeen, jotta kumppanuuskaavoitus olisi toimiva rakentamisen aikatauluttamisen suhteen. Muuten kumppanuuskaavoitus voi pitkittää hankkeen aikatauluja rakennuttajan osalta ja nostaa rakennuttamisen kustannuksia suunnittelun osalta.

Laadukas lisärakentaminen osaksi kaupungin täydennysrakentamisstrategiaa

Erot Helsingin asuinalueiden välillä ovat syventyneet, jos alueita vertaillaan toisiinsa asukkaiden verotettavan kokonaistulon osalta. Lähiöiden välillä on suuriakin imagollisia ja sosiaalisia eroja.

Tulevat vuodet osoittavat kehittyykö reunavyöhykkeille uudentyyppisiä ja vahvoja ytimiä vai perustuuko reuna-alueiden kehitys autokaupunkimaiseen alhaisen tehokkuuden rakenteeseen.

Täydennysrakentamisella myös alueen sosiaalisia tavoitteita voidaan huomioida asuntojakaumaa tasapainottamalla ja asuntojen

hallintamuotoja monipuolistamalla. Kaupunkirakenteelliset, ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset tarpeet lähiöiden kehittämisessä ovat siten pitkälti yhdenmukaiset ja periaatteessa toteutettavissa.

Täydennysrakentamisella pyritään tasapainottamaan alueiden eriarvoistumista. Hiipuvilla alueilla täydennysrakentamisella voidaan nostaa alueen yleistä imagoa ja parantaa kaupunkikuvaa, kun hallintamuotoja monipuolistetaan ja asuntojen laatutasoa nostetaan.

Uudet kohteet täydennysrakentamisalueilla mitoitetaan huomioiden myös oletettujen tulevien asukkaiden maksukyky ja alueen yleinen vanhojen asuntojen hintataso. Hiipuvilla alueilla asuinrakennuksista tulee näin helposti huomattavasti vaatimattomampia kuin esim. uusien satama-alueiden vastaavista omistuskohteista. Omistusasuminen tulee tehdä haluttavaksi, eikä hiipuvien alueiden kohdalla niiden houkuttelevuuden suhteen ole helppoja ratkaisuja. Jotta täydennysrakentamisella pystyttäisiin oikeasti ehkäisemään alueiden eriytymistä, pitäisi täydennysrakentamisalueilla olla mahdollista panostaa sekä kaupunkikuvaan että asuntoihin enemmän kuin mitä alueen yleinen hintataso edellyttää. Näin voidaan toimia vain kohdentamalla kustannuksia nykyisestä poikkeavalla tavalla.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että täydennysrakentamiskohteissa voitaisiin asuinrakennuksille myöntää tietyillä edellytyksillä erityinen ”Laadukas lisärakentaminen” –status.

Tämä status oikeuttaisi rakennuttamaan esimerkiksi vähemmän yhteistiloja ja autopaikkoja, kuin mitä kaava edellyttää, tai se mahdollistaisi vapautuksen kohteen muilta, kaupungin omilta sisäisiltä määräyksiltä. Näin kustannuksia voitaisiin kohdentaa paremmin aluetta ja asukasta parhaiten palveleviin asioihin ilman, että asuntojen hinnat nousevat liikaa.

Laadukas lisärakentaminen –päätöksen tulisi olla samalla tavalla periaatteellinen päätös, kuin mitä on tehty päätös ullakkorakentamisen tulkinnoista kantakaupungissa. Laadukas-lisärakentaminen -statuksen voisivat kuitenkin saada ainoastaan esim. täydennysrakentamisprojektin hyväksynnän saaneet kohteet erikseen sovituilla alueilla.

Tontinluovutuksen keinot varmentaa kohtuuhintaisen asuntotuotannon rakentuminen

Tonttipolitiikalla tulee varmistaa kohtuuhintaisen asuntorakentamisen edellytykset. Korkeasuhdanteessa urakkakilpailu toimii kaupungin oman tuotannon kannalta heikommin kuin matalasuhdanteessa. Korkeasuhdanteessa urakoitsijoiden kiinnostus omaan tuotantoon on suurinta ja kaupungin toiminta merkittävänä maanomistajana ja

tonttienjakajana saa silloin erityisen suuren merkityksen. Kiinnostus kaupungin asuntorakentamisurakoita kohtaan on ollut alhaista, mikä on näkynyt erittäin voimakkaasti nousseina urakkahintoina.

Jotta urakoitsijat olisivat kiinnostuneita tarjoamaan omaa vapaarahoitteista asuntotuotantoaan matalakatteisempia asuntorakentamisurakoita, tulee urakoitsijoiden oman vapaarahoitteisen asuntotuotannon tonttien saamisen ehtona olla kaupungin oman kohtuuhintaisen asuntorakentamistuotannon urakkakilpailuissa pärjääminen. Tätä varten tulisi luoda oma järjestelmänsä.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että kaupungin oman kohtuuhintaisen tuotannon 1500 asunnon tavoite kirjataan myös tontinluovutuksen tavoitteeksi. Tämä tarkoittaa noin 140 000 k-m2 vuositavoitetta kaavatuotannolle, josta 750 vuokra-asunnon tavoite olisi ensisijainen. Lisäksi olisi tutkittava mahdollisuuksia kehittää varausjärjestelmää niille rakennusliikkeille, jotka ovat pärjänneet ATT:n urakkakilpailussa.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauma

Helsingin asuntokunnista lapsiperheitä on vain 18 %. On tärkeää pyrkiä monipuolistamaan asuntojakaumaa niin, ettei väestön ikäjakauma entisestään yksipuolistu. Perheasuntoja tulee tehdä kaikkiin hallintamuotoihin. Perheasuntojen 40-50 % osuutta uudistuotannossa tulee pitää vähimmäismääränä, sillä kaikki perheasunnot eivät tule lapsiperheiden käyttöön.

Myös vapaarahoitteisessa omistus- ja vuokra-asuntokohteissa tulee olla riittävä määrä perheasuntoja, vaikka hitas-omistusasunnot ovatkin lähempänä keskituloisen perheen ostokykyä.

Perinteisten ydinperheiden määrä kuitenkin vähenee jatkuvasti ja ydinperheen rinnalle on syntymässä uusien perhemuotojen kirjo mm. uusioperheet ja monen sukupolven perheet.

Uusioperheissä lapsia on usein enemmän kuin perinteisissä ydinperheissä. Näissä uusioperheissä kaikki perheeseen kuuluvat eivät aina asu samassa paikassa. Lähinnä lasten vuoro-, viikonloppu- ja satunnainen asuminen tekevät perheen koosta kausiluonteista ja muuttuvaa.

Perhemuotojen monipuolistuminen koskee myös sukupolviasumisen uusia muotoja. Aikuistuvat lapset on yksi näistä ryhmistä. Väestön ikääntymisen ja muuttoliikkeen takia myös isovanhempien tarvitsema väliaikainen tai pysyvä asuminen seuraavan sukupolven luona lisääntyy.

Näihin uudentyyppisiin haasteisiin tulisi kiinnittää huomiota ns. normaalituotannon ohella, jotta asuntojen tilajakauma vastaisi mahdollisimman hyvin muuttuvaa kysyntää.

ATT kehittää uusia asumiskonsepteja myös uusille perhetyypeille. Ensimmäinen yhteisöllinen, pientiloilla joustavaksi tehdyt asunnot ns. ATT City-talo on rakenteilla Helsingin Kalasatamaan.

Yhteistyö erityisesti Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja asunto-osaston kanssa on tärkeää, jotta asuntotyypistöä voidaan edelleen kehittää asukaskokemusten kautta ja jotta asukasvalinnat voidaan kohdentaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Kaupungin eri hallintokuntien yhteistyötä asuntotuotannon prosessien sujuvoittamiseksi

Asuntotuotannon prosessin kuvaaminen ja sen sujuvoittaminen raakatonttimaasta asunnoksi on oleellinen keino parantaa mahdollisuuksia saavuttaa MA-ohjelman määrällisiä ja laadullisia tavoitteita.

Kaupungilla on keinoja parantaa prosessia ja löytää hintoihin vaikuttavia yksittäisiä tekijöitä. Monista laadullisista, hyvistäkin tavoitteista on tullut ohjeita ja myöhemmin kaupungin omia määräyksiä, joita ei voida enää kohdekohtaisesti tulkita esim. asuintalon sijainti tai asumiskonseptin vaatimukset huomioiden.

Tällaisia kustannuksiin selkeästi vaikuttavia määräyksiä autopaikkojen lisäksi ovat mm. kaavojen yhteistilamääräykset. Yhteistilojen määrä on viimeisten kymmenen vuoden aikana enemmän kuin kaksinkertaistunut, kun tarkoitetaan yhteistilojen pinta-alan suhdetta asuntopinta-alaan.
Erityisesti tämä rasittaa pienten kohteiden, kuten täydennysrakentamiskohteiden taloutta. Pienissä kohteissa yhteistilamäärä voi nousta jopa 20 prosenttiin asuinpinta-alasta, johtuen määräysten mitoitusohjeista.

Prosessiin liittyvänä käytännön ongelmana voidaan mainita myös tonttien maaperään ja pohjavesiolosuhteisiin liittyvät ongelmat sekä meluhaitat. Tulisi pystyä kehittämään selkeä toimintajärjestelmä esim. nuhjaantuneen maan ja ohjearvon ylittävän, mutta kynnysarvon alittavan likaantuneen maan läjitykselle.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa työryhmän asettamista kuvaamaan asuntotuotantoketjua, sen ongelmakohtia erityisesti kohtuuhintaisen ja laadukkaan asuntotuotannon näkökulmasta. Tarkoituksena olisi löytää normitalkoiden hengessä koko tuotantoprosessia nopeuttavia ja tehostavia sekä myös kustannuksia alentavia toimenpiteitä, jotta

laadukas, kohtuuhintainen ja asukaslähtöinen helsinkiläinen asuntotuotanto olisi tulevaisuudessakin mahdollista.

Asuinrakentamisen laatu ja kehittäminen

Monipuolinen asuntotyypistö, asuntojen kehittäminen asukaslähtöisesti, muuttuvan yhteiskunnan tarpeet huomioiden, rakennusten energiatehokas ja teknisesti kestävä sekä hyvä ulkoarkkitehtuuri tukevat kaupungin yleistä kehitystä ja menestystä eri sektoreilla.

Omaleimainen ja tasapainoinen urbaaniympäristö tulee olla Helsingin kaupungin vetovoimatekijä myös tulevaisuudessa. Siihen MA-ohjelma antaa hyvät puitteet.

21.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Henna Helander, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32399
henna.helander(a)att.hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 5.1.2012

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Asuntotuotantotavoitteet kaupungin talouden näkökulmasta

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että maankäytön ja asumisen toteutusohjelmalla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin. Toteutusohjelmalla on vaikutusta rakennettuun ympäristöön sekä sosiaaliseen ja taloudelliseen kaupunkirakenteeseen ja kaupungin talouteen.

Toteutusohjelman maapolitiikan tavoitteena on, että tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Tavoitteena on, että kaupunki luovuttaa vuosittain asunto-tuotantoon tontteja 325 000 kem². Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että talousarviossa 2012 kiinteistöviraston sitova tavoite on luovuttaa asuntorakennusoikeutta 225 000 kem². Taloussuunnitelmavuodelle 2013 tavoite on 235 000 kem² ja vuodelle 2014 tavoite on 250 000 kem².

Talousarviossa ja -suunnitelmissa kaupungin kasvun tarpeet on turvattu osoittamalla asuntotuotannon edellyttämälle esirakentamiselle, infrastruktuurille ja alueiden palvelurakentamiselle tarvittavat

investointimäärärahat sekä ohjaamalla hallintokuntien ja virastojen toimintaa sitovien ja muiden toiminnallisten tavoitteiden avulla siten, että asuntotuotannon tavoitteet toteutuvat.

Asuntotuotannon tavoitteesta 30 % sijoittuu täydennysrakentamisalueille, joten aluerakentamisprojektialueiden ulkopuolelle sijoittuvalla rakentamisella on tärkeä merkitys asuntotuotantotavoitteen saavuttamisessa. Kun täydennysrakentaminen kohdistuu usein alueille, jotka edellyttävät kallista esirakentamista ja mittavia yhdyskuntateknisten laitteiden ja johtojen siirtoja, on asuntotuotannon käynnistäminen näillä alueilla sopeutettava kaupungin talouden mahdollisuuksiin. Investointitalouden suunnittelua ja mahdollisesti tarpeellista alueiden priorisointia varten olisi ohjelmassa määriteltävä täydennysrakentamisalueet luonnoksessa esitettyä tarkemmin.

Kaupungin maaomaisuudesta saatavat myyntitulot ovat asuntotuotannon edellyttämien investointien kannalta rahoituksellisesti tärkeitä vuokratonttien kohtuullisen tuottotavoitteen ohella. Vuokratonttien yhteydessä tulisi tarkastella myös nk. kynnysrahan käyttöönottoa ja vuokrien perimistä etukäteen. Tällä tavoin saataisiin osaltaan rahoitettua alueiden rakentamisen alkuvaiheeseen sijoittuvia kalliita investointeja.

Asuntotarjonnan vaikutukset elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin

Maankäytöllä ja asuntotarjonnalla vaikutetaan olennaisesti yritysten toiminta-edellytyksiin sekä työvoiman saatavuuteen ja liikkuvuuteen. Talous- ja suunnittelukeskus katsookin, että maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa ja sen seurannassa tulee ottaa huomioon myös elinkeinopoliittiset vaikutukset.

Yritysten kilpailukyky työvoimasta heikkenee, kun asumisen hinta nousee yritysten palkanmaksukykyyn nähden liian korkeaksi. Jo tällä hetkellä on nähtävissä, että asumisen kalleus ja kohtuuhintaisten (vuokra-, omistus- ja ns. välimuotoa edustavien) asuntojen puute vaikeuttavat työvoiman saantia erityisesti pienipalkkaisilla palvelualoilla. Erityisesti tämä tulee korostumaan, jos työperäistä maahanmuuttoa pystytään edistämään tavoitteiden mukaisesti.

Asumisen korkean hinnan ja riittämättömän asuntotarjonnan seurauksena monet työntekijät sekä yrityksissä että julkisella sektorilla joutuvat valitsemaan asuinpaikkansa yhä kauempaa Helsingistä. Tämä vaikuttaa negatiivisesti veropohjaan ja sitä kautta kaupungin kilpailukykyyn.

Talous- ja suunnittelukeskus katsookin, että maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012:ssa esitetyt keinot asumisen hinnan

hillitsemiseksi on syytä käyttää mahdollisimman täysimääräisesti. Yhtenä olennaisena tekijänä on kaavoituksen joutuisuus ja riittävä kaavavaranto. Tämän lisäksi kaupungin omaan tuotantoon osoitettavien rakentamiskelpoisten tonttien riittävyydestä tulee huolehtia. Kilpailua asuntorakentamisessa tulee pyrkiä lisäämään tarjoamalla toteuttamismahdollisuuksia myös pienille ja keskisuurille toimijoille nykyistä enemmän. Lisäksi on tärkeää, että kaupunki omilla toimenpiteillään mahdollistaa myös erilaisten asuntojen pienimuotoisen tuottamisen.

Kaupungin oman asuntotuotannon osalta vuosittaisen 5 000 uuden asunnon tuotantotavoitteen toteutumisen varmistaminen mahdollisimman täysimääräisenä on tärkeää. Valtion tukeman vuokratuotannon taso tulee toteuttaa sovitun tason mukaisesti. Lisäksi on käytettävä kaikki mahdolliset keinot toteuttaa myös kohtuuhintaista omistusasuntorakentamista.

Täydentävän kaavoituksen ja täydennysrakentamisen osalta tulee pyrkiä MA 2012 -ohjelman mukaisesti kokonaistarkasteluun yksittäisten suunnittelukohteiden erikseen tarkastelemisen sijaan. Asumisen lisäämisen yritysalueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä tulee perustua tarkkaan arviointiin siitä, mi-ten yritysten toimintaedellytykset ja toimintaympäristö tämän seurauksena muuttuvat. Yritystoiminnalle epäedullisia ratkaisuja tulee välttää.

Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota sekä julkisten että yksityisten palvelujen toisaalta oikea-aikaiseen ja toisaalta tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille. Elinkeinopoliittisesti on tärkeää varmistaa erilaisten palveluyritysten mahdollisuudet sijoittua sinne, missä asuntotuotantoa kasvatetaan. Tällä on merkitystä paitsi palvelujen saatavuuden myös ympäristön kannalta. Ns. kivijalkaliiketilat mahdollistavat parhaimmillaan monipuolisen lähipalvelujen tarjonnan. Niiden toteutuminen edellyttää kuitenkin sitä, että jo suunnitteluvaiheessa tunnistetaan mm. tarkoituksenmukainen mitoitus ja eri palvelutoimintojen tiloille asettamat vaatimukset. Lisäksi on tärkeää kehittää uudenlaisia toimintamalleja, joilla turvataan sekä alueen asukkaiden palvelut että yritysten liiketaloudelliset intressit.

Kaupungin kilpailukyvyn kannalta on ensisijaista, että kaupungin verotuloja pyritään yksiselitteisesti kasvattamaan. Tämän vuoksi on välttämätöntä huolehtia siitä, että veronmaksukykyisille asukkaille on tarjolla riittävästi kooltaan ja hallintamuodoiltaan monipuolista asuntotarjontaa. Kaupungistumisen myötä asuntoihanteet ja asukkaiden tarpeet muuttuvat. Lapsiperheiden ihanne tulevaisuudessa voi hyvinkin liittyä ekologisuuteen ja saavutettavuuteen. Eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet tuleekin analysoida huolellisesti, jotta asuntotarjonta vastaisi jatkossa paremmin niin yksineläjien kuin

perheidenkin muuttuviin tarpeisiin. Erityisesti veronmaksukykyisten lapsiperheiden muuttoa pois Helsingistä voidaan ehkäistä ainoastaan huolehtimalla siitä, että tarjolla on riittävästi kohtuuhintaisia tilavia asuntoja myös lapsiperheille. Nykyinen määritelmä perheasunnon koosta ei välttämättä vastaa perheiden todellista asumisväljyyden tarvetta nykypäivänä.

Osaavan työvoiman saatavuuden kannalta on olennaista edistää myös opiskelijoiden asumismahdollisuuksia Helsingissä. Kaupunki on elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnoissaan painottanut Helsingin kehittämistä viihtyisänä opiskelijakaupunkina.

Uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa kaupungissa tulisi edistää ja näin lisätä alan yritysten liiketoimintamahdollisuuksia. Helsingin tulisikin lisätä yhteistyötä yritysten ja tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa asuntorakentamisen kokeilu- ja kehittämishankkeissa

Asuntopolitiikan yhteisvastuullisuus pääkaupunkiseudulla

Helsingin seutu ja erityisesti pääkaupunkiseutu muodostavat yhtenäisen asuntomarkkina-alueen, jossa asuntotarjonnan rakenteella on suuri merkitys koko seudun ja yksittäisten kuntien menestykseen. Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaan tulisi lisätä vertaileva tarkastelu pääkaupunkiseudun asuntotuotannon tavoitteista ja toteutumasta.

MAL-neuvottelukunta on tammikuussa 2008 hyväksynyt Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen toteutusohjelman (MAL-2017). Asunto-tuotannon keskimääräinen vuosittainen tavoite 12 000 – 13 000 asuntoa perustuu 19.6.2007 hyväksyttyyn kaupunkiseutusuunnitelmaan. Ohjelmassa on asetettu määrällisten asuntotuotantotavoitteiden lisäksi seudullisen yhteisvastuullisen asuntopolitiikan tavoitteet.

Valtion ja Helsingin seudun 14 kunnan välinen aiesopimus asunto- ja tonttitarjonnan lisäämiseksi allekirjoitettiin 18.1.2008. Tuossa yhteydessä sovittiin seudullisen yhteisvastuullisen asuntopolitiikan toteuttamisesta mm. siten, että kaikki seudun kunnat sitoutuvat asuntotuotannossaan vuosittain 20 prosentin aravuokratuotanto-osuuteen.

Helsingin MA-ohjelma 2008 – 2017 noudattaa sekä kokonaistuotannossa että aravuokratuotanto-osuudessa aiesopimusta. Vantaan asunto-ohjelma on laadittu vuosille 2009 – 2017, ja ohjelman toimenpiteet ajoittuvat valtuustokaudelle 2009 – 2012. Ohjelman tarkistus tehdään siis mahdollisesti seuraavan valtuustokauden alussa

vuonna 2013. Myös Vantaa on asuntotuotantotavoitteessaan sitoutunut aiesopimuksen kautta tuotantotavoitteisiin jo vuodesta 2008 alkaen.

Espoossa ei ole erillistä asunto-ohjelmaa, vaan asuntotuotantotavoitteet määritellään vuosittaisessa taloussuunnitelmassa valtuuston asettamina valtuustokauden tavoitteina. Teknisen ja ympäristötoimen taloussuunnitelmaan on kirjattu tavoitteeksi luoda edellytykset 2 500 asunnon vuosituotannolle, josta 20 % on valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa.

Aiesopimuskauden 2008-2011 asuntotuotannon tavoitteet ja toteutunut tuotanto Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Vuoden 2011 luku on arvio.

	Asunto-tuotantotavoite vuodessa	Toteutunut asuntotuo-tanto keski-määrin vuo-dessa	ARA-vuokratavoite vuodessa	Toteutunut ara-vuokratuo-tanto keski-määrin vuo-dessa	Aravuokra-tuotannon osuus 2008 - 2011 ko-konaistuo-tannosta
Helsinki	5 000	2 890	1 000	708	25,0
Espoo	2 500	1 444	500	411	22,0
Vantaa	2 000	1 397	400	230	17,0

Pääkaupunkiseudun asuntotuotantolukuja tarkasteltaessa voidaan todeta, että Helsingissä kokonaisasuntotuotanto on jäänyt eniten jälkeen aiesopimuksessa sovitusta tasosta. Huomattavaa on kuitenkin, että aravuokratuotannon osuus on nykyisellä aiesopimuskaudella 2008 – 2011 ollut Helsingissä 20 prosentin tavoiteosuutta huomattavasti suurempi, 25 prosenttia.

Vantaalla ja Espoossa vuosittainen asuntotuotanto on taantumavuoden 2009 jälkeen nousemassa hyvin lähelle tavoitetasoa. Vantaalla aravuokratuotantoa on toteutunut vuosina 2008 – 2011 kuitenkin vain hieman yli puolet määrällisestä tavoitteesta. Myös aravuokratuotannon osuus kokonaistuotannosta on jäänyt jälkeen tavoitteesta, 17 prosenttiin. Espoossa aiesopimuskaudella 2008 – 2011 aravuokratuotannon osuus valmistuneista asunnoista on 22 %.

Valmistuneet asunnot Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla vuosina 2000-2010 sekä ennuste vuodesta 2011

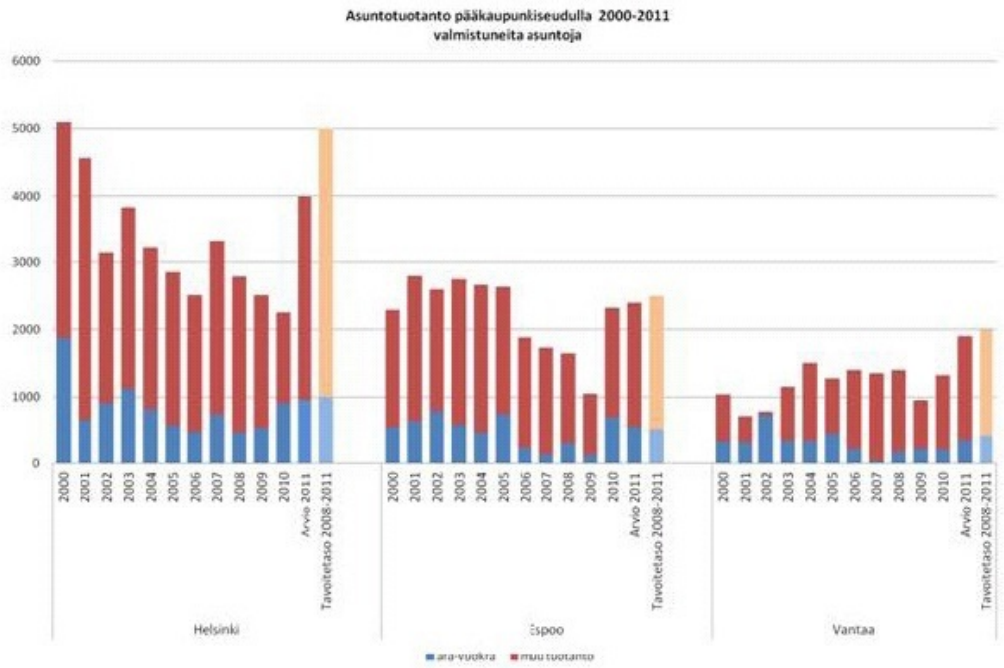

Tavoiteltaessa seudullista yhteisvastuuta asuntopolitiikassa tulee Helsingin seudun kuntien sitoutua pitkäjänteiseen ja aluerakennetta tasapainottavaan asuntopolitiikkaan. Helsingin näkökulmasta keskeistä yhteisvastuullisuudessa on pääkaupunkiseudun suurten kaupunkien sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin. Pääkaupunkiseutu ei voi kehittyä tasapainoisesti, jos kaikki kunnat eivät ota yhtä suurta vastuuta asuntotuotannon monipuolisuudesta sekä erilaisten asukasryhmien asumismahdollisuuksien turvaamisesta. Ara-vuokratuotannon osuuden tulisi olla kaikissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa samalla tasolla.

Talous- ja suunnittelukeskus katsoo, että asuntotuotannon hallintasuhde- ja rahoitusmuoto-jakauman säilyttäminen ennallaan (20 % ara-vuokra, 40 % välimuoto, 40 % säätelemätön) olisi luontevaa. MA-ohjelman luonnoksessa ara-vuokratuotannon osuus on opiskelija- ja nuorisoasunnot mukaan lukien 25 %. Naapurikunnissa ara-vuokratavoite on 20 %. Aiempi jakauma on ottanut hyvin huomioon erilaisia asumistarpeita ja mm. tarjonnut kohtuuhintaisia asumisvaihtoehtoja ara-vuokratuotannon ohella vastaamalla asumisoikeus- ja hitas-asuntojen suureen kysyntään. Opiskelijoille ja nuorisolle sekä muille erityisryhmille kohdennettu ara-vuokratuotanto on tärkeää ja voidaan nykyiseen tapaan sisällyttää valtion tukemaan 20 %:n vuokra-asuntotavoitteeseen. Nykyisellä hallintasuhde- ja rahoitusmuotojakaumalla voidaan saavuttaa kaupunginosien monipuolinen asukasrakenne ja samalla mahdollistaa kaupungin talouden kestävä pohja.

Lopuksi talous- ja suunnittelukeskus korostaa, että kohtuuhintaisten asuntojen lisäksi tarvitaan asumisen korkeaa laatua, monipuolisia asumisvaihtoehtoja sekä työpaikkojen ja palvelujen hyvää saavutettavuutta, jotta Helsinki säilyttäisi asemansa vetovoimaisena asuinpaikkana kaikkien ammattiryhmien keskuudessa.

Lisätiedot

Rinkineva Marja-Leena, elinkeinojohtaja, puhelin: 09 310 2505
marja-leena.rinkineva(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 16.12.2011 § 684

Pöydälle 13.12.2011

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2012 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

MA-ohjelmassa on esitetty laajasti kaupungin maankäyttöön liittyviä tavoitteita asumisen näkökulmasta. Visio pitää sisällään tärkeitä tavoitteita liittyen uusien asuntojen rakentamiseen, nykyisten asuntojen parantamiseen sekä asuinympäristön ja arjen laatuun. Rakennusviraston tehtävät liittyvät moniin ohjelman aiheista.

Maankäyttö

MA-2012 ohjelman luonnoksen ja seuraavan valtuustokauden 2013–2016 aikana laadittavan yleiskaavan yhtenevänä tavoitteena on asuinalueiden tiivistäminen. Tiivistämisellä on vaikutuksia yleisiin alueisiin ja niiden palveluihin, kuten esimerkiksi asukkaiden ajoneuvojen pysäköintiin, katuverkoston toimivuuteen ja viheralueiden palveluiden määrään, laatuun ja saavutettavuuteen.

Eräänä yleiskaavan tavoitteena mainitaan monikeskuksinen kaupunki. Jotta tämä päämäärä toteutuisi ollen kestävä sekä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti, vaatii se investointeja raideliikenteen lisäksi myös toimivaan muuhun joukkoliikenteeseen ja -katuihin, pyöräilyyn ja jalankulkuun.

Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävän kaupungin luomisessa korostuvat yhteistyöverkostot ja uusien ratkaisuiden mahdollistaminen. Yleisten töiden lautakunnan mielestä rakennusviraston merkitys sekä suunnitteluun osallistuvana asiantuntijana että toteuttajana on avainasemassa pyrittäessä näihin tavoitteisiin.

MA-2012 ohjelman luonnoksessa mainitaan, että Helsingissä on havaittavissa kaupunginosien eriarvoistumista, jota pyritään korjaamaan täydennysrakentamisella. Eriarvoistumisen pysäyttämiseksi on tärkeää luoda toimivia käytäntöjä asuinympäristön, joka muodostuu sekä julkisesta että yksityisestä ympäristöstä, toteuttamiseksi ja kunnossapitämiseksi. Pelkällä asuntorakentamisella ei aikaansaada viihtyisää kaupunkia. Hyvä kaupunkiympäristö katuineen ja viheralueineen ei saa vaarantua täydennysrakentamisen vuoksi myöskään viereisissä kaupunginosissa, jonne rakentaminen ei yllä. Kaupunkirakennetta tiivistettäessä olevien lähivirkistysalueiden merkitys kasvaa, joten niiden säilyminen ja kehittäminen sekä viheryhteyksien jatkuvuus tulee turvata. Olemassa olevan kaupunkiympäristön omaleimaisuus, viihtyisyys tai kulttuuriarvot eivät saa vaarantua.

Tiivistäminen lisää katu- ja viheralueiden käyttöä ja niiden rakentamisen ja hoidon laatuvaatimuksia. Käyttöpaineen ohjaus ja jakaminen tasaisesti täydennysrakennettaessa edellyttää laajempaa katu- ja viheralueverkoston tarkastelua kuin varsinaisen kohdealueen. Rakentamisen aiheuttamiin muutoksiin on varauduttava myös kohdealueen vaikutuspiirissä olevilla alueilla.

Myös viheralueiden ja muun julkisen kaupunkiympäristön jatkuva kehittäminen, kunnostus ja hoito vähentää eriarvoistumista. Nämä alueet ovat kaikille avoimia ja omalta osaltaan mahdollistavat monipuolisen asukasrakenteen tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Tämä edistää myös toiminannallisesti eheän kaupungin kehittämistä. Vajaasti rakennetut tontit on pidettävä alueen omistajan taholta asiallisessa kunnossa siihen asti kun tontti rakennetaan kaavan mukaisesti.

Ekologinen ja energiatehokas rakentaminen kytkeytyy tiiviisti yleisiin alueisiin. Esimerkiksi hulevesien hyödyntäminen viheralueiden ylläpidossa ja kaupunkiympäristön kasvillisuuden oikeanlainen sijoittaminen suotuisan mikroilmaston luomiseksi edistävät näitä tavoitteita.

Kävely- ja pyörätieverkoston jatkuva kehittäminen yhdessä toimivan joukkoliikenteen kanssa korostuvat myös rakennusviraston tavoitteissa ja ohjelmissa. Yleisten töiden lautakunnan mielestä näiltäkin osin toimivan kaupungin hoitaminen ja vaaliminen taloustilanteen ailahteluista huolimatta turvaa tasapuolisesti kaupungin kehittymisen ja omalta osaltaan estää eri kaupunginosien eriarvoistumista.

Uusien asuinalueiden, kuten Jätkäsaari, Kalasatama, kruunuvuorenranta ja Östersundom, suunnittelu ja rakentaminen luovat paineita hyvän kaupunkiympäristön suunnitteluun, toteuttamisen ja

hoitoon. Yleisten alueiden osalta tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaupungin sisäisten prosessien tarkistamista. Jotta suunnittelu ja toteuttaminen pysyvät alueiden rakentamisen aikataulussa, tulee maankäytön suunnittelun prosesseja pyrkiä keventämään ja nopeuttamaan. Tavoitetta 13 tulee täydentää siten, että selvitetään mahdollisuus vähentää taloyhtiöille kaavoituksessa asetettuja velvoitteita ja säädellä niitä alueittain.

Tavoitetta 6 tulee täydentää siten, että yksittäisen rahoitustyypin rakentamisen viivästyminen ei saa johtaa muiden rahoitustyyppien hidastamiseen, vaan niitä päin vastoin tulee kiirehtiä, jotta määrällisessä tavoitteessa pysytään.

Tavoitteeseen 9 tulee lisätä, että perinteisen kantakaupungin lähialueita kehitetään tiivistyvänä kantakaupunkina tavoitteena kaupunkimainen rakennustapa ja sitä tukeva liikenne- sekä palveluverkko ja tarvittavat viheralueet.

Esteettömyys

Rakennuspaikka, sen ympäristö ja maaston muodot luovat lähtökohdat esteettömän asuinalueen suunnittelulle. Kaavoitusvaiheessa voidaan vaikuttaa tulevien rakennusten tarkoituksenmukaiseen sijoitteluun ja kaavamääräyksillä sekä rakentamistapaohjeella luoda edellytykset esteettömän alueen rakentumiselle. Rakennuslainsäädäntöön on kirjattu monia kohtia, jotka edellyttävät esteettömiä asuin- ja toimimisympäristöjä, mutta kohtien tulkinnanvaraisuus on hidastanut esteettömyyden toteutumista.

Yleisten töiden lautakunnan hyväksymien Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksien (15.11.2011) mukaisesti tulisi esteettömyys liittää yhdeksi seurattavaksi mittariksi Maankäytön ja asumisen ohjelmaan. Esteettömyyslinjauksissa on tarkemmin määritelty seurattavat osa-alueet.

Esteettömyyskriteerit (voimassa olevat esteettömyys- ja rakentamistapaohjeet) otetaan käyttöön yleis- ja asemakaavoituksessa sekä niihin liittyvissä ohjeissa: katutilojen mitoitus, rakennusten ja katujen väliset suhteet sekä esteettömyysvaatimusten aiheuttamat vaikutukset pihojen kokoon (mm. miten sisäänkäyntien esteettömyys toteutetaan, jos rakennus sijoitetaan kiinni katulinjaan). Kaavoitukselle laaditaan ohje esteettömyyden näkökohtien huomioimisesta.

Yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä tehtävää esteettömyyssuunnittelua korostetaan ja kaavaselostukseen lisätään oma kohta esteettömyydelle.

Uusilla kaava-alueilla määritellään kaavasuunnittelun yhteydessä ne alueet, reitit ja kohteet, joilla edellytetään esteettömyyden erikoistasoa, esimerkiksi vanhusten palvelutalon sijoittelussa tulee erityisesti huomioida esteettömyys. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tulee huomioida esteettömään liikkumiseen tarvittavan tilan varaaminen. Erikois- ja perustason kriteerit on määritelty SuRaKu- projektissa ja ne toimivat pohja-aineistona Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa

Liikkumisesteisten selviytyminen joukkoliikenteeseen tukeutuvassa kaupunkirakenteessa tulee ottaa huomioon. Liikkumisesteisille varatut pysäköintipaikat tulee turvata kaavoitusvaiheessa. Tavoitteeseen 15 tulee lisätä liikkumisesteisille tarkoitettujen pysäköintipaikkojen tarve.

Luonnoksessa todetaan, että esteettömyysmääräykset eivät saa asettaa rajoituksia monimuotoiselle asumiselle. Mahdolliset ristiriidat monimuotoisen asumisen ja esteettömän asumisen välillä eivät ilmene luonnoksesta. Esteettömästä rakentamisesta on olemassa määräykset, joita pitää noudattaa.

Esteettömyystavoite tulee sisällyttää rakennusten tontin vuokraus- ja luovutusehtoihin. Esteettömyyden toteuttamisedellytyksistä tulee huolehtia myös kaavoituksessa sekä alue-, liikenne- ja rakennussuunnittelussa.

Asuinympäristön esteettömyyden osalta yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa lisätään (reitti kulkee esimerkiksi kauppakeskuksen tai muun palvelun kautta).

Energiansäästö

Kaupunginvaltuuston hyväksymä energiansäästötavoite on kunnianhimoinen ja tärkeä tavoite. Sen toteutumisen seuraaminen ja käytäntöjen kehittäminen, etenkin nykyisen rakennuskannan energiatalouden parantamiseksi vaatii yhteistyön tiivistämistä hallintokuntien välillä.

Käsittely

16.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 6 loppuun seuraavan tekstin " Kaupunkirakennetta tiivistettäessä olevien lähivirkistysalueiden merkitys kasvaa, joten niiden säilyminen ja kehittäminen sekä viheryhteyksien jatkuvuus tulee turvata. Olemassa olevan kaupunkiympäristön omaleimaisuus, viihtyisyys tai kulttuuriarvot eivät saa vaarantua."

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 11 loppuun seuraavan tekstin " Tavoitetta 13 tulee täydentää siten, että selvitetään mahdollisuus vähentää taloyhtiöille kaavoituksessa asetettuja velvoitteita ja säädellä niitä alueittain."

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 11 jälkeen kaksi uutta kappaletta, jotka kuuluivat seuraavasti:

"Tavoitetta 6 tulee täydentää siten, että yksittäisen rahoitustyypin rakentamisen viivästyminen ei saa johtaa muiden rahoitustyyppien hidastamiseen, vaan niitä päin vastoin tulee kiirehtiä, jotta määrällisessä tavoitteessa pysytään.

Tavoitteeseen 9 tulee lisätä, että perinteisen kantakaupungin lähialueita kehitetään tiivistyvänä kantakaupunkina tavoitteena kaupunkimainen rakennustapa ja sitä tukeva liikenne- sekä palveluverkko ja tarvittavat viheralueet."

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 8 loppuun seuraavan tekstin " Vajaasti rakennetut tontit on pidettävä alueen omistajan taholta asiallisessa kunnossa siihen asti kun tontti rakennetaan kaavan mukaisesti. "

13.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jaakko Haapanen, arkkitehti, puhelin: 310 38607
jaakko.haapanen(a)hel.fi
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 15.12.2011 § 642

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Yleistä

Kaupunginvaltuuston helmikuussa 2008 hyväksymässä Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa 2008 - 2017 (MA-ohjelma) on määritelty

Helsingin kaupungin tämän hetken keskeisimmät asuntopoliittiset tavoitteet. MA-ohjelmaa on tarkennettu ja muutettu hyväksymisen jälkeen useaan otteeseen seurantaraporttien käsittelyn yhteydessä. MA-ohjelmasta seurantapäätöksineen on muodostunut varsin vaikeaselkoinen kokonaisuus, joten tavoitteiden selkeä ja mahdollisimman yksiselitteinen määrittely ja kuvaaminen ovat tarpeen. Nyt käsiteltävänä olevassa MA-2012 -luonnoksessa on selventämiseen pyritty ja kohtuullisesti onnistuttukin.

Tulevan 10 vuoden asuntotuotannolle asetettavat laadulliset ja määrälliset tavoitteet on MA-ohjelma 2012 -luonnoksessa jaettu 18 erilliseen tavoitteeseen. Voimassa olevaan MA-ohjelmaan nähden uusia tavoitteita ovat mm. maankäytölle asetettavat tavoitteet, jotka koskevat erityisesti kaavoitettujen tonttien (kaavavaranto) ja asuntotuotantoon varattujen tonttien määriä. Näiden tavoitteiden määrittelyä strategisella tasolla voidaan pitää positiivisena. Tavoitteita käsitellään jäljempänä tarkemmin.

MA-ohjelman 2012 -luonnos (jäljempänä ohjelmaluonnos) on kokonaisuudessaan liitteenä nro 1.

Asuntotuotannon määrälliset tavoitteet ja asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma

Määrällisistä tavoitteista yleisesti

Ohjelmaluonnoksen mukaan asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena pidettäisiin edelleen 5 000 asunnon vuotuista tuotantoa. Tästä määrästä laskennallisesti noin 3 600 asuntoa toteutettaisiin kaupungin maalle, 400 asuntoa valtion maalle ja 1 000 asuntoa yksityiselle maalle. Kaupungin oman (Att:n) tuotannon tavoitteena olisi edelleen 1 500 asuntoa vuodessa.

Ohjelman tarkastelujakso on kymmenen vuotta eli 2012 - 2021. Valtiolla ei ole asuntotuotantoon soveltuvaa maata kuin noin 150 000 k-m², joten se riittää 400 asuntoa/vuosi (n. 36 000 k-m²/vuosi) vauhdilla neljäksi vuodeksi tai kymmenessä vuodessa 170 asuntoon vuodessa. Yksityisen maan osalta tilanne lienee samankaltainen: 1 000 asuntoa/vuosi vauhtia ei voida kovin montaa vuotta jatkaa. Vasta Östersundomin alueen käyttöönotto voi tuoda lisää yksityistä maata asuntorakentamiseen. Jos 5 000 asunnon tavoitteeseen halutaan päästä, tulisi kaupungin maalle rakentaa 3 800 - 4 000 asuntoa vuodessa.

Helsingin kaupungissa asuntotuotanto on ollut viimeisen 10 vuoden aikana luokkaa noin 3 000 asuntoa vuodessa. Vain vuonna 2010 päästiin tätä merkittävästi korkeampiin lukuihin, johon keskeisenä syytä oli valtion elvytystoimet rakennusalan työllisyyden turvaamiseksi. Vaikka tulevien vuosien asuntotuotannon edellytykset ovatkin uusien

projektialueiden rakentamisen käynnistymisen jälkeen hyvät, voidaan asuntotuotannolle asetettua 5 000 asunnon tavoitetta pitää erittäin haastavana. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi mm. tehokasta kaavoitusta, kunnallistekniikan ja muiden tonttien rakentamiskelpoisuuteen liittyvien toimenpiteiden nopeaa toteuttamista sekä suotuisaa taloudellista suhdannetta, korkeaa asuntojen kysyntää sekä alueellisesti ja rahoitus- ja hallintamuodoltaan monipuolista asuntotuotantoa.

Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauman tavoitteet

Ohjelmaluonnoksessa määritellään koko asuntotuotannon jakauma seuraavasti:

”Vuosituotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoite on:

- 20 prosenttia tai vähintään 1 000 valtion tukemaa vuokra-asuntoa
- 20 prosenttia eli 1 000 asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntoa
- 20 prosenttia eli 1 000 hitas- ja osaomistusasuntoa
- 40 prosenttia eli 2 000 sääntelemätöntä asuntoa”

MA-ohjelmasta poiketen ohjelmaluonnoksessa opiskelija- ja nuorisoasunnot ja asumisoikeusasunnot on eriytetty omaksi ryhmäkseen, joiden osuus kokonaistuotannosta olisi 1 000 asuntoa vuodessa eli 20 % kaikista asunnoista. Näin ollen asumisoikeustuotanto on siirretty pois MA-ohjelman mukaisesta välimuodon osuudesta ja opiskelija-asunnot pois ARA-tuotannon osuudesta.

Uusi jaottelu tukee ns. normaalin ARA-tuotannon toteutusedellytyksiä, koska erityisryhmille suunnattua ARA-tuotantoa ei luettaisi ARA-tuotannon osuuteen, vaan sitä käsiteltäisiin omana ryhmänään. Tätä voidaan pitää perusteltuna mm., koska viime vuosien ARA-tuotanto on painottunut varsin voimakkaasti erityisryhmille ja normaalia ARA-tuotantoa on toteutunut kysyntään nähden hyvin vähän. Normaalin ARA-tuotannon määrän nostaminen tulevina vuosina on perusteltua korkean kysynnän lisäksi myös kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden tukemiseksi. Riittävä kohtuuhintainen vuokra-asuntotarjonta on välttämätöntä työvoiman liikkuvuuden turvaamiseksi.

Opiskelija- ja nuorisoasuntojen erottaminen normaalista ARA-tuotannosta omaksi ryhmäkseen on sinällään luontevaa, koska kyse on erityisryhmälle suunnatusta asumismuodosta, joka poikkeaa asuntoratkaisuiltaan ja asukaskunnaltaan huomattavasti normaalista ARA-tuotannosta. Sen sijaan asumisoikeustuotannon erottaminen välimuodon tuotannosta, johon jo nykyisellään kuuluu ARA-tuotannon ja sääntelemättömän asuntotuotannon välimaastoon sijoittuva säännelty asuntotuotanto, ei välttämättä ole kovin luonteva ratkaisu.

Lisäksi opiskelija- ja nuorisoasunnoille ja asumisoikeusasunnoille esitetty 1 000 asunnon tuotantotavoite olisi suhteellisesti hyvin korkea verrattuna esim. Hitas-tuotannon tavoitteeseen.

Ohjelmaluonnosta kehitettäessä voisi olla järkevää tutkia vaihtoehtoa, jossa asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma säilytetään ennallaan (20 % ARA-vuokra, 40 % välimuoto, 40 % sääntelemätön), mutta opiskelija- ja nuorisoasuntojen osuus laskettaisiin kuuluvaksi välimuodon asuntotuotantoon. Opiskelija- ja nuorisoasuntojen sijoittaminen välimuodon osuuteen olisi perusteltua ottamalla huomioon mm. se, ettei välimuotoon nykyisellään kuuluvia osaomistusasuntoja ja ns. välimallin vuokra-asuntoja todennäköisesti seuraavien vuosien aikana juurikaan toteudu. Näin ollen 2 000 asunnon laskennallinen vuotuinen asuntomäärä jakautuisi käytännössä Hitas-tuotantoon, asumisoikeustuotantoon sekä opiskelija- ja nuorisoasuntotuotantoon.

Selkeä pääpaino välimuodon tuotannossa on syytä tulevaisuudessa pitää Hitas-tuotannossa kohtuuhintaisen omistusasuntotarjonnan varmistamiseksi. Uusille kantakaupunkimaisille projektialueille toteutettaville Hitas-asunnoille on suuri kysyntä. Esimerkiksi Jätkäsaaren ensimmäisiin Hitas-kohteisiin asuntojen hakijoita on ollut noin 1 000 - 2 000/kohde, eikä asunnoista kiinnostuneiden määrän voida arvioida ainakaan merkityksellisesti vähenevän myöskään tulevina vuosina.

ARA-tuotantona toteutettavien asuntojen tuotantotavoite on edelleenkin alhainen verrattuna kysyntään, mutta varsin korkea verrattuna aiempaan tuotantoon sekä todennäköisiin tuotantomahdollisuuksiin. ARA-tuotannon toteuttamiseen liittyy lukuisia haasteita, joista keskeisin lienee usein liian korkeiksi muodostuvat rakennuskustannukset. Korkeat rakennuskustannukset johtuvat mm. vaikeista pohjarakentamisolosuhteista, kalliista autopaikoituksesta ja muista kaavaratkaisuista sekä matalasuhdannetta lukuun ottamatta vaikeasta urakkatarjoustilanteesta jne. Tämän lisäksi ARA-tuotannon toteutusedellytyksiin vaikuttaa kaupungin tavoite luoda rahoitus- ja hallintamuotojakaumaltaan tasapainoisia alueita alueellisen segregaation ehkäisemiseksi. Alueilla, joilla on jo nykyisin runsaasti ARA-vuokra-asuntoja, ARA-tuotannon toteuttamismahdollisuudet ovat siis usein varsin rajalliset.

Rahoitus- ja hallintamuotojakauma yksityisellä ja valtion maalla

Ohjelmaluonnoksessa todetaan valtion maalle toteutettavan asuntotuotannon tuotantojakaumasta seuraavaa:

”Helsingin kaupunki edellyttää, että valtio sitoutuu noudattamaan omalla ja myymällään maalla ohjelman mukaista asuntotuotannon

hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa. Yksityisen maanomistuksen osalta jakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla.”

Valtion maan osalta ohjelmassa esitettyä tavoitetta voidaan pitää hyvänä, vaikkakaan aiemmat kokemukset eivät ole rohkaisevia valtion maita hallitsevien yksiköiden luovuttaessa maitaan pääosin eniten tarjoaville. Valtion maan osuus kokonaistuotannossa on kuitenkin ollut melko vähäinen ja osuus tulee todennäköisesti pysymään alhaisena myös tulevaisuudessa.

Yksityisessä omistuksessa olevat tontit ovat myös pääsääntöisesti ohjautuneet markkinoiden mukaan vain kovanrahan tuotantoon. Vain matalasuhdanteessa rakennusliikkeiden huonoimpia tontteja on saatu ARA-tuotantoon, esim. nuorisoasunnoille.

Vain harvoissa kohteissa on mahdollisuus tehdä kaavoituksen yhteydessä yksityisten maanomistajien kanssa maankäyttö- tai aluevaihtosopimuksia, ja niissäkään ei aina ole mahdollista edellyttää esim. ARA-tuotantoa. Käytännössä maankäyttösopimuksilla voidaan pyrkiä ARA-tuotannon toteutumiseen vain tilanteissa, joissa kaavoitetaan laajoja alueita yksityistä maata. Tällöin kaupunki voisi esim. pyrkiä ottamaan maankäyttökorvauksen tonttimaana, jonka kaupunki voi myöhemmin luovuttaa ARA-tuotantoon.

Edellä mainittuun viitaten voidaankin todeta, ettei valtion tai yksityiselle maalle todennäköisesti tulevaisuudessa toteuteta juurikaan ARA - tuotantoa, joka asettaa paineita nostaa ARA-tuotannon osuutta kaupungin maalla.

Rahoitus- ja hallintamuotojakauman alueellinen määrittely

Alueellisten tuotantojakaumien osalta todetaan ohjelmaluonnoksessa seuraavaa:

”Projektialueilla ja täydennysrakentamiskohteissa jakauma määritellään tontinluovutuksen yhteydessä siten, että taataan kaupunkirakenteen monipuolisuus. Aluetasoinen jakauma valmistellaan virastojen välisenä yhteistyönä.”

Toisin kuin kaupungin aiemmissa asuntopoliittisissa ohjelmissa MA-ohjelmasta on puuttunut alueellisten tuotantotavoitteiden määrittely. Ohjelmaluonnoksen mukaan määrittely jätettäisiin nytkin tontinluovutusten, eli käytännössä tonttien varaamisen yhteyteen. On kuitenkin selvää, että pitkäntähtäimen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää suunnitelmallisuutta, joten asemakaavoitusta ja tontinluovutusta varten tulee laatia selkeät alueelliset rahoitus- ja hallintamuototavoitteet. Tähän onkin projektialueilla hyvät mahdollisuudet. Ongelmallisempia ovat täydennysrakentamisalueet,

joilla esim. ARA-tuotannon edellytykset tulee ratkaista pitkälti tapauskohtaisesti ottamalla huomioon tonttien sijainti esim. peruspiiritasolla ja tonttien sijoittuminen kaupunkirakenteeseen (tonttien lähialueet).

Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa käsiteltäessä on syytä korostaa, että kokonaistavoitteisiin pääseminen edellyttää kaupungin maalle toteutettavalta asuntotuotannolta kokonaistavoitteesta poikkeavaa jakaumaa, koska ARA-tuotantoa toteutuu yksityiselle ja valtion maalle todennäköisesti hyvin vähän ja esim. Hitas-tuotanto toteutetaan pelkästään kaupungin maalle.

Koska valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa on monesti vaikea sijoittaa täydennysrakentamisalueille, tulisi suurilla projektialueilla ARA-tuotannon osuuden olla noin 25 - 30 %. Tavoite vastaa varsin pitkälle kaupungin 2000-luvun alun asuntopoliittista tavoitetta, jolloin ARA-tuotannon alueellisena ylärajana pidettiin 33 %:n osuutta. Tulevaisuudessa alueellisen ylärajan määrittelyssä tulee huomioida alueiden erityispiirteet. Esimerkiksi kantakaupunkimaisilla projektialueilla ARA-asuntokannan osuus voi lähtökohtaisesti olla esikaupunkien lähiöalueita korkeampi.

Asuntotuotannon määrällisten ja jakaumatavoitteiden edistäminen

Asemakaavoitus ja kumppanuuskaavoitus

Seuraavien vuosien asemakaavoituksella tulee olemaan ratkaiseva merkitys asuntuotannon määrällisten sekä hallintamuotojakaumalle asetettavien tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Riittävän kaavoitetun tonttivarannon lisäksi laadittavien asemakaavojen tulee olla myös sisällöltään sellaisia, että ne luovat edellytykset kohtuuhintaiselle ja rakennusteknisesti riskittömälle rakentamiselle.

Asemakaavat tulee laatia ottamalla huomioon erityisesti kaavoitettavan alueen sijainnin asettamat taloudelliset ja muut realiteetit. Näin ollen asemakaavoja laadittaessa tulee huomioida mm. kaavoitettavalle alueelle rakennettavien asuntojen oletettu realistinen myyntihinta ja vuokrataso, jotka asettavat keskeisen rajoitteen sille, kuinka korkeaksi tonttien rakennuskustannukset voivat nousta, jotta hankkeet olisivat vielä toteutuskelpoisia. Mikäli esimerkiksi omistusasuntohankkeen rakentamiskustannukset ylittävät tai ovat hyvin lähellä oletettua asuntojen myyntihintaa, tontit eivät ole rakennuttajien ja rakentajien kannalta kiinnostavia ja tontit jäävät helposti toteutumatta tai niiden toteutus viivästyy merkittävästi. Vastaavasti ARA-asuntojen rakentamisen korkea hinta johtaa helposti kohtuuttomiin asumiskustannuksiin.

Asemakaavoituksessa tulisikin jatkossa kiinnittää erityistä huomiota asemaavasta ja sen määräyksistä aiheutuviin tonttien rakentamiskustannuksiin ja siihen, mikä on näiden suhde asuntojen markkinahintaan/-vuokraan. Myös kaupungin tonttihinnoittelussa huomioidaan edellä mainitut tekijät.

Asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden saavuttamista voidaan tukea tontinluovutuksella mm. kumppanuuskaavoitusta lisäämällä. Kumppanuuskaavoituksella voidaan pyrkiä parantamaan asemakaavojen taloudellisuutta ja teknistä toteutuskelpoisuutta. Kumppanuuskaavoitus mahdollistaa myös talosuunnittelun aloittamisen jo kaavoitusvaiheessa. Tällöin rakennusluvat ovat haettavissa heti asemakaavan voimaan tulon jälkeen, mikä nopeuttaa rakentamisen aloittamista. Kumppanuuskaavoituksen sujuvoittamiseksi on lisäksi kehitettävä itse kaavoitusmenettelyä Kruunuvuoren Borgströminmäen alueen kokemusten pohjalta.

Jotta kumppanuuskaavoituksella voidaan aidosti nopeuttaa asuntohankkeiden toteutumista, tulisi kaavoitetut tontit saada rakentamiskelpoiseksi viimeistään noin puolen vuoden kuluessa asemakaavan voimaantulosta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että alueiden katu- ja infrasuunnittelu sekä tonttien esirakentamisen suunnittelu ja osin myös näiden toteuttaminen aloitetaan hyvissä ajoin jo kaavoitusvaiheessa. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että kadunrakentamiselle ja tonttien esirakentamiselle osoitetaan vuosittain riittävät määrärahat.

Asuntotuotannon edistäminen täydennysrakentamisalueilla

Projektialueiden lisäksi myös täydennysrakentamisalueilla tapahtuvalla rakentamisella tulee olemaan merkittävä rooli asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Kuten jo edellä on todettu, täydennysrakentaminen sijoittuu kuitenkin usein alueille, jolla ARA-tuotannon lisääminen ei välttämättä ole perusteltua.

Näille alueille tulisikin toteuttaa välimuodon tuotantoa, joka saattaa kuitenkin erityisesti Hitas-tuotannon osalta osoittautua markkinoitavuudeltaan haastavaksi. Täydennysrakentaminen onkin usein varsin hidasta. Vaikeasti markkinoitavilla alueilla voitaisiin täydennysrakentamisen edistämiseksi ja asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden tukemiseksi harkita mallia, jossa kaupunki sääntelisi ainoastaan asuntojen ensimmäisen luovutuksen hinnan, jonka jälkeen asunnot olisivat asukkaiden vapaasti myytävissä (ns. ½-Hitas) ilman hinta- tai muuta sääntelyä.

Asuntojen jälleenmyynnin sääntelyn poistaminen todennäköisesti lisäisi kiinnostusta asuntoja kohtaan ja helpottaisi siten asuntojen markkinointia, joka puolestaan nopeuttaisi hankkeiden rakentumista.

Menettely olisi lähtökohtaisesti perusteltu alueilla, joilla uudishankkeen arvioitu Hitas-hinta on lähellä alueen asuntojen markkinahintaa, eli alueilla, joissa ei ole odotettavissa merkittävää asuntojen arvonnousua. Menettelyä kokeiltiin onnistuneesti edellisen laman aikana mm. Kivikon, Viikin ja Vuosaaren alueilla.

Kaupungin oman tuotannon kehittäminen

Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että kaupungin tuotantotavoite olisi 1 500 asuntoa/vuodessa, joista 750 asuntoa olisi ARA-tuotantoa, 600 asuntoa välimuodon tuotantoa ja 150 asuntoa sääntelemätöntä tuotantoa. Kaupungin omalle tuotannolle asetettavat tavoitteet säilyisivät siten nykyisellään. Esitetyt tavoitteet merkitsevät käytännössä sitä, että Att vastaa lähes kokonaan kaupungin maalle rakennettavan ARA-tuotannon toteuttamisesta.

Kaupungin oman tuotannon osuus kokotuotannosta on syytä pitää korkeana, kuten ohjelmaluonnoksessa esitetään. Myös kaupungin tuotantotavoitteiden saavuttaminen on erittäin haastavaa mm., koska Att:n pääasialliseen tuotantoon, eli ARA-tuotantoon, hyvin soveltuvia tontteja on nykyisellään ja todennäköisesti myös tulevaisuudessa niukasti. Kiinteistötoimen, kaavoittajan ja Att:n välistä yhteistyötä onkin tarpeen tiivistää ARA-tuotantoon soveltuvien tonttien löytämiseksi ja kaavoittamiseksi.

Edellä mainittu ns. ½-Hitas -malli voisi tukea hyvin erityisesti Att:n tuotantotavoitteita. Tällaiset hankkeet tulisi kuitenkin lukea Att:lle asetettuihin välimuodon tavoitteisin, koska rakennuttajan kannalta hanke vastaa perinteistä Hitas-tuotantoa.

Att:n tuotannon kannalta yksi keskeinen ongelma on viime vuosina ollut kilpailukykyisten urakkatarjousten puute. Tämä on osaltaan johtanut siihen, että useiden hankkeiden aloituksia on jouduttu lykkäämään. Att:n toiminta perustuu tällä hetkellä kokonaisurakkakilpailutuksiin, joiden etuna esim. osaurakointiin verrattuna on rakennuttajan kannalta vähäinen työmäärä ja selkeät vastuusuhteet.

Kokonaisurakoinnin vaihtoehtona on kuitenkin viime vuosina rakennusalalla yleistynyt osaurakoihin perustuva projektinjohtourakointi, jossa projektinjohtourakoitsija jakaa talonrakentamishankkeen useisiin pienempiin osaurakoihin, jotka kilpailutetaan erikseen. Koska suuret hankekokonaisuudet jaetaan pienempiin osiin, voivat myös pienemmät urakoitsijat osallistua tarjouskilpailuihin. Mallin etuina ovatkin erityisesti osaurakkakilpailuilla saavutettavat kustannussäästöt sekä joustavuus. Osaurakointiin perustuva toimintamalli edistää myös rakennusalan kilpailua. Mainittujen etujen vuoksi voisi olla perusteltua, että myös Att kokeilee

tulevaisuudessa projektinjohtourakointia tai muuta osaurakoihin perustuvaa mallia omien asuntorakentamishankkeiden toteutuksessa.

Att:n urakkatarjoustilannetta voidaan pyrkiä parantamaan tulevaisuudessa myös tontinluovutuksen keinoin. Rakennusliikkeiden kiinnostusta Att:n järjestämiä urakkakilpailuja kohtaan voidaan pyrkiä lisäämään esim. siten, että kaupunki varaa vuosittain muutamia asuntotontteja Att:n urakkakilpailutuksissa pärjänneille rakennusliikkeille. Tässä mallissa kaupunki siis varaisi tontin/tontteja rakennusliikkeille, jotka ovat tiettynä ajanjaksona, esim. kalenterivuoden aikana, voittaneet Att:n järjestämiä urakkakilpailuja. Mallin tulee kuitenkin perustua selkään pisteytysjärjestelmään tulkintaongelmien välttämiseksi ja rakennusliikkeiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Pisteytysjärjestelmässä tulisi esim. määrittää eri pisteet erikokoisille urakoille. Myös muista kuin voittaneista tarjouksista voisi saada etua, jos tarjous on ollut aidosti kilpailukykyinen ja lähellä voittanutta tarjousta. Tämä parantaisi todennäköisesti mallin kannustavuutta.

Maankäytön tavoitteet

Ohjelmaluonnoksen mukaan kaavoituksen maankäytöllisenä tavoitteena on pitää kaavavaranto tasolla, joka mahdollistaa vähintään viiden vuoden asuntotuotannon ohjelmassa määritellyn rahoitus- ja hallintamuotojakauman mukaan. Lisäksi vuosittain tulisi laatia asemakaavoja asuntotuotantoon 450 000 k-m², eli noin 5 000 asunnon rakentamista vastaava määrä.

Asemaakaavoitukselle asetettuja määrällisiä tavoitteita voidaan pitää sinänsä hyvinä. Kaavoitettujen tonttien varanto on syytä pitää korkeana, koska tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen on hidasta. Puhtaasti määrällisten tavoitteiden rinnalle kaavoitukselle tulee asettaa myös laadullisia tavoitteita, jotta laadittavat asemakaavat olisivat toteutuskelpoisia.

Ohjelmaluonnoksessa kiinteistötoimen osalta maankäytön tavoitteeksi on kirjattu seuraavaa:

”Tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallintamuotojakauman mukaan.

Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja 325 000 kem².

Jatketaan ja edistetään kaupungin eri hallintokuntien yhteistyötä asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi. Kehitetään edelleen kumppanuuskaavoitusta.”

Kaupungin maalta tulisi mainitun tavoitteen mukaisesti olla varattuna tontteja kolmen vuoden tuotantoa vastaava määrä eli 10 800 asuntoa vastaavat tontit. Tontinvarauskanta onkin ollut viime vuosina tätä suuruusluokkaa. Toisaalta on kuitenkin syytä todeta, että varattuina olevista tonteista varsin suurta osaa ei ole saatu rakentamiskelpoiseksi varausaikana, joka on yleensä noin kaksi vuotta.

Tonttien luovutustavoite 325 000 k-m²/vuosi kaupungin maalta vastaa noin 3 600 asuntoa. Kuten ohjelmaluonnoksen taulukosta selviää, on asuntotontteja luovutettu vain noin 150 000 k-m²/vuosi vastaavasti. Luovutusten yli kaksinkertaistaminen ei liene mahdollista lähivuosina ja tuskin pysyvästi myöhemminkään. Luovutettavien tonttien määrän osalta olennaista ei ole kiinteistötoimen kyky luovutuksiin, vaan luovutettavan materiaalin eli rakennuskelpoisten tonttien puute. Kiinteistötoimen omilla keinoilla ei sille asettua luovutustavoitetta voida toteuttaa. Tavoite tulisikin ehkä selkeämmin asettaa yleistavoitteeksi eikä vain maapolitiikan otsikon alle.

Ohjelmaluonnoksessa todetaan edellä mainitun lisäksi, että kaupungin maapoliittisena tavoitteena on hankkia maata kaavoitettavaksi asuntotuotantoon, jolloin voidaan varmistaa maankäytön suunnittelu ja asuntotuotannon ohjaus kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Kaupungin maanhankinta voi tulevaisuudessa kohdistua laajemmassa mittakaavassa vain Östersundomin alueelle. Tähän tuleekin varata riittävät resurssit. Lisäksi yhtäkään maapoliittisen lainsäädännön mahdollistamista maanhankinnan keinoista ei tulisi rajata ehdottomasti pois. Vain näin voidaan varmistaa kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden toteutuminen pitkällä tähtäimellä. Kiinteistölautakunta on syksyllä 2009 tehnyt kaupunginhallitukselle esityksen mm. maankäyttösopimuksissa sovellettavien periaatteiden tarkistamiseksi, mutta esitys ei ole toistaiseksi edennyt lopulliseen päätöksentekoon.

Maankäytölle asetettavien tavoitteiden käsittelyn yhteydessä on syytä myös todeta, että viime vuosina kiinteistötoimelle asetetutut maanmyyntitulotavoitteet ovat olleet erittäin korkeita (80-100 milj. euroa/vuosi) eikä tavoitteisiin ole päästy. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi käytännössä, että kaupunki luovuttaisi nykyvolyymilla yli puolet tonteista myymällä. Mikäli maanmyyntitavoitteet säilyvät kutakuinkin nykyisellä tasolla, tavoitteiden saavuttaminen tulee olemaan erityisen haastavaa, kun otetaan huomioon mm. ohjelmaluonnoksessa ehdotettu asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma.

Mikäli lähivuosina tarvitaan maanmyyntituloja selvästi enemmän kuin nykymenettelyllä saavutettaisiin, voitaisiin harkita tonttien luovuttamista myymällä myös valtion tukemassa ja muussakin kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa. Tämä on yleinen käytäntö muissa Suomen

kunnissa. Tällöin tosin tulevien vuosikymmenten maanvuokratulot jäisivät saamatta. Välimuotona voitaisiin harkita suurehkon etukäteisvuokran perimistä sekä vastaavasti alhaisempia vuosivuokria.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Helsingin asuntokanta on kerrostalo- ja pienasuntovaltaista. Helsingin asumisväljyys (34,2 h-m²/henkilö) ja asuntojen keskikoko (62 h-m²) on muuta Helsingin seutua ja muuta maata pienempi. Syinä tähän ovat muun muassa asuntokannan kerrostalovaltaisuus (noin 86 % asuntokannasta kerrostaloissa) ja asuntojen korkea hintataso. Helsingissä asunnot ovat keskimäärin noin 400-450 euroa/h-m² kalliimpia kuin Espoossa ja jo noin 1 000 euroa/h-m² kalliimpia kuin Vantaalla.

Lisäksi Helsingin pienasuntovaltaisuuteen, asuntokannan alhaiseen keskipinta-alaan ja alhaiseen asumisväljyyteen on syynä asuntokannan monipuolinen rahoitus- ja hallintamuotojakauma. Helsingin kaupungin asunnoista noin 45 % on vuokra-asuntoja ja noin 45 % omistusasuntoja. Jakauma on muita pääkaupunkiseudun kuntia huomattavasti tasapainoisempi. Vuokra-asunnot ovat kuitenkin keskimäärin omistusasuntoja huomattavasti pienempiä ja vuokra-asunnoissa asutaan keskimääräistä ahtaammin. Tämä vaikuttaa osaltaan siihen, että Helsingin koko asuntokannan keskipinta-ala ja tilastollinen asumisväljyys jää jälkeen naapurikuntien ja koko Suomen vastaavista luvuista.

Helsingin asuntokunnista on tällä hetkellä yhden ja kahden hengen asuntokuntia noin 80 %. Kolmen hengen ja tätä suurempien asuntokuntien osuus on siis vain noin 20 % kaikista asuntokunnista. Suurten asuntokuntien osuuden ei väestöennusteissa arvioida merkittävästi lisääntyvän myöskään tulevaisuudessa. Asuntopoliittisin keinoin tulisikin pyrkiä edistämään lapsiperheiden asumismahdollisuuksia Helsingissä ja tällä tavoin tasapainottamaan kaupungin väestörakennetta. Riittävällä perheasuntotuotannolla voidaan pyrkiä tasapainottamaan myös seudullisia asuntomarkkinoita.

Helsingin asuntokannasta tällä hetkellä noin 40 % on perheasunnoiksi luokiteltavia, jos perheasunnoksi katsotaan 3 h + keittiö asunnot ja tätä suuremmat asunnot. Helsingin kaupungin viimeisen kymmenen vuoden asuntotuotannosta perheasunnoiksi luokiteltavia on ollut puolestaan noin 45 % kaikista asunnoista. Kaikkien valmistuneiden asuntojen keskikoko on vuosina 2000 - 2009 ollut noin 73 h-m². Huomion arvoista on, että asuntotuotannon keskikoon kasvaessa asuntotuotantomäärät ovat olleet viime vuosina laskusuunnassa.

Perheasunnoiksi soveltuvia asuntoja on siis tällä hetkellä asuntokannassa suhteellisesti tarkasteltuna varsin runsaasti verrattuna

lapsiperheiden ja suurten asuntokuntien määrään. Myös uudistuotanto on viimevuosina painottunut suhteellisesti varsin voimakkaasti perheasuntotuotantoon. Tätä voidaan pitää positiivisena, koska riittävällä perheasuntotuotannolla voidaan pyrkiä hillitsemään perheasuntojen hintojen nousua ja parantaa lapsiperheiden asumismahdollisuuksia Helsingissä. Kysyntään nähden alhainen pienasuntotuotanto on kuitenkin osaltaan johtanut kiristyneeseen markkinatilanteeseen pienasuntojen segmentissä. Tästä kertoo osaltaan pienasuntojen perheasuntoja nopeampi hintojen nousu sekä keskimääräistä lyhyemmät myyntiajat. Voidaankin arvioida, että asumisuraansa aloittavien nuorten, yksinasuvien sekä muiden pienasuntojen tarvitsijoiden asema asuntomarkkinoilla on tällä hetkellä hyvin vaikea.

Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjauksessa luovutaan nykyisin voimassa olevasta ohjausmallista, joka perustuu hankkeen asunnoille asetettavalle keskikokovaatimukselle, eli ns. 75 h-m² keskipinta-alasääntöön. Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että keskipinta-alasääntelyn tilalla kokeillaan ns. joustavan huoneistotyyppijakauman ohjausmallia, joka perustuu 31.3.2011 työnsä päättin keskipinta-alatyöryhmän ehdotukseen. Ohjausmallin keskeisenä tavoitteena ei ole asuntuotannon tilastollisen keskipinta-alan tai asumisväljyyden kasvattaminen, vaan riittävän perheasuntotuotannon turvaaminen ja asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden tukeminen mahdollistamalla kysyntää paremmin vastaavan huoneistotyyppijakauman toteuttamisen.

Uudessa ohjausmallissa tontin asemakaavan mukaisesta (asuin)rakennusoikeudesta tietty kaupungin määräämä prosenttiosuus (esim. 50 %) osoitetaan perheasunnoille. Perheasunnon määritelmänä käytettäisiin makuuhuoneeksi soveltuvien huoneiden määrää. Perheasuntona pidettävässä asunnossa tulisi olla vähintään kaksi makuuhuoneeksi tarkoitettua huonetta. Lisäksi vain perheasunnoiksi tarkoitettujen asuntojen keskipinta-alaa (esim. 80 h-m²) säädeltäisiin. Ohjausmalli voitaisiin muotoilla tontinvarausehtona esim. seuraavasti:

”Tontin asemakaavan mukaisesta asuinrakennusoikeudesta vähintään 50 % tulee toteuttaa perheasuntoina (kaksi makuuhuonetta tai enemmän). Näiden asuntojen keskipinta-alan tulee olla vähintään 80 h-m².”

Kuvatussa ohjausmallissa tietty prosenttiosuus tontin rakennusoikeudesta jää siis kokonaan sääntelyn ulkopuolelle hankkeen toteuttajan vapaasti määriteltäväksi. Ohjauksesta vapaa osuus kompensoisi osaltaan perheasuntojen toteutusvelvoitteesta aiheutuvia markkinointiriskejä. Säännellyn osuuden huoneistotyyppijakauma on joustava, koska perheasunnoiksi tarkoitettujen asuntojen

huoneistotyyppijakaumaa ohjataan vähimmäiskeskipinta-alalla eikä valmiiksi annetulla huoneistotyyppijakaumalla.

Uutta ehdotettua ohjausmallia voidaan pitää kannatettavana ja sitä onkin syytä kokeilla. Keskipinta-alasääntelystä poiketen mallin ohjausvaikutus kohdistuu suoraan perheasuntojen määrän turvaamiseen, jolloin ohjauksen vaikutusten ennakointi perheasuntojen tuotantomäärien kannalta helpottuu huomattavasti. Lisäksi ohjausmalli on keskipinta-alasääntelyä joustavampi ja mahdollistaa myös pienasuntojen rakentamisen ilman, että hankkeen toteuttaja joutuu rakentamaan pienasuntojen vastapainoksi merkittävän määrän ylisuuria ja kalliita asuntoja. Kun hankkeessa voidaan aidosti toteuttaa myös pienasuntoja, voidaan usein vaikeammin markkinoitavien perheasuntojen neliöhintoja jyvittää pienasuntojen neliöhintoihin, jolloin suurien asuntojen kokonaismyyntihinta voidaan pyrkiä pitämään maltillisena. Ohjausmalli tukisi myös asuntotuotannon määrällisiä tavoitteita, koska pienasuntojen toteutusedellytykset paranisivat. Keskipinta-alasääntöön (75 h-m²) verrattuna asuntoja syntyisi karkeasti arvioiden omistusasuntotuotannossa noin 10 - 20 % enemmän riippuen pitkälti siitä, kuinka suureksi perheasuntojen osuus ja niiden keskipinta-ala määritetään.

Tässä yhteydessä on myös syytä todeta, etteivät alueen tilastollinen asumisväljyys tai asuntojen keskipinta-ala välttämättä ole paras mahdollinen asumisen tason indikaattori varsinkaan, jos asuntotuotannon tavoitteena pidetään monipuolista rahoitus- ja hallintamuoto- sekä huoneistotyyppijakaumaa. Tämä voidaan selkeästi havainta esim. 2000-luvun alun merkittävimmillä projektialueilla Viikissä ja Arabianrannassa. Molemmilla alueilla asuntokannan tilastollinen keskipinta-ala on selkeästi alle kaupungin viimeisen 10 vuoden asuntotuotannon keskiarvon (Viikki n. 65 h-m² ja Arabianranta n. 62 h-m²). Asumisväljyys on puolestaan Viikissä noin kolme neliötä henkilöä kohti alhaisempi kuin kaupungissa keskimäärin ja Arabianrannassakin vain keskimääräistä tasoa. Edellä mainittu johtuu erityisesti kyseisten alueiden asuntokannan tasapainoisesta rahoitus- ja hallintamuotojakaumasta. Alueilla on esim. runsaasti pieniä opiskelija-asuntoja, jotka laskevat alueiden asuntokannan tilastollista keskipinta-alaa. Alueiden alhainen asumisväljyys taas selittynee pitkälti lapsiperheiden suurella osuudella.

Mainittuun viitaten voidaankin todeta, ettei asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman tai keskikoon ohjaamisen perusteluna tulisi ainakaan ensisijaisesti pitää asuntojen tilastollisen keskikoon tai asumisväljyyden kasvattamista, joilla nykyisin käytössä olevaa keskipinta-alasääntelyä on usein perusteltu. Mikäli kaupunki onnistuu säilyttämään asuntokannan monipuolisen rahoitus- ja hallintamuotojakauman ja houkuttelemaan lapsiperheitä asukkaiksi,

todennäköistä on, että asuntotuotannon tilastollinen keskipinta-ala kasvaa vain hyvin maltillisesti ja tilastollinen asumisväljyys saattaa jopa kääntyä laskuun. Tältä osin voidaan esim. todeta, että kolmen hengen perheiden tulisi laskennallisesti asua keskimäärin n. 102 h-m² asunnossa, jotta päästäisiin edes kaupungin keskimääräiseen asumisväljyyteen. Tämä ei kuitenkaan liene realistista ottaen huomioon Helsingin asuntojen hintataso ja tulevien vuosien asuntotuotannon kerrostalovaltaisuus.

Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että perheasuntojen (3 h + keittiö tai suurempia) osuus asuntotuotannosta olisi 40 - 50 %. Käytännössä siis perheasuntotuotanto pyrittäisiin säilyttämään viime vuosien tasolla, mutta tuotantomäärille sallittaisiin vuotuista vaihtelua. Perheasuntojen tuotantomäärä onkin syytä pitää korkealla tasolla myös jatkossa. Ohjelmaluonnoksessa esitettyä tasoa voidaan pitää hyvänä lähtökohtana ja se antaa myös mahdollisuuden pienasuntojen rakentamiseen.

Helsingissä arvioidaan seuraavien vuosien aikana valmistuvan keskimäärin noin 600 - 700 pientaloasuntoa vuodessa, eli varsin paljon. Nämä asunnot ovat todennäköisesti käytännössä kaikki perheasunnoiksi soveltuvia. Pientalotuotanto luokin hyvän pohjan tulevien vuosien perheasuntotarjonnalle erityisesti suurten perheasuntojen segmentissä.

On kuitenkin selvää, että ohjelmaluonnoksessa asetetun perheasuntotavoitteen saavuttaminen edellyttää perheasuntojen rakentamista myös kerrostalotuotannossa. Kerrostaloissa perheasuntotuotantoa on syytä painottaa erityisesti Hitas-tuotantoon, joka on tilastojen valossa lapsiperheiden suosiossa. Hitas-asunnot ovat kohtuuhintaisia ja sijoittuvat kohtuullisesti hinnoitelluille vuokratonteille, jolloin lapsiperheillä on aidosti varaa myös suurempien asuntojen ostamiseen. Ohjelmaluonnos lähteekin siitä, että Hitas-tuotantona toteutettavien hankkeiden asunnoista noin 50 - 60 % olisi perheasunnoiksi luokiteltavia. Sääntelemättömässä omistusasuntotuotannossa osuus olisi puolestaan 30 - 40 %. Tätä voidaan pitää hyvänä lähtökohtana, mutta tarvittaessa osuuksia tulee nostaa, mikäli perheasuntojen tuotantomäärät jäävät pidemmällä aikavälillä asetetusta tavoitteesta.

Huoneistotyyppijakauman ohjauksen tulisi kohdistua pääsääntöisesti vain omistusasuntotuotantoon. Poikkeustapauksissa ohjausta tulee kuitenkin voida käyttää myös vuokra- ja asumisoikeustuotannossa, mikäli ohjaukselle on erityiset perusteet. Tällöin ohjauksen mitoitus tulee olla omistusasumiseen nähden hyvin maltillinen, jotta ohjaus ei muodostu hankkeiden toteutuksen esteeksi. Esim. vuokra-asuntotuotannossa isoille perheasunnoille on todennäköisesti vain

vähän kysyntää, koska isoissa asunnoissa kokonaisvuokra muodostuu usein hyvin korkeaksi.

Perheasuntotuotantotavoitteen toteutumisen seurannassa on syytä kiinnittää huomiota vain ns. normaaliin asuntotuotantoon, koska esim. pienasuntovaltaiset opiskelija- ja nuorisoasuntohankkeet vääristävät tilastoja huomattavasti. Lisäksi seuranta on syytä tehdä useamman vuoden keskiarvona. Mikäli ohjausmalli otetaan käyttöön, on myös syytä seurata tarkasti asuntotuotannon huoneistotyyppikohtaisten pinta-alojen ja asuntojen asuttavuuteen liittyvien tekijöiden kehittymistä, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua.

Ohjauksen tulisi perustua kaupungin maalla tontinvarausehtoihin ohjauksen joustavuuden säilyttämiseksi. Yksityisellä maalla ohjauksen tarve tulee harkita tapauskohtaisesti ja asemakaavaan perustuvaa ohjausta tulee käyttää harkiten.

Muita huomioita

Ohjelmaluonnoksen sisältämät kartat ovat osin vaikealukuisia, koska valittujen väriskaalojen ääripäät ovat kuvissa aivan samanvärisiä.

Ohjelmaluonnoksessa kerrotaan, että seudun laskennallisessa kaavavarannossa olisi Helsingissä vajaasti rakennetuilla pientalotonteilla käyttämätöntä rakennusoikeutta 800 000 kerrosneliömetriä. Suuruusluokka vaikuttaa uskottavalta, koska useille vanhoille pientaloalueilla on laadittu asemakaavat vasta niiden rakentamisen jälkeen, ja tonttien täydennysrakentaminen on vaikea eikä siihen usein ole edes kiinnostusta.

Vajaasti rakennetuilla kerrostalotonteilla olisi tilaston mukaan 900 000 miljoonaa kerrosneliötä. Tämä ei vaikuta uskottavalta, vaan luku vaatisi tonttikohtaisen tarkistamisen. Asian merkitys ei ole kovin suuri, koska vain 20 % eli 180 000 k-m² on oletettu tästä varannosta toteutuvan.

Tarkasteltaessa valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa erityisryhmille (Tavoite 18) todetaan, että valtion ja kuntien välisen aiesopimuksen mukaisesti pitkäaikaisasunnottomille on sopimuksen mukaan voitu luovuttaa 750 asuntoa kolmessa vuodessa. Pitkäaikaisasunnottomien määrä oli vähentynyt tänä aikana 200 henkilöllä ja oli loppuvuodesta 2011 yhä 1400 henkilöä.

”Hyötysuhde” oli siis 2/7,5, mikä on varsin hyvä. Aiemmissa arvioissa hyötysuhde on ollut luokkaa 1/10, ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksissä on tullut esiin huonompiakin hyötysuhteita asunnottomuuden vähentämisessä.

Ohjelmaluonnoksessa todetaan edelleen, että hallitusohjelmassa on todettu, että pitkäaikaisasunnottomuus pyritään poistamaan vuoteen 2015 mennessä. Edellä mainitulla hyvällä hyötysuhteella tavoitteen toteuttaminen merkitsisi em. 750 asunnon eli 250 asuntoa vuodessa vauhdin sijaan 5250 asuntoa eli 1050 asuntoa vuodessa. Jos vauhti pysyisi em. 250 asuntona, toteutuisi tavoite laskennallisesti vuoden 2015 sijaan vuonna 2035. Hallitusohjelman tavoite on siis perin ”tavoitteellinen” ainakin Helsingin osalta.

Laskelmat asunnottomuudesta ovat toki teoreettisia, mutta ehkä ne selventävät ongelman vakavuutta ja keinojen vaatimatonta tehoa. Ilmiön luoteen mukaan käy näet niin, että kun nykyiset asunnottomat on asutettu, on jonossa taas miltei yhtä suuri joukko, jos muut olosuhteet pysyvät ennallaan.

Ohjelmassa todetaan useissa kohdissa, että kaupungin tulisi edistää omatoimista rakennuttamista. Tämä toiminta on joutunut suuriin vaikeuksiin ja useat hankkeet ovat viivästyneet ja jopa pysähtyneet, koska rakennusteollisuus ja pankit ovat asettaneet toiminnan kyseenalaiseksi ja hankkeiden ja niihin halukkaiden asukkaiden lainoitus on lähes pysähtynyt. Jotta hakkeet voisivat lähteä liikkeelle, tulisi kaupungin vielä pohtia, voidaanko hankkeille ja niihin osallistuville antaa lainoja ja takauksia. Useimmiten hankkeille riittäisi vain rakennusaikainen lainoitus ja toiminta olisi kaupungille käytännössä riskitöntä, kun lainoja tai takauksia annettaisiin rakennusten edistymisen tahdissa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Sami Haapanen, kehittämislakimies, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi
Tuomas Kivelä, tonttiasiamies, puhelin: 310 36455
tuomas.kivela(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.12.2011 § 405

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

MA-ohjelman päämäärät

MA-ohjelman maankäyttöä koskevana päämääränä on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä. Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Uustuotannossa varmistetaan asuntojen monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden osalta pyritään siihen, että erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina, ja että niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Määrällisten tavoitteiden lisäksi maankäytössä, kaavoituksessa ja rakentamisessa tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota asuinalueiden laatuun ja houkuttelevuuteen.

Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Asuntokannan kunnosta huolehditaan sekä edistetään energiatehokkuutta asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla erilaisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista, erilaisten asumiskonseptien toteuttamista sekä parantamalla asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen ja edistämällä hissien rakentamista. Päämääränä on turvata eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Päämäärät oikeansuuntaisia

MA -ohjelmassa 2012 esitetyt päämäärät ovat oikeansuuntaisia ja tukevat yleis- ja asemakaavoituksessa käytettyjä maankäytön suunnittelun periaatteita. Ohjelma on jäsennelty numeroituihin päämääriä tukeviin tavoitteisiin. Esitystapa on selkeä ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista. Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossa otetaan tavoitteiden osalta kantaa ensi sijassa niihin, joihin vaikutetaan maankäyttöratkaisuilla. Muiden osalta kiinnitetään huomiota riskeihin, jotka toteutuessaan saattavat kääntyä ohjelman päämääriä vastaan.

On ensiarvoisen tärkeää, että kaupunki pyrkii toimillaan mahdollistamaan asuntotuotannon riittävän tason talouden suhdannevaihteluista riippumatta. Asuntomarkkinoiden toimivuus on aluetalouden perustekijä, joten kysymys on myös kansantaloudellisesti merkittävästä asiasta. Asuntomarkkinoilla on tärkeä rooli

työmarkkinoiden toimivuuden kannalta. Toimivat asuntomarkkinat edellyttävät pitkällä tähtäyksellä riittävää rakentamisen volyymiä, jotta hinta- ja vuokrataso pysyisivät kohtuullisina eivätkä hinnat Helsingissä enää nousisi keskimäärin enempää kuin valtakunnallisesti.

Ohjelmassa pyritään vaikuttamaan useisiin päämääriin, joihin vaikutetaan maankäytön suunnittelun keinoin. Verrattuna aiempiin asunto-ohjelmiin, korostetaan vahvemmin kokonaisvaltaista alueiden kehittämisen näkökulmaa. Taustalla on pyrkimys ehkäistä alueellista eriarvoistumista. Tähän vaikutetaan mm. suunnitelmallisella täydennysrakentamisella, raideliikenneyhteyksiä parantamalla ja kaupungin investointien oikeatahtisella suuntaamisella.

Maankäyttöä koskevat tavoitteet

Tavoite 1. käsittää maapolitiikalle, tontinluovutukselle asetetut määrälliset vuositavoitteet ja mm. kumppanuuskaavoituksen jatkamisen. Tavoitteet ovat kannatettavia. Kumppanuuskaavoituksen edistämisessä voidaan hyödyntää Kruunuvuorenrannan suunnittelusta saatuja kokemuksia.

Tavoitteeksi 2. asetetaan, että valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava. Tavoitteena on tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja elinvoimainen monikeskuksinen kaupunki. Kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnistetään yleiskaavatyön ohjelmointi ja laatiminen vuonna 2012. Yleiskaavan tarvetta perustelevat useat strategiset lähtökohdat, joista asuntorakentamisen edellytysten varmistaminen on yksi tärkeimmistä. Uuden yleiskaavan kautta luodaan asemakaavoituksen toimintaedellytykset nykyisten yleiskaavavarantojen loppuessa. Pääosa Yleiskaava 2002 mukaisesta varannoista on jo otettu asemakaavoituksen piiriin. Yleiskaavan valmistelu kestää useita vuosia ja toteutuneeseen asuntoon kuluu parhaassakin tapauksessa useita vuosia, joten yleiskaavan laadinta on myös asuntopoliittisesta näkökulmasta ajankohtaista.

Tavoitteen 3. mukaan asemakaavoja laaditaan asuntotuotantoon 450 000 kem2 vuosittain. Ohjelmassa tulisi harkita, onko pelkkien määrällisten vuositavoitteiden asettaminen oikea keino 4. mukaisten tuotantotavoitteiden (5000 asuntoa vuodessa) edistämiseksi vai tulisiko näiden rinnalla arvioida myös pidemmän aikavälin keskiarvoa. Olennaisempaa olisi varmistaa tuotantomäärän mahdollistava riittävä asemakaavavaranto pidemmällä aikavälillä ja tasaisesti jakautuneen tuotannon edellytykset. Merkittävä osa kerrosalasta syntyy käytännössä suurista asemakaavakohteista, joiden toteuttamisedellytykset voivat lykkääntyä kaupungin toimista riippumattomista syistä. Tämä vaikuttaa kaavojen käsittelyn edellytyksiin ja päätöksenteon ajoitukseen.

Pidemmän aikavälin tavoitteenasettelua korostava ajattelutapa ilmeneekin MA-ohjelman toteutuksen seurannan osalta siten, että tuotannon toteutumista seurataan useamman vuoden keskiarvona. Olisi johdonmukaista, että myös laadittavalle kerrosalalle asetettua tavoitetta väljennettäisiin tai se asetettaisiin niin, ettei sen saavuttaminen olisi yhtä riippuvainen ulkoisista tekijöistä. Ratkaisuna voisi olla muutaman vuoden aikatähtäimellä varmistaa, ettei tavoitteen 5. mukainen luovutuskelpoinen varanto merkittävästi vähenisi.

Jatkossa on myös mahdollista, että entistä suurempi osuus tonttikohtaisesta täydennysrakentamisesta mahdollistetaan asemakaavamuutoksia kevyemmin poikkeamismenettelyllä. Näin synnytettävä varsin nopeasti ja pienin kynnyskustannuksin toteuttava asuntorakentamispotentiaali on perusteltua ottaa huomioon kerrosalatavoitteen toteutumisen seurannassa siten, että se rinnastetaan asemakaavoituksella tuotettuun asuntokerrosalaan.

Muut tavoitteet

Tavoitteen 6. mukaan vuosituotannossa hallinta- ja rahoitusmuototavoitteesta 20 % tai vähintään 1000 asuntoa on valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa, 20 % asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntotuotantoa, 20 % hitas- ja osaomistusasuntoa sekä 40 % sääntelemätöntä asuntotuotantoa. Opiskelija- ja nuorisoasunnot eivät aiemmista ohjelmista poiketen kuulisi enää valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon, vaan erilliseen 20 % tavoitteeseen. Toisin kuin muille hallinta- ja rahoitusmuototavoitteille, valtion tukemalle vuokratuotannolle on esitetty tavoite, joka vähintään on saavutettava. Tämä on omiaan lisäämään ns. tavanomaista valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa.
Tavoitetta 20% (1000) asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasunnosta voidaan pitää kaupungin tasapainoisen asuntotuotannon jakauman näkökulmasta korkeana. Toisaalta tavoitteen sisäisessä jakaumassa voidaan vain 250 opiskelija- ja nuorisoasunnon vuotuista tavoitetta pitää alhaisena. Lautakunta katsookin, että asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntojen kokonaistavoitteen mahdollisesta laskusta huolimatta opiskelija- ja nuorisoasuntojen määrällistä tavoitetta tulisi nostaa.

Hallinta- ja rahoitusmuotoja koskevaan kokonaistavoitteeseen pyrkiminen voi muodostua ongelmalliseksi talouden matalasuhdanteen aikana, jolloin vapaarahoitteisen tuotanto hidastuu tai pysähtyy ja säännellyn tuotannon toteuttamista tuetaan valtion erityistoimin. Riskinä on, että suurten rakentamisalueiden yhtä hyvin kuin täydennysrakentamisalueiden väestörakenne vinoutuu vain säännellyn tuotannon toteutuessa. 1990-luvun laman aikana rakennetuilla uusilla alueilla on tästä esimerkkejä. Etenkin kaukana keskustasta olevilla

alueilla säännellyn tuotannon keskittymisellä on ollut aluevaikutuksia, joita on ollut korjata jälkeenpäin. Segregaation ehkäisyyn tarkoitetut MA-ohjelman kohdat eivät välttämättä tällaisessa tilanteessa riitä varmistamaan tasapainoista kehitystä.

Myös kaupungin omalla tuotannolla tulisi voida olla mahdollista tasoittaa suhdanteiden aiheuttamia määrällisiä ja tuotantomuotojen vaihteluita. Tavoite 7. koskee kaupungin omaa asuntotuotantoa hallinta- ja rahoitusmuotojen osalta. Tavoitteena on vuosittain rakentaa 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 % tuotannosta), 600 välimuodon asuntoa (Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa), eli 40 % tuotannosta sekä 150 vapaarahoitteista asuntoa vuodessa.

Hitas-asuntojen osuutta saattaisi olla perusteltua kasvattaa yli MA-ohjelmassa esitetyn. Muutos aiempaan MA-ohjelmaan, jossa asumisoikeustuotanto on siirtynyt opiskelija- ja nuorisoasuntojen kanssa saman tavoitekohdan alle, onkin myönteinen Hitas-tuotannon kannalta. Hitas-tuotannon toteuttamisen tulisi olla jatkuvaa ja vakaata. Lisäksi saattaisi olla perusteltua määritellä vähimmäismäärä myös Hitas-asuntojen vuosittaiselle tuotannolle, kuten valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon osalta on tehty. Hitas-omistusasuntotuotanto on helsinkiläinen perinteinen asumismuoto, jolla perheiden ja keskituloisten on ollut mahdollista hankkia asunto keskeisiltä tai muutoin halutuilta paikoilta. Hitas-rakentamisella voi olla merkitystä myös silloin, kun muu omistustuotanto ei suhdannesyistä toteudu. Jos taantuman oloissa sääntelemätöntä tuotantoa ei toteudu, kaupungin tulisi voida korvata vapaarahoitteista omistusasuntotuotantoa Hitas-tuotannolla. Erityisesti tällä voi olla merkitystä vanhenevien asuinalueiden täydennysrakentamisessa.

Tavoitteessa 8. ehdotetaan siirtymistä huoneistotyyppijakaumaan perustuvaan asuntokokojen ohjaukseen. Tällä pyritään toteuttamisen joustavuuden lisäämiseen, ja samalla turvaamaan riittävä perheasuntojen tarjonta Helsingissä. Malliin sisältyy ehdotus, jossa Hitas-omistusasuntotuotannossa painotetaan perheasuntojen osuutta siten, että asuinrakennusoikeudesta toteutetaan keskimäärin 60–70% perheasuntoina. Lähtökohta on kannatettava. Yksinomaan asuntojen keskipinta-alaan perustuvaa ohjausta korvaamaan kehitetyn uuden ohjauskeinon vaikutuksia tulee seurata huolella ja tavoitteita tulisi tarvittaessa myös voida muuttaa. Riskinä voi olla, että tuotanto painottuu jatkossakin lähinnä pieniin perheasuntoihin eikä tilavia perheasuntoja seudullista kysyntää vastaavasti käytännössä uudenkaan ohjausmallin pohjalta synny. Pääasiallisen ohjauksen tulisi uudessakin mallissa perustua ensisijassa asemakaavaan.

Tavoitteet 9. ja 10 koskevat asuinalueiden saavutettavuutta, elinvoimaisuutta ja täydennysrakentamista. Asuntorakentamisesta 30

% edellytetään toteutuvan täydennysrakentamisalueilla. Ei ole tarkoituksenmukaista, että täydennysrakentamisalueiksi katsottaisiin vain kaupungin toteutusprojektien ulkopuoliset alueet. Esimerkiksi Myllypurossa ja Vuosaaressa projektimaisesta toteutusmuodosta huolimatta rakentaminen on selkeästi olemassa olevan rakenteen täydentämistä. Täydennysrakentamisalueet tulisi määritellä kaupungin hallintokuntien kesken yhteisesti rakentamisen luonteen mukaan, jotta olisi mahdollista luoda yhteinen tavoitteenasettelu sekä kaavoituksen että toteuttamisen osalta. Esimerkiksi alueet, joilla perusinfrastruktuuri on valmiina eikä merkittäviä kynnysinvestointeja ole tarpeen tehdä, tulisi määritellä täydennysrakentamisalueiksi. Määritelmällä on merkitystä myös melumääräysten tulkinnan kannalta.

Tavoite 14. käsittää energiatehokkuutta koskevia tavoitteita. Kaupunki edellyttää asuntotonttien osalta A-luokan energiatehokkuusvaatimusten täyttymistä. Erittäin tärkeää on kiinnittää huomiota siihen, ettei synnytetä ratkaisuja, joilla on kielteisiä sosiaalisia asumisolosuhteita heikentäviä vaikutuksia (mm. asuntojen valoisuuden väheneminen jne.).

Tavoite 15. koskee asumisen pysäköintiratkaisuja, joiden joustavuuden lisääminen on monesta syystä kannatettavaa. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota täydennysrakentamisen edellytyksiin ja uusien talo- ja rakennustyyppien suunnittelun mahdollistamiseen. Pysäköinnin uudelleenjärjestely varsinkin täydennysrakentamishankkeiden yhteydessä on haastavaa. Autopaikat vievät merkittävästi tilaa ja niiden toteuttaminen on taloudellisesti vaikea yhtälö. Asemanseutujen ja joukkoliikenteen runkolinjojen varaan täydennysrakentaminen on tärkeä strateginen tavoite Helsingin maankäytössä. Kaupunkisuunnitteluvirasto on parhaillaan uudistamassa autopaikkojen laskentaohjeita.

Kokonaisuutena ohjelman tavoitteet ovat maankäytön suunnittelun kannalta erittäin haastavia. Toimivien, ohjelman toteuttamista aidosti tukevien seurantamittareiden kehittämiseen tulee siksi kiinnittää erityistä huomiota.

Käsittely

13.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Lasse Männistön vastaehdotus:
Lisätään kappaleen 12 loppuun seuraavat lauseet:
Tavoitetta 20% (1000) asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasunnosta voidaan pitää kaupungin tasapainoisen asuntotuotannon jakauman näkökulmasta korkeana. Toisaalta tavoitteen sisäisessä jakaumassa voidaan vain 250 opiskelija- ja nuorisoasunnon vuotuista tavoitetta pitää alhaisena. Lautakunta katsookin, että asumisoikeus-, opiskelija-

ja nuorisoasuntojen kokonaistavoitteen mahdollisesta laskusta huolimatta opiskelija- ja nuorisoasuntojen määrällistä tavoitetta tulisi nostaa.

Kannattajat: Stefan Johansson

Mari Holopaisen vastaehdotus:
MA-ohjelman päämäärät alaotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään lause: Määrällisten tavoitteiden lisäksi maankäytössä, kaavoituksessa ja rakentamisessa tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota asuinalueiden laatuun ja houkuttelevuuteen.

Kannattajat: Lasse Männistö

Lasse Männistön vastaehdotus: Muutetaan kappaleen 9 toinen lause kuulumaan seuraavasti: Ohjelmassa tulisi harkita, onko pelkkien määrällisten vuositavoitteiden asettaminen oikea keino 4. mukaisten tuotantotavoitteiden (5000 asuntoa vuodessa) edistämiseksi vai tulisiko näiden rinnalla arvioida myös pidemmän aikavälin keskiarvoa.

Kannattajat: Silvia Modig

Lautakunta hyväksyi vastaehdotukset yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Rikhard Manninen, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 310 37160
rikhard.manninen(a)hel.fi
Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Olavi Veltheim, asemakaavapäällikkö, puhelin: 310 37340
olavi.veltheim(a)hel.fi
Riitta Jalkanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37293
riitta.jalkanen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 13.12.2011 § 366

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle maankäytön ja asumisen toteutusohjelman luonnoksesta 2012 seuraavan lausunnon.

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma on laadittu vuodelle 2012. Nykyisen ohjelman 2008-2017 hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kaupunginhallitus päätti, että ohjelman toteutumisen

seurannasta raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain. Kolmeen valtuustolle esitettyyn seurantaraporttiin on koottu arvokasta tietoa. Seurantaraporttien käsittelyn yhteydessä MA-ohjelman tavoitteita on täsmennetty ja tehty toivomusponsia.

Ympäristölautakunnan mielestä uuteen asiakirjaan 2012 voitaisiin lisätä lyhyt arvio ohjelman 2008-2017 toteutumisesta ja pääasiallisista tarkistamistarpeista. Uudesta asiakirjasta tulisi myös selvästi käydä ilmi, että kysymyksessä on keväällä 2012 valtuuston käsittelyyn tuotava pidempiaikaisen ohjelman tarkistus sekä se, milloin ohjelmaa 2008-2017 aiotaan seuraavan kerran tarkistaa.

Maankäyttö ja asuinalueet

MA-ohjelman 2012 luonnoksessa on hyvä visio ja erittäin hyviä maankäyttöä ja asumista koskevia päämääriä ja tavoitteita. Niihin on otettu aikaisempia ohjelmia enemmän mukaan myös ympäristönäkökulma. Taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyyden lisäksi visiossa voitaisiin mainita kulttuurinen kestävyys. Ympäristölautakunta toteaa, että selkeiden toimenpiteiden ja vastuutusten puuttuessa ohjelma on kuitenkin luonteeltaan enemmän tavoite- kuin toteutusohjelma.

Helsingin maankäytön pariaatteena on tiivis, joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja uusien alueiden rakentaminen joukkoliikenteellä, erityisesti raideliikenteellä saavutettaviksi on kaupungin strategiaohjelman, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaista.

Tiivistyvä kaupunki luo haasteita turvata kaupunkilaisten lähivirkistysalueet. Ympäristölautakunta näkee tärkeänä, että MA-ohjelmaan sisällytetään selkeät tavoitteet turvata uudis- ja täydennysrakentamisen yhteydessä riittävästi lähivirkistysalueita, jotka lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtymistä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Uutta, vuosina 2012-2016 valmisteltavaa yleiskaavaa varten aiotaan selvittää mm. mahdollisuuksia moottoriteiden muuttamiseksi bulevardimaisiksi kaduiksi ja siten uusien rakentamisalueiden löytämiseksi väylien varsilta. Kaupunkirakenteen hallittu tiivistäminen ja onnistuneiden suunnitteluratkaisujen löytäminen edellyttävät entistä enemmän kaupungin eri virastojen asiantuntijoiden yhteistyötä maankäytön suunnittelun alusta alkaen.

Ympäristövaikutusten tunnistaminen ja arviointi jo kaavoituksen alkuvaiheessa edistävät asuntotuotantohankkeiden sujuvaa etenemistä. Selvitettäviä kysymyksiä ovat pilaantuneen maan lisäksi

esimerkiksi liikenteen melu- ja ilmanlaatuhaittojen minimointi ja torjuminen. Kaupunkirakennetta tiivistettäessä meluntorjuntatarpeet koko ajan kasvavat. Meluntorjuntaratkaisut tulee tehdä jo kaavoitusvaiheessa. Niiden jättäminen rakennuslupavaiheeseen on aiheuttanut rakennusvalvontaviranomaiselle joissakin tapauksissa hankalia tulkintaongelmia ja siten kohtuuttomia viiveitä hankkeiden toteuttajille. Tulevaisuuden merkittävimmän asuntotuotantoalueen, Östersundomin, yhteisen yleiskaavan hyväksyminen ja toteuttaminen saattavat viivästyä useita vuosia, mikäli alueen suunnittelussa ei oteta huomioon Natura-alueita ja niiden luontoarvojen turvaamista.

Kaupunginvaltuuston käsitellessä MA-ohjelman 2008-2017 seurantaraporttia hyväksyttiin mm. toivomusponsi, jonka mukaan Kvsto edellyttää, että kunnallistekniikan rakentaminen aikataulutetaan kaavojen vahvistumiseen niin, että kaavat ovat toteutettavissa mahdollisimman pian niiden vahvistuttua. Tämä on yksi esimerkki maankäytön suunnittelu- ja toteutusprosessien sujuvoittamistarpeesta. Ympäristölautakunta esittää, että Helsingissä perustetaan kehittämisprojekti, jossa esimerkkikohteiden kautta selvitetään maankäytön suunnittelu- ja toteutusprosessien parantamista.

Energiatehokkuus

MA-ohjelman tavoitteena on olemassa olevien alueiden omaleimaisuuden vaaliminen sekä uusien rakennettavien alueiden identiteetin kehittäminen. Ohjelman 2008-2017 uusimmassa seurantaraportissa kerrotaan, että MA-ohjelman tarkistamisen yhteydessä vuonna 2012 tullaan yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa tekemään arvio asuinalueiden suunnittelu- ja toteutusratkaisuista. Ohjelman 2012 luonnoksesta ei käy ilmi, onko arviolla tavoitteena vaikuttaa tarkistettavana olevaan ohjelmaan.

MA-ohjelman luonnoksessa energiatehokkuustavoitteiksi esitetään

• Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta A-luokan energiatehokkuusvaatimusten täyttymistä.

• Kaupungin omistamassa asuntokannassa energiankulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

Ympäristölautakunta toteaa, että energiatehokkuustavoitteiden asettaminen ja toteutuskeinojen löytäminen kuuluvat myös maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaan. Tavoite A-energialuokasta on ollut tavoitteena jo keväästä 2011 alkaen. 20 prosentin vähennystavoite puolestaan on täysin epärealistinen, ellei sille suunnitella toteutusohjelmaa. Helsingin hallintokuntien yhteisessä asumisen energiaverkossa todettiin, että 9 prosentinkaan säästötavoitetta

kaupungin asuinrakennuksissa ei saavuteta vuoteen 2016 mennessä ilman lisätoimenpiteitä.

Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma ja Helsingin parhaat energiatehokkuuskäytännöt –työryhmän ehdotukset

Helsingin kaupunginjohtajan asettaman ns. PEK-työryhmän raportti on valmistunut ja on samaan aikaan lausuntokierroksella MA-ohjelman luonnoksen kanssa. Työryhmän tehtävänä oli kartoittaa energiatehokkuus- ja energiansäästötoimenpiteitä koskevat parhaat käytännöt, joilla voitaisiin tukea kaupungin energiapoliittisten tavoitteiden toteuttamista. Ympäristölautakunnan mielestä MA-ohjelman valmistelussa tulisi selvittää, mitä PEK-työryhmän ehdotuksista voitaisiin ottaa huomioon MA-ohjelmaa tarkistettaessa.

Kaupungin suurimmat vaikutusmahdollisuudet ovat rakennusten lämmitykseen ja liikenteeseen liittyvissä ratkaisuissa. Suurin yksittäinen sektori energiankulutuksessa on rakennusten lämmittäminen. Vanhan rakennuskannan korjaaminen energiataloudellisesti nykyaikaiseen kuntoon edellyttää laajoja yksityisiä investointeja.

Uudisrakentamisen energiatehokkuuden ohjaus tulee kiristymään seuraavan kerran vuonna 2012 voimaan tulevien uusien rakentamismääräysten myötä.

Lähiöiden energiaviisaaseen korjaamiseen liittyy suurin yksittäinen mahdollisuus energiatehokkuuden parantamiseksi Helsingin kaupunkialueella. Työryhmä esittää energiarenessanssia lähiöille. Siinä peruskorjattaisiin lähiöitä ja kortteleita yhteisprojekteina, jolloin kokonaiskustannukset ja yksittäisten kohteiden riskit laskisivat. Työryhmä esittää energiaviisaiden korjaushankkeiden rahastoa.

Työryhmä huomauttaa, että nykytavoite kasvattaa jatkuvasti asumisväljyyttä on ristiriidassa energiatehokkuuden parantamisen kanssa. Työryhmä ehdottaa myös kaupungin vuokra-asuntoihin ns. vihreää vuokrasopimusta, johon liittyisi huoneistokohtainen energiankulutuksen mittarointi ja laskutus. Näin vuokralaisia kannustettaisiin energiatehokkuuteen.

Energiatehokkaassa kaavoituksessa rakennusten sijoittelulla, muodolla ja suuntauksella voitaisiin vaikuttaa rakennusten lämmitys- ja jäähdytysenergian tarpeeseen.

Pysäköintiratkaisut

Autopaikkojen kustannusten siirtäminen kohdentumaan yhä enemmän suoraan autopaikkojen käyttäjille on erittäin kannatettavaa. Vähäautoisten tai autottomien kortteleiden ja tonttien toteutumista ja

käyttöä tulee seurata ja kokemuksia hyödyntää. Myös yhteiskäyttöautoille tulee varata pysäköintipaikkoja.

Toteutusohjelman seuranta

MA-ohjelman liitteessä 2. kerrotaan toteutusohjelman seurantamittareista ja toteutumisen arvioinnista. Ympäristölautakunta huomauttaa, että kaikilla seitsemällä seurantamittarilla arvioidaan ohjelman määrällisten tavoitteiden toteuttamista. MA-ohjelmaluonnoksen tavoitteet kohdistuvat myös asuin- ja elinympäristön laatuun. Raportissa mm. todetaan, että monipuolisempi asuntotarjonta ja viihtyisämpi tai turvallisempi asuinympäristö olisivat vaikuttaneet noin joka toisen pääkaupunkiseudulla ja pääkaupunkiseudulta ympäristökuntiin muuttaneen kotitalouden muuttopäätökseen. Laadullisten mittareiden asettaminen on vaikeaa, mutta laadullisten tavoitteiden saavuttamista tulisi kuitenkin pystyä arvioimaan.

Käsittely

13.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:
Kati Vierikko: Otsikko: Maankäyttö ja asuinalueet

Uusi kappale viidennen (5) kappaleen, joka päättyy "...alueidenkäyttötavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaista" jälkeen:

Tiivistyvä kaupunki luo haasteita turvata kaupunkilaisten lähivirkistysalueet. Ympäristölautakunta näkee tärkeänä, että MA-ohjelmaan sisällytetään selkeät tavoitteet turvata uudis- ja täydennysrakentamisen yhteydessä riittävästi lähivirkistysalueita, jotka lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtymistä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Kannattajat: Lauri Alhojärvi

Vastaehdotus:
Kati Vierikko: Kuudennen (6) kappaleen, joka päättyy "...yhteistyötä maankäytön suunnittelun alusta alkaen" perään täydentävä lause:

Erityisesti on tarkasteltava asumisen vaikutusta ja yhteensopivuutta alueen muihin maankäytön muotoihin. Viranomaisyhteistyöllä ja riittävillä selvityksillä voidaan huomioida ennakkoon rakentamisen aiheuttamat haitalliset vaikutukset luontoon ja ympäristöön tai mahdolliset ristiriidat muiden maankäyttömuotojen kanssa.

Kannattajat: Lauri Alhojärvi

Vastaehdotus:
Kati Vierikko: Luvun
Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma ja Helsingin parhaat energiatehokkuuskäytännöt –työryhmän ehdotukset

Kappaleen 19, joka päättyy "...Energiatehokkaassa kaavoituksessa rakennusten sijoittelulla, muodolla ja suuntauksella voitaisiin vaikuttaa rakennusten lämmitys- ja jäähdytysenergian tarpeeseen" jälkeen täydentävä virke:

Jatkossa tulisi kaavoituspäätösten käsittelyssä selkeämmin ja kattavammin selvittää ja päätöksissä huomioida kaavaehdotusten ja niissä esitettävien vaihtoehtojen kokonaisvaltaiset vaikutukset toimintojen energiankäytön tehokkuuteen sekä kaavaehdotuksen alueen toiminnoissa että yleisemmin yhdyskuntarakenteessa. Selvitysten ja arvioiden sopivassa laajuudessaan tulisi rutiininomaisesti koskea kaikkia kaavoituksen tasoja.

Kannattajat: Lauri Alhojärvi

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Otsikko: Maankäyttö ja asuinalueet Uusi kappale viidennen (5) kappaleen, joka päättyy "...alueidenkäyttötavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaista" jälkeen: Tiivistyvä kaupunki luo haasteita turvata kaupunkilaisten lähivirkistysalueet. Ympäristölautakunta näkee tärkeänä, että MA-ohjelmaan sisällytetään selkeät tavoitteet turvata uudis- ja täydennysrakentamisen yhteydessä riittävästi lähivirkistysalueita, jotka lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtymistä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Jaa-äänet: 3

Ei-äänet: 5

Tyhjä-äänet: 0

Poissa-äänet: 1

2. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Kuudennen (6) kappaleen, joka päättyy "...yhteistyötä maankäytön suunnittelun alusta alkaen" perään täydentävä lause: Erityisesti on tarkasteltava asumisen vaikutusta ja yhteensopivuutta alueen muihin maankäytön muotoihin. Viranomaisyhteistyöllä ja riittävillä selvityksillä voidaan huomioida ennakkoon rakentamisen

aiheuttamat haitalliset vaikutukset luontoon ja ympäristöön tai mahdolliset ristiriidat muiden maankäyttömuotojen kanssa.

Jaa-äänet: 5

Ei-äänet: 3

Tyhjä-äänet: 0

Poissa-äänet: 1

3. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Luvun
Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma ja Helsingin parhaat energiatehokkuuskäytännöt –työryhmän ehdotukset Kappaleen 19, joka päättyy "...Energiatehokkaassa kaavoituksessa rakennusten sijoittelulla, muodolla ja suuntauksella voitaisiin vaikuttaa rakennusten lämmitys- ja jäähdytysenergian tarpeeseen" jälkeen täydentävä virke: Jatkossa tulisi kaavoituspäätösten käsittelyssä selkeämmin ja kattavammin selvittää ja päätöksissä huomioida kaavaehdotusten ja niissä esitettävien vaihtoehtojen kokonaisvaltaiset vaikutukset toimintojen energiankäytön tehokkuuteen sekä kaavaehdotuksen alueen toiminnoissa että yleisemmin yhdyskuntarakenteessa. Selvitysten ja arvioiden sopivassa laajuudessaan tulisi rutiininomaisesti koskea kaikkia kaavoituksen tasoja.

Jaa-äänet: 6

Ei-äänet: 2

Tyhjä-äänet: 0

Poissa-äänet: 1

22.11.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Pirkko Pulkkinen, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31518
pirkko.pulkkinen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 13.12.2011 § 305

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle luonnoksesta maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012 seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman luonnoksessa (MA-ohjelma) tavoitteet on esitetty maankäytön, asuntotuotannon, asuntokannan ja asukkaiden näkökulmasta.

Maankäyttö

Ohjelmassa maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Tavoitteena on maapolitiikan keinoin varata riittävästi tontteja ja luovuttaa niitä asuntotuotantoon, jatkaa ja edistää eri hallintokuntien yhteistyötä asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi sekä kehittää edelleen kumppanuuskaavoitusta. Tavoitteena on laatia valtuustokaudella 2013–2016 uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja elinvoimainen monikeskuksinen kaupunki. Tavoitteena on myös ylläpitää kaavavarantoa vähintään viiden vuoden asuntotuotanto-ohjelmaa varten.

Terveyslautakunta katsoo, että maankäytön tavoitteissa, kuten asuntotonttien luovuttamisessa, tiivistetyn yhdyskuntarakenteen ja elinvoimaisen monikeskuksisen kaupungin tavoittelemisessa ja asemakaavoja laadittaessa, tulee ottaa huomioon ikääntyneiden ja muiden toimintakyvyltään heikompien väestönosien ja erityisesti lapsiperheiden tarpeet siten, että esteettömyys ja palvelujen saavutettavuus toteutuu kaikissa maankäytön suunnittelun vaiheissa.

Asuntotuotanto

Ohjelman asuntotuotannon tavoitteena on, että asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Uustuotannossa varmistetaan asuntojen monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta vastaava asuntojen kokojakauma. Tavoitteena on rakentaa Helsingissä vuosittain 5 000 asuntoa. Asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla jatketaan tähtäämällä tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen. Vuosituotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoitteena on toteuttaa 20 % valtion tukemia vuokra-asuntoja, 20 % asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntoja, 20 % hitas- ja osaomistusasuntoja sekä 40 % sääntelemättömiä asuntoja.

Kaupungin oman tuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa, joista 750 on valtion tukemaa vuokra-asuntoa, 600 välimuodon eli Hitas-,

asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa ja 150 vapaarahoitteista asuntoa. Asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa tullaa ohjaamaan siten, että perheasuntojen osuus tulee olla 40–50 % valmiista asunnoista.

Terveyslautakunnan näkemyksen mukaan asuntotuotannon tulee rakentaa enemmän sellaisia asuntoja, jotka kooltaan sekä hallinta- ja rahoitusmuodoltaan soveltuvat iäkkäille, sairaalahoidosta kotiutettaville tai toimintakyvyltään muutoin rajoittuneille henkilöille.

Asuinalueet

Ohjelman tavoitteiden mukaan erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina ja niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Tavoitteena on saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys, jota vahvistetaan rakentamalla uusia kaupunginosia ja täydennysrakentamisella sekä lisäämällä palvelu- ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta joukkoliikenneyhteyksillä sekä kävely- ja pyörätieverkostoilla. Asunto-rakentamisesta 30 % toteutuu täydennysrakentamisella.

Terveyslautakunnan näkökulmasta edellä esitetyt tavoitteet ovat oikean suuntaisia. Täydennysrakentamisella tulee tuottaa palvelujen lähelle esteettömiä asuntoja, joilla voidaan korvata ikäihmisille soveltumattomia, kaukana palveluista sijaitsevia vanhoja asuntoja. Keskeiset palvelut pitää saavuttaa joukkoliikenteen sekä turvallisten ja esteettömien kevyen liikenteen yhteyksien avulla. Erityisesti terveysasemien sijaintia on tarkasteltava suhteessa joukkoliikenneyhteyksiin niin, että ne ovat kaupunkilaisten saavutettavissa nopeasti ja vähin vaihdoin. Täydennysrakentamisen yhteydessä pitää varmistaa, että asuntojen välittömässä läheisyydessä on riittävästi esteettömiä ulkoilureittejä ja viheralueita.

Asuntokanta

Ohjelman tavoitteena on huolehtia asuntokannan kunnosta sekä edistetään energiatehokkuutta. Uudisasuntojen rakentamisessa ja vanhojen kunnostuksessa tulee kiinnittää aikaisempia vuosikymmeniä enemmän huomiota rakentamisen laatuun, rakennusmateriaalien huolelliseen käsittelyyn sekä oikeanlaiseen ilmastointiin. Näin voitaisiin välttää home- ja kosteusvauriot, joita on ilmaantunut runsaasti 1900-luvun loppuvuosikymmeninä rakennetuissa taloissa. Asuntorakentamista kehitetään erilaisilla talotyypeillä, omatoimisella rakennuttamisella ja erilaisten asumiskonseptien toteuttamisella. Asuntokantaa kehitetään mm. laajentamalla elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa ja rakentamalla hissejä. Kaupunki ylläpitää

omaa asuntokantaansa. Kaupunki kehittää asuntorakentamista edistäen asukaslähtöisyyttä, ekologisuuta sekä muunneltavuutta. Kaupungin omistamassa asuntokannassa energian kulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Autottomien ja vähäautoisten asuntokohteiden kaavoitusta ja rakentamista edistetään hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähellä.

Terveyslautakunta pitää em. tavoitteita keskeisen tärkeinä, joten niiden toteutuminen pitää varmistaa. Asuntojen kehittämisessä tulee ottaa huomioon väestön vanheneminen ja asuntojen muuttuminen yhä enemmän hoidon ja hoivan ympäristöiksi.

Asukkaat

Ohjelman tavoitteena on turvata eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä pienten asuntokuntien määrän kasvuun. Asuntorakennetta monipuolistetaan mm. lisäämällä esteettömiä asumisvaihtoehtoja täydennysrakentamisalueilla. Erityisryhmille kohdennetaan valtion tukemia vuokra-asuntoja noin 300 asuntoa vuosittain. Erityisasumisen strategista suunnittelua tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Terveyslautakunnan näkökulmasta ikääntyneiden ja erityisryhmien, kuten vammaisten asuntojen kehittämisen ja lisäämisen tulee olla yksi keskeisistä asumisen ja maankäytön toteutusohjelman tavoitteista. Terveyskeskuksen asiakaskunnasta ikääntyneiden, kotihoidon asiakkaiden ja mielenterveyspotilaiden asumisolot tulee järjestää siten, että sopivien asuntojen avulla voidaan vähentää laitoshoitoa ja palvelun tarvetta. Mielenterveyspotilaille soveltuvien asuntojen tarve on kasvava.

Terveyslautakunta painottaa maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelmassa ikäihmisten ja erityisryhmien kotona asumisen ja hoitamisen edistämisen tärkeyttä samoin kuin palvelujen saavutettavuuden ja asuinympäristön terveyttä edistävien ominaisuuksien turvaamista. Nämä keskeiset tavoitteet tulee esittää MA-ohjelman tavoitteissa selkeästi kaikkien ohjelman osa-alueiden osalta.

Terveysvaikutusten arviointi

Maankäytön ja asumisen toteuttamisessa ikäihmisten ja erityisryhmien kotona asumisen ja hoitamisen edistämisellä sekä turvaamalla

palvelujen saavutettavuutta ja asuinympäristön terveyttä edistävien ominaisuuksia aikaansaadaan merkittäviä terveyshyötyjä väestölle.”

Käsittely

13.12.2011 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä muutti kokouksessa ehdotustaan seuraavasti:

1. Lausunnon 3. kappaleeseen (Maankäyttö-otsikon jälkeiseen toiseen kappaleeseen) lisättiin sanojen "ja muiden toimintakyvyltään heikompien väestönosien" jälkeen sanat: " ja erityisesti lapsiperheiden
2. Lausunnon 8. kappaleeseen (Asuinalueet- otsikon jälkeiseen toiseen kappaleeseen) lisätään toiseksi viimeiseksi virkkeeksi seuraava lause: "Erityisesti terveysasemien sijaintia on tarkasteltava suhteessa joukkoliikenneyhteyksiin niin, että ne ovat kaupunkilaisten saavutettavissa nopeasti ja vähin vaihdoin. "
3. Lausunnon 9. kappaleen (Asuntokanta-otsikon jälkeisen ensimmäisen kappaleen) ensimmäisen virkkeen jälkeen lisätään seuraava virke: "Uudisasuntojen rakentamisessa ja vanhojen kunnostuksessa tulee kiinnittää aikaisempia vuosikymmeniä enemmän huomiota rakentamisen laatuun, rakennusmateriaalien huolelliseen käsittelyyn sekä oikeanlaiseen ilmastointiin. Näin voitaisiin välttää home- ja kosteusvauriot, joita on ilmaantunut runsaasti 1900-luvun loppuvuosikymmeninä rakennetuissa taloissa."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Asuntolautakunta 24.11.2011 § 133

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa MA-ohjelmaluonnoksesta 2012 seuraavan lausunnon:

Vuokra-asuntokanta on supistunut

Vuokra-asuntojen tarjonnalla on suuri elinkeino- ja työvoimapoliittinen merkitys. Vuokra-asuntojen suhteellinen osuus Helsingin asuntokannassa on kääntynyt laskuun. Vuonna 2000 vuokra-asuntojen osuus oli 47 % ja omistusasuntojen osuus 43 % asuntokannasta. Tultaessa vuosikymmenen loppupuolelle omistus- ja vuokra-asuntojen osuudet olivat yhtä suuret eli 45 % Helsingin asuntokannasta. Koska vuokra-asuntojen uudistuotanto on ollut vähäistä, on vuokra-asuntokannan osuuden pieneneminen jatkunut edelleen.

Uustuotannon vähäisyyden lisäksi vuokra-asuntokantaa on pienentänyt aravavuokra-asuntojen poistuminen vuokra-asuntomarkkinoilta niiden vapauduttua käyttö- ja luovutusrajoituksista. Vuoden 2010 loppuun mennessä rajoituksista on vapautunut yhteensä noin 4 500 vuokra-asuntoa, näistä kaupungin omia 677.

Tulevan kymmenen vuoden aikana vapautumisen tahti kiihtyy siten, että vuodesta 2011 alkaen vuoteen 2021 vapautuu kaikkiaan noin 8 000 asuntoa, joista kaupungin omia noin 2 900. Voidaan arvioida, että ainakin osa vapautuneista asunnoista päätyy myynnin kautta omistusasunnoiksi ja katoaa näin vuokra-asuntomarkkinoilta. Vuokra-asuntoina pysyvien osalta vapautuminen merkitsee usein vuokratason huomattavaa nousua. Vuokra-asuntojen vapautumisella käyttö- ja luovutusrajoituksista on siten merkittävä vaikutus asuntokannan rakenteeseen ja vuokra-asuntojen tarjontaan.

Kaupunki on tehnyt päätöksen omistamiensa, rajoituksista vapautuvien vuokra-asuntojen säilyttämisestä pääsääntöisesti vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistuksessa. Suurin osa rajoituksista vapautuvista vuokra-asunnoista on kuitenkin muiden kuin kaupungin omistuksessa, eikä kaupungilla ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa näiden omistajien vapautuvan vuokra-asuntokannan säilymiseen vuokra-asuntoina. Olisi tärkeää löytää keinoja ja vaikutusmahdollisuuksia, joilla turvattaisiin myös muun aravavuokra-asuntokannan säilyminen vuokra-asuntokäytössä jatkossa.

Tavanomaisten aravavuokra-asuntojen lisäksi kaupunki omistaa noin 13 600 vuokrakäytössä olevaa asuntoa. Kanta koostuu sekä vapaarahoitteista että säännellyistä asunnoista. Asuntoja käytetään palvelussuhde- ja erityisryhmäasuntoina. Pieni osa asunnoista on vuokrattu vapaille markkinoille. Näitten asuntojen hallintaa pyritään tulevaisuudessa keskittämään kehittämällä hallintoa, omistajaohjausta ja operatiivisia prosesseja. Asuntokannan koko on merkittävä, ja onkin tärkeää luoda erillinen strategia sen omistamisesta ja käytöstä tulevaisuudessa.

Aravavuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta

Helsingin kaupungin alueella on viime vuosina ollut kasvava kysyntä kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista. Vuoden 2010 asuntomarkkinaselvityksen mukaan oli Helsingin kaupungin alueella yhteensä yli 24 000 aravavuokra-asunnon hakijaa. Helsingin kaupungin omien vuokra-asuntojen rekisterissä oli vuoden 2010 lopussa yhteensä 20 700 aktiivia hakemusta. Asuntomarkkinatilanteesta johtuen on kaupungin vuokra-asuntojen kysyntä ollut jatkuvassa kasvussa. Tällä hetkellä kaupungin hakijarekisterissä on yhteensä 23 700 aktiivia hakemusta.

Asunto-osasto on välittänyt asuntoja noin 3 000 vuosittain, määrä ei ole kasvanut. Uudistuotannon osuus tarjonnasta on viime vuosina ollut noin 300 asuntoa, niin myös kuluvana vuonna. Asunnon saaneiden osuus hakijoista vuonna 2010 oli 6,4 %, mikä tarkoittaa merkittävää laskua vuoden 2005 tasosta (10,7 %). Asuntomarkkinatietojen mukaan muilla yleishyödyllisillä vuokranantajilla tilanne on samankaltainen; vuokra-asuntojen kysyntä on kasvanut jatkuvasti, käyttöasteet ovat historiallisen korkealla tasolla ja vaihtuvuus on ollut aiempaa vähäisempää, mikä merkittävästi vaikeuttaa jonossa olevien kotitalouksien asuntojen saantia.

Asiakassegmentti on vakiintunut

Hakijoiden määrän kasvusta huolimatta ei kaupungin vuokra-asuntojen hakijarakenne ole juurikaan muuttunut. Viime vuosina on asunnon hakijoista ja saaneista yli 60 % ollut alle 34-vuotiaita nuoria aikuisia. Yksinään asuntoa hakevien osuus on vakiintunut noin 60 %:iin ja lapsiperheiden osuus hieman yli 20 %:iin hakijoista. Lapsiperheistä hieman yli puolet on yksinhuoltajaperheitä.

Asunnonhakijoiden joukossa on perinteisten ydin- ja yksinhuoltajaperheiden rinnalle tullut näistä poikkeavia perhetyyppejä, kuten erilaisia uusioperheitä ja yhteisöllistä asumista etsiviä hakijatalouksia, joiden osuuden voidaan tulevaisuudessa odottaa kasvavan. Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon määrän lisäksi tulisi kiinnittää huomiota muuntojoustavan, monipuolisen ja erilaisille perhetyypeille, erilaisiin elämäntilanteisiin soveltuvien asuntotyyppien ja tilaratkaisujen tuottamiseen. Tällä tavalla turvattaisiin erilaisten väestöryhmien ja asuntokuntien mahdollisuus asua Helsingissä.

Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tukeminen on tärkeää

MA-ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi tuottaa vähintään tuhat asuntoa valtion tukemina ns. aravavuokra-asuntoina, joista 700 rakennetaan tavallisina vuokra-asuntoina, jotka on tarkoitettu kaikille helsinkiläisille. Kohtuuhintaista vuokra-asuntokantaa tarvitaan

mahdollistamaan pieni- ja keskituloisten kotitalouksien asuminen kaupungissa. Tämän tavoitteen toteuttaminen on tärkeä elementti kaupungin elinkeinostrategiassa.

Kaupungin oman tuotannon tavoitteena on rakentaa 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa vuodessa. Käytännössä kaupunki on ollut lähes ainoa tavanomaisten vuokra-asuntojen tuottaja, ja tältä osin tavoitteen toteuttaminen jäänee Asuntotuotantotoimiston vastuulle. Viime vuosina oma tuotanto on jäänyt jälkeen asetetuista tavoitteista. Valmistuneiden vuokra-asuntojen määrä on ollut noin 300 asuntoa vuositasolla. Asuntotuotantotoimiston edellytykset tuottaa tavoitteen mukainen asuntomäärä riippuu tonttien saatavuudesta ja rakentamisen hintatasosta. Rakentamisen hintataso riippuu suhdanteista, eikä siihen voida vaikuttaa. Tonttien tarjontaa kaupunki voi sen sijaan omilla toimillaan edistää. Asunto-osasto huomioi korkotukipäätösten valmistelussa asuntolautakunnalle yksityiselle maalle toteutettavien hankkeiden soveltuvuuden kyseiselle alueelle.

Myös muut yleishyödylliset toimijat tulisi saada mukaan ara-vuokra-asuntotuotantoon. Tähän keinoina ovat yleishyödyllisyyslainsäädännön ja valtion tukijärjestelmän kehittäminen sellaiseksi, että se kannustaa näitä toimijoita.

Loput 300 asuntoa tuotetaan ns. erityisryhmille. Tämä osuus tuotannosta toteutunee tavoitteen mukaisesti. Asunto-osasto valmistelee asuntolautakunnan päätettäväksi erityisryhmien korkotukihakemukset. Tällöin hankkeiden osalta tarkistetaan, että hanke on kaupungin strategioiden mukainen.

Asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasunnot

Asumisoikeusasuntojen kysyntä on ollut jatkuvasti korkealla tasolla. Kaupungin asuntomarkkinassa tämän hallintamuodon tarjontaa onkin syytä tukea. Valtion korkotuki asumisoikeuteen oli hallituksen vaihdon myötä pitkään pysähtynyt. Viimeisten tietojen mukaan korkotukipäätöksiä on saatu ja pysähtyneet hankkeet ovat lähteneet liikkeelle. Myöntämisvaltuus on kuitenkin otettu vuokra-asuntorakentamisen puolelta ja valtuutuksen riittävyys asumisoikeustuotantoon voi olla riski tulevaisuudessa. Asumisoikeustuotannolle tarvitaan siis oma, erillinen myöntämisvaltuus tuotannon edellytysten turvaamiseksi. Tilannetta on syytä seurata ja pyrkiä tarvittaessa vaikuttamaan asiaan poliittisin keinoin.

Asunto-osaston rekisterissä enemmistö asunnonhakijoista on nuoria aikuisia. Opiskelija- ja nuorisoasuntojen tuotanto tarjoaa mahdollisuuden tämän ryhmän asunnontarpeen tyydyttämiseen. Lisäksi opiskelija-asumisen tukeminen on tärkeää kaupungin imagon ja vetovoimaisuuden takia. Opiskelija-asuntoja tuotetaan kohtuullisen

paljon lähitulevaisuudessa. Tarjonta ei tähän mennessä ole vastannut kysyntään. Tämän vuoksi suuri osa opiskelijoista joutuu hankkimaan asunnon muilta markkinoilta, ja syksyisin on ollut suuri kysyntäpiikki. Asunto-osasto on organisoinut yhdessä opiskelijajärjestöjen kanssa määräaikaisen tilapäismajoituksen asunnottomille opiskelijoille kahtena viime syksynä. Toivottavasti kasvava tarjonta poistaa tilapäismajoituksen tarpeen.

Hitas-tuotanto on laadukasta ja kohtuuhintaista

MA-ohjelman mukaan tuhat asuntoa tuotetaan Hitas- ja osaomistusasuntoina. Käytännössä osaomistusasuntojen tuotanto on hiipunut, koska tuottajilla ei ole kiinnostusta tähän hallintamalliin. Näin tämä välimallin tuotannon osa jää hitas-tuotannon varaan. Kahden viime vuoden aikana hitas-työryhmässä on ollut yhteensä 38 hanketta, joissa on ollut asuntoja 1 155. Asuntojen määrä on siis ollut vuositasolla noin 600. Hitas-asuntojen määrää tulisi siis kasvattaa noin 400:lla nykytasosta, jotta ohjelman tavoite toteutuisi.

Hitas-järjestelmä tuottaa Helsingin markkinoille kohtuuhintaisia ja laadukkaita asuntoja. Kysyntä onkin ollut jatkuvasti korkealla tasolla, jopa niin, että ostajat on jouduttu valitsemaan arvonnan avulla. Tämän tuotantotavan tukeminen on tärkeää, koska sen avulla voidaan lisätä kohtuuhintaista tarjontaa ja samalla kasvattaa olemassa olevaa hitas-asuntokantaa. Sen tuottama laatu on parantanut kaupunkikuvaa ja asumisen tasoa. Haasteena on rakennuttajien kiinnostuksen herättäminen tähän tuotantomalliin. Erityisesti keskituloisille ja lapsiperheille suunnattu Hitas-tuotanto tukee kaupungin elinkeinopolitiikkaa.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Helsingin asuntokanta on pienasuntovaltainen, ja kaupungissa asutaan ahtaasti verrattuna muuhun maahan ja läntiseen Eurooppaan. Linjaus luopua Helsingin asuntotuotannon ohjauksessa koko tuotantoa koskevasta keskipinta-alatavoitteesta on kuitenkin kannatettava. Tontinluovutusehtoihin perustuvan, joustavan huoneistotyyppijakauman ohjausmallin keskeisenä tavoitteena on perheasunnoiksi soveltuvien asuntojen määrän kasvu. Huoneistotyyppijakauman ohjaus koskee lähtökohtaisesti vain omistus- ja osaomistusasuntotuotantoa, mutta voidaan kohdentaa myös muihin rahoitus- ja hallintamuotoihin, jos se on tarpeen huoneistotyyppijakauman monipuolistamiseksi. Perheasuntojen osuudeksi uudistuotannossa tavoitellaan 40 – 50 %. Lapsiperheiden asumismahdollisuuksia ja perheasuntojen tarjontaa onkin syytä aktiivisesti parantaa, jotta perheiden muutto kehyskuntiin ei kiihtyisi. Perheet voidaan pitää kaupungissa jos hintatasoltaan edullista tuotantoa on riittävästi tarjolla.

Perheasunnolla tarkoitetaan tässä yhteydessä vähintään kahden makuuhuoneen asuntoa. Käytännössä asunto on siis kolme huonetta ja keittiö. Toivottavasti linjaus tuottaa kuitenkin valtaosin riittävän suuria asuntoja. Perheen käsite on hieman ongelmallinen, koska ydinperheiden määrä on suhteellisen pieni, alle viidesosan kysynnästä. Tulevassa tuotannossa olisi hyvä tiedostaa kysynnän rakenteen muutos, jotta asuntojen käytettävyys vastaisi mahdollisimman hyvin kotitalouksien tarpeita. Kaupungin oma Asuntotuotantotoimisto onkin tehnyt avauksen tässä asiassa luomalla mm. city-talokonseptin, jonka tilaohjelmassa on huomioitu erilaisten kotitalouksien tarpeet suunnittelemalla huoneistoja, joiden muuntojoustavuus on tavanomaista parempi.

Segregaation torjuminen

Eriarvoistuminen eli segregaatio tarkoittaa sitä, että köyhyys ja sosiaaliset ongelmat kasautuvat tietyille asuinalueille. Samalla hyväosaiset hakeutuvat omille alueilleen. Kun uustuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta vastaava asuntojen kokojakauma, voidaan optimistisesti arvioida, että segregaation vaara uusilla asuinalueilla voidaan torjua, mikäli nämä periaatteet toteutuvat. Segregaation riski on suurin vanhoilla vuokrataloalueilla, erityisesti lähiöissä. Viime aikoina tutkijat ovat olleet huolissaan tiettyjen alueiden kasvavasta segregaatiokehityksestä ja varoitelleet viranomaisia yhteiskunnallisista uhkista, joita tämä kehitys tuo tullessaan. Huonoja esimerkkejä löytyy monista muista Euroopan maista. Meillä Suomessa ongelmat eivät ole vielä kärjistyneet, emmekä voi puhua slummeista.

Segregaation torjuminen on tärkeää. Sitä ei voida kuitenkaan tehdä yksistään asuntopoliittisin keinoin, asuntoviranomaisten toimesta, vaan se edellyttää laaja-alaisempaa interventiota eri sektoreiden yhteistyönä. Asunto-osaston vaikutusmahdollisuudet ovat asunnonvälityksen strategiassa. Asuntoja tarjottaessa kiinnitetään huomiota talojen ja alueiden asukasrakenteisiin, ja heikkoja alueita vahvistetaan. Maahanmuuttajien keskittymistä on seurattu jo parin vuoden ajan, ja löydettyjä keskittymiä puretaan ja hajasijoittamista jatketaan. Segregaatio on muutakin kun maahanmuuttajien keskittymistä. Asunto-osasto on kiinnittänyt huomiota myös köyhyys- ja syrjäytymisilmiöihin, jotka näkyvät asumishäiriöinä, turvattomuuden kokemuksena ja levottomuutena. Asian seuraaminen on edellyttänyt tiivistä yhteistyötä kiinteistöyhtiöiden kanssa. Yhteistyö on ollut tiedon vaihtoa alueiden kehityksestä, sekä yhteisen strategian toteuttamista asunnonvälityksessä, jossa kiinteistöyhtiöillä on merkittävä rooli asunnonvaihtojen toteuttajina.

Kaupungin oman vuokra-asumisen imago

Joka kuudes helsinkiläinen asuu kaupungin vuokra-asunnossa. Se on siis hyvin tyypillinen helsinkiläinen tapa asua. Tehdyissä tyytyväisyysmittauksissa on ilmennyt, että kaupungin vuokra-asunnoissa asuvat ovat pääsääntöisesti varsin tyytyväisiä asumiseensa. Yleinen mielikuva kaupungin vuokra-asunnoista on kuitenkin ollut negatiivisempi. Mielikuvat ovat syntyneet muun muassa median kielteisen uutisoinnin kautta. Uutisointi on kuitenkin kohdistunut usein suuriin vuokrataloalueisiin, eikä pelkästään kaupungin vuokrataloihin.

Vuokra-asumisen imagoa on tärkeä kehittää, koska mielikuvat vaikuttavat kysynnän rakenteeseen. Hyvä imago on tärkeä myös asukkaiden itsetunnon ja monipuolisen asukasrakenteen säilyttämisen kannalta. Imagon rakentamisen perusta on itse tuote, asunto ja asumisen palvelut. Mielikuvakampanjan tulee näin perustua asukkaiden palvelukokemuksiin ja hyvään tiedottamiseen.

Asuntorakentamisen ja kaupunginosien kehittäminen on menestystekijä

Asuntopolitiikan kannalta on olennaista millaisella asuntotarjonnalla kaupungin menestyksen edellytykset luodaan. Asuntotarjonta ja asumisen laatu ovat tässä keskeisiä. Asuntopolitiikalla vaikutetaan tulevaisuuden väestörakenteeseen ja tuetaan työ- ja elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä.

Siksi asuntorakentamisen ja kaupunkiympäristön laatua tulee jatkuvasti kehittää. Ohjelmassa on avattu perusteellisesti niitä mahdollisuuksia ja keinoja, joilla asumista ja asuinympäristön laatua sekä kaupungin vetovoimaisuutta ja elinvoimaa parannetaan. Kaupungin hyvinvoinnin ja kasvun perusta on hyvän urbaanin asuinympäristön luominen ja vaaliminen.

Käsittely

24.11.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että otsikon "Vuokra-asuntokanta on supistunut" alla olevan neljännen kappaleen ensimmäiseen lauseen toinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "rajoituksista vapautuvien vuokra-asuntojen säilyttämisestä pääsääntöisesti vuokra-asuntokäytössä". Lisäksi esittelijä lisäsi otsikon "Aravavuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta" alla olevan toisen kappaleen viimeisen lauseen loppuun seuraavaa: ",mikä merkittävästi vaikeuttaa jonossa olevien kotitalouksien asuntojen saantia."

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot
Merja Liski, tutkija, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi
Leijo Markku, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 24.11.2011 § 90

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki on nuorten kuntalaisten asumisen tasapainoisen järjestämisen kannalta vaikea kaupunki. Pienistä kohtuuhintaisista ja –vuokraisista asunnoista, jotka sijaitsevat järkevien liikenneyhteyksien varrella, on jatkuvaa niukkuutta. Helsingissä tulee vuosittain asuntomarkkinoille tuhansia uusia oman kaupungin asukkaita ja samaan aikaan kotimaasta ja ulkomailta saapuu runsaasti opiskelijoita kilpailemaan rajallisesta asuntotarjonnasta.

Kaupunki kumppaneineen on viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana pystynyt tuottamaan uusia nuorisoasuntoja ja opiskelija-asuntoja jopa yli tavoitetason. Viime vuonna näitä asuntoja valmistui noin 550. Kuitenkin näiden asuntojen valmistumisen vuosittainen vaihtelu on suurta. Esimerkiksi vuonna 2008 nuoriso- ja opiskelija-asuntoja ei tuotettu käytännössä lainkaan.

Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki tuottaa jatkuvasti sekä uusia nuoriso- ja opiskelija-asuntoja että lisää nykyisestä asuntokannasta kohdennettuja asuntoja asuntomarkkinoille tuleville nuorille. Varsinkin nuorisoasuntojen merkitys nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä on huomattava. Niillä voidaan tukea nuorten itsenäistymisen mahdollisuuksia että syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tilanteiden vakiinnuttamista. Lisäksi lautakunnan mielestä uusien nuorisoasuntojen sijoittelulla esimerkiksi täydennysrakentamisalueille voidaan vaikuttaa tasapainottavasti vanhojen alueiden asuntokantaan ja väestörakenteeseen. Uusien nuorten asukkaiden mukana on mahdollista tuottaa elävämpää kaupunkirakennetta, jossa uudenlaisten kohtaamisen areenoiden kehittelyn kautta voidaan organisoida asukkaiden tarpeiden mukaista yhteistoiminnallisuutta. Lautakunta toivoo kiinnitettävän erityistä huomiota nuorten tukiasuntojen riittävyyteen. Lisäksi nuorisolautakunta painottaa nuorten näkemysten kuulemista nuorten asumisratkaisujen suunnittelussa ja kehittämisessä.

Opiskelija- ja nuorisoasunnoille asetettu yhteinen tuotantotavoite tulisi jakaa ohjelmassa asuntotyyppikohtaisiin tuotantotavoitteisiin.

Käsittely

24.11.2011 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:
Tiihonen Tuomas: Lisätään lausuntoon uusi kohta (4):

Opiskelija- ja nuorisoasunnoille asetettu yhteinen tuotantotavoite tulisi jakaa ohjelmassa asuntotyyppikohtaisiin tuotantotavoitteisiin.

Kannattajat: Sandberg Johanna

Vastaehdotus:
Perälä Erkki: Vastaehdotus:
"... elävämpää kaupunkirakennetta." jälkeen:

"Lautakunta toivoo kiinnitettävän erityistä huomiota nuorten tukiasuntojen riittävyyteen."

Kannattajat: Ahola Riku

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Lauri Siurala

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

§ 250
Kaupunginorkesterin johtokunnan jäsenen valinta

HEL 2012-011362 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti

1. myöntää Markku Heikkiselle vapautuksen kaupunginorkesterin johtokunnan jäsenen luottamustoimesta
2. valita
    1. nykyinen varajäsen Marja Anttila uudeksi jäseneksi
    2. Nina Castén Marja Anttilan henkilökohtaiseksi varajäseneksi

kaupunginorkesterin johtokuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättänee

1. myöntää Markku Heikkiselle vapautuksen kaupunginorkesterin johtokunnan jäsenen luottamustoimesta
2. valita
    1. nykyinen varajäsen Marja Anttila uudeksi jäseneksi
    2. Nina Castén Marja Anttilan henkilökohtaiseksi varajäseneksi

kaupunginorkesterin johtokuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättänee tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Markku Heikkinen (SDP) pyytää 16.8.2012 vapautusta kaupunginorkesterin johtokunnan jäsenen luottamustoimesta muuton vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsi 14.1.2009 (asia 5) Markku Heikkisen jäseneksi kaupunginorkesterin johtokuntaan toimikaudeksi 2009-2012. Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi jäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Tiedoksi

Kaupunginorkesterin johtokunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 898

HEL 2012-011362 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee

1. myöntää Markku Heikkiselle vapautuksen kaupunginorkesterin johtokunnan jäsenen luottamustoimesta
2. valita
    1. nykyinen varajäsen Marja Anttila uudeksi jäseneksi

2. Nina Castén Marja Anttilan henkilökohtaiseksi varajäseneksi

kaupunginorkesterin johtokuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättänee tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 251
Terveyslautakunnan varajäsenen valinta

HEL 2012-009105 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti

1. myöntää Mikko Weckströmille vapautuksen terveyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita Kadar Gellen Jouko Malisen uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi terveyslautakuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättänee

1. myöntää Mikko Weckströmille vapautuksen terveyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita Kadar Gellen Jouko Malisen uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi terveyslautakuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättänee tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Mikko Weckström (SDP) pyytää 14.6.2012 vapautusta terveyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta paikkakunnalta muuton vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsi 14.1.2009 (asia 5) Mikko Weckströmin Jouko Malisen henkilökohtaiseksi varajäseneksi terveyslautakuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi varajäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Tiedoksi

Terveyslautakunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 899

HEL 2012-009105 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee

1. myöntää Mikko Weckströmille vapautuksen terveyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita Kadar Gellen Jouko Malisen uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi terveyslautakuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättänee tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012

anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 252
Globaalin vastuun strategia

Pöydälle 12.09.2012

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan käsittelyjärjestyksen:

Asiassa käydään ensin keskustelu. Mahdolliset muutosehdotukset ja toivomusponsiehdotukset on tehtävä ja niitä on kannatettava keskustelun aikana. Kun keskustelu on julistettu päättyneeksi, pannaan asia pöydälle kaupunginvaltuuston seuraavaan kokoukseen äänestysten toimittamista varten.

Käsittelyjärjestys hyväksyttiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Mika Ebeling ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi edellyttäen, että strategiassa esitetään, miten Helsinki pystyy auttamaan niitä kymmeniä miljoonia lapsia, joita vuosittain uhkaa väkivaltainen kuolema jo ennen syntymää. Lisäksi ohjelmassa tulee esittää, miten Helsingin kaupunki voi kantamalla globaalia vastuuta vaikuttaa siihen, että Helsinkiin päätyneillä romani-kiertolaisilla olisi parempi elää kotimaassaan.

Valtuutettu Mika Ebelingin palautusehdotusta ei ollut kannatettu, joten se raukesi.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja ilmoitti, että asian käsittelyä jatketaan käsittelyjärjestyksen mukaisesti 26.9.2012.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Globaalin vastuun strategia 3.9.2012
2 Globaalin vastuun strategia taustamuistio 210812
3 Päätöshistoriaan sisältymättömät lausunnot

4 Globaalin vastuun strategia ehdotus
5 Globaalin vastuun strategia taustamuistio ehdotus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä globaalin vastuun strategian liitteen 1 mukaisena.

Esittelijä

Tausta

Kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymään strategiaohjelmaan 2009–2012 sisältyy globaalin vastuun strategian valmistelu valtuustolle. Kaupunginhallitus on iltakoulussa 2.11.2009 merkinnyt tiedoksi esiselvityksen globaalin vastuun strategian valmistelusta. Kaupunginjohtaja asetti 22.9.2010 johtajistokäsittelyssä työryhmän valmistelemaan ehdotuksen globaalin vastuun strategiaksi. Työryhmä koostui talous- ja suunnittelukeskuksen, hallintokeskuksen, henkilöstökeskuksen ympäristökeskuksen ja hankintakeskuksen edustajista.

Työryhmän haasteena oli globaalin vastuun strategian sisältöalueiden määrittely suomalaisen paikalliseen toimintaan keskittyvän kuntaorganisaation ja lisääntyvien globaalien vuorovaikutussuhteiden moninaisessa vuorovaikutuskentässä. Työryhmä keskittyi työssään globaalin vastuun keskeisten teemojen tunnistamiseen, jotta voidaan käydä keskustelua kunnan roolista globaalin vastuun kantamisessa ennen toimenpiteiden määrittelyä.

Työryhmän ehdotus globaalin vastuun strategiaksi ja taustamuistio valmistuivat 2.3.2012. Talous- ja suunnittelukeskus on pyytänyt strategiaehdotuksesta ja taustamuistiosta lausunnot kaupunginhallitukselle lauta- ja johtokunnilta 30.4.2012 mennessä.

Globaalin vastuun määrittely

Suomesta ei ole toistaiseksi käytettävissä esimerkkejä kunnan globaalin vastuun strategioista. Yritysmaailmassa vastaavia linjauksia tehdään yhteiskuntavastuun nimellä.

Globaalin vastuun sisällölle ei ole kunnan toiminnassa löydettävissä yksiselitteistä luokittelua. Vastuun ulottuvuuden riippuvat organisaation toiminnan luonteesta. Toisaalta monet suomalaiset julkisen palvelun arvot ja periaatteet toteuttavat kansainvälisiä sopimuksia ja perustuvat ajatukseen yhteiskunnallisen vastuun kantamisesta.

Globaalin vastuun määrittelyn lähtökohtana on käytetty kaupungin strategiaohjelmaa 2009-2012, maan hallitusohjelmaa ja valtioneuvosto

periaatepäätöstä yhteiskunta- ja yritysvastuun kehittämisestä eri sektoreilla.

Strategiaohjelmasta ja kansallisista globaalin vastuun teemoista voidaan johtaa kunnan globaalin vastuun piirin kuuluviksi alueiksi:

- paikalliset toimet ilmastonmuutoksen ja rajat ylittävien ympäristösuojelukysymysten ratkaisemiseksi
- hankintojen globaalia ulottuvuutta sisältävät ympäristövaikutukset ja sosiaaliset vaikutukset
- maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyvät paikalliset toimet
- kansainvälisen toiminnan linjaukset
- taloudenhoitoon ja rahoitusmarkkinoihin liittyvät rajat ylittävät toimenpiteet
- työhön ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet.

Ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin tarkasteltaviin alueisiin.

Globaalin vastuun ulottuvuuksista valtion toimivaltaan selkeästi kuuluvat alueet ovat:

- globalisaation taloudellinen hallinta ja sääntely
- kansainväliset talouteen ja verotukseen liittyvät sopimukset ja lainsäädäntö
- maailmanlaajuiset kehityskysymykset ja kehitysyhteistyö
- kansainvälinen turvallisuus
- ihmisoikeudet
- kansainvälinen liikkuvuus

Globaaliin vastuuseen liittyen kaupungin strategioissa ja toimintaohjelmissa on valmiiksi määriteltynä periaatteellisia linjauksia, tavoitteita ja yksityiskohtaisia toimenpiteitä. Globaalit kysymykset ovat haaste kaupungin kaikilla toimialoilla. Globaalin vastuun kantaminen on kaupungin toiminnan kokonaisvaltaista laatua ja sen kehittämistä

Globaalin vastuun strategian sisältö on jäsennetty teemoihin: ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstöön liittyvät kysymykset. Lisäksi on määritelty ne globaalin vastuun ulottuvuudet, jotka kuuluvat valtion toimivaltaan.

Globaalin vastuun strategia on esityslistan tämän asian liitteenä 1.

Taustamuistioon on koottu olemassa olevia tai valmisteilla olevia linjauksia. Näistä on tiivistetty globaalin vastuun strategian linjaukset.

Kaikkia linjauksia ei ole yksityiskohtaisesti tai toimenpidetasolla toistettu globaalin vastuun strategiassa. Erityisesti hankintastrategia ja ympäristöpolitiikka sisältävät globaalin vastuun edistämiseen liittyviä toimenpiteitä.

Globaalin vastuun strategiaan sisältyy ympäristöpolitiikan tarkistamista valmistelleen työryhmän ehdotus siinä muodossa, kuin se on lausunnoilla lautakunnissa 30.4.2012 saakka.

Globaalin vastuun strategian taustamuistion on esityslistan tämän asian liitteenä 2.

Lausunnot

Globaalin vastuun strategiasta ja taustamuistiosta on saatu yhteensä 24 lausuntoa eli 12 lautakunnan, 6 johtokunnan ja 6 viraston lausunnot.

Päätöshistoriaan sisältymättömät lausunnot ovat esityslistan tämän asian liitteenä 3.

Lausunnoilla olleet työryhmän valmistelema ehdotus globaalin vastuun strategiaksi on esityslistan tämän asian liitteenä 4 ja taustamuistio liitteenä 5.

Yhteenvetona lausunnoista voidaan todeta, että strategiaehdotusta pidetään pääsääntöisesti toimivana kokonaisuutena ja rajauksia onnistuneina. Lausunnoissa myös pääsääntöisesti todetaan hallintokunnissa jo noudatettavan globaalin vastuun linjauksia. Merkittävin konkreettinen lisäysehdotus on kulttuuri- ja kirjastolautakunnan sekä kaupunginmuseon johtokunnan ehdotus kulttuuristrategian linjausten lisäämisestä taustamuistioon ja lyhyesti itse strategiaan.

Terveyslautakunta pitää merkittävänä, että Helsinki ilmeisesti Suomen ensimmäisenä kuntana on laatimassa oman globaalin eli maailmanlaajuisen vastuun strategian. Terveyslautakunta toteaa, että ehdotus Helsingin kaupungin globaalin vastuun strategiaksi ja sen sisältämä taustamuistio ovat tärkeä kannanotto terveellisen ja turvallisen yhteiskunnan tulevaisuuden suunnitteluun. Terveyslautakunta esittää, että globaalin vastuun strategian osana kaupunki päättää hankinnoissaan välttää yhteistyötä toimittajien kanssa, jotka käyttävät ns. veroparatiiseja verojen kiertämiseen.

Sosiaalilautakunta pitää ehdotuksen rajausta onnistuneena sekä kannattaa ja yhtyy linjauksiin. Sosiaalilautakuntaa nostaa esille kysymyksen erillisstrategian tarpeellisuudesta.

Henkilöstökeskus kannattaa esitettyjä näkemyksiä.

Nuorisolautakunta pitää esitettyjä tavoitteita kannatettavina, mutta haluaisi laajentaa tarkastelua laajempaan luonnonvarojen kuluttamisen tarkasteluun sekä toteaa, että strategiaa tulisi laajentaa digitaalisen maailman antamiin mahdollisuuksiin.

Kaupunginmuseon johtokunta pitää globaalin vastuun tunnistamista hyvänä, mutta toteaa kulttuurin roolin jääneen vähälle käsittelylle. Johtokunta esittää kulttuuristrategian linjauksien ottamista huomioon sekä mainitsee rakennetun kulttuuriympäristön merkityksen.

Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunta toteaa kaikilta strategian alueilta jo käynnissä olevia toimenpiteitä.

Helsingin Energian johtokunta toteaa myös strategian eri alueilta Energian jo toteuttamia toimenpiteitä. Esimerkiksi polttoainehankinnassaan Helsingin Energia edellyttää myyjältä sitoutumista vähintään YK:n Global Compact -periaatteisiin.

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunta kannattaa tehtyjä linjauksia ja painottaa henkilöstön ja esimiesten osaamista ymmärtää ja ottaa huomioon monimuotoisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä.

Asuntotuotantotoimikunta pitää esitettyä strategiaa hyvänä.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää sisältöalueiden valintoja perusteltuina ja ehdottaa Helsingin kulttuuristrategian 2012-2017 linjausten ottamista huomioon.

Yleisten töiden lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki on tunnistanut ja määritellyt globaalin vastuun teemat ja kaupungin roolin globaalin vastuun kantamisessa. Strategia on kaupungin sisäisen käytön lisäksi tärkeä julkinen viesti myös asukkaille ja kaupungin sidosryhmille. Lautakunta esittää strategian sisällön esittämismuodon työstämistä ulkoisen viestinnän näkökulmasta. Lautakunta pitää sisältöalueita onnistuneesti jäsenneltyinä ja kannatettavina.

Opetuslautakunta katsoo, että strategian ulottuvuudet ovat perusteltuja, mutta yksiselitteisen globaalin vastuun puuttuessa tulee strategiaa tarpeen mukaan päivittää. Opetuslautakunnalla ei ole huomauttamista strategian toimenpide-ehdotuksista.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää hyvänä, että kaupungin globaalin vastuun linjaukset ovat strategiamuodossa. Kaupunkisuunnittelussa ilmastonmuutoksen hillintä on merkittävin globaalin vastuun ulottuvuus. Lautakunta toteaa globaalin vastuuseen liittyvän huomattavia epävarmuuksia, kuten mahdollisen elinolosuhteiden heikentymisen

aiheuttama lisääntyvät muutto maapallon pohjoisille alueille. Lautakunta toteaa lisäksi, että globaalin vastuun strategiaan sisältyvät ympäristöpolitiikan linjaukset ovat osin (melu, ilmanlaatu, luonnonsuojelu) ristiriidassa kaupunkirakenteen tiivistämispyrkimysten kanssa. Tämä aiheuttaa tarpeen arvioida keskeisimpien ympäristöpoliittisten tavoitteiden sovellukset aina vallitsevan tilanteen ja alueellisten reunaehtojen mukaan. Käytännössä tiukkenevat melu- ja ilmanlaatulinjaukset sekä alueiden varaaminen luonnonsuojeluun vähentävät rakentamis- ja tiivistämismahdollisuuksia olemassa olevassa kaupunkirakenteessa.

Ympäristölautakunta pitää globaalin vastuun strategiaa tärkeänä linjauksena, joka täydentää hyvin kaupungin ympäristöpoliittisia linjauksia. Lautakunta pitää strategian tavoitteita perusteltuina.

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta ei esitä muutoksia strategiaan ja kuvailee työväenopiston toimenpiteitä, jotka jo toteuttavat strategian linjauksia.

Taidemuseon johtokunta toteaa vastuualueiden ja toimenpide-ehdotusten olevan hyvin perustellut.

Asuntolautakunnan mukaan ehdotuksessa on otettu huomioon kaupungin ja kaupunkilaisten kannalta keskeiset teemat ja toimenpiteet. Lisäksi lautakunnan mielestä tulee kiinnittää huomiota kaupungin eri alueiden säilymiseen viihtyisinä ja turvallisina asuinalueina kaikille kaupunkilaisille.

Pelastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki ottaa osaa globaaliin vastuunkantoon. Lautakunta toteaa liittyen vesiensuojeluun ja Itämeren suojeluun, että ehdotuksessa ei oteta kantaa öljyonnettomuuksien ehkäisyyn.

Rakennuslautakunta kuvaa lausunnossaan käynnissä olevia toimenpiteitä mm. energiatehokkuuden, maalämmön, pyöräilyn ja hulevesien osalta.

Kiinteistövirasto tarkastelee kiinteistölautakunnan toimialaan kuuluvina asioina ilmastonmuutoksen torjunnan, asukasrakenteen kehittymisen, henkilöstön ja hankinnan käynnissä olevia toimenpiteitä, jotka toteuttavat globaalin vastuun linjauksia.

Tietokeskus toteaa ehdotuksen olevan selkeä.

Palmia liikelaitos toteaa, että strategiassa on esitetty kattavasti globaaleja teemoja ja pitää reilun kaupan tuotteiden käytön edistämistä kannatettavana.

Taloushallintopalvelu -liikelaitos kertoo toimenpiteistään, joilla se on hankintojen, ympäristön, taloudenhoidon vastuullisuuden ja harmaan talouden torjunnan sekä henkilöstön ja monimuotoisuuden alalla jo pyrkinyt edistämään globaalin vastuun strategiassa painotettuja asioita.

Korkeasaaren eläintarhalla ei ole lausuttavaa.

Lausuntokierroksen jälkeen strategiaan ja taustamuistioon tehdyt muutokset

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnon mukaisesti on lisätty globaalin vastuun strategian sivulle viisi, jossa todetaan, että ”Yhteinen helsinkiläisyys kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä”, maininta ”ja kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia”.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan sekä kaupunginmuseon johtokunnan lausuntojen mukaisesti taustamuistioon on lisätty kulttuuristrategiaa 2012-2017 koskeva osuus.

Nuorisolautakunnan lausunnon mukaisesti taustamuistioon on lisätty osuus kaupungin ekotukihenkilötoiminnasta.

Globaalin vastuun strategiaan ei sisälly työryhmän ehdotuksessa ollutta ehdotusta kaupungin omasta luottamushenkilöiden ja työntekijöiden lentomatkojen hiilidioksidipäästöjen kompensointijärjestelmästä. Vain ympäristölautakunta piti ehdotusta tarpeellisena. Asiasta on ympäristölautakunnan mainitsema ehdotus vuodelta 2009. Uuden kaupungin sisäistä hallintoa vaativan toiminnon perustamista ei nykyisessä taloudellisessa tilanteessa voi pitää perusteltuna.

Eräitä lautakuntakuntien yksityiskohtaisempia lisäysehdotuksia, joista esimerkkeinä ovat kaupunginmuseon johtokunnan esitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä ja nuorisolautakunnan esitys kasvisruokailun lisäämisestä ei ole lisätty globaalin vastuun strategiaan, koska strategian perusajatus on toimia koko kaupunkikonsernin yleisluontoisena periaateasiakirjana. Pelastuslautakunnan esitys öljyonnettomuuksien ehkäisystä on globaalin vastuun strategiassa mainittuun Itämeren suojeluun liittyvä yksi toimenpide, mutta strategiassa ei ole toistettu kaikkia toimenpiteitä. Terveyslautakunnan esityksen yhteistyön välttämisestä hankinnoissa niiden toimittajien kanssa, jotka käyttävät ns. veroparatiiseja verojen kiertämiseen, voidaan tulkita sisältyvän valtion linjausten mahdollistamissa puitteissa globaalin vastuun strategian hankintojen, taloudenhoidon vastuullisuuden ja harmaan talouden linjauksiin. Strategiaan on hankintojen kohtaan lisätty ”Kaupunki tekee elinkeinoelämän kanssa yhteistyötä yhteiskuntavastuun edistämiseksi”.

Lisäksi strategiaan on lisätty: Kaupunki pitää tärkeänä aktiivisuutta edesauttaa veroparatiisien torjuntaa. Kaupunki kannattaa kansallisia ja kansainvälisiä toimenpiteitä, joiden avulla voidaan estää veroparatiisien käyttöä verojen kiertämiseen. Kaupunki pyrkii välttämään sellaisten tahojen kanssa toimimista, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin.

Esityksen liitteenä olevaan Globaalin vastuun strategian taustamuistioon on lisätty sivulle 43 ennen kohtaa ”Henkilöstö" uusi väliotsikko ja tekstikappale:

Veroparatiisit

Hankintalain ja tilaajavastuulain säännöksiä sekä kaupungin hankintastrategiaa, harmaan talouden torjuntaohjetta ja globaalin vastuun strategiaa - soveltamalla voidaan ainakin osittain torjua verovarojen päätymistä veroparatiiseihin. Näillä keinoin saadut selvitykset todentavat tarjoajan tai toimittajan rekisteröitymistä sekä verojen ja muiden lakisääteisten maksujen maksamista. Selvitykset ovat näissä tapauksissa tarjoaja- ja sopimuskumppanikohtaisia. Siten esimerkiksi yhtiöjärjestelyin tehdyt varojen siirrot jäävät selvittämisen ulkopuolelle. Sellaisia järjestelyitä ei voida hankintalakiin perustuen selvittää, vaan tarjoajien tai toimittajien sitoutumiset siihen, etteivät käytä veroparatiiseja veronkiertoon, kuuluvat yhtiöiden yhteiskuntavastuun piiriin. Kaupunki voi yhteistyössä valtiovallan ja elinkeinoelämän kanssa edistää yritysten yhteiskuntavastuuta ja tarvittavien tietojen läpinäkyvyyden lisäämistä.

Seuranta ja yhteistyö

Kaupungin tavoitteiden seurannassa ja toiminnan ohjauksessa hyödynnetään sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyyden seurantamittaristoja kuten ympäristöraporttia, tutkimus- ja tilastotietoa kaupungin sosiaalisesta kehityksestä kaupunginvaltuustolle ja harmaan talouden raportteja.

Helsingin kaupunki tulee jatkossa olemaan aktiivinen globaalin vastuun strategiaan liittyvässä kaupunkien välisessä yhteistyössä.

Täytäntöönpano

Kaupunginvaltuuston hyväksyessä globaalin vastuun strategian on kaupunginhallituksen tarkoituksena kehottaa kaikkia lauta- ja johtokuntia sekä virastoja ja liikelaitoksia noudattamaan globaalin vastuun strategian linjauksia talousarvion ja taloussuunnitelman puitteissa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

1	Globaalin vastuun strategia 3.9.2012
2	Globaalin vastuun strategia taustamuistio 210812
3	Päätöshistoriaan sisältymättömät lausunnot
4	Globaalin vastuun strategia ehdotus
5	Globaalin vastuun strategia taustamuistio ehdotus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 900

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä globaalin vastuun strategian liitteen 1 mukaisena.

Käsittely

03.09.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:
Laura Rissanen: Lisätään johdantoluvun loppuun kappale:
"Kuntalain 1. pykälän mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Globaalit vuorovaikutussuhteet vaikuttavat nykyään merkittävästi ja kasvavasti kuntien toimintaan kaikilla toimialoilla ja myös kuntalaisten arkeen. Toisaalta kuntien omalla toiminnalla on vaikutuksia kaikkialla maailmassa. Kuntien onnistuminen kuntalain asettamissa tavoitteissa edellyttää siten etenevässä määrin kuntien oman toiminnan globaalin toimintaympäristön ymmärtämistä sekä kuntien aktiivista pyrkimystä omalta osaltaan vaikuttamaan globaaliin kehitykseen. Tilanne on maailmanlaajuisesti paikallishallinnolle vielä uusi ja haastava. Helsinki pyrkii olemaan kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaava toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti."

Kannattajat: Outi Ojala

Vastaehdotus 2:
Laura Rissanen: Lisätään luvun ”Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta” toisen kappaleen loppuun lause: ”Harmaan talouden toimintaohjelman toteutuksesta raportoidaan säännöllisesti kaupunginhallitukselle.”

Kannattajat: Outi Ojala

Kaupunginhallitus hyväksyi Rissasen vastaehdotuksen (nro 2) yksimielisesti.

Vastaehdotus 3:
Osku Pajamäki: Muutosesitys 1:
Poistetaan luvusta ”sosiaaliset hankinnat” viimeinen, veroparatiiseja koskeva kappale ja korvataan se kappaleella:

"Kaupunki pitää tärkeänä veroparatiisien torjuntaa ja välttää yhteistyötä sellaisten yritysten kanssa, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin. Kaupunginhallitukselle valmistellaan helmikuun 2013 loppuun mennessä mm. muiden EU-maiden kokemuksia ja aiempia selvityksiä hyödyntäen selvityskuntien ja muiden pakallishallinnon toimijoiden nykyisten oikeusnormien mukaisista mahdollisuuksista välttää yhteistyötä tällaisten yritysten kanssa, sekä keinoista hankkia tietoa yritysten kytkennöistä veroparatiiseihin esim. tilintarkastusten ja maakohtaisten raporttien avulla."

Muutosesitys 2:
Lisätään luvun ”Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta” loppuun kappale: ”Sosiaalisen kestävyyden, kaupunkilaisten omaehtoisen elämän ja talouden vakauden edistämiseksi kaupunki selvittää miten se voi tukea aikapankkien toimintaa.”

Muutosesitys 3:
Lisätään loppuun luku ”Strategian täytäntöönpanoa ja seuranta” ja siihen teksti: "Globaalin vastuun strategian tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle vähintään kahden vuoden välein."

Kannattajat: Outi Ojala

Kaupunginhallitus hyväksyi Pajamäen vastaehdotukset (nro 3, sis. muutosesitykset 1 - 3) yksimielisesti.

Vastaehdotus 4:
Outi Ojala: Poistetaan luvusta "sosiaaliset hankinnat" kappale: "Kaupunki edistää hankinnoillaan eettisesti tuotettujen tuotteiden

käyttöä. Lisätään eettisesti tuotettujen tuotteiden valikoimaa. Kaupunki pyrkii lisäämään reilun kaupan tuotteiden käyttöä."

Tilalle laitetaan lisäys: "Helsinki siirtyy käyttämään reilun kaupan periaatteiden mukaisesti tuotettua kahvi ja teetä ja pyrkii aktiivisesti lisäämään muiden reilun kaupan tuotteiden käyttöä. Kaupunki hakee Reilun kaupan kaupungin -arvonimeä."

Kannattajat: Johanna Sumuvuori

Vastaehdotus 5:
Johanna Sumuvuori: Yhdistetään kappaleet ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu yhdeksi kappaleeksi ”Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu”

Lisätään ensimmäisen kappaleen loppuun: ”Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen tätäkin suurempi leikkaaminen Suomen ja EU:n linjausten mukaisesti.”

Muutetaan kappale ”Helsinki on eturivin toimija ympäristönsuojelussa.” muotoon: ”Helsinki on eturivin toimija ympäristönsuojelussa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Kaupungin ympäristöpoliittiset tavoitteet pidetään jatkuvalla päivittämisellä ajan tasalla. Kaupunginvaltuusto käsittelee ympäristöraportin vuosittain.”

Kannattajat: Laura Rissanen

Kaupunginhallitus hyväksyi Sumuvuoren vastaehdotuksen (nro 5) yksimielisesti.

Vastaehdotus 6:
Johanna Sumuvuori: Lisätään kappaleen ”Ruokakulttuurin kehittämisessä…” loppuun lause: "Siksi erityisesti kasvisruuan määrään ja laatuun panostetaan Palmian Catering-tarjonnassa."

Kannattajat: Laura Rissanen

Vastaehdotus 7:
Johanna Sumuvuori: Lisätään luvun ”Maahanmuutto ja monimuotoisuus” kolmanneksi kappaleeksi: "Pakolaisille, turvapaikanhakijoille ja muille maahanmuuttajille mahdollistetaan pääsy kieliopetukseen vähintään kolmen kuukauden sisällä Helsinkiin saapumisesta sekä kieliopetuksen jatkuvuuteen.”

Ja lisätään kappaleen ”Maahanmuuttajien kiinnittymistä…” loppuun lauseet: ”Erityistä huomiota kiinnitetään EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden neuvontaan ja aseman parantamiseen työmarkkinoilla. Varmistetaan vaikeasti traumatisoituneiden pakolais- ja turvapaikanhakijalasten ja -nuorten nopea pääsy arviointi- ja kuntoutuspalveluiden piiriin.”

Kannattajat: Laura Rissanen

Vastaehdotus 8:
Johanna Sumuvuori: Lisätään luvun ”Kansainvälinen yhteistyö” loppuun kappale:
”Helsinki vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä syrjinnän vähentämiseksi ja hakee UNESCO:n alaisen The European Coalition of Cities Against Racism -verkoston jäsenyyttä.”

Kannattajat: Laura Rissanen

Vastaehdotus 9:
Jussi Halla-aho: Liitteen 1 sivu 5:

Lisätään ensimmäisen kappaleen loppuun seuraava lause: "Kaupunki vie kaikki harmaan talouden esiintymistä koskevat epäilyt poliisin tutkittavaksi."

Jussi Halla-ahon vastaehdotusta (nro 9) ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus 10:
Jussi Halla-aho: Liitteen 1 sivu 5:

Muutetaan "Maahanmuutto ja monimuotoisuus" -osion ensimmäinen kappale ("Maahanmuutto Helsinkiin [...] kehittämisessä tunnustetaan.") seuraavasti: "Maahanmuuttajien onnistuneen integroinnin merkitys kaupungin elinvoimaisuudelle ja kansainväliselle kilpailukyvylle tiedostetaan."

Perustelut: Kaupungin johto on useissa yhteyksissä tuonut esille, että maahanmuuttajien syrjäytyminen, segregaatio ja ghettoutuminen, usein toisessa polvessa, on Helsingin suurimpia lähivuosien ja -vuosikymmenien taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia. Tätä taustaa vasten väite, jonka mukaan maahanmuutolla sinänsä olisi myönteinen merkitys Helsingin elinvoimaisuudelle tai kansainväliselle kilpailukyvylle, ei vastaa todellisuutta.

Jussi Halla-ahon vastaehdotusta (nro 10) ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus 11:
Jussi Halla-aho: Liitteen 1 sivu 6:

Muotoillaan sivun ensimmäinen kappale seuraavasti:
"Maahanmuuttajien kiinnittymistä työmarkkinoille ja laajemmin yhteiskuntaan tuetaan tarjoamalla tarpeen mukaista suomen ja ruotsin kielen opetusta sekä tietoa työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkojen hakemisesta."

Perustelut: Työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkojen tulee olla kaikkien haettavissa yhtäläisin ehdoin ilman, että ketään suositaan tai syrjitään taustansa perusteella. Sen sijaan tulee kiinnittää huomiota siihen, että tieto tällaisista paikoista saavuttaa myös maahanmuuttajat.

Jussi Halla-ahon vastaehdotusta (nro 11) ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 1 - Rissanen) Lisätään johdantoluvun loppuun kappale:
"Kuntalain 1. pykälän mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Globaalit vuorovaikutussuhteet vaikuttavat nykyään merkittävästi ja kasvavasti kuntien toimintaan kaikilla toimialoilla ja myös kuntalaisten arkeen. Toisaalta kuntien omalla toiminnalla on vaikutuksia kaikkialla maailmassa. Kuntien onnistuminen kuntalain asettamissa tavoitteissa edellyttää siten etenevässä määrin kuntien oman toiminnan globaalin toimintaympäristön ymmärtämistä sekä kuntien aktiivista pyrkimystä omalta osaltaan vaikuttamaan globaaliin kehitykseen. Tilanne on maailmanlaajuisesti paikallishallinnolle vielä uusi ja haastava. Helsinki pyrkii olemaan kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaava toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti."

Jaa-äänet: 0

Ei-äänet: 14
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 6 - Sumuvuori) Lisätään kappaleen ”Ruokakulttuurin kehittämisessä…” loppuun lause: "Siksi erityisesti kasvisruuan määrään ja laatuun panostetaan Palmian Catering-tarjonnassa."

Jaa-äänet: 7
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jan D Oker-Blom, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava

Ei-äänet: 7
Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Osku Pajamäki, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

Puheenjohtajan äänen ratkaistessa, esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastehdotus 7 - Sumuvuori) Lisätään luvun ”Maahanmuutto ja monimuotoisuus” kolmanneksi kappaleeksi: "Pakolaisille, turvapaikanhakijoille ja muille maahanmuuttajille mahdollistetaan pääsy kieliopetukseen vähintään kolmen kuukauden sisällä Helsinkiin saapumisesta sekä kieliopetuksen jatkuvuuteen.”

Ja lisätään kappaleen ”Maahanmuuttajien kiinnittymistä…” loppuun lauseet: ”Erityistä huomiota kiinnitetään EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden neuvontaan ja aseman parantamiseen työmarkkinoilla. Varmistetaan vaikeasti traumatisoituneiden pakolais- ja turvapaikanhakijalasten ja -nuorten nopea pääsy arviointi- ja kuntoutuspalveluiden piiriin.”

Jaa-äänet: 1
Jussi Halla-aho

Ei-äänet: 13
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 8 - Sumuvuori) Lisätään luvun ”Kansainvälinen yhteistyö” loppuun kappale:
”Helsinki vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä syrjinnän vähentämiseksi ja hakee UNESCO:n alaisen The European Coalition of Cities Against Racism -verkoston jäsenyyttä.”

Jaa-äänet: 1
Jussi Halla-aho

Ei-äänet: 13
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 4 - Ojala) Poistetaan luvusta "sosiaaliset hankinnat" kappale: "Kaupunki edistää hankinnoillaan eettisesti tuotettujen tuotteiden käyttöä. Lisätään eettisesti tuotettujen tuotteiden valikoimaa. Kaupunki pyrkii lisäämään reilun kaupan tuotteiden käyttöä." Tilalle laitetaan lisäys: "Helsinki siirtyy käyttämään reilun kaupan periaatteiden mukaisesti tuotettua kahvi ja teetä ja pyrkii aktiivisesti lisäämään muiden reilun kaupan tuotteiden käyttöä. Kaupunki hakee Reilun kaupan kaupungin -arvonimeä."

Jaa-äänet: 1
Jussi Halla-aho

Ei-äänet: 12
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 1
Jan D Oker-Blom

Poissa: 1
Tarja Kantola

27.08.2012 Pöydälle

28.05.2012 Pöydälle

21.05.2012 Pöydälle

Esittelijä
kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot
Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 24.05.2012 § 19

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Johtokunnalla ei ole lisättävää Globaalin vastuun strategiaa valmistelevan työryhmän ehdotukseen. Orkesterin kansainvälinen yhteistyötoiminta on ehdotuksen peruslinjausten mukaista.

Esittelijä
Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot
Virpi Tahvanainen, Viestintäassistentti, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 08.05.2012 § 112

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa Globaalin vastuun strategiaehdotuksesta ja sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon:

"Terveyslautakunta pitää merkittävänä, että Helsinki ilmeisesti Suomen ensimmäisenä kuntana on laatimassa oman globaalin eli maailmanlaajuisen vastuun strategian. Työryhmän kokoama taustamuistio on monipuolinen kuvaus siitä, miten useilla eri tavoilla maailmanlaajuinen vastuu pyritään valtion ja kaupungin eri linjauksissa ja toiminnoissa ottamaan huomioon. Valtion ja kunnan roolien tarkentamiseen on tarvetta varmasti jatkossakin.

Terveyslautakunta toteaa, että ehdotus Helsingin kaupungin globaalin vastuun strategiaksi ja sen sisältämä taustamuistio ovat tärkeä kannanotto terveellisen ja turvallisen yhteiskunnan tulevaisuuden suunnitteluun. Hallintokuntarajat ylittävä yhteinen strategia voi toteutuessaan parantaa ihmisten ja elinympäristön tilaa monilla eri tavoilla. On tarkoituksenmukaista, että kaikkiin tarkasteltaviin alueisiin liittyvät ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen.

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ympäristönsuojelun edistämiseen liittyen terveyslautakunta toteaa antaneensa 17.2.2010 lausunnon Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian luonnoksesta sekä 1.11.2010 lausunnon Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan luonnoksesta. Terveyslautakunta pitää globaalin vastuun strategiassa mainittuja ilmastomuutoksen ja ympäristösuojelun tavoitteita kannatettavina ja esittää, että toimenpide-ehdotusten toteuttamismahdollisuuksia selvitettäisiin.

Hankintoihin liittyen terveyslautakunta toteaa, että kaupungin hankintakeskus toimii kaupungin yhteishankintayksikkönä, joka kilpailuttaa ensisijaisesti yhteishankittavat tuotteet ja palvelut ja vastaa niiden osalta globaalin vastuun periaatteiden toteutumisesta. Terveyskeskus pyrkii huomioimaan globaalin vastuun periaatteet omissa kilpailutuksissaan siinä määrin kuin se on mahdollista. Hankintalain mukaan tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten ja kriteerien, kuten esimerkiksi ympäristökriteerien, tulee liittyä hankinnan kohteeseen. Suuri osa terveyskeskuksen kilpailuttamista palveluhankinnoista koskee lääkäri- ja hoitajapalveluita, joiden tarjouspyynnöissä asetettaviin vaatimuksiin ympäristökriteerien liittäminen on hyvin vaikeaa. Terveyslautakunta esittää, että globaalin vastuun strategian osana kaupunki päättää hankinnoissaan välttää yhteistyötä toimittajien kanssa, jotka käyttävät ns. veroparatiiseja verojen kiertämiseen

Terveyslautakunta kannattaa maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviä linjauksia todeten, että niissä korostuvat hyvä ihmisarvoinen elämä turvallisessa ympäristössä sekä kielen oppiminen, työllistyminen ja vaikutusmahdollisuudet. Nämä kaikki ovat ihmisen terveyden ja toimintakyvyn kannalta keskeisiä edellytyksiä.

Henkilöstöön liittyviä linjauksia terveyslautakunta kannattaa todeten, että ne ovat keskeisiä myös terveyskeskuksen toiminnan kannalta ja niiden mukaisesti toimitaan jo.

Vielä terveyslautakunta toteaa, että taloudenhoidon osalta terveyskeskus noudattaa kaupungin ohjeita ja näin pyrkii edistämään esitettyjä tavoitteita. Osin nämä tavoitteet liittyvät myös kansainväliseen yhteistyöhön.

Terveysvaikutusten arviointi

Kaupungin globaalin eli maailmanlaajuisen vastuun strategian tarkoituksena on edistää osaltaan ihmisten ja ympäristön hyvinvointia kaikkialla maailmassa. Strategian linjausten toteutumisella voi olla merkittäviä ja erittäin laajoja myönteisiä terveysvaikutuksia."

Käsittely

08.05.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Edellä oleva päätös lausunnoksi syntyi äänestyksen jälkeen puheenjohtaja Malisen ehdotettua jäsen Leppäsen kannattamana, että lausunnon neljännen kappaleen loppuun lisätään seuraava esitys: "Terveyslautakunta esittää, että globaalin vastuun strategian osana kaupunki päättää
hankinnoissaan välttää yhteistyötä toimittajien kanssa, jotka käyttävät ns. veroparatiiseja verojen kiertämiseen."

Äänestyksessä esittelijän ehdotuksen ja puheenjohtaja Malisen vastaehdotuksen välillä todettiin lautakunnan äänin 6 (Tuuli Kousa, Eeva Kuuskoski, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Karita Toijonen, Hannu Tuominen) - 3 (Sami Heistaro, Laila Inborr, Riitta Snäll) kannattavan puheenjohtaja Malisen vastaehdotusta.

17.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 02.05.2012 § 141

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle globaalin vastuun strategiasta ja sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon.

Sosiaalilautakunta pitää merkittävänä, että Helsinki on tarttunut globaalin vastuun teemaan ja lähtenyt määrittelemään, millaisen strategian avulla sitä voitaisiin toteuttaa. Työryhmän mukaan haasteena on ollut strategian sisältöalueiden määrittely suomalaisen kuntaorganisaation ja lisääntyvien globaalien vuorovaikutussuhteiden kentässä. Valmistelussa on keskitytty globaalin vastuun keskeisten teemojen tunnistamiseen, jotta voitaisiin käydä keskustelua kunnan roolista globaalin vastuun kantamisessa ennen toimenpiteiden määrittelyä.

Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan työryhmä on onnistunut hyvin rajaamaan kunnan globaalin vastuun piirin kuuluvat teemat, joita ovat ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstöön liittyvät kysymykset. Lisäksi on määritelty ne globaalin vastuun ulottuvuudet, jotka kuuluvat valtion toimivaltaan.

Työryhmän kokoama taustamuistio on monipuolinen kuvaus siitä, miten globaali vastuu otetaan huomioon valtion ja kaupungin eri linjauksissa ja toiminnoissa. Valtion ja kunnan välinen työnjako ja strateginen kumppanuus ovat tärkeitä myös jatkossa, esimerkiksi pakolaisten vastaanottamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Sosiaalilautakunta pitää oikeansuuntaisena työryhmän ajatusta siitä, että ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin globaalin vastuun tarkasteltaviin alueisiin.

Sosiaalilautakunta pitää globaalin vastuun strategiassa mainittuja ilmastomuutoksen ja ympäristösuojelun tavoitteita kannatettavina. Esitetyt linjaukset ovat yhdenmukaiset valmisteilla olevan Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan kanssa. Kaupungin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden lentomatkojen aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen kompensointijärjestelmän käyttöönotto on kannatettava ehdotus ja osoitus kaupungin ilmastovastuusta.

Sosiaalilautakunta pitää hyvänä, että ruokapalvelun ja helsinkiläisten ruokaketjun ekologisen jalanjäljen pienentäminen on nostettu esiin. Vuonna 2010 hyväksytyn Ruokakulttuurin kehittämisvalinnat

toimenpideohjelman mukaisesti lasten päivähoidossa on käynnistetty lastenruokailun luomuohjelman edellyttämät toimenpiteet yhteistyössä Palmian ja hankintakeskuksen kanssa. Tavoitteena on luomuruoan osuuden kasvattamisen päiväkotiruokailussa 50 %:iin vuoteen 2015 mennessä sekä muutoksen kytkemisen päiväkotien pedagogisiin sisältöihin.

Varhaiskasvatusta kaupunkitasolla ohjaaviin asiakirjoihin on lisätty ruokaan ja ruokakulttuuriin liittyviä pedagogisia sisältöjä ja päiväkotien toiminnassa ruokailutilanteilla, erilaisilla tutustumiskäynneillä ja tapahtumilla sekä muilla ruokaan liittyvillä sisällöillä tulee jatkossa olemaan entistä suurempi merkitys. Palmian kanssa yhteistyössä toteutetaan erilaisia teemaviikkoja ja –päiviä, joista esimerkkinä kevään 2012 lähiruokaviikko ja syksyn 2012 sadonkorjuuviikko. Pedagogisten sisältöjen ytimenä on lapsen kokonaisvaltaisen ruokakokemuksen nostaminen keskiöön vuorovaikutteisessa prosessissa kasvattajien, vanhempien ja lasten kanssa.

Sosiaalilautakunta yhtyy taustamuistiossa esitettyyn käsitykseen, jonka mukaan Helsingin kaupungilla merkittävänä julkisten hankintojen tekijänä on mahdollisuus vaikuttaa kestävän kehityksen periaatteiden edistämiseen. Sosiaaliviraston tavoitteena on huomioida globaalin vastuun periaatteet omissa hankinnoissaan ja kilpailutuksissaan siinä määrin kuin se on mahdollista. Kaupungin hankintakeskus toimii kaupungin yhteishankintayksikkönä, joka kilpailuttaa ensisijaisesti yhteishankittavat tuotteet ja palvelut ja vastaa niiden osalta globaalin vastuun periaatteiden toteutumisesta.

Sosiaalilautakunta pitää myönteisenä sitä, että strategiassa mainitaan erikseen maahanmuutto ja monimuotoisuus ja että maahanmuutto ilmiönä otetaan huomioon kaupungin kehittämisessä tavoitteena kaupunkilaisten hyvinvointi. Myös oman kielen ja kulttuurin tukeminen on kannatettavaa, samoin kuin se, että muunkielisten tarpeet ymmärretään ja palveluihin luodaan yhdenvertainen pääsy.

Sosiaalilautakunta pitää tärkeänä muunkielisen henkilöstön määrän lisäämistä siten, että se vastaa muunkielisten osuutta kaupungin väestöstä. Sosiaaliviraston muunkielisen henkilöstön osuus on kasvanut tasaisesti viime vuosina. Vuoden 2011 lopussa muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen henkilöstön osuus sosiaaliviraston henkilöstöstä oli 6.53 %. Muunkielisen henkilöstön osuus oli suurin vanhusten palveluissa, jossa muunkielistä henkilöstöä oli 15.74 %.

Muunkielisen henkilöstön osuuden kasvattaminen sekä monimuotoisuuden kehittäminen liitetään sosiaalitoimen vuoden 2013 henkilöstötavoitteisiin. Henkilöstöraportointia kehitetään siten, että

muunkielisen henkilöstön määrän kehittyminen raportoidaan vuoden 2012 henkilöstöraportoinnin yhteydessä.

Oppisopimuskoulutus on muunkielisille jatkossakin tärkeä väylä työllistyä sosiaalitoimen tehtäviin. Sosiaalivirastossa käynnistetään vuosittain yksi muunkielisille tarkoitettu oppisopimusryhmä lähihoitajan tutkinnon suorittamista varten, muunkielisiä on myös muissa oppisopimusryhmissä.

Monimuotoisuutta kehitetään esimiesten ja työyhteisöjen monimuotoisuusvalmennuksilla. Muunkielisille turvataan mahdollisuus osallistua suomen kielen opetukseen. Sosiaalivirastossa on hyviä kokemuksia muunkielisille työntekijöille, heidän esimiehilleen sekä muunkielisille opiskelijoilleen järjestetyistä verkostotilaisuuksista. Virastossa on otettu käyttöön myös erityisesti muunkielisille tarkoitettuja perehdytyskäytäntöjä. Jatkossa on tarvetta panostaa lisäksi muun muassa muunkielisten opiskelijoiden harjoittelujaksojen kehittämiseen.

Sosiaalilautakunta haluaa lopuksi nostaa esille kysymyksen erillisstrategian tarpeellisuudesta. Parhaillaan on käynnistymässä vuosien 2013- 2016 strategiaohjelman sisältöjen ja rakenteen hahmottelu. Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan globaalin vastuun strategiset linjaukset ja toimenpiteet olisi mahdollista sisällyttää uuteen strategiaohjelmaan, jolloin erillistä strategiaa ei tarvittaisi. Hallintokunnat voisivat laatia omat linjauksensa ja talousarviotavoitteensa strategiaohjelman pohjalta.

Terveysvaikutusten arviointi

Kaupungin globaalin strategian tarkoituksena on edistää sosiaalisesti kestävää kehitystä Helsingissä sekä lisätä tietoisuutta kaupungin toimenpiteiden vaikutuksista muualla maailmassa. Näin linjausten ja toimenpiteiden toteutumisella voi olla merkittäviä ja myönteisiä terveysvaikutuksia.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Tuula Vesanen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 43377
tuula.vesanen(a)hel.fi

Henkilöstökeskus 30.4.2012

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Henkilöstökeskus kannattaa esitettyjä näkemyksiä ja toimenpiteitä. Henkilöstökeskus varautuu omalta osaltaan toteuttamaan sovittavat toimenpiteet.

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, osastopäällikkö, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 26.04.2012 § 39

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisesti voi sanoa, että Helsingissä kynnys saattaa kansainväliseen tietoisuuteen omaa osaamistaan on kovin korkea. Kansainvälisesti tunnetuksi tullaan vasta kun on olemassa valmis tuote tai todistetusti kreditoitu palvelu (kuten koulutusjärjestelmän PISA –arvio). Kansainvälistä mediaa ja yhteistyökumppaneita tulisi lähestyä jo kun on riittävän hyvä idea, konsepti tai suunnitelma. Kaupungille ominainen kansainvälinen ujous näkyy myös siinä, että lähdetään globaaleille kentille vain suurien hankkeiden ja 'highlight'ien kautta – kuitenkin kaupungin peruspalvelutuotanto on täynnä innovaatioita ja hyviä käytäntöjä, jotka ovat täysin 'vientikelpoisia'.

Strategiassa on huomioitu riittämättömästi kansainvälisiin verkostoihin, tietoverkkoihin ja Internetiin liittyvät linjaukset ja tavoitteet. Globaalin vastuun strategiaa tulisi laajentaa digitaalisen maailman antamiin mahdollisuuksiin, kuten tiedottamiseen, verkostoitumiseen, liikkumiseen ja saavutettavuuteen liittyviin asioihin.

Kansainväliset, merkittävästi tietoverkoissa toimivat, verkostot tulevat yhä tärkeämmiksi osaamisen jakamisen ja kehittämisen välineiksi. Helsinki voisi hyötyä aktiivisesta kansainvälisestä verkottumisesta toisaalta omaa osaamistaan tehokkaammin vieden sekä toisaalta sitä yhteistyössä rakentamalla. Nuorisoasiainkeskuksen kohdalla tällaista yhteistyötä rakennetaan verkkonuorisotyössä, digitaalisten pelien pelaamisessa, nuorten vaikuttamistoiminnassa ja monikulttuurisessa nuorisotyössä. Verkostoutumista rahoitetaan kansainvälisten tuki- ja rahoitusohjelmien kautta.

Tietoverkot ylittävät myös maanosien ja niiden perinteisten hallinnollisten alueiden rajat. Globaalin vastuun tarkastelu antaa tässäkin suhteessa mahdollisuuden arvioida eurosentrismiä: Pääkaupunkiseutu ja Helsinki ovat jo nyt tunnettuja kansainvälisistä

yrityksistään, maailmanluokan urheilu- ja kulttuuritapahtumista, WDC:stä, Guggenheimista jne. – Mitä olisivat kaupungin muun toiminnan globaalit mahdollisuudet?

Mainittakoon, että nuorisoasiainkeskus on omassa kansainvälisyysohjelmassaan vuosille 2011-2013 määritellyt ”globaalin kansalaisuuden” kasvatustehtäväkseen. Nuorille luodaan mahdollisuuksia kokea kansainvälisyyttä sekä kotikaupungissaan Helsingissä että muualla maailmassa niin reaali- kuin verkkomaailmassa. Nuorten matkaryhmät suunnittelevat, valmistelevat ja toteuttavat nuorisovaihtoja. Nuorten vapaaehtoisvaihtoja toteutetaan toimimalla vastaanottavana tahona sekä lähettävänä tahona. Molemmat kuuluvat EU:n nuoriso-ohjelman tukemiin toimintoihin. Helsinkiläiset nuorisojärjestöt toteuttavat monikulttuurista toimintaa sekä kotikaupungissaan että osallistuvat itse maailmanlaajuisten järjestöjen ja tapahtumien ketjuihin.

Globaalin vastuun strategia on moniaineksinen ja konkreettinen kiteytys Helsingin kaupungin keskeisistä mahdollisuuksista osallistua maailmanlaajuisten kysymysten ratkaisemiseen. Taustamuistio syventää varsin informatiivisesti strategiaan tiivistettyjä esityksiä. Nuorisoasiainkeskus pitää esitettyjä tavoitteita ja toimenpiteitä kannatettavina, mutta haluaa esittää niihin seuraavia näkökohtia.

On tärkeää, että globaalia vastuuta erityisesti ilmastonmuutosta käsitellään kaupungin strategiatasolla, koska vastuun kantaminen ulottuu lopulta kaikkiin kaupunkilaisiin ja koko kaupungin hallintoon. Tästä näkökulmasta katsottuna on huolehdittava siitä, että strategiassa esitetyt toimenpiteet ovat riittävän vaikuttavia ja laaja-alaisia ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Suomen, pääkaupunkiseudun ja Helsingin erityisenä haasteena on, että kuulumme siihen pieneen joukkoon maapallon ihmisistä, jotka kuluttavat suurimman osan käytettävissä olevista luonnonvaroista. Meillä on vain yksi maapallo, mutta me suomalaiset elämme, kuin niitä olisi useampia. Tarvittaisiin noin kolme ja puoli maapalloa, jos kaikkien ekologinen jalanjälki olisi samansuuruinen kuin suomalaisten. (Ecological Footprint Atlas 2010).

Ilmastonmuutosta pidetään tällä hetkellä kaikkein pahimpana ympäristöuhkana. On kuitenkin muistettava, ettei omasta toiminnasta syntyneiden päästöjen leikkaaminen pelkästään riitä, vaan on vaikutettava myös elämäntavastamme johtuvan kulutuksen ilmastovaikutuksiin. Aina ottaessamme luonnonvaroja käyttöömme esimerkiksi uusien laitteiden muodossa, aiheutamme hiilidioksidipäästöjä jossain päin maailmaa. Globaalin vastuun kantaminen edellyttäisi siis kaupungin osalta laajempaa luonnonvarojen kuluttamisen tarkastelua. Hankintojen ekologisuus ja eettisyys ovat tärkeitä asioita, mutta vielä tärkeämpää olisi pohtia sitä

voidaanko hankinta joskus jättää tekemättä. Voidaanko ostaa palvelua tuotteen sijaan? Mitä voisimme lainata, kierrättää tai yhteiskäyttää? Strategiassa voisi painottaa enemmän sitä, miten kaupunkina voisimme tuottaa samat palvelut kuntalaisille ekotehokkaammin vähemmillä luonnonvaroilla. Maailmanlaajuiset vaikutuksemme ovat jääneet meiltä ohuesti ymmärretyiksi, jos esimerkiksi ilmastonmuutoksen hidastamiseksi keskitymme vain oman kaupunkimme hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen.

Kulutuksestamme syntyy paljon jätettä sekä tuotteiden valmistusmaissa että täällä Helsingissä. Sähköisten laitteiden lisääntyminen toiminnassamme ja niiden nopea uusimistahti tuottaa paljon sähkö- ja elektroniikkaromua. Globaalia vastuuta kantavana Helsingin kaupungilla tulisi olla järjestelmä, joka takaa sen, ettei ser-romua kulkeudu kehitysmaihin alkeellisiin oloihin purettavaksi. Greenpeacen arvion mukaan EU:n alueella kerätystä SER:stä vain 25 % käsitellään asianmukaisesti – loput katoavat jäljettömiin (Honkonen, J., Tuurala, A. 2009. Vihreä IT; elektroniikan elämänkaari. Tietokone 5/2009).

Ruokanäkökulmaa käsitellään muistiossa paljon ja onkin tärkeää, että ruokaa Suomessa tuotetaan ympäristöystävällisesti ja suositaan lähiruokaa sekä luomua. Kaupunki voisi kuitenkin toimia äänekkäämmin kasvispainotteisen ruokavalion puolesta, koska lihan syönnin vähentäminen on merkittävin globaali ruokaan liittyvä ympäristöteko. Kasvisruoan määrää tulisikin huomattavasti lisätä Palmian tarjonnassa ja sen laatuun ja ravitsevuuteen tulisi kiinnittää huomiota. Reilun kaupan järjestelmä on sinänsä hyvä ja kannatettava, mutta kaupungin isona toimijana on syytä selvittää myös muiden eettiseen kuluttamiseen liittyvien sertifikaattien käyttökelpoisuus, esimerkiksi kelpuutetaanko UTZ – merkitty kahvi Reilun kaupan kaupungin käyttöön. Myös banaaneilla on Reilun kaupan merkille kilpaileva järjestelmä. Kaupunkiviljely tulee jatkossa varmaan lisäämään tervettä suhtautumista ruoka-asioihin.

Lopuksi nuorisoasiainkeskus toivoo, että Globaalin vastuun strategiaan tai muistioon lisättäisiin kappale kaupungin ekotukihenkilöistä, joita toimii jo miltei kaikissa kaupungin virastoissa ja laitoksissa. Tämä on merkittävä kaupungin globaalin vastuun resurssi, jotka tarvitsisivat tuekseen hyvin toimivan ympäristöjohtamisen ja kaikkien esimiestensä tuen. Hyvin toimiessaan ekotukijärjestelmä voisi viedä ymmärrystä globaalista vastuusta ruohonjuuritasolle kaikkiin virastoihin ja laitoksiin.

Käsittely

26.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että

kohdassa 4 korvataan "Strategiassa voisi painottaa.." alkavassa virkkeessä sana "hyvät" sanalla "samat" ja kohdasta 6 poistetaan virke " Miksei työpaikkaruokaloissakin voisi olla koulujen tapaan yksi kasvisruokapäivä viikossa ja sen lisäksi kaikkina muina päivinä kasvisvaihtoehto?"

Vastaehdotus:
Tuomas Tiihonen: Lautakunta päättää antaa esityksen mukaisen lausunnon muokattuna siten, että

lausunto järjestetään uudelleen siten, että kohdat 2-6 siirretään kohdan 11 jälkeen ja kohtien 7 ja 8 järjestys vaihdetaan.

Kannattajat: Malina Valtonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Lautakunta päättää antaa esityksen mukaisen lausunnon muokattuna siten, että lausunto järjestetään lausunnon uudelleen siten, että kohdat 2-6 siirretään kohdan 11 jälkeen ja kohtien 7 ja 8 järjestys vaihdetaan.

Jaa-äänet: 4
Riku Ahola, Verna Castren, Erkki Perälä, Johanna Sandberg

Ei-äänet: 5
Anita Kuitunen, Tuomas Tiihonen, Petra Toivonen, Tuomo Valokainen, Malina Valtonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä
nuorisotoimenjohtaja
Lauri Siurala

Lisätiedot
Lauri Siurala, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
lasse.siurala(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 24.04.2012 § 46

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle globaalin vastuun strategiasta ja sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon:

Kaupunginmuseon johtokunta pitää hyvänä, että Helsingin kaupunki on tunnistanut kaupungin roolin globaalin vastuun kantamisessa ja kirjannut siihen kuuluvat teemat ja linjaukset strategiamuotoon hyödyntäen jo olemassa olevia tai valmisteilla olevia aiheeseen liittyviä kaupungin ohjelmia ja linjauksia. Poimintoja on tehty kaupungin strategiaohjelmasta, hankintastrategiasta, elinkeinopolitiikasta, tapahtumajärjestämisen linjauksista, ruokakulttuuristrategiasta ja harmaan talouden torjunnan toimintaohjeista. Itse globaalin vastuun strategiaan on sisällytetty vain uudet toimenpide-ehdotukset

Työryhmän ehdotuksen sisältämät globaalin vastuun sisältöalueet (ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta, henkilöstö) liittyvät vähintäänkin välillisesti kaikkien virastojen toimintaan. Taustamuistiossa onkin ansiokkaasti pohdittu globaalin vastuun määrittelyn haasteita palvelujen tuottamisen ja hankintojen ympäristö- ja ilmastovaikutuksista aina ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

Yhdellä alueella strategia jää osin ohueksi: kulttuurin rooli ja merkitys globaalin vastuun näkökulmasta on jäänyt vähäiselle käsittelylle. Johtokunta pitää tärkeänä, että muistiossa huomioitaisiin myös valtuuston 2011 hyväksymän Helsingin kulttuuristrategian 2012-2017 linjauksia. Globaalin vastuun kannalta siihen sisältyy joitakin olennaisia periaatteita. Kulttuuri on osa kansalaisyhteiskuntaa, se on kestävää kehitystä ja se vahvistaa yhteisöllisyyttä ja edistää terveyttä. Näillä kaikilla on yhtymäkohtansa globaalin vastuun strategiaan, mm. siihen jo sisältyvään maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviin kysymyksiin. Kestävän kansalaisyhteiskunnan lähtökohtia ovat kulttuurienvälisyys, vuoropuhelu ja eri kulttuurien rinnakkaiselo. Kulttuurilla on roolinsa ja mahdollisuutensa eriarvoistumisen hillinnässä ja yhteisöllisyyden lisäämisessä. Kulttuurin trendit ja muutokset ovat globaaleja.

Johtokunta esittää, että myös kulttuuristrategiaa hyödynnettäisiin globaalin vastuun strategiassa muiden linjausten ohessa. Strategiaan olisi hyvä lisätä kulttuuristen oikeuksien kunnioittaminen ja kulttuurin saavutettavuuden periaatteet, joihin liittyy mm. oikeus kulttuuriperintöön ja sen suojeluun.

Johtokunta pitää tärkeänä, että myös rakennettu kulttuuriympäristö ja sen vaaliminen näkyisi kaupungin globaalin vastuun strategiassa. Kulttuuriympäristön vaaliminen on kestävää kehitystä. Siihen

nivoutuvat myös energiansäästön haasteet vanhassa rakennusperinnössä sen ominaislaatua kadottamatta ja korjausrakentaminen ylikorjaamista tai turhaa uusimista välttäen, perinteisiä ja ekologisia menetelmiä sekä materiaaleja suosien.

Kulttuuriympäristöä ja -perintöä ei voi unohtaa globaalin vastuun strategiasta myöskään siksi, että Suomi on sitoutunut noudattamaan lukuisia kansainvälisiä sopimuksia ja suosituksia, joista voi mainita esim. Unescon maailmanperintösopimuksen. Sen sisältämistä maailmanperintökohteista yksi, Suomenlinna, sijaitsee Helsingissä. Toinen maininnan arvoinen sopimus on Haagin yleissopimus, jonka tavoitteena on kulttuuriomaisuuden suojelu aseellisen selkkauksen sattuessa. Muita tärkeitä kansainvälisiä sitoumuksia ovat esimerkiksi maisemaa koskeva eurooppalainen yleissopimus, jonka lähtökohtia ovat kestävän kehityksen tavoitteet sekä maiseman merkitykset kulttuurin, ekologian, ympäristön, talouden ja yhteiskunnan kannalta. Erityisenä näkökulmana on maiseman merkitys eurooppalaisen identiteetin, paikallisen kulttuurin ja yksilön elämänlaadun turvaamisessa.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitoksen jk 24.04.2012 § 37

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Johtokunta päätti antaa seuraavansisältöisen lausunnon globaalin vastuun strategiasta ja sen taustamuistiosta:

"Työryhmä on strategiassaan määritellyt globaalin vastuun ja esittänyt eräitä toimenpide-ehdotuksia. Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa on monipuolisesti käsitelty asiaa. Helsingin Satama ja satamatoiminnat ovat osa kansainvälistä kuljetusketjua, joten globaalit asiat ovat olennaisia sen toiminnassa.

Helsingin Satamalla on jo perustehtävänsä perusteella merkittävä rooli Helsingin liike-elämän ja elinkeinopolitiikan sekä kansainvälisen toiminnan tukemisessa. Helsingin Sataman toiminta-ajatus on määritelty seuraavasti:

Helsingin satama on Suomen ulkomaankaupan sekä matkustajaliikenteen pääsatama edistäen monipuolisesti Helsingin seudun elinkeinoelämää ja hyvinvointia. Liiketoiminnan aktiivisena kehittäjänä Helsingin Satama luo puitteet ja koordinoi toimintoja satamassa.

Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu

Yksi keskeinen asia globaalissa vastuussa on ilmastonmuutos ja sen hillintä. Kaupunki on asettanut konkreettisia tavoitteita kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi. Kaupunki vähentää kasvihuonepäästöjä vähintään 20% vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Satamatoiminnassa laivaliikenteen päästöt riippuvat olennaisesti kansainvälisen lainsäädännön ja määräysten kehittymisestä. Niihin ei Helsingin Satama suoraan voi kovinkaan paljon vaikuttaa.

Eräs keino ilmastonmuutoksen hillintään on oman toiminnan energiatehokkuuden lisääminen. Helsingin Satama on asettanut tavoitteekseen oman energiankulutuksen vähentämisen 2% vuosittain kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Tavoite onkin saavutettu vuosina 2009 -2011.

Laivaliikenteen päästöjen vähentämiseksi on Katajanokalla rakenteilla maasähköliityntämahdollisuus Tukholmaan liikennöiville aluksille. Helsingin Satama on mukana Itämeriohjelman hankkeissa, joissa tutkitaan laivaliikenteen päästöjen vähentämismahdollisuuksia ja myös mahdollisuuksia ottaa satamamaksuissa huomioon laivojen ympäristövaikutukset.

Itämeren suojelu on Helsingin Satamalle tärkeä asia. Helsingin Satama on ollut eturivin toimija mm. laivajätevesien vastaanotossa. Se on investoinut jo 1990- luvun puolivälistä lähtien laivajätevesien vastaanottojärjestelmiin. Helsingin Satama toimii yhteistyössä varustamoiden ja Itämeren satamien kanssa tavoitteenaan kehittää järjestelmien toimivuutta.

Hankinnat

Helsingin Sataman tavara- ja materiaaliostot tehdään pääsääntöisesti kaupungin yhteishankintaelinten kilpailuttamilta tavarantoimittajilta. Kilpailutuksissa ja hankinnoissa on syytä huomioida kestävän kehityksen periaatteet. Hankinnoissa tavoitellaan energia- ja materiaalitehokkaita ratkaisuja ja ympäristökriteerit ovat tärkeä hankintojen valintakriteeri. Hankinnoissa pyritään suosimaan eettisyyttä ja toteuttamaan yhteiskunnallista vastuuta. Kilpailutuksen vertailu- ja valintaperusteiden käytöstä tarvitaan lisää ohjeistusta ja osaamisen varmistamista esimerkiksi koulutuksen avulla.

Harmaa talous

Helsingin Satama noudattaa tilaajavastuulakia ja kaupungin omaa harmaan talouden torjuntaohjetta. Ohjeeseen perustuen hankinnoissa käytettävien toimittajien pitää rekisteröityä yritys- ja yhteisötietolain mukaisesti ja huolehtia verojen, sosiaaliturva- ja muiden lakisääteisten maksujen maksamisesta. Päätöksenteko on mahdollisimman avointa ja julkista. Näillä toimenpiteillä ehkäistään väärinkäytöksiä kaikissa muodoissaan.

Kansainvälinen yhteistyö

Satamatoiminta on osa kansainvälistä kuljetusketjua ja erityisesti yhteistyö Itämeren alueella on tärkeää Helsingin Satamalle. Yhteydenpito merkittävimpiin vastasatamiin on keskeisessä asemassa. Helsingin Satama osallistuu aktiivisesti alan eri kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja edistää siten yhteisiä tavoitteita.

Henkilöstö

Helsingin Satama noudattaa kaupungin henkilöstöstrategiaa ja eettisiä periaatteita, jotka on tiedotettu henkilökunnalle. Henkilökunnalle taataan turvallinen, terveellinen ja tasa-arvoinen työympäristö. Henkilöstöä koulutetaan ympäristövastuullisuuteen.

Työmatkapyöräilyä edistetään. Helsingin Satama on työsuhdepolkupyöräilyn pilotti Helsingin kaupungilla ja yli 10 %:lla henkilöstöstä on työsuhdepolkupyörä.

Rekrytoinnissa edistetään muunkielisten työntekijöiden sijoittumista työpaikkoihin."

Esittelijä

talousjohtaja
Tauno Sieranoja

Lisätiedot

Tauno Sieranoja, talousjohtaja, puhelin: 310 33560
tauno.sieranoja(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 24.04.2012 § 27

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Johtokunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle ehdotuksen mukaisen lausunnon:

Strategialuonnoksessa globaalin vastuun sisältöalueiksi on määritelty ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstö.

Ilmastonmuutos

Strategiaehdotuksessa todetaan ilmastonmuutoksen osalta, että kaupunki vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoden 2020 mennessä ja että uusiutuvien energianlähteiden osuus energiantuotannossa nostetaan 20 %:iin vuoteen 2020 mennessä. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta, jossa esitetään konkreettinen toimenpideohjelma näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Helsingin Energian osalta. Kaupunginvaltuusto vahvisti päivitetyn kehitysohjelman kokouksessaan 18.1.2012.

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa kuvataan Helsingin kaupungin strategiaohjelman linjauksia: Helsinki toimii aktiivisesti ilmastonmuutoksen torjuntatyössä, edistää päästöjen vähentämistä synnyttäviä energian tuotantoon ja kulutukseen liittyviä innovaatioita sekä profiloituu ilmastoystävälliseksi kaupungiksi ja energiatehokkuuden (energian tuotannon, siirron ja käytön tehokkuuden) edelläkävijäksi. Helsingin Energian visiona on olla edelläkävijä energiatehokkuudessa. Helsingin Energia on mukana Elinkeinoelämän Keskusliiton ja työ- ja elinkeinoministeriön välisessä energiatehokkuussopimuksessa ja on sopimuksen myötä sitoutunut tehostamaan energiankäyttöään 9 % vuosina 2008–2016 vuoteen 2005 verrattuna.

Ympäristönsuojelu

Strategiaehdotuksessa korostetaan Itämeren suojelua tavoitteena vaikuttaa vesien tilaan paikallisesti ja koko Itämeren alueella. Helsingin Energia tukee omalla toiminnallaan tätä tavoitetta mm. Helsingin yliopiston yhteyteen perustetun Helsingin Energian 100-vuotisrahaston kautta. Rahaston tarkoituksena on erityisesti Suomenlahtea koskevan Itämeri-tutkimuksen edistäminen.

Hankinnat, harmaan talouden torjunta

Helsingin Energia noudattaa tilaajavastuulakia ja kaupungin ohjetta harmaan talouden torjumiseksi.

Kansainvälisessä kaupassa globaali vastuu kansainvälisessä kaupassa edellyttää yritysmäisempää sitoutumista (Corporate Social Responsibility). Polttoainehankinnassaan Helsingin Energia edellyttää myyjältä sitoutumista vastuullisen liiketoiminnan käytäntöihin,

käytännössä sitoutumista vähintään YK:n Global Compact – periaatteisiin, joihin työryhmän taustamuistiossakin viitataan yritysmaailman käytäntönä.. Lisäksi Helsingin Energia edellyttää toimittajilta myös selvitystä toimintapolitiikoista, joilla he täyttävät em. periaatteet sekä kansallisen lainsäädännön vaatimukset. Sopimuksiin sisällytetään myös oikeus auditoida näiden periaatteiden toteuttamista.

Maahanmuutto ja monimuotoisuus sekä henkilöstö

Helsingin Energian omissa kaupungin eettisiä periaatteita täydentävissä periaatteissa todetaan mm. ” kohtelemme toisiamme, liikekumppaneita ja muita sidosryhmiä oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti riippumatta heidän kansallisuudestaan, etnisestä alkuperästään, sukupuolestaan, iästään, poliittisesta kannastaan tai uskonnollisesta vakaumuksestaan”. Henkilöstö palkataan pysyvään työsuhteeseen aina kun mahdollista ja monimuotoisuutta tuetaan kokonaisvaltaisesti johtamiskäytännöissä huomioiden erityisesti toimialan haasteet, jolloin energia-alan osaaminen korostuu rekrytoinneissa ja osaamisen johtamisessa. Asiakaspalvelua tarjotaan kotimaisten kielten lisäksi myös englanniksi.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälisen yhteistyön osalta strategiaehdotuksessa todetaan, että globaalisti Helsinki edistää ilmastopoliittisia tavoitteita kohti hiilineutraalia tulevaisuutta ja vie maailmalle yksittäishankkeissa opittua osaamista, esim. energia- ja vesiasioihin liittyvissä kysymyksissä. Helsingin Energia on esitellyt mm. yhteistuotantoa, kaukojäähdytystä ja konesalien hukkalämmön hyödyntämistä lukuisissa kansainvälisissä yhteyksissä niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Taustamuistiossa on globaalin strategian sateenvarjon alle sisällytetty myös kaupungin elinkeinopolitiikka. Helsingin Energia vahvistaa toiminnallaan koko kaupungin liiketoiminnan ja asumisen edellytyksiä synnyttämällä kaupunkilaisten käyttöön toimivan energiamarkkinan, joka takaa energian kilpailukykyisen hinnan ja saatavuuden. Toimintavarma energiahuolto ja luotettavat energiapalvelut ovat keskeinen osa toimivaa infrastruktuuria, joka on Helsingille merkittävä kilpailutekijä.

Käsittely

24.04.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Seppo Ruohonen: Poistetaan kappale numero 5.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Seppo Ruohonen

Lisätiedot

Kauno Kaija, Johtaja, puhelin: +358 9 617 2100
kauno.kaija(a)helen.fi

Henkilöstön kehittämispalvelut-liikelaitoksen jk 19.04.2012 § 10

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut - liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Oiva Akatemian johtokunta toteaa, että globaalin vastuun linjaukset Helsingin kaupungin toiminnassa ovat tärkeä osa koko Helsingin kaupungin strategisia linjauksia ja ne tulee sisällyttää kaikille toimialoille.

Oiva Akatemian johtokunta kannattaa tehtyjä linjauksia ja painottaa henkilöstön ja esimiesten osaamista ymmärtää ja ottaa huomioon monimuotoisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä. Muistiossa olevat toimenpiteet voidaan liittää osaksi Helsingin kaupungin omia henkilöstön kehittämistoimenpiteitä sekä johtamis- ja esimiesvalmennuksia. Oiva Akatemia edistää kehittämis-, koulutus- ja valmennustoimenpiteillään edelleen Monikulttuurinen johtaminen -hankkeen (2008-2012) tulosten käytäntöön viemistä ja hyvien käytäntöjen levittämistä.

Johtokunta painottaa myös, että kestävä kehitys tulee ottaa huomioon järjestelmällisesti kaupungin hankinnoissa. Kestävän kehityksen vertailu- ja valintaperusteiden käyttöä kilpailutuksessa voidaan tukea koulutuksellisilla toimenpiteillä.

Työryhmän ehdotuksesta ei ole muuta lausuttavaa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Mirja Heiskari

Asuntotuotantotoimikunta 18.04.2012 § 58

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Yleistä

Asuntotuotantotoimikunta pitää hyvänä nyt esitettyä globaalin vastuun strategiaa. Se kokoaa kaupungin toimintaa koskevat yhteiskuntavastuulliset päämäärät selkeäksi ja napakaksi kokonaisuudeksi ja toimii kaupungin tahdonilmauksena.

Asuntotuotantotoimikunnan toimialaan liittyy keskeisimmin esitetyistä teemoista ilmastonmuutoksen torjuminen, ympäristönsuojelu sekä hankinnat ja henkilöstö. Hankinnoissa korostuvat ympäristöasiat sekä harmaan talouden torjuntatoimet.

Keskeinen merkitys asuntotuotantotoimiston toiminnassa on siinä, miten rakennuttamisen hankinnat toteutetaan ja minkälaisin ehdoin ne tehdään. Yhteiskuntavastuullinen toiminta edellyttää eri hallintokuntien tavoitteiden yhteensovittamista ja yhteistyön tavoitteiden, toimintatapojen ja vastuiden kehittämistä.

Ilmastonmuutos ja ympäristöasiat rakennuttamisessa

Asuntotuotantotoimikunta on sitoutunut edistämään toiminnassaan kaupungin päästötavoitteiden saavuttamista. Toimikunnan ohjauksessa toimiva asuntotuotantotoimisto (ATT) panostaa rakentamisessaan eri tavoin kestävän kehityksen vaatimusten huomioon ottamiseen.

Kaupunkirakenteen eheyttämiseksi ATT selvitti kaupungin kiinteistöyhtiöiden kanssa yhteistyössä kiinteistöyhtiöiden tonteilla sijaitsevat mahdolliset täydennysrakennuskohteet. Vuosina 2010 ja 2011 valmistuivat myös ATT:n ensimmäiset lisäkerroskohteet Laajasaloon, joita voidaan myös pitää tärkeinä avauksina kaupunkirakenteen eheyttämiseksi ja tiivistämiseksi.

Täydennysrakentamiskohteiden toteuttaminen on kuitenkin hidasta ja erityisesti autopaikkojen toteuttaminen jo olemassa olevaan ympäristöön on vaikeaa. Täydennysrakentamiskohteiden käynnistymistä hidastavat mm. kaavamuutosten vaatima aika ja täydennysrakennustonteilta siirrettäviä toimintoja korvaavien tilojen puute. Kaupungin eri hallintokuntien välinen yhteistyö onkin avainasemassa täydennysrakentamisen edistämisessä. Talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolle vuonna 2011 perustettuun

täydennysrakentamisprojektiin kohdistuukin suuria toiveita toiminnan koordinoimisen osalta.

Matalaenergiarakentamista kehitettiin keväällä 2011 valmistuneessa kehityshankkeessa Viikinmäessä Pihlajiston Kiinteistöt Oy Hernepellontie 26:ssa, jossa rakennusten lämmitysjärjestelmien valinnassa otettiin käyttöön ympäristövaikutukset huomioiva primäärienergialaskenta. Kehityshankkeen myötä otettiin ATT:n koko uudistuotannon energiatehokkuustavoitteeksi A-energiatehokkuusluokka jo ennen kuin se tuli tontinvarausten edellytyksenä pakolliseksi. Myös peruskorjausten toteutuksessa pyritään tavoitteellisesti parantamaan korjattavat rakennukset energiatehokkuusluokkaan C silloin, kun korjaustoimenpiteet kohdistuvat energiatehokkuuden kannalta olennaisiin rakennusosiin ja kun se muuten on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. Kestävän kehityksen mukaista on myös asuntotuotantotoimiston jo pitkään edellyttämät rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja (YSE 98) pidemmät takuuajat, jotka ovat esimerkki ympäristöasioiden huomioimisesta hankinta-asiakirjoissa.

Teknistyvien rakennusten suunnittelussa yhä tärkeämmäksi muodostuu toteutettujen ratkaisujen helppokäyttöisyys niin huoltotoimien kuin asumisenkin osalta. Vasta tilojen oikealla käytöllä ja ammattitaitoisella ylläpidolla varmistetaan energiatehokas ja ympäristöä mahdollisimman vähän rasittava lopputulos.

Harmaan talouden torjuminen

Asuntotuotantotoimisto on ollut aloitteellinen edelläkävijä rakennusalan harmaan talouden kitkemisessä. Toimisto otti käyttöön uusia keinoja mm. sanktioimalla urakoiden ketjuttamiskiellon vuonna 2010. Urakoiden ketjuttamisen rajoittamisessa ATT on ollut edelläkävijänä koko rakennusalalla. Asuntotuotantotoimiston esityksestä toimiston luomat käytännöt ovat levinneet yleisiksi suosituksiksi Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry:n kautta ja osaksi myös kaupungin omia ohjeita. Asuntotuotantotoimisto noudattaa Helsingin kaupungin ohjetta harmaan talouden toimimiseksi.

Asuntopolitiikka

Toimisto noudattaa MA-ohjelman linjauksia tuotannon laadullisessa suunnittelussa ja kohderyhmien huomioon ottamisessa. Muunkielisen väestön sijoittuminen tutkimusten mukaan erityisesti kaupungin omaan vuokra-asuntokantaan otetaan huomioon myös asuntotarjonnan monipuolisuudella. Yhtä lailla asuntotarjonnan monipuolisuuden kehittäminen tarjoaa yksilöllistyvälle kantaväestölle heidän tarpeitaan vastaavia kiinnostavia asumismahdollisuuksia.

Elinkeinopolitiikka

Sekoittunut kaupunkirakenne edellyttää toiminnoiltaan monipuolisia asuinrakennusratkaisuja. Tämä näkyy esimerkiksi lisääntyneinä liiketiloina asuinkiinteistöissä. Liiketilojen omistajiksi ja käyttäjien hankkimiseksi tarvitaan hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä ja toimivia ennalta sovittuja toimintatapoja. Elinkeinotoiminnan ja kiinteistötoimen yhteistyön tiivistäminen on tältä osin tarpeen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Ifa Kytösaho, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 32293
ifa.kytosaho(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 17.04.2012 § 66

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymään strategiaohjelmaan 2009–2012 sisältyy globaalin vastuun strategian valmistelu. Kaupunginjohtaja asetti 22.9.2010 johtajistokäsittelyssä työryhmän valmistelemaan ehdotuksen globaalin vastuun strategiaksi. Strategiaehdotus ja sen taustamuistio valmistuivat 2.3.2012.

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa esitellään globaalin vastuun määritelmä kunnan toiminnassa, globaalin vastuun määrittelyn taustaa ja siihen liittyviä haasteita sekä tuodaan esiin globaalin vastuun strategian malleja. Helsingin globaalin vastuun strategian sisältöalueiksi määritellään ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstö. Ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin tarkasteltaviin alueisiin.

Muistioon on koottu olemassa olevia tai valmisteilla olevia globaalin vastuuseen liittyviä kaupungin linjauksia ja toimenpide-ehdotuksia. Poimintoja on tehty kaupungin strategiaohjelmasta, hankintastrategiasta, elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnoista, tapahtumajärjestämisen toimintalinjoista, ruokakulttuurin kehittämisvalinnoista ja harmaan talouden torjuntaa hankintojen

yhteydessä koskevasta toimintaohjeesta. Itse strategiaan on sisällytetty vain ne yllä mainittuihin sisältöalueisiin liittyvät toimenpide-ehdotukset, joita ei ole muualla esitetty.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää strategian sisältöalueiden valintoja perusteltuina. Samalla se ehdottaa, että muistiossa huomioitaisiin myös Helsingin kulttuuristrategian 2012 –2017 linjaukset. Globaalin vastuun strategian kannalta olennaisia ovat ainakin seuraavat kulttuuristrategiaan kirjatut Helsingin kulttuuripoliittiset periaatteet:

- kulttuuri on osa kansalaisyhteiskuntaa,
- kulttuuri on kestävää kehitystä ja
- kulttuuri vahvistaa yhteisöllisyyttä ja edistää terveyttä.

Näillä kaikilla on yhtymäkohtia globaalin vastuun strategiaan, erityisesti maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviin kysymyksiin. Kansalaisyhteiskunnan lähtökohtia ovat vuoropuhelu, eri kulttuurien yhteiselo ja kulttuurienvälisyys. Kestävä kehitys ja ekologinen ajattelu uudistavat toiminta- ja ajattelutapoja. Yhteisöllisyyteen liittyvät kulttuuriin saavutettavuus sekä (moni)kulttuuristen projektien mahdollisuus hillitä eriarvoistumiskehitystä.

Kulttuuristrategia jakaantuu neljään kokonaisuuteen, joista erityisesti kaksi, monien kulttuurien Helsinki sekä ympäristö ja kaupunkirakenne, ovat olennaisia globaalin vastuun strategian kannalta. Monien kulttuurien Helsinki -teeman keskeisiin toimenpide-ehdotuksiin kuuluu, että vahvistetaan kulttuuristen vähemmistöjen mahdollisuuksia harjoittaa omaa kulttuuriaan. Ympäristö ja kaupunkirakenne -teeman alla tarkastellaan mm. vanhojen tilojen kulttuurikäyttöä ja rakennusperinnön vaalimista sekä tuodaan esiin ympäristötaide osana kaupunkikuvan elävöittämistä. Ympäristötaide herättelee usein myös katsomaan elinympäristön ja luonnon tilaa.

Edelliseen liittyen kulttuuri- ja kirjastolautakunta toivoo, että globaalin vastuun strategiaan kirjattaisiin kulttuuristen oikeuksien kunnioittaminen. Strategian sivulla viisi todetaan, että ”Yhteinen helsinkiläisyys kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä”, johon voisi lisätä ”ja kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia”. Kulttuurisiin oikeuksiin voidaan katsoa kuuluvaksi ihmis-, perus- ja kansalaisoikeuksien lisäksi:

- oikeus osallistua kulttuurielämään
- oikeus kulttuurien kehittämiseen ja suojeluun
- oikeus kulttuuriperintöön
- oikeus kulttuurien kehittämiseen ja suojeluun
- oikeus valita oma kulttuurinsa
- kunnioitus kulttuuria ja sen itsemääräämisoikeutta kohtaan

- yhtäläinen kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus
- oikeus osallistua kulttuuripolitiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen
- oikeus suojella kulttuurisia tuotteita, ilmauksia, kulttuuriperintöä, tuottajia ja kulttuurista identiteettiä sekä
- osallisuus kulttuuriseen merkityksenantoon.

Kulttuuriperintöön kuuluvan rakennusperinnön vaaliminen olisi myös syytä erikseen lisätä globaalin vastuun strategiaan, mahdollisesti ympäristönsuojelu-otsakkeen alle.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Satu Silvanto, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32988
satu.silvanto(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 17.04.2012 § 196

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin kaupunki on tunnistanut ja määritellyt globaalin vastuun teemat ja kaupungin roolin globaalin vastuun kantamisessa. Työryhmän ehdotuksessa on koottu selkeästi kaupungin toimintaan liittyvät globaalin vastuun sisältöalueet ja linjaukset hyödyntäen jo olemassa olevia ja valmisteilla olevia aiheeseen liittyviä kaupungin eri ohjelmia ja linjauksia.

Globaalin vastuun strategian tulee sisältää myös globaalin vastuun varsinainen määritelmä vaikka määrittely onkin haasteellista. Strategiaan kirjattu selkeä määritelmä edistäisi sitä, että globaalin vastuun käsite ja kaupungin rooli siinä ymmärretään samalla tavalla. Globaalin vastuun taustalla olevan arvopohjan avaaminen edistäisi myös asiaan sitoutumista. Yhteiskuntavastuu sisältää myös globaalin vastuun. Globaalin vastuun kantamisessa on kyse mm. halusta tavoitella maailmanlaajuisesti oikeudenmukaisuutta, edistää demokratiaa ja rauhanpyrkimyksiä, lisätä suvaitsevaisuutta ja vähemmistöjen oikeuksia, poistaa köyhyyttä sekä suojella luontoa ja ympäristöä.

Globaalin vastuun strategia on kaupungin organisaation sisäisen käytön ja ohjauksen lisäksi tärkeä julkinen viesti myös asukkaille ja

kaupungin sidosryhmille. Jos kohderyhmänä ovat myös asukkaat ja sidosryhmät, strategian sisällön esittämismuotoa on tarpeen työstää ulkoisen viestinnän näkökulmasta. Asukasnäkökulmaa on syytä korostaa muutoinkin globaalin vastuun strategian eri osa-alueilla.

Työryhmän ehdotuksen sisältämät globaalin vastuun sisältöalueet (ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta, henkilöstö) ovat onnistuneesti jäsennelty ja kannatettavia. Ilmastonmuutoksen hillinnässä on kaupungin energiatehokkuuteen ja energiansäästöön tähtäävä työ merkittävässä roolissa kasvihuonepäästöjen vähentämisen lisäksi. Ympäristönsuojelun teemaan liittyvät myös ympäristökatastrofit, kuten öljyonnettomuudet, joilla voi olla laaja-alaisia vaikutuksia mutta vaativat paikallisia toimenpiteitä kaupungin toimesta.

Globaalin vastuun kantaminen liittyy kaikkien hallintokuntien toimintaan. Rakennusviraston toimintaan eniten liittyviä globaalin vastuun sisältöalueita ovat ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat ja harmaan talouden torjunta. Globaalin vastuun strategian linjaukset ovat yhdenmukaiset valmisteilla olevan Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan sekä kaupunginhallituksen hyväksymän hankintastrategian ja harmaan talouden torjuntaohjeen kanssa. Globaalin vastuun strategian sisältöä tulee tarvittaessa päivittää ympäristöpolitiikkaan liittyvien osa-alueiden osalta sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupungin ympäristöpolitiikan.

Rakennusvirasto edistää omalta osaltaan globaalin vastuun strategian toteuttamista. Rakennusvirasto on sitoutunut noudattamaan hankintastrategiaa ja harmaan talouden torjuntaohjetta sekä edistämään ympäristöpolitiikan tavoitteita määrärahojen puitteissa.

Käsittely

17.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Merkittiin, että esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen neljä loppuun seuraavan virkkeen: "Asukasnäkökulmaa on syytä korostaa muutoinkin globaalin vastuun strategian eri osa-alueilla."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Silja Hyvärinen, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 38619
silja.hyvarinen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.04.2012 § 54

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin globaalin vastuun strategiasta sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon:

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa on käsitelty globaalin vastuun määritelmää ja kaupungin strategioissa ja toimintaohjelmissa olevia globaaliin vastuuseen liittyviä, olemassa olevia tai valmisteilla olevia linjauksia. Tällaisina linjauksina muistiossa on esitetty Helsingin kaupungin strategiaohjelma, ilmastopoliittiset linjaukset, ympäristöpolitiikka, hankinnat ja hankintastrategia, maahanmuuttoon, maahanmuuttajiin ja etniseen monimuotoisuuteen liittyvät strategiaohjelman linjaukset, elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnat, tapahtumajärjestämisen toimintalinjat, Helsingin kaupungin ruokakulttuuriin kehittämisvalinnat, Helsingin kansainvälinen toiminta, taloushallinto ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstöä koskevat linjaukset.

Ehdotukseen globaalin vastuun strategiaksi on tiivistetty taustamuistioon kootut linjaukset eikä näihin linjauksiin sisältyviä yksityiskohtaisia toimenpiteitä ole tuotu strategiaan. Työryhmän ehdotuksessa globaalin vastuun strategiaksi on keskitytty globaalin vastuun määritelmään ja ehdotus sisältää eräitä toimenpide-ehdotuksia. Työryhmän strategiaehdotuksessa todetaan, että globaalin vastuun strategiaan on sisällytetty vain uudet ehdotukset.

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa todetaan, että globaalin vastuun sisällölle ei ole kunnan toiminnassa löydettävissä yksiselitteistä luokittelua. Tästä syystä opetuslautakunnan näkemyksen mukaan strategiaehdotuksessa oikeana lähtökohtana voidaan pitää sitä, että työryhmä on pyrkinyt määrittelemään ne teemat, joita kunnan toiminnassa pidetään globaalin vastuun piiriin kuuluvina alueina sekä toisaalta ne globaalin vastuun ulottuvuudet, jotka kuuluvat valtion toimivaltaan.

Strategiaehdotus muotoutuu työryhmän kunnan vastuulle määrittelemille teemoille seuraavasti: ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat ympäristön ja sosiaalisen ulottuvuuden näkökulmasta, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudellinen vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstö. Opetuslautakunta katsoo, että nämä ulottuvuudet ovat perusteltuja mutta että koska globaalin vastuun määrittelyssä ei ole yksiselitteistä linjausta, tulee strategiaa tarpeen mukaan päivittää

vastaamaan mm. yhteiskunnallista näkemystä globaalista vastuusta. Opetuslautakunta pitää oikeansuuntaisena työryhmän ajatusta siitä, että ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin globaalin vastuun tarkasteltaviin alueisiin.

Opetuslautakunnalla ei ole lähtökohtaisesti huomauttamista työryhmän esittämistä globaalin vastuun strategian toimenpide-ehdotuksista ottaen huomioon, että strategia pohjautuu Helsingin kaupungin olemassa oleviin tai valmisteilla oleviin strategioihin, toimenpideohjelmiin ja linjauksiin. Opetuslautakunta pitää erityisen myönteisenä sitä, että strategiassa mainitaan erikseen maahanmuutto ja monimuotoisuus ja että maahanmuutto ilmiönä otetaan huomioon kaupungin kehittämisessä tavoitteena kaupunkilaisten hyvinvointi. Myös oman kielen ja kulttuurin tukeminen on kannatettavaa, samoin kuin se, että muunkielisten tarpeet ymmärretään ja palveluihin luodaan yhdenvertainen pääsy.

Opetuslautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että suomen ja ruotsin kielen koulutustarjonta on ensiarvoisen tärkeää maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta kuten myös maahanmuuttajien pääsy työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkoihin. Helsingin kaupungin tulee kyetä laajaan ja tehokkaaseen yhteistyöhön muun muassa hallinnon sisällä kielikoulutuksen ja muiden toimenpiteiden järjestämiseksi maahanmuuttoa ja monimuotoisuutta koskevan globaalin vastuun toteuttamiseksi.

Lopuksi opetuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että jo olemassa olevien ja tulevien globaalia vastuuta koskevien linjausten toteuttaminen Helsingin kaupungissa varmistetaan.

Terveysvaikutusten arviointi

Globaalin vastuun strategiaesitykseen sekä sen taustamuistioon sisältyy useita toimenpiteitä, joilla edistetään kaupungin asukkaiden ja kaupungin henkilökunnan terveyttä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Käsittely

17.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Susanna Sarvanto, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
susanna.sarvanto(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.04.2012 § 150

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää hyvänä, että kaupungin globaaliin vastuuseen liittyvät linjaukset on koottu strategiamuotoon. Kaupungit ja metropolit toimivat entistä vahvempina toimijoina globalisoituvassa toimintakentässä, jolloin kaupunkien rooli myös globaalien kriisien ratkaisemisessa korostuu.

Globaalin vastuun näkökulmasta kaupunkisuunnittelun merkitys näyttäytyy selvimmin ilmastonmuutoksen hillintään liittyvissä toimissa, yleisesti ympäristönsuojelussa sekä kansainvälisessä yhteistyössä. Tässä lausunnossa keskitytään näihin globaalin vastuun teemoihin, muiden hallintokuntien ollessa toimialansa puolesta sopivampia lausumaan muista teemoista.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tunnistanut tarpeen ilmastonmuutoksen hillintään toiminnassaan. Strategian taustamuistiossa esitetyt toimenpiteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi ovat pitkälti yhteneväiset kaupunkisuunnittelun tavoitteiden kanssa.

Kaupunkisuunnittelun keinot ilmastonmuutoksen hillinnässä voidaan jakaa suoraan ja välillisesti vaikuttaviin keinoihin. Suorimpana ja todennäköisesti merkittävimpänä keinona voidaan pitää yhdyskuntarakenteen tiivistämistä, jolla on suora vaikutus liikkumistarpeeseen ja sen kautta yhdyskunnan aiheuttamiin liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin.

Välillisesti kaavoitus vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillintätoimiin mahdollistavasti. Kaavoituksen kautta voidaan vaikuttaa alueellisen energiatehokkuuden ja ilmastovaikutusten määräytymiseen. Kaavoitus joko mahdollistaa, vaikeuttaa tai estää tiettyjen ilmastonmuutoksen hillintätoimien toteuttamisen. Mahdollistavat ratkaisut liittyvät esimerkiksi energiahuoltojärjestelmän muutokseen vähähiilisemmäksi (tuulivoima ym.) ja vanhan rakennuskannan energiasaneeraukseen (riittävän väljät suojelumääräykset ym.).

Helsingissä on viime vuosina kehitetty ilmastotietoista kaavoituskäytäntöä. Asemakaavatasoista energiakaavoitusta on tehty mm. Honkasuon alueella ja laajemmalla strategisella tasolla kaupunkirakenteen ekotehokkuuden arviointi- ja seurantatyökalujen kehittämisessä (HEKO ja KARVI). Vuoden 2012 alussa alkaneessa yleiskaavatyössä ilmastotavoitteet ovat läsnä.

Globaaliin vastuuseen liittyy edelleen huomattavia epävarmuuksia sen suhteen, miten vastuullinen toiminta globaalissa mittakaavassa tulevina vuosikymmeninä ilmenee. Yhtenä mahdollisena skenaariona on esitetty maahanmuuton huomattavaa lisääntymistä maapallon pohjoisille alueille, esimerkiksi Etelä-Euroopan elinolosuhteiden radikaalin heikentymisen myötä. Kaupunkisuunnittelussa on syytä varautua muuttopaineen kasvuun tulevaisuudessa.

Globaalin vastuun työryhmän muistiossa on viitattu Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikkaan. Tämä sisältää hyviä tavoitteita, mutta ne ovat osin (melu, ilmanlaatu, luonnonsuojelu) ristiriidassa kaupunkirakenteen tiivistämispyrkimysten kanssa. Tämä aiheuttaa tarpeen arvioida keskeisimpien ympäristöpoliittisten tavoitteiden sovellukset aina vallitsevan tilanteen ja alueellisten reunaehtojen mukaan.

Kansainvälinen yhteistyö on jo pitkään kuulunut kaupunkisuunnittelun käytäntöihin. Yleiskaavassa teemaan keskitytään tarkemmin ja tullaan selvittämään, mitä kansainvälisen näkökulman laaja-alainen huomiointi tarkoittaa yleiskaavatasoisen maankäytön suunnittelun kannalta.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 17.04.2012 § 135

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta pitää globaalin vastuun strategiaa tärkeänä linjauksena, joka täydentää hyvin kaupungin ympäristöpoliittisia linjauksia, jotka sisältyvät kaupungin strategiaohjelmaan.

Helsinki oli ensimmäinen eurooppalainen pääkaupunki, joka laati

kattavan kestävän kehityksen toimintaohjelman. Ohjelma valmistui kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien laajamittaisen osallistamisen ja lausuntokierrosten jälkeen, kun kaupunginvaltuusto hyväksyi sen vuonna 2002. Kestävän kehityksen ohjelmassa linjattiin laajasti ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden asioita kaupunkiorganisaatiossa, mutta sen ohjelmakausi loppui vuoteen 2010.

Ekologisesti kestävän kehityksen linjauksia on sen jälkeen valmisteltu osana kaupungin ympäristöpolitiikan päivittämistä. Lisäksi ekologisen kestävyyden saralla on valmisteltu viime vuosina useita ympäristönsuojelun ns. osa-alueiden ohjelmia, kuten energiapoliittiset linjaukset, tulvastrategia, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ohjelma jne. Nämä ekologisesti kestävän kehityksen linjaukset kattavat usein myös globaalisen vastuun näkökulman.

Sen sijaan sosiaalisesti kestävän kehityksen osalla vastaava ohjelmatyö ei ole jatkunut globaaliin vastuuseen liittyvissä kysymyksissä kestävän kehityksen ohjelman päätyttyä. Tästä syystä ympäristölautakunta pitää globaalin vastuun strategiaa tervetulleena ja myös sen painotuksia sosiaalisen vastuun kysymyksiin oikeansuuntaisina.

Luonnos globaalin vastuun strategiaksi listaa ekologisen vastuun keskeisiä lähinnä ilmastoasioihin, hankintojen ympäristöasioihin sekä Itämeren suojeluun liittyviä kaupungin aiempia tavoitteita, joilla on globaali ulottuvuus. Tämä onkin järkevää, jotta vältytään tekemästä sisällöllisesti keskenään päällekkäisiä linjauksia suhteessa kaupungin muihin ohjelmiin ja strategioihin.

Ympäristöasioihin liittyvä uusi ehdotus luonnoksessa on kaupungin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden lentomatkojen aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen kompensointijärjestelmän käyttöönotto. Ympäristölautakunta pitää ehdotusta konkreettisena ja tarpeellisena keinona osoittaa kaupungin ilmastovastuuta. Ympäristölautakunta ehdottikin jo 24.11.2009 kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin maksamille lentomatkoille päästömaksua.

Ympäristölautakunta pitää globaalivastuustrategian tavoitteita perusteltuina ja myös taustamuistiota hyvin laadittuna.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: +358 9 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 17.04.2012 § 35

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupungin globaalin vastuun strategia liittyy kaupungin strategiaohjelmaan 2009-2012. Työryhmä pohtii tehtävän haasteellisuutta kunnan paikallisten tehtävien ja koko ajan lisääntyvien globaalien vuorovaikutussuhteiden moninaisessa kentässä. Työryhmä keskittyi tunnistamaan globaalin vastuun keskeisiä teemoja, jotta niiden kautta voidaan puolestaan keskustella kunnan roolista globaalin vastuun kantamisessa.

Työväenopiston perustehtävänä on tarjota kuntalaisille yleissivistävää vapaan sivistystyön opetusta. Yli 30 000 aikuista opiskelee työväenopiston kursseilla ja lisäksi tuhannet osallistuvat yksittäisiin tapahtumiin opistossa. Opiston kurssit tarjoavat tietoa ja taitoa elämän eri aloilta, joista käytännössä jokaisessa on myös globaali näkökulma mukana. Esimerkiksi suurin opetusalue, kielet, on suoraan avain globaaliin tietoon ja osaamiseen. Kieli kantaa aina mukanaan myös kulttuuria ja yhteiskuntatietoa. Käden taidot ja muu itsetekeminen ovat myös kestävän kehityksen tietouden herättäjiä, koska itsetekeminen luo tuotteeseen toisenlaisen suhteen kuin valmiina hankittuun tuotteeseen.

Työväenopiston toiminnalle on luonteenomaista strategian mukaisen kunnan globaalin vastuun piiriin kuuluvien asioiden toteuttaminen: Työväenopisto pyrkii ja pystyy toiminnallaan strategian mukaisesti lisäämään kuntalaisten ympäristötietoutta, globalisaatiotietoutta, osallistumista ja yhdenvertaisuutta sekä maahanmuuttajien kouluttautumis- ja osallistumismahdollisuuksia. Työväenopisto on aktiivinen alueellinen toimija, jonka toimipisteet sijaitsevat asukkaita lähellä jalan tai julkisilla liikennevälineillä helposti saavutettavissa, ja sillä on hyvät edellytykset lisätä eri asuinalueiden asukkaiden aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä esimerkiksi tarjoamalla yhteisiä tiloja ja välineitä toimintaan.

Työväenopiston perustehtävän, opetuksen, tuote on oppiminen. Elinikäinen oppiminen on globaalin vastuun näkökulmasta tärkeää, koska moniin asioihin on luotava uudenlainen suhde; on opittava jostakin omasta aiemmasta käsityksestään pois ja opittava uutta näkemystä tilalle.

Työväenopiston toimintasuunnitelma tukee kaupungin strategian hyvinvointi ja palvelut –tavoitetta, erityisesti tasa-arvoisten oppimismahdollisuuksien järjestämisestä.

Ilmastonmuutoksen ehkäisyä tukee opiston palvelujen tarjonta mahdollisimman lähellä kuntalaisia eri puolilla kaupunkia hyvien liikenneyhteyksien varrella. Pienenä esimerkkinä on myös opiston henkilöstön osallistuminen kilometrikisaan vuonna 2011 ja tavoitteena on osallistua myös vuonna 2012 tähän polkupyöräilyn markkinointiin henkilökunnalle.

Opiston uusittu ympäristöohjelma hyväksyttiin vuonna 2011. Opiston eri toimipisteissä on koulutetut ekotukihenkilöt. Lisäksi opiston talousarviovalmistelussa otetaan huomioon kaupungin energiansäästötavoitteet. Opetusohjelmassaan työväenopisto lisää jatkossakin ympäristötietoutta järjestäen kursseja ja ilmaisia yleisluentoja ympäristön tilasta ja ekologisen jalanjäljen hillitsemisestä.

Kulutuksen ja ennen kaikkea kertakäyttökulutuksen hillintä on näkökulma, johon globaalin vastuun strategia ei ota selvästi kantaa. Vähemmän energiaa ja luonnonvaroja vaativien palveluiden kuluttamiseen kannustaminen sopisi yhteen strategian kanssa.

Opiston hankintastrategia on käyty läpi hankintakeskuksen kanssa alkuvuonna 2012 ja hankinnat tehdään kaupungin ohjeiden mukaisesti. Lisäksi opisto haluaa tuoda esille, että reilun kaupan järjestelmä on saanut osakseen kritiikkiä muun muassa sellaisen tutkimustiedon puutteesta, joka osoittaisi järjestelmän tehokkuuden köyhyyden vähentäjänä. Mikäli tutkimustietoa on, näihin lähteisiin voisi ohjata työryhmän selvityksessä, perusteluna kaupungin sitoutumiselle Reilun kaupan järjestelmään vaihtoehtona muille kehitysyhteistyön muodoille. Myös työväenopisto voi omassa opetusohjelmassaan tarjota taustatietoa eri kehitysyhteistyömuodoista.

Opiston maahanmuuttajaohjelma linjaa opiston toiminnan maahanmuuttajien suomen kielen kouluttajana sekä maahanmuuttajien ja kantaväestön keskinäisenä integroijana. Opisto on merkittävä suomen kielen kouluttaja Helsingissä. Lisäksi opisto on mukana kotona lapsiaan hoitavien maahanmuuttajataustaisten vanhempien suomen kielen koulutushankkeessa. Opetushallituksen opintoseteleitä on haettu ja saatu myös maahanmuuttajien suomen kielen opiskeluun. Opistossa opiskelevat puhuvat äidinkielenään yli 50 eri kieltä. Myös henkilökunnassa ovat maahanmuuttajat kohtalaisen hyvin edustettuina.

Työväenopisto osallistuu kaupungin ruokakulttuuristrategian toteuttamiseen aikuisten kotitalouden opetuksen kautta. Opetuksessa näkyvät strategian aihepiireistä vahvimmin ruoan hankkimisen ekologisten ja eettisten vaikutusten arviointi, kestävän kehityksen

mukainen ruoan kuluttaminen sekä suomalaisen ja kansainvälisten ruokakulttuurien ylläpitäminen ja uudistaminen. Opiston kotitalousopetuksen oman opetussuunnitelman mukaisesti opetusta järjestetään monipuolisista aiheista ja eri puolilla kaupunkia erilaiset opiskelijat huomioon ottaen. Ympäristöystävällinen toiminta näkyy myös jätteiden lajittelussa niin opetuskeittiöissä opetuksen yhteydessä kuin myös opiston muussa toiminnassa. Työväenopisto ehdottaa lisäksi, että kaupungin ruokalat ja koulut siirtyisivät kestävästi kalastetun MSC-sertifioidun kalan käyttöön. Opiston opetuksessa suositaan kotimaisen kalan käyttöä, mutta MSC-merkintä ei ole toistaiseksi ollut tärkeä kriteeri.

Myös Opistolaisyhdistyksen ylläpitämän Oppiskahvion tietoisuutta ruokatarvikevalinnoissa kohti globaalia vastuuta pyritään kehittämään. Lisäksi opisto kannattaa työryhmän ehdotusta luomuruuan käyttöönotosta kaupungin ruokaloissa.

Opiston kansainvälisyysohjelma hyväksyttiin vuonna 2011. Se pitää sisällään sekä kurssitarjonnan näkökulman että kehittämishankkeet. Esimerkkinä globaalin vastuun teemoista ovat Itämeri-teema opetuksessa työvuonna 2010-2011.

Kaupungin henkilöstön globaalin tietoisuuden lisäämiseksi kaupungin nettisivuille voisi lisätä kiva.org –haasteen, jossa henkilöstö voisi osallistua mikrolainoin kehitysmaiden avustamiseen ja esimerkiksi verrata virastojen välisten lainojen määriä. Hanke lisäisi tietoa keinoista avustaa kehitysmaiden pienyrittäjiä suoraan ja voisi toimia kaupungin oppilaitoksissa osana opetusta, esimerkiksi yhteiskuntaopissa. Kiva.org –on internetsivusto, joka ohjaa mikrolainoja kehitysmaiden pienyrittäjien hyväksi.

Esittelijä

johtava rehtori
Taina Törmä

Lisätiedot

Taina Törmä, johtava rehtori, puhelin: 310 88501
taina.torma(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 17.04.2012 § 30

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupungin virastona taidemuseo pystyy omalla sektorillaan vaikuttamaan globaalin vastuun strategian kohdista erityisesti kansainväliseen toimintaan. Taidemuseon yhteistyöverkosto on maailmanlaajuinen. Kansainvälisellä toiminnallaan taidemuseo vahvistaa Helsingin kehittymistä suvaitsevana, kilpailukykyisenä, vetovoimaisena ja palvelevana kaupunkina sekä tieteen ja taiteen innovaatiokeskuksena. Näin se myös edistää Itämeren alueen näkyvyyttä globaalilla tasolla.

Kaupungin strategioihin on sisällytetty globaalin vastuun linjauksia, tavoitteita ja yksityiskohtaisia toimenpiteitä, joita taidemuseo noudattaa omassa toiminnassaan. Taidemuseo on täsmentänyt omaan toimintaansa kaupungin strategioista johdettuja linjauksia, jotka osaltaan toteuttavat globaalin vastuun strategiaa. Linjausten mukaisia omia toimintaohjeita on kirjattu taidemuseon ympäristöohjelmaan, hankintastrategiaan sekä tasa-arvo-ohjelmaan. Monikulttuurisuus on näkyvä osa taidemuseon toimintaa.

Globaalin vastuun strategian sisältämät vastuualueet ja toimenpide-ehdotukset on työryhmän ehdotuksessa ja muistiossa perusteltu hyvin. Taidemuseo pitää tärkeänä, että Helsingin kaupungille on laadittu globaalin vastuun linjaukset.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Janne Gallen-Kallela-Sirén

Lisätiedot

Erja Pusa, intendentti, puhelin: 310 87006
erja.pusa(a)hel.fi

Asuntolautakunta 12.04.2012 § 40

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Asuntolautakunta päätti antaa työryhmän ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Maailma on globalisoitunut, ja sen myötä on syntynyt haasteita, joihin vastaaminen edellyttää vastuun ottamista myös paikallisella tasolla. Kaupungin strategioissa ja toimintaohjelmissa on linjauksia, joista on tunnistettu globaalin vastuun keskeisiä teemoja. Työryhmä on käsitellyt laajasti näitä ilmiöitä, joista hyvänä esimerkkinä on ilmastonmuutos. Asuntolautakunnan toimialaan olennaisimmin liittyvät aiheet ovat ilmastonmuutoksen torjuminen, maahanmuutto ja monimuotoisuus sekä työ- ja elinkeinopolitiikka.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ympäristöön liittyvät tekijät ovat olennaisia tuotettaessa ja järjestettäessä palveluita kuntalaisille.

Ilmastonmuutosta torjutaan lisäämällä talojen energiatehokkuutta

Strategiaohjelman tavoitteena on, että Helsinki kantaa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja toimii aktiivisesti ilmastonmuutoksen torjuntatyössä sekä edistää päästöjen vähentämistä synnyttäviä energian tuotantoon ja kulutukseen liittyviä innovaatioita.

Tavoitteeseen tähtääviä käytännön toimenpiteitä on kirjattu mm. Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa 2008 – 2017 ja sen seurantaraportissa 2011. Helsingin kaupunki osallistuu ilmastonmuutoksen torjuntaan eheyttämällä yhdyskuntarakennetta sekä huolehtimalla asuntorakentamisen ja perusparantamisen energiatehokkuudesta. Kaupungin tontinluovutusehtoihin on kirjattu vaatimus rakentaa A-energialuokan asuinkiinteistöjä.

Energiatehokkuuden parantaminen edellyttää myös olemassa olevan asuntokannan energiatehokkuuden huomattavaa parantamista. Kaupungin omistamassa asuntokannassa tavoitteeksi on asetettu energian ominaiskulutuksen vähentyminen 20 %:lla vuoteen 2020 mennessä.

Asunto-osasto valmistelee asuntolautakunnalle esitykset valtion korjaus- ja energia-avustusten välittämisestä kuntaan. Näillä tukimuodoilla edistetään asuinkiinteistöjen energiatehokkuutta.

Maahanmuutto ja asukasrakenteen kehittyminen

Muunkielisten eli muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien helsinkiläisten määrä on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina. Väestön kasvu perustuu valtaosin maahanmuuttajien kasvavaan määrään. Kaupungin strategiaohjelmassa 2009 - 2012 on kiinnitetty huomiota muunkielisen väestön integroitumiseen Helsingin asuntomarkkinoille ja keskittymiseen tietyille alueille ja tietyntyyppisiin asuntoihin.

Kaupunginosittain tarkasteltuna muunkielinen väestö keskittyy vuokratalovaltaisille alueille, erityisesti itäisiin ja koillisiin kaupunginosiin. Keskittymistä sinänsä ei ole pidetty ongelmana. Segregaatiosta on puhuttu silloin kun muunkielinen väestö on keskittynyt sosioekonomisesti heikolle alueelle, jota leimaa muita alueita korkeampi työttömyys ja alhaisempi tulo- ja koulutustaso. Tällaista ghettoutumista pyritään torjumaan.

Monipuolisen ja tasapainoisen asukasrakenteen turvaamiseen kaupungin eri alueilla on kiinnitetty huomiota kaupungin

asuntopolitiikassa jo vuosia. Tavoitteeseen on pyritty mm. sekoittamalla asumisen eri hallintamuotoja uustuotantoalueilla ja vanhoilla asuinalueilla täydennysrakentamisen keinoin. Muunkielisen väestön tasaisempi sijoittuminen eri alueille ja eri hallintamuotoa oleviin asuntoihin edellyttää asumisen hallintamuotojen sekoittamisen jatkamista. Sen lisäksi riittävä kohtuuhintainen asuntotarjonta eri puolilla kaupunkia on edellytys tasapainoiselle kehitykselle.

Kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä on kiinnitetty jatkuvasti huomiota kaupungin vuokratalojen ja asuinalueiden asukasrakenteen monipuolisuuteen. Toimintaohjelma on perustunut mm. maahanmuuttajien hajasijoittamiseen ja syntyneiden keskittymien purkamiseen. Mahdollisuudet vaikuttaa kehitykseen ovat kuitenkin rajalliset, koska maahanmuuttajien osuus kaupungin ja muiden omistajien aravavuokra-asuntokannassa on jatkuvasti kasvanut. Suuri osa maahanmuuttajista ei pysty järjestämään asumistaan muulla tavalla.

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta on aivan liian vähäistä kysyntään nähden. Maahanmuuttajakeskittymistä voidaan ehkäistä tarjonnan kasvulla, koska se mahdollistaa tehokkaamman hajasijoittumisen. Tavanomaisten aravavuokra-asuntojen tuotantoa pitäisi siis kasvattaa. Maahanmuuttajien tasaisempi sijoittuminen muihin hallintamuotoihin, esimerkiksi asumisoikeus- ja omistusasuntoihin, on tavoite, jota ei voida ratkaista pelkästään asuntopoliittisin keinoin. Tässä on kysymys enemminkin integraation tavoitteesta, joka tähtää tämän väestönosan sosioekonomisen statuksen ja toiminnallisten resurssien kohottamiseen kantaväestön tasolle.

Kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta tukee työ- ja elinkeinopolitiikkaa

Työvoiman saatavuuden kannalta keskeinen tekijä on kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta Helsingissä ja lähialueilla. Uusien työpaikkojen syntyminen ja seudun voimakas väestönkasvu ovat lisänneet asuntojen kysyntää, mikä pahentaa entisestään vaikeata asuntomarkkina-tilannetta. Pitkään jatkunut kysynnän ja tarjonnan epätasapaino Helsingin asuntomarkkinoilla on johtanut sekä asuntojen hintojen että vuokrien nousuun. Riittävän asuntotarjonnan syntyminen edellyttää, että asuntomarkkinoille saadaan lisää toimijoita, rakentajia, rakennuttajia sekä vuokra-asuntojen omistajia.

Kaupungin tulee pyrkiä kaikilla toimillaan luomaan edellytykset kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteiden toteutumiselle.

Yhteenveto

Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan työryhmän ehdotuksessa globaalin vastuun strategiaksi on otettu huomioon kaupungin ja kaupunkilaisten kannalta keskeiset teemat ja toimenpiteet. Lautakunnan mielestä tulee näiden lisäksi kiinnittää huomiota kaupungin eri alueiden säilymiseen viihtyisinä ja turvallisina asuinalueina kaikille kaupunkilaisille. Tämä edellyttää alueiden asuntokannan hallintamuotojen monipuolisuutta sekä monipuolista ja tasapainoista asukasrakennetta.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaaminen ja tuotannon määrän lisääminen ovat välttämättömiä toimenpiteitä alueen talouden ja työvoiman saatavuuden ja liikkuvuuden kannalta. Kaupungin tulee luoda sille edellytykset.

Asuntolautakunta pyrkii omilla lausunnoillaan ja päätöksillään edesauttamaan yllä mainittujen tavoitteiden toteutumista.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Merja Liski, tutkija, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 03.04.2012 § 48

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Pelastuslautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin kaupunki ottaa osaa globaaliin vastuunkantoon osana omaa strategiaansa. Yksi osa työryhmän ehdotuksesta koskee vesiensuojelua ja Itämeren suojelua. Kaupunginhallituksen vahvistamien suunnitelmien mukaisesti pelastuslaitos vastaa Helsingin rannikkoalueen öljyntorjunnasta.

Pelastuslautakunta toteaa, että öljykuljetusten määrä ja samalla riskit mittavasta merellisestä öljyonnettomuudesta ovat viime vuosina kasvaneet. Työryhmän ehdotuksessa ei lainkaan oteta kantaa öljyonnettomuuden kaltaisen äkillisen tapahtuman ennaltaehkäisyyn. Itämerellä tapahtuvan öljyonnettomuuden vaikutukset voivat tuulen suunnasta ja muista olosuhteista riippuen kohdistua Helsingin alueelle tai muualle pääkaupungin lähialueille Viro mukaan lukien. Kyse on rajat ylittävästä uhkakuvasta. Pelastuslautakunta pitää tärkeänä, että

merellisen öljyonnettomuuden ennaltaehkäisy on osa kaupunkitason strategiaa ja että öljyntorjunnan resurssitarpeet ratkaistaan erillään pelastustoimen muusta toiminnasta ja sen mitoituksesta.

Työryhmän ehdotuksesta ei ole muuta lausuttavaa.

Esittelijä

va pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

§ 253
Viikin korttelin 36262 ja puistoalueen asemakaavan muuttaminen (nro 12031)

HEL 2011-001376 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti hyväksyä 36. kaupunginosan (Viikki, Viikinmäki) korttelin nro 36262 ja puistoalueen asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 3.3.2011 päivätyn ja 18.6.2012 muutetun piirustuksen nro 12031 mukaisena.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

1	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 kartta, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
2	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 selostus, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
3	Havainnekuva
4	Päätöshistoria
5	Luettelo oheismateriaalista

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Esitysteksti Liite 1 Liite 2 Liite 4
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä 36. kaupunginosan (Viikki, Viikinmäki) korttelin nro 36262 ja puistoalueen asemakaavan

muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 3.3.2011 päivätyn ja 18.6.2012 muutetun piirustuksen nro 12031 mukaisena.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Harjannetien varrella.

Asemakaavan muutoksessa tontin 36262/1 kokoa suurennetaan sen koillis- ja eteläosassa. Tämä parantaa Viikinmäen uuden korttelitalon sijoittamismahdollisuuksia topografialtaan hyvin vaikealle tontille. Rakennusoikeus pysyy ennallaan.

Esittelijä

Lähtökohdat

Kaavoitustilanne

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista aluetta, asuminen/toimitila. Aluetta kehitetään asumisen, palvelujen ja virkistyksen käyttöön sekä ympäristöhaittoja aiheuttamattomaan toimitilakäyttöön ja alueelle tarpeellisen yhdyskuntateknisen huollon ja liikenteen käyttöön.

Alueella voimassa oleva asemakaava on hyväksytty vuonna 2007. Kaavan mukaan tontti on julkisten lähipalvelurakennusten korttelialuetta (YL). Rakennusoikeus on 4 200 k-m² ja suurin sallittu kerrosluku on yhdestä kolmeen. Alueen alla olevan Viikinmäen puhdistuslaitoksen vuoksi rakennusaloille on merkitty myös alimmat louhintatasot.

Alueen yleiskuvaus

Alue on rakentamatonta kalliomaastoa, jolla kasvaa jonkin verran havupuustoa. Alue on maastonmuodoiltaan erittäin jyrkkäpiirteistä, maanpinnan korkeusasema on tasossa +17.00–+29.00.

Asemakaavan muutoksen sisältö

Tontin 36262/1 kokoa suurennetaan siten, että tontin koillis- ja eteläosaan liitetään alueita ympäröivästä Maarianmaanpuistosta. Tontin rakennusoikeus (4 200 k-m²) ei muutu, myös käyttötarkoitus säilyy ennallaan (YL). Rakennusala muuttuu ja sille on merkitty uudet alimmat louhintatasot alueen alla olevan jäteveden puhdistuslaitoksen vuoksi. Alueelle on tarkoitus rakentaa korttelitalo. Autopaikkojen vähimmäismäärä on päiväkodille 1 autopaikka/250 k-m² koululle 1 autopaikka/500 k-m². Autopaikat sijoitetaan tontille.

Tontin pinta-ala on 8 551 m².

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Asemakaavan muutoksessa tontin 36262/1 koko suurenee 0,12 ha ja vastaavasti Maarianmaan puistoalue pienenee saman verran. Tonttikoon suurentaminen helpottaa suunnitellun korttelitalon sijoittamista topografialtaan vaikealle tontille. Puistoalueen pienenemisellä ei ole puiston käytön eikä puistosuunnitelman toteutumisen kannalta merkittävää vaikutusta eikä se myöskään vaikuta jäteveden puhdistamon toimintaedellytyksiin. Uusi korttelitalo sekä sen pohjoispuolella oleva Bysantintori ja Maarianmaanpuisto muodostavat hienon kaupunkitilan Viikinmäen länsiosan keskelle.

Toteutus

Tontin rakentaminen on suunniteltu vuodelle 2013. Hankesuunnitelma valmistuu maaliskuussa 2011.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kiinteistöviraston tilakeskus on 6.10.2010 hakenut asemakaavan muuttamista siten, että tonttia suurennettaisiin sen koillis- ja eteläosassa.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivätty 30.11.2010) sekä kaavaluonnos.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnos ja selostusluonnos ovat olleet nähtävänä 7.–21.12.2010 kaupunkisuunnitteluvirastossa ja Viikin kirjaston lehtisalissa, Viikinkaari 11.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaistyötä sosiaaliviraston, opetusviraston, kiinteistöviraston tonttiosaston ja tilakeskuksen, rakennusvalvontaviraston, rakennusviraston katu- ja puisto-osaston, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän, Helsingin Energia -liikelaitoksen ja ympäristökeskuksen kanssa.

Ympäristökeskus oli asemakaavan muutosluonnoksesta sitä mieltä, että ampumaratatoiminta on pilannut Viikinmäen maaperää. Tonttia laajennettaessa tulee varmistaa, että sen maaperä tulee uuden rajauksen mukaisesti kokonaisuudessaan kunnostetuksi päiväkoti- ja koulukäyttöön sopivaksi. Alueella on tehty jo kunnostustöitä aiempien tontinrajausten ja niitä koskevien kunnostuspäätösten mukaisesti.

Ympäristökeskuksen ilmoittamat asiat on otettu huomioon kaavaehdotusta valmisteltaessa.

Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen asemakaavaosastolle ei saapunut yhtään mielipidettä.

Ehdotuksen nähtävilläolo ja lausunnot

Ehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 25.3. - 26.4.2011 maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä ja rakennusvalvontavirasto.

Lausunnot

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Kiinteistölautakunta pitää kaavamuutosta tarpeellisena ja puoltaa sitä pienin huomautuksin koskien louhintarajoitusmääräyksen tulkintaa.

Yleisten töiden lautakunta pitää puistoalueen muuttaminen osaksi tonttia tarkoituksenmukaisena, jotta pihan toiminnot saadaan järjestettyä tontilla. Puistoalueen pienenemisellä ei ole mainittavaa vaikutusta puiston virkistyskäyttöön tai kustannuksiin.

Tontin jatkosuunnittelussa on otettava huomioon hulevesien käsittely erityisesti tontin etelälaidalla. Mikäli rakennus rakennetaan asemakaavan muutosehdotuksen salliman rakennusalan eteläreunaan kiinni, jää tontin eteläosan hulevesien käsittelylle niin vähän tilaa, että eteläosan kuivattaminen onnistuu käytännössä vain Maarianmaanpuistoon merkittyyn hulevesipainanteeseen. Tällöin puistoon jouduttaisiin todennäköisesti sijoittamaan tontin kuivattamiseen tarvittavia rakenteita, mikä ei ole katu- ja puisto-osaston näkökulmasta toivottavaa. Tontin kuivatukselle on varattava riittävästi tilaa tontille jo asemakaavassa. Lautakunta puoltaa ehdotuksen hyväksymistä em. huomautuksin.

Rakennusvalvontaviraston mielestä muutosehdotus parantaa tontin rakennettavuutta. Rakennusvalvontavirasto pitää kuitenkin kaavassa määriteltyä, tarkasti laadittuun viitesuunnitelmaan pohjautuvaa rakennusalaa innovatiivista suunnittelua liikaa rajoittavana. Rakennusala olisi merkittävä asemakaavaan ohjeellisena.

Vastineet lausuntoihin

Rakennusalaa on väljennetty itään päin ulottumaan 4 metrin päähän tontin rajasta. Lisäksi tontin pohjoisosan sulkulaatan d5 louhintarajoitusmääräystä on täsmennetty sulkulaattamääräyksillä d5 ja d6.

Muutosehdotusta on täydennetty asemakaavamääräyksellä: "Tulee vettä läpäisemättömiltä pinnoilta tulevia hulevesiä viivyttää tontille rakennettavassa sadepuutarhassa. Tontti tulee liittää alueelliseen hulevesijärjestelmään."

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Asemakaavan muutosehdotukseen on lausuntojen johdosta tehty seuraavat tarkistukset:

- Tontin 36262/1 rakennusalaa on väljennetty itään päin ulottumaan 4 metrin päähän tontin rajasta.

- Asemakaavaehdotusta on täydennetty asemakaavamääräyksellä: "Tulee vettä läpäisemättömiltä pinnoilta tulevia hulevesiä viivyttää tontille rakennettavassa sadepuutarhassa. Tontti tulee liittää alueelliseen hulevesijärjestelmään."

- Tontin pohjoisosan sulkulaatan d5 louhintamääräystä on täsmennetty sulkulaattamääräyksillä d5 ja d6.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaupunginhallitus toteaa omalta osaltaan hyväksyneensä 25.6.2012 Viikinmäen korttelitalon uudisrakennuksen hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 3 597 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana 12710000 euroa kesäkuun 2011 kustannustasossa. Hanke sijoittuu käsiteltävänä olevalle tontille, jolle rakennettavassa rakennuksessa tulee toimimaan koulu (180 oppilaspaikkaa, luokat 1−6 ja starttiluokka) ja päiväkoti (4 ryhmää, tilapaikkoja 84). Hankesuunnitelmasta päättää lopullisesti kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045

paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

1	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 kartta, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
2	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 selostus, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
3	Havainnekuva
4	Päätöshistoria

Oheismateriaali

1	Ilmakuva

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Esitysteksti Liite 1 Liite 2 Liite 4
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Rakennusvalvontavirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.08.2012 § 881

HEL 2011-001376 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä 36. kaupunginosan (Viikki, Viikinmäki) korttelin nro 36262 ja puistoalueen asemakaavan

muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 3.3.2011 päivätyn ja 18.6.2012 muutetun piirustuksen nro 12031 mukaisena.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

§ 254
Kulosaaren tontin 42066/4 asemakaavan muuttaminen (nro 12061)

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin nro 42066 tontin nro 4 asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 16.6.2011 päivätyn piirustuksen nro 12061 mukaisena.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

1	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 kartta, päivätty 16.6.2011
2	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 selostus, päivätty 16.6.2011
3	Havainnekuvia
4	Osa päätöshistoriaa
5	Vuorovaikutusraportti
6	Luettelo oheismateriaalista

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Esitysteksti Liite 1 Liite 2 Liite 4 Liite 5
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin nro 42066 tontin nro 4 asemakaavan muutoksen

kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 16.6.2011 päivätyn piirustuksen nro 12061 mukaisena.

Tiivistelmä

Tontin osoite on Rantatöyry 2, Kulosaarentie 52.

Asemakaavan muutos mahdollistaa asuinkerroksen lisäämisen ja uusien asuntojen aputilojen rakentamisen talousrakennuksen rakennusalalle sisäpihalla. Lisäkerroksen jälkeen rakennuksessa on viisi kerrosta ja tontin rakennusoikeus on 2 760 k-m², lisäystä 578 k-m².

Esittelijä

Lähtökohdat

Kaavoitustilanne

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista aluetta.

Alueen voimassa oleva asemakaava on vahvistettu vuonna 1959. Kaavan mukaan tontti on asunto- tai liiketontti ja siinä on rakennusala 3-kerroksista enintään 10,5 metriä korkeaa rakennusta varten. Piirrokseen merkityllä rakennusalalla saadaan käyttää rakentamiseen enintään 5/6 rakennusalan pinta-alasta, joka vastaa 2 175 k-m² rakennusoikeutta.

Tontti on yksityisomistuksessa.

Alueen yleiskuvaus

Kulosaaressa Vanhankaupunginlahden ja Itäväylän väliin rajoittuvalla viihtyisällä ja puistomaisella asuinalueella on yhdeksän 3–4-kerroksista kerrostaloa ja yhdeksän kaksikerroksista rivitaloa. Rakennukset ovat valmistuneet vuosina 1960–1962 ja muodostavat yhtenäistä rakentamistapaa edustavan kokonaisuuden.

Väljästi rakennettujen alueiden väliin jää puistomaisia suojakatumetsikköjä. Vanhankaupunginlahteen laskeutuva pohjoisranta on enemmän luonnontilainen. Kulosaaren pohjoisosan luonto on pääosin avointa ja harvaa sekametsää, joka aluskasvillisuudeltaan on melko paljasta.

Itäväylän, Kulosaaren puistotien ja metron liikenne nostaa alueella melutasoa niin, että tontti on haitallisen yli 55 dB:n liikennemelun vaikutusalueella. Liikenne aiheuttaa myös tärinää maaperässä ja sillä on merkitystä ilmanlaadulle.

Asemakaavan muutoksen sisältö

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on yhden asuinkerroksen lisääminen, aputilojen järjestely, hissien rakentaminen ja piha-alueen kunnostaminen niin, että aluekokonaisuuden rakennustaiteelliset ja kaupunkikuvalliset arvot säilyvät. Tavoitteina on saada kaupungin keskustan tuntumaan uusia asuntoja ja muuttaa nykyinen rakennus esteettömäksi sekä kasvattaa asuntojen asumisviihtyisyyttä.

Asuinkerrostalojen korttelialue (AK)

Tontin rakennusoikeutta on lisätty 578 k-m²:llä (2 760 k-m²) ja niin, että nykyisen ullakon tilalle voidaan rakentaa uusi asuinkerros. Uuden kerroksen päälle ei saa rakentaa ullakkoa eikä teknisiä tiloja. Rakennuksen porrashuoneisiin tulee rakentaa hissit, koska asemakaavan muutoksen jälkeen talossa on viisi maanpäällistä kerrosta, joista neljä on asuinkerroksia. Hissien lisäämiseksi porrashuoneita saa laajentaa rakennus- ja pelastusteknisistä syistä myös rakennusalan ulkopuolelle enintään 3 metriä.

Pohjakerroksen kerrosala ei muodosta rakennusoikeutta ja siellä tulee säilyttää nykyiset asumista palvelevat yhteistilat ja tekniset tilat. Asumista palvelevia varastotiloja saa sijoittaa rakennusoikeuden lisäksi tarvittaessa uuteen asuinkerrokseen. Sisäpihalle sallitaan myös rakennusoikeuden lisäksi enintään 60 k-m²:n kokoinen varasto- ja jätetilarakennus sekä polkupyöräkatos toiminnallisista syistä. Samoin rakennusoikeuden lisäksi uuteen asuinkerrokseen saa sijoittaa lasitettuja asuntojen kattoterasseja tai viherhuoneita.

Ajoneuvoliittymä tontille on alkuperäisellä paikallaan. Ajoneuvojen pysäköintipaikoista on annettu määräys 1 autopaikka/120 m² asuntokerrosalaa, mikä tarkoittaa 23 autopaikkaa. Nykyisissä autotalleissa on 13 autopaikkaa ja loput autopaikat voidaan osoittaa erikseen osoitetuille alueille sisäpihalle.

Ympäristöhäiriöt

Itäväylän suunnasta tulevaa haitallista yli 55 dB:n suuruista liikennemelua on torjuttu kaavamääräyksin rakennuksen ulkoseinän ja sen osien ääneneristävyydestä sekä määräämällä uuden asuinkerroksen kattoterassit lasitettavaksi, jotta niillä saavutetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Uuden asuinkerroksen rakentaminen tuo kaupungin keskeisille alueille uusia asuntoja. Hissien rakentaminen muuttaa rakennuksen esteettömäksi, kasvattaen asumisviihtyisyyttä ja -mahdollisuuksia, koska hissit mahdollistavat monen asukkaan asumisen kerrostalossa entistä pidempään.

Toteutus

Hakijalla on tarkoitus toteuttaa suunnitelma, kun asemakaava on tullut voimaan.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty tontinomistajan aloitteesta. Tontinomistaja on 4.10.2010 hakenut asemakaavan muuttamista siten, että osoitteessa Rantatöyry 2 olevaan asuinkerrostaloon olisi mahdollista rakentaa yksi lisäkerros. Hankkeella rahoitetaan korjausta ja parannetaan esteettömyyttä.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivätty 27.4.2011) sekä asemakaavan muutosluonnos. Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnos ja selostusluonnos ovat olleet nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa ja kaupungin ilmoitustaululla Kaupungintalolla 3.5.–24.5.2011 sekä viraston internetsivuilla.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä liikennelaitoksen, rakennusvalvontaviraston ja ympäristökeskuksen sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän kanssa.

Viranomaisten kannanotot kohdistuivat Itäväylän ja metron aiheuttamien melu- ja ilmanlaatuhaittojen sekä meluntorjunnan aiheuttamien kustannusvaikutusten huomioon ottamiseen asemakaavaa valmisteltaessa ja myös suunnitteluyhteistyön tarpeeseen pysäköintipaikkoja määriteltäessä.

Viranomaisten ilmoittamat asiat on otettu huomioon kaavaehdotusta valmisteltaessa. Suunnittelussa on käytetty kohdetta varten teetettyä tie- ja metroliikenteen meluselvitystä (AKUKON Oy, 30.6.2010, 103049-1). Rakennuksen uudisosien ulkoseinien kokonaisääneneristävyydestä ja kattoterassien melusuojauksesta on annettu asemakaavamääräyksiä. Rakennus on myös riittävän kaukana Itäväylän reunasta, jotta ilmanlaadun minimiohjearvot eivät ylity. Meluselvityksessä ei ole edellytetty meluseinien korottamista. Pysäköinnin mitoituksesta ja ratkaisuista on neuvoteltu viranomaisen kanssa ja ratkaisut todettiin sopiviksi.

Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen asemakaavaosastolle saapui kolme mielipidekirjettä, jotka koskivat osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja asemakaavan muutosluonnosta.

Mielipiteet kohdistuivat pysäköintijärjestelyihin ja pelastuskaluston liikkumismahdollisuuksiin Rantatöyry-kadulla, vesikaton enimmäiskorkeutta ja kerroslukua koskeviin kaavamääräyksiin, hankkeen soveltuvuuteen kaupunkikuvassa, pihan puuston huomioon ottamiseen pysäköintipaikkojen suunnittelussa, pysäköintimitoituksen riittävyyteen, hissien edellyttämiseen ja tarpeeseen, rakennuksen korottamisen aiheuttamaan naapurirakennusten varjostumiseen, taloudellisten hyötyjen suhteeseen naapureille aiheutuviin haittoihin sekä kaavoituksen tehtäviin.

Mielipiteet on otettu kaavoitustyössä huomioon ja asemakaavaa on tarkistettu ehdotusvaiheeseen vesikaton ylimmän kohdan enimmäiskorkeutta alemmaksi, korkoon +20.4. Lisäksi kaavamääräyksessä on tarkistettu pulpettikaton alaräystäs Rantatöyry-kadun puolella, jotta mahdollinen varjostusvaikutus etäisyydeltään lähimmän naapurin, Rantatöyry 3:n puolella pienenisi. Myös pysäköimispaikkojen alaa koskevaa määräystä on mielipiteen perusteella tarkistettu lisäämällä määräyksiin maininta olemassa olevien puiden huomioon ottamisesta pysäköimispaikkojen suunnittelussa.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin.

Ehdotuksen nähtävilläolo ja lausunnot

Ehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 5.8.−5.9.2011 maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa rakennusvirasto, pelastuslaitos, kiinteistövirasto, ympäristökeskus, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Rakennusvirastolla, ympäristökeskuksella, pelastuslaitoksella ja kiinteistövirastolla ei ole huomauttamista ehdotuksesta. Kiinteistöviraston mukaan kaavasta ei koidu tontinomistajalle kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemän maapoliittisen päätöksen edellyttämää merkittävää hyötyä, joten maapoliittisia neuvotteluja ei ole tarpeen käydä. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä toteaa, ettei muutosehdotus edellytä rakennettujen yleisten vesijohtojen ja viemäreiden siirtämistä. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskus toteaa mm., että uudet huoneistot ovat läpitalon huoneistoja, yli 65 dB:n osuus julkisivusta on varsin lyhyt ja kaavamääräys sallii vain lasitetut kattoterassit tai viherhuoneet, niin että niillä melun ohjearvo alittuu. Meluntorjunnan kannalta ei ole huomauttamista. Asemakaavan muutosehdotus täyttää myös muilta osin sille maankäyttö- ja rakennuslaissa asetetut vaatimukset.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

1	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 kartta, päivätty 16.6.2011
2	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 selostus, päivätty 16.6.2011
3	Havainnekuvia
4	Osa päätöshistoriaa
5	Vuorovaikutusraportti

Oheismateriaali

1	Ilmakuva

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Esitysteksti Liite 1 Liite 2 Liite 4 Liite 5
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Pelastuslaitos
Rakennusvirasto

Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 902

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin nro 42066 tontin nro 4 asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 16.6.2011 päivätyn piirustuksen nro 12061 mukaisena.

Käsittely

03.09.2012 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:
Mari Holopainen: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että uuden MA-ohjelman mukaisesti kaava ei edellytä lisäämään autopaikkoja vanhojen asuntojen osalta.

Kannattajat: Kimmo Helistö

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että uuden MA-ohjelman mukaisesti kaava ei edellytä lisäämään autopaikkoja vanhojen asuntojen osalta.

Jaa-äänet: 10
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen

Ei-äänet: 4
Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

27.08.2012 Pöydälle

Esittelijä
apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Ympäristöjohtaja 24.10.2011

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 29.6.2011

Ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Pekka Kansanen
ympäristöjohtaja

Päivi Kippo-Edlund
ympäristötutkimuspäällikkö

Pitkänen Eeva, ympäristötarkastaja: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Pelastuskomentaja 22.08.2011

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 29.6.2011

Päätös

Tontti sijaitsee Kulosaaren pohjoisrannan ja Itäväylän välisellä alueella ja rajoittuu etelässä Kulosaaren puistotiehen, idässä ja pohjoisessa Rantatöyry katuun sekä lännessä saman korttelin tontteihin 3 ja 5.

Kulosaaressa muutetaan Rantatöyry 2:n asemakaavaa siten, että asuinkerroksen lisääminen on mahdollista. Asemakaavan muutoksessa on tarkoitus osoittaa uutta kerrosalaa yhden uuden asuinkerroksen

rakentamiselle. Kaavamääräyksillä on pyritty sovittamaan lisärakentamista itse rakennukseen ja rakennettuun ympäristöön.

Tontin pinta-ala on 3 202 m2 . Kerrosalaa tontilla on 2 182 k-m2, jonka lisäksi uutta rakennusoikeutta lisäkerrosta varten on kaavamuutoksessa varattu 578 k-m2.

Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksesta.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta Kuntalaki 91 §

Lisätiedot

Laakso Harri, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31234
harri.laakso(a)hel.fi

§ 255
Sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaan ottaminen

HEL 2012-009272 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti ottaa oikeustieteen kandidaatti, toimitusjohtaja Matti Toivolan sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaan 1.1.2013 lukien 10 101,30 euron suuruisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Mikäli virkaan valitaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä hänen terveydellisiä tietojaan ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kun virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhteenveto
2 Luettelo oheismateriaalista

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Virkaan otettu	
Muut hakijat	Esitysteksti Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättänee ottaa oikeustieteen kandidaatti, toimitusjohtaja Matti Toivolan sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaan 1.1.2013 lukien 10 101,30 euron suuruisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Mikäli virkaan valitaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä hänen terveydellisiä tietojaan ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kun virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on

esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto päätti 6.6.2012 § 202 hyväksyä sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön, joka tulee voimaan 1.1.2013. Samalla kaupunginvaltuusto päätti perustaa 1.1.2013 lukien täytettävän sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön viran, jonka virastopäälliköiden HAY-palkkausjärjestelmän mukainen kokonaispalkka on 10 101,30 euroa kuukaudessa. Virka on ollut julkisesti haettavana 17.6. - 2.7.2012. Hakuilmoitus julkaistiin Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Metro-lehdessä lisäksi hakuilmoitus oli esillä kaupungin eRekry-palvelussa.

Vuoden 2013 alussa aloittavan uuden organisaation johtosäännön 1 §:n mukaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta ja sen alainen sosiaali- ja terveysvirasto huolehtivat kaupungin sosiaali- ja terveystoimesta lasten päivähoitoa lukuun ottamatta kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Sosiaali- ja terveysvirasto huolehtii terveydenhuoltolain mukaisista terveyskeskuksen tehtävistä. Sosiaali- ja terveystoimen toimialaan kuuluvat myös kunnan tehtäväksi säädetty raittiustyö, maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvät kunnan tehtävät sekä talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestäminen. Lautakunta ja virasto huolehtivat lisäksi sosiaali- ja terveystoimen laitosten lääkehuollosta sekä muusta sosiaali- ja terveystoimen velvoitteena olevasta lääkehuollosta.

Sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön 19 §:n 1 mom. mukaan sosiaali- ja terveysviraston toimintaa johtavan virastopäällikön kelpoisuusvaatimuksena on sen lisäksi mitä muutoin on säädetty, ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Johtosäännön 19 §:n 1 mom. viittaus "mitä muutoin on säädetty" tarkoittaa sitä, että silloin, kun tehtävä kuuluu sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain soveltamisalaan, lainsäännökset otetaan huomioon. Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan kelpoisuuksiin, joita vaaditaan sosiaalihuollon ammatilliselta henkilöstöltä, jollei muualla laissa toisin säädetä. Lain 10 § koskee sosiaalihuollon johtotehtäviä. 10 §:n 1 mom. mukaan kelpoisuusvaatimuksena kunnan tai kuntayhtymän sosiaalihuollon tai sosiaali- ja terveydenhuollon pääasiassa hallinnollisiin johtotehtäviin on 3 §:n mukainen kelpoisuus tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja alan tuntemus sekä niiden lisäksi riittävä johtamistaito. Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveysviraston toimintaa johtavan virastopäällikön tehtävä on

hallinnollisen johtajan tehtävä. Vuoden 2013 alussa aloittavassa virastossa työskentelevään sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökuntaan kuuluu noin 15 000 ammattilaista ja viraston talousarvio on noin 1,7 miljardia euroa. Hallinnolliset johtotehtävät eivät sisällä asiakastyötä eivätkä välitöntä asiakastyön ohjausta. Hallinnollisen johtajan kelpoisuusvaatimuksiin ei sisälly vaatimusta asiakastyökokemuksesta eikä tietyn tutkinnon suorittamisesta, vaan myös muulla tavoin hankittu alan tuntemus on riittävä.

Virkaan valittavalta on hakuilmoituksessa edellytetty soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa ja sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tuntemusta tai sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 3 §:ssä säädettyä kelpoisuutta. Lisäksi on edellytetty riittävää johtamistaitoa sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kielitaitovaatimuksena on kaupungin kielitaitosäännön mukaisesti suomen kielen erinomainen sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Kaupunginhallitus toteaa, että virkaa täytettäessä tulee varsinaisten kelpoisuusehtojen täyttämisen lisäksi ottaa huomioon perustuslain 125 §:ssä säädetyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin eli taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

Yhteenveto viranhakijoista ovat esityslistan liitteenä. Hakuilmoitus on oheismateriaalina.

Hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävänä kokouksessa ja sitä ennen hallintokeskuksessa, kaupungintalon huoneessa 350.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8b §:n 1 mom. 3 kohdan mukaan sosiaali- ja terveysjaoston tehtävänä on antaa lausunto sosiaali- ja terveysviraston päällikön virkaa täytettäessä. Jaoston lausunto sisältyy päätöshistoriaan. Kaupunginvaltuusto päättää virastopäällikön virkaan ottamisesta.

Virkaa haki hakuajan kuluessa seitsemän henkilöä. Kaikilla hakijoilla on vaadittu ylempi korkeakoulututkinto. Viran hakijoiden haastattelut suoritettiin apulaiskaupunginjohtaja Laura Rädyn johdolla kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaoston haastattelijaryhmässä. Haastatteluihin osallistui lisäksi henkilöstöjohtaja Hannu Tulensalo. Haastatteluihin kutsuttiin hakijat ********** Matti Toivola.

Haastatteluihin kutsutuilla kolmella henkilöllä katsottiin olevan kokemusta ja osaamista sosiaali- ja terveysviraston päällikön tehtäväalueella. Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto katsoi 16.8.2012 antamassaan lausunnossa, että haastatellut eroavat toisistaan merkittävästi työ-, hallinto- ja johtamiskokemuksen pituuden osalta. Jaosto katsoi, että toimitusjohtaja Matti Toivola täyttää parhaiten

sosiaali- ja terveysviraston päällikön tehtävän menestykselliseen hoitamiseen asetetut vaatimukset.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin uudessa sosiaali- ja terveystoimen organisaatiossa on tarpeen kehittää johtamiskäytäntöjä ja palvelujen tuottamistapoja asiakaslähtöisen palvelutarpeen lähtökohdasta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä tapahtuu lähivuosian suuria muutoksia. Kaupunginvaltuuston strategiaohjelman tavoitteet, kuten tuottavuuden kasvu ja hallinnon keventäminen sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, on tasapainotettava mm. taloudelliseen tilanteeseen ja väestön huoltosuhteen muutokseen. Ikääntymisestä johtuva palvelujen kysyntä ja tulevaisuudessa työvoimapula vaativat uudenlaisia ratkaisuja mm. hoitoketjujen ohjaamiseen ja asiakaslähtöisten palvelujen räätälöintiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisten johtamistehtävien menestyksellinen hoitaminen edellyttää toimialan tuntemusta ja yhteistyökykyä muuttuvissa tilanteissa siten, että kaupungin asettamat tavoitteet saavutetaan. Sosiaali- ja terveystoimi muodostaa merkittävän kokonaisuuden Helsingin kaupungin hallinnossa. Tämän vuoksi hakijoiden sosiaali- ja terveydenhuollon laaja-alaiseen tuntemukseen sekä hallinto- ja johtamiskokemukseen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kaupunginhallitus katsoo, että pitkän työ-, hallinto- ja johtamiskokemuksen sekä laajan sosiaali- ja terveydenhuollon tuntemuksen, haastattelun ja hakijan toiminnasta saadun kokemuksen perusteella toimitusjohtaja Matti Toivola täyttää parhaiten sosiaali- ja terveysviraston päällikön tehtävän vaatimukset. Koulutukseltaan Toivola on oikeustieteen kandidaatti. Vuodesta 1990 Toivola on toiminut terveyskeskuksen (aiemmin terveysvirasto) virastopäällikkönä, toimitusjohtajana. Vuosina 1982 - 1990 hän on toiminut Helsingin kaupunginkansliassa organisaatiosuunnittelijana, apulaiskaupunginsihteerinä ja kaupunginsihteerinä. Vuosina 1977 - 1982 hän toimi Helsingin kaupungin huoltovirastossa sihteerinä ja apulaisjohtajana. Lisäksi Toivola on ollut v. 1988 sosiaali- ja terveysministeriössä poliittisena sihteerinä. Toivola on toiminut Helsingin kaupungilla tehtyjen valtakunnallisestikin suurten sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutosten keskeisissä tehtävissä 1980-luvulta lähtien ja saavuttanut isojen kokonaisuuksien ja muutosten johtamisen kokemusta sekä laajaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuntemusta.

Kahdella muulla haastatellulla hakijalla työ-, hallinto- ja johtamiskokemusta sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tuntemusta on merkittävästi vähemmän kuin Toivolalla. **********

Viran kelpoisuusehtoihin, perustuslain 125 §:n mukaisiin yleisiin nimitysperusteisiin, hakijoiden työ-, hallinto- ja johtamiskokemukseen,

sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tuntemukseen ja haastatteluissa ilmenneisiin seikkoihin viitaten, kaupunginhallitus katsoo, että oikeustieteen kandidaatti, toimitusjohtaja Matti Toivola on sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaan parhaiten soveltuva. Esitettävä henkilö on kaupungin palveluksessa eikä selvitystä terveydentilasta hänen osaltaan vaadita.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhteenveto

Oheismateriaali

1 Ilmoitus, sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virka

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Virkaan otettu	
Muut hakijat	Esitysteksti Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaalivirasto
Terveyskeskus
Henkilöstökeskus
Talous- ja suunnittelukeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.08.2012 § 883

HEL 2012-009272 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee ottaa oikeustieteen kandidaatti, toimitusjohtaja Matti Toivolan sosiaali- ja terveysviraston

virastopäällikön virkaan 1.1.2013 lukien 10 101,30 euron suuruisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Mikäli virkaan valitaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä hänen terveydellisiä tietojaan ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kun virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Räty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto 16.08.2012 § 14

HEL 2012-009272 T 01 01 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveysjaosto päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon sosiaali- ja terveysviraston päällikön viran täyttämisestä:

Sosiaali- ja terveysviraston päällikön virkaa haki seitsemän henkilöä, jotka kaikki ovat suorittaneet ylemmän korkeakoulututkinnon. Haastatteluihin kutsuttiin hakijat ********** ja Matti Toivola. Haastatteluihin kutsutuilla kolmella henkilöllä on kokemusta ja osaamista sosiaali- ja terveysviraston päällikön tehtäväalueella. Työ-, hallinto- ja johtamiskokemuksen pituuden osalta haastatellut eroavat toisistaan merkittävästi. Haastattelijoina toimivat sosiaali- ja terveysjaoston puheenjohtaja Risto Rautava, varapuheenjohtaja Sirkku Ingervo, jaoston jäsen Tarja Tenkula, apulaiskaupunginjohtaja Laura Räty ja henkilöstöjohtaja Hannu Tulensalo.

Helsingin uudessa sosiaali- ja terveystoimen organisaatiossa on tarpeen kehittää johtamiskäytäntöjä ja palvelujen tuottamistapoja asiakaslähtöisen palvelutarpeen lähtökohdasta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä tapahtuu lähivuosina suuria muutoksia. Kaupunginvaltuuston strategiaohjelman tavoitteet, kuten tuottavuuden kasvu ja hallinnon keventäminen sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, on tasapainotettava mm. taloudelliseen tilanteeseen ja väestön huoltosuhteen muutokseen. Ikääntymisestä johtuva palvelujen kysyntä ja tulevaisuudessa työvoimapula vaativat uudenlaisia ratkaisuja mm. hoitoketjujen ohjaamiseen ja asiakaslähtöisten palvelujen räätälöintiin. Sosiaali- ja

terveydenhuollon keskeisten johtamistehtävien menestyksellinen hoitaminen edellyttää toimialan tuntemusta ja yhteistyökykyä muuttuvissa tilanteissa siten, että kaupungin asettamat tavoitteet saavutetaan. Sosiaali- ja terveystoimi muodostaa merkittävän kokonaisuuden Helsingin kaupungin hallinnossa. Tämän vuoksi hakijoiden sosiaali- ja terveydenhuollon laaja-alaiseen tuntemukseen sekä hallinto- ja johtamiskokemukseen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Sosiaali- ja terveysjaosto katsoo hakemuksesta ilmenevän työ- ja johtamiskokemuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tuntemuksen, haastattelun ja hakijan toiminnasta muutoin saadun kokemuksen perusteella, että toimitusjohtaja Matti Toivola täyttää parhaiten sosiaali- ja terveysviraston päällikön tehtävän menestykselliseen hoitamiseen asetetut vaatimukset. Hän on toiminut Helsingin kaupungilla tehtyjen sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutosten keskeisissä tehtävissä 1980-luvulta lähtien ja on virkaurallaan edennyt vuonna 1990 nykyiseen tehtäväänsä terveysviraston, nykyisen terveyskeskuksen, toimitusjohtajaksi. Helsingin valtakunnallisestikin suurissa organisaatiomuutoksissa hän on saavuttanut isojen kokonaisuuksien ja muutosten johtamisen kokemusta sekä laajaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuntemusta. Sosiaali- ja terveysjaosto katsoo, että kokemukset menestyksellisestä toiminnasta virastopäällikkönä, terveyskeskuksen toimitusjohtajana, antavat hyvät valmiudet myös sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen eteenpäin viemiseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Räty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

§ 256
Kaupunginvaltuuston kokouksessa jätettiin seuraavat 15 aloitetta

HEL 2012-012328, 2012-012541, 2012-012535, 2012-012531, 2012-012529, 2012-012527, 2012-012536, 2012-012533, 2012-012534, 2012-012540, 2012-012532, 2012-012530, 2012-012537, 2012-012538, 2012-012539

Päätös

Kokouksen kuluessa jätettiin seuraavat 15 aloitetta.

1. Vt Hannele Luukkaisen ym. aloite kaupungin kanipolitiikan muuttamisesta

2. Vt Anu Korppi-Koskelan ym. aloite bussilinjan 16 vanhan reitin palauttamisesta

3. Vt Sari Näreen ym. aloite pikavippimainonnan kieltämisestä Helsingin kaupungin julkisissa tiloissa

4. Vt Päivi Lipposen ym. aloite suoran joukkoliikenneyhteyden perustamisesta vanhan bussilinjan 55 reitille

5. Vt Päivi Lipposen ym. aloite ruuhka-ajan ulkopuolisesta ikäihmisten ilmaisesta joukkoliikenteestä

6. Vt Antti Vuorelan aloite Lyhtytien skateparkin valaisemisesta

7. Vt Tarja Kantolan ym. aloite selvityksen tekemisestä Merihaan raitiotielinjasta

8. Vt Kati Peltolan ym. aloite tuottaja- ja kansalaiskeskustelujen järjestämisestä terveydenhuollon tietojärjestelmän rakentamisesta

9. Vt Pekka Saarnion ym. aloite tilaemäntien ja -isäntien sijoittamisesta kouluihin

10. Vt Yrjö Hakasen ym. aloite vanhuspalveluohjelman tekemisestä

11. Vt Päivi Lipposen ym. aloite Pitäjänmäen asukastalon rakentamisesta

12. Vt Päivi Lipposen ym. aloite kirjastojen ja sadutuksen ottamisesta monikulttuurisuustyöhön

13. Vt Tarja Tenkulan ym. aloite sijaisten palkkaamisesta 3:lle täydennyskoulutuspäivälle

14. Vt Tarja Tenkulan ym. aloite asukastalon saamisesta Siltamäen ostoskeskukselle

15. Vt Tarja Tenkulan ym. aloite etsivän nuorisotyön tehostettujen kokeilujen toteuttamisesta

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

§ 246
Namnupprop, laglighet och beslutförhet

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att förhinder för detta sammanträde hade anmälts av de ledamöter som är antecknade som frånvarande på närvarolistan och att de ersättare som framgår av listan hade kallats i deras ställe.

Laglighet och beslutförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och stadsfullmäktiges arbetsordning förutsätter. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutfört.

Bilagor

1 Läsnäololista

§ 247
Val av protokolljusterare

På förslag av ordföranden valdes ledamöterna Sanna Hellström och Jarmo Nieminen till protokolljusterare med ledamöterna Ilkka Taipale och Nina Huru som ersättare.

§ 248
Frågestund

Beslut

Under frågestunden behandlades frågorna nr 31 och 32.

Ledamoten Mari Puoskari (nr 31)

Antalet personer som förlorat sin kreditvärdighet har ökat i Helsingfors. Helsingforsare som har många problem och som förlorat sin kreditvärdighet har en möjlighet att få boendeservice hos staden. Jag frågar om utbudet av bostäder och olika alternativ ökats i enlighet med behovet. Får alla som omfattas av servicen kommunala bostäder? Var placeras exempelvis barnskyddsfamiljer som förlorat sin kreditvärdighet? Hurdana metoder finns det för att hantera kostnaderna för boendet när det gäller stadens totalekonomi? (Kaj)

Ledamoten Sirpa Puhakka (nr 32)

Enligt en nyhet i Helsingin Sanomat 23.8.2012 har skift- och övertidsersättningar inte betalats på Helsingfors stads och Esbo stads bolag Länsimetro Oy:s byggarbetsplats. Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry meddelar att tiotals arbetstagare har förlorat inkomster genom brott mot kollektivavtalen.

Fallet är inte ett unikt fall med grå ekonomi på en kommunal byggarbetsplats. I samma nyhet hänvisas det till ett städföretag som arbetat inom den grå ekonomin i Esbo och sedan sagts upp. Vänsterförbundets fullmäktigegrupp är orolig över att den grå ekonomin eventuellt frodas på Helsingfors stads byggarbetsplatser.

Nyheten väcker främst två frågor. De har att göra med påståenden om ovetskap och försök att frånsäga sig övervakningsansvaret. Huvudentreprenörerna YIT och Kalliorakennus-Yhtiöt Oy hänvisar till ovetskap. Verkställande direktören för Länsimetro Oy, som ägs av Helsingfors stad och Esbo stad, har struntat i uppgiften om avtalsbrott och åkt på semester. Det företag som brutit mot kollektivavtalet säger att män som hör till förbundet inte längre finns kvar. Det är rena vilda västern på städernas byggarbetsplats.

Den grå ekonomin måste bekämpas på allvar och inte bara i festtal. Staden och bolag i städers ägo har ett särskilt ansvar när det gäller att bekämpa den grå ekonomin. Nolltolerans måste råda på byggarbetsplatserna.

Jag frågar vilka åtgärder Helsingfors stad har vidtagit i fallet. Hur ämnar staden undvika att motsvarande brott mot kollektivavtalen begås på stadens egna byggarbetsplatser? (Ryj)

Bilagor

1 Kyselytunnille 12.9.2012 jätetyt kysymykset
2 Kysymysvastaukset 12.9.2012

Beslutsförslag

Under frågestunden behandlas frågorna nr 31 och 32.

Ledamoten Mari Puoskari (nr 31)

Antalet personer som förlorat sin kreditvärdighet har ökat i Helsingfors. Helsingforsare som har många problem och som förlorat sin kreditvärdighet har en möjlighet att få boendeservice hos staden. Jag frågar om utbudet av bostäder och olika alternativ ökats i enlighet med behovet. Får alla som omfattas av servicen kommunala bostäder? Var placeras exempelvis barnskyddsfamiljer som förlorat sin kreditvärdighet? Hurdana metoder finns det för att hantera kostnaderna för boendet när det gäller stadens totalekonomi? (Kaj)

Ledamoten Sirpa Puhakka (nr 32)

Enligt en nyhet i Helsingin Sanomat 23.8.2012 har skift- och övertidsersättningar inte betalats på Helsingfors stads och Esbo stads bolag Länsimetro Oy:s byggarbetsplats. Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry meddelar att tiotals arbetstagare har förlorat inkomster genom brott mot kollektivavtalen.

Fallet är inte ett unikt fall med grå ekonomi på en kommunal byggarbetsplats. I samma nyhet hänvisas det till ett städföretag som arbetat inom den grå ekonomin i Esbo och sedan sagts upp. Vänsterförbundets fullmäktigegrupp är orolig över att den grå ekonomin eventuellt frodas på Helsingfors stads byggarbetsplatser.

Nyheten väcker främst två frågor. De har att göra med påståenden om ovetskap och försök att frånsäga sig övervakningsansvaret. Huvudentreprenörerna YIT och Kalliorakennus-Yhtiöt Oy hänvisar till ovetskap. Verkställande direktören för Länsimetro Oy, som ägs av Helsingfors stad och Esbo stad, har struntat i uppgiften om avtalsbrott och åkt på semester. Det företag som brutit mot kollektivavtalet säger att män som hör till förbundet inte längre finns kvar. Det är rena vilda västern på städernas byggarbetsplats.

Den grå ekonomin måste bekämpas på allvar och inte bara i festtal. Staden och bolag i städers ägo har ett särskilt ansvar när det gäller att

bekämpa den grå ekonomin. Nolltolerans måste råda på byggarbetsplatserna.

Jag frågar vilka åtgärder Helsingfors stad har vidtagit i fallet. Hur ämnar staden undvika att motsvarande brott mot kollektivavtalen begås på stadens egna byggarbetsplatser? (Ryj)

Föredraganden

Alla frågor som inlämnats senast 3.9.2012 kl. 12 utgör bilagor till denna framställning, och de har med tanke på ett svar getts vidare till stadsdirektören eller någon av biträdande stadsdirektörerna enligt följande:

28 (Kaj), 29 (Ryj), 30–31 (Kaj), 32–33 (Ryj), 34 (Sj), 35 (Kj), 36 (Kaj) och 37–38 (Stj)

De skriftliga svaren på alla frågor publiceras på stadens webbsidor när frågestunden har slutat. Följande frågestund ordnas 10.10.2012. Frågorna till denna ska inlämnas till stadens registratorskontor (helsinki.kirjaamo@hel.fi) senast 1.10.2012 kl. 12.

Bilagor

1 Kyselytunnille 12.9.2012 jätetyt kysymykset

§ 249
Genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkänna följande bostadspolitiska och markpolitiska huvudmål och delmål i Helsingfors stads genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012:

HUVUDMÅL I MARKANVÄNDNING

Principen för markanvändningen är en tät samhällsstruktur med goda kollektivtrafikförbindelser. Förutsättningarna för bostadsproduktionen säkerställs genom aktiv mark- och tomtpolitik och genom att se till att detaljplanereserven för bostadsproduktionen är på en tillräckligt hög nivå.

Delmål 1 Markpolitik

Det markpolitiska målet är att säkra att utbudet av bostadstomter svarar mot efterfrågan och att samhällsstrukturen är sammanhängande.

Staden skaffar aktivt mark som lämpar sig för samhällsbyggande till ett rimligt gängse pris genom frivilliga affärer. Vid behov kan staden dessutom ty sig till andra lagstadgade åtgärder för markanskaffning, såsom markinlösen och förköpsrätt.

I detaljplaneändringsområdena kan det vid behov ingås markanvändningsavtal. I de områden som saknar detaljplan ingås markanvändningsavtal bara i undantagsfall, till exempel i situationer där en betydlig del av en avtalsersättning betalas i form av råmark som är viktig för staden.

Delmål 2 Tomtöverlåtelse

Tomtreserveringarna hålls på en nivå som gör det möjligt att minst under tre år bygga bostäder på stadens egen mark i enlighet med den fördelning av upplåtelseformer som anges i programmet. Under programperioden övergår staden till fyra års reserveringskapacitet.

Staden överlåter årligen tomter på minst 325 000 m² våningsyta för bostadsproduktion.

Tomtöverlåtelsesätten görs mångsidigare och effektiviseras genom att utveckla konkurrensförfarandet som bygger på både pris och kvalitet och genom att förenkla processerna för konkurrensutsättning.

Tomtöverlåtelserna utnyttjas aktivt som ett verktyg för styrning av kvalitetsnivån och upplåtelseformerna inom bostadsproduktionen.

Delmål 3 Översiktsplanering

Under fullmäktigeperioden 2013–2016 utarbetas en ny generalplan som syftar till tillräcklig bostadsproduktion, en tätare samhällsstruktur, ett attraktivt centrum och livskraftiga områdescentrum. Detaljplanen gör det möjligt att bygga bostäder på ett sätt som effektivt bygger på det nuvarande och det framtida kollektivtrafiknätet.

En undersökning om de viktigaste infartslederna till Helsingfors är under arbete och kommer att utnyttjas till att kartlägga eventuella nya kompletteringsbyggobjekt. Kompletteringsbygget koncentreras inom den befintliga stadsstrukturen. Effektiv markanvändning skyddar naturområden och områden för närrekreation och säkrar att kollektivtrafiken förblir konkurrenskraftig och utvecklas och att gång- och cykeltrafiken främjas.

Helsingfors har som mål att börja utarbeta en gemensam generalplan för huvudstadsregionen i enlighet med markanvändnings- och bygglagen i syfte att stärka regionens dragnings- och konkurrenskraft.

Helsingfors förbinder sig kraftigt till avsiktsförklaringen för markanvändning, boende och trafik (MBT-avsiktsförklaringen) och förutsätter detsamma av alla parter (staten och de övriga kommunerna i Helsingforsregionen). Helsingfors ger sitt stöd till MBT-avsiktsförklaringens mål att sätta i gång ett projekt utgående från att avtalsparterna i samarbete med varandra utreder hur konkurrensen inom bostadsbyggandet till rimliga priser kan effektiviseras bl.a. genom att utveckla kommunernas beställar- och upphandlingsverksamhet.

Delmål 4 Detaljplanereserv

Detaljplanereserven hålls på en nivå som gör det möjligt att minst under fem år bygga bostäder i enlighet med den fördelning av upplåtelse- och finansieringsformer som anges i programmet. Årligen utarbetas detaljplaner för bostadsproduktion på minst 450 000 m² våningsyta. Utfallet följs upp med fem års glidande och retroaktiva årsmedeltal.

Samarbetet mellan stadens förvaltningar fortsätter och samarbetet främjas i syfte att göra planerings- och genomförandeprocessen för bostadsproduktion smidigare. Partnerskapsplanläggningen

vidareutvecklas och främjas samt ökas genom att utnyttja erfarenheten från de tidigare projekten med partnerskapsplanläggning.

HUVUDMÅL II BOSTADSPRODUKTION

Bostadsproduktionen svarar mot stadens tillväxtbehov och produktionens målnivå är hög. Inom bostadsproduktionen säkerställs det att upplåtelse- och finansieringsfördelningen mellan bostäderna är mångsidig och att bostadsstorlekarna motsvarar behovet och efterfrågan. Segregation mellan bostadsområdena förebyggs genom tväradministrativa åtgärder.

Delmål 5 Bostadsproduktionens omfattning

Minst 5 000 bostäder byggs årligen i Helsingfors.

Delmål 6 Markägande och bostadsproduktion

Det årliga produktionsmålet för bostadsbyggandet efter markägare är

- 3 600 bostäder på mark i stadens ägo eller på mark som staden överlåtit
- 400 bostäder på mark i statens ägo eller på mark som staten överlåtit
- 1 000 bostäder på privat mark

Delmål 7 Upplåtelse- och finansieringsformer

Varierande upplåtelse- och finansieringsformer för bostäder fortsätter tillämpas i Helsingfors på stadsdels- och kvartersnivå i syfte att uppnå en balanserad stadsstruktur.

Det årliga målet i fråga om upplåtelse- och finansieringsformer är

- 20 procents andel av Ara-hyresbostäder med statligt stöd varav minst 750 ska vara vanliga hyresbostäder och 250 för specialgrupper
- 40 procents andel av hitas-, delägar- och bostadsrättsbostäder och 300 ungdoms- och studentbostäder
- 40 procents andel av oreglerade hyres- och ägarbostäder med målet att bygga minst 1 300 ägarbostäder och minst 700 hyresbostäder

Helsingfors stad förutsätter att staten förbinder sig att följa fördelningen av upplåtelseformer inom bostadsproduktionen på sin egen mark och på den mark staten upplåtit i enlighet med programmet. Staden styr

genomförandet av fördelningen av upplåtelseformer på mark i privat ägo genom markanvändningsavtal. I projektområdena och i kompletteringsbyggobjekten bestäms fördelningen av upplåtelse- och finansieringsformer i samband med tomtöverlåtelsen utgående från att en mångsidig stadsstruktur ska säkerställas. På områdesnivå ska fördelningen av upplåtelse- och finansieringsformer beredas i samarbete mellan förvaltningar.

Under programperioden utvärderas hur målen för hitassystemet har uppnåtts.

Fördelningen av upplåtelseformer granskas på hela stadens nivå. Målet är att uppnå boende till rimliga priser i Helsingfors genom att säkerställa att detaljplane- och tomtreserven är tillräckligt stor. Genom planläggning förbättras möjligheterna till boende till rimligt pris. En balanserad bostadsproduktion och tillräcklig produktion av hyresbostäder bidrar till stadens livskraft.

Helsingfors förstärker sina sätt att påverka staten och växelverka med staten bl.a. i och med att det i syfte att säkerställa byggande till rimliga priser fortlöpande söks bättre och mer funktionella lösningar till de faktorer som höjer byggnadskostnaderna.

Delmål 8 Stadens egen bostadsproduktion

Stadens eget bostadsproduktionsmål är att årligen bygga 1 500 bostäder. Syftet är att årligen uppföra minst 750 hyresbostäder med statligt stöd (50 procent av produktionen), 600 bostäder av mellanformstyp dvs. hitas-, bostadsrätts- och delägarbostäder (40 procent) och 150 fritt finansierade bostäder (10 procent). Bostäder med fri finansiering byggs bara för att säkerställa en balanserad bostadsstruktur i områdena och i samband med eventuella områden med blandade upplåtelseformer.

Med planläggning och tomtöverlåtelse säkras ett tillräckligt tomtutbud för stadens egen bostadsproduktion enligt programmet. Verksamhetsmodellerna och risktagningsförmågan utvecklas vid behov för att säkerställa bostadsproduktionsbyråns verksamhetsförutsättningar.

Delmål 9 Fördelningen av bostadstyper inom bostadsproduktionen styrs

En tillräcklig andel bostäder som lämpar sig för familjer, dvs. bostäder med minst två sovrum, säkerställs inom bostadsproduktionen. Antalet familjebostäder, produktionskvaliteten och bostädernas modifierbarhet tryggas.

Inom produktionen av flervåningshus förverkligas i genomsnitt 60–70 % av byggrätten för bostadshus på de tomter på vilka det uppförs hitasbostäder som familjebostäder (50–60 % av alla färdigställda bostäder). På de tomter som staden överlåter för produktion av oreglerade ägarbostäder förverkligas 40–50 % av byggrätten för bostadshus som familjebostäder (30–40 % av alla färdigställda bostäder). Inom småhusproduktionen ska största delen av bostäderna vara familjebostäder. Inom produktionen av tätt liggande stadssmåhus kan det dock byggas småbostäder i sådana fall där det är ändamålsenligt. Fördelningen av bostadstyper styrs främst med villkoren för tomtöverlåtelse. På statens mark och på mark i privat ägo tillämpas styrning med detaljplanebestämmelser.

HUVUDMÅL III BOSTADSOMRÅDEN

De olika stadsdelarna utvecklas som lockande bostadsområden som bildar ett funktionellt sammanhängande Helsingfors. De nya områdena blir personliga stadsdelar med en mångsidig invånarstruktur. Kompletteringsbyggandet främjar livskraften och trivseln i de befintliga områdena. Inom nybyggandet fästs särskild uppmärksamhet vid fotgängare och den urbana miljön.

Delmål 10 Åtkomligheten och stadsstrukturens funktionella helhet

Stadsstrukturens funktionalitet förbättras både genom att uppföra nya stadsdelar och genom att kompletteringsbygga i planmässigt valda områden. Åtkomligheten till tjänster och arbetsplatsområden främjas genom att utveckla kollektivtrafikförbindelserna och gång- och cykelvägsnätet. Närservicen tryggas. I planeringen av nya områden ska det fästas speciellt avseende vid att det offentliga och privata servicenätet byggs upp tidsplanerat i ändamålsenligt valda lägen i områdena. Det ska säkras att invånarunderlaget är tillräckligt stort och speciellt att kollektivtrafiknätet anläggs i samma takt som områdena. Cykelplatsnormen fortsätter användas och det säkerställs att husen har tillräckligt mycket plats för barnvagnar.

Delmål 11 Livskraftiga bostadsområden och kompletteringsbyggande

Den hållbara stadsutvecklingen främjas med beaktande av skillnaderna och differentieringsutvecklingen mellan områdena. Sammanlagt 30 % av bostadsbyggandet är kompletteringsbyggande.

Kompletteringsbyggandet fortsätter främjas genom att utveckla samarbetsprocessen och stimulansåtgärderna. Till exempel tilläggsbyggrätten används som stimulans. Staden söker modeller med vilka stadens hyreshusbolag kan få nytta av kompletteringsbyggandet.

HUVUDMÅL IV BOSTADSBESTÅND

Det tas hand om att bostadsbeståndet är i gott skick och energieffektiviteten främjas inom bostadsbyggandet och i det befintliga bostadsbeståndet. Bostadsbyggandet utvecklas genom att stöda byggande av olika hustyper, egen byggentreprenad och genomförande av olika boendekoncept. Bostädernas lämplighet för livscykelboende främjas, likaså montering av hissar i gamla hus. Avseende fästs vid att bekämpa buller med stadens egna åtgärder, likaså påverkas staten för att fler bullerskydd ska byggas.

Delmål 12 Bostadsbeståndet utvecklas

Staden tar hand om bostädernas och boendemiljöernas underhåll och målet är att utöka utbudet av bostäder som lämpar sig för livscykelboende. Staden främjar med sina åtgärder ombyggnadsverksamheten och monteringen av hissar i gamla hus.

Både inom ny- och reprationsbyggandet strävar staden efter tillgänglighet. I fråga om tillgänglighet följer staden kravnivån i byggbestämmelsesamlingen. Tillgänglighetsfrågorna löses på bästa möjliga sätt med beaktande av de olika planeringsobjektens särdrag, såsom byggande av stadssmåhus av typen townhouse.

Staden fortsätter utveckla olika boendeformer i flervåningshus och ökar återanvändningen av det gamla byggnadsbeståndet, vindsbyggandet och byggandet av nya våningar. Man förutsätter att gröntak anläggs och byggande av hus med blandade boendeformer främjas.

Delmål 13 Stadens eget bostadsbestånd

Helsingfors stads bostäder Ab sköter underhållet av sina egna bostäder och ser till att bostädernas värde och skick bibehålls och att hyresnivån är rimlig. I valet av invånare strävar man efter en mångsidig och balanserad invånarstruktur i alla områden. Dessutom syftar man till fortsatt hög invånarbelåtenhet. Helsingfors stads bostäder Ab:s interna förvaltning utvecklas och nödvändiga tilläggsutredningar görs upp.

Det säkerställs att bostäder i stadens ägo har rimliga priser. I stadens bostadsbestånd främjas nya boendelösningar och invånarorienterade bostadskoncept.

Besittningen av bostadsegendomen utanför Helsingfors stads bostäder Ab förbättras genom att ägarförvaltningen centraliseras och praxisen med underhållet, uthyrningen och invånarvalen utvecklas. Dessutom görs ägarstyrningen klarare.

Det bostadsbestånd som befrias från användnings- och överlåtelsebegränsningar bevaras som hyresbostäder i Helsingfors stads ägo.

Delmål 14 Bostadsbyggandet utvecklas

Staden utvecklar bostadsbyggandet genom att främja invånarcentreringen, ekologin och bostädernas modifierbarhet. Bostadsbyggandet utvecklas med beaktande av de olika invånargruppernas framtida behov för att bostadsutbudet bättre ska svara mot de olika gruppernas föränderliga behov. Utvecklingen av stadssmåhus och boendet i flervåningshus fortsätter och möjligheterna att förverkliga dylika objekt stöds. Självbyggeri, egen byggentreprenad, gruppbyggande och träbyggande främjas, likaså användningen av förnybara byggmaterial och byggmaterial som så lite som möjligt belastar miljön.

Möjligheten utreds att erbjuda rådgivning och handledning till gruppbyggnadsprojekt.

Stadens förfaringssätt och processer främjas för att snabba upp byggprojekt.

Byggmarknadens funktionalitet utreds i förhållande till genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning med tanke på genomförandet av programmets mål särskilt i fråga om bostadsbyggande.

Delmål 15 Energieffektivitet

Staden förutsätter att energieffektivitetskraven för klass A ska uppfyllas på de bostadstomter som staden överlåter. Staden syftar till nollenergibyggande. Med planläggning säkras förutsättningarna för energieffektivt byggande. Förnybara energikällor utnyttjas i bostadsbyggandet i allt större utsträckning.

Inom bostadsbeståndet i stadens ägo minskas den specifika energiförbrukningen med 20 % från 2005 års nivå före ingången av året 2020. Inom ombyggnaden av stadens eget bostadsbestånd syftar man till att uppnå energiklass C.

Staden främjar för sin del införandet av nya miljö- och energiteknologier i samarbete med företag och undersöknings- och utvecklingsaktörer bl.a. genom utvecklingsprojekt för bostadsbyggande. Staden uppmuntrar och råder bostadsaktiebolagen att förverkliga de energisparmål staden satt upp.

Delmål 16 Parkeringslösningar för boende

Bostadsobjekt helt utan bilar eller med bara få bilar planläggs och uppförs vid goda kollektivtrafikförbindelser. Kostnaderna för bilplatser för bostadshus allokeras effektivare till dem som använder bilplatserna. Till slutet av 2013 gör staden upp en helhetsbetonad utredning och

kommer med konkreta modeller för hur bilplatskostnaderna bättre kan allokeras till användarna. Lösningarna tillämpas i särskilt valda objekt under programperioden.

Sätten på vilka parkering under jord och andra centraliserade parkeringsformer i bostadsområdena vid goda kollektivtrafikförbindelser kan ökas utreds. Dessutom ökas antalet parkeringsplatser som samutnyttjas med arbetsplatser.

Bilplatsantalet i kompletteringsbyggobjekt ökas inte automatiskt i hela objektet utan det aktuella läget granskas fall för fall.

HUVUDMÅL V INVÅNARSTRUKTUR

Möjligheterna för olika befolkningsgrupper att bo i huvudstaden säkerställs. I boendeplaneringen fästs särskild uppmärksamhet vid boendemöjligheterna för ungdomar som kommer ut på bostadsmarknaden, barnfamiljer, seniorer och invånare i specialgrupper och vid det ökade antalet stadsbor med invandrarbakgrund och små hushåll.

Delmål 17 Mångsidig invånarstruktur

Ett tillräckligt antal bostäder som lämpar sig för barnfamiljer byggs i de nya områdena och i kompletteringsbyggobjekten. Antalet tillgängliga bostadsalternativ ökas i kompletteringsbyggområdena. Boenderådgivningen och informeringen om de olika bostadsalternativen vidareutvecklas i syfte att stöda boendet för befolkningen med främmande modersmål.

Delmål 18 Student- och ungdomsbostäder

Utbudet av hyresbostäder till rimliga priser för unga invånare som kommer ut på bostadsmarknaden ökas. Målet är att årligen bygga 300 student- och ungdomsbostäder. Staden har som avsikt att öka antalet student- och ungdomsbostäder även genom omdisponering av befintliga fastigheter.

Delmål 19 Boende för specialgrupper

Det årliga produktionsmålet för hyresbostäder med statligt stöd för specialgrupper uppgår till 250 bostäder. Den strategiska planeringen av specialboende effektiviseras och möjligheterna att modifiera det gamla bostadsbeståndet utreds systematiskt som en del av att behovet att bygga nya servicebostäder granskas.

Staden strävar efter att bygga bostäder för äldre nära servicecentraler i syfte att stöda seniorers egen aktivitet, vilket innebär att även hemvården och färdtjänsterna fungerar bättre. Personer med rörelse-

eller funktionshinder och personer med permanent handikapp beaktas bättre än för tillfället vid uthyrning av Helsingfors stads bostäder Ab:s tillgängliga bostäder.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande åtta hemställningsklämmar:

1. Stadsfullmäktige förutsätter att anläggningen av cykelleder på huvudgatorna påskyndas med avseende på det nät som utgör mål. (Elina Moisio)

2. Stadsfullmäktige förutsätter att det reserveras tillräckligt med resurser för att göra tomter byggbara och att den kommunaltekniska planeringen utförs jämsides med att planläggningen fortskrider. (Tarja Kantola)

3. Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds hur staden vid planläggningen och tomtöverlåtelsen kan ställa de tomter som behövs för stadens egna hyresbostäder i främsta rummet och säkerställa att planerna förverkligas till skäligt pris. (Pekka Saarnio)

4. Staden verkar för att det finns tillräckliga möjligheter att anlägga laddningsställen för elbilar. (Astrid Thors)

5. Stadsfullmäktige förutsätter att staden försöker hindra att hyrorna för andra byggherrars aravaobjekt i Helsingfors stiger oskäligt mycket när byggherrarna utjämnar hyrorna i sitt bostadsbestånd i hela landet. (Tuomas Rantanen)

6. Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder hur stadens egna fritt finansierade bostäder till rimliga priser för invånarna kan byggas i sådana områden som har mycket aravaproduktion från förut och som privata byggherrar inte är intresserade att bygga i. (Tuomas Rantanen)

7. Stadsfullmäktige förutsätter att staden i följande generalplan säkerställer att även grönområdenas och de viktiga grönförbindelsernas natur- och rekreationsvärden bevaras. (Tuomas Rantanen)

8. Stadsfullmäktige förutsätter att kriterierna för kvalitetsstyrning justeras så att de motsvarar den nuvarande lagens anda om energibestämmelserna för byggandet. (Nina Huru)

Behandling

Ordföranden konstaterade att i enlighet med den 29.8.2012 godkända handläggningsordningen fortsätter behandlingen av genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012 och att diskussionen i ärendet i enlighet med handläggningsordningen har förklarats avslutad.

Ordföranden konstaterade att en sammanställning över förslagen har delats ut till ledamöterna och att förslagen kan läsas på panelerna i mötessystemet på finska och svenska.

Ledamoten Tatu Rauhamäkis motförslag, ledamoten Elina Moisios motförslag nr 1 och 2 och ledamoten Kati Peltolas, ledamoten Osmo Soininvaaras och ledamoten Thomas Wallgrens motförslag lämnades in som hemställningsklämmar, men ordföranden tolkade dem som motförslag.

Ordföranden föreslog att förslagen, utan uppläsning, antecknas i protokollet såsom en redogörelse.

I stadsfullmäktige 29.8.2012 framställda motförslag:

Tatu Rauhamäki

Motförslag:
Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen bereder Helsingfors följande program för boende så att det föreläggs fullmäktige under det första fullmäktigeåret efter 2016 års kommunalval.

Understödd av: Pia Pakarinen

Elina Moisio

Motförslag 1:
Stadsfullmäktige förutsätter att produktion till skäligt pris och stadens egen produktion prioriteras vid tomtöverlåtelse.

Understödd av: Julia Virkkunen

Elina Moisio

Motförslag 2:
Stadsfullmäktige förutsätter att hitasproduktionen särskilt inriktas på områden där hitasregleringen har effekt.

Understödd av: Julia Virkkunen

Yrjö Hakanen

Motförslag 1:
Början av andra meningen i delmål 8 ges följande lydelse: Syftet är att årligen uppföra över 1 000 hyresbostäder med statligt stöd...

Yrjö Hakanen

Motförslag 2:
I slutet av delmål 8 tilläggs: I syfte att främja stadens egen hyresbostadsproduktion och ombyggnadsverksamhet vidtas det åtgärder för bildande av ett kommunalt byggbolag eller affärsverk.

Understödd av: Tea Vikstedt

Kati Peltola

Motförslag:
Stadsfullmäktige förutsätter att det samtidigt som kostnaderna för bilplatser bättre än nu hänförs till dem som använder platserna ombesörjs att tillräckligt med platser reserveras till skäligt pris för låginkomsttagare som oundvikligen behöver bil i sitt arbete.

Understödd av: Tea Vikstedt

Osmo Soininvaara

Motförslag:
Stadsfullmäktige förutsätter att staden inte överlåter tomter till allmännyttiga byggherrar för social bostadsproduktion om dessa inte förbinder sig att med hyrorna i objekten inte subventionera sina byggobjekt på andra håll i landet.

Understödd av: Kimmo Helistö

Thomas Wallgren

Motförslag:
Stadsfullmäktige förutsätter att staden tar i bruk metoder med vilka boendeönskemålen och idéerna hos dem som permanent eller tillfälligt bor i Helsingfors om hur bostadslösheten ska lösas kan utredas och beaktas i stadens bostadspolitik.

Understödd av: Kati Peltola

I stadsfullmäktige 29.8.2012 föreslagna hemställningsklämmar:

1 Elina Moisio

Stadsfullmäktige förutsätter att anläggningen av cykelleder på huvudgatorna påskyndas med avseende på det nät som utgör mål.

Understödd av: Julia Virkkunen

2 Tarja Kantola

Stadsfullmäktige förutsätter att det reserveras tillräckligt med resurser för att göra tomter byggbara och att den kommunaltekniska planeringen utförs jämsides med att planläggningen fortskrider.

Understödd av: Jyrki Lohi

3 Tarja Kantola

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det är möjligt att vid tomtöverlåtelser prioritera byggare som har vunnit entreprenadtävlingar om aravabostäder i staden.

Understödd av: Jyrki Lohi

4 Pekka Saarnio

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds hur staden vid planläggningen och tomtöverlåtelsen kan ställa de tomter som behövs för stadens egna hyresbostäder i främsta rummet och säkerställa att planerna förverkligas till skäligt pris.

Understödd av: Sirpa Puhakka

5 Astrid Thors

Staden verkar för att det finns tillräckliga möjligheter att anlägga laddningsställen för elbilar.

Understödd av: Jan D Oker-Blom

6 Astrid Thors

För att säkerställa att tanken om ett livskraftigt stadscentrum och livskraftiga delområdescentra bör planläggningen garantera att det i tillräcklig omfattning finns utrymmen för företagsamhet och småskalig kommersiell service såsom för skomakare, reparationsverkstäder mm.

Understödd av: Jan D Oker-Blom

7 Yrjö Hakanen

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om bestämningsgrunderna för tomtarrendena kan justeras så att arrendena inte stiger oskäligt mycket.

Understödd av: Julia Virkkunen

8 Yrjö Hakanen

Stadsfullmäktige förutsätter att det vid genomförandet av programmet följs hur närservicen säkerställs, bl.a. med EU:s indikatorer för hållbar stadsutveckling.

Understödd av: Tuomo Valokainen

9 Yrjö Hakanen

Stadsfullmäktige förutsätter att det vid utvecklingen av bostadsområdena i görlig mån ses till att det finns ett täckande nät av invånarhus och -lokaler i stadens olika områden.

Understödd av: Tuomo Valokainen

10 Yrjö Hakanen

Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utarbetar ett genomförandeprogram för målet att minska energiförbrukningen.

Understödd av: Tea Vikstedt

11 Tea Vikstedt

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds med en hurdan egen byggorganisation stadens bostadsproduktion kan genomföras i jämn takt, till skäliga priser och med hållbar kvalitet på bostäderna.

Understödd av: Kati Peltola

12 Tuomas Rantanen

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att säkerställa att produktionsmålen för aravahyresbostäder uppnås, vid behov t.ex. genom att överlåta tomter som passar för denna besittningsform i första hand för sin egen produktion.

Understödd av: Julia Virkkunen

13 Tuomas Rantanen

Stadsfullmäktige förutsätter att staden försöker hindra att hyrorna för andra byggherrars aravaobjekt i Helsingfors stiger oskäligt mycket när byggherrarna utjämnar hyrorna i sitt bostadsbestånd i hela landet.

Understödd av: Julia Virkkunen

14 Tuomas Rantanen

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder hur stadens egna fritt finansierade bostäder till rimliga priser för invånarna kan byggas i sådana områden som har mycket aravaproduktion från förut och som privata byggherrar inte är intresserade att bygga i.

Understödd av: Julia Virkkunen

15 Tuomas Rantanen

Stadsfullmäktige förutsätter att staden i följande generalplan säkerställer att även grönområdenas och de viktiga grönförbindelsernas natur- och rekreationsvärden bevaras.

Understödd av: Julia Virkkunen

16 Anni Sinnemäki

Stadsfullmäktige förutsätter att programmets mål om gröntak som främjar energibesparing och naturens mångfald genomförs aktivt och i gott samarbete mellan olika förvaltningar.

17 Kaarin Taipale

Stadsfullmäktige förutsätter att Helsingfors tillsammans med kranskommunerna utreder möjligheterna att etablera en gemensam allmännyttig bostadsbyggherre, som också ansvarar för markförvärv och förebyggande av segregation.

18 Nina Huru

Stadsfullmäktige förutsätter att kriterierna för kvalitetsstyrning justeras så att de motsvarar den nuvarande lagens anda om energibestämmelserna för byggandet.

Understödd av: Timo Elo

Redogörelsen befanns vara riktig.

Ledamoten Yrjö Hakanens motförslag nr 1 hade inte understötts och det förföll därför.

Ordföranden föreslog och fullmäktige godkände följande omröstningsförfarande: Motförslagen tas vart och ett särskilt upp till omröstning.

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Tatu Rauhamäkis motförslag godkänts.

1 omröstningen

JA-förslag: Stn
NEJ-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen bereder Helsingfors följande program för boende så att det föreläggs fullmäktige under det första fullmäktigeåret efter 2016 års kommunalval.

Ja-röster: 73
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 5
Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Matti Enroth, Esko Riihelä, Riitta Snäll

Blanka: 5
Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Elina Moisio, Johanna Sumuvuori, Julia Virkkunen

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Elina Moisios motförslag godkänts.

2 omröstningen

JA-förslag: Stn
NEJ-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att produktion till skäligt pris och stadens egen produktion prioriteras vid tomtöverlåtelse.

Ja-röster: 72
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Hallaaho, Sanna Hellström, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 8
Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Sirkku Ingervo, Kati Peltola, Tuomas Rantanen, Tea Vikstedt

Blanka: 3
Kimmo Helistö, Nina Huru, Sari Näre

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Elina Moisios motförslag godkänts.

3 omröstningen

JA-förslag: Stn
NEJ-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att hitasproduktionen särskilt inriktas på områden där hitasregleringen har effekt.

Ja-röster: 74
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Hallaaho, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola,

Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 2
Mika Ebeling, Yrjö Hakanen

Blanka: 6
Kimmo Helistö, Nina Huru, Sari Näre, Kati Peltola, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Frånvarande: 3
Zahra Abdulla, Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Yrjö Hakanens motförslag godkänts.

4 omröstningen

JA-förslag: Stn
NEJ-förslag: I slutet av delmål 8 tilläggs: I syfte att främja stadens egen hyresbostadsproduktion och ombyggnadsverksamhet vidtas det åtgärder för bildande av ett kommunalt byggbolag eller affärsverk.

Ja-röster: 70
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä,

Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 7
Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Kati Peltola, Pekka Saarnio, Ilkka Taipale, Tea Vikstedt

Blanka: 6
Nina Huru, Silvia Modig, Sari Näre, Outi Ojala, Sirpa Puhakka, Julia Virkkunen

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Kati Peltolas motförslag godkänts.

5 omröstningen

JA-förslag: Stn
NEJ-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det samtidigt som kostnaderna för bilplatser bättre än nu hänförs till dem som använder platserna ombesörjs att tillräckligt med platser reserveras till skäligt pris för låginkomsttagare som oundvikligen behöver bil i sitt arbete.

Ja-röster: 75
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 4
Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Kati Peltola, Ilkka Taipale

Blanka: 4
Nina Huru, Silvia Modig, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Osmo Soininvaaras motförslag godkänts.

6 omröstningen

JA-förslag: Stn
NEJ-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden inte överlåter tomter till allmännyttiga byggherrar för social bostadsproduktion om dessa inte förbinder sig att med hyrorna i objekten inte subventionera sina byggobjekt på andra håll i landet.

Ja-röster: 72
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 4
Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Kati Peltola, Pekka Saarnio

Blanka: 7
Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Sari Näre, Osmo Soininvaara, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Thomas Wallgrens motförslag godkänts.

7 omröstningen

JA-förslag: Stn
NEJ-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden tar i bruk metoder med vilka boendeönskemålen och idéerna hos dem som permanent eller tillfälligt bor i Helsingfors om hur bostadslösheten ska lösas kan utredas och beaktas i stadens bostadspolitik.

Ja-röster: 72
Elina Aaltio, Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 8
Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tea Vikstedt

Blanka: 2
Julia Virkkunen, Thomas Wallgren

Frånvarande: 3
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma, Sari Näre

Stadsfullmäktige beslutade därmed godkänna stadstyrelsens förslag.

Ledamoten Anni Sinnemäkis och ledamoten Kaarin Taipales hemställningsklämmar hade inte understötts och de förföll därför.

Ordföranden föreslog och fullmäktige godkände följande omröstningsförfarande: Hemställningsklämmarna tas var och en särskilt upp till omröstning.

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Elina Moisios förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

8 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att anläggningen av cykelleder på huvudgatorna påskyndas med avseende på det nät som utgör mål.
NEJ-förslag: Nej

Ja-röster: 77
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Blanka: 5
Maija Anttila, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Kauko Koskinen, Olli Sademies

Frånvarande: 3
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma, Tuomo Valokainen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tarja Kantolas förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

9 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det reserveras tillräckligt med resurser för att göra tomter byggbara och att den kommunaltekniska planeringen utförs jämsides med att planläggningen fortskrider.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 81
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Blanka: 2
Jussi Halla-aho, Julia Virkkunen

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tarja Kantolas förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

10 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det är möjligt att vid tomtöverlåtelser prioritera byggare som har vunnit entreprenadtävlingar om aravabostäder i staden.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 34
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Arto Bryggare, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Emma Kari, Anu Korppi-Koskela, Essi Kuikka, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Terhi Mäki, Elina Moisio, Sari Näre, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Thomas Wallgren

Nej-röster: 27
Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Astrid Thors, Olli Valtonen

Blanka: 22
Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Sanna Hellström, Nina Huru, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Otto Lehtipuu, Silvia Modig, Seija Muurinen, Outi Ojala, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Pekka Saarnio, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Kaarin Taipale

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Pekka Saarnios förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

11 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds hur staden vid planläggningen och tomtöverlåtelsen kan ställa de tomter som behövs för stadens egna hyresbostäder i främsta rummet och säkerställa att

planerna förverkligas till skäligt pris.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 1
Maija Anttila

Blanka: 1
Kauko Koskinen

Fånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Astrid Thors förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

12 omröstningen

JA-förslag: Staden verkar för att det finns tillräckliga möjligheter att anlägga laddningsställen för elbilar.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 79
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor

Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 2
Kimmo Helistö, Julia Virkkunen

Blanka: 3
Maija Anttila, Jussi Halla-aho, Seppo Kanerva

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Astrid Thors förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

13 omröstningen

JA-förslag: För att säkerställa att tanken om ett livskraftigt stadscentrum och livskraftiga delområdescentra bör planläggningen garantera att det i tillräcklig omfattning finns utrymmen för företagsamhet och småskalig kommersiell service såsom för skomakare, reparationsverkstäder mm.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 29
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Maija Anttila, Maria Björnberg-Enckell, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Kimmo Helistö, Nina Huru, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Lasse Liemola, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Esko Riihelä, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri

Saksala, Anni Sinnemäki, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Astrid Thors, Tea Vikstedt, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren

Blanka: 55
Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Tuija Brax, Arto Bryggare, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Tarja Tenkula, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Julia Virkkunen, Ville Ylikahri

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

14 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om bestämningsgrunderna för tomtarrendena kan justeras så att arrendena inte stiger oskäligt mycket.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 16
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Silvia Modig, Sari Näre, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Nej-röster: 27
Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Juha Hakola, Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen

Blanka: 41
Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Tarja Kantola, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Elina Moisio, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

15 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det vid genomförandet av programmet följs hur närservicen säkerställs, bl.a. med EU:s indikatorer för hållbar stadsutveckling.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 10
Elina Aaltio, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Tarja Kantola, Minerva Krohn, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Harri Saksala, Kaarin Taipale, Tuomo Valokainen

Nej-röster: 9
Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Pauli Leppä-aho, Jan D Oker-Blom, Sanna Perkiö, Risto Rautava, Laura Rissanen, Olli Sademies, Riitta Snäll

Blanka: 65
Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Pia Pakarinen,

Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Esko Riihelä, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

16 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det vid utvecklingen av bostadsområdena i görlig mån ses till att det finns ett täckande nät av invånarhus och -lokaler i stadens olika områden.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 25
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Tuuli Kousa, Terhi Mäki, Silvia Modig, Sari Näre, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Pekka Saarnio, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen

Nej-röster: 8
Arto Bryggare, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Jan D Oker-Blom, Wille Rydman, Riitta Snäll, Ilkka Taipale, Olli Valtonen

Blanka: 51
Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Mari Puoskari, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori,

Johanna Sydänmaa, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

17 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utarbetar ett genomförandeprogram för målet att minska energiförbrukningen.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 9
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Minerva Krohn, Silvia Modig, Kaarin Taipale, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt

Nej-röster: 6
Kauko Koskinen, Pauli Leppä-aho, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Riitta Snäll

Blanka: 69
Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tea Vikstedts förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

18 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds med en hurdan egen byggorganisation stadens bostadsproduktion kan genomföras i jämn takt, till skäliga priser och med hållbar kvalitet på bostäderna.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 34
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Terhi Mäki, Silvia Modig, Sari Näre, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Thomas Wallgren

Nej-röster: 25
Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jan D Oker-Blom, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Astrid Thors, Olli Valtonen

Blanka: 25
Outi Alanko-Kahiluoto, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Jussi Halla-aho, Sanna Hellström, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Elina Moisio, Jarmo Nieminen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Esko Riihelä, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

19 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att säkerställa att produktionsmålen för aravahyresbostäder uppnås, vid behov t.ex. genom att överlåta tomter som passar för denna besittningsform i första hand för sin egen produktion.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 39
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Tuija Brax, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Emma Kari, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Jyrki Lohi, Terhi Mäki, Silvia Modig, Elina Moisio, Sari Näre, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 9
Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Lasse Männistö, Jan D Oker-Blom, Tatu Rauhamäki, Wille Rydman

Blanka: 36
Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Tarja Kantola, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Päivi Lipponen, Hannele Luukkainen, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sanna Perkiö, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Markku Vuorinen

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

20 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden försöker hindra att hyrorna för andra byggherrars aravaobjekt i Helsingfors stiger oskäligt mycket när byggherrarna utjämnar hyrorna i sitt bostadsbestånd i hela landet.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 72
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 1
Pauli Leppä-aho

Blanka: 11
Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Kauko Koskinen, Lasse Liemola, Jan D Oker-Blom, Esko Riihelä, Olli Sademies, Astrid Thors

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

21 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder hur stadens egna fritt finansierade bostäder till rimliga priser för invånarna kan byggas i sådana områden som har mycket aravaproduktion från förut och som privata byggherrar inte är intresserade att bygga i.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 48
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Tuija Brax, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo,

Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Päivi Lipponen, Terhi Mäki, Silvia Modig, Elina Moisio, Sari Näre, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Pekka Saarnio, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Tuomo Valokainen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 2
Arja Karhuvaara, Pauli Leppä-aho

Blanka: 34
Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Lasse Liemola, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen

Frånvarande: 1
Harry Bogomoloff

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

22 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden i följande generalplan säkerställer att även grönområdenas och de viktiga grönförbindelsernas natur- och rekreationsvärden bevaras.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 48
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Lasse Liemola, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Silvia Modig, Elina Moisio, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari,

Tuomas Rantanen, Harri Saksala, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Tuomo Valokainen, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Nej-röster: 1
Pauli Leppä-aho

Blanka: 34
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Nina Huru, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Päivi Lipponen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Seija Muurinen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Sanna Perkiö, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Esko Riihelä, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Olli Sademies, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Olli Valtonen, Tea Vikstedt

Fånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Matti Enroth

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Nina Hurus förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

23 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att kriterierna för kvalitetsstyrning justeras så att de motsvarar den nuvarande lagens anda om energibestämmelserna för byggandet.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 81
Elina Aaltio, Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maria Björnberg-Enckell, Tuija Brax, Gunvor Brettschneider, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Anu Korppi-Koskela, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Lasse Liemola, Päivi Lipponen, Jyrki Lohi, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Sari Näre, Jarmo Nieminen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman,

Pekka Saarnio, Olli Sademies, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Anni Sinnemäki, Riitta Snäll, Osmo Soininvaara, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Olli Valtonen, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Blanka: 2
Maija Anttila, Esko Riihelä

Frånvarande: 2
Harry Bogomoloff, Tuomas Rantanen

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Miliza Ryöti, biträdande stadssekreterare, telefon: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, telefon: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, planeringsingenjör, telefon: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, telefon: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Bilagor

1	Ehdotus asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2012
2	Arviointiraportti MA-ohjelmakausi 2008-2011
3	Lausuntoyhteenveto ja -vastine
4	Rakennuslautakunnan lausunto
5	Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lausunto
6	Vuokralaisneuvottelukunnan lausunto
7	Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan lausunto
8	Vanhusneuvoston lausunto
9	Vammaisneuvoston lausunto
10	Helsingin Kaupunginosayhdistykset ry lausunto lausunto vuoden 2012 MA-ohjelmaluonnoksesta
11	Oulunkylä-Seuran lausunto
12	Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan lausunto Helsingin MA-ohjelmasta vuodelle 2012
13	Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan lausunto
14	HOASin lausunto
15	Nuorisoasuntoliitto ry lausunto
16	Uudenmaan Asuinkiinteistöyhdistys ry lausunto
17	Rakennusteollisuus RT ry:n lausunto
18	Helsingin Yrittäjät ry:n lausunto
19	Helsingin seudun kauppakamarin lausunto MA-ohjelma luonnoksesta
20	I stadsfullmäktige 29.8.2012 framställda motförslag och förslag till hemställningsklämmar
21	Äänestyslistat

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar godkänna följande bostadspolitiska och markpolitiska huvudmål och delmål i Helsingfors stads genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012:

HUVUDMÅL I MARKANVÄNDNING

Principen för markanvändningen är en tät samhällsstruktur med goda kollektivtrafikförbindelser. Förutsättningarna för bostadsproduktionen säkerställs genom aktiv mark- och tomtpolitik och genom att se till att detaljplanereserven för bostadsproduktionen är på en tillräckligt hög nivå.

Delmål 1 Markpolitik

Det markpolitiska målet är att säkra att utbudet av bostadstomter svarar mot efterfrågan och att samhällsstrukturen är sammanhängande.

Staden skaffar aktivt mark som lämpar sig för samhällsbyggande till ett rimligt gängse pris genom frivilliga affärer. Vid behov kan staden dessutom ty sig till andra lagstadgade åtgärder för markanskaffning, såsom markinlösen och förköpsrätt.

I detaljplaneändringsområdena kan det vid behov ingås markanvändningsavtal. I de områden som saknar detaljplan ingås markanvändningsavtal bara i undantagsfall, till exempel i situationer där en betydlig del av en avtalsersättning betalas i form av råmark som är viktig för staden.

Delmål 2 Tomtöverlåtelse

Tomtreserveringarna hålls på en nivå som gör det möjligt att minst under tre år bygga bostäder på stadens egen mark i enlighet med den fördelning av upplåtelseformer som anges i programmet. Under programperioden övergår staden till fyra års reserveringskapacitet.

Staden överlåter årligen tomter på minst 325 000 m² våningsyta för bostadsproduktion.

Tomtöverlåtelsesätten görs mångsidigare och effektiviseras genom att utveckla konkurrensförfarandet som bygger på både pris och kvalitet och genom att förenkla processerna för konkurrensutsättning.

Tomtöverlåtelserna utnyttjas aktivt som ett verktyg för styrning av kvalitetsnivån och upplåtelseformerna inom bostadsproduktionen.

Delmål 3 Översiktsplanering

Under fullmäktigeperioden 2013–2016 utarbetas en ny generalplan som syftar till tillräcklig bostadsproduktion, en tätare samhällsstruktur, ett attraktivt centrum och livskraftiga områdescentrum. Detaljplanen gör det möjligt att bygga bostäder på ett sätt som effektivt bygger på det nuvarande och det framtida kollektivtrafiknätet.

En undersökning om de viktigaste infartslederna till Helsingfors är under arbete och kommer att utnyttjas till att kartlägga eventuella nya kompletteringsbyggobjekt. Kompletteringsbygget koncentreras inom den befintliga stadsstrukturen. Effektiv markanvändning skyddar naturområden och områden för närrekreation och säkrar att kollektivtrafiken förblir konkurrenskraftig och utvecklas och att gång- och cykeltrafiken främjas.

Helsingfors har som mål att börja utarbeta en gemensam generalplan för huvudstadsregionen i enlighet med markanvändnings- och bygglagen i syfte att stärka regionens dragnings- och konkurrenskraft.

Helsingfors förbinder sig kraftigt till avsiktsförklaringen för markanvändning, boende och trafik (MBT-avsiktsförklaringen) och förutsätter detsamma av alla parter (staten och de övriga kommunerna i Helsingforsregionen). Helsingfors ger sitt stöd till MBT-avsiktsförklaringens mål att sätta i gång ett projekt utgående från att avtalsparterna i samarbete med varandra utreder hur konkurrensen inom bostadsbyggandet till rimliga priser kan effektiviseras bl.a. genom att utveckla kommunernas beställar- och upphandlingsverksamhet.

Delmål 4 Detaljplanereserv

Detaljplanereserven hålls på en nivå som gör det möjligt att minst under fem år bygga bostäder i enlighet med den fördelning av upplåtelse- och finansieringsformer som anges i programmet. Årligen utarbetas detaljplaner för bostadsproduktion på minst 450 000 m² våningsyta. Utfallet följs upp med fem års glidande och retroaktiva årsmedeltal.

Samarbetet mellan stadens förvaltningar fortsätter och samarbetet främjas i syfte att göra planerings- och genomförandeprocessen för bostadsproduktion smidigare. Partnerskapsplanläggningen vidareutvecklas och främjas samt ökas genom att utnyttja erfarenheten från de tidigare projekten med partnerskapsplanläggning.

HUVUDMÅL II BOSTADSPRODUKTION

Bostadsproduktionen svarar mot stadens tillväxtbehov och produktionens målnivå är hög. Inom bostadsproduktionen säkerställs det att upplåtelse- och finansieringsfördelningen mellan bostäderna är mångsidig och att bostadsstorlekarna motsvarar behovet och

efterfrågan. Segregation mellan bostadsområdena förebyggs genom tväradministrativa åtgärder.

Delmål 5 Bostadsproduktionens omfattning

Minst 5 000 bostäder byggs årligen i Helsingfors.

Delmål 6 Markägande och bostadsproduktion

Det årliga produktionsmålet för bostadsbyggandet efter markägare är

- 3 600 bostäder på mark i stadens ägo eller på mark som staden överlåtit
- 400 bostäder på mark i statens ägo eller på mark som staten överlåtit
- 1 000 bostäder på privat mark

Delmål 7 Upplåtelse- och finansieringsformer

Varierande upplåtelse- och finansieringsformer för bostäder fortsätter tillämpas i Helsingfors på stadsdels- och kvartersnivå i syfte att uppnå en balanserad stadsstruktur.

Det årliga målet i fråga om upplåtelse- och finansieringsformer är

- 20 procents andel av Ara-hyresbostäder med statligt stöd varav minst 750 ska vara vanliga hyresbostäder och 250 för specialgrupper
- 40 procents andel av hitas-, delägar- och bostadsrättsbostäder och 300 ungdoms- och studentbostäder
- 40 procents andel av oreglerade hyres- och ägarbostäder med målet att bygga minst 1 300 ägarbostäder och minst 700 hyresbostäder

Helsingfors stad förutsätter att staten förbinder sig att följa fördelningen av upplåtelseformer inom bostadsproduktionen på sin egen mark och på den mark staten upplåtit i enlighet med programmet. Staden styr genomförandet av fördelningen av upplåtelseformer på mark i privat ägo genom markanvändningsavtal. I projektområdena och i kompletteringsbyggobjekten bestäms fördelningen av upplåtelse- och finansieringsformer i samband med tomtöverlåtelsen utgående från att en mångsidig stadsstruktur ska säkerställas. På områdesnivå ska fördelningen av upplåtelse- och finansieringsformer beredas i samarbete mellan förvaltningar.

Under programperioden utvärderas hur målen för hitassystemet har uppnåtts.

Fördelningen av upplåtelseformer granskas på hela stadens nivå. Målet är att uppnå boende till rimliga priser i Helsingfors genom att säkerställa att detaljplane- och tomtreserven är tillräckligt stor. Genom planläggning förbättras möjligheterna till boende till rimligt pris. En balanserad bostadsproduktion och tillräcklig produktion av hyresbostäder bidrar till stadens livskraft.

Helsingfors förstärker sina sätt att påverka staten och växelverka med staten bl.a. i och med att det i syfte att säkerställa byggande till rimliga priser fortlöpande söks bättre och mer funktionella lösningar till de faktorer som höjer byggnadskostnaderna.

Delmål 8 Stadens egen bostadsproduktion

Stadens eget bostadsproduktionsmål är att årligen bygga 1 500 bostäder. Syftet är att årligen uppföra minst 750 hyresbostäder med statligt stöd (50 procent av produktionen), 600 bostäder av mellanformstyp dvs. hitas-, bostadsrätts- och delägarbostäder (40 procent) och 150 fritt finansierade bostäder (10 procent). Bostäder med fri finansiering byggs bara för att säkerställa en balanserad bostadsstruktur i områdena och i samband med eventuella områden med blandade upplåtelseformer.

Med planläggning och tomtöverlåtelse säkras ett tillräckligt tomtutbud för stadens egen bostadsproduktion enligt programmet. Verksamhetsmodellerna och risktagningsförmågan utvecklas vid behov för att säkerställa bostadsproduktionsbyråns verksamhetsförutsättningar.

Delmål 9 Fördelningen av bostadstyper inom bostadsproduktionen styrs

En tillräcklig andel bostäder som lämpar sig för familjer, dvs. bostäder med minst två sovrum, säkerställs inom bostadsproduktionen. Antalet familjebostäder, produktionskvaliteten och bostädernas modifierbarhet tryggas.

Inom produktionen av flervåningshus förverkligas i genomsnitt 60–70 % av byggrätten för bostadshus på de tomter på vilka det uppförs hitasbostäder som familjebostäder (50–60 % av alla färdigställda bostäder). På de tomter som staden överlåter för produktion av oreglerade ägarbostäder förverkligas 40–50 % av byggrätten för bostadshus som familjebostäder (30–40 % av alla färdigställda bostäder). Inom småhusproduktionen ska största delen av bostäderna vara familjebostäder. Inom produktionen av tätt liggande stadssmåhus

kan det dock byggas småbostäder i sådana fall där det är ändamålsenligt. Fördelningen av bostadstyper styrs främst med villkoren för tomtöverlåtelse. På statens mark och på mark i privat ägo tillämpas styrning med detaljplanebestämmelser.

HUVUDMÅL III BOSTADSOMRÅDEN

De olika stadsdelarna utvecklas som lockande bostadsområden som bildar ett funktionellt sammanhängande Helsingfors. De nya områdena blir personliga stadsdelar med en mångsidig invånarstruktur. Kompletteringsbyggandet främjar livskraften och trivseln i de befintliga områdena. Inom nybyggandet fästs särskild uppmärksamhet vid fotgängare och den urbana miljön.

Delmål 10 Åtkomligheten och stadsstrukturens funktionella helhet

Stadsstrukturens funktionalitet förbättras både genom att uppföra nya stadsdelar och genom att kompletteringsbygga i planmässigt valda områden. Åtkomligheten till tjänster och arbetsplatsområden främjas genom att utveckla kollektivtrafikförbindelserna och gång- och cykelvägsnätet. Närservicen tryggas. I planeringen av nya områden ska det fästas speciellt avseende vid att det offentliga och privata servicenätet byggs upp tidsplanerat i ändamålsenligt valda lägen i områdena. Det ska säkras att invånarunderlaget är tillräckligt stort och speciellt att kollektivtrafiknätet anläggs i samma takt som områdena. Cykelplatsnormen fortsätter användas och det säkerställs att husen har tillräckligt mycket plats för barnvagnar.

Delmål 11 Livskraftiga bostadsområden och kompletteringsbyggande

Den hållbara stadsutvecklingen främjas med beaktande av skillnaderna och differentieringsutvecklingen mellan områdena. Sammanlagt 30 % av bostadsbyggandet är kompletteringsbyggande.

Kompletteringsbyggandet fortsätter främjas genom att utveckla samarbetsprocessen och stimulansåtgärderna. Till exempel tilläggsbyggrätten används som stimulans. Staden söker modeller med vilka stadens hyreshusbolag kan få nytta av kompletteringsbyggandet.

HUVUDMÅL IV BOSTADSBESTÅND

Det tas hand om att bostadsbeståndet är i gott skick och energieffektiviteten främjas inom bostadsbyggandet och i det befintliga bostadsbeståndet. Bostadsbyggandet utvecklas genom att stöda byggande av olika hustyper, egen byggentreprenad och genomförande av olika boendekoncept. Bostädernas lämplighet för livscykelboende främjas, likaså montering av hissar i gamla hus. Avseende fästs vid att

bekämpa buller med stadens egna åtgärder, likaså påverkas staten för att fler bullerskydd ska byggas.

Delmål 12 Bostadsbeståndet utvecklas

Staden tar hand om bostädernas och boendemiljöernas underhåll och målet är att utöka utbudet av bostäder som lämpar sig för livscykelboende. Staden främjar med sina åtgärder ombyggnadsverksamheten och monteringen av hissar i gamla hus.

Både inom ny- och reprationsbyggandet strävar staden efter tillgänglighet. I fråga om tillgänglighet följer staden kravnivån i byggbestämmelsesamlingen. Tillgänglighetsfrågorna löses på bästa möjliga sätt med beaktande av de olika planeringsobjektens särdrag, såsom byggande av stadssmåhus av typen townhouse.

Staden fortsätter utveckla olika boendeformer i flervåningshus och ökar återanvändningen av det gamla byggnadsbeståndet, vindsbyggandet och byggandet av nya våningar. Man förutsätter att gröntak anläggs och byggande av hus med blandade boendeformer främjas.

Delmål 13 Stadens eget bostadsbestånd

Helsingfors stads bostäder Ab sköter underhållet av sina egna bostäder och ser till att bostädernas värde och skick bibehålls och att hyresnivån är rimlig. I valet av invånare strävar man efter en mångsidig och balanserad invånarstruktur i alla områden. Dessutom syftar man till fortsatt hög invånarbelåtenhet. Helsingfors stads bostäder Ab:s interna förvaltning utvecklas och nödvändiga tilläggsutredningar görs upp.

Det säkerställs att bostäder i stadens ägo har rimliga priser. I stadens bostadsbestånd främjas nya boendelösningar och invånarorienterade bostadskoncept.

Besittningen av bostadsegendomen utanför Helsingfors stads bostäder Ab förbättras genom att ägarförvaltningen centraliseras och praxisen med underhållet, uthyrningen och invånarvalen utvecklas. Dessutom görs ägarstyrningen klarare.

Det bostadsbestånd som befrias från användnings- och överlåtelsebegränsningar bevaras som hyresbostäder i Helsingfors stads ägo.

Delmål 14 Bostadsbyggandet utvecklas

Staden utvecklar bostadsbyggandet genom att främja invånarcentreringen, ekologin och bostädernas modifierbarhet. Bostadsbyggandet utvecklas med beaktande av de olika invånargruppernas framtida behov för att bostadsutbudet bättre ska

svara mot de olika gruppernas föränderliga behov. Utvecklingen av stadssmåhus och boendet i flervåningshus fortsätter och möjligheterna att förverkliga dylika objekt stöds. Självbyggeri, egen byggentreprenad, gruppbyggande och träbyggande främjas, likaså användningen av förnybara byggmaterial och byggmaterial som så lite som möjligt belastar miljön.

Möjligheten utreds att erbjuda rådgivning och handledning till gruppbyggnadsprojekt.

Stadens förfaringssätt och processer främjas för att snabba upp byggprojekt.

Byggmarknadens funktionalitet utreds i förhållande till genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning med tanke på genomförandet av programmets mål särskilt i fråga om bostadsbyggande.

Delmål 15 Energieffektivitet

Staden förutsätter att energieffektivitetskraven för klass A ska uppfyllas på de bostadstomter som staden överlåter. Staden syftar till nollenergibyggande. Med planläggning säkras förutsättningarna för energieffektivt byggande. Förnybara energikällor utnyttjas i bostadsbyggandet i allt större utsträckning.

Inom bostadsbeståndet i stadens ägo minskas den specifika energiförbrukningen med 20 % från 2005 års nivå före ingången av året 2020. Inom ombyggnaden av stadens eget bostadsbestånd syftar man till att uppnå energiklass C.

Staden främjar för sin del införandet av nya miljö- och energiteknologier i samarbete med företag och undersöknings- och utvecklingsaktörer bl.a. genom utvecklingsprojekt för bostadsbyggande. Staden uppmuntrar och råder bostadsaktiebolagen att förverkliga de energisparmål staden satt upp.

Delmål 16 Parkeringslösningar för boende

Bostadsobjekt helt utan bilar eller med bara få bilar planläggs och uppförs vid goda kollektivtrafikförbindelser. Kostnaderna för bilplatser för bostadshus allokeras effektivare till dem som använder bilplatserna. Till slutet av 2013 gör staden upp en helhetsbetonad utredning och kommer med konkreta modeller för hur bilplatskostnaderna bättre kan allokeras till användarna. Lösningarna tillämpas i särskilt valda objekt under programperioden.

Sätten på vilka parkering under jord och andra centraliserade parkeringsformer i bostadsområdena vid goda kollektivtrafikförbindelser

kan ökas utreds. Dessutom ökas antalet parkeringsplatser som samutnyttjas med arbetsplatser.

Bilplatsantalet i kompletteringsbyggobjekt ökas inte automatiskt i hela objektet utan det aktuella läget granskas fall för fall.

HUVUDMÅL V INVÅNARSTRUKTUR

Möjligheterna för olika befolkningsgrupper att bo i huvudstaden säkerställs. I boendeplaneringen fästs särskild uppmärksamhet vid boendemöjligheterna för ungdomar som kommer ut på bostadsmarknaden, barnfamiljer, seniorer och invånare i specialgrupper och vid det ökade antalet stadsbor med invandrarbakgrund och små hushåll.

Delmål 17 Mångsidig invånarstruktur

Ett tillräckligt antal bostäder som lämpar sig för barnfamiljer byggs i de nya områdena och i kompletteringsbyggobjekten. Antalet tillgängliga bostadsalternativ ökas i kompletteringsbyggområdena. Boenderådgivningen och informeringen om de olika bostadsalternativen vidareutvecklas i syfte att stöda boendet för befolkningen med främmande modersmål.

Delmål 18 Student- och ungdomsbostäder

Utbudet av hyresbostäder till rimliga priser för unga invånare som kommer ut på bostadsmarknaden ökas. Målet är att årligen bygga 300 student- och ungdomsbostäder. Staden har som avsikt att öka antalet student- och ungdomsbostäder även genom omdisponering av befintliga fastigheter.

Delmål 19 Boende för specialgrupper

Det årliga produktionsmålet för hyresbostäder med statligt stöd för specialgrupper uppgår till 250 bostäder. Den strategiska planeringen av specialboende effektiviseras och möjligheterna att modifiera det gamla bostadsbeståndet utreds systematiskt som en del av att behovet att bygga nya servicebostäder granskas.

Staden strävar efter att bygga bostäder för äldre nära servicecentraler i syfte att stöda seniorers egen aktivitet, vilket innebär att även hemvården och färdtjänsterna fungerar bättre. Personer med rörelse- eller funktionshinder och personer med permanent handikapp beaktas bättre än för tillfället vid uthyrning av Helsingfors stads bostäder Ab:s tillgängliga bostäder.

Föredraganden

I genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning dras riktlinjerna för stadens bostadspolitik upp. I programmet sätts upp mål för planläggning, överlåtelse av bostadstomter och stadens egen bostadsproduktion och för hur stadens bostadsegendom ska användas och skötas. Dessutom innehåller programmet kvalitativa mål, bl.a. i fråga om utveckling av bostadsbyggandet.

Förslaget till Helsingfors stads genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012 finns som bilaga 1 till detta ärende. Programmet innehåller de huvudmål och delmål för programperioden som anges i beslutsförslaget och motiveringarna till dessa. Ekonomi- och planeringscentralens utvecklingsavdelning har utarbetat programmet i samarbete med MB-programsekreteriatet som består av representanter för de viktigaste förvaltningarna.

Det föregående genomförandeprogrammet för markanvändning och boende 2008–2017 (MB-programmet) godkändes av stadsfullmäktige 13.2.2008. Genomförandet av programmet har årligen följts upp och resultaten har rapporterats till stadsfullmäktige. I stället för en uppföljningsrapport 2012 har det utarbetats en utvärderingsrapport om den gångna programperioden 2008–2011. Utvärderingsrapporten finns som bilaga till detta ärende.

Under vårperioden 2011 var behandlingen av uppföljningsrapporten i stadsfullmäktige samtidigt en remissdebatt för det nya MB-programmet. Utkastet till genomförandeprogram för markanvändning och boende 2012 blev färdigt under höstperioden 2011. Det begärdes utlåtanden om utkastet av flera nämnder, delegationer och utomstående sakkunniga och aktörer. Nämndernas utlåtanden anges i beslutshistorien och de utomstående sakkunnigas och aktörernas utlåtanden finns som bilagor till detta ärende. Också en sammanställning av utlåtandena finns som bilaga.

Utvärdering av MB-programmet 2008–2017

Bostadsproduktion

Sammanlagt 14 574 bostäder började byggas under programperioden och 11 642 bostäder blev färdiga. Den genomsnittliga årsproduktionen uppgår till 3 643 bostäder om året uträknad på basis av de påbörjade bostäderna och till 2 911 bostäder om året uträknad på basis av de färdigställda bostäderna. Detta motsvarar 73 % respektive 58 % av det uppsatta målet som var 5 000 bostäder. Produktionen var på låg nivå under de första åren av programperioden på grund av en recession som följde efter den internationella finanskrisen, men bostadsproduktionen kvicknade till åren 2010 och 2011, vilket förbättrade situationen.

Fördelningen av upplåtelseformer inom den genomsnittliga årsproduktionen visar att produktion av Ara-hyresbostäder med statligt stöd var nära målet på 20 %. De påbörjade 914 bostäderna motsvarar 25 % av den påbörjade och de färdigställda 625 bostäderna 21 % av den färdigställda bostadsproduktionen. Vad de färdigställda bostäderna beträffar stannade det absoluta antalet dock långt ifrån minimimålet på 1 000 Ara-hyresbostäder. Dessutom kan man konstatera att betoningen inom produktionen av Ara-hyresbostäder under hela programperioden låg på bostäder för specialgrupper och målet för färdigställda student- och ungdomsbostäder överskreds klart. I regel byggde bara stadens bostadsproduktionsbyrå vanliga Ara-hyresbostäder.

Den sammanlagda andelen bostäder av mellanformstyp, dvs. bostadsrättsbostäder och ägarbostäder med hitasvillkor nådde bara hälften av det uppsatta målet på 40 % med 18 % av påbörjade bostäder och 17 % av färdigställda bostäder.

Produktionen av oreglerade fritt finansierade ägar- och hyresbostäder överskred däremot den målsatta andelen på 40 % i fråga om både påbörjade bostäder (57 %) och färdigställda bostäder (62 %). Detta kan förklaras med den rikliga hyresbostadsproduktionen finansierad med ett tio års räntestödslån som staten beviljade som en stimulansåtgärd. Trots statens stöd är invånarvalet i dessa hyresbostäder oreglerat och detsamma gäller hyresnivån.

Inom stadens egen bostadsproduktion var målet för den gångna programperioden att göra det möjligt att årligen bygga 1 250 bostäder. Avsikten har varit att stadens egen produktion ska uppgå till 1 500 bostäder om året fram till ingången av år 2017.

Som stadens egen bostadsproduktion inleddes under programperioden byggandet av sammanlagt 2 462 bostäder, vilket motsvarar i genomsnitt 615 påbörjade bostäder om året (49 % av målet). Andelen Ara-hyresbostäder är cirka 50 %. Den låga produktionsnivån får sin förklaring i att de tomter som lämpar sig för Ara-produktion är få och iståndsättandet av tomter reserverade för bostadsproduktionsbyrån försenades. Dessutom ledde den för höga prisnivån i anbuden i entreprenadtävlingarna till att staden var tvungen att konkurrensutsätta vissa entreprenader två gånger.

Under programperioden var följande utvecklingsteman viktiga för bostadsproduktionsbyrån: höjning av byggnader med nya våningar, utredning av möjligheterna att kompletteringsbygga inom stadens fastighetsbolag, utveckling av energieffektiviteten inom byggandet, projekt för utveckling av fasadarkitektur, nya bostadskoncept och

utvecklingsåtgärder för bekämpning av grå ekonomi inom byggbranschen.

Bostadsbyggandet koncentrerade kraftigast till områdena Arabiastranden, Hermanstad, Vik och Nordsjö. Bostäder som kompletterar den nuvarande stadsstrukturen byggdes i Alpbyn, Ormusåkern, Kvarnbäcken, området med Fredriksbergs maskinverkstad, Ilmala, Kånala och Sockenbacka och på Drumsö. Under programperioden började byggandet i de nya områdena Fiskehamnen och Busholmen.

Partnerskapsförfarandena utvecklas

Under programperioden inleddes utvecklingen av partnerskapsförfaranden i gränsytan mellan planläggning och tomtöverlåtelse. Med hjälp av partnerskapsförfaranden av olika slag strävar staden efter att bättre än förut utnyttja den privata partens kunskaper och resurser för produktutveckling.

I början av programperioden valdes projektområdena Kronbergsstranden och Kungseken till målområden för utvecklingen. I Kronbergsstranden var utgångspunkten ett utkast till detaljplan godkänt av stadsplaneringsnämnden. På basis av utkastet ordnade fastighetskontoret en tomtreserveringstävling som var en kvalitetstävling. Inom projektområdet Kungseken ordnades en motsvarande kvalitetstävling i området Aspfjärilen i Hongasmossa år 2010. Dessutom kommer området vid Palettdammen i Kungseken troligen att väljas till ett pilotobjekt för partnerskapsplanläggning. Detaljplaneringen av området inleds år 2012.

Tomtöverlåtelsesätten har utvecklats bl.a. genom försök med ett nytt slags planeringsförfarande som baserar sig på att projektets ägare beställer en referensplan av flera planerare och projektplaneringen ges till den som anses ha kommit med den bästa planen. Som nya reserveringsformer har det införts utvecklingsreservering för utveckling av boendelösningar och områdesreservering för utveckling av områdena och för hantering av detaljplaneekonomin.

I syfte att effektivisera hanteringen av detaljplaneekonomin har det dessutom tillsatts en arbetsgrupp vars slutrapport med förslag blir färdig våren 2012.

Kompletteringsbyggandet främjas

Under programperioden startades en s.k. kompletteringsbyggkampanj som hade som syfte att söka metoder med vilka möjligheterna för kompletteringsbyggande kan identifieras och utnyttjas. Med kampanjen

strävade staden dessutom efter att främja de privata bostadsaktiebolagens egna till- och kompletteringsbyggprojekt.

Under kampanjen utreddes möjligheterna att kompletteringsbygga inom stadens eget bostadsfastighetsbestånd. På basis av utredningen är det kalkylmässigt möjligt att bygga upp till 2 000 nya bostäder inom områdena för bostadsfastighetsbolagen ovan.

Teoretiska möjligheter till kompletteringsbyggande har kartlagts med hjälp av registret över byggnadsmarkreserven. Stadsplaneringskontoret har dessutom gjort upp flera områdesvisa utredningar om möjligheterna till kompletteringsbyggande. I Kånala och Mellungsby har man utöver utredningarna utarbetat referensplaner för kompletteringsbyggande på befintliga tomter. Meningen är att bostadsaktiebolagen på basis av planerna kan fatta beslut om att inleda de detaljplaneändringsprocesser som tillbyggandet förutsätter.

Det tillsattes en kompletteringsbyggarbetsgrupp för att genomföra kompletteringsbyggkampanjen. Arbetsgruppen kartlade problempunkter i kompletteringsbyggprocessen och sökte lösningar till dessa. I samarbete med Fastighetsförbundet byggde arbetsgruppen upp en webbplats för kompletteringsbyggande som tillhandahåller information och hjälp för husbolag speciellt i fråga om tillbyggande på tomter för flervåningshus och radhus.

Efter att kompletteringsbyggarbetsgruppen hade slutfört sitt arbete inleddes på ekonomi- och planeringscentralens utvecklingsavdelning ett kompletteringsbyggprojekt år 2011. Till projektets aktuella uppgifter hör bl.a. samordning av kompletteringsbyggprojekt i stadens egna fastighetsbolag och komplettering av den ovannämnda webbplatsen för tillbyggande.

Slutrapporten från kompletteringsbyggarbetsgruppen finns som bilaga till detta ärende.

Alternativa boendeformer utvecklas

Under programperioden började en målmedveten utveckling av alternativa boendeformer. För att utveckla boende i flervåningshus startades år 2009 programmet Kehittyvä kerrostalo (Flervåningshus under utveckling). Programmet har som mål att göra bostadsutbudet i flervåningshus mångsidigare, öka intresset för flervåningshus, stöda en rimlig prisnivå på byggande av flervåningshus och främja energieffektiviteten. Fram till ingången av år 2012 hade 12 projekt blivit godkända i programmet, t.ex. bilfria boendekoncept och gruppbyggentreprenadsprojekt för olika målgrupper på Busholmen och i Fiskehamnen.

Självständiga gruppbyggnadsprojekt och gruppbyggentreprenader främjades bl.a. genom att prioritera dem vid tomtöverlåtelse i lämpliga områden. Under programperioden 2008–2011 blev flera objekt med egen byggentreprenad färdiga i Helsingfors: egnahemshus och parhus, radhus och ett flervåningshus för seniorer.

Det urbana småhusboendet har utvecklats främst genom småhuskonceptet med hustypen Helsingfors-småhus och genom konceptet med stadssmåhus av typen townhouse. År 2009 överläts de första egnahemstomter på vilka det förutsattes att det ska byggas hus av typen Helsingfors-småhus på tomten. I fråga om townhouse-konceptet har det utarbetats en omfattande rapport för att fastställa byggnadstypen och kartlägga möjligheterna. Det har dessutom genomförts en arkitekturtävling på Busholmen och i Kronbergsstranden.

Stadsplaneringskontorets utredning om byggandet av hus av typen townhouse i Helsingfors finns som bilaga till detta ärende.

Energieffektiviteten förbättras

Under programperioden tillsattes en arbetsgrupp för energieffektivt boende som hade som uppgift att utarbeta ett förslag till genomförandeprogram för energieffektivitet i bostadsbeståndet i stadens ägo och inom stadens bostadsproduktion.

Slutrapporten från arbetsgruppen för energieffektivt boende finns som bilaga till detta ärende.

Fastighetsnämnden införde under programperioden ett villkor för tomtöverlåtelse enligt vilket staden överlåter bostadstomter bara för projekt som uppfyller kraven för energiklass A. I flera av stadens tävlingar om tomtöverlåtelse har energieffektiviteten varit ett av kriterierna.

År 2011 beviljades 62 % av byggloven för bostadshus för objekt som uppfyllde kraven för energiklass A. När byggnadstillsynstaxorna för år 2012 fastställdes försågs taxorna med rabatt på bygglov till särskilt energieffektiva nybyggnadsprojekt. Byggnadstillsynsverket har dessutom anställt en energiarkitekt vars uppgift är bl.a. att handleda bygglovssökande i energieffektivitetsfrågor.

Bostadsproduktionsbyrån har satt upp energieffektivitetsmål för sina egna nybyggnads- och reparationsbyggnadsprojekt. Under programperioden blev det första lågenergihuset som bostadsproduktionsbyrån låtit bygga färdigt. År 2011 uppfyllde 68 % av bostadsproduktionsbyråns nybyggnadsobjekt kraven för energiklass A i bygglovfasen.

Bättre energieffektivitet har tagits med i anvisningarna för ordnande av bolagsstämma i bostadsbolagen i stadens ägo. I anvisningarna förutsätts det att bolagen ska förbinda sig till energieffektivitetsmålen i fastighetsbranschen och till MB-programmets mål och att bolagen ska uppfölja energiförbrukningen likformigt och jämförbart. Helsingfors stads bostäder Ab och dess områdesbolag utreder systematiskt i samråd med bostadsproduktionsbyrån möjligheterna att i samband med ombyggnad förbättra energieffektiviteten i byggnaderna.

Hitassystemet reformeras

Under programperioden genomfördes en reform av hitassystemet i och med att regleringen av återförsäljningspriset blev tidsbunden. De hitasobjekt som färdigställdes år 2011 eller blir färdiga senare befrias automatiskt från regleringen efter 30 år. Äldre bostadsaktiebolag kan beviljas befrielse på basis av en ansökan efter 30 år från att den sista byggfasen blivit färdig.

I samband med reformen fattades också beslutet att införa ett pristak för hitasbostäder. Maximipriset räknas kvartalsvis på basis av de genomsnittliga priserna per kvadratmeter våningsyta i samtliga hitasbolag. Ägaren kan sälja sin bostad antingen till det kalkylmässiga återförsäljningspriset eller till maximipriset beroende på vilket som är förmånligast för ägaren.

Den kraftiga efterfrågan på bostadsmarknaden och den höga prisnivån inverkar även på efterfrågan på nya hitasbostäder. Efterfrågan är kraftigast i de centrala områdena som har bra läge och på vilka skillnaden mellan hitaspriset och det oreglerade marknadspriset är störst. År 2011 tillades i överlåtelsevillkoren för hitastomter en förpliktelse om att bostäderna ska säljas på basis av ett utlottningsförfarande. Avsikten med utlottningen är att garantera jämlika möjligheter för alla hitasbostadssökande att få en bostad.

Stadens bostadsegendom och bostadsförmedling

Under programperioden bereddes en fusion av stadens aravafastighetsbolag till ett enda kapitalbolag, Helsingfors stads bostäder Ab. De områdesvisa fastighetsbolagen ersattes med 21 områdesbolag.

Stadsfullmäktige godkände de nödvändiga ändringarna för fusionen i stadens hyresgästdemokratistadga under höstperioden 2011.

Under programperioden förmedlade fastighetskontorets bostadsavdelning sammanlagt 12 261 bostäder till 24 746 personer (3 065 bostäder om året i genomsnitt). Sammanlagt 930 av de förmedlade bostäderna låg i nybyggnadsobjekt.

Hushållsstrukturen i de hushåll som sökte stadens hyresbostad har inte särskilt mycket förändrats men antalet ansökningar har hela tiden ökat. Den mest typiska sökanden är ett enpersonshushåll med mycket brådskande bostadsbehov. Bland dem som fått en bostad är enpersonshushåll färre än bland alla som sökt bostad. Över 80 % av dem som fått en bostad hör till gruppen med mycket brådskande bostadsbehov. Största delen av sökandena är 18–34 år gamla och 60 % av dem som fått en bostad hör till denna åldersgrupp.

År 2010 bodde 15 % av helsingforsarna i stadens hyresbostäder. I stadens hyresbostäder bor ett relativt sett större antal barn men färre pensionärer eller personer i arbetsför ålder (25–44 år) än i Helsingfors i genomsnitt. Stadens bostäder har klart mindre invånaromsättning än andra sammanslutningar som tillhandahåller hyresbostäder.

Principerna för stadens bostadsförmedling justerades och fastställdes av stadsstyrelsen år 2010.

Hemstaden Helsingfors – förslag till Helsingfors stads genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012

Det aktuella förslaget bygger på följande vision om boende och markanvändning:

Helsingfors är kärnan för en välmående och växande metropol som erbjuder sina invånare högklassigt boende i en trivsam stadsmiljö. Stadsdelarna bildar ett stadsbildsmässigt och funktionellt attraktivt Helsingfors där boende, vardagens tjänster och arbetsplatser är lätta att nå. Den sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarheten är viktiga principer för planering, byggande och underhåll av bostadsområdena. Helsingfors är föregångare i fråga om att främja den hållbara stadsutvecklingen.

I programförslaget beskrivs utgångspunkterna för den kommande programperioden enligt följande:

Helsingfors står nu inför en brytningstid och stadsstrukturen kommer kraftigt att ändras. Nordsjö hamn har tagits i bruk och bostäder har börjat byggas i de strandområden intill innerstaden som har blivit lediga efter hamnfunktionerna. Planeringen av de områden som anslöts till Helsingfors har också inletts och i framtiden utvidgas det urbana boendet österut till Östersundom. Många stadsdelar i ytterstadszonen håller allt kraftigare på att bli bostadsområden för äldre invånare och ombyggnader är aktuella i bostadsbeståndet i dessa områden.

Förutsättningarna för att Helsingfors höga mål för bostadsproduktionen ska kunna uppnås är en tillräcklig general- och detaljplanereserv, en hög tomtreserveringsnivå, effektivt samarbete mellan förvaltningar och

en positiv ekonomi- och finansieringssituation. Samtidigt som det byggs nya stadsdelar i strandområdena ska det fästas avseende vid bygg- och utvecklingsmöjligheterna i ytterstadsområdet. Olikvärdigheten inom staden har ökat oroväckande mycket i takt med att de samhälleliga skillnaderna växer. Differentieringsutvecklingen återspeglas även i bostadsområdena. Prisnivån på boende är högre än tidigare och skillnaderna mellan bostadsområdena blir större, vilket gäller såväl hyrorna som prisnivån på bostäderna. Förutsättningen för en balanserad stad är att fördelningen av upplåtelse- och finansieringsformer inom bostadsproduktionen styrs i hela staden och i områdena.

Den bostadspolitiska styrningen har i första hand som syfte att säkerställa boendemöjligheterna för vanliga helsingforsare och staden ska med sina egna åtgärder främja boende till rimliga priser. Vid planeringen av bostadsproduktion och bostadsområden ska man fästa avseende även vid specialbehoven hos de boende. Behoven hos barnfamiljer, seniorer och ungdomar som kommer ut på bostadsmarknaden ska beaktas vid planeringen, likaså efterfrågan på små bostäder som har blivit allt kraftigare i och med det ökade antalet enpersonshushåll.

Programmet betraktar Helsingfors förutom som en växande huvudstad också som en del av huvudstadsregionen med fyra städer och som en del av Helsingforsregionen med sammanlagt 14 kommuner. Behovet att samarbeta på regional nivå ökar i takt med befolkningen och trafikflödena i området.

I programförslaget anges 19 delmål med vilka staden styr sin markanvändning och bostadsproduktion, utvecklar stadsstrukturen och bostadsområdena och underhåller och utvecklar bostadsbeståndet. Med delmålen säkerställs dessutom möjligheterna för olika befolkningsgrupper att bo i Helsingfors.

Verkställighet och uppföljning

Om stadsfullmäktige godkänner förslaget till Helsingfors stads genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012, fastställer stadsstyrelsen de åtgärder som är nödvändiga för att uppnå målen och utnämner ansvariga förvaltningar genom ett särskilt verkställighetsbeslut.

Den praxis med uppföljningsrapporter som inleddes under den gångna programperioden fortsätter också under den kommande programperioden. I samband med uppföljningen av programmet uppföljs dessutom i vilken grad långtidsarbetslösheten minskar och hur det regionala planläggnings-, tomt- och bostadsproduktionsläget utvecklas.

Uppföljningsmätarna och de övriga utvärderingskriterierna och -metoderna anges i det bifogade programförslaget.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Miliza Ryöti, biträdande stadssekreterare, telefon: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, telefon: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, planeringsingenjör, telefon: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, telefon: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Bilagor

1	Ehdotus asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2012
2	Arviointiraportti MA-ohjelmakausi 2008-2011
3	Lausuntoyhteenveto ja -vastine
4	Rakennuslautakunnan lausunto
5	Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lausunto
6	Vuokralaisneuvottelukunnan lausunto
7	Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan lausunto
8	Vanhusneuvoston lausunto
9	Vammaisneuvoston lausunto
10	Helsingin Kaupunginosayhdistykset ry lausunto lausunto vuoden 2012 MA-ohjelmaluonnoksesta
11	Oulunkylä-Seuran lausunto
12	Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan lausunto Helsingin MA-ohjelmasta vuodelle 2012
13	Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan lausunto
14	HOASin lausunto
15	Nuorisoasuntoliitto ry lausunto
16	Uudenmaan Asuinkiinteistöyhdistys ry lausunto
17	Rakennusteollisuus RT ry:n lausunto
18	Helsingin Yrittäjät ry:n lausunto
19	Helsingin seudun kauppakamarin lausunto MA-ohjelma luonnoksesta
20	I stadsfullmäktige 29.8.2012 framställda motförslag och förslag till hemställningsklämmar

Bilagematerial

1	Asumisen energiatehokkuustyöryhmän loppuraportti
2	Täydennysrakentamistyöryhmän loppuraportti
3	Townhouse-rakentaminen Helsingissä
4	Keskipinta-alatyöryhmän raportti

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 29.08.2012 § 228

Bordlades 29.08.2012

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Behandling

Ordföranden föreslog följande handläggningsordning:

Först medges diskussion i ärendet. Eventuella ändringsförslag och förslag till hemställningsklämmar ska framställas och understödjas under diskussionen. När diskussionen har förklarats avslutad, bordläggs ärendet till stadsfullmäktiges följande sammanträde, då omröstningarna förrättas.

Handläggningsordningen godkändes.

Ordföranden förklarade diskussionen avslutad och meddelade att handläggningen av ärendet fortsätter 12.9.2012.

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Miliza Ryöti, biträdande stadssekreterare, telefon: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, telefon: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, planeringsingenjör, telefon: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, telefon: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 13.08.2012 § 841

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmana 2012 seuraavat asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ I MAANKÄYTTÖ

Maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä.

Tavoite 1 Maapolitiikka

Maapolitiikan tavoitteena on varmistaa kysyntää vastaava asuntotonttitarjonta sekä eheä yhdyskuntarakenne.

Kaupunki hankkii aktiivisesti yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin kohtuulliseen käypään hintatasoon. Tarvittaessa kaupunki voi turvautua myös muihin lainsäädännön suomiin maanhankintakeinoihin kuten lunastukseen ja etuosto-oikeuteen.

Asemakaavojen muutosalueilla voidaan tarvittaessa tehdä maankäyttösopimuksia. Asemakaavoittamattomilla alueilla maankäyttösopimuksia tehdään vain poikkeustapauksissa, esimerkiksi tilanteissa, joissa merkittävä osa sopimuskorvauksesta suoritetaan kaupungille tärkeänä raakamaana.

Tavoite 2 Tontinluovutus

Tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallintamuotojakauman mukaan. Ohjelmakauden aikana siirrytään neljän vuoden varauskantaan.

Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 325 000 k-m².

Tontinluovutuksen tapoja monipuolistetaan ja tehostetaan kehittämällä hinta- ja laatukilpailumenettelyä sekä keventämällä kilpailutusprosesseja.

Tontinluovutusta käytetään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatutason ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa.

Tavoite 3 Yleissuunnittelu

Valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on riittävä asuntotuotanto, tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen keskusta sekä elinvoimaiset aluekeskukset. Kaava mahdollistaa asuntorakentamisen niin, että liikkuminen tukeutuu tehokkaasti nykyiseen ja tulevaisuuden joukkoliikenneverkkoon.

Kaupungin keskeisistä sisäänajoväylistä on tekeillä selvitys, jonka perusteella kartoitetaan mahdollisia täydennysrakennuskohteita.

Keskitetään täydennysrakentamista olemassa olevan kaupunkirakenteen sisään. Tehokkaalla maankäytöllä turvataan luonto- ja lähivirkistysalueita, julkisen liikenteen kilpailukykyä ja kehittämistä sekä pyöräilyn ja kevyen liikenteen edistämistä.

Helsingin tavoitteena on aloittaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen pääkaupunkiseudun yhteisen yleiskaavan laadinta seudun vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Helsinki sitoutuu vahvasti maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimuksen toteuttamiseen ja edellyttää, että eri osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) toimivat samoin. Helsinki tukee MAL-aiesopimuksen tavoitetta käynnistää hanke, missä yhteistyössä sopijapuolten kesken selvitetään kohtuuhintaisen asuntorakentamisen kilpailun tehostamista mm. kuntien tilaaja- ja hankintatointa kehittämällä.

Tavoite 4 Kaavavaranto

Asemakaavavaranto pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään viiden vuoden asuntotuotannon ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 450 000 k-m². Toteutumaa seurataan viiden vuoden liukuvana ja takautuvana vuosikeskiarvona.

Kaupungin eri hallintokuntien välistä yhteistyötä jatketaan ja edistetään asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi. Kumppanuuskaavoitusta edistetään ja lisätään hyödyntäen kertynyttä kokemusta aiemmista kumppanuuskaavoitushankkeista.

PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO

Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin toimin.

Tavoite 5 Asuntotuotannon määrä

Helsingissä rakennetaan vuosittain vähintään 5 000 asuntoa.

Tavoite 6 Maanomistus ja asuntotuotanto

Vuosittainen asuntorakentamisen tuotantotavoite maanomistajittain on

- kaupungin omistamalle ja luovuttamalle maalle 3 600 asuntoa
- valtion omistamalle ja luovuttamalle maalle 400 asuntoa
- yksityiselle maalle 1 000 asuntoa

Tavoite 7 Hallinta- ja rahoitusmuodot

Helsingissä jatketaan tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävää asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla.

Hallinta- ja rahoitusmuototavoite vuosittain on

- 20 prosenttia valtion tukemia ARA vuokra-asuntoja, joista vähintään 750 toteutetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja 250 erityisryhmille
- 40 prosenttia Hitas-, osaomistus- ja asumisoikeusasuntoa sekä 300 nuoriso- ja opiskelija-asuntoa
- 40 prosenttia sääntelemätöntä vuokra- ja omistusasuntoa, tavoitteena vähintään 1300 omistusasunnon ja vähintään 700 vuokra-asunnon toteuttaminen

Helsingin kaupunki edellyttää, että valtio sitoutuu noudattamaan omalla ja luovuttamallaan maalla ohjelman mukaista asuntotuotannon hallintamuotojakaumaa. Yksityisen maanomistuksen osalta hallintamuotojakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla. Projektialueilla ja täydennysrakentamiskohteissa hallinta- ja rahoitusmuotojakauma määritellään tontinluovutuksen yhteydessä siten, että taataan kaupunkirakenteen monipuolisuus. Aluetasoinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma tulee valmistella virastojen välisenä yhteistyönä.

Hitas-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ohjelmakaudella.

Hallintamuotojakauman toteutumista tarkastellaan koko kaupungin tasolla. Tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen Helsingissä. Tähän päästään varmistamalla kaava- ja tonttivarannon riittävyys. Kaavoituksen keinoin parannetaan kohtuuhintaisen asumisen toteutumismahdollisuuksia. Tasapainoisella asuntotuotannolla ja riittävällä vuokra-asuntojen tuotannolla vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta.

Kaupunki vahvistaa vaikuttamistaan ja vuoropuhelua valtion suuntaan siinä, että rakentamisen kustannuksiin nostavasti vaikuttaviin tekijöihin etsitään nykyistä parempia ja toimivampia ratkaisuja kohtuuhintaisen rakentamisen turvaamiseksi.

Tavoite 8 Kaupungin oma asuntotuotanto

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on vuosittain rakentaa vähintään 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 prosenttia tuotannosta), 600 välimuodon eli Hitas-,

asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa (40 prosenttia) ja 150 vapaarahoitteista asuntoa (10 prosenttia). Vapaarahoitteisia asuntoja rakennetaan vain alueiden tasapainoisen asuntorakenteen varmistamiseksi sekä mahdollisen sekarakentamisen yhteydessä.

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin turvataan kaupungin omaan asuntotuotantoon tarvittava ohjelman mukainen tonttitarjonta. Asuntotuotantotoimiston toimintaedellytykset turvataan tarvittaessa toimintamalleja ja riskinottokykyä kehittämällä.

Tavoite 9 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävä osuus asuntotuotannosta turvataan. Varmistetaan perheasuntojen määrä, tuotannon laatu ja muuntojoustavuus.

Kerrostalotuotannossa Hitas-omistusasuntotuotantona toteutettavien tonttien asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 60 - 70 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (50 - 60 prosenttia valmistuneista asunnoista). Kerrostalotuotannossa sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon luovutettavilla tonteilla tontin asuinrakennusoikeudesta keskimäärin 40 - 50 prosenttia toteutetaan perheasuntoina (30 - 40 prosenttia valmistuneista asunnoista). Pientalotuotannossa asunnot tulee valtaosin toteuttaa perheasuntoina. Tiiviissä kaupunkipientalotuotannossa voidaan kuitenkin toteuttaa pienasuntoja kun se on tarkoituksenmukaista.
Huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin. Valtion ja yksityisten tahojen omistamalla maalla käytetään asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta.

PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET

Erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina, ja niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Uudisrakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulkuun ja ympäristön kaupunkimaisuuteen.

Tavoite 10 Saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys

Kaupunkirakenteen toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että suunnitelmallisesti sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja. Lähipalvelut turvataan. Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota julkisten ja yksityisten palveluiden oikea-aikaiseen toteutukseen ja

tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille sekä varmistettava niille riittävä asukaspohja. Erityisesti tulee varmistaa joukkoliikennepalvelun samanaikaisuus alueiden rakentumisen kanssa. Pyöräpaikkanormin käyttöä jatketaan ja varmistetaan riittävät lastenvaunupaikat taloihin.

Tavoite 11 Asuinalueiden elinvoimaisuus ja täydennysrakentaminen

Edistetään kestävää kaupunkikehitystä tiedostaen alueiden erilaisuus ja eriytymiskehitys. Asuntorakentamisesta 30 prosenttia toteutuu täydennysrakentamisena.

Jatketaan täydennysrakentamisen edistämistä yhteistyöprosessia ja kannustimia kehittämällä. Kannustimena käytetään esimerkiksi lisärakennusoikeutta. Etsitään malleja, joilla kaupungin vuokrataloyhtiöt voivat hyötyä täydennysrakentamisesta.

PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA

Huolehditaan asuntokannan kunnosta sekä edistetään energiatehokkuutta asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla erilaisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista sekä erilaisten asumiskonseptien toteuttamista. Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan. Meluntorjuntaan kiinnitetään huomiota kaupungin omin toimin sekä vaikutetaan valtioon meluesteiden toteuttamiseksi.

Tavoite 12 Asuntokannan kehittäminen

Asuntokannan ja asuinympäristöjen kunnossapitämisestä huolehditaan ja pyritään laajentamaan elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa. Kaupungin toimin edistetään peruskorjaustoimintaa sekä hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Sekä uudis- että korjausrakentamisessa tavoitellaan esteetöntä rakentamista. Esteettömyyden osalta noudatetaan rakentamismääräyskokoelman vaatimustasoa. Esteettömyyden toteuttaminen ratkaistaan parhaalla mahdollisella tavalla erilaisten suunnittelukohteiden kuten townhouse-rakentamisen erityispiirteet huomioiden.

Jatketaan monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä, lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakkorakentamista ja lisäkerrosrakentamista sekä edellytetään viherkattorakentamista. Edistetään sekatalojen rakentamista.

Tavoite 13 Kaupungin oma asuntokanta

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) huolehtii omistamansa asuntokannan ylläpidosta, arvon ja kunnon säilymisestä sekä vuokratason kohtuullisena pitämisestä. Asukasvalinnassa pyrkimyksenä on monipuolinen ja alueellisesti tasapainoinen asukasrakenne. Tavoitteena on myös asukastyytyväisyyden pysyminen korkeana. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallintoa kehitetään ja toteutetaan tarvittavat lisäselvitykset.

Turvataan kaupungin omistaman asuntokannan kohtuuhintaisuus. Kaupungin asuntokannassa edistetään uusia asumisratkaisuja ja asukaslähtöisiä asumiskonsepteja.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ulkopuolelle jäävän asunto-omaisuuden hallintaa parannetaan keskittämällä omistajahallintoa, kehittämällä ylläpidon, vuokrauksen ja asukasvalintojen käytäntöjä sekä selkeyttämällä omistajaohjausta.

Käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuva asuntokanta säilytetään vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin omistuksessa.

Tavoite 14 Asuntorakentamisen kehittäminen

Kaupunki kehittää asuntorakentamista edistäen asukaslähtöisyyttä, ekologisuutta sekä muunneltavuutta. Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin. Kaupunkimaisten pientalojen ja kerrostaloasumisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan näiden kohteiden toteuttamismahdollisuuksia. Edistetään omatoimista rakentamista ja rakennuttamista, ryhmärakennuttamista, puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä.

Selvitetään mahdollisuus tarjota ryhmärakennuttamishankkeiden neuvonta- ja opastustoimintaa.

Kaupungin toimintatapoja ja prosesseja parannetaan rakentamisen nopeuttamiseksi.

Selvitetään rakennusmarkkinoiden toimivuutta, erityisesti asuntopuolella, suhteessa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan ja sen tavoitteiden toteuttamiseen.

Tavoite 15 Energiatehokkuus

Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta, että A-luokan energiatehokkuusvaatimukset täyttyvät selkeästi. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista. Turvataan kaavoituksella energiatehokkaan

rakentamisen toteuttamisedellytykset. Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä asuntorakentamisessa.

Kaupungin omistamassa asuntokannassa energian ominaiskulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Kaupungin oman asuntokannan peruskorjaustoiminnassa pyritään tavoitteellisesti C-energialuokkaan.

Kaupunki edistää osaltaan uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa mm. asuntorakentamisen kehittämishankkeilla yhteistyössä yritysten sekä tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa. Kaupunki rohkaisee ja neuvoo asunto-osakeyhtiöitä toteuttamaan kaupungin asettamia energiansäästötavoitteita.

Tavoite 16 Asumisen pysäköintiratkaisut

Autottomia ja vähäautoisia asuntokohteita kaavoitetaan ja rakennetaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle. Asuintalojen autopaikkojen kustannuksia kohdennetaan paremmin autopaikkojen käyttäjille. Tehdään vuoden 2013 loppuun mennessä kokonaisvaltainen selvitys ja konkreettiset mallit siitä, miten kustannuksia voidaan kohdentaa paremmin autopaikkojen käyttäjille. Ratkaisuja sovelletaan erikseen valittavissa kohteissa ohjelmakauden aikana.

Selvitetään keinot, miten maanalaista ja muuta keskitettyä pysäköintiä lisätään hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella olevilla asuinalueilla. Lisätään yhteiskäyttöä työpaikkapysäköinnin kanssa.

Täydennysrakennuskohteissa pysäköintipaikkojen lukumäärää ei automaattisesti nosteta koko kohteen osalta vaan tarkastelu tehdään tapauskohtaisesti.

PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Tavoite 17 Asukasrakenteen monipuolisuus

Lapsiperheille sopivia asuntoja rakennetaan riittävästi uusille alueille sekä täydennysrakentamiskohteisiin. Esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla. Vieraskielisen väestön asumisen tukemiseksi kehitetään edelleen asumisneuvontaa ja parannetaan eri asumisvaihtoehdoista tiedottamista.

Tavoite 18 Opiskelija- ja nuorisoasunnot

Lisätään asuntomarkkinoille tulevien nuorten kaupunkilaisten kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tarjontaa. Tuotantotavoite on 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoa vuosittain. Opiskelija- ja nuorisoasuntoja pyritään toteuttamaan myös käyttötarkoituksen muutosten kautta olemassa olevaan kiinteistökantaan.

Tavoite 19 Erityisryhmien asuminen

Erityisryhmille kohdennettujen valtion tukemien vuokra-asuntojen tuotantotavoite on 250 asuntoa vuosittain. Erityisasumisen strategista suunnittelua tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Vanhusten asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi palvelukeskusten ja vanhustenkeskusten lähelle, jolloin myös kotihoito ja kuljetuspalvelut toimivat paremmin. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- tai toimintarajoitteiset sekä pysyvästi vammaiset nykyistä paremmin.

Käsittely

13.08.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti asian otsikon Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012 -muodosta muotoon: Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012.

Lisäksi esittelijä muutti ehdotustaan siten, että:

- päätösehdotuksen toinen kappale kuuluu seuraavasti:

"Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmana 2012 seuraavat asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet"

- Tavoite 1 Maapolitiikka -väliotsikon alle toiseen kappaleeseen lisätään sana "aktiivisesti":

"Kaupunki hankkii aktiivisesti yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin kohtuulliseen käypään hintatasoon."

- Tavoite 2 Tontinluovutus -väliotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään lause:

"Ohjelmakauden aikana siirrytään neljän vuoden varauskantaan."

- toiseen kappaleeseen lisätään sana "vähintään": "Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 325 000 k-m²."
- kolmas kappale kuuluu seuraavasti: "Tontinluovutuksen tapoja monipuolistetaan ja tehostetaan kehittämällä hinta- ja laatukilpailumenettelyä sekä keventämällä kilpailutusprosesseja."
- viimeiseksi kappaleeksi lisätään: "Tontinluovutusta käytetään aktiivisena työkaluna asuntotuotannon laatutason ja hallintamuotojen toteutuksen ohjauksessa."

- Tavoite 3 Yleissuunnittelu kuuluu seuraavasti:

"Valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on riittävä asuntotuotanto, tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen keskusta sekä elinvoimaiset aluekeskukset. Kaava mahdollistaa asuntorakentamisen niin, että liikkuminen tukeutuu tehokkaasti nykyiseen ja tulevaisuuden joukkoliikenneverkkoon.

Kaupungin keskeisistä sisäänajoväylistä on tekeillä selvitys, jonka perusteella kartoitetaan mahdollisia täydennysrakennuskohteita. Keskitetään täydennysrakentamista olemassa olevan kaupunkirakenteen sisään. Tehokkaalla maankäytöllä turvataan luonto- ja lähivirkistysalueita, julkisen liikenteen kilpailukykyä ja kehittämistä sekä pyöräilyn ja kevyen liikenteen edistämistä.

Helsingin tavoitteena on aloittaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen pääkaupunkiseudun yhteisen yleiskaavan laadinta seudun vetovoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Helsinki sitoutuu vahvasti maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimuksen toteuttamiseen ja edellyttää, että eri osapuolet (valtio ja muut Helsingin seudun kunnat) toimivat samoin. Helsinki tukee MAL-aiesopimuksen tavoitetta käynnistää hanke, missä yhteistyössä sopijapuolten kesken selvitetään kohtuuhintaisen asuntorakentamisen kilpailun tehostamista mm. kuntien tilaaja- ja hankintatointa kehittämällä."

- Tavoite 4 Kaavavaranto -väliotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään kaksi lausetta:

"Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 450 000 k-m². Toteutumaa seurataan viiden vuoden liukuvana ja takautuvana vuosikeskiarvona."

- toisen kappaleen loppuun lisätään virke: "Kumppanuuskaavoitusta edistetään ja lisätään hyödyntäen

kertynyttä kokemusta aiemmista kumppanuuskaavoitushankkeista."

- PÄÄMÄÄRÄ II ASUNTOTUOTANTO ensimmäinen kappale kuuluu seuraavasti:

"Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Asuntotuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta ja kysyntää vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden eriytymistä ehkäistään poikkihallinnollisin toimin."

- Tavoite 5 Asuntotuotannon määrä -kappaleeseen lisätään sana "vähintään":

"Helsingissä rakennetaan vuosittain vähintään 5 000 asuntoa."

- Tavoite 7 Hallinta- ja rahoitusmuodot -väliotsikon alla toisen kappaleen listaus kuuluu seuraavasti:

- 20 prosenttia valtion tukemia ARA vuokra-asuntoja, joista vähintään 750 toteutetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja 250 erityisryhmille
- 40 prosenttia Hitas-, osaomistus- ja asumisoikeusasuntoa sekä 300 nuoriso- ja opiskelija-asuntoa
- 40 prosenttia sääntelemätöntä vuokra- ja omistusasuntoa, tavoitteena vähintään 1300 omistusasunnon ja vähintään 700 vuokra-asunnon toteuttaminen

- viimeiset kolme kappaletta kuuluvat seuraavasti:

"Hitas-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ohjelmakaudella.

Hallintamuotojakauman toteutumista tarkastellaan koko kaupungin tasolla. Tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen Helsingissä. Tähän päästään varmistamalla kaava- ja tonttivarannon riittävyys. Kaavoituksen keinoin parannetaan kohtuuhintaisen asumisen toteutumismahdollisuuksia. Tasapainoisella asuntotuotannolla ja riittävällä vuokra-asuntojen tuotannolla vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta.

Kaupunki vahvistaa vaikuttamistaan ja vuoropuhelua valtion suuntaan siinä, että rakentamisen kustannuksiin nostavasti vaikuttaviin tekijöihin etsitään nykyistä parempia ja toimivampia ratkaisuja kohtuuhintaisen rakentamisen turvaamiseksi."

- Tavoite 8 Kaupungin oma asuntotuotanto kuuluu seuraavasti:

"Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on vuosittain rakentaa vähintään 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 prosenttia tuotannosta), 600 välimuodon eli Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa (40 prosenttia) ja 150 vapaarahoitteista asuntoa (10 prosenttia). Vapaarahoitteisia asuntoja rakennetaan vain alueiden tasapainoisen asuntorakenteen varmistamiseksi sekä mahdollisen sekarakentamisen yhteydessä.

Kaavoituksen ja tontinluovutuksen keinoin turvataan kaupungin omaan asuntotuotantoon tarvittava ohjelman mukainen tonttitarjonta. Asuntotuotantotoimiston toimintaedellytykset turvataan tarvittaessa toimintamalleja ja riskinottokykyä kehittämällä."

- Tavoite 9 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen -väliotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään lause:

"Varmistetaan perheasuntojen määrä, tuotannon laatu ja muuntojoustavuus."

- PÄÄMÄÄRÄ III ASUINALUEET -otsikon alle kappaleen loppuun lisätään lause:

"Uudisrakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulkuun ja ympäristön kaupunkimaisuuteen."

- Tavoite 10 Saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys kuuluu seuraavasti:

"Kaupunkirakenteen toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että suunnitelmallisesti sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja. Lähipalvelut turvataan. Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota julkisten ja yksityisten palveluiden oikea-aikaiseen toteutukseen ja tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille sekä varmistettava niille riittävä asukaspohja. Erityisesti tulee varmistaa joukkoliikennepalvelun samanaikaisuus alueiden rakentumisen kanssa. Pyöräpaikkanormin käyttöä jatketaan ja varmistetaan riittävät lastenvaunupaikat taloihin."

- Tavoite 11 Asuinalueiden elinvoimaisuus ja täydennysrakentaminen -väliotsikon alle toiseen kappaleeseen lisätään seuraavat virkkeet:

"Kannustimena käytetään esimerkiksi lisärakennusoikeutta. Etsitään malleja, joilla kaupungin vuokrataloyhtiöt voivat hyötyä täydennysrakentamisesta."

- PÄÄMÄÄRÄ IV ASUNTOKANTA -otsikon alla ensimmäisen kappaleen viimeinen virke kuuluu seuraavasti:

"Meluntorjuntaan kiinnitetään huomiota kaupungin omin toimin sekä vaikutetaan valtioon meluesteiden toteuttamiseksi."

- Tavoite 12 Asuntokannan kehittäminen -väliotsikon alla 2. ja 3. kappale kuuluvat seuraavasti:

"Sekä uudis- että korjausrakentamisessa tavoitellaan esteetöntä rakentamista. Esteettömyyden osalta noudatetaan rakentamismääräyskokoelman vaatimustasoa. Esteettömyyden toteuttaminen ratkaistaan parhaalla mahdollisella tavalla erilaisten suunnittelukohteiden kuten townhouse-rakentamisen erityispiirteet huomioiden.

Jatketaan monimuotoisen kerrostaloasumisen kehittämistä, lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakkorakentamista ja lisäkerrosrakentamista sekä edellytetään viherkattorakentamista. Edistetään sekatalojen rakentamista."

- Tavoite 13 Kaupungin oma asuntokanta -väliotsikon alla ensimmäisen kappaleen loppu kuuluu seuraavasti:

"Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallintoa kehitetään ja toteutetaan tarvittavat lisäselvitykset"

ja toisen kappaleen alku:

"Turvataan kaupungin omistaman asuntokannan kohtuuhintaisuus."

- Tavoite 14 Asuntorakentamisen kehittäminen -väliotsikon alle ensimmäiseen kappaleeseen lisätään sana "puurakentamista":

"Edistetään omatoimista rakentamista ja rakennuttamista, ryhmärakennuttamista, puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä."

– väliotsikon alle lisätään kolme kappaletta:

"Selvitetään mahdollisuus tarjota ryhmärakennuttamishankkeiden neuvonta- ja opastustoimintaa.

Kaupungin toimintatapoja ja prosesseja parannetaan rakentamisen nopeuttamiseksi.

Selvitetään rakennusmarkkinoiden toimivuutta, erityisesti asuntopuolella, suhteessa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan ja sen tavoitteiden toteuttamiseen."

- Tavoite 15 Energiatehokkuus -väliotsikon alla ensimmäinen kappale kuuluu seuraavasti:

"Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta, että A-luokan energiatehokkuusvaatimukset täyttyvät selkeästi. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista. Turvataan kaavoituksella energiatehokkaan rakentamisen toteuttamisedellytykset. Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä asuntorakentamisessa."

- Tavoite 16 Asumisen pysäköintiratkaisut kuuluu seuraavasti:

"Autottomia ja vähäautoisia asuntokohteita kaavoitetaan ja rakennetaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle. Asuintalojen autopaikkojen kustannuksia kohdennetaan paremmin autopaikkojen käyttäjille. Tehdään vuoden 2013 loppuun mennessä kokonaisvaltainen selvitys ja konkreettiset mallit siitä, miten kustannuksia voidaan kohdentaa paremmin autopaikkojen käyttäjille. Ratkaisuja sovelletaan erikseen valittavissa kohteissa ohjelmakauden aikana.

Selvitetään keinot, miten maanalaista ja muuta keskitettyä pysäköintiä lisätään hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella olevilla asuinalueilla. Lisätään yhteiskäyttöä työpaikkapysäköinnin kanssa.

Täydennysrakennuskohteissa pysäköintipaikkojen lukumäärää ei automaattisesti nosteta koko kohteen osalta vaan tarkastelu tehdään tapauskohtaisesti."

- PÄÄMÄÄRÄ V ASUKKAAT muutetaan muotoon PÄÄMÄÄRÄ V ASUKASRAKENNE.

  - ensimmäiseen kappaleeseen lisätään "maahanmuuttajataustaisen väestön": " -- asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun."

- Tavoite 18 Opiskelija- ja nuorisoasunnot ja Tavoite 19 Erityisryhmien asuminen -väliotsikoiden alla esiintyviä tuotantotavoitteet muutetaan 200:sta 300:aan (tavoite 18) ja 300:sta 250:een (tavoite 19).

  - Tavoite 19 toinen kappale kuuluu seuraavasti: "Vanhusten asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi palvelukeskusten ja vanhustenkeskusten lähelle, jolloin myös kotihoito ja kuljetuspalvelut toimivat paremmin. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- tai toimintarajoitteiset sekä pysyvästi vammaiset nykyistä paremmin."

Esittelijä muutti päätöksen perusteluja siten, että Kotikaupunkina Helsinki - ehdotus maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012 - otsikon alle, toisen kappaleen loppuun lisättiin seuraava lause: Helsinki on edelläkävijä kestävän kaupunkikehityksen edistämisessä.

25.06.2012 Pöydälle

18.06.2012 Pöydälle

04.06.2012 Pöydälle

07.05.2012 Pöydälle

23.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Miliza Ryöti, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Annina Ala-Outinen, suunnittelija, puhelin: 310 78050
annina.ala-outinen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 07.02.2012 § 22

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman (Ma -ohjelman) 2012 luonnoksesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunta pitää Ma -toteutusohjelman 2012 -luonnoksessa esitettyä visiota oikeansuuntaisena. Tavoitteena on kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti vetovoimainen Helsinki, jossa asuminen, arjen palvelut ja työpaikat ovat hyvin saavutettavissa. Asuinalueiden suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon keskeisiä periaatteita ovat sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys.

Asuntopolitiikalla vaikutetaan toimivaan yhdyskuntarakenteeseen, sosiaalisesti tasapainoisen väestörakenteen muodostumiseen, asuntojen saannin turvaamiseen ja kohtuullisiin asumiskustannuksiin. Asumisen ja maankäytön suunnittelulla luodaan edellytyksiä ihmisten hyvinvoinnille, palvelujen toteutukselle ja saavutettavuudelle.

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012 on voimassa olevan maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008 - 2017 tarkistus. Sosiaalilautakunta keskittyy lausunnossaan niihin muutoksiin, joita on tapahtunut verrattuna vuoden 2007 tilanteeseen. Sosiaalilautakunta

antoi 4.9.2007 (§ 359) lausunnon nyt voimassa olevan ohjelman luonnoksesta. Ohjelman hyväksymisen jälkeen sosiaalivirastossa on hyväksytty palvelustrategia 13.1.2009 ja palveluverkon linjaukset 23.3.2010. Nämä ovat nyt annettavan lausunnon lähtökohtia.

Asuntotuotannon määrälliset tavoitteet

Toimenpideohjelmaluonnoksessa asuntotuotannon tavoitteena on edelleen rakentaa vuosittain 5 000 asuntoa. Asuntotuotanto on ollut matalalla tasolla, mutta viime vuonna alkoi lähes 5 000 asunnon rakentaminen. Helsingissä jatketaan tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävää asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla. Asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoitteita on tarkistettu. Valtion tukeman vuokra-asumisen tuotantotavoitteita on nostettu korvaamaan mm. sääntelystä vapautuvaa kantaa ja erityisasumisen ja opiskelijoiden osalta tavoitteita on tarkistettu lähemmäs toteutumaa. Vuoden 2011 seurantaraportissa arvio erityisryhmien vuokra-asunnoista on 700 mukaan lukien opiskelijoiden vuokra-asunnot. Nyt ohjelmassa on erikseen tavoitteet asumisoikeus-, nuoriso- ja opiskelija-asunnoille. Tavoitteena on, että vuosittaisesta asuntotuotannosta 20% ja vähintään 1 000 asuntoa toteutetaan valtion tukemina vuokra-asuntoina, joista 700 rakennetaan tavallisina vuokra-asuntoina ja loput lainsäädännössä määritellyille erityisryhmille.

Sosiaalilautakunta pitää ohjelmaluonnoksessa asetettuja määrällisiä tavoitteita oikeansuuntaisina ja hyvänä sitä, että tavoitteiden toteutumisen arvioinnille on asetettu seurattavat määrälliset mittarit. Olennaista on huolehtia siitä, että asetettuihin tavoitteisiin päästään.

Sosiaalilautakunnan käsityksen mukaan jatkossa on erityisen tärkeä huolehtia asetettujen asuntojen määrällisten ja hallintamuotojen tavoitteiden toteutumisesta, koska ohjelmaluonnoksessa esitetyn arvion mukaan tulevan 10 vuoden aikana lähes 8 000 vuokra-asuntoa vapautuu sääntelystä Helsingissä. Näistä yli puolet on muiden kuin kaupungin omistuksessa. Menneiden 25 vuoden aikana vastaava luku on ollut noin 4 500 asuntoa ja tästä kaupungin omassa kannassa vajaa 700.

Ellei kiihtyvää vuokra-asuntojen vapautumista kompensoida tavoitteen mukaisella uudistuotannolla, tulee kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen saanti vaikeutumaan entisestään. Sääntelyn purkautuminen vaikuttaa koko pääkaupunkiseudun asuntokannan rakenteeseen. Helsingin kaupungin omistuksessa olevassa asuntokannassa sääntelystä vapautuminen ei aiheuta muutoksia asukkaiden kannalta.

Sosiaalisen eheyden ja segregaation ennaltaehkäisyn näkökulmasta asuntotuotannolle asetetut hallinta- ja rahoitusmuotojen tavoitteet ovat

sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan oikeansuuntaiset. Tätä tukee myös tavoite, että asuntorakentamisesta 30 % toteutuu täydennysrakentamisalueilla.

Kotona asumisen tukeminen

Ohjelmaluonnoksen mukaan tavoitteena on vahvistaa kaupunkirakenteen eheyttä toisaalta rakentamalla uusia kaupunginosia ja toisaalta suunnitelmallisella olemassa olevaan asuntokantaan sijoittuvalla täydennysrakentamisella. Muun muassa palvelujen saatavuuden parantamiseen tähdätään kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja.

Sosiaaliviraston palvelustrategisena tavoitteena on niin sanottujen raskaan hoivan palvelujen vähentäminen ja kevyiden kotona selviytymistä tukevien palvelujen lisääminen. Palveluja järjestettäessä tavoitteena on kotona asumisen tukeminen asiakaskohtaisesti räätälöityjen palvelujen avulla. Monituottajamallin mukaisesti sosiaaliviraston järjestämisvastuulla olevia palveluja voidaan tuottaa kaupungin omina, ostoina, kumppanuussopimuksin tai yksityisinä esimerkiksi palvelusetelien avulla. Asumisen tukipalveluissa on tärkeää huomioida erilaiset tukimuodot. Tuen vahvuuden on vaihdeltava tarpeen mukaan, ja ennaltaehkäisevä ote sekä itsenäisen asumisen mahdollistaminen ovat keskeisessä asemassa.

Sosiaalilautakunnan mielestä on hyvä, että ohjelmaluonnoksessa huomioidaan sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenneuudistus ja tarve esteettömään asumiseen sekä arkiympäristöön erityisesti väestön ikääntyessä. Siten ohjelman toteutumista arvioitaessa tulee huomioida myös julkisten ja lähipalvelujen saavutettavuus sekä asuntojen ja asuinympäristön esteettömyys.

Ohjelmassa otetaan kantaa myös siihen, että monet asuinalueet ovat uuden haasteen edessä väestön ikääntyessä ja todetaan, että alueen asuntokantaa ja väestörakennetta voidaan tasapainottaa asuntopoliittisin keinoin. Harkitulla täydennys- ja lisärakentamisella voidaan tukea eri väestöryhmien asumisuria ja mahdollistaa elinkaariasuminen omalla asuinalueella. Myös asuntokannan kunnossapidon osalta asetettu tavoite laajentaa elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa ja edistää kaupungin omilla toimenpiteillä peruskorjaustoimintaa sekä hissien rakentamista ovat oikean suuntaisia tavoitteita. Edellä mainittujen tavoitteiden toteuttaminen toimii keinona toteuttaa sosiaaliviraston tavoitetta kotona asumisesta niin pitkään kuin mahdollista.

Valtion tukema vuokra-asuntotuotanto erityisryhmille

Sosiaaliviraston järjestämisvastuulla olevien asumispalvelujen edellyttämät asunnot sisältyvät ohjelmassa valtion tukeman vuokra-asumisen tuotantotavoitteisiin. Ohjelman mukaisena tavoitteena on myös tehostaa erityisasumisen strategista suunnittelua. Vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Tarkistettavassa Ma- ohjelmassa tavoitteena on ollut, että valtion tukemia vuokra-asuntoja tuotetaan vuosittain keskimäärin 1 000 asuntoa, näistä nimetyille ryhmille (erityisryhmät, itsenäistyvät nuoret, opiskelijat, seniorit) noin puolet ja vaikeasti asutettaville asunnottomille, asumisessaan tukea tarvitseville ja muille erityisryhmille keskimäärin 25 % valtion tukemasta vuokra-asuntotuotannosta.

Luonnoksessa Ma – 2012 ohjelmaksi erityisryhmille tarkoitetun asuntotuotannon tavoitteeksi on nyt asetettu keskimäärin 300 asuntoa vuosittain. Tähän sisältyy myös pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen tarvittavat uudet asunnot. Määrällisiin tavoitteisiin luetaan sekä uudet asunnot että käyttötarkoituksen muutoksen kautta toteutettavat valtion tukemat uudet vuokra-asunnot. Ohjelmaluonnoksessa ei ole asetettu määrällisiä tavoitteita nimetyille ryhmille. Senioriasuntojen uustuotantoon luovutetaan tontteja yleisten tontinluovutusperiaatteiden mukaisesti.

Sosiaalilautakunta toteaa, että vuoden 2012 erityisryhmien asumista koskevat tavoitteet ohjelmaluonnoksessa ovat oikean suuntaisia. Määrällistä asuntotuotantotavoitetta erityisryhmille tulee kuitenkin tarkentaa siten, että pitkäaikaisasunnottomuuden ja kehitysvammaisten kehittämishankkeilla sekä vanhusten ja lapsiperheiden palvelurakenteen uudistamisella on edellytykset toteutua ohjelman kautta.

Valtion pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelman osana toteutetaan valtion, kuntien, kirkon ja järjestöjen kanssa laaja-alainen hanke nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi. Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisemisessä keskeisessä asemassa ovat uusien nuorisoasuntojen rakentaminen ja asumiseen liittyvät tukipalvelut. Tavoitteeseen vastaaminen vaatii sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan opiskelija- ja nuorisoasuntojen tuotantotavoitteen nostamista esitetystä 250 asunnon vuositavoitteesta.

Erityisryhmille kohdennetuissa asunnoissa etusijalla ovat kaikkein vaikeimmassa asumistilanteessa olevat asukasryhmät, joilla asumiseen liittyy tuen ja palvelujen tarve ja asunnoilta edellytetään erityisratkaisuja. Sosiaalihuollon asiakkaan sosiaalihuollon tarpeiden mukainen asuminen järjestetään nykyisin sosiaalihuoltolain tai sosiaalihuollon erityislakien nojalla.

Kaupungin tulee omilla toimillaan vaikuttaa erityisryhmille kohdennetun asuntokannan kohtuuhintaisuuteen asukkaiden itsenäisen toimeentulon mahdollistamiseksi. Tärkeää on huomioida olemassa olevan asuntokannan tehokas käyttö ja muuntomahdollisuudet sekä edistää virastojen yhteisiä käytäntöjä.

Erityisryhmille kohdennetun rakentamisen ja ympäristön tulee vastata Helsingin kaupungissa olevaa tavanomaista tasoa huomioiden asumisen erityisvaatimukset. Käytännössä kohtuuhintaisen asumisen ongelmaksi voi muodostua kalliit rakentamiskustannukset erityisesti uusilla asuinalueilla ilman kaupungin kehittämisratkaisuja. Edellytyksenä erityisryhmille kohdennettujen kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuottamiseksi on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (Aran) tuki rahoitukseen.

Erityisryhmien uutta asumista toteutetaan luovuttamalla tontteja tai integroimalla erityisasumista normaaleihin valtion tuella rakennettaviin vuokrataloihin. Osoitettaessa kaupungin maalta tontteja yleishyödyllisille yhteisöille valtion tukemaan vuokratuotantoon, luovutukseen tulee voida sisällyttää ehto. Tämän mukaan tontille rakennettavaan vuokrataloon voidaan sijoittaa kaupungin tai muun yhteisön ylläpitämiä erityisryhmille suunnattuja asumisyksiköitä tai varata osuus asunnoista erityisryhmien itsenäiseen asumiseen, mikäli tällaiselle on tarvetta. Osuuksista päätetään hankekohtaisesti tontinluovutuksen yhteydessä. Yksittäisessä hankkeessa osuus voi olla tarpeen mukaan ja aluekohtaisen harkinnan mukaan se voi olla korkeintaan 20 %.

Asunnottomille, mielenterveyskuntoutujille ja monisairaille alle 65-vuotiaille kohdennettu asuminen

Asunnottomuuden vähentäminen edellyttää kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tason pitämistä korkeana. Asunnottomuuden vähentämiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää työtä tehdään asumis- ja velkaneuvonnan avulla.

Pitkäaikaisasunnottomien määrä on laskenut Helsingissä vuosina 2008 -2010 noin 200 henkilöllä. Aran tilastojen (Selvitys 4/2011 23.3.2011) mukaan loppuvuodesta 2010 pitkäaikaisasunnottomia oli 1 400. Todettakoon, että sosiaalivirasto on asuttanut eri vuokrasuhteisiin asumismuotoihin ohjelmakauden 2008-2011 aikana 676 pitkäaikaisasunnotonta. Sosiaalilautakunta pitääkin tärkeänä, että asunnottomien tilastointiin liittyvät kriteerit selvitetään yhteistyössä Aran kanssa.

Valtioneuvosto on tehnyt 15.12.2011 periaatepäätöksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelman jatkamiseksi vuosille 2012-2015. Ympäristöministeriö valmistelee parhaillaan valtion ja

kuntien välistä aiesopimusta, minkä jälkeen asia valmistellaan kaupunginhallitukselle päätettäväksi. Hallitusohjelman 2011–2015 linjausten mukaisesti pitkäaikaisasunnottomuus pyritään poistamaan vuoteen 2015 mennessä. Helsingin kaupungin ja ympäristöministeriön uutta aiesopimusta koskevissa neuvotteluissa lähtökohtana on ollut noin 1000 asunnon osoittaminen pitkäaikaisasunnottomien käyttöön vuosina 2012–2015. Tulevan ohjelmakauden on tarkoitus painottua kevyemmän tuen tarpeessa oleviin ryhmiin ja vähintään puolet asuntopaikoista toteutetaan hajalleen sijoitettuina tukiasuntoina.

Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen liittyvät sopimukset pitävät lähivuosina korkeana erityisryhmille tarvittavien vuokra-asuntojen kokonaismäärän. Erillisten hankkeiden ja tukiasuntojen lisäksi kaupungin oman asunnonvälityksen kautta pyritään asuttamaan 50 pitkäaikaisasunnotonta vuosittain. Myös muiden erityisryhmien kuten mielenterveyskuntoutujien sekä alle 65 -vuotiaiden monisairaiden asuminen kotona avohuollon tukitoimin edellyttää nopeasti saatavilla olevia kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Riittävät kotiin järjestettävät tukipalvelut, avohuollon palvelut sekä saumaton hoitoketju eri osapuolten välillä sairaalasta kotiuttamisvaiheessa vähentävät palveluasumisen tarvetta. Helsingissä on myös tavoitteena rakentaa asuntokohde moniongelmaisille nuorille, jotka ovat syrjäytyneitä tai vakavassa syrjäytymisvaarassa ja joille nykyisessä palveluvalikossa ei ole sopivia palveluja.

Kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen kehittämishanke

Kehitysvammahuollon asiakkaiden määrä on Helsingissä tällä hetkellä noin 1 900 ja vuonna 2025 heitä arvioidaan olevan noin 80 asiakasta enemmän. Kehitysvammaisten palvelujen tarpeessa olevien määrä kasvaa maltillisesti, mutta lähivuosina rakennettavien uusien asuntojen määrä on laitoshoivan purkamisen vuoksi aiempaa korkeammalla tasolla.

Kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen kehittämishankkeen (Soslk 27.5.2008; valtioneuvoston periaatepäätös 21.1.2010) tavoitteena on laitosrakenteen purkamisen lisäksi tuottaa asumispalveluihin jonottaville kehitysvammaisille henkilöille uusia asumisen ratkaisuja.

Kehitysvammaisten asumisyksiköitä toteutetaan Aran tuella eri puolille Helsinkiä erillisinä yksiköinä omalle tontille tai osaksi kiinteistö-yhtiöiden rakennushankkeita. Asunto voi olla ryhmäkoti, asuntoryhmä tai erillisasunto. Vuosina 2012–2022 kehitysvammaisten asumiseen tarvitaan sosiaaliviraston arvioiden mukaan 273 asuntoa asuntoryhmiin sijoittuneena sekä 15 ryhmäkotiasuntoa, joissa on yhteensä 273 asuntopaikkaa.

Lastensuojelun asumisyksiköt ja nuorten tukiasuminen

Lastensuojelun tarve on kasvanut voimakkaasti viime vuosina Helsingissä. Vuonna 2010 lastensuojelun asiakkaana oli helsinkiläisistä 0-17 -vuotiaista 9,0 %. Myös lastensuojelun strategisena tavoitteena on palvelurakenteen keventäminen, avohuollon vahvistaminen sekä huostaan otettujen lasten asumisen järjestäminen pääasiallisesti perhehoidossa. Uusien ammatillisten perhekotien ja toimintaan sopivien asuntojen tarve on vuodesta 2012 alkaen enintään yksi asunto vuodessa kymmenen vuoden ajan.

Oman perheen ulkopuolelle sijoitetun nuoren tullessa täysi-ikäiseksi kunta on velvollinen järjestämään tukiasunnon. Tukiasuntopaikkoja on tällä hetkellä Helsingissä noin 300. Helsingissä kehitetään toimintamallia, jossa asukas voisi jäädä asumaan asuntoon tuetun asumisen jakson päättymisen jälkeen. Tällaisessa tilanteessa tukiasuntotoiminnalle tulee osoittaa uusi korvaava asunto kaupungin asuntokannasta. Oikeus jälkihuollon tuettuun asumiseen päättyy viimeistään, kun asiakas täyttää 21 vuotta. Tukiasunnosta nuoret siirtyvät pääsääntöisesti muihin vuokra-asuntoihin. Kaupungin tavallisesta vuokra-asuntokannasta varataan vuosittain 60 asuntoa tukiasunnosta siirtyville nuorille. Lisäksi Nuorisosäätiön kanssa on sovittu 20 asunnon käytöstä jatkoasunnoiksi, joista vapautuu käytännössä vuositasolla 2–3 asuntoa uusille asukkaille.

Sijoitetuille nuorille jatkoasuntojen ja lastensuojelun avohuollon nuorille tuetun asumisen tarjoamisen sekä nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisemisen tulee olla yksi keskeisistä tavoitteista kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä. Tarve tukiasunnosta poismuuttaville nuorille on 100–120 jatkoasuntoa vuosittain. Lisäksi lastensuojelun avohuollon nuorille pitää pystyä tarvittaessa tarjoamaan tuettua asumista huostaanoton ja sijoituksen sijaan. Tällaisten asuntojen tarve vuositasolla on noin 50.

Vanhusten hoiva- ja palveluasuminen

Kaupungin tavoitteena on mahdollistaa ikääntyneiden kotona asuminen sitä tukevien palvelujen avulla. Helsingissä on kehitetty monipuolisia vanhustenkeskuksia.

Helsingin kaupungilla on vuoden 2011 tietojen mukaan yhteensä 4 966 erilaista ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan vanhuspaikkaa. Paikkamäärä vastaa noin 12,5 prosenttia 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmästä. Ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan tarjonnan osalta kaupungin oma osuus pyritään pitämään nykyisellä tavoitetasolla eli noin 3 600 asiakaspaikassa, mikä vastaa sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallista tavoitetta vuoteen 2012 mennessä.

Kaupungin omana tuotantona ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon asiakaspaikkamäärä 3 600 asiakaspaikkaa näyttäisi riittävän tämän vuosikymmenen loppuun saakka, jolloin hoivapaikkatarve alkaa nousta väestön ikääntymisen myötä. Palveluasuntopaikkoja Helsingin kaupungilla on yhteensä 2 804 vanhukselle, joista kaupungin omia palvelutalopaikkoja on hieman yli puolet. Lisäksi vanhustenkeskuksissa on 260 arviointi- ja kuntoutuspaikkaa, jotka ovat kotona asumista tukevia, kuntoutumista, toimintakykyä kehittäviä ja omaishoitoa mahdollistavia paikkoja.

Vuosina 2012–2020 vanhusten palveluasumisen paikkoja lisätään maltillisesti purkamalla vanhoja laitosrakenteita sekä käyttötarkoitusten muutoksilla. Vanhusten asuntotarpeen lisääntyminen ajoittuu Helsingissä erityisesti vuosille 2020–2040, jolloin yli 75-vuotiaiden asukkaiden määrä kasvaa merkittävästi. Parhaillaan selvitetään mm. sairaalakäytöstä vapautuneiden kiinteistöjen soveltuvuutta palveluasumiseen. Tarkoituksena on luopua nykyisten vanhusten asuintalojen vuokrauksesta siinä vaiheessa, kun kiinteistöjen Ara–rahoitukseen perustuvat rajoitukset poistuvat. Asuintalokiinteistöt eivät rakenteiltaan mahdollista muistisairaiden ja fyysisesti toimintarajoitteisten vanhusten ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon järjestämistä turvallisesti.

Tulevaisuudessa yksityisen palvelusektorin osuus vanhuspalvelujen tuottamisesta tulee todennäköisesti kasvamaan, ja tontteja tarvitaan myös yksityisten palveluasumisyksiköiden rakentamiseen.

Terveysvaikutusten arviointi

Ohjelmalla on vaikutuksia fyysiseen ja sosiaaliseen elinympäristöön, elinoloihin ja toimeentuloon. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti herkkiin väestöryhmiin. Jos ohjelmaa ei ole, riskinä on kaupungin eri toimijoiden ristikkäiset vaikutukset ihmisten hyvinvointiin, terveyteen ja toimintakykyyn. Esimerkiksi palvelut ja erityisryhmille kohdennettu asuminen eivät voi sijoittua melulle tai muulle haitalle alttiisiin kohteisiin. Ilman ohjelman tavoitteita ja kaupungin toimenpiteitä ei toteudu ihmisten oikeus esteettömään ympäristöön ja terveyden ylläpitoon omaehtoisesti.

Lopuksi

Sosiaalilautakunta pitää välttämättömänä Ma-ohjelmassa kestävän kehityksen tavoitteita sosiaalisen ja alueellisen eriytymisen kehityksen pysäyttämiseksi ja tulevien sukupolvien, lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Lasten ja nuorten kuuleminen aluesuunnittelussa on tärkeää toteuttaa systemaattisesti koulujen ja päiväkotien kanssa yhteistyössä. Nykytilanteessa sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaaliviraston palvelustrategian mukainen palvelurakenteen

keventäminen on voimakkaasti riippuvainen Ma-ohjelmassa asetettujen kaupungin asuntopoliittisten määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumisesta. Laadullisista, rakennettuun ympäristöön liittyvistä tavoitteista tärkeimpänä sosiaalilautakunta pitää elin- ja asuinympäristön esteettömyyttä asuinalueiden ja palveluverkon suunnittelussa, kaavoituksessa ja rakentamisessa.

Käsittely

07.02.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä lisäsi päätösehdotuksensa viimeiseen, Lopuksi -nimiseen kappaleeseen ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraavan tekstin: "Lasten ja nuorten kuuleminen aluesuunnittelussa on tärkeää toteuttaa systemaattisesti koulujen ja päiväkotien kanssa yhteistyössä."

17.01.2012 Pöydälle

13.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Inkeri Rehtilä, erityisasiantuntija, puhelin: 310 62841
inkeri.rehtila(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 25.01.2012 § 7

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle MA-ohjelman 2012 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

MA-ohjelmassa esitetään hyviä ja kannatettavia maankäytön ja asumisen tavoitteita, joiden taustalla on hyvin analysoitua laaja-alaista ja pitkän aikavälin tutkimustietoa Helsingin ja ympäristökuntien kehityksestä.

Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että MA-ohjelman käytännön toteuttamisesta vastuussa olevat toimivat saman suuntaisesti ja että toteuttamista koskevat prosessit ovat selkeitä.

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1500 asuntoa vuodessa

Kaupungin oman (ATT:n) tuotannon tavoite on 1500 asuntoa vuodessa, josta 750 asuntoa tulee toteuttaa ara-vuokra-asuntoina.

Koko asuntotuotannon määrällinen tavoite Helsingissä on 5000 asuntoa vuodessa. Tästä määrästä laskennallisesti noin 3600 asuntoa toteutettaisiin kaupungin maalle, 400 asuntoa valtion maalle ja 1000 asuntoa yksityiselle maalle.

Asuntotuotantotoimiston käynnistynyt kokonaistuotanto on ollut vuosina 2009-2011 keskimäärin 919 asuntoa vuodessa. Asuntotuotantotoimisto pyrkii rakennuttamaan kaikki saamansa tontit viimeistään kahden vuoden kuluessa siitä, kun ne ovat tulleet rakentamiskelpoisiksi.

Tavoitteita vähäisempi tuotanto on johtunut siitä, että kaupungin omaan asuntotuotantoon ei ole pystytty osoittamaan tarpeellista määrää rakentamiskelpoisia tontteja, kunnallistekniikan rakentaminen ja maaperän kunnostus eivät ole olleet riittävän nopeita, sekä siitä, että urakkakilpailut eivät ole toimineet riittävän hyvin korkeasuhdanteen aikana tai urakkakilpailuihin osallistuminen ei ole kiinnostanut rakennusliikkeitä.

MA-ohjelmassa todetaan, että asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä.

Kaupungin oman tuotannon määrällisten tavoitteiden, jotka valtuusto on hyväksynyt maankäytön ja asumisen ohjelmassa, tulisi olla kaikkien asianosaisten hallintokuntien tavoitteena.

Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuototavoitteet

Asuntokaavoista kaupungin omistamalle maalle tulisi kaavoittaa huomattavasti yleisiä tavoitteita enemmän säännellylle asuntotuotannolle mahdollisia tontteja, jotta MA-ohjelman eri hallintamuodoille osoitetut tuotantotavoitteet toteutuisivat. Yksityiselle maalle rakentuva asuntotuotanto on lähes yksinomaan muuta kuin säänneltyä tuotantoa.

Kaupungin maan tuotantojakauman tulisi poiketa melko paljon koko tavoitteellisesta tuotannon jakaumasta eli sen tulisi olla seuraavan suuntainen:

- 25 prosenttia tai vähintään 900 valtion tukemaa vuokra-asuntoa
- 25 prosenttia eli 900 asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntoa
- 25 prosenttia eli 900 hitas- ja osaomistusasuntoa
- 25 prosenttia eli 900 sääntelemätöntä asuntoa

eli yhteensä 3600 asuntoa.

Varattaessa tontteja tulisi siis noudattaa pääpiirteittäin edellä olevaa jakaumaa, joka olisi syytä sisällyttää myös ohjelman

kaupunginvaltuuston päättämiin tavoitteisiin. Jos tavoite jää määriteltäväksi virastojen yhteistyöllä vasta varausten valmisteluvaiheessa on mahdollista, että ne eivät pääse riittävästi vaikuttamaan muuhun valmisteluun.

Vuosituotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoitteissa on muutettu tavoitteita eriyttämällä opiskelija-asunnot pois ara-vuokratuotannosta ja siirtämällä asumisoikeustuotanto pois välimallintuotannosta. Lisäksi kaupungin tulisi pyrkiä edesauttamaan sitä, että myös yksityisten omistamilla alueilla toteutettaisiin osaltaan hallintamuotojen tavoitteita.

Opiskelija- ja nuorisoasumisen erottamisella ns. normaalista ara-vuokratuotannosta on haluttu vahvistaa tavallisen ara-vuokratuotannon toteuttamisedellytyksiä, mikä on erittäin tarpeellista.

Tavallisia ara-vuokra-asuntoja on rakennettu viime vuosina hyvin vähän. Ara-vuokratuotantoa estävät lisäksi usein alueelliset syyt kuten ara-tuotannon osuuden alueellinen rajoittaminen, suurten vuokrakohteiden välttäminen, alueilla jo ennestään olevien vuokra-asuntojen määrä sekä liian kalliit rakennuskustannukset.

Lisäksi on ennustettu, että seuraavan kymmenen vuoden aikana Helsingissä vapautuu lähes 8000 vuokra-asuntoa ara-sääntelystä vapaille markkinoille, josta kaupungin vuokra-asuntoja on noin 2900.

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen määrä tulee mitä todennäköisemmin seuraavina vuosina näin ollen entisestään vähenemään. Tulevaisuudessa tavallisen ara-vuokratuotannon toteutus tulee olemaan entistä selvemmin kaupungin oman tuotannon varassa, kun eräät aiemmin myös ara-vuokra-asuntoja toteuttaneet yleishyödylliset toimijat ovat tehneet strategisia linjauksia ja siirtyneet asuntosijoittajiksi.

Uusia vuokra-asuntoja voidaan rakentaa hyvin vähän vuokratalovaltaisille täydennysrakentamisalueille. Jotta sosiaalisen eheyden tavoite toteutuu, tulee vetovoimaisille projektialueille rakennuttaa valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa 30 % alueen koko asuntomäärästä.

Asumisoikeustuotanto tulisi säilyttää välimallituotantona. Asumisoikeustuotannon lukeminen välimallin-hallinta- ja rahoitusmuotoon yhdessä hitas-omistusasumisen kanssa antaa joustoa toteuttajalle mm. epävarmassa rahoitus- ja markkinointitilanteessa erityisesti täydennysrakentamisalueilla.

Asumisoikeustuotannolle tulisi valtion toimesta varata vuokra-asumisesta erillinen myöntämisvaltuus ja sen toteuttamismahdollisuudet olisi syytä turvata ainakin

pääkaupunkiseudulla. Tänä syksynä asumisoikeushankkeet eivät saaneet korkotukipäätöksiä aikataulussa ja hankkeiden lähdöt olivat epävarmoja ja niitä jouduttiin siirtämään.

Asuntotuotantotoimikunta esittää, että alueelliset prosentuaaliset hallintamuototavoitteet tulee laatia projektialueittain etupainotteisesti ja niiden toteutumista tulisi seurata. Lisäksi tulisi laatia selvitys, miten koko Helsingin hallintamuotokuva voidaan saada MA-ohjelman tavoitteen mukaiseksi, huomioiden merkittävä täydennysrakentamisvolyymi sekä yksityinen ja kaupungin maanomistus.

Rahoitus- ja hallintamuodot täydennysrakentamisalueilla

Tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen tähtäävä asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittaminen tarkoittaa vuokratalovaltaisilla täydennysrakentamisalueilla omistustuotannon painottamista lisärakentamisen hallintamuotona.

Näillä samoilla alueilla vanhan asuntokannan jälleenmyyntihinnat ovat hieman yli puolet uusien asuntojen rakentamiskustannuksista. Hitasasuntojen myyntihinnan sääntely on tällöin tarpeetonta. Säätelemätöntä omistusasumista tulisi näillä alueilla suosia ja siten lisätä omistusasuntojen houkuttelevuutta.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että täydennysrakentamisalueilla voitaisiin rakennuttaa kaupungin omana tuotantona säätelemätöntä omistusasuntotuotantoa ns. omakustannushintaan vuokratonteille. Tämä ensimmäisen myyjän hintasäädelty tuotanto tulisi erottaa markkinahintaisesta säätelemättömästä omistusasuntotuotannosta ja se tulisi laskea välimuodon hallintamuodoksi.

Asemakaavoituksen vaikutukset kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen

Kaavoituksen tulee mahdollistaa hyvän kaupunkiympäristön lisäksi kohtuuhintainen asuntotuotanto tiiviissä ja laadukkaassa urbaanissa kaupunkirakenteessa, missä autopaikoitus sijoittuu luontevimmin kannen alle tontille. Yksityiskohtaiset, laatua nostavat kaavamääräykset yhdessä muiden määräysten ja tonttiolosuhteiden kanssa aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia asuntorakentamiselle. Erityisesti maanalainen autopaikoitus, rakennusten monimuotoisuus ja kaavoissa määritellyt yhteistilavelvoitteet vaikeuttavat valtion rahoituksen saantia kohteille.

Pysäköinnin laskentaohjeesta tulevaa autopaikoituksen määrää tulisi voida tarkastella kriittisesti kohtuuhintaisen asuntotuotannon kustannusten kannalta erityisesti silloin, kun kohteet sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien varrella. Raideliikenteen asemien ympärillä ja

muiden liikenteen runkolinjojen solmukohdissa esimerkiksi 1000 metrin säteellä voitaisiin noudattaa selvästi pienempää pysäköintimitoitusnormia. Myös rakentamis- ja elinkaarikustannuksiltaan kalliit kannenalaiset pysäköintiratkaisut tulisi pyrkiä korvaamaan toisilla ratkaisuilla varsinkin täydennysrakentamisalueilla.

Asuinkortteleiden kaavojen yleistä määräysten sallivuutta tulisi lisätä ja yksityiskohtaisuutta vähentää. Massoittelun tulisi olla peruslähtökohdiltaan selkeätä ja kaavoihin merkityn rakennusalan tulisi mahdollistaa erityyppisiä asuntoratkaisuja. Yhteistilojen määriä ei tulisi merkitä kaavoihin velvoittavina määräyksinä vaan mahdollisuuksina. Nämä toimenpiteet lisäisivät kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä ja parantaisi asukaslähtöisten ja uudentyyppisten asuntojen ja muiden laatutavoitteiden toteuttamista.

Asemakaavoituksen tulisi huomioida MA-ohjelman hallintamuototavoitteet kohtuuhintaisen asuntotuotannon osalta.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että kaupungin oman tuotannon 1500 asunnon tavoite kirjataan myös kaavoituksen tavoitteeksi, joka tarkoittaa noin 140 000 k-m2 vuositavoitetta, josta 750 ara-vuokra-asunnon tavoitteen tulisi olla ensisijainen.

Kumppanuuskaavoitus

Kumppanuuskaavoituksella voidaan parantaa asemakaavojen taloudellisuutta ja teknistä toteuttamiskelpoisuutta. Samaan tavoitteeseen päästään myös perinteisellä asemakaavoituksella, jossa kaavoituksen työkaluna hyödynnetään toteutettavuuden osalta kokeneiden asuntosuunnittelijoiden viitesuunnitelmia, rakentamiskelpoisuus on selvitetty etukäteen ja jossa asemakaavat tehdään määräyksiltään riittävän yleispiirteisiksi.

Kumppanuuskaavoitus on hyvä vaihtoehto laajoissa kohteissa, joissa on useita kaavallisia vaihtoehtoja. Kunnallistekniikan suunnittelu ei nykyisin käynnisty ennen kaavojen vahvistumista. Kunnallistekniikan ja katurakentamisen tulisi tapahtua pian kaavojen vahvistumisen jälkeen, jotta kumppanuuskaavoitus olisi toimiva rakentamisen aikatauluttamisen suhteen. Muuten kumppanuuskaavoitus voi pitkittää hankkeen aikatauluja rakennuttajan osalta ja nostaa rakennuttamisen kustannuksia suunnittelun osalta.

Laadukas lisärakentaminen osaksi kaupungin täydennysrakentamisstrategiaa

Erot Helsingin asuinalueiden välillä ovat syventyneet, jos alueita vertaillaan toisiinsa asukkaiden verotettavan kokonaistulon osalta. Lähiöiden välillä on suuriakin imagollisia ja sosiaalisia eroja.

Tulevat vuodet osoittavat kehittyykö reunavyöhykkeille uudentyyppisiä ja vahvoja ytimiä vai perustuuko reuna-alueiden kehitys autokaupunkimaiseen alhaisen tehokkuuden rakenteeseen.

Täydennysrakentamisella myös alueen sosiaalisia tavoitteita voidaan huomioida asuntojakaumaa tasapainottamalla ja asuntojen hallintamuotoja monipuolistamalla. Kaupunkirakenteelliset, ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset tarpeet lähiöiden kehittämisessä ovat siten pitkälti yhdenmukaiset ja periaatteessa toteutettavissa.

Täydennysrakentamisella pyritään tasapainottamaan alueiden eriarvoistumista. Hiipuvilla alueilla täydennysrakentamisella voidaan nostaa alueen yleistä imagoa ja parantaa kaupunkikuvaa, kun hallintamuotoja monipuolistetaan ja asuntojen laatutasoa nostetaan.

Uudet kohteet täydennysrakentamisalueilla mitoitetaan huomioiden myös oletettujen tulevien asukkaiden maksukyky ja alueen yleinen vanhojen asuntojen hintataso. Hiipuvilla alueilla asuinrakennuksista tulee näin helposti huomattavasti vaatimattomampia kuin esim. uusien satama-alueiden vastaavista omistuskohteista. Omistusasuminen tulee tehdä haluttavaksi, eikä hiipuvien alueiden kohdalla niiden houkuttelevuuden suhteen ole helppoja ratkaisuja. Jotta täydennysrakentamisella pystyttäisiin oikeasti ehkäisemään alueiden eriytymistä, pitäisi täydennysrakentamisalueilla olla mahdollista panostaa sekä kaupunkikuvaan että asuntoihin enemmän kuin mitä alueen yleinen hintataso edellyttää. Näin voidaan toimia vain kohdentamalla kustannuksia nykyisestä poikkeavalla tavalla.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että täydennysrakentamiskohteissa voitaisiin asuinrakennuksille myöntää tietyillä edellytyksillä erityinen ”Laadukas lisärakentaminen” –status.

Tämä status oikeuttaisi rakennuttamaan esimerkiksi vähemmän yhteistiloja ja autopaikkoja, kuin mitä kaava edellyttää, tai se mahdollistaisi vapautuksen kohteen muilta, kaupungin omilta sisäisiltä määräyksiltä. Näin kustannuksia voitaisiin kohdentaa paremmin aluetta ja asukasta parhaiten palveleviin asioihin ilman, että asuntojen hinnat nousevat liikaa.

Laadukas lisärakentaminen –päätöksen tulisi olla samalla tavalla periaatteellinen päätös, kuin mitä on tehty päätös ullakkorakentamisen tulkinnoista kantakaupungissa. Laadukas-lisärakentaminen -statuksen voisivat kuitenkin saada ainoastaan esim. täydennysrakentamisprojektin hyväksynnän saaneet kohteet erikseen sovituilla alueilla.

Tontinluovutuksen keinot varmentaa kohtuuhintaisen asuntotuotannon rakentuminen

Tonttipolitiikalla tulee varmistaa kohtuuhintaisen asuntorakentamisen edellytykset. Korkeasuhdanteessa urakkakilpailu toimii kaupungin oman tuotannon kannalta heikommin kuin matalasuhdanteessa. Korkeasuhdanteessa urakoitsijoiden kiinnostus omaan tuotantoon on suurinta ja kaupungin toiminta merkittävänä maanomistajana ja tonttienjakajana saa silloin erityisen suuren merkityksen. Kiinnostus kaupungin asuntorakentamisurakoita kohtaan on ollut alhaista, mikä on näkynyt erittäin voimakkaasti nousseina urakkahintoina.

Jotta urakoitsijat olisivat kiinnostuneita tarjoamaan omaa vapaarahoitteista asuntotuotantoaan matalakatteisempia asuntorakentamisurakoita, tulee urakoitsijoiden oman vapaarahoitteisen asuntotuotannon tonttien saamisen ehtona olla kaupungin oman kohtuuhintaisen asuntorakentamistuotannon urakkakilpailuissa pärjääminen. Tätä varten tulisi luoda oma järjestelmänsä.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa, että kaupungin oman kohtuuhintaisen tuotannon 1500 asunnon tavoite kirjataan myös tontinluovutuksen tavoitteeksi. Tämä tarkoittaa noin 140 000 k-m2 vuositavoitetta kaavatuotannolle, josta 750 vuokra-asunnon tavoite olisi ensisijainen. Lisäksi olisi tutkittava mahdollisuuksia kehittää varausjärjestelmää niille rakennusliikkeille, jotka ovat pärjänneet ATT:n urakkakilpailussa.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauma

Helsingin asuntokunnista lapsiperheitä on vain 18 %. On tärkeää pyrkiä monipuolistamaan asuntojakaumaa niin, ettei väestön ikäjakauma entisestään yksipuolistu. Perheasuntoja tulee tehdä kaikkiin hallintamuotoihin. Perheasuntojen 40-50 % osuutta uudistuotannossa tulee pitää vähimmäismääränä, sillä kaikki perheasunnot eivät tule lapsiperheiden käyttöön.

Myös vapaarahoitteisessa omistus- ja vuokra-asuntokohteissa tulee olla riittävä määrä perheasuntoja, vaikka hitas-omistusasunnot ovatkin lähempänä keskituloisen perheen ostokykyä.

Perinteisten ydinperheiden määrä kuitenkin vähenee jatkuvasti ja ydinperheen rinnalle on syntymässä uusien perhemuotojen kirjo mm. uusioperheet ja monen sukupolven perheet.

Uusioperheissä lapsia on usein enemmän kuin perinteisissä ydinperheissä. Näissä uusioperheissä kaikki perheeseen kuuluvat eivät aina asu samassa paikassa. Lähinnä lasten vuoro-, viikonloppu- ja satunnainen asuminen tekevät perheen koosta kausiluonteista ja muuttuvaa.

Perhemuotojen monipuolistuminen koskee myös sukupolviasumisen uusia muotoja. Aikuistuvat lapset on yksi näistä ryhmistä. Väestön ikääntymisen ja muuttoliikkeen takia myös isovanhempien tarvitsema väliaikainen tai pysyvä asuminen seuraavan sukupolven luona lisääntyy.

Näihin uudentyyppisiin haasteisiin tulisi kiinnittää huomiota ns. normaalituotannon ohella, jotta asuntojen tilajakauma vastaisi mahdollisimman hyvin muuttuvaa kysyntää.

ATT kehittää uusia asumiskonsepteja myös uusille perhetyypeille. Ensimmäinen yhteisöllinen, pientiloilla joustavaksi tehdyt asunnot ns. ATT City-talo on rakenteilla Helsingin Kalasatamaan.

Yhteistyö erityisesti Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja asunto-osaston kanssa on tärkeää, jotta asuntotyypistöä voidaan edelleen kehittää asukaskokemusten kautta ja jotta asukasvalinnat voidaan kohdentaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Kaupungin eri hallintokuntien yhteistyötä asuntotuotannon prosessien sujuvoittamiseksi

Asuntotuotannon prosessin kuvaaminen ja sen sujuvoittaminen raakatonttimaasta asunnoksi on oleellinen keino parantaa mahdollisuuksia saavuttaa MA-ohjelman määrällisiä ja laadullisia tavoitteita.

Kaupungilla on keinoja parantaa prosessia ja löytää hintoihin vaikuttavia yksittäisiä tekijöitä. Monista laadullisista, hyvistäkin tavoitteista on tullut ohjeita ja myöhemmin kaupungin omia määräyksiä, joita ei voida enää kohdekohtaisesti tulkita esim. asuintalon sijainti tai asumiskonseptin vaatimukset huomioiden.

Tällaisia kustannuksiin selkeästi vaikuttavia määräyksiä autopaikkojen lisäksi ovat mm. kaavojen yhteistilamääräykset. Yhteistilojen määrä on viimeisten kymmenen vuoden aikana enemmän kuin kaksinkertaistunut, kun tarkoitetaan yhteistilojen pinta-alan suhdetta asuntopinta-alaan.
Erityisesti tämä rasittaa pienten kohteiden, kuten täydennysrakentamiskohteiden taloutta. Pienissä kohteissa yhteistilamäärä voi nousta jopa 20 prosenttiin asuinpinta-alasta, johtuen määräysten mitoitusohjeista.

Prosessiin liittyvänä käytännön ongelmana voidaan mainita myös tonttien maaperään ja pohjavesiolosuhteisiin liittyvät ongelmat sekä meluhaitat. Tulisi pystyä kehittämään selkeä toimintajärjestelmä esim. nuhjaantuneen maan ja ohjearvon ylittävän, mutta kynnysarvon alittavan likaantuneen maan läjitykselle.

Asuntotuotantotoimikunta ehdottaa työryhmän asettamista kuvaamaan asuntotuotantoketjua, sen ongelmakohtia erityisesti kohtuuhintaisen ja laadukkaan asuntotuotannon näkökulmasta. Tarkoituksena olisi löytää normitalkoiden hengessä koko tuotantoprosessia nopeuttavia ja tehostavia sekä myös kustannuksia alentavia toimenpiteitä, jotta laadukas, kohtuuhintainen ja asukaslähtöinen helsinkiläinen asuntotuotanto olisi tulevaisuudessakin mahdollista.

Asuinrakentamisen laatu ja kehittäminen

Monipuolinen asuntotyypistö, asuntojen kehittäminen asukaslähtöisesti, muuttuvan yhteiskunnan tarpeet huomioiden, rakennusten energiatehokas ja teknisesti kestävä sekä hyvä ulkoarkkitehtuuri tukevat kaupungin yleistä kehitystä ja menestystä eri sektoreilla.

Omaleimainen ja tasapainoinen urbaaniympäristö tulee olla Helsingin kaupungin vetovoimatekijä myös tulevaisuudessa. Siihen MA-ohjelma antaa hyvät puitteet.

21.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Henna Helander, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32399
henna.helander(a)att.hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 5.1.2012

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Asuntotuotantotavoitteet kaupungin talouden näkökulmasta

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että maankäytön ja asumisen toteutusohjelmalla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin. Toteutusohjelmalla on vaikutusta rakennettuun ympäristöön sekä sosiaaliseen ja taloudelliseen kaupunkirakenteeseen ja kaupungin talouteen.

Toteutusohjelman maapolitiikan tavoitteena on, että tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallinta- ja rahoitusmuotojakauman mukaan. Tavoitteena on, että kaupunki luovuttaa vuosittain asunto-tuotantoon tontteja 325 000 kem². Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että talousarviossa 2012 kiinteistöviraston sitova tavoite on luovuttaa asuntorakennusoikeutta

225 000 kem². Taloussuunnitelmavuodelle 2013 tavoite on 235 000 kem² ja vuodelle 2014 tavoite on 250 000 kem².

Talousarviossa ja -suunnitelmissa kaupungin kasvun tarpeet on turvattu osoittamalla asuntotuotannon edellyttämälle esirakentamiselle, infrastruktuurille ja alueiden palvelurakentamiselle tarvittavat investointimäärärahat sekä ohjaamalla hallintokuntien ja virastojen toimintaa sitovien ja muiden toiminnallisten tavoitteiden avulla siten, että asuntotuotannon tavoitteet toteutuvat.

Asuntotuotannon tavoitteesta 30 % sijoittuu täydennysrakentamisalueille, joten aluerakentamisprojektialueiden ulkopuolelle sijoittuvalla rakentamisella on tärkeä merkitys asuntotuotantotavoitteen saavuttamisessa. Kun täydennysrakentaminen kohdistuu usein alueille, jotka edellyttävät kallista esirakentamista ja mittavia yhdyskuntateknisten laitteiden ja johtojen siirtoja, on asuntotuotannon käynnistäminen näillä alueilla sopeutettava kaupungin talouden mahdollisuuksiin. Investointitalouden suunnittelua ja mahdollisesti tarpeellista alueiden priorisointia varten olisi ohjelmassa määriteltävä täydennysrakentamisalueet luonnoksessa esitettyä tarkemmin.

Kaupungin maaomaisuudesta saatavat myyntitulot ovat asuntotuotannon edellyttämien investointien kannalta rahoituksellisesti tärkeitä vuokratonttien kohtuullisen tuottotavoitteen ohella. Vuokratonttien yhteydessä tulisi tarkastella myös nk. kynnysrahan käyttöönottoa ja vuokrien perimistä etukäteen. Tällä tavoin saataisiin osaltaan rahoitettua alueiden rakentamisen alkuvaiheeseen sijoittuvia kalliita investointeja.

Asuntotarjonnan vaikutukset elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin

Maankäytöllä ja asuntotarjonnalla vaikutetaan olennaisesti yritysten toiminta-edellytyksiin sekä työvoiman saatavuuteen ja liikkuvuuteen. Talous- ja suunnittelukeskus katsookin, että maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa ja sen seurannassa tulee ottaa huomioon myös elinkeinopoliittiset vaikutukset.

Yritysten kilpailukyky työvoimasta heikkenee, kun asumisen hinta nousee yritysten palkanmaksukykyyn nähden liian korkeaksi. Jo tällä hetkellä on nähtävissä, että asumisen kalleus ja kohtuuhintaisten (vuokra-, omistus- ja ns. välimuotoa edustavien) asuntojen puute vaikeuttavat työvoiman saantia erityisesti pienipalkkaisilla palvelualoilla. Erityisesti tämä tulee korostumaan, jos työperäistä maahanmuuttoa pystytään edistämään tavoitteiden mukaisesti.

Asumisen korkean hinnan ja riittämättömän asuntotarjonnan seurauksena monet työntekijät sekä yrityksissä että julkisella sektorilla

joutuvat valitsemaan asuinpaikkansa yhä kauempaa Helsingistä. Tämä vaikuttaa negatiivisesti veropohjaan ja sitä kautta kaupungin kilpailukykyyn.

Talous- ja suunnittelukeskus katsookin, että maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012:ssa esitetyt keinot asumisen hinnan hillitsemiseksi on syytä käyttää mahdollisimman täysimääräisesti. Yhtenä olennaisena tekijänä on kaavoituksen joutuisuus ja riittävä kaavavaranto. Tämän lisäksi kaupungin omaan tuotantoon osoitettavien rakentamiskelpoisten tonttien riittävyydestä tulee huolehtia. Kilpailua asuntorakentamisessa tulee pyrkiä lisäämään tarjoamalla toteuttamismahdollisuuksia myös pienille ja keskisuurille toimijoille nykyistä enemmän. Lisäksi on tärkeää, että kaupunki omilla toimenpiteillään mahdollistaa myös erilaisten asuntojen pienimuotoisen tuottamisen.

Kaupungin oman asuntotuotannon osalta vuosittaisen 5 000 uuden asunnon tuotantotavoitteen toteutumisen varmistaminen mahdollisimman täysimääräisenä on tärkeää. Valtion tukeman vuokratuotannon taso tulee toteuttaa sovitun tason mukaisesti. Lisäksi on käytettävä kaikki mahdolliset keinot toteuttaa myös kohtuuhintaista omistusasuntorakentamista.

Täydentävän kaavoituksen ja täydennysrakentamisen osalta tulee pyrkiä MA 2012 -ohjelman mukaisesti kokonaistarkasteluun yksittäisten suunnittelukohteiden erikseen tarkastelemisen sijaan. Asumisen lisäämisen yritysalueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä tulee perustua tarkkaan arviointiin siitä, mi-ten yritysten toimintaedellytykset ja toimintaympäristö tämän seurauksena muuttuvat. Yritystoiminnalle epäedullisia ratkaisuja tulee välttää.

Uusien alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota sekä julkisten että yksityisten palvelujen toisaalta oikea-aikaiseen ja toisaalta tarkoituksenmukaiseen sijoittumiseen alueille. Elinkeinopoliittisesti on tärkeää varmistaa erilaisten palveluyritysten mahdollisuudet sijoittua sinne, missä asuntotuotantoa kasvatetaan. Tällä on merkitystä paitsi palvelujen saatavuuden myös ympäristön kannalta. Ns. kivijalkaliiketilat mahdollistavat parhaimmillaan monipuolisen lähipalvelujen tarjonnan. Niiden toteutuminen edellyttää kuitenkin sitä, että jo suunnitteluvaiheessa tunnistetaan mm. tarkoituksenmukainen mitoitus ja eri palvelutoimintojen tiloille asettamat vaatimukset. Lisäksi on tärkeää kehittää uudenlaisia toimintamalleja, joilla turvataan sekä alueen asukkaiden palvelut että yritysten liiketaloudelliset intressit.

Kaupungin kilpailukyvyn kannalta on ensisijaista, että kaupungin verotuloja pyritään yksiselitteisesti kasvattamaan. Tämän vuoksi on välttämätöntä huolehtia siitä, että veronmaksukykyisille asukkaille on

tarjolla riittävästi kooltaan ja hallintamuodoiltaan monipuolista asuntotarjontaa. Kaupungistumisen myötä asuntoihanteet ja asukkaiden tarpeet muuttuvat. Lapsiperheiden ihanne tulevaisuudessa voi hyvinkin liittyä ekologisuuteen ja saavutettavuuteen. Eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet tuleekin analysoida huolellisesti, jotta asuntotarjonta vastaisi jatkossa paremmin niin yksineläjien kuin perheidenkin muuttuviin tarpeisiin. Erityisesti veronmaksukykyisten lapsiperheiden muuttoa pois Helsingistä voidaan ehkäistä ainoastaan huolehtimalla siitä, että tarjolla on riittävästi kohtuuhintaisia tilavia asuntoja myös lapsiperheille. Nykyinen määritelmä perheasunnon koosta ei välttämättä vastaa perheiden todellista asumisväljyyden tarvetta nykypäivänä.

Osaavan työvoiman saatavuuden kannalta on olennaista edistää myös opiskelijoiden asumismahdollisuuksia Helsingissä. Kaupunki on elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnoissaan painottanut Helsingin kehittämistä viihtyisänä opiskelijakaupunkina.

Uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa kaupungissa tulisi edistää ja näin lisätä alan yritysten liiketoimintamahdollisuuksia. Helsingin tulisikin lisätä yhteistyötä yritysten ja tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa asuntorakentamisen kokeilu- ja kehittämishankkeissa

Asuntopolitiikan yhteisvastuullisuus pääkaupunkiseudulla

Helsingin seutu ja erityisesti pääkaupunkiseutu muodostavat yhtenäisen asuntomarkkina-alueen, jossa asuntotarjonnan rakenteella on suuri merkitys koko seudun ja yksittäisten kuntien menestykseen. Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaan tulisi lisätä vertaileva tarkastelu pääkaupunkiseudun asuntotuotannon tavoitteista ja toteutumasta.

MAL-neuvottelukunta on tammikuussa 2008 hyväksynyt Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen toteutusohjelman (MAL-2017). Asunto-tuotannon keskimääräinen vuosittainen tavoite 12 000 – 13 000 asuntoa perustuu 19.6.2007 hyväksyttyyn kaupunkiseutusuunnitelmaan. Ohjelmassa on asetettu määrällisten asuntotuotantotavoitteiden lisäksi seudullisen yhteisvastuullisen asuntopolitiikan tavoitteet.

Valtion ja Helsingin seudun 14 kunnan välinen aiesopimus asunto- ja tonttitarjonnan lisäämiseksi allekirjoitettiin 18.1.2008. Tuossa yhteydessä sovittiin seudullisen yhteisvastuullisen asuntopolitiikan toteuttamisesta mm. siten, että kaikki seudun kunnat sitoutuvat asuntotuotannossaan vuosittain 20 prosentin aravuokratuotanto-osuuteen.

Helsingin MA-ohjelma 2008 – 2017 noudattaa sekä kokonaistuotannossa että aravuokratuotanto-osuudessa aiesopimusta. Vantaan asunto-ohjelma on laadittu vuosille 2009 – 2017, ja ohjelman toimenpiteet ajoittuvat valtuustokaudelle 2009 – 2012. Ohjelman tarkistus tehdään siis mahdollisesti seuraavan valtuustokauden alussa vuonna 2013. Myös Vantaa on asuntotuotantotavoitteessaan sitoutunut aiesopimuksen kautta tuotantotavoitteisiin jo vuodesta 2008 alkaen.

Espoossa ei ole erillistä asunto-ohjelmaa, vaan asuntotuotantotavoitteet määritellään vuosittaisessa taloussuunnitelmassa valtuuston asettamina valtuustokauden tavoitteina. Teknisen ja ympäristötoimen taloussuunnitelmaan on kirjattu tavoitteeksi luoda edellytykset 2 500 asunnon vuosituotannolle, josta 20 % on valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa.

Aiesopimuskauden 2008-2011 asuntotuotannon tavoitteet ja toteutunut tuotanto Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Vuoden 2011 luku on arvio.

	Asunto-tuotantotavoite vuodessa	Toteutunut asuntotuo-tanto keski-määrin vuo-dessa	ARA-vuokratavoite vuodessa	Toteutunut ara-vuokratuo-tanto keski-määrin vuo-dessa	Aravuokra-tuotannon osuus 2008 - 2011 ko-konaistuo-tannosta
Helsinki	5 000	2 890	1 000	708	25,0
Espoo	2 500	1 444	500	411	22,0
Vantaa	2 000	1 397	400	230	17,0

Pääkaupunkiseudun asuntotuotantolukuja tarkasteltaessa voidaan todeta, että Helsingissä kokonaisasuntotuotanto on jäänyt eniten jälkeen aiesopimuksessa sovitusta tasosta. Huomattavaa on kuitenkin, että aravuokratuotannon osuus on nykyisellä aiesopimuskaudella 2008 – 2011 ollut Helsingissä 20 prosentin tavoiteosuutta huomattavasti suurempi, 25 prosenttia.

Vantaalla ja Espoossa vuosittainen asuntotuotanto on taantumavuoden 2009 jälkeen nousemassa hyvin lähelle tavoitetasoa. Vantaalla aravuokratuotantoa on toteutunut vuosina 2008 – 2011 kuitenkin vain hieman yli puolet määrällisestä tavoitteesta. Myös aravuokratuotannon osuus kokonaistuotannosta on jäänyt jälkeen tavoitteesta, 17 prosenttiin. Espoossa aiesopimuskaudella 2008 – 2011 aravuokratuotannon osuus valmistuneista asunnoista on 22 %.

Valmistuneet asunnot Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla vuosina 2000-2010 sekä ennuste vuodesta 2011

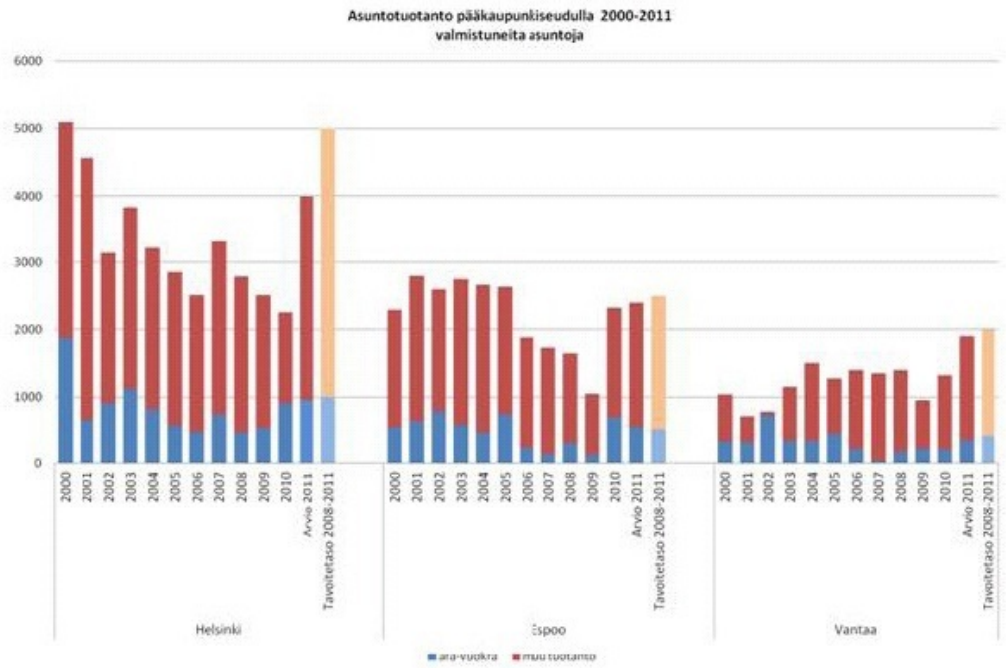

Tavoiteltaessa seudullista yhteisvastuuta asuntopolitiikassa tulee Helsingin seudun kuntien sitoutua pitkäjänteiseen ja aluerakennetta tasapainottavaan asuntopolitiikkaan. Helsingin näkökulmasta keskeistä yhteisvastuullisuudessa on pääkaupunkiseudun suurten kaupunkien sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin. Pääkaupunkiseutu ei voi kehittyä tasapainoisesti, jos kaikki kunnat eivät ota yhtä suurta vastuuta asuntotuotannon monipuolisuudesta sekä erilaisten asukasryhmien asumismahdollisuuksien turvaamisesta. Ara-vuokratuotannon osuuden tulisi olla kaikissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa samalla tasolla.

Talous- ja suunnittelukeskus katsoo, että asuntotuotannon hallintasuhde- ja rahoitusmuoto-jakauman säilyttäminen ennallaan (20 % ara-vuokra, 40 % välimuoto, 40 % säätelemätön) olisi luontevaa. MA-ohjelman luonnoksessa ara-vuokratuotannon osuus on opiskelija- ja nuorisoasunnot mukaan lukien 25 %. Naapurikunnissa ara-vuokratavoite on 20 %. Aiempi jakauma on ottanut hyvin huomioon erilaisia asumistarpeita ja mm. tarjonnut kohtuuhintaisia asumisvaihtoehtoja ara-vuokratuotannon ohella vastaamalla asumisoikeus- ja hitas-asuntojen suureen kysyntään. Opiskelijoille ja nuorisolle sekä muille erityisryhmille kohdennettu ara-vuokratuotanto on tärkeää ja voidaan nykyiseen tapaan sisällyttää valtion tukemaan 20 %:n vuokra-asuntotavoitteeseen. Nykyisellä hallintasuhde- ja rahoitusmuotojakaumalla voidaan saavuttaa kaupunginosien monipuolinen asukasrakenne ja samalla mahdollistaa kaupungin talouden kestävä pohja.

Lopuksi talous- ja suunnittelukeskus korostaa, että kohtuuhintaisten asuntojen lisäksi tarvitaan asumisen korkeaa laatua, monipuolisia asumisvaihtoehtoja sekä työpaikkojen ja palvelujen hyvää saavutettavuutta, jotta Helsinki säilyttäisi asemansa vetovoimaisena asuinpaikkana kaikkien ammattiryhmien keskuudessa.

Lisätiedot

Rinkineva Marja-Leena, elinkeinojohtaja, puhelin: 09 310 2505
marja-leena.rinkineva(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 16.12.2011 § 684

Pöydälle 13.12.2011

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2012 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

MA-ohjelmassa on esitetty laajasti kaupungin maankäyttöön liittyviä tavoitteita asumisen näkökulmasta. Visio pitää sisällään tärkeitä tavoitteita liittyen uusien asuntojen rakentamiseen, nykyisten asuntojen parantamiseen sekä asuinympäristön ja arjen laatuun. Rakennusviraston tehtävät liittyvät moniin ohjelman aiheista.

Maankäyttö

MA-2012 ohjelman luonnoksen ja seuraavan valtuustokauden 2013–2016 aikana laadittavan yleiskaavan yhtenevänä tavoitteena on asuinalueiden tiivistäminen. Tiivistämisellä on vaikutuksia yleisiin alueisiin ja niiden palveluihin, kuten esimerkiksi asukkaiden ajoneuvojen pysäköintiin, katuverkoston toimivuuteen ja viheralueiden palveluiden määrään, laatuun ja saavutettavuuteen.

Eräänä yleiskaavan tavoitteena mainitaan monikeskuksinen kaupunki. Jotta tämä päämäärä toteutuisi ollen kestävä sekä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti, vaatii se investointeja raideliikenteen lisäksi myös toimivaan muuhun joukkoliikenteeseen ja -katuihin, pyöräilyyn ja jalankulkuun.

Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävän kaupungin luomisessa korostuvat yhteistyöverkostot ja uusien ratkaisuiden mahdollistaminen. Yleisten töiden lautakunnan mielestä rakennusviraston merkitys sekä suunnitteluun osallistuvana asiantuntijana että toteuttajana on avainasemassa pyrittäessä näihin tavoitteisiin.

MA-2012 ohjelman luonnoksessa mainitaan, että Helsingissä on havaittavissa kaupunginosien eriarvoistumista, jota pyritään korjaamaan täydennysrakentamisella. Eriarvoistumisen pysäyttämiseksi on tärkeää luoda toimivia käytäntöjä asuinympäristön, joka muodostuu sekä julkisesta että yksityisestä ympäristöstä, toteuttamiseksi ja kunnossapitämiseksi. Pelkällä asuntorakentamisella ei aikaansaada viihtyisää kaupunkia. Hyvä kaupunkiympäristö katuineen ja viheralueineen ei saa vaarantua täydennysrakentamisen vuoksi myöskään viereisissä kaupunginosissa, jonne rakentaminen ei yllä. Kaupunkirakennetta tiivistettäessä olevien lähivirkistysalueiden merkitys kasvaa, joten niiden säilyminen ja kehittäminen sekä viheryhteyksien jatkuvuus tulee turvata. Olemassa olevan kaupunkiympäristön omaleimaisuus, viihtyisyys tai kulttuuriarvot eivät saa vaarantua.

Tiivistäminen lisää katu- ja viheralueiden käyttöä ja niiden rakentamisen ja hoidon laatuvaatimuksia. Käyttöpaineen ohjaus ja jakaminen tasaisesti täydennysrakennettaessa edellyttää laajempaa katu- ja viheralueverkoston tarkastelua kuin varsinaisen kohdealueen. Rakentamisen aiheuttamiin muutoksiin on varauduttava myös kohdealueen vaikutuspiirissä olevilla alueilla.

Myös viheralueiden ja muun julkisen kaupunkiympäristön jatkuva kehittäminen, kunnostus ja hoito vähentää eriarvoistumista. Nämä alueet ovat kaikille avoimia ja omalta osaltaan mahdollistavat monipuolisen asukasrakenteen tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Tämä edistää myös toiminannallisesti eheän kaupungin kehittämistä. Vajaasti rakennetut tontit on pidettävä alueen omistajan taholta asiallisessa kunnossa siihen asti kun tontti rakennetaan kaavan mukaisesti.

Ekologinen ja energiatehokas rakentaminen kytkeytyy tiiviisti yleisiin alueisiin. Esimerkiksi hulevesien hyödyntäminen viheralueiden ylläpidossa ja kaupunkiympäristön kasvillisuuden oikeanlainen sijoittaminen suotuisan mikroilmaston luomiseksi edistävät näitä tavoitteita.

Kävely- ja pyörätieverkoston jatkuva kehittäminen yhdessä toimivan joukkoliikenteen kanssa korostuvat myös rakennusviraston tavoitteissa ja ohjelmissa. Yleisten töiden lautakunnan mielestä näiltäkin osin toimivan kaupungin hoitaminen ja vaaliminen taloustilanteen ailahteluista huolimatta turvaa tasapuolisesti kaupungin kehittymisen ja omalta osaltaan estää eri kaupunginosien eriarvoistumista.

Uusien asuinalueiden, kuten Jätkäsaari, Kalasatama, kruunuvuorenranta ja Östersundom, suunnittelu ja rakentaminen luovat paineita hyvän kaupunkiympäristön suunnitteluun, toteuttamisen ja

hoitoon. Yleisten alueiden osalta tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaupungin sisäisten prosessien tarkistamista. Jotta suunnittelu ja toteuttaminen pysyvät alueiden rakentamisen aikataulussa, tulee maankäytön suunnittelun prosesseja pyrkiä keventämään ja nopeuttamaan. Tavoitetta 13 tulee täydentää siten, että selvitetään mahdollisuus vähentää taloyhtiöille kaavoituksessa asetettuja velvoitteita ja säädellä niitä alueittain.

Tavoitetta 6 tulee täydentää siten, että yksittäisen rahoitustyypin rakentamisen viivästyminen ei saa johtaa muiden rahoitustyyppien hidastamiseen, vaan niitä päin vastoin tulee kiirehtiä, jotta määrällisessä tavoitteessa pysytään.

Tavoitteeseen 9 tulee lisätä, että perinteisen kantakaupungin lähialueita kehitetään tiivistyvänä kantakaupunkina tavoitteena kaupunkimainen rakennustapa ja sitä tukeva liikenne- sekä palveluverkko ja tarvittavat viheralueet.

Esteettömyys

Rakennuspaikka, sen ympäristö ja maaston muodot luovat lähtökohdat esteettömän asuinalueen suunnittelulle. Kaavoitusvaiheessa voidaan vaikuttaa tulevien rakennusten tarkoituksenmukaiseen sijoitteluun ja kaavamääräyksillä sekä rakentamistapaohjeella luoda edellytykset esteettömän alueen rakentumiselle. Rakennuslainsäädäntöön on kirjattu monia kohtia, jotka edellyttävät esteettömiä asuin- ja toimimisympäristöjä, mutta kohtien tulkinnanvaraisuus on hidastanut esteettömyyden toteutumista.

Yleisten töiden lautakunnan hyväksymien Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksien (15.11.2011) mukaisesti tulisi esteettömyys liittää yhdeksi seurattavaksi mittariksi Maankäytön ja asumisen ohjelmaan. Esteettömyyslinjauksissa on tarkemmin määritelty seurattavat osa-alueet.

Esteettömyyskriteerit (voimassa olevat esteettömyys- ja rakentamistapaohjeet) otetaan käyttöön yleis- ja asemakaavoituksessa sekä niihin liittyvissä ohjeissa: katutilojen mitoitus, rakennusten ja katujen väliset suhteet sekä esteettömyysvaatimusten aiheuttamat vaikutukset pihojen kokoon (mm. miten sisäänkäyntien esteettömyys toteutetaan, jos rakennus sijoitetaan kiinni katulinjaan). Kaavoitukselle laaditaan ohje esteettömyyden näkökohtien huomioimisesta.

Yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä tehtävää esteettömyyssuunnittelua korostetaan ja kaavaselostukseen lisätään oma kohta esteettömyydelle.

Uusilla kaava-alueilla määritellään kaavasuunnittelun yhteydessä ne alueet, reitit ja kohteet, joilla edellytetään esteettömyyden erikoistasoa, esimerkiksi vanhusten palvelutalon sijoittelussa tulee erityisesti huomioida esteettömyys. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tulee huomioida esteettömään liikkumiseen tarvittavan tilan varaaminen. Erikois- ja perustason kriteerit on määritelty SuRaKu- projektissa ja ne toimivat pohja-aineistona Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa

Liikkumisesteisten selviytyminen joukkoliikenteeseen tukeutuvassa kaupunkirakenteessa tulee ottaa huomioon. Liikkumisesteisille varatut pysäköintipaikat tulee turvata kaavoitusvaiheessa. Tavoitteeseen 15 tulee lisätä liikkumisesteisille tarkoitettujen pysäköintipaikkojen tarve.

Luonnoksessa todetaan, että esteettömyysmääräykset eivät saa asettaa rajoituksia monimuotoiselle asumiselle. Mahdolliset ristiriidat monimuotoisen asumisen ja esteettömän asumisen välillä eivät ilmene luonnoksesta. Esteettömästä rakentamisesta on olemassa määräykset, joita pitää noudattaa.

Esteettömyystavoite tulee sisällyttää rakennusten tontin vuokraus- ja luovutusehtoihin. Esteettömyyden toteuttamisedellytyksistä tulee huolehtia myös kaavoituksessa sekä alue-, liikenne- ja rakennussuunnittelussa.

Asuinympäristön esteettömyyden osalta yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa lisätään (reitti kulkee esimerkiksi kauppakeskuksen tai muun palvelun kautta).

Energiansäästö

Kaupunginvaltuuston hyväksymä energiansäästötavoite on kunnianhimoinen ja tärkeä tavoite. Sen toteutumisen seuraaminen ja käytäntöjen kehittäminen, etenkin nykyisen rakennuskannan energiatalouden parantamiseksi vaatii yhteistyön tiivistämistä hallintokuntien välillä.

Käsittely

16.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 6 loppuun seuraavan tekstin " Kaupunkirakennetta tiivistettäessä olevien lähivirkistysalueiden merkitys kasvaa, joten niiden säilyminen ja kehittäminen sekä viheryhteyksien jatkuvuus tulee turvata. Olemassa olevan kaupunkiympäristön omaleimaisuus, viihtyisyys tai kulttuuriarvot eivät saa vaarantua."

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 11 loppuun seuraavan tekstin " Tavoitetta 13 tulee täydentää siten, että selvitetään mahdollisuus vähentää taloyhtiöille kaavoituksessa asetettuja velvoitteita ja säädellä niitä alueittain."

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 11 jälkeen kaksi uutta kappaletta, jotka kuuluivat seuraavasti:

"Tavoitetta 6 tulee täydentää siten, että yksittäisen rahoitustyypin rakentamisen viivästyminen ei saa johtaa muiden rahoitustyyppien hidastamiseen, vaan niitä päin vastoin tulee kiirehtiä, jotta määrällisessä tavoitteessa pysytään.

Tavoitteeseen 9 tulee lisätä, että perinteisen kantakaupungin lähialueita kehitetään tiivistyvänä kantakaupunkina tavoitteena kaupunkimainen rakennustapa ja sitä tukeva liikenne- sekä palveluverkko ja tarvittavat viheralueet."

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 8 loppuun seuraavan tekstin " Vajaasti rakennetut tontit on pidettävä alueen omistajan taholta asiallisessa kunnossa siihen asti kun tontti rakennetaan kaavan mukaisesti. "

13.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jaakko Haapanen, arkkitehti, puhelin: 310 38607
jaakko.haapanen(a)hel.fi
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 15.12.2011 § 642

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Yleistä

Kaupunginvaltuuston helmikuussa 2008 hyväksymässä Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa 2008 - 2017 (MA-ohjelma) on määritelty

Helsingin kaupungin tämän hetken keskeisimmät asuntopoliittiset tavoitteet. MA-ohjelmaa on tarkennettu ja muutettu hyväksymisen jälkeen useaan otteeseen seurantaraporttien käsittelyn yhteydessä. MA-ohjelmasta seurantapäätöksineen on muodostunut varsin vaikeaselkoinen kokonaisuus, joten tavoitteiden selkeä ja mahdollisimman yksiselitteinen määrittely ja kuvaaminen ovat tarpeen. Nyt käsiteltävänä olevassa MA-2012 -luonnoksessa on selventämiseen pyritty ja kohtuullisesti onnistuttukin.

Tulevan 10 vuoden asuntotuotannolle asetettavat laadulliset ja määrälliset tavoitteet on MA-ohjelma 2012 -luonnoksessa jaettu 18 erilliseen tavoitteeseen. Voimassa olevaan MA-ohjelmaan nähden uusia tavoitteita ovat mm. maankäytölle asetettavat tavoitteet, jotka koskevat erityisesti kaavoitettujen tonttien (kaavavaranto) ja asuntotuotantoon varattujen tonttien määriä. Näiden tavoitteiden määrittelyä strategisella tasolla voidaan pitää positiivisena. Tavoitteita käsitellään jäljempänä tarkemmin.

MA-ohjelman 2012 -luonnos (jäljempänä ohjelmaluonnos) on kokonaisuudessaan liitteenä nro 1.

Asuntotuotannon määrälliset tavoitteet ja asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma

Määrällisistä tavoitteista yleisesti

Ohjelmaluonnoksen mukaan asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena pidettäisiin edelleen 5 000 asunnon vuotuista tuotantoa. Tästä määrästä laskennallisesti noin 3 600 asuntoa toteutettaisiin kaupungin maalle, 400 asuntoa valtion maalle ja 1 000 asuntoa yksityiselle maalle. Kaupungin oman (Att:n) tuotannon tavoitteena olisi edelleen 1 500 asuntoa vuodessa.

Ohjelman tarkastelujakso on kymmenen vuotta eli 2012 - 2021. Valtiolla ei ole asuntotuotantoon soveltuvaa maata kuin noin 150 000 k-m², joten se riittää 400 asuntoa/vuosi (n. 36 000 k-m²/vuosi) vauhdilla neljäksi vuodeksi tai kymmenessä vuodessa 170 asuntoon vuodessa. Yksityisen maan osalta tilanne lienee samankaltainen: 1 000 asuntoa/vuosi vauhtia ei voida kovin montaa vuotta jatkaa. Vasta Östersundomin alueen käyttöönotto voi tuoda lisää yksityistä maata asuntorakentamiseen. Jos 5 000 asunnon tavoitteeseen halutaan päästä, tulisi kaupungin maalle rakentaa 3 800 - 4 000 asuntoa vuodessa.

Helsingin kaupungissa asuntotuotanto on ollut viimeisen 10 vuoden aikana luokkaa noin 3 000 asuntoa vuodessa. Vain vuonna 2010 päästiin tätä merkittävästi korkeampiin lukuihin, johon keskeisenä syytä oli valtion elvytystoimet rakennusalan työllisyyden turvaamiseksi. Vaikka tulevien vuosien asuntotuotannon edellytykset ovatkin uusien

projektialueiden rakentamisen käynnistymisen jälkeen hyvät, voidaan asuntotuotannolle asetettua 5 000 asunnon tavoitetta pitää erittäin haastavana. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi mm. tehokasta kaavoitusta, kunnallistekniikan ja muiden tonttien rakentamiskelpoisuuteen liittyvien toimenpiteiden nopeaa toteuttamista sekä suotuisaa taloudellista suhdannetta, korkeaa asuntojen kysyntää sekä alueellisesti ja rahoitus- ja hallintamuodoltaan monipuolista asuntotuotantoa.

Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauman tavoitteet

Ohjelmaluonnoksessa määritellään koko asuntotuotannon jakauma seuraavasti:

”Vuosituotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoite on:

- 20 prosenttia tai vähintään 1 000 valtion tukemaa vuokra-asuntoa
- 20 prosenttia eli 1 000 asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntoa
- 20 prosenttia eli 1 000 hitas- ja osaomistusasuntoa
- 40 prosenttia eli 2 000 sääntelemätöntä asuntoa”

MA-ohjelmasta poiketen ohjelmaluonnoksessa opiskelija- ja nuorisoasunnot ja asumisoikeusasunnot on eriytetty omaksi ryhmäkseen, joiden osuus kokonaistuotannosta olisi 1 000 asuntoa vuodessa eli 20 % kaikista asunnoista. Näin ollen asumisoikeustuotanto on siirretty pois MA-ohjelman mukaisesta välimuodon osuudesta ja opiskelija-asunnot pois ARA-tuotannon osuudesta.

Uusi jaottelu tukee ns. normaalin ARA-tuotannon toteutusedellytyksiä, koska erityisryhmille suunnattua ARA-tuotantoa ei luettaisi ARA-tuotannon osuuteen, vaan sitä käsiteltäisiin omana ryhmänään. Tätä voidaan pitää perusteltuna mm., koska viime vuosien ARA-tuotanto on painottunut varsin voimakkaasti erityisryhmille ja normaalia ARA-tuotantoa on toteutunut kysyntään nähden hyvin vähän. Normaalin ARA-tuotannon määrän nostaminen tulevina vuosina on perusteltua korkean kysynnän lisäksi myös kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden tukemiseksi. Riittävä kohtuuhintainen vuokra-asuntotarjonta on välttämätöntä työvoiman liikkuvuuden turvaamiseksi.

Opiskelija- ja nuorisoasuntojen erottaminen normaalista ARA-tuotannosta omaksi ryhmäkseen on sinällään luontevaa, koska kyse on erityisryhmälle suunnatusta asumismuodosta, joka poikkeaa asuntoratkaisuiltaan ja asukaskunnaltaan huomattavasti normaalista ARA-tuotannosta. Sen sijaan asumisoikeustuotannon erottaminen välimuodon tuotannosta, johon jo nykyisellään kuuluu ARA-tuotannon ja sääntelemättömän asuntotuotannon välimaastoon sijoittuva säännelty asuntotuotanto, ei välttämättä ole kovin luonteva ratkaisu.

Lisäksi opiskelija- ja nuorisoasunnoille ja asumisoikeusasunnoille esitetty 1 000 asunnon tuotantotavoite olisi suhteellisesti hyvin korkea verrattuna esim. Hitas-tuotannon tavoitteeseen.

Ohjelmaluonnosta kehitettäessä voisi olla järkevää tutkia vaihtoehtoa, jossa asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma säilytetään ennallaan (20 % ARA-vuokra, 40 % välimuoto, 40 % sääntelemätön), mutta opiskelija- ja nuorisoasuntojen osuus laskettaisiin kuuluvaksi välimuodon asuntotuotantoon. Opiskelija- ja nuorisoasuntojen sijoittaminen välimuodon osuuteen olisi perusteltua ottamalla huomioon mm. se, ettei välimuotoon nykyisellään kuuluvia osaomistusasuntoja ja ns. välimallin vuokra-asuntoja todennäköisesti seuraavien vuosien aikana juurikaan toteudu. Näin ollen 2 000 asunnon laskennallinen vuotuinen asuntomäärä jakautuisi käytännössä Hitas-tuotantoon, asumisoikeustuotantoon sekä opiskelija- ja nuorisoasuntotuotantoon.

Selkeä pääpaino välimuodon tuotannossa on syytä tulevaisuudessa pitää Hitas-tuotannossa kohtuuhintaisen omistusasuntotarjonnan varmistamiseksi. Uusille kantakaupunkimaisille projektialueille toteutettaville Hitas-asunnoille on suuri kysyntä. Esimerkiksi Jätkäsaaren ensimmäisiin Hitas-kohteisiin asuntojen hakijoita on ollut noin 1 000 - 2 000/kohde, eikä asunnoista kiinnostuneiden määrän voida arvioida ainakaan merkityksellisesti vähenevän myöskään tulevina vuosina.

ARA-tuotantona toteutettavien asuntojen tuotantotavoite on edelleenkin alhainen verrattuna kysyntään, mutta varsin korkea verrattuna aiempaan tuotantoon sekä todennäköisiin tuotantomahdollisuuksiin. ARA-tuotannon toteuttamiseen liittyy lukuisia haasteita, joista keskeisin lienee usein liian korkeiksi muodostuvat rakennuskustannukset. Korkeat rakennuskustannukset johtuvat mm. vaikeista pohjarakentamisolosuhteista, kalliista autopaikoituksesta ja muista kaavaratkaisuista sekä matalasuhdannetta lukuun ottamatta vaikeasta urakkatarjoustilanteesta jne. Tämän lisäksi ARA-tuotannon toteutusedellytyksiin vaikuttaa kaupungin tavoite luoda rahoitus- ja hallintamuotojakaumaltaan tasapainoisia alueita alueellisen segregaation ehkäisemiseksi. Alueilla, joilla on jo nykyisin runsaasti ARA-vuokra-asuntoja, ARA-tuotannon toteuttamismahdollisuudet ovat siis usein varsin rajalliset.

Rahoitus- ja hallintamuotojakauma yksityisellä ja valtion maalla

Ohjelmaluonnoksessa todetaan valtion maalle toteutettavan asuntotuotannon tuotantojakaumasta seuraavaa:

”Helsingin kaupunki edellyttää, että valtio sitoutuu noudattamaan omalla ja myymällään maalla ohjelman mukaista asuntotuotannon

hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa. Yksityisen maanomistuksen osalta jakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla.”

Valtion maan osalta ohjelmassa esitettyä tavoitetta voidaan pitää hyvänä, vaikkakaan aiemmat kokemukset eivät ole rohkaisevia valtion maita hallitsevien yksiköiden luovuttaessa maitaan pääosin eniten tarjoaville. Valtion maan osuus kokonaistuotannossa on kuitenkin ollut melko vähäinen ja osuus tulee todennäköisesti pysymään alhaisena myös tulevaisuudessa.

Yksityisessä omistuksessa olevat tontit ovat myös pääsääntöisesti ohjautuneet markkinoiden mukaan vain kovanrahan tuotantoon. Vain matalasuhdanteessa rakennusliikkeiden huonoimpia tontteja on saatu ARA-tuotantoon, esim. nuorisoasunnoille.

Vain harvoissa kohteissa on mahdollisuus tehdä kaavoituksen yhteydessä yksityisten maanomistajien kanssa maankäyttö- tai aluevaihtosopimuksia, ja niissäkään ei aina ole mahdollista edellyttää esim. ARA-tuotantoa. Käytännössä maankäyttösopimuksilla voidaan pyrkiä ARA-tuotannon toteutumiseen vain tilanteissa, joissa kaavoitetaan laajoja alueita yksityistä maata. Tällöin kaupunki voisi esim. pyrkiä ottamaan maankäyttökorvauksen tonttimaana, jonka kaupunki voi myöhemmin luovuttaa ARA-tuotantoon.

Edellä mainittuun viitaten voidaankin todeta, ettei valtion tai yksityiselle maalle todennäköisesti tulevaisuudessa toteuteta juurikaan ARA - tuotantoa, joka asettaa paineita nostaa ARA-tuotannon osuutta kaupungin maalla.

Rahoitus- ja hallintamuotojakauman alueellinen määrittely

Alueellisten tuotantojakaumien osalta todetaan ohjelmaluonnoksessa seuraavaa:

”Projektialueilla ja täydennysrakentamiskohteissa jakauma määritellään tontinluovutuksen yhteydessä siten, että taataan kaupunkirakenteen monipuolisuus. Aluetasoinen jakauma valmistellaan virastojen välisenä yhteistyönä.”

Toisin kuin kaupungin aiemmissa asuntopoliittisissa ohjelmissa MA-ohjelmasta on puuttunut alueellisten tuotantotavoitteiden määrittely. Ohjelmaluonnoksen mukaan määrittely jätettäisiin nytkin tontinluovutusten, eli käytännössä tonttien varaamisen yhteyteen. On kuitenkin selvää, että pitkäntähtäimen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää suunnitelmallisuutta, joten asemakaavoitusta ja tontinluovutusta varten tulee laatia selkeät alueelliset rahoitus- ja hallintamuototavoitteet. Tähän onkin projektialueilla hyvät mahdollisuudet. Ongelmallisempia ovat täydennysrakentamisalueet,

joilla esim. ARA-tuotannon edellytykset tulee ratkaista pitkälti tapauskohtaisesti ottamalla huomioon tonttien sijainti esim. peruspiiritasolla ja tonttien sijoittuminen kaupunkirakenteeseen (tonttien lähialueet).

Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa käsiteltäessä on syytä korostaa, että kokonaistavoitteisiin pääseminen edellyttää kaupungin maalle toteutettavalta asuntotuotannolta kokonaistavoitteesta poikkeavaa jakaumaa, koska ARA-tuotantoa toteutuu yksityiselle ja valtion maalle todennäköisesti hyvin vähän ja esim. Hitas-tuotanto toteutetaan pelkästään kaupungin maalle.

Koska valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa on monesti vaikea sijoittaa täydennysrakentamisalueille, tulisi suurilla projektialueilla ARA-tuotannon osuuden olla noin 25 - 30 %. Tavoite vastaa varsin pitkälle kaupungin 2000-luvun alun asuntopoliittista tavoitetta, jolloin ARA-tuotannon alueellisena ylärajana pidettiin 33 %:n osuutta. Tulevaisuudessa alueellisen ylärajan määrittelyssä tulee huomioida alueiden erityispiirteet. Esimerkiksi kantakaupunkimaisilla projektialueilla ARA-asuntokannan osuus voi lähtökohtaisesti olla esikaupunkien lähiöalueita korkeampi.

Asuntotuotannon määrällisten ja jakaumatavoitteiden edistäminen

Asemakaavoitus ja kumppanuuskaavoitus

Seuraavien vuosien asemakaavoituksella tulee olemaan ratkaiseva merkitys asuntuotannon määrällisten sekä hallintamuotojakaumalle asetettavien tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Riittävän kaavoitetun tonttivarannon lisäksi laadittavien asemakaavojen tulee olla myös sisällöltään sellaisia, että ne luovat edellytykset kohtuuhintaiselle ja rakennusteknisesti riskittömälle rakentamiselle.

Asemakaavat tulee laatia ottamalla huomioon erityisesti kaavoitettavan alueen sijainnin asettamat taloudelliset ja muut realiteetit. Näin ollen asemakaavoja laadittaessa tulee huomioida mm. kaavoitettavalle alueelle rakennettavien asuntojen oletettu realistinen myyntihinta ja vuokrataso, jotka asettavat keskeisen rajoitteen sille, kuinka korkeaksi tonttien rakennuskustannukset voivat nousta, jotta hankkeet olisivat vielä toteutuskelpoisia. Mikäli esimerkiksi omistusasuntohankkeen rakentamiskustannukset ylittävät tai ovat hyvin lähellä oletettua asuntojen myyntihintaa, tontit eivät ole rakennuttajien ja rakentajien kannalta kiinnostavia ja tontit jäävät helposti toteutumatta tai niiden toteutus viivästyy merkittävästi. Vastaavasti ARA-asuntojen rakentamisen korkea hinta johtaa helposti kohtuuttomiin asumiskustannuksiin.

Asemakaavoituksessa tulisikin jatkossa kiinnittää erityistä huomiota asemaavasta ja sen määräyksistä aiheutuviin tonttien rakentamiskustannuksiin ja siihen, mikä on näiden suhde asuntojen markkinahintaan/-vuokraan. Myös kaupungin tonttihinnoittelussa huomioidaan edellä mainitut tekijät.

Asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden saavuttamista voidaan tukea tontinluovutuksella mm. kumppanuuskaavoitusta lisäämällä. Kumppanuuskaavoituksella voidaan pyrkiä parantamaan asemakaavojen taloudellisuutta ja teknistä toteutuskelpoisuutta. Kumppanuuskaavoitus mahdollistaa myös talosuunnittelun aloittamisen jo kaavoitusvaiheessa. Tällöin rakennusluvat ovat haettavissa heti asemakaavan voimaan tulon jälkeen, mikä nopeuttaa rakentamisen aloittamista. Kumppanuuskaavoituksen sujuvoittamiseksi on lisäksi kehitettävä itse kaavoitusmenettelyä Kruunuvuoren Borgströminmäen alueen kokemusten pohjalta.

Jotta kumppanuuskaavoituksella voidaan aidosti nopeuttaa asuntohankkeiden toteutumista, tulisi kaavoitetut tontit saada rakentamiskelpoiseksi viimeistään noin puolen vuoden kuluessa asemakaavan voimaantulosta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että alueiden katu- ja infrasuunnittelu sekä tonttien esirakentamisen suunnittelu ja osin myös näiden toteuttaminen aloitetaan hyvissä ajoin jo kaavoitusvaiheessa. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että kadunrakentamiselle ja tonttien esirakentamiselle osoitetaan vuosittain riittävät määrärahat.

Asuntotuotannon edistäminen täydennysrakentamisalueilla

Projektialueiden lisäksi myös täydennysrakentamisalueilla tapahtuvalla rakentamisella tulee olemaan merkittävä rooli asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Kuten jo edellä on todettu, täydennysrakentaminen sijoittuu kuitenkin usein alueille, jolla ARA-tuotannon lisääminen ei välttämättä ole perusteltua.

Näille alueille tulisikin toteuttaa välimuodon tuotantoa, joka saattaa kuitenkin erityisesti Hitas-tuotannon osalta osoittautua markkinoitavuudeltaan haastavaksi. Täydennysrakentaminen onkin usein varsin hidasta. Vaikeasti markkinoitavilla alueilla voitaisiin täydennysrakentamisen edistämiseksi ja asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden tukemiseksi harkita mallia, jossa kaupunki sääntelisi ainoastaan asuntojen ensimmäisen luovutuksen hinnan, jonka jälkeen asunnot olisivat asukkaiden vapaasti myytävissä (ns. ½-Hitas) ilman hinta- tai muuta sääntelyä.

Asuntojen jälleenmyynnin sääntelyn poistaminen todennäköisesti lisäisi kiinnostusta asuntoja kohtaan ja helpottaisi siten asuntojen markkinointia, joka puolestaan nopeuttaisi hankkeiden rakentumista.

Menettely olisi lähtökohtaisesti perusteltu alueilla, joilla uudishankkeen arvioitu Hitas-hinta on lähellä alueen asuntojen markkinahintaa, eli alueilla, joissa ei ole odotettavissa merkittävää asuntojen arvonnousua. Menettelyä kokeiltiin onnistuneesti edellisen laman aikana mm. Kivikon, Viikin ja Vuosaaren alueilla.

Kaupungin oman tuotannon kehittäminen

Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että kaupungin tuotantotavoite olisi 1 500 asuntoa/vuodessa, joista 750 asuntoa olisi ARA-tuotantoa, 600 asuntoa välimuodon tuotantoa ja 150 asuntoa sääntelemätöntä tuotantoa. Kaupungin omalle tuotannolle asetettavat tavoitteet säilyisivät siten nykyisellään. Esitetyt tavoitteet merkitsevät käytännössä sitä, että Att vastaa lähes kokonaan kaupungin maalle rakennettavan ARA-tuotannon toteuttamisesta.

Kaupungin oman tuotannon osuus kokotuotannosta on syytä pitää korkeana, kuten ohjelmaluonnoksessa esitetään. Myös kaupungin tuotantotavoitteiden saavuttaminen on erittäin haastavaa mm., koska Att:n pääasialliseen tuotantoon, eli ARA-tuotantoon, hyvin soveltuvia tontteja on nykyisellään ja todennäköisesti myös tulevaisuudessa niukasti. Kiinteistötoimen, kaavoittajan ja Att:n välistä yhteistyötä onkin tarpeen tiivistää ARA-tuotantoon soveltuvien tonttien löytämiseksi ja kaavoittamiseksi.

Edellä mainittu ns. ½-Hitas -malli voisi tukea hyvin erityisesti Att:n tuotantotavoitteita. Tällaiset hankkeet tulisi kuitenkin lukea Att:lle asetettuihin välimuodon tavoitteisin, koska rakennuttajan kannalta hanke vastaa perinteistä Hitas-tuotantoa.

Att:n tuotannon kannalta yksi keskeinen ongelma on viime vuosina ollut kilpailukykyisten urakkatarjousten puute. Tämä on osaltaan johtanut siihen, että useiden hankkeiden aloituksia on jouduttu lykkäämään. Att:n toiminta perustuu tällä hetkellä kokonaisurakkakilpailutuksiin, joiden etuna esim. osaurakointiin verrattuna on rakennuttajan kannalta vähäinen työmäärä ja selkeät vastuusuhteet.

Kokonaisurakoinnin vaihtoehtona on kuitenkin viime vuosina rakennusalalla yleistynyt osaurakoihin perustuva projektinjohtourakointi, jossa projektinjohtourakoitsija jakaa talonrakentamishankkeen useisiin pienempiin osaurakoihin, jotka kilpailutetaan erikseen. Koska suuret hankekokonaisuudet jaetaan pienempiin osiin, voivat myös pienemmät urakoitsijat osallistua tarjouskilpailuihin. Mallin etuina ovatkin erityisesti osaurakkakilpailuilla saavutettavat kustannussäästöt sekä joustavuus. Osaurakointiin perustuva toimintamalli edistää myös rakennusalan kilpailua. Mainittujen etujen vuoksi voisi olla perusteltua, että myös Att kokeilee

tulevaisuudessa projektinjohtourakointia tai muuta osaurakoihin perustuvaa mallia omien asuntorakentamishankkeiden toteutuksessa.

Att:n urakkatarjoustilannetta voidaan pyrkiä parantamaan tulevaisuudessa myös tontinluovutuksen keinoin. Rakennusliikkeiden kiinnostusta Att:n järjestämiä urakkakilpailuja kohtaan voidaan pyrkiä lisäämään esim. siten, että kaupunki varaa vuosittain muutamia asuntotontteja Att:n urakkakilpailutuksissa pärjänneille rakennusliikkeille. Tässä mallissa kaupunki siis varaisi tontin/tontteja rakennusliikkeille, jotka ovat tiettynä ajanjaksona, esim. kalenterivuoden aikana, voittaneet Att:n järjestämiä urakkakilpailuja. Mallin tulee kuitenkin perustua selkään pisteytysjärjestelmään tulkintaongelmien välttämiseksi ja rakennusliikkeiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Pisteytysjärjestelmässä tulisi esim. määrittää eri pisteet erikokoisille urakoille. Myös muista kuin voittaneista tarjouksista voisi saada etua, jos tarjous on ollut aidosti kilpailukykyinen ja lähellä voittanutta tarjousta. Tämä parantaisi todennäköisesti mallin kannustavuutta.

Maankäytön tavoitteet

Ohjelmaluonnoksen mukaan kaavoituksen maankäytöllisenä tavoitteena on pitää kaavavaranto tasolla, joka mahdollistaa vähintään viiden vuoden asuntotuotannon ohjelmassa määritellyn rahoitus- ja hallintamuotojakauman mukaan. Lisäksi vuosittain tulisi laatia asemakaavoja asuntotuotantoon 450 000 k-m², eli noin 5 000 asunnon rakentamista vastaava määrä.

Asemaakaavoitukselle asetettuja määrällisiä tavoitteita voidaan pitää sinänsä hyvinä. Kaavoitettujen tonttien varanto on syytä pitää korkeana, koska tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen on hidasta. Puhtaasti määrällisten tavoitteiden rinnalle kaavoitukselle tulee asettaa myös laadullisia tavoitteita, jotta laadittavat asemakaavat olisivat toteutuskelpoisia.

Ohjelmaluonnoksessa kiinteistötoimen osalta maankäytön tavoitteeksi on kirjattu seuraavaa:

”Tontinvarauskanta pysyy tasolla, joka mahdollistaa vähintään kolmen vuoden asuntorakentamisen kaupungin omalla maalla ohjelmassa määritellyn hallintamuotojakauman mukaan.

Kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja 325 000 kem².

Jatketaan ja edistetään kaupungin eri hallintokuntien yhteistyötä asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi. Kehitetään edelleen kumppanuuskaavoitusta.”

Kaupungin maalta tulisi mainitun tavoitteen mukaisesti olla varattuna tontteja kolmen vuoden tuotantoa vastaava määrä eli 10 800 asuntoa vastaavat tontit. Tontinvarauskanta onkin ollut viime vuosina tätä suuruusluokkaa. Toisaalta on kuitenkin syytä todeta, että varattuina olevista tonteista varsin suurta osaa ei ole saatu rakentamiskelpoiseksi varausaikana, joka on yleensä noin kaksi vuotta.

Tonttien luovutustavoite 325 000 k-m²/vuosi kaupungin maalta vastaa noin 3 600 asuntoa. Kuten ohjelmaluonnoksen taulukosta selviää, on asuntotontteja luovutettu vain noin 150 000 k-m²/vuosi vastaavasti. Luovutusten yli kaksinkertaistaminen ei liene mahdollista lähivuosina ja tuskin pysyvästi myöhemminkään. Luovutettavien tonttien määrän osalta olennaista ei ole kiinteistötoimen kyky luovutuksiin, vaan luovutettavan materiaalin eli rakennuskelpoisten tonttien puute. Kiinteistötoimen omilla keinoilla ei sille asettua luovutustavoitetta voida toteuttaa. Tavoite tulisikin ehkä selkeämmin asettaa yleistavoitteeksi eikä vain maapolitiikan otsikon alle.

Ohjelmaluonnoksessa todetaan edellä mainitun lisäksi, että kaupungin maapoliittisena tavoitteena on hankkia maata kaavoitettavaksi asuntotuotantoon, jolloin voidaan varmistaa maankäytön suunnittelu ja asuntotuotannon ohjaus kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Kaupungin maanhankinta voi tulevaisuudessa kohdistua laajemmassa mittakaavassa vain Östersundomin alueelle. Tähän tuleekin varata riittävät resurssit. Lisäksi yhtäkään maapoliittisen lainsäädännön mahdollistamista maanhankinnan keinoista ei tulisi rajata ehdottomasti pois. Vain näin voidaan varmistaa kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden toteutuminen pitkällä tähtäimellä. Kiinteistölautakunta on syksyllä 2009 tehnyt kaupunginhallitukselle esityksen mm. maankäyttösopimuksissa sovellettavien periaatteiden tarkistamiseksi, mutta esitys ei ole toistaiseksi edennyt lopulliseen päätöksentekoon.

Maankäytölle asetettavien tavoitteiden käsittelyn yhteydessä on syytä myös todeta, että viime vuosina kiinteistötoimelle asetetutut maanmyyntitulotavoitteet ovat olleet erittäin korkeita (80-100 milj. euroa/vuosi) eikä tavoitteisiin ole päästy. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi käytännössä, että kaupunki luovuttaisi nykyvolyymilla yli puolet tonteista myymällä. Mikäli maanmyyntitavoitteet säilyvät kutakuinkin nykyisellä tasolla, tavoitteiden saavuttaminen tulee olemaan erityisen haastavaa, kun otetaan huomioon mm. ohjelmaluonnoksessa ehdotettu asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma.

Mikäli lähivuosina tarvitaan maanmyyntituloja selvästi enemmän kuin nykymenettelyllä saavutettaisiin, voitaisiin harkita tonttien luovuttamista myymällä myös valtion tukemassa ja muussakin kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa. Tämä on yleinen käytäntö muissa Suomen

kunnissa. Tällöin tosin tulevien vuosikymmenten maanvuokratulot jäisivät saamatta. Välimuotona voitaisiin harkita suurehkon etukäteisvuokran perimistä sekä vastaavasti alhaisempia vuosivuokria.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Helsingin asuntokanta on kerrostalo- ja pienasuntovaltaista. Helsingin asumisväljyys (34,2 h-m²/henkilö) ja asuntojen keskikoko (62 h-m²) on muuta Helsingin seutua ja muuta maata pienempi. Syinä tähän ovat muun muassa asuntokannan kerrostalovaltaisuus (noin 86 % asuntokannasta kerrostaloissa) ja asuntojen korkea hintataso. Helsingissä asunnot ovat keskimäärin noin 400-450 euroa/h-m² kalliimpia kuin Espoossa ja jo noin 1 000 euroa/h-m² kalliimpia kuin Vantaalla.

Lisäksi Helsingin pienasuntovaltaisuuteen, asuntokannan alhaiseen keskipinta-alaan ja alhaiseen asumisväljyyteen on syynä asuntokannan monipuolinen rahoitus- ja hallintamuotojakauma. Helsingin kaupungin asunnoista noin 45 % on vuokra-asuntoja ja noin 45 % omistusasuntoja. Jakauma on muita pääkaupunkiseudun kuntia huomattavasti tasapainoisempi. Vuokra-asunnot ovat kuitenkin keskimäärin omistusasuntoja huomattavasti pienempiä ja vuokra-asunnoissa asutaan keskimääräistä ahtaammin. Tämä vaikuttaa osaltaan siihen, että Helsingin koko asuntokannan keskipinta-ala ja tilastollinen asumisväljyys jää jälkeen naapurikuntien ja koko Suomen vastaavista luvuista.

Helsingin asuntokunnista on tällä hetkellä yhden ja kahden hengen asuntokuntia noin 80 %. Kolmen hengen ja tätä suurempien asuntokuntien osuus on siis vain noin 20 % kaikista asuntokunnista. Suurten asuntokuntien osuuden ei väestöennusteissa arvioida merkittävästi lisääntyvän myöskään tulevaisuudessa. Asuntopoliittisin keinoin tulisikin pyrkiä edistämään lapsiperheiden asumismahdollisuuksia Helsingissä ja tällä tavoin tasapainottamaan kaupungin väestörakennetta. Riittävällä perheasuntotuotannolla voidaan pyrkiä tasapainottamaan myös seudullisia asuntomarkkinoita.

Helsingin asuntokannasta tällä hetkellä noin 40 % on perheasunnoiksi luokiteltavia, jos perheasunnoksi katsotaan 3 h + keittiö asunnot ja tätä suuremmat asunnot. Helsingin kaupungin viimeisen kymmenen vuoden asuntotuotannosta perheasunnoiksi luokiteltavia on ollut puolestaan noin 45 % kaikista asunnoista. Kaikkien valmistuneiden asuntojen keskikoko on vuosina 2000 - 2009 ollut noin 73 h-m². Huomion arvoista on, että asuntotuotannon keskikoon kasvaessa asuntotuotantomäärät ovat olleet viime vuosina laskusuunnassa.

Perheasunnoiksi soveltuvia asuntoja on siis tällä hetkellä asuntokannassa suhteellisesti tarkasteltuna varsin runsaasti verrattuna

lapsiperheiden ja suurten asuntokuntien määrään. Myös uudistuotanto on viimevuosina painottunut suhteellisesti varsin voimakkaasti perheasuntotuotantoon. Tätä voidaan pitää positiivisena, koska riittävällä perheasuntotuotannolla voidaan pyrkiä hillitsemään perheasuntojen hintojen nousua ja parantaa lapsiperheiden asumismahdollisuuksia Helsingissä. Kysyntään nähden alhainen pienasuntotuotanto on kuitenkin osaltaan johtanut kiristyneeseen markkinatilanteeseen pienasuntojen segmentissä. Tästä kertoo osaltaan pienasuntojen perheasuntoja nopeampi hintojen nousu sekä keskimääräistä lyhyemmät myyntiajat. Voidaankin arvioida, että asumisuraansa aloittavien nuorten, yksinasuvien sekä muiden pienasuntojen tarvitsijoiden asema asuntomarkkinoilla on tällä hetkellä hyvin vaikea.

Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjauksessa luovutaan nykyisin voimassa olevasta ohjausmallista, joka perustuu hankkeen asunnoille asetettavalle keskikokovaatimukselle, eli ns. 75 h-m² keskipinta-alasääntöön. Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että keskipinta-alasääntelyn tilalla kokeillaan ns. joustavan huoneistotyyppijakauman ohjausmallia, joka perustuu 31.3.2011 työnsä päättin keskipinta-alatyöryhmän ehdotukseen. Ohjausmallin keskeisenä tavoitteena ei ole asuntuotannon tilastollisen keskipinta-alan tai asumisväljyyden kasvattaminen, vaan riittävän perheasuntotuotannon turvaaminen ja asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden tukeminen mahdollistamalla kysyntää paremmin vastaavan huoneistotyyppijakauman toteuttamisen.

Uudessa ohjausmallissa tontin asemakaavan mukaisesta (asuin)rakennusoikeudesta tietty kaupungin määräämä prosenttiosuus (esim. 50 %) osoitetaan perheasunnoille. Perheasunnon määritelmänä käytettäisiin makuuhuoneeksi soveltuvien huoneiden määrää. Perheasuntona pidettävässä asunnossa tulisi olla vähintään kaksi makuuhuoneeksi tarkoitettua huonetta. Lisäksi vain perheasunnoiksi tarkoitettujen asuntojen keskipinta-alaa (esim. 80 h-m²) säädeltäisiin. Ohjausmalli voitaisiin muotoilla tontinvarausehtona esim. seuraavasti:

”Tontin asemakaavan mukaisesta asuinrakennusoikeudesta vähintään 50 % tulee toteuttaa perheasuntoina (kaksi makuuhuonetta tai enemmän). Näiden asuntojen keskipinta-alan tulee olla vähintään 80 h-m².”

Kuvatussa ohjausmallissa tietty prosenttiosuus tontin rakennusoikeudesta jää siis kokonaan sääntelyn ulkopuolelle hankkeen toteuttajan vapaasti määriteltäväksi. Ohjauksesta vapaa osuus kompensoisi osaltaan perheasuntojen toteutusvelvoitteesta aiheutuvia markkinointiriskejä. Säännellyn osuuden huoneistotyyppijakauma on joustava, koska perheasunnoiksi tarkoitettujen asuntojen

huoneistotyyppijakaumaa ohjataan vähimmäiskeskipinta-alalla eikä valmiiksi annetulla huoneistotyyppijakaumalla.

Uutta ehdotettua ohjausmallia voidaan pitää kannatettavana ja sitä onkin syytä kokeilla. Keskipinta-alasääntelystä poiketen mallin ohjausvaikutus kohdistuu suoraan perheasuntojen määrän turvaamiseen, jolloin ohjauksen vaikutusten ennakointi perheasuntojen tuotantomäärien kannalta helpottuu huomattavasti. Lisäksi ohjausmalli on keskipinta-alasääntelyä joustavampi ja mahdollistaa myös pienasuntojen rakentamisen ilman, että hankkeen toteuttaja joutuu rakentamaan pienasuntojen vastapainoksi merkittävän määrän ylisuuria ja kalliita asuntoja. Kun hankkeessa voidaan aidosti toteuttaa myös pienasuntoja, voidaan usein vaikeammin markkinoitavien perheasuntojen neliöhintoja jyvittää pienasuntojen neliöhintoihin, jolloin suurien asuntojen kokonaismyyntihinta voidaan pyrkiä pitämään maltillisena. Ohjausmalli tukisi myös asuntotuotannon määrällisiä tavoitteita, koska pienasuntojen toteutusedellytykset paranisivat. Keskipinta-alasääntöön (75 h-m²) verrattuna asuntoja syntyisi karkeasti arvioiden omistusasuntotuotannossa noin 10 - 20 % enemmän riippuen pitkälti siitä, kuinka suureksi perheasuntojen osuus ja niiden keskipinta-ala määritetään.

Tässä yhteydessä on myös syytä todeta, etteivät alueen tilastollinen asumisväljyys tai asuntojen keskipinta-ala välttämättä ole paras mahdollinen asumisen tason indikaattori varsinkaan, jos asuntotuotannon tavoitteena pidetään monipuolista rahoitus- ja hallintamuoto- sekä huoneistotyyppijakaumaa. Tämä voidaan selkeästi havainta esim. 2000-luvun alun merkittävimmillä projektialueilla Viikissä ja Arabianrannassa. Molemmilla alueilla asuntokannan tilastollinen keskipinta-ala on selkeästi alle kaupungin viimeisen 10 vuoden asuntotuotannon keskiarvon (Viikki n. 65 h-m² ja Arabianranta n. 62 h-m²). Asumisväljyys on puolestaan Viikissä noin kolme neliötä henkilöä kohti alhaisempi kuin kaupungissa keskimäärin ja Arabianrannassakin vain keskimääräistä tasoa. Edellä mainittu johtuu erityisesti kyseisten alueiden asuntokannan tasapainoisesta rahoitus- ja hallintamuotojakaumasta. Alueilla on esim. runsaasti pieniä opiskelija-asuntoja, jotka laskevat alueiden asuntokannan tilastollista keskipinta-alaa. Alueiden alhainen asumisväljyys taas selittynee pitkälti lapsiperheiden suurella osuudella.

Mainittuun viitaten voidaankin todeta, ettei asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman tai keskikoon ohjaamisen perusteluna tulisi ainakaan ensisijaisesti pitää asuntojen tilastollisen keskikoon tai asumisväljyyden kasvattamista, joilla nykyisin käytössä olevaa keskipinta-alasääntelyä on usein perusteltu. Mikäli kaupunki onnistuu säilyttämään asuntokannan monipuolisen rahoitus- ja hallintamuotojakauman ja houkuttelemaan lapsiperheitä asukkaiksi,

todennäköistä on, että asuntotuotannon tilastollinen keskipinta-ala kasvaa vain hyvin maltillisesti ja tilastollinen asumisväljyys saattaa jopa kääntyä laskuun. Tältä osin voidaan esim. todeta, että kolmen hengen perheiden tulisi laskennallisesti asua keskimäärin n. 102 h-m² asunnossa, jotta päästäisiin edes kaupungin keskimääräiseen asumisväljyyteen. Tämä ei kuitenkaan liene realistista ottaen huomioon Helsingin asuntojen hintataso ja tulevien vuosien asuntotuotannon kerrostalovaltaisuus.

Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että perheasuntojen (3 h + keittiö tai suurempia) osuus asuntotuotannosta olisi 40 - 50 %. Käytännössä siis perheasuntotuotanto pyrittäisiin säilyttämään viime vuosien tasolla, mutta tuotantomäärille sallittaisiin vuotuista vaihtelua. Perheasuntojen tuotantomäärä onkin syytä pitää korkealla tasolla myös jatkossa. Ohjelmaluonnoksessa esitettyä tasoa voidaan pitää hyvänä lähtökohtana ja se antaa myös mahdollisuuden pienasuntojen rakentamiseen.

Helsingissä arvioidaan seuraavien vuosien aikana valmistuvan keskimäärin noin 600 - 700 pientaloasuntoa vuodessa, eli varsin paljon. Nämä asunnot ovat todennäköisesti käytännössä kaikki perheasunnoiksi soveltuvia. Pientalotuotanto luokin hyvän pohjan tulevien vuosien perheasuntotarjonnalle erityisesti suurten perheasuntojen segmentissä.

On kuitenkin selvää, että ohjelmaluonnoksessa asetetun perheasuntotavoitteen saavuttaminen edellyttää perheasuntojen rakentamista myös kerrostalotuotannossa. Kerrostaloissa perheasuntotuotantoa on syytä painottaa erityisesti Hitas-tuotantoon, joka on tilastojen valossa lapsiperheiden suosiossa. Hitas-asunnot ovat kohtuuhintaisia ja sijoittuvat kohtuullisesti hinnoitelluille vuokratonteille, jolloin lapsiperheillä on aidosti varaa myös suurempien asuntojen ostamiseen. Ohjelmaluonnos lähteekin siitä, että Hitas-tuotantona toteutettavien hankkeiden asunnoista noin 50 - 60 % olisi perheasunnoiksi luokiteltavia. Sääntelemättömässä omistusasuntotuotannossa osuus olisi puolestaan 30 - 40 %. Tätä voidaan pitää hyvänä lähtökohtana, mutta tarvittaessa osuuksia tulee nostaa, mikäli perheasuntojen tuotantomäärät jäävät pidemmällä aikavälillä asetetusta tavoitteesta.

Huoneistotyyppijakauman ohjauksen tulisi kohdistua pääsääntöisesti vain omistusasuntotuotantoon. Poikkeustapauksissa ohjausta tulee kuitenkin voida käyttää myös vuokra- ja asumisoikeustuotannossa, mikäli ohjaukselle on erityiset perusteet. Tällöin ohjauksen mitoitus tulee olla omistusasumiseen nähden hyvin maltillinen, jotta ohjaus ei muodostu hankkeiden toteutuksen esteeksi. Esim. vuokra-asuntotuotannossa isoille perheasunnoille on todennäköisesti vain

vähän kysyntää, koska isoissa asunnoissa kokonaisvuokra muodostuu usein hyvin korkeaksi.

Perheasuntotuotantotavoitteen toteutumisen seurannassa on syytä kiinnittää huomiota vain ns. normaaliin asuntotuotantoon, koska esim. pienasuntovaltaiset opiskelija- ja nuorisoasuntohankkeet vääristävät tilastoja huomattavasti. Lisäksi seuranta on syytä tehdä useamman vuoden keskiarvona. Mikäli ohjausmalli otetaan käyttöön, on myös syytä seurata tarkasti asuntotuotannon huoneistotyyppikohtaisten pinta-alojen ja asuntojen asuttavuuteen liittyvien tekijöiden kehittymistä, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua.

Ohjauksen tulisi perustua kaupungin maalla tontinvarausehtoihin ohjauksen joustavuuden säilyttämiseksi. Yksityisellä maalla ohjauksen tarve tulee harkita tapauskohtaisesti ja asemakaavaan perustuvaa ohjausta tulee käyttää harkiten.

Muita huomioita

Ohjelmaluonnoksen sisältämät kartat ovat osin vaikealukuisia, koska valittujen väriskaalojen ääripäät ovat kuvissa aivan samanvärisiä.

Ohjelmaluonnoksessa kerrotaan, että seudun laskennallisessa kaavavarannossa olisi Helsingissä vajaasti rakennetuilla pientalotonteilla käyttämätöntä rakennusoikeutta 800 000 kerrosneliömetriä. Suuruusluokka vaikuttaa uskottavalta, koska useille vanhoille pientaloalueilla on laadittu asemakaavat vasta niiden rakentamisen jälkeen, ja tonttien täydennysrakentaminen on vaikea eikä siihen usein ole edes kiinnostusta.

Vajaasti rakennetuilla kerrostalotonteilla olisi tilaston mukaan 900 000 miljoonaa kerrosneliötä. Tämä ei vaikuta uskottavalta, vaan luku vaatisi tonttikohtaisen tarkistamisen. Asian merkitys ei ole kovin suuri, koska vain 20 % eli 180 000 k-m² on oletettu tästä varannosta toteutuvan.

Tarkasteltaessa valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa erityisryhmille (Tavoite 18) todetaan, että valtion ja kuntien välisen aiesopimuksen mukaisesti pitkäaikaisasunnottomille on sopimuksen mukaan voitu luovuttaa 750 asuntoa kolmessa vuodessa. Pitkäaikaisasunnottomien määrä oli vähentynyt tänä aikana 200 henkilöllä ja oli loppuvuodesta 2011 yhä 1400 henkilöä.

”Hyötysuhde” oli siis 2/7,5, mikä on varsin hyvä. Aiemmissa arvioissa hyötysuhde on ollut luokkaa 1/10, ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksissä on tullut esiin huonompiakin hyötysuhteita asunnottomuuden vähentämisessä.

Ohjelmaluonnoksessa todetaan edelleen, että hallitusohjelmassa on todettu, että pitkäaikaisasunnottomuus pyritään poistamaan vuoteen 2015 mennessä. Edellä mainitulla hyvällä hyötysuhteella tavoitteen toteuttaminen merkitsisi em. 750 asunnon eli 250 asuntoa vuodessa vauhdin sijaan 5250 asuntoa eli 1050 asuntoa vuodessa. Jos vauhti pysyisi em. 250 asuntona, toteutuisi tavoite laskennallisesti vuoden 2015 sijaan vuonna 2035. Hallitusohjelman tavoite on siis perin ”tavoitteellinen” ainakin Helsingin osalta.

Laskelmat asunnottomuudesta ovat toki teoreettisia, mutta ehkä ne selventävät ongelman vakavuutta ja keinojen vaatimatonta tehoa. Ilmiön luoteen mukaan käy näet niin, että kun nykyiset asunnottomat on asutettu, on jonossa taas miltei yhtä suuri joukko, jos muut olosuhteet pysyvät ennallaan.

Ohjelmassa todetaan useissa kohdissa, että kaupungin tulisi edistää omatoimista rakennuttamista. Tämä toiminta on joutunut suuriin vaikeuksiin ja useat hankkeet ovat viivästyneet ja jopa pysähtyneet, koska rakennusteollisuus ja pankit ovat asettaneet toiminnan kyseenalaiseksi ja hankkeiden ja niihin halukkaiden asukkaiden lainoitus on lähes pysähtynyt. Jotta hakkeet voisivat lähteä liikkeelle, tulisi kaupungin vielä pohtia, voidaanko hankkeille ja niihin osallistuville antaa lainoja ja takauksia. Useimmiten hankkeille riittäisi vain rakennusaikainen lainoitus ja toiminta olisi kaupungille käytännössä riskitöntä, kun lainoja tai takauksia annettaisiin rakennusten edistymisen tahdissa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Sami Haapanen, kehittämislakimies, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi
Tuomas Kivelä, tonttiasiamies, puhelin: 310 36455
tuomas.kivela(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.12.2011 § 405

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

MA-ohjelman päämäärät

MA-ohjelman maankäyttöä koskevana päämääränä on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Asuntorakentamisen edellytykset taataan aktiivisen maa- ja tonttipolitiikan avulla sekä huolehtimalla asuntotuotannon edellyttämän kaavavarannon riittävyydestä. Asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Uustuotannossa varmistetaan asuntojen monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta vastaava asuntojen kokojakauma. Asuinalueiden osalta pyritään siihen, että erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina, ja että niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Määrällisten tavoitteiden lisäksi maankäytössä, kaavoituksessa ja rakentamisessa tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota asuinalueiden laatuun ja houkuttelevuuteen.

Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Asuntokannan kunnosta huolehditaan sekä edistetään energiatehokkuutta asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Asuntorakentamista kehitetään tukemalla erilaisten talotyyppien rakentamista, omatoimista rakennuttamista, erilaisten asumiskonseptien toteuttamista sekä parantamalla asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen ja edistämällä hissien rakentamista. Päämääränä on turvata eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Päämäärät oikeansuuntaisia

MA -ohjelmassa 2012 esitetyt päämäärät ovat oikeansuuntaisia ja tukevat yleis- ja asemakaavoituksessa käytettyjä maankäytön suunnittelun periaatteita. Ohjelma on jäsennelty numeroituihin päämääriä tukeviin tavoitteisiin. Esitystapa on selkeä ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista. Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossa otetaan tavoitteiden osalta kantaa ensi sijassa niihin, joihin vaikutetaan maankäyttöratkaisuilla. Muiden osalta kiinnitetään huomiota riskeihin, jotka toteutuessaan saattavat kääntyä ohjelman päämääriä vastaan.

On ensiarvoisen tärkeää, että kaupunki pyrkii toimillaan mahdollistamaan asuntotuotannon riittävän tason talouden suhdannevaihteluista riippumatta. Asuntomarkkinoiden toimivuus on aluetalouden perustekijä, joten kysymys on myös kansantaloudellisesti merkittävästä asiasta. Asuntomarkkinoilla on tärkeä rooli

työmarkkinoiden toimivuuden kannalta. Toimivat asuntomarkkinat edellyttävät pitkällä tähtäyksellä riittävää rakentamisen volyymiä, jotta hinta□ ja vuokrataso pysyisivät kohtuullisina eivätkä hinnat Helsingissä enää nousisi keskimäärin enempää kuin valtakunnallisesti.

Ohjelmassa pyritään vaikuttamaan useisiin päämääriin, joihin vaikutetaan maankäytön suunnittelun keinoin. Verrattuna aiempiin asunto-ohjelmiin, korostetaan vahvemmin kokonaisvaltaista alueiden kehittämisen näkökulmaa. Taustalla on pyrkimys ehkäistä alueellista eriarvoistumista. Tähän vaikutetaan mm. suunnitelmallisella täydennysrakentamisella, raideliikenneyhteyksiä parantamalla ja kaupungin investointien oikeatahtisella suuntaamisella.

Maankäyttöä koskevat tavoitteet

Tavoite 1. käsittää maapolitiikalle, tontinluovutukselle asetetut määrälliset vuositavoitteet ja mm. kumppanuuskaavoituksen jatkamisen. Tavoitteet ovat kannatettavia. Kumppanuuskaavoituksen edistämisessä voidaan hyödyntää Kruunuvuorenrannan suunnittelusta saatuja kokemuksia.

Tavoitteeksi 2. asetetaan, että valtuustokaudella 2013 - 2016 laaditaan uusi yleiskaava. Tavoitteena on tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja elinvoimainen monikeskuksinen kaupunki. Kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnistetään yleiskaavatyön ohjelmointi ja laatiminen vuonna 2012. Yleiskaavan tarvetta perustelevat useat strategiset lähtökohdat, joista asuntorakentamisen edellytysten varmistaminen on yksi tärkeimmistä. Uuden yleiskaavan kautta luodaan asemakaavoituksen toimintaedellytykset nykyisten yleiskaavavarantojen loppuessa. Pääosa Yleiskaava 2002 mukaisesta varannoista on jo otettu asemakaavoituksen piiriin. Yleiskaavan valmistelu kestää useita vuosia ja toteutuneeseen asuntoon kuluu parhaassakin tapauksessa useita vuosia, joten yleiskaavan laadinta on myös asuntopoliittisesta näkökulmasta ajankohtaista.

Tavoitteen 3. mukaan asemakaavoja laaditaan asuntotuotantoon 450 000 kem2 vuosittain. Ohjelmassa tulisi harkita, onko pelkkien määrällisten vuositavoitteiden asettaminen oikea keino 4. mukaisten tuotantotavoitteiden (5000 asuntoa vuodessa) edistämiseksi vai tulisiko näiden rinnalla arvioida myös pidemmän aikavälin keskiarvoa. Olennaisempaa olisi varmistaa tuotantomäärän mahdollistava riittävä asemakaavavaranto pidemmällä aikavälillä ja tasaisesti jakautuneen tuotannon edellytykset. Merkittävä osa kerrosalasta syntyy käytännössä suurista asemakaavakohteista, joiden toteuttamisedellytykset voivat lykkääntyä kaupungin toimista riippumattomista syistä. Tämä vaikuttaa kaavojen käsittelyn edellytyksiin ja päätöksenteon ajoitukseen.

Pidemmän aikavälin tavoitteenasettelua korostava ajattelutapa ilmeneekin MA-ohjelman toteutuksen seurannan osalta siten, että tuotannon toteutumista seurataan useamman vuoden keskiarvona. Olisi johdonmukaista, että myös laadittavalle kerrosalalle asetettua tavoitetta väljennettäisiin tai se asetettaisiin niin, ettei sen saavuttaminen olisi yhtä riippuvainen ulkoisista tekijöistä. Ratkaisuna voisi olla muutaman vuoden aikatähtäimellä varmistaa, ettei tavoitteen 5. mukainen luovutuskelpoinen varanto merkittävästi vähenisi.

Jatkossa on myös mahdollista, että entistä suurempi osuus tonttikohtaisesta täydennysrakentamisesta mahdollistetaan asemakaavamuutoksia kevyemmin poikkeamismenettelyllä. Näin synnytettävä varsin nopeasti ja pienin kynnyskustannuksin toteuttava asuntorakentamispotentiaali on perusteltua ottaa huomioon kerrosalatavoitteen toteutumisen seurannassa siten, että se rinnastetaan asemakaavoituksella tuotettuun asuntokerrosalaan.

Muut tavoitteet

Tavoitteen 6. mukaan vuosituotannossa hallinta- ja rahoitusmuototavoitteesta 20 % tai vähintään 1000 asuntoa on valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa, 20 % asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntotuotantoa, 20 % hitas- ja osaomistusasuntoa sekä 40 % sääntelemätöntä asuntotuotantoa. Opiskelija- ja nuorisoasunnot eivät aiemmista ohjelmista poiketen kuulisi enää valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon, vaan erilliseen 20 % tavoitteeseen. Toisin kuin muille hallinta- ja rahoitusmuototavoitteille, valtion tukemalle vuokratuotannolle on esitetty tavoite, joka vähintään on saavutettava. Tämä on omiaan lisäämään ns. tavanomaista valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa.
Tavoitetta 20% (1000) asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasunnosta voidaan pitää kaupungin tasapainoisen asuntotuotannon jakauman näkökulmasta korkeana. Toisaalta tavoitteen sisäisessä jakaumassa voidaan vain 250 opiskelija- ja nuorisoasunnon vuotuista tavoitetta pitää alhaisena. Lautakunta katsookin, että asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntojen kokonaistavoitteen mahdollisesta laskusta huolimatta opiskelija- ja nuorisoasuntojen määrällistä tavoitetta tulisi nostaa.

Hallinta- ja rahoitusmuotoja koskevaan kokonaistavoitteeseen pyrkiminen voi muodostua ongelmalliseksi talouden matalasuhdanteen aikana, jolloin vapaarahoitteisen tuotanto hidastuu tai pysähtyy ja säännellyn tuotannon toteuttamista tuetaan valtion erityistoimin. Riskinä on, että suurten rakentamisalueiden yhtä hyvin kuin täydennysrakentamisalueiden väestörakenne vinoutuu vain säännellyn tuotannon toteutuessa. 1990-luvun laman aikana rakennetuilla uusilla alueilla on tästä esimerkkejä. Etenkin kaukana keskustasta olevilla

alueilla säännellyn tuotannon keskittymisellä on ollut aluevaikutuksia, joita on ollut korjata jälkeenpäin. Segregaation ehkäisyyn tarkoitetut MA-ohjelman kohdat eivät välttämättä tällaisessa tilanteessa riitä varmistamaan tasapainoista kehitystä.

Myös kaupungin omalla tuotannolla tulisi voida olla mahdollista tasoittaa suhdanteiden aiheuttamia määrällisiä ja tuotantomuotojen vaihteluita. Tavoite 7. koskee kaupungin omaa asuntotuotantoa hallinta- ja rahoitusmuotojen osalta. Tavoitteena on vuosittain rakentaa 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa (50 % tuotannosta), 600 välimuodon asuntoa (Hitas-, asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa), eli 40 % tuotannosta sekä 150 vapaarahoitteista asuntoa vuodessa.

Hitas-asuntojen osuutta saattaisi olla perusteltua kasvattaa yli MA-ohjelmassa esitetyn. Muutos aiempaan MA-ohjelmaan, jossa asumisoikeustuotanto on siirtynyt opiskelija- ja nuorisoasuntojen kanssa saman tavoitekohdan alle, onkin myönteinen Hitas-tuotannon kannalta. Hitas-tuotannon toteuttamisen tulisi olla jatkuvaa ja vakaata. Lisäksi saattaisi olla perusteltua määritellä vähimmäismäärä myös Hitas-asuntojen vuosittaiselle tuotannolle, kuten valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon osalta on tehty. Hitas-omistusasuntotuotanto on helsinkiläinen perinteinen asumismuoto, jolla perheiden ja keskituloisten on ollut mahdollista hankkia asunto keskeisiltä tai muutoin halutuilta paikoilta. Hitas-rakentamisella voi olla merkitystä myös silloin, kun muu omistustuotanto ei suhdannesyistä toteudu. Jos taantuman oloissa sääntelemätöntä tuotantoa ei toteudu, kaupungin tulisi voida korvata vapaarahoitteista omistusasuntotuotantoa Hitas-tuotannolla. Erityisesti tällä voi olla merkitystä vanhenevien asuinalueiden täydennysrakentamisessa.

Tavoitteessa 8. ehdotetaan siirtymistä huoneistotyyppijakaumaan perustuvaan asuntokokojen ohjaukseen. Tällä pyritään toteuttamisen joustavuuden lisäämiseen, ja samalla turvaamaan riittävä perheasuntojen tarjonta Helsingissä. Malliin sisältyy ehdotus, jossa Hitas-omistusasuntotuotannossa painotetaan perheasuntojen osuutta siten, että asuinrakennusoikeudesta toteutetaan keskimäärin 60–70% perheasuntoina. Lähtökohta on kannatettava. Yksinomaan asuntojen keskipinta-alaan perustuvaa ohjausta korvaamaan kehitetyn uuden ohjauskeinon vaikutuksia tulee seurata huolella ja tavoitteita tulisi tarvittaessa myös voida muuttaa. Riskinä voi olla, että tuotanto painottuu jatkossakin lähinnä pieniin perheasuntoihin eikä tilavia perheasuntoja seudullista kysyntää vastaavasti käytännössä uudenkaan ohjausmallin pohjalta synny. Pääasiallisen ohjauksen tulisi uudessakin mallissa perustua ensisijassa asemakaavaan.

Tavoitteet 9. ja 10 koskevat asuinalueiden saavutettavuutta, elinvoimaisuutta ja täydennysrakentamista. Asuntorakentamisesta 30

% edellytetään toteutuvan täydennysrakentamisalueilla. Ei ole tarkoituksenmukaista, että täydennysrakentamisalueiksi katsottaisiin vain kaupungin toteutusprojektien ulkopuoliset alueet. Esimerkiksi Myllypurossa ja Vuosaaressa projektimaisesta toteutusmuodosta huolimatta rakentaminen on selkeästi olemassa olevan rakenteen täydentämistä. Täydennysrakentamisalueet tulisi määritellä kaupungin hallintokuntien kesken yhteisesti rakentamisen luonteen mukaan, jotta olisi mahdollista luoda yhteinen tavoitteenasettelu sekä kaavoituksen että toteuttamisen osalta. Esimerkiksi alueet, joilla perusinfrastruktuuri on valmiina eikä merkittäviä kynnysinvestointeja ole tarpeen tehdä, tulisi määritellä täydennysrakentamisalueiksi. Määritelmällä on merkitystä myös melumääräysten tulkinnan kannalta.

Tavoite 14. käsittää energiatehokkuutta koskevia tavoitteita. Kaupunki edellyttää asuntotonttien osalta A-luokan energiatehokkuusvaatimusten täyttymistä. Erittäin tärkeää on kiinnittää huomiota siihen, ettei synnytetä ratkaisuja, joilla on kielteisiä sosiaalisia asumisolosuhteita heikentäviä vaikutuksia (mm. asuntojen valoisuuden väheneminen jne.).

Tavoite 15. koskee asumisen pysäköintiratkaisuja, joiden joustavuuden lisääminen on monesta syystä kannatettavaa. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota täydennysrakentamisen edellytyksiin ja uusien talo- ja rakennustyyppien suunnittelun mahdollistamiseen. Pysäköinnin uudelleenjärjestely varsinkin täydennysrakentamishankkeiden yhteydessä on haastavaa. Autopaikat vievät merkittävästi tilaa ja niiden toteuttaminen on taloudellisesti vaikea yhtälö. Asemanseutujen ja joukkoliikenteen runkolinjojen varaan täydennysrakentaminen on tärkeä strateginen tavoite Helsingin maankäytössä. Kaupunkisuunnitteluvirasto on parhaillaan uudistamassa autopaikkojen laskentaohjeita.

Kokonaisuutena ohjelman tavoitteet ovat maankäytön suunnittelun kannalta erittäin haastavia. Toimivien, ohjelman toteuttamista aidosti tukevien seurantamittareiden kehittämiseen tulee siksi kiinnittää erityistä huomiota.

Käsittely

13.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Lasse Männistön vastaehdotus:
Lisätään kappaleen 12 loppuun seuraavat lauseet:
Tavoitetta 20% (1000) asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasunnosta voidaan pitää kaupungin tasapainoisen asuntotuotannon jakauman näkökulmasta korkeana. Toisaalta tavoitteen sisäisessä jakaumassa voidaan vain 250 opiskelija- ja nuorisoasunnon vuotuista tavoitetta pitää alhaisena. Lautakunta katsookin, että asumisoikeus-, opiskelija-

ja nuorisoasuntojen kokonaistavoitteen mahdollisesta laskusta huolimatta opiskelija- ja nuorisoasuntojen määrällistä tavoitetta tulisi nostaa.

Kannattajat: Stefan Johansson

Mari Holopaisen vastaehdotus:
MA-ohjelman päämäärät alaotsikon alle ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään lause: Määrällisten tavoitteiden lisäksi maankäytössä, kaavoituksessa ja rakentamisessa tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota asuinalueiden laatuun ja houkuttelevuuteen.

Kannattajat: Lasse Männistö

Lasse Männistön vastaehdotus: Muutetaan kappaleen 9 toinen lause kuulumaan seuraavasti: Ohjelmassa tulisi harkita, onko pelkkien määrällisten vuositavoitteiden asettaminen oikea keino 4. mukaisten tuotantotavoitteiden (5000 asuntoa vuodessa) edistämiseksi vai tulisiko näiden rinnalla arvioida myös pidemmän aikavälin keskiarvoa.

Kannattajat: Silvia Modig

Lautakunta hyväksyi vastaehdotukset yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Rikhard Manninen, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 310 37160
rikhard.manninen(a)hel.fi
Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Olavi Veltheim, asemakaavapäällikkö, puhelin: 310 37340
olavi.veltheim(a)hel.fi
Riitta Jalkanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37293
riitta.jalkanen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 13.12.2011 § 366

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle maankäytön ja asumisen toteutusohjelman luonnoksesta 2012 seuraavan lausunnon.

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma on laadittu vuodelle 2012. Nykyisen ohjelman 2008-2017 hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kaupunginhallitus päätti, että ohjelman toteutumisen

seurannasta raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain. Kolmeen valtuustolle esitettyyn seurantaraporttiin on koottu arvokasta tietoa. Seurantaraporttien käsittelyn yhteydessä MA-ohjelman tavoitteita on täsmennetty ja tehty toivomusponsia.

Ympäristölautakunnan mielestä uuteen asiakirjaan 2012 voitaisiin lisätä lyhyt arvio ohjelman 2008-2017 toteutumisesta ja pääasiallisista tarkistamistarpeista. Uudesta asiakirjasta tulisi myös selvästi käydä ilmi, että kysymyksessä on keväällä 2012 valtuuston käsittelyyn tuotava pidempiaikaisen ohjelman tarkistus sekä se, milloin ohjelmaa 2008-2017 aiotaan seuraavan kerran tarkistaa.

Maankäyttö ja asuinalueet

MA-ohjelman 2012 luonnoksessa on hyvä visio ja erittäin hyviä maankäyttöä ja asumista koskevia päämääriä ja tavoitteita. Niihin on otettu aikaisempia ohjelmia enemmän mukaan myös ympäristönäkökulma. Taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyyden lisäksi visiossa voitaisiin mainita kulttuurinen kestävyys. Ympäristölautakunta toteaa, että selkeiden toimenpiteiden ja vastuutusten puuttuessa ohjelma on kuitenkin luonteeltaan enemmän tavoite- kuin toteutusohjelma.

Helsingin maankäytön pariaatteena on tiivis, joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja uusien alueiden rakentaminen joukkoliikenteellä, erityisesti raideliikenteellä saavutettaviksi on kaupungin strategiaohjelman, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaista.

Tiivistyvä kaupunki luo haasteita turvata kaupunkilaisten lähivirkistysalueet. Ympäristölautakunta näkee tärkeänä, että MA-ohjelmaan sisällytetään selkeät tavoitteet turvata uudis- ja täydennysrakentamisen yhteydessä riittävästi lähivirkistysalueita, jotka lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtymistä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Uutta, vuosina 2012-2016 valmisteltavaa yleiskaavaa varten aiotaan selvittää mm. mahdollisuuksia moottoriteiden muuttamiseksi bulevardimaisiksi kaduiksi ja siten uusien rakentamisalueiden löytämiseksi väylien varsilta. Kaupunkirakenteen hallittu tiivistäminen ja onnistuneiden suunnitteluratkaisujen löytäminen edellyttävät entistä enemmän kaupungin eri virastojen asiantuntijoiden yhteistyötä maankäytön suunnittelun alusta alkaen.

Ympäristövaikutusten tunnistaminen ja arviointi jo kaavoituksen alkuvaiheessa edistävät asuntotuotantohankkeiden sujuvaa etenemistä. Selvitettäviä kysymyksiä ovat pilaantuneen maan lisäksi

esimerkiksi liikenteen melu- ja ilmanlaatuhaittojen minimointi ja torjuminen. Kaupunkirakennetta tiivistettäessä meluntorjuntatarpeet koko ajan kasvavat. Meluntorjuntaratkaisut tulee tehdä jo kaavoitusvaiheessa. Niiden jättäminen rakennuslupavaiheeseen on aiheuttanut rakennusvalvontaviranomaiselle joissakin tapauksissa hankalia tulkintaongelmia ja siten kohtuuttomia viiveitä hankkeiden toteuttajille. Tulevaisuuden merkittävimmän asuntotuotantoalueen, Östersundomin, yhteisen yleiskaavan hyväksyminen ja toteuttaminen saattavat viivästyä useita vuosia, mikäli alueen suunnittelussa ei oteta huomioon Natura-alueita ja niiden luontoarvojen turvaamista.

Kaupunginvaltuuston käsitellessä MA-ohjelman 2008-2017 seurantaraporttia hyväksyttiin mm. toivomusponsi, jonka mukaan Kvsto edellyttää, että kunnallistekniikan rakentaminen aikataulutetaan kaavojen vahvistumiseen niin, että kaavat ovat toteutettavissa mahdollisimman pian niiden vahvistuttua. Tämä on yksi esimerkki maankäytön suunnittelu- ja toteutusprosessien sujuvoittamistarpeesta. Ympäristölautakunta esittää, että Helsingissä perustetaan kehittämisprojekti, jossa esimerkkikohteiden kautta selvitetään maankäytön suunnittelu- ja toteutusprosessien parantamista.

Energiatehokkuus

MA-ohjelman tavoitteena on olemassa olevien alueiden omaleimaisuuden vaaliminen sekä uusien rakennettavien alueiden identiteetin kehittäminen. Ohjelman 2008-2017 uusimmassa seurantaraportissa kerrotaan, että MA-ohjelman tarkistamisen yhteydessä vuonna 2012 tullaan yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa tekemään arvio asuinalueiden suunnittelu- ja toteutusratkaisuista. Ohjelman 2012 luonnoksesta ei käy ilmi, onko arviolla tavoitteena vaikuttaa tarkistettavana olevaan ohjelmaan.

MA-ohjelman luonnoksessa energiatehokkuustavoitteiksi esitetään

• Kaupunki edellyttää luovuttamiensa asuntotonttien osalta A-luokan energiatehokkuusvaatimusten täyttymistä.

• Kaupungin omistamassa asuntokannassa energiankulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

Ympäristölautakunta toteaa, että energiatehokkuustavoitteiden asettaminen ja toteutuskeinojen löytäminen kuuluvat myös maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaan. Tavoite A-energialuokasta on ollut tavoitteena jo keväästä 2011 alkaen. 20 prosentin vähennystavoite puolestaan on täysin epärealistinen, ellei sille suunnitella toteutusohjelmaa. Helsingin hallintokuntien yhteisessä asumisen energiaverkossa todettiin, että 9 prosentinkaan säästötavoitetta

kaupungin asuinrakennuksissa ei saavuteta vuoteen 2016 mennessä ilman lisätoimenpiteitä.

Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma ja Helsingin parhaat energiatehokkuuskäytännöt –työryhmän ehdotukset

Helsingin kaupunginjohtajan asettaman ns. PEK-työryhmän raportti on valmistunut ja on samaan aikaan lausuntokierroksella MA-ohjelman luonnoksen kanssa. Työryhmän tehtävänä oli kartoittaa energiatehokkuus- ja energiansäästötoimenpiteitä koskevat parhaat käytännöt, joilla voitaisiin tukea kaupungin energiapoliittisten tavoitteiden toteuttamista. Ympäristölautakunnan mielestä MA-ohjelman valmistelussa tulisi selvittää, mitä PEK-työryhmän ehdotuksista voitaisiin ottaa huomioon MA-ohjelmaa tarkistettaessa.

Kaupungin suurimmat vaikutusmahdollisuudet ovat rakennusten lämmitykseen ja liikenteeseen liittyvissä ratkaisuissa. Suurin yksittäinen sektori energiankulutuksessa on rakennusten lämmittäminen. Vanhan rakennuskannan korjaaminen energiataloudellisesti nykyaikaiseen kuntoon edellyttää laajoja yksityisiä investointeja.

Uudisrakentamisen energiatehokkuuden ohjaus tulee kiristymään seuraavan kerran vuonna 2012 voimaan tulevien uusien rakentamismääräysten myötä.

Lähiöiden energiaviisaaseen korjaamiseen liittyy suurin yksittäinen mahdollisuus energiatehokkuuden parantamiseksi Helsingin kaupunkialueella. Työryhmä esittää energiarenessanssia lähiöille. Siinä peruskorjattaisiin lähiöitä ja kortteleita yhteisprojekteina, jolloin kokonaiskustannukset ja yksittäisten kohteiden riskit laskisivat. Työryhmä esittää energiaviisaiden korjaushankkeiden rahastoa.

Työryhmä huomauttaa, että nykytavoite kasvattaa jatkuvasti asumisväljyyttä on ristiriidassa energiatehokkuuden parantamisen kanssa. Työryhmä ehdottaa myös kaupungin vuokra-asuntoihin ns. vihreää vuokrasopimusta, johon liittyisi huoneistokohtainen energiankulutuksen mittarointi ja laskutus. Näin vuokralaisia kannustettaisiin energiatehokkuuteen.

Energiatehokkaassa kaavoituksessa rakennusten sijoittelulla, muodolla ja suuntauksella voitaisiin vaikuttaa rakennusten lämmitys- ja jäähdytysenergian tarpeeseen.

Pysäköintiratkaisut

Autopaikkojen kustannusten siirtäminen kohdentumaan yhä enemmän suoraan autopaikkojen käyttäjille on erittäin kannatettavaa. Vähäautoisten tai autottomien kortteleiden ja tonttien toteutumista ja

käyttöä tulee seurata ja kokemuksia hyödyntää. Myös yhteiskäyttöautoille tulee varata pysäköintipaikkoja.

Toteutusohjelman seuranta

MA-ohjelman liitteessä 2. kerrotaan toteutusohjelman seurantamittareista ja toteutumisen arvioinnista. Ympäristölautakunta huomauttaa, että kaikilla seitsemällä seurantamittarilla arvioidaan ohjelman määrällisten tavoitteiden toteuttamista. MA-ohjelmaluonnoksen tavoitteet kohdistuvat myös asuin- ja elinympäristön laatuun. Raportissa mm. todetaan, että monipuolisempi asuntotarjonta ja viihtyisämpi tai turvallisempi asuinympäristö olisivat vaikuttaneet noin joka toisen pääkaupunkiseudulla ja pääkaupunkiseudulta ympäristökuntiin muuttaneen kotitalouden muuttopäätökseen. Laadullisten mittareiden asettaminen on vaikeaa, mutta laadullisten tavoitteiden saavuttamista tulisi kuitenkin pystyä arvioimaan.

Käsittely

13.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:
Kati Vierikko: Otsikko: Maankäyttö ja asuinalueet

Uusi kappale viidennen (5) kappaleen, joka päättyy "...alueidenkäyttötavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaista" jälkeen:

Tiivistyvä kaupunki luo haasteita turvata kaupunkilaisten lähivirkistysalueet. Ympäristölautakunta näkee tärkeänä, että MA-ohjelmaan sisällytetään selkeät tavoitteet turvata uudis- ja täydennysrakentamisen yhteydessä riittävästi lähivirkistysalueita, jotka lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtymistä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Kannattajat: Lauri Alhojärvi

Vastaehdotus:
Kati Vierikko: Kuudennen (6) kappaleen, joka päättyy "...yhteistyötä maankäytön suunnittelun alusta alkaen" perään täydentävä lause:

Erityisesti on tarkasteltava asumisen vaikutusta ja yhteensopivuutta alueen muihin maankäytön muotoihin. Viranomaisyhteistyöllä ja riittävillä selvityksillä voidaan huomioida ennakkoon rakentamisen aiheuttamat haitalliset vaikutukset luontoon ja ympäristöön tai mahdolliset ristiriidat muiden maankäyttömuotojen kanssa.

Kannattajat: Lauri Alhojärvi

Vastaehdotus:
Kati Vierikko: Luvun
Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma ja Helsingin parhaat energiatehokkuuskäytännöt –työryhmän ehdotukset

Kappaleen 19, joka päättyy "...Energiatehokkaassa kaavoituksessa rakennusten sijoittelulla, muodolla ja suuntauksella voitaisiin vaikuttaa rakennusten lämmitys- ja jäähdytysenergian tarpeeseen" jälkeen täydentävä virke:

Jatkossa tulisi kaavoituspäätösten käsittelyssä selkeämmin ja kattavammin selvittää ja päätöksissä huomioida kaavaehdotusten ja niissä esitettävien vaihtoehtojen kokonaisvaltaiset vaikutukset toimintojen energiankäytön tehokkuuteen sekä kaavaehdotuksen alueen toiminnoissa että yleisemmin yhdyskuntarakenteessa. Selvitysten ja arvioiden sopivassa laajuudessaan tulisi rutiininomaisesti koskea kaikkia kaavoituksen tasoja.

Kannattajat: Lauri Alhojärvi

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Otsikko: Maankäyttö ja asuinalueet Uusi kappale viidennen (5) kappaleen, joka päättyy "...alueidenkäyttötavoitteiden ja kestävän kehityksen mukaista" jälkeen: Tiivistyvä kaupunki luo haasteita turvata kaupunkilaisten lähivirkistysalueet. Ympäristölautakunta näkee tärkeänä, että MA-ohjelmaan sisällytetään selkeät tavoitteet turvata uudis- ja täydennysrakentamisen yhteydessä riittävästi lähivirkistysalueita, jotka lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtymistä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Jaa-äänet: 3

Ei-äänet: 5

Tyhjä-äänet: 0

Poissa-äänet: 1

2. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Kuudennen (6) kappaleen, joka päättyy "...yhteistyötä maankäytön suunnittelun alusta alkaen" perään täydentävä lause: Erityisesti on tarkasteltava asumisen vaikutusta ja yhteensopivuutta alueen muihin maankäytön muotoihin. Viranomaisyhteistyöllä ja riittävillä selvityksillä voidaan huomioida ennakkoon rakentamisen

aiheuttamat haitalliset vaikutukset luontoon ja ympäristöön tai mahdolliset ristiriidat muiden maankäyttömuotojen kanssa.

Jaa-äänet: 5

Ei-äänet: 3

Tyhjä-äänet: 0

Poissa-äänet: 1

3. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Luvun
Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma ja Helsingin parhaat energiatehokkuuskäytännöt –työryhmän ehdotukset Kappaleen 19, joka päättyy "...Energiatehokkaassa kaavoituksessa rakennusten sijoittelulla, muodolla ja suuntauksella voitaisiin vaikuttaa rakennusten lämmitys- ja jäähdytysenergian tarpeeseen" jälkeen täydentävä virke: Jatkossa tulisi kaavoituspäätösten käsittelyssä selkeämmin ja kattavammin selvittää ja päätöksissä huomioida kaavaehdotusten ja niissä esitettävien vaihtoehtojen kokonaisvaltaiset vaikutukset toimintojen energiankäytön tehokkuuteen sekä kaavaehdotuksen alueen toiminnoissa että yleisemmin yhdyskuntarakenteessa. Selvitysten ja arvioiden sopivassa laajuudessaan tulisi rutiininomaisesti koskea kaikkia kaavoituksen tasoja.

Jaa-äänet: 6

Ei-äänet: 2

Tyhjä-äänet: 0

Poissa-äänet: 1

22.11.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Pirkko Pulkkinen, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31518
pirkko.pulkkinen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 13.12.2011 § 305

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle luonnoksesta maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012 seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman luonnoksessa (MA-ohjelma) tavoitteet on esitetty maankäytön, asuntotuotannon, asuntokannan ja asukkaiden näkökulmasta.

Maankäyttö

Ohjelmassa maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuva yhdyskuntarakenne. Tavoitteena on maapolitiikan keinoin varata riittävästi tontteja ja luovuttaa niitä asuntotuotantoon, jatkaa ja edistää eri hallintokuntien yhteistyötä asuntotuotannon suunnittelu- ja toteutusprosessin sujuvoittamiseksi sekä kehittää edelleen kumppanuuskaavoitusta. Tavoitteena on laatia valtuustokaudella 2013–2016 uusi yleiskaava, jonka tavoitteena on tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja elinvoimainen monikeskuksinen kaupunki. Tavoitteena on myös ylläpitää kaavavarantoa vähintään viiden vuoden asuntotuotanto-ohjelmaa varten.

Terveyslautakunta katsoo, että maankäytön tavoitteissa, kuten asuntotonttien luovuttamisessa, tiivistetyn yhdyskuntarakenteen ja elinvoimaisen monikeskuksisen kaupungin tavoittelemisessa ja asemakaavoja laadittaessa, tulee ottaa huomioon ikääntyneiden ja muiden toimintakyvyltään heikompien väestönosien ja erityisesti lapsiperheiden tarpeet siten, että esteettömyys ja palvelujen saavutettavuus toteutuu kaikissa maankäytön suunnittelun vaiheissa.

Asuntotuotanto

Ohjelman asuntotuotannon tavoitteena on, että asuntotuotannolla vastataan kaupungin kasvun tarpeisiin ja tuotannon tavoitetaso pidetään korkeana. Uustuotannossa varmistetaan asuntojen monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta vastaava asuntojen kokojakauma. Tavoitteena on rakentaa Helsingissä vuosittain 5 000 asuntoa. Asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamista kaupunginosa- ja korttelitasolla jatketaan tähtäämällä tasapainoiseen kaupunkirakenteeseen. Vuosituotannon hallinta- ja rahoitusmuototavoitteena on toteuttaa 20 % valtion tukemia vuokra-asuntoja, 20 % asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasuntoja, 20 % hitas- ja osaomistusasuntoja sekä 40 % sääntelemättömiä asuntoja.

Kaupungin oman tuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa, joista 750 on valtion tukemaa vuokra-asuntoa, 600 välimuodon eli Hitas-,

asumisoikeus- ja osaomistusasuntoa ja 150 vapaarahoitteista asuntoa. Asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa tullaa ohjaamaan siten, että perheasuntojen osuus tulee olla 40–50 % valmiista asunnoista.

Terveyslautakunnan näkemyksen mukaan asuntotuotannon tulee rakentaa enemmän sellaisia asuntoja, jotka kooltaan sekä hallinta- ja rahoitusmuodoltaan soveltuvat iäkkäille, sairaalahoidosta kotiutettaville tai toimintakyvyltään muutoin rajoittuneille henkilöille.

Asuinalueet

Ohjelman tavoitteiden mukaan erilaiset kaupunginosat kehittyvät houkuttelevina asuinalueina ja niistä muodostuu toiminnallisesti eheä Helsinki. Uusista alueista rakentuu persoonallisia ja asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia. Olemassa olevien alueiden elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä tuetaan täydennysrakentamisella. Tavoitteena on saavutettavuus ja kaupunkirakenteen toiminnallinen eheys, jota vahvistetaan rakentamalla uusia kaupunginosia ja täydennysrakentamisella sekä lisäämällä palvelu- ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta joukkoliikenneyhteyksillä sekä kävely- ja pyörätieverkostoilla. Asunto-rakentamisesta 30 % toteutuu täydennysrakentamisella.

Terveyslautakunnan näkökulmasta edellä esitetyt tavoitteet ovat oikean suuntaisia. Täydennysrakentamisella tulee tuottaa palvelujen lähelle esteettömiä asuntoja, joilla voidaan korvata ikäihmisille soveltumattomia, kaukana palveluista sijaitsevia vanhoja asuntoja. Keskeiset palvelut pitää saavuttaa joukkoliikenteen sekä turvallisten ja esteettömien kevyen liikenteen yhteyksien avulla. Erityisesti terveysasemien sijaintia on tarkasteltava suhteessa joukkoliikenneyhteyksiin niin, että ne ovat kaupunkilaisten saavutettavissa nopeasti ja vähin vaihdoin. Täydennysrakentamisen yhteydessä pitää varmistaa, että asuntojen välittömässä läheisyydessä on riittävästi esteettömiä ulkoilureittejä ja viheralueita.

Asuntokanta

Ohjelman tavoitteena on huolehtia asuntokannan kunnosta sekä edistetään energiatehokkuutta. Uudisasuntojen rakentamisessa ja vanhojen kunnostuksessa tulee kiinnittää aikaisempia vuosikymmeniä enemmän huomiota rakentamisen laatuun, rakennusmateriaalien huolelliseen käsittelyyn sekä oikeanlaiseen ilmastointiin. Näin voitaisiin välttää home- ja kosteusvauriot, joita on ilmaantunut runsaasti 1900-luvun loppuvuosikymmeninä rakennetuissa taloissa. Asuntorakentamista kehitetään erilaisilla talotyypeillä, omatoimisella rakennuttamisella ja erilaisten asumiskonseptien toteuttamisella. Asuntokantaa kehitetään mm. laajentamalla elinkaariasumiseen soveltuvaa asuntokantaa ja rakentamalla hissejä. Kaupunki ylläpitää

omaa asuntokantaansa. Kaupunki kehittää asuntorakentamista edistäen asukaslähtöisyyttä, ekologisuuta sekä muunneltavuutta. Kaupungin omistamassa asuntokannassa energian kulutusta vähennetään vuoden 2005 tasosta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Autottomien ja vähäautoisten asuntokohteiden kaavoitusta ja rakentamista edistetään hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähellä.

Terveyslautakunta pitää em. tavoitteita keskeisen tärkeinä, joten niiden toteutuminen pitää varmistaa. Asuntojen kehittämisessä tulee ottaa huomioon väestön vanheneminen ja asuntojen muuttuminen yhä enemmän hoidon ja hoivan ympäristöiksi.

Asukkaat

Ohjelman tavoitteena on turvata eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä pienten asuntokuntien määrän kasvuun. Asuntorakennetta monipuolistetaan mm. lisäämällä esteettömiä asumisvaihtoehtoja täydennysrakentamisalueilla. Erityisryhmille kohdennetaan valtion tukemia vuokra-asuntoja noin 300 asuntoa vuosittain. Erityisasumisen strategista suunnittelua tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuudet selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua.

Terveyslautakunnan näkökulmasta ikääntyneiden ja erityisryhmien, kuten vammaisten asuntojen kehittämisen ja lisäämisen tulee olla yksi keskeisistä asumisen ja maankäytön toteutusohjelman tavoitteista. Terveyskeskuksen asiakaskunnasta ikääntyneiden, kotihoidon asiakkaiden ja mielenterveyspotilaiden asumisolot tulee järjestää siten, että sopivien asuntojen avulla voidaan vähentää laitoshoitoa ja palvelun tarvetta. Mielenterveyspotilaille soveltuvien asuntojen tarve on kasvava.

Terveyslautakunta painottaa maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelmassa ikäihmisten ja erityisryhmien kotona asumisen ja hoitamisen edistämisen tärkeyttä samoin kuin palvelujen saavutettavuuden ja asuinympäristön terveyttä edistävien ominaisuuksien turvaamista. Nämä keskeiset tavoitteet tulee esittää MA-ohjelman tavoitteissa selkeästi kaikkien ohjelman osa-alueiden osalta.

Terveysvaikutusten arviointi

Maankäytön ja asumisen toteuttamisessa ikäihmisten ja erityisryhmien kotona asumisen ja hoitamisen edistämisellä sekä turvaamalla

palvelujen saavutettavuutta ja asuinympäristön terveyttä edistävien ominaisuuksia aikaansaadaan merkittäviä terveyshyötyjä väestölle.”

Käsittely

13.12.2011 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä muutti kokouksessa ehdotustaan seuraavasti:

1. Lausunnon 3. kappaleeseen (Maankäyttö-otsikon jälkeiseen toiseen kappaleeseen) lisättiin sanojen "ja muiden toimintakyvyltään heikompien väestönosien" jälkeen sanat: " ja erityisesti lapsiperheiden
2. Lausunnon 8. kappaleeseen (Asuinalueet- otsikon jälkeiseen toiseen kappaleeseen) lisätään toiseksi viimeiseksi virkkeeksi seuraava lause: "Erityisesti terveysasemien sijaintia on tarkasteltava suhteessa joukkoliikenneyhteyksiin niin, että ne ovat kaupunkilaisten saavutettavissa nopeasti ja vähin vaihdoin. "
3. Lausunnon 9. kappaleen (Asuntokanta-otsikon jälkeisen ensimmäisen kappaleen) ensimmäisen virkkeen jälkeen lisätään seuraava virke: "Uudisasuntojen rakentamisessa ja vanhojen kunnostuksessa tulee kiinnittää aikaisempia vuosikymmeniä enemmän huomiota rakentamisen laatuun, rakennusmateriaalien huolelliseen käsittelyyn sekä oikeanlaiseen ilmastointiin. Näin voitaisiin välttää home- ja kosteusvauriot, joita on ilmaantunut runsaasti 1900-luvun loppuvuosikymmeninä rakennetuissa taloissa."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Asuntolautakunta 24.11.2011 § 133

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa MA-ohjelmaluonnoksesta 2012 seuraavan lausunnon:

Vuokra-asuntokanta on supistunut

Vuokra-asuntojen tarjonnalla on suuri elinkeino- ja työvoimapoliittinen merkitys. Vuokra-asuntojen suhteellinen osuus Helsingin asuntokannassa on kääntynyt laskuun. Vuonna 2000 vuokra-asuntojen osuus oli 47 % ja omistusasuntojen osuus 43 % asuntokannasta. Tultaessa vuosikymmenen loppupuolelle omistus- ja vuokra-asuntojen osuudet olivat yhtä suuret eli 45 % Helsingin asuntokannasta. Koska vuokra-asuntojen uudistuotanto on ollut vähäistä, on vuokra-asuntokannan osuuden pieneneminen jatkunut edelleen.

Uustuotannon vähäisyyden lisäksi vuokra-asuntokantaa on pienentänyt aravavuokra-asuntojen poistuminen vuokra-asuntomarkkinoilta niiden vapauduttua käyttö- ja luovutusrajoituksista. Vuoden 2010 loppuun mennessä rajoituksista on vapautunut yhteensä noin 4 500 vuokra-asuntoa, näistä kaupungin omia 677.

Tulevan kymmenen vuoden aikana vapautumisen tahti kiihtyy siten, että vuodesta 2011 alkaen vuoteen 2021 vapautuu kaikkiaan noin 8 000 asuntoa, joista kaupungin omia noin 2 900. Voidaan arvioida, että ainakin osa vapautuneista asunnoista päätyy myynnin kautta omistusasunnoiksi ja katoaa näin vuokra-asuntomarkkinoilta. Vuokra-asuntoina pysyvien osalta vapautuminen merkitsee usein vuokratason huomattavaa nousua. Vuokra-asuntojen vapautumisella käyttö- ja luovutusrajoituksista on siten merkittävä vaikutus asuntokannan rakenteeseen ja vuokra-asuntojen tarjontaan.

Kaupunki on tehnyt päätöksen omistamiensa, rajoituksista vapautuvien vuokra-asuntojen säilyttämisestä pääsääntöisesti vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistuksessa. Suurin osa rajoituksista vapautuvista vuokra-asunnoista on kuitenkin muiden kuin kaupungin omistuksessa, eikä kaupungilla ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa näiden omistajien vapautuvan vuokra-asuntokannan säilymiseen vuokra-asuntoina. Olisi tärkeää löytää keinoja ja vaikutusmahdollisuuksia, joilla turvattaisiin myös muun aravavuokra-asuntokannan säilyminen vuokra-asuntokäytössä jatkossa.

Tavanomaisten aravavuokra-asuntojen lisäksi kaupunki omistaa noin 13 600 vuokrakäytössä olevaa asuntoa. Kanta koostuu sekä vapaarahoitteista että säännellyistä asunnoista. Asuntoja käytetään palvelussuhde- ja erityisryhmäasuntoina. Pieni osa asunnoista on vuokrattu vapaille markkinoille. Näitten asuntojen hallintaa pyritään tulevaisuudessa keskittämään kehittämällä hallintoa, omistajaohjausta ja operatiivisia prosesseja. Asuntokannan koko on merkittävä, ja onkin tärkeää luoda erillinen strategia sen omistamisesta ja käytöstä tulevaisuudessa.

Aravavuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta

Helsingin kaupungin alueella on viime vuosina ollut kasvava kysyntä kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista. Vuoden 2010 asuntomarkkinaselvityksen mukaan oli Helsingin kaupungin alueella yhteensä yli 24 000 aravavuokra-asunnon hakijaa. Helsingin kaupungin omien vuokra-asuntojen rekisterissä oli vuoden 2010 lopussa yhteensä 20 700 aktiivia hakemusta. Asuntomarkkinatilanteesta johtuen on kaupungin vuokra-asuntojen kysyntä ollut jatkuvassa kasvussa. Tällä hetkellä kaupungin hakijarekisterissä on yhteensä 23 700 aktiivia hakemusta.

Asunto-osasto on välittänyt asuntoja noin 3 000 vuosittain, määrä ei ole kasvanut. Uudistuotannon osuus tarjonnasta on viime vuosina ollut noin 300 asuntoa, niin myös kuluvana vuonna. Asunnon saaneiden osuus hakijoista vuonna 2010 oli 6,4 %, mikä tarkoittaa merkittävää laskua vuoden 2005 tasosta (10,7 %). Asuntomarkkinatietojen mukaan muilla yleishyödyllisillä vuokranantajilla tilanne on samankaltainen; vuokra-asuntojen kysyntä on kasvanut jatkuvasti, käyttöasteet ovat historiallisen korkealla tasolla ja vaihtuvuus on ollut aiempaa vähäisempää, mikä merkittävästi vaikeuttaa jonossa olevien kotitalouksien asuntojen saantia.

Asiakassegmentti on vakiintunut

Hakijoiden määrän kasvusta huolimatta ei kaupungin vuokra-asuntojen hakijarakenne ole juurikaan muuttunut. Viime vuosina on asunnon hakijoista ja saaneista yli 60 % ollut alle 34-vuotiaita nuoria aikuisia. Yksinään asuntoa hakevien osuus on vakiintunut noin 60 %:iin ja lapsiperheiden osuus hieman yli 20 %:iin hakijoista. Lapsiperheistä hieman yli puolet on yksinhuoltajaperheitä.

Asunnonhakijoiden joukossa on perinteisten ydin- ja yksinhuoltajaperheiden rinnalle tullut näistä poikkeavia perhetyyppejä, kuten erilaisia uusioperheitä ja yhteisöllistä asumista etsiviä hakijatalouksia, joiden osuuden voidaan tulevaisuudessa odottaa kasvavan. Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon määrän lisäksi tulisi kiinnittää huomiota muuntojoustavan, monipuolisen ja erilaisille perhetyypeille, erilaisiin elämäntilanteisiin soveltuvien asuntotyyppien ja tilaratkaisujen tuottamiseen. Tällä tavalla turvattaisiin erilaisten väestöryhmien ja asuntokuntien mahdollisuus asua Helsingissä.

Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tukeminen on tärkeää

MA-ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi tuottaa vähintään tuhat asuntoa valtion tukemina ns. aravavuokra-asuntoina, joista 700 rakennetaan tavallisina vuokra-asuntoina, jotka on tarkoitettu kaikille helsinkiläisille. Kohtuuhintaista vuokra-asuntokantaa tarvitaan

mahdollistamaan pieni- ja keskituloisten kotitalouksien asuminen kaupungissa. Tämän tavoitteen toteuttaminen on tärkeä elementti kaupungin elinkeinostrategiassa.

Kaupungin oman tuotannon tavoitteena on rakentaa 750 valtion tukemaa vuokra-asuntoa vuodessa. Käytännössä kaupunki on ollut lähes ainoa tavanomaisten vuokra-asuntojen tuottaja, ja tältä osin tavoitteen toteuttaminen jäänee Asuntotuotantotoimiston vastuulle. Viime vuosina oma tuotanto on jäänyt jälkeen asetetuista tavoitteista. Valmistuneiden vuokra-asuntojen määrä on ollut noin 300 asuntoa vuositasolla. Asuntotuotantotoimiston edellytykset tuottaa tavoitteen mukainen asuntomäärä riippuu tonttien saatavuudesta ja rakentamisen hintatasosta. Rakentamisen hintataso riippuu suhdanteista, eikä siihen voida vaikuttaa. Tonttien tarjontaa kaupunki voi sen sijaan omilla toimillaan edistää. Asunto-osasto huomioi korkotukipäätösten valmistelussa asuntolautakunnalle yksityiselle maalle toteutettavien hankkeiden soveltuvuuden kyseiselle alueelle.

Myös muut yleishyödylliset toimijat tulisi saada mukaan ara-vuokra-asuntotuotantoon. Tähän keinoina ovat yleishyödyllisyyslainsäädännön ja valtion tukijärjestelmän kehittäminen sellaiseksi, että se kannustaa näitä toimijoita.

Loput 300 asuntoa tuotetaan ns. erityisryhmille. Tämä osuus tuotannosta toteutunee tavoitteen mukaisesti. Asunto-osasto valmistelee asuntolautakunnan päätettäväksi erityisryhmien korkotukihakemukset. Tällöin hankkeiden osalta tarkistetaan, että hanke on kaupungin strategioiden mukainen.

Asumisoikeus-, opiskelija- ja nuorisoasunnot

Asumisoikeusasuntojen kysyntä on ollut jatkuvasti korkealla tasolla. Kaupungin asuntomarkkinassa tämän hallintamuodon tarjontaa onkin syytä tukea. Valtion korkotuki asumisoikeuteen oli hallituksen vaihdon myötä pitkään pysähtynyt. Viimeisten tietojen mukaan korkotukipäätöksiä on saatu ja pysähtyneet hankkeet ovat lähteneet liikkeelle. Myöntämisvaltuus on kuitenkin otettu vuokra-asuntorakentamisen puolelta ja valtuutuksen riittävyys asumisoikeustuotantoon voi olla riski tulevaisuudessa. Asumisoikeustuotannolle tarvitaan siis oma, erillinen myöntämisvaltuus tuotannon edellytysten turvaamiseksi. Tilannetta on syytä seurata ja pyrkiä tarvittaessa vaikuttamaan asiaan poliittisin keinoin.

Asunto-osaston rekisterissä enemmistö asunnonhakijoista on nuoria aikuisia. Opiskelija- ja nuorisoasuntojen tuotanto tarjoaa mahdollisuuden tämän ryhmän asunnontarpeen tyydyttämiseen. Lisäksi opiskelija-asumisen tukeminen on tärkeää kaupungin imagon ja vetovoimaisuuden takia. Opiskelija-asuntoja tuotetaan kohtuullisen

paljon lähitulevaisuudessa. Tarjonta ei tähän mennessä ole vastannut kysyntään. Tämän vuoksi suuri osa opiskelijoista joutuu hankkimaan asunnon muilta markkinoilta, ja syksyisin on ollut suuri kysyntäpiikki. Asunto-osasto on organisoinut yhdessä opiskelijajärjestöjen kanssa määräaikaisen tilapäismajoituksen asunnottomille opiskelijoille kahtena viime syksynä. Toivottavasti kasvava tarjonta poistaa tilapäismajoituksen tarpeen.

Hitas-tuotanto on laadukasta ja kohtuuhintaista

MA-ohjelman mukaan tuhat asuntoa tuotetaan Hitas- ja osaomistusasuntoina. Käytännössä osaomistusasuntojen tuotanto on hiipunut, koska tuottajilla ei ole kiinnostusta tähän hallintamalliin. Näin tämä välimallin tuotannon osa jää hitas-tuotannon varaan. Kahden viime vuoden aikana hitas-työryhmässä on ollut yhteensä 38 hanketta, joissa on ollut asuntoja 1 155. Asuntojen määrä on siis ollut vuositasolla noin 600. Hitas-asuntojen määrää tulisi siis kasvattaa noin 400:lla nykytasosta, jotta ohjelman tavoite toteutuisi.

Hitas-järjestelmä tuottaa Helsingin markkinoille kohtuuhintaisia ja laadukkaita asuntoja. Kysyntä onkin ollut jatkuvasti korkealla tasolla, jopa niin, että ostajat on jouduttu valitsemaan arvonnan avulla. Tämän tuotantotavan tukeminen on tärkeää, koska sen avulla voidaan lisätä kohtuuhintaista tarjontaa ja samalla kasvattaa olemassa olevaa hitas-asuntokantaa. Sen tuottama laatu on parantanut kaupunkikuvaa ja asumisen tasoa. Haasteena on rakennuttajien kiinnostuksen herättäminen tähän tuotantomalliin. Erityisesti keskituloisille ja lapsiperheille suunnattu Hitas-tuotanto tukee kaupungin elinkeinopolitiikkaa.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Helsingin asuntokanta on pienasuntovaltainen, ja kaupungissa asutaan ahtaasti verrattuna muuhun maahan ja läntiseen Eurooppaan. Linjaus luopua Helsingin asuntotuotannon ohjauksessa koko tuotantoa koskevasta keskipinta-alatavoitteesta on kuitenkin kannatettava. Tontinluovutusehtoihin perustuvan, joustavan huoneistotyyppijakauman ohjausmallin keskeisenä tavoitteena on perheasunnoiksi soveltuvien asuntojen määrän kasvu. Huoneistotyyppijakauman ohjaus koskee lähtökohtaisesti vain omistus- ja osaomistusasuntotuotantoa, mutta voidaan kohdentaa myös muihin rahoitus- ja hallintamuotoihin, jos se on tarpeen huoneistotyyppijakauman monipuolistamiseksi. Perheasuntojen osuudeksi uudistuotannossa tavoitellaan 40 – 50 %. Lapsiperheiden asumismahdollisuuksia ja perheasuntojen tarjontaa onkin syytä aktiivisesti parantaa, jotta perheiden muutto kehyskuntiin ei kiihtyisi. Perheet voidaan pitää kaupungissa jos hintatasoltaan edullista tuotantoa on riittävästi tarjolla.

Perheasunnolla tarkoitetaan tässä yhteydessä vähintään kahden makuuhuoneen asuntoa. Käytännössä asunto on siis kolme huonetta ja keittiö. Toivottavasti linjaus tuottaa kuitenkin valtaosin riittävän suuria asuntoja. Perheen käsite on hieman ongelmallinen, koska ydinperheiden määrä on suhteellisen pieni, alle viidesosan kysynnästä. Tulevassa tuotannossa olisi hyvä tiedostaa kysynnän rakenteen muutos, jotta asuntojen käytettävyys vastaisi mahdollisimman hyvin kotitalouksien tarpeita. Kaupungin oma Asuntotuotantotoimisto onkin tehnyt avauksen tässä asiassa luomalla mm. city-talokonseptin, jonka tilaohjelmassa on huomioitu erilaisten kotitalouksien tarpeet suunnittelemalla huoneistoja, joiden muuntojoustavuus on tavanomaista parempi.

Segregaation torjuminen

Eriarvoistuminen eli segregaatio tarkoittaa sitä, että köyhyys ja sosiaaliset ongelmat kasautuvat tietyille asuinalueille. Samalla hyväosaiset hakeutuvat omille alueilleen. Kun uustuotannossa varmistetaan monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tarvetta vastaava asuntojen kokojakauma, voidaan optimistisesti arvioida, että segregaation vaara uusilla asuinalueilla voidaan torjua, mikäli nämä periaatteet toteutuvat. Segregaation riski on suurin vanhoilla vuokrataloalueilla, erityisesti lähiöissä. Viime aikoina tutkijat ovat olleet huolissaan tiettyjen alueiden kasvavasta segregaatiokehityksestä ja varoitelleet viranomaisia yhteiskunnallisista uhkista, joita tämä kehitys tuo tullessaan. Huonoja esimerkkejä löytyy monista muista Euroopan maista. Meillä Suomessa ongelmat eivät ole vielä kärjistyneet, emmekä voi puhua slummeista.

Segregaation torjuminen on tärkeää. Sitä ei voida kuitenkaan tehdä yksistään asuntopoliittisin keinoin, asuntoviranomaisten toimesta, vaan se edellyttää laaja-alaisempaa interventiota eri sektoreiden yhteistyönä. Asunto-osaston vaikutusmahdollisuudet ovat asunnonvälityksen strategiassa. Asuntoja tarjottaessa kiinnitetään huomiota talojen ja alueiden asukasrakenteisiin, ja heikkoja alueita vahvistetaan. Maahanmuuttajien keskittymistä on seurattu jo parin vuoden ajan, ja löydettyjä keskittymiä puretaan ja hajasijoittamista jatketaan. Segregaatio on muutakin kun maahanmuuttajien keskittymistä. Asunto-osasto on kiinnittänyt huomiota myös köyhyys- ja syrjäytymisilmiöihin, jotka näkyvät asumishäiriöinä, turvattomuuden kokemuksena ja levottomuutena. Asian seuraaminen on edellyttänyt tiivistä yhteistyötä kiinteistöyhtiöiden kanssa. Yhteistyö on ollut tiedon vaihtoa alueiden kehityksestä, sekä yhteisen strategian toteuttamista asunnonvälityksessä, jossa kiinteistöyhtiöillä on merkittävä rooli asunnonvaihtojen toteuttajina.

Kaupungin oman vuokra-asumisen imago

Joka kuudes helsinkiläinen asuu kaupungin vuokra-asunnossa. Se on siis hyvin tyypillinen helsinkiläinen tapa asua. Tehdyissä tyytyväisyysmittauksissa on ilmennyt, että kaupungin vuokra-asunnoissa asuvat ovat pääsääntöisesti varsin tyytyväisiä asumiseensa. Yleinen mielikuva kaupungin vuokra-asunnoista on kuitenkin ollut negatiivisempi. Mielikuvat ovat syntyneet muun muassa median kielteisen uutisoinnin kautta. Uutisointi on kuitenkin kohdistunut usein suuriin vuokrataloalueisiin, eikä pelkästään kaupungin vuokrataloihin.

Vuokra-asumisen imagoa on tärkeä kehittää, koska mielikuvat vaikuttavat kysynnän rakenteeseen. Hyvä imago on tärkeä myös asukkaiden itsetunnon ja monipuolisen asukasrakenteen säilyttämisen kannalta. Imagon rakentamisen perusta on itse tuote, asunto ja asumisen palvelut. Mielikuvakampanjan tulee näin perustua asukkaiden palvelukokemuksiin ja hyvään tiedottamiseen.

Asuntorakentamisen ja kaupunginosien kehittäminen on menestystekijä

Asuntopolitiikan kannalta on olennaista millaisella asuntotarjonnalla kaupungin menestyksen edellytykset luodaan. Asuntotarjonta ja asumisen laatu ovat tässä keskeisiä. Asuntopolitiikalla vaikutetaan tulevaisuuden väestörakenteeseen ja tuetaan työ- ja elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä.

Siksi asuntorakentamisen ja kaupunkiympäristön laatua tulee jatkuvasti kehittää. Ohjelmassa on avattu perusteellisesti niitä mahdollisuuksia ja keinoja, joilla asumista ja asuinympäristön laatua sekä kaupungin vetovoimaisuutta ja elinvoimaa parannetaan. Kaupungin hyvinvoinnin ja kasvun perusta on hyvän urbaanin asuinympäristön luominen ja vaaliminen.

Käsittely

24.11.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että otsikon "Vuokra-asuntokanta on supistunut" alla olevan neljännen kappaleen ensimmäiseen lauseen toinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "rajoituksista vapautuvien vuokra-asuntojen säilyttämisestä pääsääntöisesti vuokra-asuntokäytössä". Lisäksi esittelijä lisäsi otsikon "Aravavuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta" alla olevan toisen kappaleen viimeisen lauseen loppuun seuraavaa: ",mikä merkittävästi vaikeuttaa jonossa olevien kotitalouksien asuntojen saantia."

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Merja Liski, tutkija, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi
Leijo Markku, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 24.11.2011 § 90

HEL 2011-006347 T 10 00 00

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki on nuorten kuntalaisten asumisen tasapainoisen järjestämisen kannalta vaikea kaupunki. Pienistä kohtuuhintaisista ja –vuokraisista asunnoista, jotka sijaitsevat järkevien liikenneyhteyksien varrella, on jatkuvaa niukkuutta. Helsingissä tulee vuosittain asuntomarkkinoille tuhansia uusia oman kaupungin asukkaita ja samaan aikaan kotimaasta ja ulkomailta saapuu runsaasti opiskelijoita kilpailemaan rajallisesta asuntotarjonnasta.

Kaupunki kumppaneineen on viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana pystynyt tuottamaan uusia nuorisoasuntoja ja opiskelija-asuntoja jopa yli tavoitetason. Viime vuonna näitä asuntoja valmistui noin 550. Kuitenkin näiden asuntojen valmistumisen vuosittainen vaihtelu on suurta. Esimerkiksi vuonna 2008 nuoriso- ja opiskelija-asuntoja ei tuotettu käytännössä lainkaan.

Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki tuottaa jatkuvasti sekä uusia nuoriso- ja opiskelija-asuntoja että lisää nykyisestä asuntokannasta kohdennettuja asuntoja asuntomarkkinoille tuleville nuorille. Varsinkin nuorisoasuntojen merkitys nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä on huomattava. Niillä voidaan tukea nuorten itsenäistymisen mahdollisuuksia että syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tilanteiden vakiinnuttamista. Lisäksi lautakunnan mielestä uusien nuorisoasuntojen sijoittelulla esimerkiksi täydennysrakentamisalueille voidaan vaikuttaa tasapainottavasti vanhojen alueiden asuntokantaan ja väestörakenteeseen. Uusien nuorten asukkaiden mukana on mahdollista tuottaa elävämpää kaupunkirakennetta, jossa uudenlaisten kohtaamisen areenoiden kehittelyn kautta voidaan organisoida asukkaiden tarpeiden mukaista yhteistoiminnallisuutta. Lautakunta toivoo kiinnitettävän erityistä huomiota nuorten tukiasuntojen riittävyyteen. Lisäksi nuorisolautakunta painottaa nuorten näkemysten kuulemista nuorten asumisratkaisujen suunnittelussa ja kehittämisessä.

Opiskelija- ja nuorisoasunnoille asetettu yhteinen tuotantotavoite tulisi jakaa ohjelmassa asuntotyyppikohtaisiin tuotantotavoitteisiin.

Käsittely

24.11.2011 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:
Tiihonen Tuomas: Lisätään lausuntoon uusi kohta (4):

Opiskelija- ja nuorisoasunnoille asetettu yhteinen tuotantotavoite tulisi jakaa ohjelmassa asuntotyyppikohtaisiin tuotantotavoitteisiin.

Kannattajat: Sandberg Johanna

Vastaehdotus:
Perälä Erkki: Vastaehdotus:
"... elävämpää kaupunkirakennetta." jälkeen:

"Lautakunta toivoo kiinnitettävän erityistä huomiota nuorten tukiasuntojen riittävyyteen."

Kannattajat: Ahola Riku

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Lauri Siurala

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

§ 250
Val av ledamot i direktionen för stadsorkestern

HEL 2012-011362 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag

1. bevilja Markku Heikkinen befrielse från förtroendeuppdraget som ledamot i direktionen för stadsorkestern
2. välja
    1. den nuvarande ersättaren Marja Anttila till ny ledamot
    2. Nina Castén till personlig ersättare för Marja Anttila

i direktionen för stadsorkestern för den mandattid som utgår med år 2012.

Stadsfullmäktige beslutade samtidigt justera protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stf. förvaltningssekreterare, telefon: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Utdrag

Utdrag
Päätöksessä mainitut

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar

1. bevilja Markku Heikkinen befrielse från förtroendeuppdraget som ledamot i direktionen för stadsorkestern
2. välja
    1. den nuvarande ersättaren Marja Anttila till ny ledamot
    2. Nina Castén till personlig ersättare för Marja Anttila

i direktionen för stadsorkestern för den mandattid som utgår med år 2012.

Stadsfullmäktige beslutar samtidigt justera protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredraganden

Markku Heikkinen (SDP) anhåller 16.8.2012 om befrielse från förtroendeuppdraget som ledamot i direktionen för stadsorkestern på grund av flyttning från orten.

Stadsfullmäktige valde 14.1.2009 (ärende 5) Markku Heikkinen till ledamot i direktionen för stadsorkestern för mandattiden 2009–2012. Stadsfullmäktige bör nu välja en ny ledamot för den återstående mandattiden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stf. förvaltningssekreterare, telefon: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Utdrag

Utdrag
Päätöksessä mainitut

För kännedom

Kaupunginorkesterin johtokunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 898

HEL 2012-011362 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee

1. myöntää Markku Heikkiselle vapautuksen kaupunginorkesterin johtokunnan jäsenen luottamustoimesta
2. valita
    1. nykyinen varajäsen Marja Anttila uudeksi jäseneksi
    2. Nina Castén Marja Anttilan henkilökohtaiseksi varajäseneksi

kaupunginorkesterin johtokuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättänee tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 251
Val av ersättare i hälsovårdsnämnden

HEL 2012-009105 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag

1. bevilja Mikko Weckström befrielse från förtroendeuppdraget som ersättare i hälsovårdsnämnden
2. välja Kadar Gelle till ny personlig ersättare för Jouko Malinen i hälsovårdsnämnden för den mandattid som utgår med år 2012.

Stadsfullmäktige beslutade samtidigt justera protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stf. förvaltningssekreterare, telefon: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Utdrag

Utdrag
Päätöksessä mainitut

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar

1. bevilja Mikko Weckström befrielse från förtroendeuppdraget som ersättare i hälsovårdsnämnden
2. välja Kadar Gelle till ny personlig ersättare för Jouko Malinen i hälsovårdsnämnden för den mandattid som utgår med år 2012.

Stadsfullmäktige beslutar samtidigt justera protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredraganden

Mikko Weckström (SDP) anhåller 14.6.2012 om befrielse från förtroendeuppdraget som ersättare i hälsovårdsnämnden på grund av flyttning från orten.

Stadsfullmäktige valde 14.1.2009 (ärende 5) Mikko Weckström till personlig ersättare för Jouko Malinen i hälsovårdsnämnden för

mandattiden 2009–2012. Stadsfullmäktige bör nu välja en ny ersättare för den återstående mandattiden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stf. förvaltningssekreterare, telefon: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

Utdrag

Utdrag
Päätöksessä mainitut

För kännedom

Terveyslautakunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 899

HEL 2012-009105 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee

1. myöntää Mikko Weckströmille vapautuksen terveyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita Kadar Gellen Jouko Malisen uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi terveyslautakuntaan vuoden 2012 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättänee tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, vs. hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36012
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 252
Strategi för globalt ansvar

Bordlades 12.09.2012

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Behandling

Ordföranden föreslog och fullmäktige godkände följande handläggningsordning:

Först medges diskussion i ärendet. Eventuella ändringsförslag och förslag till hemställningsklämmar ska framställas och understödjas under diskussionen. När diskussionen har förklarats avslutad, bordläggs ärendet till stadsfullmäktiges följande sammanträde, då omröstningarna förrättas.

Handläggningsordningen godkändes.

Efter att ha förklarat diskussionen avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att ledamoten Mika Ebeling under diskussionen hade föreslagit att stadsfullmäktige skulle besluta återremittera ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning utgående från att det i strategin ska anges hur Helsingfors kan hjälpa de tiotals miljoner barn som årligen hotas av en våldsam död redan innan de är födda. Dessutom bör det i programmet anges hur Helsingfors stad genom att bära globalt ansvar kan verka för att de kringresande romer som kommer till Helsingfors ska ha det bättre att leva i sitt hemland.

Ordföranden konstaterade att ledamoten Mika Ebelings förslag om återremiss inte hade understötts, varvid det förföll.

Ordföranden förklarade diskussionen i ärendet avslutad och meddelade att behandlingen av ärendet fortsätter 26.9.2012 i enlighet med handläggningsordningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marko Karvinen, strategichef, telefon: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Bilagor

1	Globaalin vastuun strategia 3.9.2012
2	Globaalin vastuun strategia taustamuistio 210812
3	Päätöshistoriaan sisältymättömät lausunnot
4	Globaalin vastuun strategia ehdotus
5	Globaalin vastuun strategia taustamuistio ehdotus

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar godkänna strategin för globalt ansvar i enlighet med bilaga 1.

Föredraganden

Bakgrund

I strategiprogrammet för åren 2009–2012, godkänt av stadsfullmäktige 29.4.2009, tas det upp att en strategi för globalt ansvar ska beredas för fullmäktige. Stadsstyrelsen har i aftonskolan 2.11.2009 antecknat en preliminär utredning om beredningen av en strategi för globalt ansvar. Stadsdirektören tillsatte 22.9.2010 vid behandlingen av ärendet i direktörskollegiet en arbetsgrupp som ska bereda ett förslag till strategi för globalt ansvar. Arbetsgruppen bestod av representanter för ekonomi- och planeringscentralen, förvaltningscentralen, personalcentralen, miljöcentralen och anskaffningscentralen.

Arbetsgruppens utmaning var att definiera innehållsområdena för strategin för globalt ansvar i växelverkan med kommunorganisationen i Finland, med fokus på lokal verksamhet, och den ökade globala växelverkan. Arbetsgruppen koncentrerade sig i sitt arbete på att identifiera de centrala temana för det globala ansvaret i syfte att innan åtgärderna bestäms kunna föra diskussion om kommunens roll i att bära det globala ansvaret.

Arbetsgruppens förslag till strategi för globalt ansvar med bakgrundspromemoria blev färdigt 2.3.2012. Ekonomi- och planeringscentralen har begärt att nämnderna och direktionerna senast 30.4.2012 ska tillställa stadsstyrelsen sina utlåtanden om strategiförslaget och om bakgrundspromemorian.

Definition av globalt ansvar

I Finland finns det hittills inte exempel på kommunala strategier för globalt ansvar. Inom företagsvärlden dras motsvarande riktlinjer upp under namnet samhällsansvar.

Inom den kommunala verksamheten finns ingen entydig klassificering för vad det globala ansvaret innebär. Dimensionerna för ansvaret beror på karaktären hos organisationens verksamhet. Å andra sidan genomför många värden och principer för de offentliga tjänsterna i

Finland internationella avtal och baserar sig på idén om att bära samhällsansvaret.

Definitionen av det globala ansvaret utgår från stadens strategiprogram för åren 2009–2012, landets regeringsprogram och statsrådets principbeslut om att utveckla samhälls- och företagsansvaret inom olika sektorer.

På basis av strategiprogrammet och de nationella temana för globalt ansvar kan följande områden anses angå kommunen:

- de lokala åtgärderna i syfte att lösa klimatförändringen och gränsöverskridande miljöskyddsfrågor
- upphandlingarna med globala miljökonsekvenser och sociala konsekvenser
- de lokala åtgärderna med anknytning till invandring och mångformighet
- riktlinjerna för den internationella verksamheten
- de gränsöverskridande åtgärderna med anknytning till ekonomin och finansmarknaden
- åtgärderna med anknytning till arbetet och personalen.

De mänskliga rättigheterna, jämlikheten och högaktningen av mångformigheten ingår i alla de granskade områdena.

Följande dimensioner för globalt ansvar hör klart till statens befogenhetsområde:

- den ekonomiska hanteringen och regleringen av globaliseringen
- de internationella avtal och den lagstiftning som hänför sig till ekonomi och beskattning
- de världsomfattande utvecklingsfrågorna och utvecklingssamarbetet
- den internationella säkerheten
- de mänskliga rättigheterna
- den internationella mobiliteten

I stadens strategier och åtgärdsprogram ingår färdiga definierade principiella riktlinjer, mål och detaljerade åtgärder som hänför sig till det globala ansvaret. De globala frågorna utgör en utmaning för stadens alla verksamhetssektorer. Att bära det globala ansvaret innebär att stadens verksamhet ska vara helhetsbetonad och att den ska utvecklas.

Innehållet i strategin för globalt ansvar indelas i följande teman: klimatförändring, miljöskydd, upphandlingar, invandring och mångformighet, internationellt samarbete, ansvarsfull ekonomi och förebyggande av grå ekonomi samt personalfrågor. Dessutom har de

dimensioner för globalt ansvar definierats som hör till statens befogenhetsområde.

Strategin för globalt ansvar finns som bilaga 1 till detta ärende på föredragningslistan.

I bakgrundspromemorian sammanställs de befintliga riktlinjerna och de riktlinjer som är under beredning. Riktlinjerna för strategin för globalt ansvar är en sammanfattning av dessa. Alla riktlinjer har inte tagits upp på nytt i detalj eller på åtgärdsnivå i strategin för globalt ansvar. Speciellt i upphandlingsstrategin och miljöpolitiken ingår åtgärder som främjar det globala ansvaret.

Förslaget från arbetsgruppen som beredde justeringen av miljöpolitiken ingår i strategin för globalt ansvar i den form i vilken den var ute på remiss tills 30.4.2012.

Bakgrundspromemorian för strategin för globalt ansvar finns som bilaga 2 till detta ärende på föredragningslistan.

Utlåtanden

Om strategin för globalt ansvar och bakgrundspromemorian gavs sammanlagt 24 utlåtanden, dvs. utlåtanden från 12 nämnder, 6 direktioner och 6 förvaltningar.

De utlåtanden som inte ingår i beslutshistorien finns som bilaga 3 till detta ärende på föredragningslistan.

Arbetsgruppens förslag till strategi för globalt ansvar, som var ute på remiss, finns som bilaga 4 och bakgrundspromemorian som bilaga 5 till detta ärende på föredragningslistan.

Det kan sammanfattningsvis konstateras om utlåtandena att strategiförslaget i regel anses som en fungerande helhet och riktlinjerna som lyckade. I utlåtandena konstateras i huvudsak att förvaltningarna redan följer riktlinjerna för det globala ansvaret. Det viktigaste konkreta tilläggsförslaget är förslaget från kultur- och biblioteksnämnden och direktionen för stadsmuseet som går ut på att riktlinjerna för kulturstrategin ska tilläggas i bakgrundspromemorian och kortfattade i själva strategin.

Hälsovårdsnämnden anser det väsentligt att Helsingfors uppenbarligen som den första kommunen i Finland utarbetar sin egen strategi för globalt eller världsomfattande ansvar. Hälsovårdsnämnden konstaterar att förslaget till strategi för globalt ansvar med bakgrundspromemoria är ett viktigt ställningstagande för planering av framtiden för ett hälsosamt och tryggt samhälle. Hälsovårdsnämnden föreslår att staden som en del av strategin för globalt ansvar i sina upphandlingar ska undvika

samarbete med aktörer som använder s.k. skatteparadis för skattesmitning.

Socialnämnden anser att förslagets avgränsning är lyckad och tillstyrker och understöder riktlinjerna. Socialnämnden lyfter fram frågan om ifall en särskild strategi är nödvändig.

Personalcentralen tillstyrker de synpunkter som framställts.

Ungdomsnämnden anser att de mål som föreslås är värda understöd men nämnden vill samtidigt utvidga granskningen till konsumtion av naturresurser och konstaterar att strategin ska dessutom utvidgas till de möjligheter som den digitala världen erbjuder.

Direktionen för stadsmuseet anser att det globala ansvaret bra har identifierats men konstaterar att kulturen inte behandlas i tillräcklig mån. Direktionen föreslår att riktlinjerna för kulturstrategin ska beaktas och tar upp den byggda kulturmiljöns betydelse.

Affärsverket Helsingfors Hamn lyfter fram de åtgärder som redan har inletts inom alla strategiområden.

Direktionen för Helsingfors Energi tar också upp sådana åtgärder som Helsingfors Energi redan vidtagit inom de olika strategiområdena. Till exempel vid sin bränsleupphandling förutsätter Helsingfors Energi att försäljaren minst ska förbinda sig till principerna för FN:s Global Compact.

Direktionen för affärsverket Helsingfors stads personalutvecklingstjänster tillstyrker riktlinjerna och betonar personalens och chefernas kunskaper i att förstå och beakta frågor beträffande mångformighet, likställighet och jämlikhet.

Bostadsproduktionskommittén anser att strategin är bra.

Kultur- och biblioteksnämnden anser att de valda innehållsområdena är motiverade och föreslår att riktlinjerna för kulturstrategin för Helsingfors 2012–2017 ska beaktas.

Nämnden för allmänna arbeten anser det som viktigt att staden har identifierat och definierat temana för det globala ansvaret och stadens roll i att bära ansvaret. Strategin utnyttjas internt inom staden men den sänder också ett viktigt offentligt budskap till invånarna och intressentgrupperna. Nämnden föreslår att framställningsformen för strategins innehåll ska omarbetas med tanke på den externa kommunikationen. Nämnden anser att innehållsområdenas strukturering är lyckad och att de är värda understöd.

Utbildningsnämnden anser att de strategiska dimensionerna är motiverade men eftersom ett entydigt globalt ansvar saknas ska strategin vid behov uppdateras. Utbildningsnämnden har ingenting att påpeka om åtgärdsförslagen i strategin.

Stadsplaneringsnämnden anser det som positivt att stadens riktlinjer för det globala ansvaret anges i form av en strategi. För stadsplaneringen är förebyggandet av klimatförändringen den viktigaste dimensionen för det globala ansvaret. Nämnden konstaterar att det globala ansvaret innebär avsevärda osäkerheter, såsom eventuell ökad flyttning till de nordliga områdena på jordklotet till följd av att levnadsförhållandena försämras. Nämnden konstaterar dessutom att de miljöpolitiska riktlinjerna för strategin för globalt ansvar delvis (buller, luftkvalitet, naturskydd) är motstridiga med strävandena att förtäta stadsstrukturen. Detta orsakar att det alltid är nödvändigt att bedöma hur de miljöpolitiska målen ska tillämpas i den aktuella situationen och enligt de lokala gränsvillkoren. I praktiken minskar de strängare riktlinjerna för bullret och luftkvaliteten och områdena reserverade för naturskydd möjligheterna att bygga och förtäta den befintliga stadsstrukturen.

Miljönämnden anser att strategin för globalt ansvar är en viktig vägvisare som bra kompletterar stadens miljöpolitiska riktlinjer. Nämnden anser att de strategiska målen är motiverade.

Direktionen för finska arbetarinstitutet föreslår inga ändringar i strategin och beskriver de åtgärder med vilka arbetarinstitutet redan genomför riktlinjerna i strategin.

Direktionen för stadsmuseet konstaterar att ansvarsområdena och åtgärdsförslagen bra har motiverats.

Bostadsnämnden anser att de för staden och invånarna viktigaste temana och åtgärderna har beaktats i förslaget. Dessutom anser nämnden att det ska fästas uppmärksamhet vid att stadens olika områden bevaras som trivsamma och trygga bostadsområden för alla invånare.

Räddningsnämnden anser att det är viktigt att staden deltar i att bära det globala ansvaret. Nämnden konstaterar beträffande vattenskyddet och skyddet av Östersjön att förslaget inte tar ställning till förebyggandet av oljeolyckor.

Byggnadsnämnden beskriver i sitt utlåtande de aktuella åtgärderna i frågor som berör bl.a. energieffektivitet, jordvärme, cykelåkning och dagvatten.

Fastighetskontoret konstaterar att förebyggandet av klimatförändringen, utvecklingen av invånarstrukturen, de aktuella åtgärderna inom personalen och upphandlingen är sådana åtgärder med vilka riktlinjerna för det globala ansvaret genomförs inom fastighetsnämndens verksamhetssektor.

Faktacentralen konstaterar att förslaget är tydligt.

Affärsverket Palmia konstaterar att de globala temana i strategin presenteras genomgripande och anser att det är värt understöd att främja användningen av rättvisemärkta produkter.

Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten berättar om de åtgärder med vilka förvaltningen inom sektorerna för upphandling, miljö, ansvarsfull ekonomi och förebyggande av grå ekonomi samt personal och mångformighet redan strävar efter att främja de frågor som betonas i strategin för globalt ansvar.

Högholmens djurgård har ingenting att yttra sig om.

Ändringar i strategin och bakgrundspromemorian med anledning av utlåtandena

I enlighet med kultur- och biblioteksnämndens förslag har ett omnämnande om alla invånarnas kulturella rättigheter tillagts på strategins sida 5 där det konstateras att det gemensamma Helsingfors uppskattar bevarandet av det egna språket och den egna kulturen för människor i de olika befolkningsgrupperna.

I enlighet med utlåtandet från kultur- och biblioteksnämnden och direktionen för stadsmuseet har ett avsnitt om kulturstrategin för 2012–2017 tillagts i bakgrundspromemorian.

I enlighet med ungdomsnämndens utlåtande har ett avsnitt om stadens verksamhet med att utse ekostödpersoner lagts till bakgrundspromemorian.

Strategin för globalt ansvar innehåller inte det förslag om stadens eget system för kompensation av koldioxidutsläppen från förtroendevaldas och de anställdas flygresor som ingick i arbetsgruppens förslag. Bara miljönämnden ansåg att förslaget var nödvändigt. Frågan har tagits upp i ett förslag av miljönämnden år 2009. I den nuvarande ekonomiska situationen kan det inte anses motiverat att instifta en ny funktion som kräver administration inom staden.

Vissa nämnders detaljerade tilläggsförslag, till exempel förslaget från direktionen för stadsmuseet om den byggda kulturmiljön och ungdomsnämndens förslag om att öka andelen vegetarisk mat, har inte lagts till strategin för globalt ansvar eftersom den grundläggande idén bakom strategin är att vara en gemensam principhandbok av allmän

karaktär för hela stadskoncernen. Räddningsnämndens förslag om bekämpning av oljeolyckor är en åtgärd som anknyter sig till skyddet av Östersjön, som tas upp i strategin för globalt ansvar, men alla åtgärder lyfts inte fram i strategin på nytt. Hälsovårdsnämndens förslag om att vid upphandlingar undvika samarbete med sådana aktörer som använder skatteparadis för skattesmitning kan inom ramen för statens riktlinjer tolkas ingå i riktlinjerna för upphandling, ansvarsfull ekonomi och förebyggande av grå ekonomi i strategin för globalt ansvar. I strategins avsnitt om upphandlingar har det tillagts att staden samarbetar med näringslivet i syfte att främja samhällsansvaret.

Strategin har dessutom kompletterats med att staden anser det som viktigt att aktivt främja bekämpningen av skatteparadis. Staden stöder de nationella och internationella åtgärderna med vilka utnyttjandet av skatteparadis för skattesmitning kan hindras. Staden strävar efter att undvika att anlita aktörer som har kopplingar till skatteparadis.

I bakgrundspromemorian för strategin för globalt ansvar, som finns som bilaga till förslaget, har en ny rubrik och ett textstycke tillagts på sidan 43 före kapitlet om personalen. De lyder enligt följande:

Skatteparadis

Att skattepengar hamnar i skatteparadis kan åtminstone delvis bekämpas genom att tillämpa reglerna i upphandlingslagen och lagen om beställarens ansvar samt stadens anvisningar för bekämpning av grå ekonomi och strategin för globalt ansvar. De utredningar som fås genom dessa åtgärder bevisar att anbudsgivaren och leverantören är registrerade och att de betalar sina skatter och övriga lagstadgade avgifter. Utredningarna görs i dessa fall upp skilt för varje anbudsgivare och avtalspart. Därför faller till exempel överföring av tillgångar genom företagsarrangemang utanför utredningarna. Dylika arrangemang kan dock med stöd av upphandlingslagen inte utredas. Anbudsgivarnas och leverantörernas förpliktelse till att inte utnyttja skatteparadis för skattesmitning hör till bolagens samhällsansvar. Staden kan i samarbete med staten och näringslivet främja företagens samhällsansvar och öka de nödvändiga uppgifternas genomskinlighet.

Uppföljning och samarbete

Inom uppföljningen av hur stadens mål utfaller och inom styrningen av verksamheten utnyttjas uppföljningsmätarna för den sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarheten, såsom miljörapporten, undersökningar och statistik som utarbetas för fullmäktige om stadens sociala utveckling och rapporter över grå ekonomi.

Helsingfors stad kommer i fortsättningen aktivt att delta i det samarbete mellan städerna som hänför sig till strategin för globalt ansvar.

Verkställighet

Om stadsfullmäktige godkänner strategin för globalt ansvar har stadsstyrelsen för avsikt att uppmana nämnderna och direktionerna samt förvaltningarna och affärsverken att inom ramen för budgeten och ekonomiplanen följa riktlinjerna för strategin för globalt ansvar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marko Karvinen, strategichef, telefon: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Bilagor

1 Globaalin vastuun strategia 3.9.2012
2 Globaalin vastuun strategia taustamuistio 210812
3 Päätöshistoriaan sisältymättömät lausunnot
4 Globaalin vastuun strategia ehdotus
5 Globaalin vastuun strategia taustamuistio ehdotus

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 900

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä globaalin vastuun strategian liitteen 1 mukaisena.

Käsittely

03.09.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:
Laura Rissanen: Lisätään johdantoluvun loppuun kappale:
"Kuntalain 1. pykälän mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Globaalit vuorovaikutussuhteet vaikuttavat nykyään merkittävästi ja kasvavasti kuntien toimintaan kaikilla toimialoilla ja myös kuntalaisten arkeen. Toisaalta kuntien omalla toiminnalla on vaikutuksia kaikkialla maailmassa. Kuntien onnistuminen kuntalain asettamissa tavoitteissa edellyttää siten etenevässä määrin kuntien oman toiminnan globaalin toimintaympäristön ymmärtämistä sekä kuntien aktiivista pyrkimystä

omalta osaltaan vaikuttamaan globaaliin kehitykseen. Tilanne on maailmanlaajuisesti paikallishallinnolle vielä uusi ja haastava. Helsinki pyrkii olemaan kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaava toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti."

Kannattajat: Outi Ojala

Vastaehdotus 2:
Laura Rissanen: Lisätään luvun ”Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta” toisen kappaleen loppuun lause: ”Harmaan talouden toimintaohjelman toteutuksesta raportoidaan säännöllisesti kaupunginhallitukselle.”

Kannattajat: Outi Ojala

Kaupunginhallitus hyväksyi Rissasen vastaehdotuksen (nro 2) yksimielisesti.

Vastaehdotus 3:
Osku Pajamäki: Muutosesitys 1:
Poistetaan luvusta ”sosiaaliset hankinnat” viimeinen, veroparatiiseja koskeva kappale ja korvataan se kappaleella:

"Kaupunki pitää tärkeänä veroparatiisien torjuntaa ja välttää yhteistyötä sellaisten yritysten kanssa, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin. Kaupunginhallitukselle valmistellaan helmikuun 2013 loppuun mennessä mm. muiden EU-maiden kokemuksia ja aiempia selvityksiä hyödyntäen selvityskuntien ja muiden pakallishallinnon toimijoiden nykyisten oikeusnormien mukaisista mahdollisuuksista välttää yhteistyötä tällaisten yritysten kanssa, sekä keinoista hankkia tietoa yritysten kytkennöistä veroparatiiseihin esim. tilintarkastusten ja maakohtaisten raporttien avulla."

Muutosesitys 2:
Lisätään luvun ”Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta” loppuun kappale: ”Sosiaalisen kestävyyden, kaupunkilaisten omaehtoisen elämän ja talouden vakauden edistämiseksi kaupunki selvittää miten se voi tukea aikapankkien toimintaa.”

Muutosesitys 3:
Lisätään loppuun luku ”Strategian täytäntöönpanoa ja seuranta” ja siihen teksti: "Globaalin vastuun strategian tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle vähintään kahden vuoden välein."

Kannattajat: Outi Ojala

Kaupunginhallitus hyväksyi Pajamäen vastaehdotukset (nro 3, sis. muutosesitykset 1 - 3) yksimielisesti.

Vastaehdotus 4:
Outi Ojala: Poistetaan luvusta "sosiaaliset hankinnat" kappale: "Kaupunki edistää hankinnoillaan eettisesti tuotettujen tuotteiden käyttöä. Lisätään eettisesti tuotettujen tuotteiden valikoimaa. Kaupunki pyrkii lisäämään reilun kaupan tuotteiden käyttöä."

Tilalle laitetaan lisäys: "Helsinki siirtyy käyttämään reilun kaupan periaatteiden mukaisesti tuotettua kahvi ja teetä ja pyrkii aktiivisesti lisäämään muiden reilun kaupan tuotteiden käyttöä. Kaupunki hakee Reilun kaupan kaupungin -arvonimeä."

Kannattajat: Johanna Sumuvuori

Vastaehdotus 5:
Johanna Sumuvuori: Yhdistetään kappaleet ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu yhdeksi kappaleeksi ”Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu”

Lisätään ensimmäisen kappaleen loppuun: ”Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen tätäkin suurempi leikkaaminen Suomen ja EU:n linjausten mukaisesti.”

Muutetaan kappale ”Helsinki on eturivin toimija ympäristönsuojelussa.” muotoon: ”Helsinki on eturivin toimija ympäristönsuojelussa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Kaupungin ympäristöpoliittiset tavoitteet pidetään jatkuvalla päivittämisellä ajan tasalla. Kaupunginvaltuusto käsittelee ympäristöraportin vuosittain.”

Kannattajat: Laura Rissanen

Kaupunginhallitus hyväksyi Sumuvuoren vastaehdotuksen (nro 5) yksimielisesti.

Vastaehdotus 6:
Johanna Sumuvuori: Lisätään kappaleen ”Ruokakulttuurin kehittämisessä…” loppuun lause: "Siksi erityisesti kasvisruuan määrään ja laatuun panostetaan Palmian Catering-tarjonnassa."

Kannattajat: Laura Rissanen

Vastaehdotus 7:
Johanna Sumuvuori: Lisätään luvun ”Maahanmuutto ja monimuotoisuus” kolmanneksi kappaleeksi: "Pakolaisille, turvapaikanhakijoille ja muille maahanmuuttajille mahdollistetaan pääsy kieliopetukseen vähintään kolmen kuukauden sisällä Helsinkiin saapumisesta sekä kieliopetuksen jatkuvuuteen.”

Ja lisätään kappaleen ”Maahanmuuttajien kiinnittymistä…” loppuun lauseet: ”Erityistä huomiota kiinnitetään EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden neuvontaan ja aseman parantamiseen työmarkkinoilla. Varmistetaan vaikeasti traumatisoituneiden pakolais- ja turvapaikanhakijalasten ja -nuorten nopea pääsy arviointi- ja kuntoutuspalveluiden piiriin.”

Kannattajat: Laura Rissanen

Vastaehdotus 8:
Johanna Sumuvuori: Lisätään luvun ”Kansainvälinen yhteistyö” loppuun kappale:
”Helsinki vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä syrjinnän vähentämiseksi ja hakee UNESCO:n alaisen The European Coalition of Cities Against Racism -verkoston jäsenyyttä.”

Kannattajat: Laura Rissanen

Vastaehdotus 9:
Jussi Halla-aho: Liitteen 1 sivu 5:

Lisätään ensimmäisen kappaleen loppuun seuraava lause: "Kaupunki vie kaikki harmaan talouden esiintymistä koskevat epäilyt poliisin tutkittavaksi."

Jussi Halla-ahon vastaehdotusta (nro 9) ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus 10:
Jussi Halla-aho: Liitteen 1 sivu 5:

Muutetaan "Maahanmuutto ja monimuotoisuus" -osion ensimmäinen kappale ("Maahanmuutto Helsinkiin [...] kehittämisessä tunnustetaan.") seuraavasti: "Maahanmuuttajien onnistuneen integroinnin merkitys kaupungin elinvoimaisuudelle ja kansainväliselle kilpailukyvylle tiedostetaan."

Perustelut: Kaupungin johto on useissa yhteyksissä tuonut esille, että maahanmuuttajien syrjäytyminen, segregaatio ja ghettoutuminen, usein toisessa polvessa, on Helsingin suurimpia lähivuosien ja -vuosikymmenien taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia. Tätä taustaa vasten väite, jonka mukaan maahanmuutolla sinänsä olisi myönteinen merkitys Helsingin elinvoimaisuudelle tai kansainväliselle kilpailukyvylle, ei vastaa todellisuutta.

Jussi Halla-ahon vastaehdotusta (nro 10) ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus 11:
Jussi Halla-aho: Liitteen 1 sivu 6:

Muotoillaan sivun ensimmäinen kappale seuraavasti:
"Maahanmuuttajien kiinnittymistä työmarkkinoille ja laajemmin yhteiskuntaan tuetaan tarjoamalla tarpeen mukaista suomen ja ruotsin kielen opetusta sekä tietoa työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkojen hakemisesta."

Perustelut: Työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkojen tulee olla kaikkien haettavissa yhtäläisin ehdoin ilman, että ketään suositaan tai syrjitään taustansa perusteella. Sen sijaan tulee kiinnittää huomiota siihen, että tieto tällaisista paikoista saavuttaa myös maahanmuuttajat.

Jussi Halla-ahon vastaehdotusta (nro 11) ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 1 - Rissanen) Lisätään johdantoluvun loppuun kappale:
"Kuntalain 1. pykälän mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Globaalit vuorovaikutussuhteet vaikuttavat nykyään merkittävästi ja kasvavasti kuntien toimintaan kaikilla toimialoilla ja myös kuntalaisten arkeen. Toisaalta kuntien omalla toiminnalla on vaikutuksia kaikkialla maailmassa. Kuntien onnistuminen kuntalain asettamissa tavoitteissa edellyttää siten etenevässä määrin kuntien oman toiminnan globaalin toimintaympäristön ymmärtämistä sekä kuntien aktiivista pyrkimystä omalta osaltaan vaikuttamaan globaaliin kehitykseen. Tilanne on maailmanlaajuisesti paikallishallinnolle vielä uusi ja haastava. Helsinki

pyrkii olemaan kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaava toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti."

Jaa-äänet: 0

Ei-äänet: 14
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 6 - Sumuvuori) Lisätään kappaleen ”Ruokakulttuurin kehittämisessä…” loppuun lause: "Siksi erityisesti kasvisruuan määrään ja laatuun panostetaan Palmian Catering-tarjonnassa."

Jaa-äänet: 7
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jan D Oker-Blom, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava

Ei-äänet: 7
Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Osku Pajamäki, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

Puheenjohtajan äänen ratkaistessa, esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastehdotus 7 - Sumuvuori) Lisätään luvun ”Maahanmuutto ja monimuotoisuus” kolmanneksi kappaleeksi: "Pakolaisille, turvapaikanhakijoille ja muille maahanmuuttajille

mahdollistetaan pääsy kieliopetukseen vähintään kolmen kuukauden sisällä Helsinkiin saapumisesta sekä kieliopetuksen jatkuvuuteen.”

Ja lisätään kappaleen ”Maahanmuuttajien kiinnittymistä…” loppuun lauseet: ”Erityistä huomiota kiinnitetään EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden neuvontaan ja aseman parantamiseen työmarkkinoilla. Varmistetaan vaikeasti traumatisoituneiden pakolais- ja turvapaikanhakijalasten ja -nuorten nopea pääsy arviointi- ja kuntoutuspalveluiden piiriin.”

Jaa-äänet: 1
Jussi Halla-aho

Ei-äänet: 13
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 8 - Sumuvuori) Lisätään luvun ”Kansainvälinen yhteistyö” loppuun kappale:
”Helsinki vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä syrjinnän vähentämiseksi ja hakee UNESCO:n alaisen The European Coalition of Cities Against Racism -verkoston jäsenyyttä.”

Jaa-äänet: 1
Jussi Halla-aho

Ei-äänet: 13
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: (Vastaehdotus 4 - Ojala) Poistetaan luvusta "sosiaaliset hankinnat" kappale: "Kaupunki edistää hankinnoillaan eettisesti tuotettujen tuotteiden käyttöä. Lisätään eettisesti tuotettujen tuotteiden valikoimaa. Kaupunki pyrkii lisäämään reilun kaupan tuotteiden käyttöä." Tilalle laitetaan lisäys: "Helsinki siirtyy käyttämään reilun kaupan periaatteiden mukaisesti tuotettua kahvi ja teetä ja pyrkii aktiivisesti lisäämään muiden reilun kaupan tuotteiden käyttöä. Kaupunki hakee Reilun kaupan kaupungin -arvonimeä."

Jaa-äänet: 1
Jussi Halla-aho

Ei-äänet: 12
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Outi Ojala, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 1
Jan D Oker-Blom

Poissa: 1
Tarja Kantola

27.08.2012 Pöydälle

28.05.2012 Pöydälle

21.05.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 24.05.2012 § 19

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Johtokunnalla ei ole lisättävää Globaalin vastuun strategiaa

valmistelevan työryhmän ehdotukseen. Orkesterin kansainvälinen yhteistyötoiminta on ehdotuksen peruslinjausten mukaista.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäassistentti, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 08.05.2012 § 112

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa Globaalin vastuun strategiaehdotuksesta ja sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon:

"Terveyslautakunta pitää merkittävänä, että Helsinki ilmeisesti Suomen ensimmäisenä kuntana on laatimassa oman globaalin eli maailmanlaajuisen vastuun strategian. Työryhmän kokoama taustamuistio on monipuolinen kuvaus siitä, miten useilla eri tavoilla maailmanlaajuinen vastuu pyritään valtion ja kaupungin eri linjauksissa ja toiminnoissa ottamaan huomioon. Valtion ja kunnan roolien tarkentamiseen on tarvetta varmasti jatkossakin.

Terveyslautakunta toteaa, että ehdotus Helsingin kaupungin globaalin vastuun strategiaksi ja sen sisältämä taustamuistio ovat tärkeä kannanotto terveellisen ja turvallisen yhteiskunnan tulevaisuuden suunnitteluun. Hallintokuntarajat ylittävä yhteinen strategia voi toteutuessaan parantaa ihmisten ja elinympäristön tilaa monilla eri tavoilla. On tarkoituksenmukaista, että kaikkiin tarkasteltaviin alueisiin liittyvät ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen.

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ympäristönsuojelun edistämiseen liittyen terveyslautakunta toteaa antaneensa 17.2.2010 lausunnon Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian luonnoksesta sekä 1.11.2010 lausunnon Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan luonnoksesta. Terveyslautakunta pitää globaalin vastuun strategiassa mainittuja ilmastomuutoksen ja ympäristösuojelun tavoitteita kannatettavina ja esittää, että toimenpide-ehdotusten toteuttamismahdollisuuksia selvitettäisiin.

Hankintoihin liittyen terveyslautakunta toteaa, että kaupungin hankintakeskus toimii kaupungin yhteishankintayksikkönä, joka kilpailuttaa ensisijaisesti yhteishankittavat tuotteet ja palvelut ja vastaa

niiden osalta globaalin vastuun periaatteiden toteutumisesta. Terveyskeskus pyrkii huomioimaan globaalin vastuun periaatteet omissa kilpailutuksissaan siinä määrin kuin se on mahdollista. Hankintalain mukaan tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten ja kriteerien, kuten esimerkiksi ympäristökriteerien, tulee liittyä hankinnan kohteeseen. Suuri osa terveyskeskuksen kilpailuttamista palveluhankinnoista koskee lääkäri- ja hoitajapalveluita, joiden tarjouspyynnöissä asetettaviin vaatimuksiin ympäristökriteerien liittäminen on hyvin vaikeaa. Terveyslautakunta esittää, että globaalin vastuun strategian osana kaupunki päättää hankinnoissaan välttää yhteistyötä toimittajien kanssa, jotka käyttävät ns. veroparatiiseja verojen kiertämiseen

Terveyslautakunta kannattaa maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviä linjauksia todeten, että niissä korostuvat hyvä ihmisarvoinen elämä turvallisessa ympäristössä sekä kielen oppiminen, työllistyminen ja vaikutusmahdollisuudet. Nämä kaikki ovat ihmisen terveyden ja toimintakyvyn kannalta keskeisiä edellytyksiä.

Henkilöstöön liittyviä linjauksia terveyslautakunta kannattaa todeten, että ne ovat keskeisiä myös terveyskeskuksen toiminnan kannalta ja niiden mukaisesti toimitaan jo.

Vielä terveyslautakunta toteaa, että taloudenhoidon osalta terveyskeskus noudattaa kaupungin ohjeita ja näin pyrkii edistämään esitettyjä tavoitteita. Osin nämä tavoitteet liittyvät myös kansainväliseen yhteistyöhön.

Terveysvaikutusten arviointi

Kaupungin globaalin eli maailmanlaajuisen vastuun strategian tarkoituksena on edistää osaltaan ihmisten ja ympäristön hyvinvointia kaikkialla maailmassa. Strategian linjausten toteutumisella voi olla merkittäviä ja erittäin laajoja myönteisiä terveysvaikutuksia."

Käsittely

08.05.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Edellä oleva päätös lausunnoksi syntyi äänestyksen jälkeen puheenjohtaja Malisen ehdotettua jäsen Leppäsen kannattamana, että lausunnon neljännen kappaleen loppuun lisätään seuraava esitys: "Terveyslautakunta esittää, että globaalin vastuun strategian osana kaupunki päättää
hankinnoissaan välttää yhteistyötä toimittajien kanssa, jotka käyttävät ns. veroparatiiseja verojen kiertämiseen."

Äänestyksessä esittelijän ehdotuksen ja puheenjohtaja Malisen vastaehdotuksen välillä todettiin lautakunnan äänin 6 (Tuuli Kousa, Eeva Kuuskoski, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Karita Toijonen, Hannu Tuominen) - 3 (Sami Heistaro, Laila Inborr, Riitta Snäll) kannattavan puheenjohtaja Malisen vastaehdotusta.

17.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 02.05.2012 § 141

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle globaalin vastuun strategiasta ja sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon.

Sosiaalilautakunta pitää merkittävänä, että Helsinki on tarttunut globaalin vastuun teemaan ja lähtenyt määrittelemään, millaisen strategian avulla sitä voitaisiin toteuttaa. Työryhmän mukaan haasteena on ollut strategian sisältöalueiden määrittely suomalaisen kuntaorganisaation ja lisääntyvien globaalien vuorovaikutussuhteiden kentässä. Valmistelussa on keskitytty globaalin vastuun keskeisten teemojen tunnistamiseen, jotta voitaisiin käydä keskustelua kunnan roolista globaalin vastuun kantamisessa ennen toimenpiteiden määrittelyä.

Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan työryhmä on onnistunut hyvin rajaamaan kunnan globaalin vastuun piirin kuuluvat teemat, joita ovat ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstöön liittyvät kysymykset. Lisäksi on määritelty ne globaalin vastuun ulottuvuudet, jotka kuuluvat valtion toimivaltaan.

Työryhmän kokoama taustamuistio on monipuolinen kuvaus siitä, miten globaali vastuu otetaan huomioon valtion ja kaupungin eri linjauksissa ja toiminnoissa. Valtion ja kunnan välinen työnjako ja strateginen kumppanuus ovat tärkeitä myös jatkossa, esimerkiksi pakolaisten vastaanottamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Sosiaalilautakunta pitää oikeansuuntaisena työryhmän ajatusta siitä, että ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin globaalin vastuun tarkasteltaviin alueisiin.

Sosiaalilautakunta pitää globaalin vastuun strategiassa mainittuja ilmastomuutoksen ja ympäristösuojelun tavoitteita kannatettavina. Esitetyt linjaukset ovat yhdenmukaiset valmisteilla olevan Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan kanssa. Kaupungin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden lentomatkojen aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen kompensointijärjestelmän käyttöönotto on kannatettava ehdotus ja osoitus kaupungin ilmastovastuusta.

Sosiaalilautakunta pitää hyvänä, että ruokapalvelun ja helsinkiläisten ruokaketjun ekologisen jalanjäljen pienentäminen on nostettu esiin. Vuonna 2010 hyväksytyn Ruokakulttuurin kehittämisvalinnat toimenpideohjelman mukaisesti lasten päivähoidossa on käynnistetty lastenruokailun luomuohjelman edellyttämät toimenpiteet yhteistyössä Palmian ja hankintakeskuksen kanssa. Tavoitteena on luomuruoan osuuden kasvattamisen päiväkotiruokailussa 50 %:iin vuoteen 2015 mennessä sekä muutoksen kytkemisen päiväkotien pedagogisiin sisältöihin.

Varhaiskasvatusta kaupunkitasolla ohjaaviin asiakirjoihin on lisätty ruokaan ja ruokakulttuuriin liittyviä pedagogisia sisältöjä ja päiväkotien toiminnassa ruokailutilanteilla, erilaisilla tutustumiskäynneillä ja tapahtumilla sekä muilla ruokaan liittyvillä sisällöillä tulee jatkossa olemaan entistä suurempi merkitys. Palmian kanssa yhteistyössä toteutetaan erilaisia teemaviikkoja ja –päiviä, joista esimerkkinä kevään 2012 lähiruokaviikko ja syksyn 2012 sadonkorjuuviikko. Pedagogisten sisältöjen ytimenä on lapsen kokonaisvaltaisen ruokakokemuksen nostaminen keskiöön vuorovaikutteisessa prosessissa kasvattajien, vanhempien ja lasten kanssa.

Sosiaalilautakunta yhtyy taustamuistiossa esitettyyn käsitykseen, jonka mukaan Helsingin kaupungilla merkittävänä julkisten hankintojen tekijänä on mahdollisuus vaikuttaa kestävän kehityksen periaatteiden edistämiseen. Sosiaaliviraston tavoitteena on huomioida globaalin vastuun periaatteet omissa hankinnoissaan ja kilpailutuksissaan siinä määrin kuin se on mahdollista. Kaupungin hankintakeskus toimii kaupungin yhteishankintayksikkönä, joka kilpailuttaa ensisijaisesti yhteishankittavat tuotteet ja palvelut ja vastaa niiden osalta globaalin vastuun periaatteiden toteutumisesta.

Sosiaalilautakunta pitää myönteisenä sitä, että strategiassa mainitaan erikseen maahanmuutto ja monimuotoisuus ja että maahanmuutto ilmiönä otetaan huomioon kaupungin kehittämisessä tavoitteena

kaupunkilaisten hyvinvointi. Myös oman kielen ja kulttuurin tukeminen on kannatettavaa, samoin kuin se, että muunkielisten tarpeet ymmärretään ja palveluihin luodaan yhdenvertainen pääsy.

Sosiaalilautakunta pitää tärkeänä muunkielisen henkilöstön määrän lisäämistä siten, että se vastaa muunkielisten osuutta kaupungin väestöstä. Sosiaaliviraston muunkielisen henkilöstön osuus on kasvanut tasaisesti viime vuosina. Vuoden 2011 lopussa muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen henkilöstön osuus sosiaaliviraston henkilöstöstä oli 6.53 %. Muunkielisen henkilöstön osuus oli suurin vanhusten palveluissa, jossa muunkielistä henkilöstöä oli 15.74 %.

Muunkielisen henkilöstön osuuden kasvattaminen sekä monimuotoisuuden kehittäminen liitetään sosiaalitoimen vuoden 2013 henkilöstötavoitteisiin. Henkilöstöraportointia kehitetään siten, että muunkielisen henkilöstön määrän kehittyminen raportoidaan vuoden 2012 henkilöstöraportoinnin yhteydessä.

Oppisopimuskoulutus on muunkielisille jatkossakin tärkeä väylä työllistyä sosiaalitoimen tehtäviin. Sosiaalivirastossa käynnistetään vuosittain yksi muunkielisille tarkoitettu oppisopimusryhmä lähihoitajan tutkinnon suorittamista varten, muunkielisiä on myös muissa oppisopimusryhmissä.

Monimuotoisuutta kehitetään esimiesten ja työyhteisöjen monimuotoisuusvalmennuksilla. Muunkielisille turvataan mahdollisuus osallistua suomen kielen opetukseen. Sosiaalivirastossa on hyviä kokemuksia muunkielisille työntekijöille, heidän esimiehilleen sekä muunkielisille opiskelijoilleen järjestetyistä verkostotilaisuuksista. Virastossa on otettu käyttöön myös erityisesti muunkielisille tarkoitettuja perehdytyskäytäntöjä. Jatkossa on tarvetta panostaa lisäksi muun muassa muunkielisten opiskelijoiden harjoittelujaksojen kehittämiseen.

Sosiaalilautakunta haluaa lopuksi nostaa esille kysymyksen erillisstrategian tarpeellisuudesta. Parhaillaan on käynnistymässä vuosien 2013- 2016 strategiaohjelman sisältöjen ja rakenteen hahmottelu. Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan globaalin vastuun strategiset linjaukset ja toimenpiteet olisi mahdollista sisällyttää uuteen strategiaohjelmaan, jolloin erillistä strategiaa ei tarvittaisi. Hallintokunnat voisivat laatia omat linjauksensa ja talousarviotavoitteensa strategiaohjelman pohjalta.

Terveysvaikutusten arviointi

Kaupungin globaalin strategian tarkoituksena on edistää sosiaalisesti kestävää kehitystä Helsingissä sekä lisätä tietoisuutta kaupungin toimenpiteiden vaikutuksista muualla maailmassa. Näin linjausten ja

toimenpiteiden toteutumisella voi olla merkittäviä ja myönteisiä terveysvaikutuksia.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Tuula Vesanen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 43377
tuula.vesanen(a)hel.fi

Henkilöstökeskus 30.4.2012

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Henkilöstökeskus kannattaa esitettyjä näkemyksiä ja toimenpiteitä. Henkilöstökeskus varautuu omalta osaltaan toteuttamaan sovittavat toimenpiteet.

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, osastopäällikkö, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 26.04.2012 § 39

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisesti voi sanoa, että Helsingissä kynnys saattaa kansainväliseen tietoisuuteen omaa osaamistaan on kovin korkea. Kansainvälisesti tunnetuksi tullaan vasta kun on olemassa valmis tuote tai todistetusti kreditoitu palvelu (kuten koulutusjärjestelmän PISA –arvio). Kansainvälistä mediaa ja yhteistyökumppaneita tulisi lähestyä jo kun on riittävän hyvä idea, konsepti tai suunnitelma. Kaupungille ominainen kansainvälinen ujous näkyy myös siinä, että lähdetään globaaleille kentille vain suurien hankkeiden ja ’highlight’ien kautta – kuitenkin kaupungin peruspalvelutuotanto on täynnä innovaatioita ja hyviä käytäntöjä, jotka ovat täysin ’vientikelpoisia’.

Strategiassa on huomioitu riittämättömästi kansainvälisiin verkostoihin, tietoverkkoihin ja Internetiin liittyvät linjaukset ja tavoitteet. Globaalin vastuun strategiaa tulisi laajentaa digitaalisen maailman antamiin mahdollisuuksiin, kuten tiedottamiseen, verkostoitumiseen, liikkumiseen ja saavutettavuuteen liittyviin asioihin.

Kansainväliset, merkittävästi tietoverkoissa toimivat, verkostot tulevat yhä tärkeämmiksi osaamisen jakamisen ja kehittämisen välineiksi. Helsinki voisi hyötyä aktiivisesta kansainvälisestä verkottumisesta toisaalta omaa osaamistaan tehokkaammin vieden sekä toisaalta sitä yhteistyössä rakentamalla. Nuorisoasiainkeskuksen kohdalla tällaista yhteistyötä rakennetaan verkkonuorisotyössä, digitaalisten pelien pelaamisessa, nuorten vaikuttamistoiminnassa ja monikulttuurisessa nuorisotyössä. Verkostoutumista rahoitetaan kansainvälisten tuki- ja rahoitusohjelmien kautta.

Tietoverkot ylittävät myös maanosien ja niiden perinteisten hallinnollisten alueiden rajat. Globaalin vastuun tarkastelu antaa tässäkin suhteessa mahdollisuuden arvioida eurosentrismiä: Pääkaupunkiseutu ja Helsinki ovat jo nyt tunnettuja kansainvälisistä yrityksistään, maailmanluokan urheilu- ja kulttuuritapahtumista, WDC:stä, Guggenheimista jne. – Mitä olisivat kaupungin muun toiminnan globaalit mahdollisuudet?

Mainittakoon, että nuorisoasiainkeskus on omassa kansainvälisyysohjelmassaan vuosille 2011-2013 määritellyt ”globaalin kansalaisuuden” kasvatustehtäväkseen. Nuorille luodaan mahdollisuuksia kokea kansainvälisyyttä sekä kotikaupungissaan Helsingissä että muualla maailmassa niin reaali- kuin verkkomaailmassa. Nuorten matkaryhmät suunnittelevat, valmistelevat ja toteuttavat nuorisovaihtoja. Nuorten vapaaehtoisvaihtoja toteutetaan toimimalla vastaanottavana tahona sekä lähettävänä tahona. Molemmat kuuluvat EU:n nuoriso-ohjelman tukemiin toimintoihin. Helsinkiläiset nuorisojärjestöt toteuttavat monikulttuurista toimintaa sekä kotikaupungissaan että osallistuvat itse maailmanlaajuisten järjestöjen ja tapahtumien ketjuihin.

Globaalin vastuun strategia on moniaineksinen ja konkreettinen kiteytys Helsingin kaupungin keskeisistä mahdollisuuksista osallistua maailmanlaajuisten kysymysten ratkaisemiseen. Taustamuistio syventää varsin informatiivisesti strategiaan tiivistettyjä esityksiä. Nuorisoasiainkeskus pitää esitettyjä tavoitteita ja toimenpiteitä kannatettavina, mutta haluaa esittää niihin seuraavia näkökohtia.

On tärkeää, että globaalia vastuuta erityisesti ilmastonmuutosta käsitellään kaupungin strategiatasolla, koska vastuun kantaminen ulottuu lopulta kaikkiin kaupunkilaisiin ja koko kaupungin hallintoon. Tästä näkökulmasta katsottuna on huolehdittava siitä, että strategiassa esitetyt toimenpiteet ovat riittävän vaikuttavia ja laaja-alaisia ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Suomen, pääkaupunkiseudun ja Helsingin erityisenä haasteena on, että kuulumme siihen pieneen joukkoon maapallon ihmisistä, jotka kuluttavat suurimman osan käytettävissä olevista luonnonvaroista. Meillä on vain yksi maapallo,

mutta me suomalaiset elämme, kuin niitä olisi useampia. Tarvittaisiin noin kolme ja puoli maapalloa, jos kaikkien ekologinen jalanjälki olisi samansuuruinen kuin suomalaisten. (Ecological Footprint Atlas 2010).

Ilmastonmuutosta pidetään tällä hetkellä kaikkein pahimpana ympäristöuhkana. On kuitenkin muistettava, ettei omasta toiminnasta syntyneiden päästöjen leikkaaminen pelkästään riitä, vaan on vaikutettava myös elämäntavastamme johtuvan kulutuksen ilmastovaikutuksiin. Aina ottaessamme luonnonvaroja käyttöömme esimerkiksi uusien laitteiden muodossa, aiheutamme hiilidioksidipäästöjä jossain päin maailmaa. Globaalin vastuun kantaminen edellyttäisi siis kaupungin osalta laajempaa luonnonvarojen kuluttamisen tarkastelua. Hankintojen ekologisuus ja eettisyys ovat tärkeitä asioita, mutta vielä tärkeämpää olisi pohtia sitä voidaanko hankinta joskus jättää tekemättä. Voidaanko ostaa palvelua tuotteen sijaan? Mitä voisimme lainata, kierrättää tai yhteiskäyttää? Strategiassa voisi painottaa enemmän sitä, miten kaupunkina voisimme tuottaa samat palvelut kuntalaisille ekotehokkaammin vähemmillä luonnonvaroilla. Maailmanlaajuiset vaikutuksemme ovat jääneet meiltä ohuesti ymmärretyiksi, jos esimerkiksi ilmastonmuutoksen hidastamiseksi keskitymme vain oman kaupunkimme hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen.

Kulutuksestamme syntyy paljon jätettä sekä tuotteiden valmistusmaissa että täällä Helsingissä. Sähköisten laitteiden lisääntyminen toiminnassamme ja niiden nopea uusimistahti tuottaa paljon sähkö- ja elektroniikkaromua. Globaalia vastuuta kantavana Helsingin kaupungilla tulisi olla järjestelmä, joka takaa sen, ettei ser-romua kulkeudu kehitysmaihin alkeellisiin oloihin purettavaksi. Greenpeacen arvion mukaan EU:n alueella kerätystä SER:stä vain 25 % käsitellään asianmukaisesti – loput katoavat jäljettömiin (Honkonen, J., Tuurala, A. 2009. Vihreä IT; elektroniikan elämänkaari. Tietokone 5/2009).

Ruokanäkökulmaa käsitellään muistiossa paljon ja onkin tärkeää, että ruokaa Suomessa tuotetaan ympäristöystävällisesti ja suositaan lähiruokaa sekä luomua. Kaupunki voisi kuitenkin toimia äänekkäämmin kasvispainotteisen ruokavalion puolesta, koska lihan syönnin vähentäminen on merkittävin globaali ruokaan liittyvä ympäristöteko. Kasvisruoan määrää tulisikin huomattavasti lisätä Palmian tarjonnassa ja sen laatuun ja ravitsevuuteen tulisi kiinnittää huomiota. Reilun kaupan järjestelmä on sinänsä hyvä ja kannatettava, mutta kaupungin isona toimijana on syytä selvittää myös muiden eettiseen kuluttamiseen liittyvien sertifikaattien käyttökelpoisuus, esimerkiksi kelpuutetaanko UTZ – merkitty kahvi Reilun kaupan kaupungin käyttöön. Myös banaaneilla on Reilun kaupan merkille

kilpaileva järjestelmä. Kaupunkiviljely tulee jatkossa varmaan lisäämään tervettä suhtautumista ruoka-asioihin.

Lopuksi nuorisoasiainkeskus toivoo, että Globaalin vastuun strategiaan tai muistioon lisättäisiin kappale kaupungin ekotukihenkilöistä, joita toimii jo miltei kaikissa kaupungin virastoissa ja laitoksissa. Tämä on merkittävä kaupungin globaalin vastuun resurssi, jotka tarvitsisivat tuekseen hyvin toimivan ympäristöjohtamisen ja kaikkien esimiestensä tuen. Hyvin toimiessaan ekotukijärjestelmä voisi viedä ymmärrystä globaalista vastuusta ruohonjuuritasolle kaikkiin virastoihin ja laitoksiin.

Käsittely

26.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että

kohdassa 4 korvataan "Strategiassa voisi painottaa.." alkavassa virkkeessä sana "hyvät" sanalla "samat" ja kohdasta 6 poistetaan virke " Miksei työpaikkaruokaloissakin voisi olla koulujen tapaan yksi kasvisruokapäivä viikossa ja sen lisäksi kaikkina muina päivinä kasvisvaihtoehto?"

Vastaehdotus:
Tuomas Tiihonen: Lautakunta päättää antaa esityksen mukaisen lausunnon muokattuna siten, että

lausunto järjestetään uudelleen siten, että kohdat 2-6 siirretään kohdan 11 jälkeen ja kohtien 7 ja 8 järjestys vaihdetaan.

Kannattajat: Malina Valtonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Lautakunta päättää antaa esityksen mukaisen lausunnon muokattuna siten, että lausunto järjestetään lausunnon uudelleen siten, että kohdat 2-6 siirretään kohdan 11 jälkeen ja kohtien 7 ja 8 järjestys vaihdetaan.

Jaa-äänet: 4
Riku Ahola, Verna Castren, Erkki Perälä, Johanna Sandberg

Ei-äänet: 5
Anita Kuitunen, Tuomas Tiihonen, Petra Toivonen, Tuomo Valokainen, Malina Valtonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Lauri Siurala

Lisätiedot

Lauri Siurala, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
lasse.siurala(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 24.04.2012 § 46

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle globaalin vastuun strategiasta ja sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon:

Kaupunginmuseon johtokunta pitää hyvänä, että Helsingin kaupunki on tunnistanut kaupungin roolin globaalin vastuun kantamisessa ja kirjannut siihen kuuluvat teemat ja linjaukset strategiamuotoon hyödyntäen jo olemassa olevia tai valmisteilla olevia aiheeseen liittyviä kaupungin ohjelmia ja linjauksia. Poimintoja on tehty kaupungin strategiaohjelmasta, hankintastrategiasta, elinkeinopolitiikasta, tapahtumajärjestämisen linjauksista, ruokakulttuuristrategiasta ja harmaan talouden torjunnan toimintaohjeista. Itse globaalin vastuun strategiaan on sisällytetty vain uudet toimenpide-ehdotukset

Työryhmän ehdotuksen sisältämät globaalin vastuun sisältöalueet (ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta, henkilöstö) liittyvät vähintäänkin välillisesti kaikkien virastojen toimintaan. Taustamuistiossa onkin ansiokkaasti pohdittu globaalin vastuun määrittelyn haasteita palvelujen tuottamisen ja hankintojen ympäristö- ja ilmastovaikutuksista aina ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

Yhdellä alueella strategia jää osin ohueksi: kulttuurin rooli ja merkitys globaalin vastuun näkökulmasta on jäänyt vähäiselle käsittelylle. Johtokunta pitää tärkeänä, että muistiossa huomioitaisiin myös valtuuston 2011 hyväksymän Helsingin kulttuuristrategian 2012-2017 linjauksia. Globaalin vastuun kannalta siihen sisältyy joitakin olennaisia periaatteita. Kulttuuri on osa kansalaisyhteiskuntaa, se on kestävää kehitystä ja se vahvistaa yhteisöllisyyttä ja edistää terveyttä. Näillä kaikilla on yhtymäkohtansa globaalin vastuun strategiaan, mm. siihen jo sisältyvään maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviin

kysymyksiin. Kestävän kansalaisyhteiskunnan lähtökohtia ovat kulttuurienvälisyys, vuoropuhelu ja eri kulttuurien rinnakkaiselo. Kulttuurilla on roolinsa ja mahdollisuutensa eriarvoistumisen hillinnässä ja yhteisöllisyyden lisäämisessä. Kulttuurin trendit ja muutokset ovat globaaleja.

Johtokunta esittää, että myös kulttuuristrategiaa hyödynnettäisiin globaalin vastuun strategiassa muiden linjausten ohessa. Strategiaan olisi hyvä lisätä kulttuuristen oikeuksien kunnioittaminen ja kulttuurin saavutettavuuden periaatteet, joihin liittyy mm. oikeus kulttuuriperintöön ja sen suojeluun.

Johtokunta pitää tärkeänä, että myös rakennettu kulttuuriympäristö ja sen vaaliminen näkyisi kaupungin globaalin vastuun strategiassa. Kulttuuriympäristön vaaliminen on kestävää kehitystä. Siihen nivoutuvat myös energiansäästön haasteet vanhassa rakennusperinnössä sen ominaislaatua kadottamatta ja korjausrakentaminen ylikorjaamista tai turhaa uusimista välttäen, perinteisiä ja ekologisia menetelmiä sekä materiaaleja suosien.

Kulttuuriympäristöä ja -perintöä ei voi unohtaa globaalin vastuun strategiasta myöskään siksi, että Suomi on sitoutunut noudattamaan lukuisia kansainvälisiä sopimuksia ja suosituksia, joista voi mainita esim. Unescon maailmanperintösopimuksen. Sen sisältämistä maailmanperintökohteista yksi, Suomenlinna, sijaitsee Helsingissä. Toinen maininnan arvoinen sopimus on Haagin yleissopimus, jonka tavoitteena on kulttuuriomaisuuden suojelu aseellisen selkkauksen sattuessa. Muita tärkeitä kansainvälisiä sitoumuksia ovat esimerkiksi maisemaa koskeva eurooppalainen yleissopimus, jonka lähtökohtia ovat kestävän kehityksen tavoitteet sekä maiseman merkitykset kulttuurin, ekologian, ympäristön, talouden ja yhteiskunnan kannalta. Erityisenä näkökulmana on maiseman merkitys eurooppalaisen identiteetin, paikallisen kulttuurin ja yksilön elämänlaadun turvaamisessa.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitoksen jk 24.04.2012 § 37

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Johtokunta päätti antaa seuraavansisältöisen lausunnon globaalin vastuun strategiasta ja sen taustamuistiosta:

"Työryhmä on strategiassaan määritellyt globaalin vastuun ja esittänyt eräitä toimenpide-ehdotuksia. Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa on monipuolisesti käsitelty asiaa. Helsingin Satama ja satamatoiminnat ovat osa kansainvälistä kuljetusketjua, joten globaalit asiat ovat olennaisia sen toiminnassa.

Helsingin Satamalla on jo perustehtävänsä perusteella merkittävä rooli Helsingin liike-elämän ja elinkeinopolitiikan sekä kansainvälisen toiminnan tukemisessa. Helsingin Sataman toiminta-ajatus on määritelty seuraavasti:

Helsingin satama on Suomen ulkomaankaupan sekä matkustajaliikenteen pääsatama edistäen monipuolisesti Helsingin seudun elinkeinoelämää ja hyvinvointia. Liiketoiminnan aktiivisena kehittäjänä Helsingin Satama luo puitteet ja koordinoi toimintoja satamassa.

Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu

Yksi keskeinen asia globaalissa vastuussa on ilmastonmuutos ja sen hillintä. Kaupunki on asettanut konkreettisia tavoitteita kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi. Kaupunki vähentää kasvihuonepäästöjä vähintään 20% vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Satamatoiminnassa laivaliikenteen päästöt riippuvat olennaisesti kansainvälisen lainsäädännön ja määräysten kehittymisestä. Niihin ei Helsingin Satama suoraan voi kovinkaan paljon vaikuttaa.

Eräs keino ilmastonmuutoksen hillintään on oman toiminnan energiatehokkuuden lisääminen. Helsingin Satama on asettanut tavoitteekseen oman energiankulutuksen vähentämisen 2% vuosittain kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Tavoite onkin saavutettu vuosina 2009 -2011.

Laivaliikenteen päästöjen vähentämiseksi on Katajanokalla rakenteilla maasähköliityntämahdollisuus Tukholmaan liikennöiville aluksille. Helsingin Satama on mukana Itämeriohjelman hankkeissa, joissa tutkitaan laivaliikenteen päästöjen vähentämismahdollisuuksia ja myös mahdollisuuksia ottaa satamamaksuissa huomioon laivojen ympäristövaikutukset.

Itämeren suojelu on Helsingin Satamalle tärkeä asia. Helsingin Satama on ollut eturivin toimija mm. laivajätevesien vastaanotossa. Se on investoinut jo 1990- luvun puolivälistä lähtien laivajätevesien vastaanottojärjestelmiin. Helsingin Satama toimii yhteistyössä

varustamoiden ja Itämeren satamien kanssa tavoitteenaan kehittää järjestelmien toimivuutta.

Hankinnat

Helsingin Sataman tavara- ja materiaaliostot tehdään pääsääntöisesti kaupungin yhteishankintaelinten kilpailuttamilta tavarantoimittajilta. Kilpailutuksissa ja hankinnoissa on syytä huomioida kestävän kehityksen periaatteet. Hankinnoissa tavoitellaan energia- ja materiaalitehokkaita ratkaisuja ja ympäristökriteerit ovat tärkeä hankintojen valintakriteeri. Hankinnoissa pyritään suosimaan eettisyyttä ja toteuttamaan yhteiskunnallista vastuuta. Kilpailutuksen vertailu- ja valintaperusteiden käytöstä tarvitaan lisää ohjeistusta ja osaamisen varmistamista esimerkiksi koulutuksen avulla.

Harmaa talous

Helsingin Satama noudattaa tilaajavastuulakia ja kaupungin omaa harmaan talouden torjuntaohjetta. Ohjeeseen perustuen hankinnoissa käytettävien toimittajien pitää rekisteröityä yritys- ja yhteisötietolain mukaisesti ja huolehtia verojen, sosiaaliturva- ja muiden lakisääteisten maksujen maksamisesta. Päätöksenteko on mahdollisimman avointa ja julkista. Näillä toimenpiteillä ehkäistään väärinkäytöksiä kaikissa muodoissaan.

Kansainvälinen yhteistyö

Satamatoiminta on osa kansainvälistä kuljetusketjua ja erityisesti yhteistyö Itämeren alueella on tärkeää Helsingin Satamalle. Yhteydenpito merkittävimpiin vastasatamiin on keskeisessä asemassa. Helsingin Satama osallistuu aktiivisesti alan eri kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja edistää siten yhteisiä tavoitteita.

Henkilöstö

Helsingin Satama noudattaa kaupungin henkilöstöstrategiaa ja eettisiä periaatteita, jotka on tiedotettu henkilökunnalle. Henkilökunnalle taataan turvallinen, terveellinen ja tasa-arvoinen työympäristö. Henkilöstöä koulutetaan ympäristövastuullisuuteen.

Työmatkapyöräilyä edistetään. Helsingin Satama on työsuhdepolkupyöräilyn pilotti Helsingin kaupungilla ja yli 10 %:lla henkilöstöstä on työsuhdepolkupyörä.

Rekrytoinnissa edistetään muunkielisten työntekijöiden sijoittumista työpaikkoihin."

Esittelijä

talousjohtaja
Tauno Sieranoja

Lisätiedot

Tauno Sieranoja, talousjohtaja, puhelin: 310 33560
tauno.sieranoja(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 24.04.2012 § 27

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Johtokunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle ehdotuksen mukaisen lausunnon:

Strategialuonnoksessa globaalin vastuun sisältöalueiksi on määritelty ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstö.

Ilmastonmuutos

Strategiaehdotuksessa todetaan ilmastonmuutoksen osalta, että kaupunki vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoden 2020 mennessä ja että uusiutuvien energianlähteiden osuus energiantuotannossa nostetaan 20 %:iin vuoteen 2020 mennessä. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta, jossa esitetään konkreettinen toimenpideohjelma näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Helsingin Energian osalta. Kaupunginvaltuusto vahvisti päivitetyn kehitysohjelman kokouksessaan 18.1.2012.

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa kuvataan Helsingin kaupungin strategiaohjelman linjauksia: Helsinki toimii aktiivisesti ilmastonmuutoksen torjuntatyössä, edistää päästöjen vähentämistä synnyttäviä energian tuotantoon ja kulutukseen liittyviä innovaatioita sekä profiloituu ilmastoystävälliseksi kaupungiksi ja energiatehokkuuden (energian tuotannon, siirron ja käytön tehokkuuden) edelläkävijäksi. Helsingin Energian visiona on olla edelläkävijä energiatehokkuudessa. Helsingin Energia on mukana Elinkeinoelämän Keskusliiton ja työ- ja elinkeinoministeriön välisessä energiatehokkuussopimuksessa ja on sopimuksen myötä sitoutunut tehostamaan energiankäyttöään 9 % vuosina 2008–2016 vuoteen 2005 verrattuna.

Ympäristönsuojelu

Strategiaehdotuksessa korostetaan Itämeren suojelua tavoitteena vaikuttaa vesien tilaan paikallisesti ja koko Itämeren alueella. Helsingin Energia tukee omalla toiminnallaan tätä tavoitetta mm. Helsingin

yliopiston yhteyteen perustetun Helsingin Energian 100-vuotisrahaston kautta. Rahaston tarkoituksena on erityisesti Suomenlahtea koskevan Itämeri-tutkimuksen edistäminen.

Hankinnat, harmaan talouden torjunta

Helsingin Energia noudattaa tilaajavastuulakia ja kaupungin ohjetta harmaan talouden torjumiseksi.

Kansainvälisessä kaupassa globaali vastuu kansainvälisessä kaupassa edellyttää yritysmäisempää sitoutumista (Corporate Social Responsibility). Polttoainehankinnassaan Helsingin Energia edellyttää myyjältä sitoutumista vastuullisen liiketoiminnan käytäntöihin, käytännössä sitoutumista vähintään YK:n Global Compact – periaatteisiin, joihin työryhmän taustamuistiossakin viitataan yritysmaailman käytäntönä.. Lisäksi Helsingin Energia edellyttää toimittajilta myös selvitystä toimintapolitiikoista, joilla he täyttävät em. periaatteet sekä kansallisen lainsäädännön vaatimukset. Sopimuksiin sisällytetään myös oikeus auditoida näiden periaatteiden toteuttamista.

Maahanmuutto ja monimuotoisuus sekä henkilöstö

Helsingin Energian omissa kaupungin eettisiä periaatteita täydentävissä periaatteissa todetaan mm. ” kohtelemme toisiamme, liikekumppaneita ja muita sidosryhmiä oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti riippumatta heidän kansallisuudestaan, etnisestä alkuperästään, sukupuolestaan, iästään, poliittisesta kannastaan tai uskonnollisesta vakaumuksestaan”. Henkilöstö palkataan pysyvään työsuhteeseen aina kun mahdollista ja monimuotoisuutta tuetaan kokonaisvaltaisesti johtamiskäytännöissä huomioiden erityisesti toimialan haasteet, jolloin energia-alan osaaminen korostuu rekrytoinneissa ja osaamisen johtamisessa. Asiakaspalvelua tarjotaan kotimaisten kielten lisäksi myös englanniksi.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälisen yhteistyön osalta strategiaehdotuksessa todetaan, että globaalisti Helsinki edistää ilmastopoliittisia tavoitteita kohti hiilineutraalia tulevaisuutta ja vie maailmalle yksittäishankkeissa opittua osaamista, esim. energia- ja vesiasioihin liittyvissä kysymyksissä. Helsingin Energia on esitellyt mm. yhteistuotantoa, kaukojäähdytystä ja konesalien hukkalämmön hyödyntämistä lukuisissa kansainvälisissä yhteyksissä niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Taustamuistiossa on globaalin strategian sateenvarjon alle sisällytetty myös kaupungin elinkeinopolitiikka. Helsingin Energia vahvistaa toiminnallaan koko kaupungin liiketoiminnan ja asumisen edellytyksiä synnyttämällä kaupunkilaisten käyttöön toimivan energiamarkkinan,

joka takaa energian kilpailukykyisen hinnan ja saatavuuden. Toimintavarma energiahuolto ja luotettavat energiapalvelut ovat keskeinen osa toimivaa infrastruktuuria, joka on Helsingille merkittävä kilpailutekijä.

Käsittely

24.04.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Seppo Ruohonen: Poistetaan kappale numero 5.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Seppo Ruohonen

Lisätiedot

Kauno Kaija, Johtaja, puhelin: +358 9 617 2100
kauno.kaija(a)helen.fi

Henkilöstön kehittämispalvelut-liikelaitoksen jk 19.04.2012 § 10

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut - liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Oiva Akatemian johtokunta toteaa, että globaalin vastuun linjaukset Helsingin kaupungin toiminnassa ovat tärkeä osa koko Helsingin kaupungin strategisia linjauksia ja ne tulee sisällyttää kaikille toimialoille.

Oiva Akatemian johtokunta kannattaa tehtyjä linjauksia ja painottaa henkilöstön ja esimiesten osaamista ymmärtää ja ottaa huomioon monimuotoisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä. Muistiossa olevat toimenpiteet voidaan liittää osaksi Helsingin kaupungin omia henkilöstön kehittämistoimenpiteitä sekä johtamis- ja esimiesvalmennuksia. Oiva Akatemia edistää kehittämis-, koulutus- ja valmennustoimenpiteillään edelleen Monikulttuurinen johtaminen -hankkeen (2008-2012) tulosten käytäntöön viemistä ja hyvien käytäntöjen levittämistä.

Johtokunta painottaa myös, että kestävä kehitys tulee ottaa huomioon järjestelmällisesti kaupungin hankinnoissa. Kestävän kehityksen vertailu- ja valintaperusteiden käyttöä kilpailutuksessa voidaan tukea koulutuksellisilla toimenpiteillä.

Työryhmän ehdotuksesta ei ole muuta lausuttavaa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Mirja Heiskari

Asuntotuotantotoimikunta 18.04.2012 § 58

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Yleistä

Asuntotuotantotoimikunta pitää hyvänä nyt esitettyä globaalin vastuun strategiaa. Se kokoaa kaupungin toimintaa koskevat yhteiskuntavastuulliset päämäärät selkeäksi ja napakaksi kokonaisuudeksi ja toimii kaupungin tahdonilmauksena.

Asuntotuotantotoimikunnan toimialaan liittyy keskeisimmin esitetyistä teemoista ilmastonmuutoksen torjuminen, ympäristönsuojelu sekä hankinnat ja henkilöstö. Hankinnoissa korostuvat ympäristöasiat sekä harmaan talouden torjuntatoimet.

Keskeinen merkitys asuntotuotantotoimiston toiminnassa on siinä, miten rakennuttamisen hankinnat toteutetaan ja minkälaisin ehdoin ne tehdään. Yhteiskuntavastuullinen toiminta edellyttää eri hallintokuntien tavoitteiden yhteensovittamista ja yhteistyön tavoitteiden, toimintatapojen ja vastuiden kehittämistä.

Ilmastonmuutos ja ympäristöasiat rakennuttamisessa

Asuntotuotantotoimikunta on sitoutunut edistämään toiminnassaan kaupungin päästötavoitteiden saavuttamista. Toimikunnan ohjauksessa toimiva asuntotuotantotoimisto (ATT) panostaa rakentamisessaan eri tavoin kestävän kehityksen vaatimusten huomioon ottamiseen.

Kaupunkirakenteen eheyttämiseksi ATT selvitti kaupungin kiinteistöyhtiöiden kanssa yhteistyössä kiinteistöyhtiöiden tonteilla

sijaitsevat mahdolliset täydennysrakennuskohteet. Vuosina 2010 ja 2011 valmistuivat myös ATT:n ensimmäiset lisäkerroskohteet Laajasaloon, joita voidaan myös pitää tärkeinä avauksina kaupunkirakenteen eheyttämiseksi ja tiivistämiseksi.

Täydennysrakentamiskohteiden toteuttaminen on kuitenkin hidasta ja erityisesti autopaikkojen toteuttaminen jo olemassa olevaan ympäristöön on vaikeaa. Täydennysrakentamiskohteiden käynnistymistä hidastavat mm. kaavamuutosten vaatima aika ja täydennysrakennustonteilta siirrettäviä toimintoja korvaavien tilojen puute. Kaupungin eri hallintokuntien välinen yhteistyö onkin avainasemassa täydennysrakentamisen edistämisessä. Talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolle vuonna 2011 perustettuun täydennysrakentamisprojektiin kohdistuukin suuria toiveita toiminnan koordinoimisen osalta.

Matalaenergiarakentamista kehitettiin keväällä 2011 valmistuneessa kehityshankkeessa Viikinmäessä Pihlajiston Kiinteistöt Oy Hernepellontie 26:ssa, jossa rakennusten lämmitysjärjestelmien valinnassa otettiin käyttöön ympäristövaikutukset huomioiva primäärienergialaskenta. Kehityshankkeen myötä otettiin ATT:n koko uudistuotannon energiatehokkuustavoitteeksi A-energiatehokkuusluokka jo ennen kuin se tuli tontinvarausten edellytyksenä pakolliseksi. Myös peruskorjausten toteutuksessa pyritään tavoitteellisesti parantamaan korjattavat rakennukset energiatehokkuusluokkaan C silloin, kun korjaustoimenpiteet kohdistuvat energiatehokkuuden kannalta olennaisiin rakennusosiin ja kun se muuten on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. Kestävän kehityksen mukaista on myös asuntotuotantotoimiston jo pitkään edellyttämät rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja (YSE 98) pidemmät takuuajat, jotka ovat esimerkki ympäristöasioiden huomioimisesta hankinta-asiakirjoissa.

Teknistyvien rakennusten suunnittelussa yhä tärkeämmäksi muodostuu toteutettujen ratkaisujen helppokäyttöisyys niin huoltotoimien kuin asumisenkin osalta. Vasta tilojen oikealla käytöllä ja ammattitaitoisella ylläpidolla varmistetaan energiatehokas ja ympäristöä mahdollisimman vähän rasittava lopputulos.

Harmaan talouden torjuminen

Asuntotuotantotoimisto on ollut aloitteellinen edelläkävijä rakennusalan harmaan talouden kitkemisessä. Toimisto otti käyttöön uusia keinoja mm. sanktioimalla urakoiden ketjuttamiskiellon vuonna 2010. Urakoiden ketjuttamisen rajoittamisessa ATT on ollut edelläkävijänä koko rakennusalalla. Asuntotuotantotoimiston esityksestä toimiston luomat käytännöt ovat levinneet yleisiksi suosituksiksi Asunto-,

toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry:n kautta ja osaksi myös kaupungin omia ohjeita. Asuntotuotantotoimisto noudattaa Helsingin kaupungin ohjetta harmaan talouden toimimiseksi.

Asuntopolitiikka

Toimisto noudattaa MA-ohjelman linjauksia tuotannon laadullisessa suunnittelussa ja kohderyhmien huomioon ottamisessa. Muunkielisen väestön sijoittuminen tutkimusten mukaan erityisesti kaupungin omaan vuokra-asuntokantaan otetaan huomioon myös asuntotarjonnan monipuolisuudella. Yhtä lailla asuntotarjonnan monipuolisuuden kehittäminen tarjoaa yksilöllistyvälle kantaväestölle heidän tarpeitaan vastaavia kiinnostavia asumismahdollisuuksia.

Elinkeinopolitiikka

Sekoittunut kaupunkirakenne edellyttää toiminnoiltaan monipuolisia asuinrakennusratkaisuja. Tämä näkyy esimerkiksi lisääntyneinä liiketiloina asuinkiinteistöissä. Liiketilojen omistajiksi ja käyttäjien hankkimiseksi tarvitaan hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä ja toimivia ennalta sovittuja toimintatapoja. Elinkeinotoiminnan ja kiinteistötoimen yhteistyön tiivistäminen on tältä osin tarpeen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Ifa Kytösaho, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 32293
ifa.kytosaho(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 17.04.2012 § 66

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymään strategiaohjelmaan 2009–2012 sisältyy globaalin vastuun strategian valmistelu. Kaupunginjohtaja asetti 22.9.2010 johtajistokäsittelyssä työryhmän valmistelemaan ehdotuksen globaalin vastuun strategiaksi. Strategiaehdotus ja sen taustamuistio valmistuivat 2.3.2012.

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa esitellään globaalin vastuun määritelmä kunnan toiminnassa, globaalin vastuun määrittelyn taustaa ja siihen liittyviä haasteita sekä tuodaan esiin globaalin vastuun

strategian malleja. Helsingin globaalin vastuun strategian sisältöalueiksi määritellään ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstö. Ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin tarkasteltaviin alueisiin.

Muistioon on koottu olemassa olevia tai valmisteilla olevia globaalin vastuuseen liittyviä kaupungin linjauksia ja toimenpide-ehdotuksia. Poimintoja on tehty kaupungin strategiaohjelmasta, hankintastrategiasta, elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnoista, tapahtumajärjestämisen toimintalinjoista, ruokakulttuurin kehittämisvalinnoista ja harmaan talouden torjuntaa hankintojen yhteydessä koskevasta toimintaohjeesta. Itse strategiaan on sisällytetty vain ne yllä mainittuihin sisältöalueisiin liittyvät toimenpide-ehdotukset, joita ei ole muualla esitetty.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää strategian sisältöalueiden valintoja perusteltuina. Samalla se ehdottaa, että muistiossa huomioitaisiin myös Helsingin kulttuuristrategian 2012 –2017 linjaukset. Globaalin vastuun strategian kannalta olennaisia ovat ainakin seuraavat kulttuuristrategiaan kirjatut Helsingin kulttuuripoliittiset periaatteet:

- kulttuuri on osa kansalaisyhteiskuntaa,
- kulttuuri on kestävää kehitystä ja
- kulttuuri vahvistaa yhteisöllisyyttä ja edistää terveyttä.

Näillä kaikilla on yhtymäkohtia globaalin vastuun strategiaan, erityisesti maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviin kysymyksiin. Kansalaisyhteiskunnan lähtökohtia ovat vuoropuhelu, eri kulttuurien yhteiselo ja kulttuurienvälisyys. Kestävä kehitys ja ekologinen ajattelu uudistavat toiminta- ja ajattelutapoja. Yhteisöllisyyteen liittyvät kulttuuriin saavutettavuus sekä (moni)kulttuuristen projektien mahdollisuus hillitä eriarvoistumiskehitystä.

Kulttuuristrategia jakaantuu neljään kokonaisuuteen, joista erityisesti kaksi, monien kulttuurien Helsinki sekä ympäristö ja kaupunkirakenne, ovat olennaisia globaalin vastuun strategian kannalta. Monien kulttuurien Helsinki -teeman keskeisiin toimenpide-ehdotuksiin kuuluu, että vahvistetaan kulttuuristen vähemmistöjen mahdollisuuksia harjoittaa omaa kulttuuriaan. Ympäristö ja kaupunkirakenne -teeman alla tarkastellaan mm. vanhojen tilojen kulttuurikäyttöä ja rakennusperinnön vaalimista sekä tuodaan esiin ympäristötaide osana kaupunkikuvan elävöittämistä. Ympäristötaide herättelee usein myös katsomaan elinympäristön ja luonnon tilaa.

Edelliseen liittyen kulttuuri- ja kirjastolautakunta toivoo, että globaalin vastuun strategiaan kirjattaisiin kulttuuristen oikeuksien kunnioittaminen. Strategian sivulla viisi todetaan, että ”Yhteinen helsinkiläisyys kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä”, johon voisi lisätä ”ja kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia”. Kulttuurisiin oikeuksiin voidaan katsoa kuuluvaksi ihmis-, perus- ja kansalaisoikeuksien lisäksi:

- oikeus osallistua kulttuurielämään
- oikeus kulttuurien kehittämiseen ja suojeluun
- oikeus kulttuuriperintöön
- oikeus kulttuurien kehittämiseen ja suojeluun
- oikeus valita oma kulttuurinsa
- kunnioitus kulttuuria ja sen itsemääräämisoikeutta kohtaan
- yhtäläinen kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus
- oikeus osallistua kulttuuripolitiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen
- oikeus suojella kulttuurisia tuotteita, ilmauksia, kulttuuriperintöä, tuottajia ja kulttuurista identiteettiä sekä
- osallisuus kulttuuriseen merkityksenantoon.

Kulttuuriperintöön kuuluvan rakennusperinnön vaaliminen olisi myös syytä erikseen lisätä globaalin vastuun strategiaan, mahdollisesti ympäristönsuojelu-otsakkeen alle.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Satu Silvanto, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32988
satu.silvanto(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 17.04.2012 § 196

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin kaupunki on tunnistanut ja määritellyt globaalin vastuun teemat ja kaupungin roolin globaalin vastuun kantamisessa. Työryhmän ehdotuksessa on koottu selkeästi kaupungin toimintaan liittyvät globaalin vastuun sisältöalueet ja linjaukset hyödyntäen jo olemassa olevia ja valmisteilla olevia aiheeseen liittyviä kaupungin eri ohjelmia ja linjauksia.

Globaalin vastuun strategian tulee sisältää myös globaalin vastuun varsinainen määritelmä vaikka määrittely onkin haasteellista. Strategiaan kirjattu selkeä määritelmä edistäisi sitä, että globaalin vastuun käsite ja kaupungin rooli siinä ymmärretään samalla tavalla. Globaalin vastuun taustalla olevan arvopohjan avaaminen edistäisi myös asiaan sitoutumista. Yhteiskuntavastuu sisältää myös globaalin vastuun. Globaalin vastuun kantamisessa on kyse mm. halusta tavoitella maailmanlaajuisesti oikeudenmukaisuutta, edistää demokratiaa ja rauhanpyrkimyksiä, lisätä suvaitsevaisuutta ja vähemmistöjen oikeuksia, poistaa köyhyyttä sekä suojella luontoa ja ympäristöä.

Globaalin vastuun strategia on kaupungin organisaation sisäisen käytön ja ohjauksen lisäksi tärkeä julkinen viesti myös asukkaille ja kaupungin sidosryhmille. Jos kohderyhmänä ovat myös asukkaat ja sidosryhmät, strategian sisällön esittämismuotoa on tarpeen työstää ulkoisen viestinnän näkökulmasta. Asukasnäkökulmaa on syytä korostaa muutoinkin globaalin vastuun strategian eri osa-alueilla.

Työryhmän ehdotuksen sisältämät globaalin vastuun sisältöalueet (ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta, henkilöstö) ovat onnistuneesti jäsennelty ja kannatettavia. Ilmastonmuutoksen hillinnässä on kaupungin energiatehokkuuteen ja energiansäästöön tähtäävä työ merkittävässä roolissa kasvihuonepäästöjen vähentämisen lisäksi. Ympäristönsuojelun teemaan liittyvät myös ympäristökatastrofit, kuten öljyonnettomuudet, joilla voi olla laaja-alaisia vaikutuksia mutta vaativat paikallisia toimenpiteitä kaupungin toimesta.

Globaalin vastuun kantaminen liittyy kaikkien hallintokuntien toimintaan. Rakennusviraston toimintaan eniten liittyviä globaalin vastuun sisältöalueita ovat ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat ja harmaan talouden torjunta. Globaalin vastuun strategian linjaukset ovat yhdenmukaiset valmisteilla olevan Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan sekä kaupunginhallituksen hyväksymän hankintastrategian ja harmaan talouden torjuntaohjeen kanssa. Globaalin vastuun strategian sisältöä tulee tarvittaessa päivittää ympäristöpolitiikkaan liittyvien osa-alueiden osalta sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupungin ympäristöpolitiikan.

Rakennusvirasto edistää omalta osaltaan globaalin vastuun strategian toteuttamista. Rakennusvirasto on sitoutunut noudattamaan hankintastrategiaa ja harmaan talouden torjuntaohjetta sekä edistämään ympäristöpolitiikan tavoitteita määrärahojen puitteissa.

Käsittely

17.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Merkittiin, että esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen neljä loppuun seuraavan virkkeen: "Asukasnäkökulmaa on syytä korostaa muutoinkin globaalin vastuun strategian eri osa-alueilla."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Silja Hyvärinen, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 38619
silja.hyvarinen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.04.2012 § 54

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin globaalin vastuun strategiasta sen taustamuistiosta seuraavan lausunnon:

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa on käsitelty globaalin vastuun määritelmää ja kaupungin strategioissa ja toimintaohjelmissa olevia globaaliin vastuuseen liittyviä, olemassa olevia tai valmisteilla olevia linjauksia. Tällaisina linjauksina muistiossa on esitetty Helsingin kaupungin strategiaohjelma, ilmastopoliittiset linjaukset, ympäristöpolitiikka, hankinnat ja hankintastrategia, maahanmuuttoon, maahanmuuttajiin ja etniseen monimuotoisuuteen liittyvät strategiaohjelman linjaukset, elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnat, tapahtumajärjestämisen toimintalinjat, Helsingin kaupungin ruokakulttuuriin kehittämisvalinnat, Helsingin kansainvälinen toiminta, taloushallinto ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstöä koskevat linjaukset.

Ehdotukseen globaalin vastuun strategiaksi on tiivistetty taustamuistioon kootut linjaukset eikä näihin linjauksiin sisältyviä yksityiskohtaisia toimenpiteitä ole tuotu strategiaan. Työryhmän ehdotuksessa globaalin vastuun strategiaksi on keskitytty globaalin vastuun määritelmään ja ehdotus sisältää eräitä toimenpide-ehdotuksia. Työryhmän strategiaehdotuksessa todetaan, että globaalin vastuun strategiaan on sisällytetty vain uudet ehdotukset.

Globaalin vastuun strategian taustamuistiossa todetaan, että globaalin vastuun sisällölle ei ole kunnan toiminnassa löydettävissä yksiselitteistä luokittelua. Tästä syystä opetuslautakunnan näkemyksen mukaan strategiaehdotuksessa oikeana lähtökohtana voidaan pitää sitä, että

työryhmä on pyrkinyt määrittelemään ne teemat, joita kunnan toiminnassa pidetään globaalin vastuun piiriin kuuluvina alueina sekä toisaalta ne globaalin vastuun ulottuvuudet, jotka kuuluvat valtion toimivaltaan.

Strategiaehdotus muotoutuu työryhmän kunnan vastuulle määrittelemille teemoille seuraavasti: ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, hankinnat ympäristön ja sosiaalisen ulottuvuuden näkökulmasta, maahanmuutto ja monimuotoisuus, kansainvälinen yhteistyö, taloudellinen vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta sekä henkilöstö. Opetuslautakunta katsoo, että nämä ulottuvuudet ovat perusteltuja mutta että koska globaalin vastuun määrittelyssä ei ole yksiselitteistä linjausta, tulee strategiaa tarpeen mukaan päivittää vastaamaan mm. yhteiskunnallista näkemystä globaalista vastuusta. Opetuslautakunta pitää oikeansuuntaisena työryhmän ajatusta siitä, että ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin globaalin vastuun tarkasteltaviin alueisiin.

Opetuslautakunnalla ei ole lähtökohtaisesti huomauttamista työryhmän esittämistä globaalin vastuun strategian toimenpide-ehdotuksista ottaen huomioon, että strategia pohjautuu Helsingin kaupungin olemassa oleviin tai valmisteilla oleviin strategioihin, toimenpideohjelmiin ja linjauksiin. Opetuslautakunta pitää erityisen myönteisenä sitä, että strategiassa mainitaan erikseen maahanmuutto ja monimuotoisuus ja että maahanmuutto ilmiönä otetaan huomioon kaupungin kehittämisessä tavoitteena kaupunkilaisten hyvinvointi. Myös oman kielen ja kulttuurin tukeminen on kannatettavaa, samoin kuin se, että muunkielisten tarpeet ymmärretään ja palveluihin luodaan yhdenvertainen pääsy.

Opetuslautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että suomen ja ruotsin kielen koulutustarjonta on ensiarvoisen tärkeää maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta kuten myös maahanmuuttajien pääsy työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkoihin. Helsingin kaupungin tulee kyetä laajaan ja tehokkaaseen yhteistyöhön muun muassa hallinnon sisällä kielikoulutuksen ja muiden toimenpiteiden järjestämiseksi maahanmuuttoa ja monimuotoisuutta koskevan globaalin vastuun toteuttamiseksi.

Lopuksi opetuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että jo olemassa olevien ja tulevien globaalia vastuuta koskevien linjausten toteuttaminen Helsingin kaupungissa varmistetaan.

Terveysvaikutusten arviointi

Globaalin vastuun strategiaesitykseen sekä sen taustamuistioon sisältyy useita toimenpiteitä, joilla edistetään kaupungin asukkaiden ja kaupungin henkilökunnan terveyttä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Käsittely

17.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Susanna Sarvanto, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
susanna.sarvanto(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.04.2012 § 150

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää hyvänä, että kaupungin globaaliin vastuuseen liittyvät linjaukset on koottu strategiamuotoon. Kaupungit ja metropolit toimivat entistä vahvempina toimijoina globalisoituvassa toimintakentässä, jolloin kaupunkien rooli myös globaalien kriisien ratkaisemisessa korostuu.

Globaalin vastuun näkökulmasta kaupunkisuunnittelun merkitys näyttäytyy selvimmin ilmastonmuutoksen hillintään liittyvissä toimissa, yleisesti ympäristönsuojelussa sekä kansainvälisessä yhteistyössä. Tässä lausunnossa keskitytään näihin globaalin vastuun teemoihin, muiden hallintokuntien ollessa toimialansa puolesta sopivampia lausumaan muista teemoista.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tunnistanut tarpeen ilmastonmuutoksen hillintään toiminnassaan. Strategian taustamuistiossa esitetyt toimenpiteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi ovat pitkälti yhteneväiset kaupunkisuunnittelun tavoitteiden kanssa.

Kaupunkisuunnittelun keinot ilmastonmuutoksen hillinnässä voidaan jakaa suoraan ja välillisesti vaikuttaviin keinoihin. Suorimpana ja

todennäköisesti merkittävimpänä keinona voidaan pitää yhdyskuntarakenteen tiivistämistä, jolla on suora vaikutus liikkumistarpeeseen ja sen kautta yhdyskunnan aiheuttamiin liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin.

Välillisesti kaavoitus vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillintätoimiin mahdollistavasti. Kaavoituksen kautta voidaan vaikuttaa alueellisen energiatehokkuuden ja ilmastovaikutusten määräytymiseen. Kaavoitus joko mahdollistaa, vaikeuttaa tai estää tiettyjen ilmastonmuutoksen hillintätoimien toteuttamisen. Mahdollistavat ratkaisut liittyvät esimerkiksi energiahuoltojärjestelmän muutokseen vähähiilisemmäksi (tuulivoima ym.) ja vanhan rakennuskannan energiasaneeraukseen (riittävän väljät suojelumääräykset ym.).

Helsingissä on viime vuosina kehitetty ilmastotietoista kaavoituskäytäntöä. Asemakaavatasoista energiakaavoitusta on tehty mm. Honkasuon alueella ja laajemmalla strategisella tasolla kaupunkirakenteen ekotehokkuuden arviointi- ja seurantatyökalujen kehittämisessä (HEKO ja KARVI). Vuoden 2012 alussa alkaneessa yleiskaavatyössä ilmastotavoitteet ovat läsnä.

Globaaliin vastuuseen liittyy edelleen huomattavia epävarmuuksia sen suhteen, miten vastuullinen toiminta globaalissa mittakaavassa tulevina vuosikymmeninä ilmenee. Yhtenä mahdollisena skenaariona on esitetty maahanmuuton huomattavaa lisääntymistä maapallon pohjoisille alueille, esimerkiksi Etelä-Euroopan elinolosuhteiden radikaalin heikentymisen myötä. Kaupunkisuunnittelussa on syytä varautua muuttopaineen kasvuun tulevaisuudessa.

Globaalin vastuun työryhmän muistiossa on viitattu Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikkaan. Tämä sisältää hyviä tavoitteita, mutta ne ovat osin (melu, ilmanlaatu, luonnonsuojelu) ristiriidassa kaupunkirakenteen tiivistämispyrkimysten kanssa. Tämä aiheuttaa tarpeen arvioida keskeisimpien ympäristöpoliittisten tavoitteiden sovellukset aina vallitsevan tilanteen ja alueellisten reunaehtojen mukaan.

Kansainvälinen yhteistyö on jo pitkään kuulunut kaupunkisuunnittelun käytäntöihin. Yleiskaavassa teemaan keskitytään tarkemmin ja tullaan selvittämään, mitä kansainvälisen näkökulman laaja-alainen huomiointi tarkoittaa yleiskaavatasoisen maankäytön suunnittelun kannalta.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 17.04.2012 § 135

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta pitää globaalin vastuun strategiaa tärkeänä linjauksena, joka täydentää hyvin kaupungin ympäristöpoliittisia linjauksia, jotka sisältyvät kaupungin strategiaohjelmaan.

Helsinki oli ensimmäinen eurooppalainen pääkaupunki, joka laati kattavan kestävän kehityksen toimintaohjelman. Ohjelma valmistui kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien laajamittaisen osallistamisen ja lausuntokierrosten jälkeen, kun kaupunginvaltuusto hyväksyi sen vuonna 2002. Kestävän kehityksen ohjelmassa linjattiin laajasti ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden asioita kaupunkiorganisaatiossa, mutta sen ohjelmakausi loppui vuoteen 2010.

Ekologisesti kestävän kehityksen linjauksia on sen jälkeen valmisteltu osana kaupungin ympäristöpolitiikan päivittämistä. Lisäksi ekologisen kestävyyden saralla on valmisteltu viime vuosina useita ympäristönsuojelun ns. osa-alueiden ohjelmia, kuten energiapoliittiset linjaukset, tulvastrategia, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ohjelma jne. Nämä ekologisesti kestävän kehityksen linjaukset kattavat usein myös globaalisen vastuun näkökulman.

Sen sijaan sosiaalisesti kestävän kehityksen osalla vastaava ohjelmatyö ei ole jatkunut globaaliin vastuuseen liittyvissä kysymyksissä kestävän kehityksen ohjelman päätyttyä. Tästä syystä ympäristölautakunta pitää globaalin vastuun strategiaa tervetulleena ja myös sen painotuksia sosiaalisen vastuun kysymyksiin oikeansuuntaisina.

Luonnos globaalin vastuun strategiaksi listaa ekologisen vastuun keskeisiä lähinnä ilmastoasioihin, hankintojen ympäristöasioihin sekä Itämeren suojeluun liittyviä kaupungin aiempia tavoitteita, joilla on globaali ulottuvuus. Tämä onkin järkevää, jotta vältytään tekemästä sisällöllisesti keskenään päällekkäisiä linjauksia suhteessa kaupungin muihin ohjelmiin ja strategioihin.

Ympäristöasioihin liittyvä uusi ehdotus luonnoksessa on kaupungin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden lentomatkojen aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen kompensointijärjestelmän käyttöönotto. Ympäristölautakunta pitää ehdotusta konkreettisena ja tarpeellisena

keinona osoittaa kaupungin ilmastovastuuta. Ympäristölautakunta ehdottikin jo 24.11.2009 kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin maksamille lentomatkoille päästömaksua.

Ympäristölautakunta pitää globaalivastuustrategian tavoitteita perusteltuina ja myös taustamuistiota hyvin laadittuna.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: +358 9 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 17.04.2012 § 35

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupungin globaalin vastuun strategia liittyy kaupungin strategiaohjelmaan 2009-2012. Työryhmä pohtii tehtävän haasteellisuutta kunnan paikallisten tehtävien ja koko ajan lisääntyvien globaalien vuorovaikutussuhteiden moninaisessa kentässä. Työryhmä keskittyi tunnistamaan globaalin vastuun keskeisiä teemoja, jotta niiden kautta voidaan puolestaan keskustella kunnan roolista globaalin vastuun kantamisessa.

Työväenopiston perustehtävänä on tarjota kuntalaisille yleissivistävää vapaan sivistystyön opetusta. Yli 30 000 aikuista opiskelee työväenopiston kursseilla ja lisäksi tuhannet osallistuvat yksittäisiin tapahtumiin opistossa. Opiston kurssit tarjoavat tietoa ja taitoa elämän eri aloilta, joista käytännössä jokaisessa on myös globaali näkökulma mukana. Esimerkiksi suurin opetusalue, kielet, on suoraan avain globaaliin tietoon ja osaamiseen. Kieli kantaa aina mukanaan myös kulttuuria ja yhteiskuntatietoa. Käden taidot ja muu itsetekeminen ovat myös kestävän kehityksen tietouden herättäjiä, koska itsetekeminen luo tuotteeseen toisenlaisen suhteen kuin valmiina hankittuun tuotteeseen.

Työväenopiston toiminnalle on luonteenomaista strategian mukaisen kunnan globaalin vastuun piiriin kuuluvien asioiden toteuttaminen: Työväenopisto pyrkii ja pystyy toiminnallaan strategian mukaisesti lisäämään kuntalaisten ympäristötietoutta, globalisaatiotietoutta, osallistumista ja yhdenvertaisuutta sekä maahanmuuttajien kouluttautumis- ja osallistumismahdollisuuksia. Työväenopisto on

aktiivinen alueellinen toimija, jonka toimipisteet sijaitsevat asukkaita lähellä jalan tai julkisilla liikennevälineillä helposti saavutettavissa, ja sillä on hyvät edellytykset lisätä eri asuinalueiden asukkaiden aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä esimerkiksi tarjoamalla yhteisiä tiloja ja välineitä toimintaan.

Työväenopiston perustehtävän, opetuksen, tuote on oppiminen. Elinikäinen oppiminen on globaalin vastuun näkökulmasta tärkeää, koska moniin asioihin on luotava uudenlainen suhde; on opittava jostakin omasta aiemmasta käsityksestään pois ja opittava uutta näkemystä tilalle.

Työväenopiston toimintasuunnitelma tukee kaupungin strategian hyvinvointi ja palvelut –tavoitetta, erityisesti tasa-arvoisten oppimismahdollisuuksien järjestämisestä.

Ilmastonmuutoksen ehkäisyä tukee opiston palvelujen tarjonta mahdollisimman lähellä kuntalaisia eri puolilla kaupunkia hyvien liikenneyhteyksien varrella. Pienenä esimerkkinä on myös opiston henkilöstön osallistuminen kilometrikisaan vuonna 2011 ja tavoitteena on osallistua myös vuonna 2012 tähän polkupyöräilyn markkinointiin henkilökunnalle.

Opiston uusittu ympäristöohjelma hyväksyttiin vuonna 2011. Opiston eri toimipisteissä on koulutetut ekotukihenkilöt. Lisäksi opiston talousarviovalmistelussa otetaan huomioon kaupungin energiansäästötavoitteet. Opetusohjelmassaan työväenopisto lisää jatkossakin ympäristötietoutta järjestäen kursseja ja ilmaisia yleisluentoja ympäristön tilasta ja ekologisen jalanjäljen hillitsemisestä.

Kulutuksen ja ennen kaikkea kertakäyttökulutuksen hillintä on näkökulma, johon globaalin vastuun strategia ei ota selvästi kantaa. Vähemmän energiaa ja luonnonvaroja vaativien palveluiden kuluttamiseen kannustaminen sopisi yhteen strategian kanssa.

Opiston hankintastrategia on käyty läpi hankintakeskuksen kanssa alkuvuonna 2012 ja hankinnat tehdään kaupungin ohjeiden mukaisesti. Lisäksi opisto haluaa tuoda esille, että reilun kaupan järjestelmä on saanut osakseen kritiikkiä muun muassa sellaisen tutkimustiedon puutteesta, joka osoittaisi järjestelmän tehokkuuden köyhyyden vähentäjänä. Mikäli tutkimustietoa on, näihin lähteisiin voisi ohjata työryhmän selvityksessä, perusteluna kaupungin sitoutumiselle Reilun kaupan järjestelmään vaihtoehtona muille kehitysyhteistyön muodoille. Myös työväenopisto voi omassa opetusohjelmassaan tarjota taustatietoa eri kehitysyhteistyömuodoista.

Opiston maahanmuuttajaohjelma linjaa opiston toiminnan maahanmuuttajien suomen kielen kouluttajana sekä maahanmuuttajien

ja kantaväestön keskinäisenä integroijana. Opisto on merkittävä suomen kielen kouluttaja Helsingissä. Lisäksi opisto on mukana kotona lapsiaan hoitavien maahanmuuttajataustaisten vanhempien suomen kielen koulutushankkeessa. Opetushallituksen opintoseteleitä on haettu ja saatu myös maahanmuuttajien suomen kielen opiskeluun. Opistossa opiskelevat puhuvat äidinkielenään yli 50 eri kieltä. Myös henkilökunnassa ovat maahanmuuttajat kohtalaisen hyvin edustettuina.

Työväenopisto osallistuu kaupungin ruokakulttuuristrategian toteuttamiseen aikuisten kotitalouden opetuksen kautta. Opetuksessa näkyvät strategian aihepiireistä vahvimmin ruoan hankkimisen ekologisten ja eettisten vaikutusten arviointi, kestävän kehityksen mukainen ruoan kuluttaminen sekä suomalaisen ja kansainvälisten ruokakulttuurien ylläpitäminen ja uudistaminen. Opiston kotitalousopetuksen oman opetussuunnitelman mukaisesti opetusta järjestetään monipuolisista aiheista ja eri puolilla kaupunkia erilaiset opiskelijat huomioon ottaen. Ympäristöystävällinen toiminta näkyy myös jätteiden lajittelussa niin opetuskeittiöissä opetuksen yhteydessä kuin myös opiston muussa toiminnassa. Työväenopisto ehdottaa lisäksi, että kaupungin ruokalat ja koulut siirtyisivät kestävästi kalastetun MSC-sertifioidun kalan käyttöön. Opiston opetuksessa suositaan kotimaisen kalan käyttöä, mutta MSC-merkintä ei ole toistaiseksi ollut tärkeä kriteeri.

Myös Opistolaisyhdistyksen ylläpitämän Oppiskahvion tietoisuutta ruokatarvikevalinnoissa kohti globaalia vastuuta pyritään kehittämään. Lisäksi opisto kannattaa työryhmän ehdotusta luomuruuan käyttöönotosta kaupungin ruokaloissa.

Opiston kansainvälisyysohjelma hyväksyttiin vuonna 2011. Se pitää sisällään sekä kurssitarjonnan näkökulman että kehittämishankkeet. Esimerkkinä globaalin vastuun teemoista ovat Itämeri-teema opetuksessa työvuonna 2010-2011.

Kaupungin henkilöstön globaalin tietoisuuden lisäämiseksi kaupungin nettisivuille voisi lisätä kiva.org –haasteen, jossa henkilöstö voisi osallistua mikrolainoin kehitysmaiden avustamiseen ja esimerkiksi verrata virastojen välisten lainojen määriä. Hanke lisäisi tietoa keinoista avustaa kehitysmaiden pienyrittäjiä suoraan ja voisi toimia kaupungin oppilaitoksissa osana opetusta, esimerkiksi yhteiskuntaopissa. Kiva.org –on internetsivusto, joka ohjaa mikrolainoja kehitysmaiden pienyrittäjien hyväksi.

Esittelijä

johtava rehtori
Taina Törmä

Lisätiedot

Taina Törmä, johtava rehtori, puhelin: 310 88501
taina.torma(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 17.04.2012 § 30

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupungin virastona taidemuseo pystyy omalla sektorillaan vaikuttamaan globaalin vastuun strategian kohdista erityisesti kansainväliseen toimintaan. Taidemuseon yhteistyöverkosto on maailmanlaajuinen. Kansainvälisellä toiminnallaan taidemuseo vahvistaa Helsingin kehittymistä suvaitsevana, kilpailukykyisenä, vetovoimaisena ja palvelevana kaupunkina sekä tieteen ja taiteen innovaatiokeskuksena. Näin se myös edistää Itämeren alueen näkyvyyttä globaalilla tasolla.

Kaupungin strategioihin on sisällytetty globaalin vastuun linjauksia, tavoitteita ja yksityiskohtaisia toimenpiteitä, joita taidemuseo noudattaa omassa toiminnassaan. Taidemuseo on täsmentänyt omaan toimintaansa kaupungin strategioista johdettuja linjauksia, jotka osaltaan toteuttavat globaalin vastuun strategiaa. Linjausten mukaisia omia toimintaohjeita on kirjattu taidemuseon ympäristöohjelmaan, hankintastrategiaan sekä tasa-arvo-ohjelmaan. Monikulttuurisuus on näkyvä osa taidemuseon toimintaa.

Globaalin vastuun strategian sisältämät vastuualueet ja toimenpide-ehdotukset on työryhmän ehdotuksessa ja muistiossa perusteltu hyvin. Taidemuseo pitää tärkeänä, että Helsingin kaupungille on laadittu globaalin vastuun linjaukset.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Janne Gallen-Kallela-Sirén

Lisätiedot

Erja Pusa, intendentti, puhelin: 310 87006
erja.pusa(a)hel.fi

Asuntolautakunta 12.04.2012 § 40

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Asuntolautakunta päätti antaa työryhmän ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Maailma on globalisoitunut, ja sen myötä on syntynyt haasteita, joihin vastaaminen edellyttää vastuun ottamista myös paikallisella tasolla. Kaupungin strategioissa ja toimintaohjelmissa on linjauksia, joista on tunnistettu globaalin vastuun keskeisiä teemoja. Työryhmä on käsitellyt laajasti näitä ilmiöitä, joista hyvänä esimerkkinä on ilmastonmuutos. Asuntolautakunnan toimialaan olennaisimmin liittyvät aiheet ovat ilmastonmuutoksen torjuminen, maahanmuutto ja monimuotoisuus sekä työ- ja elinkeinopolitiikka.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ympäristöön liittyvät tekijät ovat olennaisia tuotettaessa ja järjestettäessä palveluita kuntalaisille.

Ilmastonmuutosta torjutaan lisäämällä talojen energiatehokkuutta

Strategiaohjelman tavoitteena on, että Helsinki kantaa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja toimii aktiivisesti ilmastonmuutoksen torjuntatyössä sekä edistää päästöjen vähentämistä synnyttäviä energian tuotantoon ja kulutukseen liittyviä innovaatioita.

Tavoitteeseen tähtääviä käytännön toimenpiteitä on kirjattu mm. Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa 2008 – 2017 ja sen seurantaraportissa 2011. Helsingin kaupunki osallistuu ilmastonmuutoksen torjuntaan eheyttämällä yhdyskuntarakennetta sekä huolehtimalla asuntorakentamisen ja perusparantamisen energiatehokkuudesta. Kaupungin tontinluovutusehtoihin on kirjattu vaatimus rakentaa A-energialuokan asuinkiinteistöjä.

Energiatehokkuuden parantaminen edellyttää myös olemassa olevan asuntokannan energiatehokkuuden huomattavaa parantamista. Kaupungin omistamassa asuntokannassa tavoitteeksi on asetettu energian ominaiskulutuksen vähentyminen 20 %:lla vuoteen 2020 mennessä.

Asunto-osasto valmistelee asuntolautakunnalle esitykset valtion korjaus- ja energia-avustusten välittämisestä kuntaan. Näillä tukimuodoilla edistetään asuinkiinteistöjen energiatehokkuutta.

Maahanmuutto ja asukasrakenteen kehittyminen

Muunkielisten eli muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien helsinkiläisten määrä on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina. Väestön kasvu perustuu valtaosin maahanmuuttajien kasvavaan määrään. Kaupungin strategiaohjelmassa 2009 - 2012 on kiinnitetty huomiota muunkielisen väestön integroitumiseen Helsingin

asuntomarkkinoille ja keskittymiseen tietyille alueille ja tietyntyyppisiin asuntoihin.

Kaupunginosittain tarkasteltuna muunkielinen väestö keskittyy vuokratalovaltaisille alueille, erityisesti itäisiin ja koillisiin kaupunginosiin. Keskittymistä sinänsä ei ole pidetty ongelmana. Segregaatiosta on puhuttu silloin kun muunkielinen väestö on keskittynyt sosioekonomisesti heikolle alueelle, jota leimaa muita alueita korkeampi työttömyys ja alhaisempi tulo- ja koulutustaso. Tällaista ghettoutumista pyritään torjumaan.

Monipuolisen ja tasapainoisen asukasrakenteen turvaamiseen kaupungin eri alueilla on kiinnitetty huomiota kaupungin asuntopolitiikassa jo vuosia. Tavoitteeseen on pyritty mm. sekoittamalla asumisen eri hallintamuotoja uustuotantoalueilla ja vanhoilla asuinalueilla täydennysrakentamisen keinoin. Muunkielisen väestön tasaisempi sijoittuminen eri alueille ja eri hallintamuotoa oleviin asuntoihin edellyttää asumisen hallintamuotojen sekoittamisen jatkamista. Sen lisäksi riittävä kohtuuhintainen asuntotarjonta eri puolilla kaupunkia on edellytys tasapainoiselle kehitykselle.

Kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä on kiinnitetty jatkuvasti huomiota kaupungin vuokratalojen ja asuinalueiden asukasrakenteen monipuolisuuteen. Toimintaohjelma on perustunut mm. maahanmuuttajien hajasijoittamiseen ja syntyneiden keskittymien purkamiseen. Mahdollisuudet vaikuttaa kehitykseen ovat kuitenkin rajalliset, koska maahanmuuttajien osuus kaupungin ja muiden omistajien aravavuokra-asuntokannassa on jatkuvasti kasvanut. Suuri osa maahanmuuttajista ei pysty järjestämään asumistaan muulla tavalla.

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta on aivan liian vähäistä kysyntään nähden. Maahanmuuttajakeskittymistä voidaan ehkäistä tarjonnan kasvulla, koska se mahdollistaa tehokkaamman hajasijoittumisen. Tavanomaisten aravavuokra-asuntojen tuotantoa pitäisi siis kasvattaa. Maahanmuuttajien tasaisempi sijoittuminen muihin hallintamuotoihin, esimerkiksi asumisoikeus- ja omistusasuntoihin, on tavoite, jota ei voida ratkaista pelkästään asuntopoliittisin keinoin. Tässä on kysymys enemminkin integraation tavoitteesta, joka tähtää tämän väestönosan sosioekonomisen statuksen ja toiminnallisten resurssien kohottamiseen kantaväestön tasolle.

Kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta tukee työ- ja elinkeinopolitiikkaa

Työvoiman saatavuuden kannalta keskeinen tekijä on kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta Helsingissä ja lähialueilla. Uusien työpaikkojen syntyminen ja seudun voimakas väestönkasvu ovat lisänneet asuntojen

kysyntää, mikä pahentaa entisestään vaikeata asuntomarkkinatilannetta. Pitkään jatkunut kysynnän ja tarjonnan epätasapaino Helsingin asuntomarkkinoilla on johtanut sekä asuntojen hintojen että vuokrien nousuun. Riittävän asuntotarjonnan syntyminen edellyttää, että asuntomarkkinoille saadaan lisää toimijoita, rakentajia, rakennuttajia sekä vuokra-asuntojen omistajia.

Kaupungin tulee pyrkiä kaikilla toimillaan luomaan edellytykset kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteiden toteutumiselle.

Yhteenveto

Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan työryhmän ehdotuksessa globaalin vastuun strategiaksi on otettu huomioon kaupungin ja kaupunkilaisten kannalta keskeiset teemat ja toimenpiteet. Lautakunnan mielestä tulee näiden lisäksi kiinnittää huomiota kaupungin eri alueiden säilymiseen viihtyisinä ja turvallisina asuinalueina kaikille kaupunkilaisille. Tämä edellyttää alueiden asuntokannan hallintamuotojen monipuolisuutta sekä monipuolista ja tasapainoista asukasrakennetta.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaaminen ja tuotannon määrän lisääminen ovat välttämättömiä toimenpiteitä alueen talouden ja työvoiman saatavuuden ja liikkuvuuden kannalta. Kaupungin tulee luoda sille edellytykset.

Asuntolautakunta pyrkii omilla lausunnoillaan ja päätöksillään edesauttamaan yllä mainittujen tavoitteiden toteutumista.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Merja Liski, tutkija, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 03.04.2012 § 48

HEL 2012-004576 T 00 01 01

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Pelastuslautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin kaupunki ottaa osaa globaaliin vastuunkantoon osana omaa strategiaansa. Yksi osa työryhmän ehdotuksesta koskee vesiensuojelua ja Itämeren suojelua.

Kaupunginhallituksen vahvistamien suunnitelmien mukaisesti pelastuslaitos vastaa Helsingin rannikkoalueen öljyntorjunnasta.

Pelastuslautakunta toteaa, että öljykuljetusten määrä ja samalla riskit mittavasta merellisestä öljyonnettomuudesta ovat viime vuosina kasvaneet. Työryhmän ehdotuksessa ei lainkaan oteta kantaa öljyonnettomuuden kaltaisen äkillisen tapahtuman ennaltaehkäisyyn. Itämerellä tapahtuvan öljyonnettomuuden vaikutukset voivat tuulen suunnasta ja muista olosuhteista riippuen kohdistua Helsingin alueelle tai muualle pääkaupungin lähialueille Viro mukaan lukien. Kyse on rajat ylittävästä uhkakuvasta. Pelastuslautakunta pitää tärkeänä, että merellisen öljyonnettomuuden ennaltaehkäisy on osa kaupunkitason strategiaa ja että öljyntorjunnan resurssitarpeet ratkaistaan erillään pelastustoimen muusta toiminnasta ja sen mitoituksesta.

Työryhmän ehdotuksesta ei ole muuta lausuttavaa.

Esittelijä

va pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

§ 253
Detaljplaneändring för kvarteret 36262 och parkområde i Vik (nr 12031)

HEL 2011-001376 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkänna detaljplaneändring för kvarteret nr 36262 och parkområde i 36 stadsdelen (Vik, Viksbacka) enligt stadsplaneringskontorets detaljplaneavdelnings ritning nr 12031, daterad 3.3.2011 och ändrad 18.6.2012.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, planläggningssekreterare, telefon: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 kartta, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 selostus, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
3 Havainnekuva
4 Päätöshistoria

Utdrag

Utdrag	**Bilagor till utdrag**
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Förslagstext Bilaga 1 Bilaga 2 Bilaga 4
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar godkänna detaljplaneändring för kvarteret nr 36262 och parkområde i 36 stadsdelen (Vik, Viksbacka) enligt

stadsplaneringskontorets detaljplaneavdelnings ritning nr 12031, daterad 3.3.2011 och ändrad 18.6.2012.

Sammandrag

Området ligger vid Krönvägen.

Med detaljplaneändringen förstoras tomten nr 36262/1 i dess nordöstra och södra del, vilket förbättrar möjligheterna att bygga Viksbacka nya kvartersgård på tomten med mycket krävande topografi. Byggrätten ändras inte.

Föredraganden

Utgångspunkter

Planläggningsläge

I Generalplan för Helsingfors 2002 tas området upp som flervåningshusdominerat område för bostäder och verksamhetslokaler. Området utvecklas för boende, service och rekreation, för icke miljöstörande verksamhetslokaler och för den nödvändiga samhällstekniska försörjningen och trafiken i området.

För området gäller en detaljplan fastställd år 2007. I detaljplanen utgör tomten kvartersområde för byggnader för offentlig närservice (YL). Byggrätten är 4 200 m² vy och maximivåningstalet 1–3. Med anledning av att Viksbacka vattenreningsverk ligger under området har även nedersta möjliga schaktnivåer betecknats på byggnadsytorna.

Allmän beskrivning av området

Området är ett obebyggt bergområde där det växer några barrträd. Området har mycket branta terrängformer och markens höjdnivå varierar mellan +17,00 och +29,00.

Innehållet i detaljplaneändringen

Tomten nr 36262/1 förstoras så att vissa områden i den omgivande Marienlandsparken nordost och söder om tomten ansluts till tomten. Varken byggrätten (4 200 m² vy) eller dispositionen (YL) för tomten ändras. Byggnadsytan ändras och nya nedersta schaktnivåer har betecknats på den med anledning av att det ligger ett reningsverk för avloppsvatten under byggnadsytan. Avsikten är att bygga en kvartersgård i området. Minimiantalet bilplatser för ett daghem är 1 bilplats/250 m² vy och för en skola 1 bilplats/500 m² vy. Bilplatserna ska anläggas på tomten.

Tomtens yta uppgår till 8 551 m².

Konsekvenser av detaljplaneändringen

Med detaljplaneändringen förstoras tomten nr 36262/1 med 0,12 ha och Marienlandsparken minskar i motsvarande utsträckning. En större tomt gör det lättare att bygga den planerade kvartersgården på tomten med svår topografi. Det faktum att parkområdet minskar har ingen stor inverkan på användningen av parken eller på att parkplanen genomförs. Det påverkar inte heller verksamhetsförutsättningarna för avloppsreningsverket. Den nya kvartersgården, Bysantstorget norr om byggnaden och Marienlandsparken bildar ett fint stadsrum mitt i västra Viksbacka.

Genomförande

Tomten planeras bli bebyggd år 2013. Projektplanen blir färdig i mars 2011.

Planeringsfaser och växelverkan

Fastighetskontorets lokalcentral har 6.10.2010 anhållit om detaljplaneändring utgående från att tomten förstoras i dess nordöstra och södra del.

Intressenterna underrättades om att frågan om en detaljplaneändring blivit väckt med en skrivelse från stadsplaneringskontorets detaljplaneavdelning. Samtidigt med skrivelsen fick de ett program för deltagande och bedömning (daterat 30.11.1020) och ett utkast till detaljplan.

Deltagandet och växelverkan ordnades i enlighet med programmet för deltagande och bedömning.

Utkastet till detaljplaneändring och utkastet till detaljplanebeskrivning hölls framlagda 7–21.12.2010 vid stadsplaneringskontoret och på Viks biblioteks tidningssal på Viksbågen 11.

Myndighetssamarbete

Under beredningen av detaljplaneändringen utfördes myndighetssamarbete med socialverket, utbildningsverket, fastighetskontorets tomtavdelning och lokalcentral, byggnadstillsynsverket, byggnadskontorets gatu- och parkavdelning, samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster, affärsverket Helsingfors Energi och miljöcentralen.

Miljöcentralens åsikt om förslaget till detaljplaneändring var att skjutbaneverksamheten har förorenat marken i Viksbacka. När tomten förstoras ska det säkras att marken på tomten saneras med beaktande av de nya tomtgränserna för att tomten ska lämpa sig för daghems-

och skolbruk. Sanering har redan tidigare utförts i området efter de tidigare tomtgränserna och i enlighet med de saneringsbeslut som gäller dem.

De frågor som miljöcentralen tagit upp har beaktats under beredningen av förslaget till detaljplan.

Åsikter

Detaljplaneavdelningen har inte fått några åsikter om beredningen av förslaget till detaljplaneändring.

Förslaget framlagt, utlåtanden

Förslaget hölls offentligt framlagt 25.3–26.4.2011 i enlighet med markanvändnings- och byggförordningen. Inga anmärkningar gjordes mot förslaget.

Fastighetsnämnden, nämnden för allmänna arbeten, samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster och byggnadstillsynsverket gav utlåtande om förslaget.

Utlåtanden

Samkommunen Helsingforsregionen miljötjänster konstaterar att de allmänna vattenledningarna och avloppen för området är färdigt dragna. Förslaget till detaljplaneändring förutsätter inte att de ska flyttas.

Fastighetsnämnden anser att detaljplaneändringen är nödvändig och tillstyrker detaljplanen med små påpekanden om hur bestämmelsen om begränsad schaktning ska tolkas.

Nämnden för allmänna arbeten anser att det är motiverat att ändra en del av parken till tomtområde i syfte att kunna organisera funktionerna på tomten. Det faktum att parkområdet blir mindre har ingen stor inverkan på parkens rekreationsbruk eller på kostnaderna.

I den fortsatta planeringen av tomten ska hanteringen av dagvatten beaktas i synnerhet på tomtens södra kant. Om huset byggs intill södra gränsen för den i förslaget till detaljplaneändring angivna byggnadsytan återstår det så lite utrymme för dagvattenhanteringen i tomtens södra del att dräneringen i praktiken kan förverkligas bara i en sänka för dagvatten betecknad i Marienlandsparken. I detta fall måste konstruktioner för tomtdränering sannolikt förläggas till parken, vilket inte är önskvärt ur gatu- och parkavdelningens synvinkel. Det ska lämnas tillräckligt med utrymme för tomtdräneringen på tomten redan i detaljplanen. Nämnden tillstyrker förslaget med påpekandena ovan.

Byggnadstillsynsverket anser att förslaget till detaljplaneändring förbättrar byggbarheten på tomten. Byggnadstillsynsverket anser dock att den preciserat angivna byggnadsytan, som noggrant baserar sig på referensplanen, begränsar den innovativa planeringen för mycket. Byggnadsytan ska anges med en normativ beteckning i detaljplanen.

Genmälena till utlåtandena

Byggnadsytan har förstorats i och med att byggnadsytans gräns har flyttats fyra meter österut från tomtgränsen. Dessutom har bestämmelsen om begränsad schaktning för avstängningsklaffen d5 preciserats med bestämmelserna d5 och d6.

Förslaget till detaljplaneändring har kompletterats med en detaljplanebestämmelse om att dagvattnet från icke dränerande ytor ska fördröjas i en regnrabatt som ska anläggas på tomten. Tomten ska dessutom anslutas till områdets dagvattensystem.

Ändringar i förslaget till detaljplaneändring

Med anledning av utlåtandena har följande ändringar gjorts i förslaget till detaljplaneändring:

- Byggnadsytan på tomten nr 36262/1 har förstorats i och med att byggnadsytans gräns har flyttats fyra meter österut från tomtgränsen.

- Förslaget till detaljplan har kompletterats med en detaljplanebestämmelse om att dagvattnet från icke dränerande ytor ska fördröjas i en regnrabatt som ska anläggas på tomten. Tomten ska dessutom anslutas till områdets dagvattensystem.

- Bestämmelsen för avstängningsklaffen d5 som gäller schaktning i tomtens norra del har preciserats med bestämmelserna d5 och d6.

Ändringarna är inte väsentliga och förslaget behöver därför inte läggas fram på nytt.

Stadsstyrelsen konstaterar att stadsstyrelsen 25.6.2012 godkände projektplanen för en nybyggnad för Viksbacka kvartersgård utgående från att projektet omfattar högst 3 597 m² bruttoyta och byggkostnaderna för projektet uppgår högst till 12 710 000 euro exklusive mervärdesskatt i kostnadsnivån juni 2011. Projektet gäller den tomt som nu är under behandling. Byggnaden som uppförs på tomten kommer att ha en skola (180 elevplatser, årskurserna 1–6 och en startklass) och ett daghem (4 grupper, 84 platser). Stadsfullmäktige fattar det slutliga beslutet om projektplanen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, planläggningssekreterare, telefon: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 kartta, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12031 selostus, päivätty 3.3.2011, muutettu 18.6.2012
3 Havainnekuva
4 Päätöshistoria

Bilagematerial

1 Ilmakuva

Utdrag

Utdrag	**Bilagor till utdrag**
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Förslagstext Bilaga 1 Bilaga 2 Bilaga 4
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

För kännedom

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Rakennusvalvontavirasto

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.08.2012 § 881

HEL 2011-001376 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä 36. kaupunginosan (Viikki, Viikinmäki) korttelin nro 36262 ja puistoalueen asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 3.3.2011 päivätyn ja 18.6.2012 muutetun piirustuksen nro 12031 mukaisena.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

§ 254
Detaljplaneändring för tomten 42066/4 på Brändö (nr 12061)

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkänna detaljplaneändring för tomten nr 4 i kvarteret nr 42066 i 42 stadsdelen (Brändö) enligt stadsplaneringskontorets detaljplaneavdelnings ritning nr 12061, daterad 16.6.2011.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, planläggningssekreterare, telefon: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Bilagor

1	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 kartta, päivätty 16.6.2011
2	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 selostus, päivätty 16.6.2011
3	Havainnekuvia
4	Osa päätöshistoriaa
5	Vuorovaikutusraportti

Utdrag

Utdrag	**Bilagor till utdrag**
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Förslagstext Bilaga 1 Bilaga 2 Bilaga 4 Bilaga 5
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar godkänna detaljplaneändring för tomten nr 4 i kvarteret nr 42066 i 42 stadsdelen (Brändö) enligt

stadsplaneringskontorets detaljplaneavdelnings ritning nr 12061, daterad 16.6.2011.

Sammandrag

Tomten ligger på Strandliden 2, Brändövägen 52.

Detaljplaneändringen gör det möjligt att bygga en extra bostadsvåning och nya biutrymmen för bostäder på en byggnadsyta för en ekonomibyggnad på innergården. Med den nya våningen uppgår husets våningstal till fem och byggrätten på tomten till 2 760 m² vy, varav 578 m² vy är ny våningsyta.

Föredraganden

Utgångspunkter

Planläggningsläge

I Generalplan 2002 för Helsingfors tas området upp som flervåningshusdominerat område.

Den gällande detaljplanen för området är fastställd år 1959. I detaljplanen är tomten en tomt för bostäder och affärslokaler med en byggnadsyta för ett högst 10,5 meter högt trevåningshus. Enligt beteckningen på byggnadsytan i detaljplanen får högst 5/6 av byggnadsytan användas för byggnader. Ytan motsvarar byggrätten 2 175 m² vy.

Tomten är i privat ägo.

Allmän beskrivning av området

Det trivsamma och parkliknande bostadsområdet på Brändö mellan Gammelstadsviken och Österleden har sammanlagt nio flervåningshus i 3–4 våningar och nio radhus i två våningar. Husen har byggts åren 1960–1962 och de bildar en helhet med enhetligt byggsätt.

Mellan de glesbebyggda områdena har det lämnats parkliknande skyddsskogar vid gatan. Norra stranden som sluttar ner i Gammelstadsviken är mer i naturstillstånd. Naturen i norra delen av Brändö består mestadels av öppen och gles blandskog med relativt lite markvegetation.

Trafiken på Österleden och Brändö parkväg och metron höjer bullernivån i området till den grad att tomten ligger i området med skadligt trafikbuller på över 55 dB. Trafiken orsakar även vibration i marken och påverkar luftkvaliteten.

Detaljplaneändringens innehåll

Detaljplaneändringen syftar till att bygga en extra bostadsvåning, organisera biutrymmena, bygga hissar och iståndsätta gården utgående från att områdeshelhetens arkitektoniska och stadsbildsmässiga värden bevaras. Målet är att få nya bostäder nära stadens centrum, göra det nuvarande huset tillgängligt och öka boendetrivseln i bostäderna.

Kvartersområde för flervåningshus (AK)

Byggrätten på tomten har höjts med 578 m² vy (sammanlagt 2 760 m² vy) så att den nuvarande vinden kan ersättas med en ny bostadsvåning. Det får inte byggas någon vind eller tekniska lokaler ovanpå den nya våningen. I byggnadens trapphus ska det byggas hissar eftersom huset efter detaljplaneändringen kommer att ha fem våningar ovan jord varav fyra är bostadsvåningar. I syfte kunna bygga hissar får trapphusen av byggnads- och räddningstekniska skäl förstoras även på en yta som sträcker sig till högst 3 meters avstånd från byggnadsytan.

Våningsytan i bottenvåningen får ingen ny byggrätt och de nuvarande gemensamma lokalerna som tjänar boendet och de tekniska lokalerna i bottenvåningen ska bevaras. Förråd som tjänar boendet får vid behov utöver den beviljade byggrätten förläggas till den nya bostadsvåningen. På innergården är det tillåtet att utöver byggrätten uppföra en byggnad på högst 60 m² vy med förråd och soprum samt ett cykelgarage av funktionella orsaker. Utöver våningsytan får också inglasade takterrasser eller grönrum för bostäderna förläggas till den nya våningen.

Infarten till tomten har samma läge som nu. För bilplatser anges en bestämmelse om 1 bilplats/120 m² bostadsvåningsyta, vilket innebär sammanlagt 23 bilplatser. I de nuvarande garagen finns 13 bilplatser och för de övriga bilplatserna kan det särskilt anvisas lägen på innergården.

Miljöstörningar

Det skadliga trafikbullret på över 55 dB från Österledens riktning bekämpas med detaljplanebestämmelser om ljudisoleringen i byggnadens yttervägg och dess delar och genom att förutsätta att takterrasserna i den nya bostadsvåningen ska inglasas. Härigenom uppnås riktvärdena för bullernivån på terrasserna i enlighet med statsrådets beslut.

Konsekvenser av detaljplaneändringen

Att en ny bostadsvåning byggs medför nya bostäder i ett centralt beläget område i staden. Hissarna gör huset tillgängligt och de ökar

boendetrivseln och boendemöjligheterna i och med att hissarna gör det möjligt för många invånare att längre bo kvar i flervåningshuset.

Genomförande

Sökanden har som avsikt att förverkliga planen efter att detaljplanen trätt i kraft.

Planeringsfaser och växelverkan

Planläggningsarbetet inleddes på tomtägarens initiativ. Tomtägaren har 4.10.2010 ansökt om detaljplaneändring utgående från att det blir möjligt att bygga en extra bostadsvåning i flervåningshuset på Strandliden 2. Avsikten med projektet är att finansiera reparationsarbetena och att förbättra tillgängligheten.

Intressenterna underrättades om att frågan om en detaljplaneändring blivit väckt med en skrivelse från stadsplaneringskontorets detaljplaneavdelning. Samtidigt fick de ett program för deltagande och bedömning (daterat 27.4.2011) och ett utkast till detaljplaneändring. Deltagandet och växelverkan ordnades i enlighet med programmet för deltagande och bedömning.

Utkastet till detaljplaneändring och utkastet till detaljplanebeskrivning hölls framlagda 3.5–24.5.2011 vid stadsplaneringskontoret, på stadens anslagstavla på stadshuset och på stadsplaneringskontorets webbsidor.

Myndighetssamarbete

Under beredningen av detaljplaneändringen utfördes myndighetssamarbete med trafikverket, byggnadstillsynsverket, miljöcentralen och samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster.

Myndigheternas ställningstaganden gällde beaktandet av buller- och luftkvalitetsolägenheterna från Österleden och metron och kostnadseffekten av bullerbekämpningen vid beredningen av detaljplanen samt samarbetsbehovet i planeringen när bilplatsfrågan preciseras.

De frågor som myndigheterna tog upp har beaktats vid beredningen av förslaget till detaljplan. Utredningen om bullret från väg- och metrotrafiken som gjordes upp för objektet (AKUKON Oy, 30.6.2010, 103049-1) har utnyttjats i planeringen. Detaljplanebestämmelser har angetts om den totala ljudisoleringen i de nya byggnadsdelarnas ytterväggar och om bullerskyddet på terrasserna. Huset ligger dessutom på ett tillräckligt avstånd från Österleden kant för att minimiriktvärdena för luftkvaliteten inte överskrids. Det förutsätts inte i bullerutredningen att bullerskärmarna ska höjas. Med myndigheterna

har det underhandlats om dimensioneringen och de olika lösningarna för parkeringen. Lösningarna konstaterades vara lämpliga.

Åsikter

Under beredningen av detaljplaneändringen fick detaljplaneavdelningen tre skrivelser med åsikter som gällde programmet för deltagande och bedömning och utkastet till detaljplaneändring.

Åsikterna gällde parkeringsarrangemangen och möjligheterna för räddningsmaterielen att operera på gatan Strandliden, bestämmelserna om yttertakets maximihöjd och våningstalet, frågan om hur projektet passar in i stadsbilden, beaktandet av träden på gården i planeringen av bilplatserna, tillräcklig parkeringsdimensionering, förutsättningen att hissar ska byggas och hissbehovet, beskuggningen av grannhusen till följd av att huset höjs, förhållandet mellan de ekonomiska fördelarna och olägenheterna för grannarna samt syftet med planläggning.

Åsikterna har beaktats i planläggningen och detaljplanen har justerats i fråga om yttertakets maximihöjd så att den har sänkts till förslagets nivå +20,4. Dessutom har pulpettakets nedre takfot vid Strandliden justerats i syfte att minska den eventuella beskuggningseffekten på den närmastliggande grannens sida på Strandliden 3. Också bestämmelsen om bilplatsernas yta har med anledning av en åsikt kompletterats med att de befintliga träden ska beaktas när bilplatserna planeras.

I den bifogade rapporten om växelverkan anges myndigheternas ställningstaganden och åsikterna i sammandrag och genmälena till dessa mer i detalj.

Förslaget framlagt, utlåtanden

Förslaget hölls offentligt framlagt 5.8–5.9.2011 i enlighet med markanvändnings- och bygglagen. Inga anmärkningar gjordes mot förslaget.

Byggnadskontoret, räddningsverket, fastighetskontoret, miljöcentralen, samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland gav utlåtande om förslaget.

Byggnadskontoret, miljöcentralen, räddningsverket och fastighetskontoret hade ingenting att påpeka om förslaget. Enligt fastighetskontoret får tomtägaren ingen väsentlig nytta av detaljplanen på det sätt som avses i stadsstyrelsens markpolitiska beslut 9.2.2004 och därför är det inte nödvändigt att föra markpolitiska underhandlingar. Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

konstaterar att förslaget till detaljplaneändring inte förutsätter att de färdigt dragna allmänna vattenledningarna och avloppen ska flyttas. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland konstaterar att de nya bostäderna är genomgående lägenheter, att det avsnitt av husfasaden som blir utsatt för buller på över 65 dB är relativt kort och att detaljplanebestämmelsen bara tillåter inglasade takterrasser och grönrum i syfte att riktvärdena för buller underskrids i dessa lokaler. NTM-centralen har ingenting att påpeka om bullerbekämpningen. Förslaget till detaljplaneändring uppfyller även i övriga avseenden kraven i markanvändnings- och bygglagen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, planläggningssekreterare, telefon: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Bilagor

1	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 kartta, päivätty 16.6.2011
2	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12061 selostus, päivätty 16.6.2011
3	Havainnekuvia
4	Osa päätöshistoriaa
5	Vuorovaikutusraportti

Bilagematerial

1	Ilmakuva

Utdrag

Utdrag	**Bilagor till utdrag**
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Förslagstext Bilaga 1 Bilaga 2 Bilaga 4 Bilaga 5
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	

För kännedom

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Pelastuslaitos
Rakennusvirasto
Ympäristökeskus

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 902

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee hyväksyä 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin nro 42066 tontin nro 4 asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 16.6.2011 päivätyn piirustuksen nro 12061 mukaisena.

Käsittely

03.09.2012 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:
Mari Holopainen: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että uuden MA-ohjelman mukaisesti kaava ei edellytä lisäämään autopaikkoja vanhojen asuntojen osalta.

Kannattajat: Kimmo Helistö

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että uuden MA-ohjelman mukaisesti kaava ei edellytä lisäämään autopaikkoja vanhojen asuntojen osalta.

Jaa-äänet: 10
Sirpa Asko-Seljavaara, Arto Bryggare, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Outi Ojala, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen

Ei-äänet: 4
Kimmo Helistö, Mari Holopainen, Johanna Sumuvuori, Hannu Tuominen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tarja Kantola

27.08.2012 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Ympäristöjohtaja 24.10.2011

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 29.6.2011

Ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Pekka Kansanen
ympäristöjohtaja

Päivi Kippo-Edlund
ympäristötutkimuspäällikkö

Pitkänen Eeva, ympäristötarkastaja: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Pelastuskomentaja 22.08.2011

HEL 2011-001758 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 29.6.2011

Päätös

Tontti sijaitsee Kulosaaren pohjoisrannan ja Itäväylän välisellä alueella ja rajoittuu etelässä Kulosaaren puistotiehen, idässä ja pohjoisessa Rantatöyry katuun sekä lännessä saman korttelin tontteihin 3 ja 5.

Kulosaaressa muutetaan Rantatöyry 2:n asemakaavaa siten, että asuinkerroksen lisääminen on mahdollista. Asemakaavan muutoksessa on tarkoitus osoittaa uutta kerrosalaa yhden uuden asuinkerroksen rakentamiselle. Kaavamääräyksillä on pyritty sovittamaan lisärakentamista itse rakennukseen ja rakennettuun ympäristöön.

Tontin pinta-ala on 3 202 m2 . Kerrosalaa tontilla on 2 182 k-m2, jonka lisäksi uutta rakennusoikeutta lisäkerrosta varten on kaavamuutoksessa varattu 578 k-m2.

Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksesta.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta Kuntalaki 91 §

Lisätiedot

Laakso Harri, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31234
harri.laakso(a)hel.fi

§ 255
Anställning av innehavare av tjänsten som verkschef vid social- och hälsovårdsverket

HEL 2012-009272 T 01 01 01 01

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anställa verkställande direktören, juris kandidat Matti Toivola för tjänsten som verkschef vid social- och hälsovårdsverket räknat från 1.1.2013, med en totallön på 10 101,30 euro i månaden.

Om den som väljs till innehavare av tjänsten inte är i stadens tjänst och inga uppgifter om hans eller hennes hälsa är tillgängliga vid valet är anställningen villkorlig tills den blivit fastställd med stöd av en utredning om hälsotillståndet. Utredningen ska lämnas in inom en månad räknat från den dag han eller hon fått del av beslutet om anställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Yhteenveto

Utdrag

Utdrag	**Bilagor till utdrag**
Virkaan otettu	
Muut hakijat	Förslagstext
	Kunnallisvalitus, valtuusto

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anställa verkställande direktören, juris kandidat Matti Toivola för tjänsten som verkschef vid social- och hälsovårdsverket räknat från 1.1.2013, med en totallön på 10 101,30 euro i månaden.

Om den som väljs till innehavare av tjänsten inte är i stadens tjänst och inga uppgifter om hans eller hennes hälsa är tillgängliga vid valet är anställningen villkorlig tills den blivit fastställd med stöd av en utredning om hälsotillståndet. Utredningen ska lämnas in inom en månad räknat från den dag han eller hon fått del av beslutet om anställning.

Föredraganden

Stadsfullmäktige beslutade 6.6.2012 (202 §) godkänna instruktion för social- och hälsovårdsväsendet. Instruktionen träder i kraft 1.1.2013. Stadsfullmäktige beslutade samtidigt inrätta en tjänst som verkschef vid social- och hälsovårdsverket. Tjänsten tillsätts 1.1.2013. Totallönen baserar sig på Hay-systemet för verkschefslöner och uppgår till 10 101,30 euro i månaden. Tjänsten har varit utlyst med ansökningstiden 17.6–2.7.2012. Annonsen publicerades i Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet och Metro. Dessutom fanns annonsen i stadens system eRekry.

Följande är angivet i 1 § i instruktionen för den nya organisation som inleder sin verksamhet vid ingången av år 2013: "Helsingfors stads social- och hälsovårdsnämnd ansvarar tillsammans med Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk, som lyder under nämnden, för stadens social- och hälsovårdsväsen, dock inte för barndagvården, i enlighet med de av stadsfullmäktige och stadsstyrelsen godkända målen. Social- och hälsovårdsverket sköter de uppgifter som enligt hälso- och sjukvårdslagen ska skötas av hälsovårdscentraler. Social- och hälsovårdsväsendets verksamhetsområde omfattar också det nykterhetsarbete som är föreskrivet för kommunen, de uppgifter som ankommer på kommunen när det gäller att främja invandrares integration och uppgiften att ordna ekonomiska rådgivningstjänster och skuldrådgivningstjänster. Nämnden och verket ansvarar dessutom för läkemedelsförsörjningen vid institutionerna inom social- och hälsovårdsväsendet och för den övriga läkemedelsförsörjning som ankommer på social- och hälsovårdsväsendet."

Enligt 19 § 1 mom. i instruktionen för social- och hälsovårdsväsendet är behörighetsvillkor för verkschefen, som leder social- och hälsovårdsverket, utöver det som särskilt är föreskrivet, högre högskoleexamen och erfarenhet av administration och ledarskap. Med "det som särskilt är föreskrivet" avses att lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården ska beaktas eftersom tjänsten ingår i tillämpningsområdet för den. Följande är angivet i 2 § i lagen "Denna lag tillämpas på den behörighet som krävs av yrkesutbildad personal inom socialvården, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag." "Ledningsuppgifter inom socialvården" är rubriken på 10 §. Följande är angivet i 10 § 1 mom.: "Behörighetsvillkor för huvudsakligen administrativa ledningsuppgifter inom socialvården eller social- och hälsovården i kommuner eller samkommuner är behörighet enligt 3 § eller för uppgiften lämplig högre högskoleexamen och kännedom om branschen samt dessutom tillräcklig ledarförmåga." Stadsstyrelsen påpekar att verkschefen, som leder social- och hälsovårdsverket, har till uppgift att vara administrativ ledare. Verket, som inleder sin verksamhet vid ingången av år 2013, får

en social- och hälsovårdspersonal som omfattar ca 15 000 yrkesutbildade. Budgeten uppgår till ca 1,7 miljarder euro. De administrativa ledningsuppgifterna har inte att göra med klientarbete eller direkt styrning av klientarbetet. I behörighetsvillkoren för den administrativa ledaren ingår inget krav på erfarenhet av klientarbete eller på en viss examen. Det räcker följaktligen med kännedom om branschen inhämtad på något annat sätt.

Enligt platsannonsen ska den som väljs till verkschef ha lämplig högre högskoleexamen och kännedom om social- och hälsovårdsbranschen eller behörighet enligt 3 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården. Dessutom krävs det tillräcklig ledarförmåga och erfarenhet av administration och ledarskap. Språkkunskapskrav är i enlighet med stadens språkkunskapsstadga utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i finska och nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i svenska.

Stadsstyrelsen påpekar att det utöver att de egentliga behörighetsvillkoren gäller då tjänsten ska tillsättas måste ses till att de allmänna utnämningsgrunderna för offentliga tjänster i 125 § i grundlagen, dvs. skicklighet, förmåga och beprövad medborgerlig dygd, blir beaktade.

En sammanställning över de sökande ingår i en bilaga till detta ärende på föredragningslistan. Platsannonsen utgör bifogat material.

Alla ansökningshandlingar hålls tillgängliga under sammanträdet och därförinnan på förvaltningscentralen, i rum 350 i stadshuset.

Enligt 8 b § 1 mom. 3 punkten i instruktionen för stadsstyrelsen har social- och hälsovårdssektionen till uppgift att ge utlåtande då tjänsten som chef för social- och hälsovårdsverket ska tillsättas. Utlåtandet från sektionen ingår i beslutshistorien. Stadsfullmäktige beslutar vem som ska anställas för verkschefstjänsten.

Tjänsten söktes inom ansökningstiden av sju personer. Alla sökande har lämplig högre högskoleexamen. En del av de sökande intervjuades av en intervjuargrupp från stadsstyrelsens social- och hälsovårdssektion under ledning av biträdande stadsdirektör Laura Räty. Personaldirektör Hannu Tulensalo deltog också i intervjuerna. ********** och Matti Toivola kallades till intervju.

Alla tre som kallats till intervju ansågs ha erfarenhet och kompetens inom arbetsområdet för chefen för social- och hälsovårdsverket. Stadsstyrelsens social- och hälsovårdssektion framhåller i sitt utlåtande 16.8.2012 att de intervjuade skiljer sig mycket från varandra i fråga om hur lång arbets-, administrations- och ledarskapserfarenhet de har. Sektionen anser att verkställande direktör Matti Toivola bäst uppfyller

de krav som ställs på chefen för social- och hälsovårdsverket när det gäller att sköta tjänsten med framgång.

Stadsstyrelsen betonar att ledningsrutinerna och sätten att producera tjänster måste utvecklas utifrån användarnas behov i stadens nya social- och hälsovårdsorganisation. Stora förändringar kommer att ske i social- och hälsovårdsförhållandena inom de närmaste åren. Målen i stadsfullmäktiges strategiprogram, såsom ökad produktivitet, lättare förvaltning och mindre skillnader i hälsa och välbefinnande, måste balanseras mot bl.a. det ekonomiska läget och förändringar i den demografiska försörjningskvoten. Såväl efterfrågan på tjänster föranledd av åldrande som den framtida arbetskraftsbristen kräver en ny typs lösningar bl.a. i arbetet med att styra vårdkedjorna och skräddarsy användarcentrerade tjänster. De som sköter centrala ledningsuppgifter inom social- och hälsovården måste ha kännedom om verksamhetsområdet och samarbetsförmåga i förändringssituationer för att nå framgång i sitt arbete och bidra till att stadens mål blir uppfyllda. Social- och hälsovårdsväsendet utgör en stor helhet inom stadens förvaltning. Särskild vikt har därför fästs vid huruvida de sökande har bred kännedom om social- och hälsovården och erfarenhet av administration och ledarskap.

Stadsstyrelsen anser att verkställande direktör Matti Toivola bäst uppfyller de krav som ställs på chefen för social- och hälsovårdsverket. Den hänvisar till hans långa arbets-, administrations- och ledarskapserfarenhet, hans breda kännedom om social- och hälsovården, intervjun med honom och erfarenheterna från hans verksamhet. Toivola är juris kandidat. Han är sedan 1990 verkschef/verkställande direktör vid hälsovårdscentralen (tidigare hälsovårdsverket). Han var organisationsplanerare, biträdande stadssekreterare och stadssekreterare vid Helsingfors stadskansli 1982–1990 och sekreterare och direktörsassistent vid stadens vårdverk 1977–1982. Dessutom var han politisk sekreterare vid social- och hälsovårdsministeriet 1988. Han har som anställd hos staden skött nyckeluppgifter vid också för landet som helhet stora omorganiseringar inom social- och hälsovårdsväsendet sedan 1980-talet och då fått erfarenhet av ledarskap från stora helheter och förändringar och bred kännedom om social- och hälsovården.

De två andra intervjuade sökandena har betydligt mindre arbets-, administrations- och ledarskapserfarenhet och kännedom om social- och hälsovårdsbranschen än Toivola. **********

Stadsstyrelsen anser att verkställande direktören, juris kandidat Matti Toivola är lämpligast för tjänsten som verkschef vid social- och hälsovårdsverket. Den hänvisar till behörighetsvillkoren för tjänsten och de allmänna utnämningsgrunderna i 125 § i grundlagen, till de

sökandes arbets-, administrations- och ledarskapserfarenhet och kännedom om social- och hälsovårdsbranschen och till det som kom fram under intervjuerna. Toivola är i stadens tjänst och behöver inte lämna in någon utredning om sitt hälsotillstånd.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Yhteenveto

Bilagematerial

1 Ilmoitus, sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virka

Utdrag

Utdrag	**Bilagor till utdrag**
Virkaan otettu	
Muut hakijat	Förslagstext
	Kunnallisvalitus, valtuusto

För kännedom

Sosiaalivirasto
Terveyskeskus
Henkilöstökeskus
Talous- ja suunnittelukeskus

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.08.2012 § 883

HEL 2012-009272 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee ottaa oikeustieteen kandidaatti, toimitusjohtaja Matti Toivolan sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön virkaan 1.1.2013 lukien 10 101,30 euron suuruisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Mikäli virkaan valitaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä hänen terveydellisiä tietojaan ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kun virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Räty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto 16.08.2012 § 14

HEL 2012-009272 T 01 01 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveysjaosto päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon sosiaali- ja terveysviraston päällikön viran täyttämisestä:

Sosiaali- ja terveysviraston päällikön virkaa haki seitsemän henkilöä, jotka kaikki ovat suorittaneet ylemmän korkeakoulututkinnon. Haastatteluihin kutsuttiin hakijat ********** ja Matti Toivola. Haastatteluihin kutsutuilla kolmella henkilöllä on kokemusta ja osaamista sosiaali- ja terveysviraston päällikön tehtäväalueella. Työ-, hallinto- ja johtamiskokemuksen pituuden osalta haastatellut eroavat toisistaan merkittävästi. Haastattelijoina toimivat sosiaali- ja terveysjaoston puheenjohtaja Risto Rautava, varapuheenjohtaja Sirkku Ingervo, jaoston jäsen Tarja Tenkula, apulaiskaupunginjohtaja Laura Räty ja henkilöstöjohtaja Hannu Tulensalo.

Helsingin uudessa sosiaali- ja terveystoimen organisaatiossa on tarpeen kehittää johtamiskäytäntöjä ja palvelujen tuottamistapoja asiakaslähtöisen palvelutarpeen lähtökohdasta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä tapahtuu lähivuosina suuria muutoksia. Kaupunginvaltuuston strategiaohjelman tavoitteet, kuten tuottavuuden kasvu ja hallinnon keventäminen sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, on tasapainotettava mm. taloudelliseen tilanteeseen ja väestön huoltosuhteen muutokseen. Ikääntymisestä johtuva palvelujen kysyntä ja tulevaisuudessa työvoimapula vaativat uudenlaisia ratkaisuja mm. hoitoketjujen ohjaamiseen ja asiakaslähtöisten palvelujen räätälöintiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisten johtamistehtävien menestyksellinen hoitaminen edellyttää toimialan tuntemusta ja yhteistyökykyä

muuttuvissa tilanteissa siten, että kaupungin asettamat tavoitteet saavutetaan. Sosiaali- ja terveystoimi muodostaa merkittävän kokonaisuuden Helsingin kaupungin hallinnossa. Tämän vuoksi hakijoiden sosiaali- ja terveydenhuollon laaja-alaiseen tuntemukseen sekä hallinto- ja johtamiskokemukseen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Sosiaali- ja terveysjaosto katsoo hakemuksesta ilmenevän työ- ja johtamiskokemuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tuntemuksen, haastattelun ja hakijan toiminnasta muutoin saadun kokemuksen perusteella, että toimitusjohtaja Matti Toivola täyttää parhaiten sosiaali- ja terveysviraston päällikön tehtävän menestykselliseen hoitamiseen asetetut vaatimukset. Hän on toiminut Helsingin kaupungilla tehtyjen sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutosten keskeisissä tehtävissä 1980-luvulta lähtien ja on virkaurallaan edennyt vuonna 1990 nykyiseen tehtäväänsä terveysviraston, nykyisen terveyskeskuksen, toimitusjohtajaksi. Helsingin valtakunnallisestikin suurissa organisaatiomuutoksissa hän on saavuttanut isojen kokonaisuuksien ja muutosten johtamisen kokemusta sekä laajaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuntemusta. Sosiaali- ja terveysjaosto katsoo, että kokemukset menestyksellisestä toiminnasta virastopäällikkönä, terveyskeskuksen toimitusjohtajana, antavat hyvät valmiudet myös sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen eteenpäin viemiseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Räty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

§ 256
Vid stadsfullmäktiges sammanträde inlämnades följande 15 motioner

HEL 2012-012328, 2012-012541, 2012-012535, 2012-012531, 2012-012529, 2012-012527, 2012-012536, 2012-012533, 2012-012534, 2012-012540, 2012-012532, 2012-012530, 2012-012537, 2012-012538, 2012-012539

Beslut

1. Motion av ledamoten Hannele Luukkainen m.fl. om ändring av stadens kaninpolitik
2. Motion av ledamoten Anu Korppi-Koskela m.fl. om återgång till den gamla rutten för busslinje 16
3. Motion av ledamoten Sari Näre m.fl. om förbud mot snabblånsreklam på Helsingfors stads offentliga platser
4. Motion av ledamoten Päivi Lipponen m.fl. om en direkt kollektivtrafikförbindelse på den tidigare rutten för busslinje 55
5. Motion av ledamoten Päivi Lipponen m.fl. om gratis kollektivtrafik för äldre utom rusningstid
6. Motion av ledamoten Antti Vuorela om belysning av skejtparken vid Lyktvägen
7. Motion av ledamoten Kati Peltola m.fl. om producent- och medborgardiskussioner om konstruktionen av ett datasystem inom hälsovården
8. Motion av ledamoten Pekka Saarnio m.fl. om lokalvärdinnor och värdar i skolorna
9. Motion av ledamoten Yrjö Hakanen m.fl. om ett äldreomsorgsprogram
10. Motion av ledamoten Päivi Lipponen m.fl. om ett invånarhus i Sockenbacka
11. Motion av ledamoten Päivi Lipponen m.fl. om bibliotek och sagotering som en del av det mångkulturella arbetet
12. Motion av ledamoten Tarja Tenkula m.fl. om anställning av vikarier för de tre fortbildningsdagarna
13. Motion av ledamoten Tarja Tenkula m.fl. om ett invånarhus i Brobacka köpcentrum
14. Motion av ledamoten Tarja Tenkula m.fl. om effektiviserade försök till uppsökande ungdomsarbete

Stadsfullmäktige beslutade remittera motionerna till stadsstyrelsen för beredning.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Minerva Krohn
puheenjohtaja
ordförande

Antti Peltonen
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare
246 - 255

Pöytäkirja tarkastettu

Protokollet justerat

Sanna Hellström Ilkka Taipale

Jarmo Nieminen Nina Huru

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 21.09.2012 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Protokollet har hållits offentligt framlagt på Helsingfors stads registratorskontor (Norra esplanaden 11-13) 21.09.2012 och det beslut som gäller vederbörande har postats därpåföljande arbetsdag.

Antti Peltonen
vs. päätösvalmisteluyksikön päällikkö
stf. chef för beslutsberedningsenheten

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1
MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 246 - 249, 252 §:t

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2
VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 250, 251, 255 §:t

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä

- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite:	helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite:	Radanrakentajantie 5 00520 HELSINKI
Faksinumero:	029 56 42079
Käyntiosoite:	Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero:	029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, jolla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 90 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3
VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 253, 254 §:t

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Yleiskaavan, asemakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia

- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite:	helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite:	Radanrakentajantie 5 00520 HELSINKI
Faksinumero:	029 56 42079
Käyntiosoite:	Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero:	029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 90 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite:	helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite:	PL 10
	00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero:	09 655 783
Käyntiosoite:	Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero:	09 310 13701

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1
FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

246 - 249, 252 § i protokollet

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning.

Tillämpat lagrum: 91 § i kommunallagen

2
BESVÄRSANVISNING

250, 251, 255 § i protokollet

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av kommunmedlemmarna

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anförs hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress:	helsinki.hao@oikeus.fi
Adress:	Banbyggarvägen 5 00520 HELSINGFORS
Faxnummer:	029 56 42079
Telefonnummer:	029 56 42000

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut som besvärsskriften gäller
- till vilka delar ändring söks I beslutet och hurdana ändringar som söks
- på vilka grunder ändring söks

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut som besvärsskriften gäller, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inter redan tidigare har tillställts myndigheten

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 90 euro för behandlingen av ärendet.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress:	helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress:	PB10 00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer:	(09) 655 783
Besöksadress:	Helsingfors stads registratorskontor Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer:	(09) 310 13700 (Allmän förvaltning, Energi och Hamnen) (09) 310 13701 (Stadsplanerings- och fastighetsväsendet) (09) 310 13702 (Byggnads- och miljöväsendet) (09) 310 13703 (Bildnings- och personalväsendet) (09) 310 13704 (Social- och hälsovårdsväsendet)

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

3
BESVÄRSANVISNING

253, 254 § i protokollet

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

I ett beslut som gäller godkännande av generalplan, detaljplan och byggnadsordning får ändring genom kommunalbesvär sökas

- av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av kommunmedlemmarna
- av närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland och andra myndigheter i ärenden som hör till deras verksamhetsområde

- av förbundet på landskapsnivå och en kommun för vars område den markanvändning som anges i detaljplanen har konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde och inom det geografiska område där sammanslutningen är verksam

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

En kommunmedlem, en part och andra med rätt att anföra besvär anses har fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress:	helsinki.hao@oikeus.fi
Adress:	Banbyggarvägen 5 00520 HELSINGFORS
Faxnummer:	029 56 42079
Telefonnummer:	029 56 42000

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut som besvärsskriften gäller
- till vilka delar ändring söks i beslutet och hurdana ändringar som söks
- på vilka grunder ändring söks

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut som besvärsskriften gäller, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 90 euro för behandlingen av ärendet.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress:	helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress:	PB 10
	00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer:	(09) 655 783
Besöksadress:	Norra esplanaden 11–13
Telefonnummer:	(09) 310 13701

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00.